

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

16 ביוני 2009

436

כ"ד בסיוון התשס"ט

עמוד

הצעת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010).

התשס"ט-2009 348

פרק א' – מטרה..... 348	פרק י"ח – מינהל מקרקעי ישראל..... 514
פרק ב' – רישוי עסקים..... 348	פרק י"ט – גמלאות וקופות גמל..... 528
פרק ג' – איגוד ערים תעשייתי..... 360	פרק כ' – שילוב מקבלי גמלאות בעבודה..... 547
פרק ד' – עורכי דין זרים ומשרדי עורכי דין זרים..... 366	פרק כ"א – שירותי דת יהודיים..... 558
פרק ה' – רשויות מקומיות..... 378	פרק כ"ב – עידוד השקעות הון..... 569
פרק ו' – עובדים זרים..... 392	פרק כ"ג – שיפור זכויות עובדים..... 576
פרק ז' – הגנת הסביבה..... 395	פרק כ"ד – אזורי עדיפות לאומית..... 582
פרק ח' – תחבורה..... 406	פרק כ"ה – הוראות מיוחדות לתקציב המדינה לשנים 2009 ו-2010..... 586
פרק ט' – ביטחון פנים..... 419	פרק כ"ו – שיכון ותכנון ובניה..... 588
פרק י' – בריאות..... 421	פרק כ"ז – ביטוח לאומי..... 597
פרק י"א – העברת האחריות לטיפול רפואי בנפגעי תאונות דרכים לקופות החולים..... 446	פרק כ"ח – מסים..... 612
פרק י"ב – שידורי טלוויזיה..... 451	פרק כ"ט – האפוטרופוס הכללי..... 639
פרק י"ג – בוק ומעבדות..... 496	פרק ל' – מים וביוב..... 645
פרק י"ד – רשות השידור..... 499	פרק ל"א – היטל בשל צריכת מים עודפת – הוראת שעה..... 654
פרק ט"ו – ספורט..... 505	פרק ל"ב – מסי פיתוח..... 671
פרק ט"ז – סיוע למפעלים במצוקה (הוראת שעה)..... 511	פרק ל"ג – הגדלת קצבאות הילדים והתנייתן..... 674
פרק י"ז – חשמל..... 513	פרק ל"ד – שונות..... 686
	נספח לדברי ההסבר..... 700

הצעת חוק הסכמים קיבוציים (תיקון מס' 7), התשס"ט-2009 719

הצעת חוק הגנת השכר (עיצום כספי ועונשין), התשס"ט-2009 721

הצעת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט-2009

פרק א': מטרת החוק

מטרה

1. חוק זה בא לתקן חוקים שונים, לבטל חוקים ולקבוע הוראות נוספות, במטרה לאפשר למשק הישראלי להתמודד עם השפעות המשבר הכלכלי-העולמי ולמזער את נזיקה, להכין את התשתית שתביא בתום המשבר לצמיחת המשק תוך צמצום פערים כלכליים-חברתיים, וכן לצמצם את הגירעון הממשלתי תוך ייעול פעילות הממשלה, ולפתח אזורי פריפריה.

פרק ב': רישוי עסקים

תיקון חוק
רישוי עסקים

2. בחוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968¹ (בפרק זה – חוק רישוי עסקים) –

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 2 כללי

ומן קצר ביותר היתר לשנה להפעלת העסק, וזאת כנגד הגשת בקשה והצהרת המבקש על עמידה בתנאי הרישוי (להלן – היתר מזורז). הגשת בקשה להיתר מזורז תיחשב גם כהגשת בקשה רגילה לרישיון עסק, כך שמיד עם הגשתה יחלו רשות הרישוי ונותני האישור הרלוונטיים לבחון את הבקשה בהליך הרגיל, כאשר העסק פועל בינתיים מכוח ההיתר המזורז. במהלך תקופת תוקפו של ההיתר המזורז יפעלו רשות הרישוי ונותני האישור הרלוונטיים, לפי העניין, בדרכים הקבועות למתן רישיון עסק קבוע, ולחילופין – אם יגלו כי העסק אינו עומד בתנאים הרלוונטיים, בניגוד להצהרת המבקש, יישלל מבעל העסק ההיתר המזורז ויבוטלו כל ההליכים הנוגעים לבקשה לרישיון העסק, שהגיש. על פי המוצע, אם לא קיבל בעל העסק רישיון בתוך שנת ההיתר, יקבל בעל העסק היתר מזורז לשנה נוספת, ואם לא יושלם הליך הרישוי גם בשנה הנוספת האמורה – יהפוך ההיתר המזורז לרישיון עסק קבוע. הרציונל העומד בבסיס הגדרתו של עסק כמתאים לרישוי מזורז הוא כי רמת הסיכון בהפעלת העסק נמוכה, בנסיבות שבהן לא הושלמו הליכי הרישוי של העסק והוא פועל ברציפות במשך שנתיים, ועל פי הצהרתו של בעליו מתקיימים בו כל תנאי הרישוי הקבועים לו, יש לאפשר לעסק פעילות רציפה, על בסיס רישיון עסק קבוע. אם יימצא בשלב מאוחר יותר כי העסק אינו מקיים את תנאי הרישוי, או כי ההצהרה שעל בסיסה ניתן הרישיון היא כוזבת יבוטל הרישיון, ויופעלו כנגד בעל העסק האמצעים העונשיים הקבועים לכך (ראו בהרחבה דברי הסבר לפסקאות (3) ו-(10) של סעיף 2 להצעת החוק).

המלצה מרכזית נוספת של ועדת הבר, שמוצע ליישמה בהצעת החוק, היא גיבוש מפרט אחיד לרישוי עסקים, שיכלול את התנאים והמסמכים הנדרשים מבעל עסק הן לצורך רישוי העסק והן לאחר רישוי לצורך הפעלתו השוטפת, זאת כדי להתמודד עם בעיית חוסר הוודאות של

בהחלטת ממשלה מס' 1264 מיום ז' באדר התשס"ז (25 בפברואר 2007) אושרו מסקנות הוועדה לשפור ולייעול תהליכי רישוי העסקים בישראל, בראשות הממונה על התקציבים דאז מר קובי הבר (להלן – ועדת הבר). ההחלטה הנחתה את שר הפנים, בתיאום עם שר האוצר, שר המשפטים ושרים אחרים הנוגעים בדבר, להכין טיוטת חקיקה ליישום המלצות הוועדה. בעקבות החלטת הממשלה האמורה הוקם צוות בין-משרדי לקידום המלצות הוועדה וליבוש תיקוני החקיקה הנדרשים בחוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968 (להלן – הצוות הבין-משרדי). הסעיף המוצע בא ליישם את תיקוני החקיקה האמורים.

כנדבך עיקרי במסקנותיה, עמדה ועדת הבר על הצורך החיוני ביצירת מסלול רישוי מזורז לעסקים המתאפיינים בכך שרמת הסיכון בהפעלתם נמוכה ושתהליכי הרישוי לגביהם פשוטים באופן יחסי. מסלול רישוי זה, שמוצע לעגנו בהצעת החוק, יצמצם את החיכוך בין העסקים לבין רשויות הרישוי ונותני האישור (המוגדרים בסעיף 6 לחוק כשרים שקביעתם של העסקים טעוני הרישוי נעשתה בהתייעצות עמם, או מי שהם הסמיכו לכך). במקומות שבהם חיכוך זה אינו דרוש. עוד יצוין, כי לפי המצב הקיים, רוב רובם של העסקים טעוני הרישוי במדינת ישראל, נפתחים הלכה למעשה קודם לקבלת רישיון עסק כדון, והליכי הרישוי נשלמים רק תקופה ארוכה לאחר שהעסק החל לפעול. הליך של רישוי מזורז, יאפשר למבקשי רישיונות עסק, לקבל בתוך פרק זמן קצר, היתר חוקי להפעלת העסק, במקביל לקיומו של הליך הבדיקה הרגיל, הנדרש לצורך קבלת רישיון העסק.

הצוות הבין-משרדי גיבש, בהתאם לעמדות נותני האישור, רשימה של תחומי עיסוק אשר ייכללו במסגרת הליך הרישוי המזורז. במסלול זה, יוענק לעסקים בפרק

¹ ס"ח התשכ"ח, עמ' 204; התשס"ח, עמ' 888.

- (א) במקום כותרת השוליים יבוא "רישיון עסק, היתר זמני והיתר מזורז";
- (ב) במקום "רישיון או היתר זמני" יבוא "רישיון, היתר זמני או היתר מזורז" ובמקום "אלא אם ברישיון או בהיתר הזמני שבידו" יבוא "אלא אם כן ברישיון, בהיתר הזמני או בהיתר המזורז, שבידו";

- (א) בסעיף קטן (א)(1), במקום "ראש הרשות המקומית או מי שהוא הסמיכו לכך" יבוא "המנהל הכללי של הרשות המקומית או עובד בכיר שהוא הסמיכו לכך, ואם לא מונה ברשות המקומית מנהל כללי כאמור – הממונה על רישוי עסקים באותה רשות מקומית";
- (ב) בסעיף קטן (ב), במקום הסיפה החל במילים "ראש הרשות המקומית" יבוא "המנהל הכללי של הרשות המקומית שבתחומה נמצא מרכז העסק או עובד בכיר שהוא הסמיכו לכך, ואם לא מונה ברשות המקומית מנהל כללי כאמור – הממונה על רישוי עסקים באותה רשות מקומית";

ד ב ר י ה ס ב ר

הרלוונטיים, וכן בהליך של אישור מוקדם מטעם נותני האישור. לעומת זאת היתר מזורז אינו מותנה בהליכים אלה, אלא נסמך על הצהרתו של מבקש ההיתר ולפיה מתקיימים בעסק תנאי הרישוי הקבועים לגביו;

3. לוחות הזמנים למתן רישיון והיתר זמני הם ארוכים, באופן יחסי, ומאפשרים מרווח שיקול דעת לנותני האישור ולרשות הרישוי, לעומת זאת לוח הזמנים למתן היתר מזורז הוא קצר, שכן הוא נסמך על הצהרת המבקש ובלא בדיקה נוספת;

4. תקופת תוקפו של רישיון היא לצמיתות אלא אם כן נקבעה תקופת תוקף קצובה בצו של שר הפנים או בהחלטה של רשות הרישוי; תקופת תוקפו של היתר זמני נתונה לשיקול דעתה של רשות הרישוי, ובכל מקרה מגביל החוק תקופה זו לשנה, לכל היותר. לעומת זאת היתר מזורז ניתן מראש לשנה או עד לקבלת רישיון; תקופה זו מוארכת, בתנאים מסוימים, לשנה נוספת, ובתום השנה הנוספת, אם רשות הרישוי לא מצאה כי העסק אינו מקיים את תנאי הרישוי, יינתן לעסק רישיון קבוע.

לפסקה (2)

סעיפים 5(א)(1) ו-5(ב) לחוק עוסקים ברשות רישוי בתחומה של רשות מקומית, ומסמיכים כרשות הרישוי בתחומה של הרשות המקומית את "ראש הרשות המקומית, או מי שהוא הסמיכו לכך". מוצע לשנות סעיף זה ולקבוע כרשות רישוי בתחום רשות מקומית את המנהל הכללי של הרשות המקומית או עובד בכיר שהוא הסמיכו לכך, ואם לא מונה מנהל כללי – את הממונה על רישוי עסקים באותה רשות מקומית, וזאת כדי לרכז את הסמכויות בתחום רישוי עסקים בידי הגורם המקצועי הבכיר ברשות המקומית.

בעלי עסקים כיום באשר לתנאי הרישוי. כדי להפחית את רמת אי-הוודאות כאמור, הוחלט כי הצוות הבין-משרדי יגבש מפרט אחיד לרישוי עסקים, אשר יביא לאחידה מרבית של התנאים והמסמכים הנדרשים מטעמם של נותני האישור לצורך רישוי העסק ובמהלך הפעלתו, לסוגי העסקים השונים. על פי המוצע ייקבעו בתקנות הוראות לעניין ביצוע שינויים במפרט האחיד במהלך תקופת הרישוי, לרבות לעניין קביעת תקופת הסתגלות לשינוי בתנאי הרישוי. עוד מוצע כי עסקים שאינם מתאימים למפרט האחיד, בשל מורכבותם, יטופלו במסלול נפרד (ראו בהרחבה דברי הסבר לסעיף 12).

לפסקה (1)

סעיף 4 לחוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968 (להלן – החוק), קובע כי לא יעסוק אדם בעסק טעון רישוי אלא אם כן יש בידו רישיון או היתר זמני לפי החוק. מוצע לתקן סעיף זה ולהוסיף בכותרת השוליים ובגוף הסעיף סוג נוסף של היתר להפעלת עסק, השונה מרישיון עסק ומיתר זמני, שייקרא היתר מזורז.

היתר מזורז יאפשר את הפעלתו של עסק מסוג העסקים שיקבע שר הפנים, בצו, בהסכמת השרים נותני האישורים, לאחר שעסקים אלה נמצאו מתאימים לרישוי במסלול מזורז (ראו בהרחבה דברי הסבר לפסקה (3) של סעיף 2 להצעת החוק). ההבדלים העיקריים בין היתר זמני ורישיון עסק לבין היתר מזורז הם אלה:

1. רישיון ניתן לעסק בתום הליכי הבדיקה של רשות הרישוי וכלל נותני האישור הרלוונטיים. היתר זמני והיתר מזורז הם היתרים הניתנים קודם למתן הרישיון;

2. מתן היתר זמני ורישיון, מותנה בהליך בדיקה של העסק מטעם רשות הרישוי ונותני האישור

- 1א6. (א) שר הפנים, בהסכמת כל אחד מן השרים שקביעתו של "היתר מזורז" עסק כטעון רישוי נעשתה בהתייעצות עמו, רשאי לקבוע, בצו, סוגי עסקים טעוני רישוי שרשות הרישוי תיתן היתר לעסוק בהם, בהליך מזורז בכפוף להוראות לפי סעיף זה, לפני מתן רישיון (בחוק זה – היתר מזורז), ובלבד שלא ייקבעו בצו סוגי עסקים שרישויים בהליך מזורז כאמור עלול לפגוע במטרות המפורטות בסעיף ו(א); נקבע בצו לפי סעיף קטן זה עסק טעון רישוי שהוא מסוג העסקים המפורטים בסעיפים 2 עד 3 או 5א, יחולו לגבי הוראות הסעיפים האמורים החלים לעניין אותו סוג עסק, בשינויים המחויבים ובשינויים שיקבע שר הפנים.
- (ב) בקשה לקבלת היתר מזורז לגבי עסק הכלול בצו לפי סעיף קטן (א) תוגש לרשות הרישוי בצירוף כל המסמכים הדרושים לגבי אותו עסק, שפורסמו במפרט האחד לפי הוראות סעיף 17ג(א) או שפורסמו לצד המפרט האחד לפי הוראות סעיף 17ג(ה), וכן מסמכים נוספים שיקבע שר הפנים המעידים כי בעסק מתקיימים דיני התכנון והבניה, ככל שיקבע.
- (ג) הוגשה בקשה בצירוף מסמכים כאמור בסעיף קטן (ב), תודיע רשות הרישוי למבקש ההיתר המזורז (בסעיף זה – המבקש), בתוך 21 ימים מיום הגשתה, על המסמכים והתנאים הנדרשים מטעמה לפי סעיפים 6ד ו-7; לא מסרה רשות הרישוי למבקש הודעה כאמור בתוך אותה תקופה יראוה כאילו לא דרשה מסמכים ותנאים מטעמה.

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיפים קטנים (ב) עד (ה)

המנגנון המוצע למתן היתר מזורז לעסק הוא

כדלקמן:

– לגבי עסק שהוגדר בצו כמתאים לרישוי מזורז יהיה ניתן להגיש לרשות הרישוי בקשה להיתר מזורז. הבקשה תכלול את כל המסמכים כפי שיידרשו לגבי סוג העסק, הן על פי האמור במפרט האחד שיפורסם לפי הוראות סעיף 17ג(א) המוצע והן על פי המפורסם לצד המפרט האחד לפי הוראות סעיף 17ג(ה) המוצע. מכיוון שמסמכים אלה יפורסמו מראש (הכוונה בעיקר למסמכים הנדרשים מטעם נותני האישור), בדרך שיקבע שר הפנים (למשל – באתר אינטרנט שייקבע לעניין זה), יוכל מבקש ההיתר לצרפם מיד עם הגשת הבקשה (ראו דברי הסבר לסעיף 17ג לחוק, בנוסחו בסעיף 2(12) להצעת החוק). כמו כן מוצע להסמיך את שר הפנים לקבוע מסמכים נוספים שמבקש ההיתר המזורז יידרש להמציא, המעידים כי בעסק מתקיימים דיני התכנון והבניה (למשל היתר בניה, או אישור מבצל מקצוע על התקיימות הדינים כאמור).

לפסקה (3)

לסעיף 6א המוצע

מוצע לעגן בסעיף 6א1 המוצע מסלול לרישוי עסקים בהליך מזורז, שבמסגרתו יינתן היתר מזורז לעסקים שרמת הסיכון בהם נמוכה ותהליכי הרישוי לגביהם פשוטים.

לסעיף קטן (א)

מוצע להסמיך את שר הפנים לקבוע, בצו, בהסכמת השרים הרלוונטיים, סוגי עסקים המתאימים להיתר בהליך מזורז. על פי המוצע לא ייקבעו בצו סוגי עסקים שרישויים בהליך מזורז עלול לפגוע במטרות המוגנות לפי סעיף ו(א) לחוק.

עוד מוצע לקבוע כי במקרה שבו יכלול הצו כאמור עסק מסוג העסקים המפורטים בסעיפים 2 עד 3 וכן 5א לחוק (למשל – עסק למכירת משקאות, עסקי רוכלות, מכוני כושר וקייטנות), אזי יחולו על עסק כאמור הוראות סעיפים אלה, בשינויים המחויבים, וכן בשינויים הנדרשים כפי שיקבע שר הפנים, כדי להתאימו להליך הרישוי המזורז.

(ד) בתום התקופה האמורה בסעיף קטן (ג) או לאחר שהודיעה רשות הרישוי למבקש, לפי הוראות הסעיף הקטן האמור, על המסמכים והתנאים הנדרשים מטעמה, לפי העניין, ימסור המבקש לרשות הרישוי את המסמכים שנדרשו כאמור, ככל שנדרשו, וכן תצהיר, בטופס שיקבע שר הפנים, שלפיו מתקיים בעסק או במבקש ההיתר המפורט להלן, לפי העניין:

(1) התנאים שפורסמו במפרט האחיד לפי הוראות סעיף 17(א) או שפורסמו לצד המפרט האחיד לפי הוראות סעיף 17(ה);

(2) התנאים שדרשה רשות הרישוי לפי סעיף קטן (ג), ככל שדרשה;

(3) הדינים הנוגעים לתכנון ובניה;

(4) תנאים נוספים שקבע שר הפנים בטופס התצהיר.

(ה) הגיש המבקש את התצהיר והמסמכים האמורים בסעיף קטן (ד), תיתן לו רשות הרישוי היתר מזורז, בתוך שבעה ימים מיום הגשתם; רשות הרישוי תודיע לנותני האישור, בתוך 21 ימים מיום מתן ההיתר המזורז, על מתן ההיתר ועל התנאים והמסמכים שדרשה לפי סעיף קטן (ג).

(ו) בקשה לקבלת היתר מזורז לגבי עסק, שהוגשה לפי הוראות סעיף זה, יראו אותה כבקשה לקבלת רישיון לפי חוק זה לגבי אותו עסק; ניתן היתר מזורז לפי סעיף זה לגבי העסק, יימשכו ההליכים לבדיקת הבקשה לקבלת הרישיון לגביו.

ד ב ר י ה ס ב ר

ותנאים נוספים לפי קביעת שר הפנים. הליך זה בא להבטיח ודאות באשר להתקיימות התנאים הנדרשים לצורך קבלת רישיון עסק, בדרך של הסתמכות על הצהרתו של מבקש ההיתר. התצהיר יחליף את הליך הבדיקה והביקורת הרגיל, הנדרש לצורך קבלת רישיון עסק, ויאפשר לעסק לפעול כדין במקביל להליך בדיקה כאמור.

– בתוך 7 ימים ממועד הגשת המסמכים והתצהיר תיתן רשות הרישוי היתר מזורז להפעלת העסק, ותודיע לנותני האישור, בתוך 21 ימים נוספים, על מתן ההיתר, תוך פירוט התנאים והמסמכים שאותם דרשה כתנאי להיתר, ככל שדרשה. הודעה זו נדרשת כדי לאפשר לנותני האישור לקיים פיקוח על עסק שניתן לגביו מאת רשות הרישוי היתר להפעילו, על בסיס תצהיר של מבקש הרישיון, עוד בטרם ניתן לו רישיון עסק, ובטרם התקבל האישור של נותני האישור.

לסעיף קטן (ו)

מוצע לקבוע כי בקשה להיתר מזורז תיחשב כבקשה לרישיון עסק. על פי קביעה זו, לאחר קבלת ההיתר המזורז,

– בתוך 21 ימים ממועד הגשת הבקשה בצירוף המסמכים ותודיע רשות הרישוי למבקש על התנאים והמסמכים הנוספים הנדרשים מטעמה כתנאי להיתר המזורז. תנאים אלה אינם מפורסמים מראש שכן כפי שיוסבר בדברי ההסבר לפסקה (12) של סעיף 2 להצעת החוק, המפרט האחיד אינו כולל את המסמכים והתנאים הנדרשים מטעם רשויות הרישוי השונות. לכן מאפשר הסעיף המוצע לרשות הרישוי להודיע למבקש ההיתר את הדרוש מבחינתה. על פי המוצע, וכדי לייעל ולזרז את הליך מתן ההיתר, קובע הסעיף המוצע כי במקרה שבו רשות הרישוי לא מסרה את הדרישות מטעמה בתוך 21 ימים, יראוה כמי שאין לה דרישה למסמכים ולתנאים נוספים.

– בתום התקופה האמורה או לאחר שהודיעה רשות הרישוי למבקש על התנאים והמסמכים הנדרשים מטעמה, לפי העניין, ימסור המבקש לרשות הרישוי את המסמכים הנדרשים על ידה כתנאי לרישוי, אם נדרשו מסמכים כאמור, וכן תצהיר, בנוסח שיקבע שר הפנים, שלפיו מתקיימים בעסק כלל תנאי הרישוי, לרבות תנאי נותני האישור, תנאי רשות הרישוי, דיני התכנון והבניה

(ז) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מהאפשרות להגיש לגבי עסק הכלול בצו כאמור בסעיף קטן (א) בקשה לקבלת רישיון או היתר זמני לפי חוק זה, במקום בקשה להיתר מזורז.

(ח) מתן היתר מזורז לפי סעיף זה אינו טעון אישור מאת נותני האישור, גם אם אישורם נדרש לצורך מתן רישיון או היתר זמני לאותו עסק, ואולם אין בכך כדי לגרוע מסמכויותיהם האחרות של נותני האישור לפי חוק זה, לגבי אותו עסק;

(4) בסעיף 6ב(א), במקום "לרישיון או להיתר זמני" יבוא "לרישיון, להיתר זמני או להיתר מזורז";

(5) בסעיף 6ג –

(א) בסעיף קטן (ב)(1), במקום "לרישיון או להיתר זמני" יבוא "לרישיון, להיתר זמני או להיתר מזורז";

(ב) בסעיף קטן (ג), במקום "לרישיון או להיתר זמני" יבוא "לרישיון, להיתר זמני או להיתר מזורז";

(6) בסעיף 6ד –

(א) האמור בו יסומן "(א)" ובו, במקום "לרישיון או להיתר זמני" יבוא "לרישיון, להיתר זמני או להיתר מזורז";

(ב) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקאות (4) ו-(5)

סעיפים 6ב ו-6ג לחוק, עניינם מסמכים הנדרשים במסגרת בקשה לרישיון או להיתר זמני. סעיף 6ב קובע רשימה של מסמכים הנדרשים לבקשה לרישיון ולהיתר זמני והם תרשים סביבה, מפה מצבית ותכנית עסק, וסעיף 6ג מסמיך את השרים הרלוונטיים לקבוע בתקנות מסמכים נוספים הנדרשים מטעמם.

מכיוון שבקשה להיתר מזורז היא גם בקשה לרישיון (ראו סעיף 6א (ו) לחוק, כנוסחו המוצע בסעיף 2(3) להצעת החוק), מוצע להחיל גם עליה את ההוראות בדבר מסמכי הבקשה, כמפורט בסעיפים 6ב ו-6ג לחוק. לעניין זה יצוין כי לפי הוראות סעיף 6ג לחוק, כנוסחו בסעיף 2(12) להצעת החוק, תפורסם גם הדרישה של מסמכים אלה, לצד פרסומו של המפרט האחיד. פרסום כלל המסמכים הנדרשים ממבקש היתר או רישיון במאחד נועד להקל על המבקש לדעת את רשימת המסמכים הנדרשים ממנו לצורך הגשת הבקשה, וזאת ככל האפשר באופן מרוכז ומאוחד.

לפסקה (6)

סעיף 6ד לחוק מסמיך את רשות הרישוי ונותני האישור לדרוש ממגיש בקשה לרישיון או להיתר זמני מסמכים נוספים שלא נדרשו לפי סעיף 6ג. מוצע להחיל סמכות זו של רשות הרישוי ונותני האישור גם ביחס לבקשה להיתר מזורז.

כאמור בחלק הכללי לדברי ההסבר של סעיף 2 המוצע, בהתאם להמלצתה של ועדת הבר ולשם שיפור הוודאות, האחידות והיעילות של הליכי רישוי העסקים,

לא יידרש בעל ההיתר להגיש בקשה מיוחדת נוספת לרישיון עסק, ובקשתו להיתר המזורז תמשיך ותטופל בתקופת תוקפו של ההיתר, בהתאם להוראות החוק, עד למתן החלטה בבקשה לרישיון (לעניין זה ראו גם סעיף 2ב לחוק כנוסחו המוצע בסעיף 2(10) להצעת החוק, ולפיו אם לא נבדקה הבקשה במהלך תקופת תוקפו של ההיתר הזמני לאחר הארכתה, יינתן לבעל ההיתר רישיון עסק, על סמך הבקשה להיתר הזמני שהגיש).

לסעיף קטן (ז)

מוצע להבהיר כי האפשרות לקבל היתר במסלול המזורז אינה גורעת מאפשרותו של בעל העסק לבקש לגביי היתר זמני או רישיון, בהליך הרגיל לפי החוק, ולא להגיש לגביי בקשה להיתר מזורז. האפשרות לקבל היתר מזורז היא זכות העומדת לרשות מבקש הרישיון לגבי עסקים מסוימים, בכפוף להצהרתו על התקיימות התנאים הנדרשים. אם יחליט המבקש שלא לנצל אפשרות זו, אין למנוע ממנו את האפשרות לבקש רישיון עסק בדרך הרגילה.

לסעיף קטן (ח)

מוצע להבהיר כי אף שהיתר מזורז אינו טעון אישור של נותני האישור שאישורם נדרש לפי סעיף 6 לחוק, לצורך מתן רישיון או היתר זמני, אין בכך כדי לגרוע מסמכויותיהם האחרות של נותני האישור לפי החוק, לגבי אותו עסק, ובכלל זה הסמכות לדרוש מסמכים ולקבוע תנאים לפי סעיפים 6ד ו-7 לחוק. הוראה דומה קיימת בסעיף 6ב(א) לחוק, שעניינו "רישוי ללא אישור".

"(ב) (1) המסמכים הנדרשים לפי סעיף קטן (א) מטעם נותני האישור ייכללו במפרט האחיד בהתאם להוראות לפי סעיף 1ג7, ויחולו לענין קביעת המסמכים, שינויים ומועד החלת השינוי, ההוראות לפי הסעיף האמור.

(2) שר הפנים ראוי לקבוע הוראות לענין אופן קביעת המסמכים הנדרשים מטעם רשות הרישוי לפי סעיף קטן (א), ובין השאר לענין שינוי המסמכים הנדרשים כאמור, ובכלל זה הוספה או גריעה של מסמך, ומועד החלת השינוי;

(7) בסעיף 7 –

(א) במקום כותרת השוליים יבוא "תנאי רשות הרישוי ונותני האישור";

(ב) בסעיף קטן (א), במקום "ההיתר הזמני או האישור" יבוא "ההיתר הזמני, ההיתר המזורז או האישור", במקום "לפני שיינתן הרישיון או ההיתר הזמני" יבוא "לפני שיינתן הרישיון, ההיתר הזמני או ההיתר המזורז", במקום "להתנות את הרישיון או ההיתר הזמני" יבוא "להתנות את הרישיון, ההיתר הזמני או ההיתר המזורז", ובמקום "להוסיף תנאים לרישיון או להיתר זמני שניתן" יבוא "להוסיף תנאים לרישיון, להיתר זמני או להיתר מזורז שניתן";

(ג) במקום סעיפים קטנים (ב) עד (ד) יבוא:

"(ב) התנאים כאמור בסעיף קטן (א) הנדרשים מטעם נותני האישור ייכללו במפרט האחיד לפי הוראות סעיף 1ג7, ויחולו לענין קביעת התנאים, שינויים ומועד החלת השינוי, ההוראות לפי הסעיף האמור.

ד ב ר י ה ס ב ר

או בהיתר זמני. על פי ההסדר הקיים ראשים רשות הרישוי ונותני אישור לקבוע תנאים נוספים ברישיון ותוקפם יהיה בתום שישה חודשים מיום שהודע עליהם לבעל ההיתר הזמני או הרישיון, או במועד מוקדם מזה כפי שיקבעו רשות הרישוי או נותני האישור מטעמים של סכנה תכופה לשלום הציבור, בריאות, פגיעה באיכות הסביבה או הפרעה בלתי סבירה. מבקש רישיון או היתר זמני או בעל רישיון או היתר כאמור ראשים לבקש הנמקה לכל תנאי נוסף שנקבע כאמור. לפי מסקנותיה של ועדת הבר הסדר זה של הוספת תנאים הביא לחוסר ודאות וחוסר יציבות בקרב בעלי העסקים, ועל כן הומלץ להחליפו בהסדר של קביעת מפרט תנאים ארצי אחיד, שבו ירוכזו כל תנאי נותני האישור לפי סוגי עסקים, ושלפיו שינוי התנאים על ידי נותני האישור, וקביעת מועד תחולת השינוי ייעשו בדרך שיקבע שר הפנים. מוצע על כן לבטל את ההוראות סעיפים קטנים (ב) עד (ד) האמורים ולהפנות לסעיף 1ג7 לחוק, כנוסחו המוצע, שעניינו המפרט האחיד.

את תנאי רשות הרישוי לא ניתן לכלול במפרט ארצי אחיד בשל השונות הרבה בין רשויות הרישוי ובהיותם תנאים מקומיים ייחודיים. מוצע על כן להסמיך את שר הפנים לקבוע בנוגע אליהם הסדרים בתקנות לענין אופן קביעתם, שינויים ותחולת השינוי.

וזה נוסחם של סעיפים קטנים (ב) עד (ד) של סעיף 7 לחוק, שמוצע להחליפם:

מוצע בסעיף 1ג7 לחוק, כנוסחו בסעיף 12(2) להצעת החוק, לקבוע מפרט ארצי שיאחד את כל התנאים והמסמכים הנדרשים מטעם נותני האישור לפי סעיפים 76 ו-77, לצורך קבלת רישיון, היתר זמני או היתר מזורז, או לצורך הפעלתו (להלן – המפרט האחיד), לפי סוגי עסקים. מוצע להפנות בסעיף 76 לחוק, בכל הנוגע למסמכים הנדרשים מטעם נותני האישור להוראות המפרט האחיד. עוד מוצע לקבוע, ביחס למסמכים הנדרשים מטעם רשות הרישוי, כי שר הפנים יהא ראוי לקבוע בתקנות הוראות לענין אופן קביעת המסמכים הנדרשים כאמור ובין השאר לענין שינויים ותחילת השינוי. כך למשל, בנסיבות שבהן נותן אישור יקבע כי לצורך קבלה או חידוש רישיון עסק, יידרש המבקש להמציא מסמך מסוים, יהיה שר הפנים מוסמך לקבוע את פרק הזמן אשר במהלכו לא תחול דרישה זו על עסקים קיימים שיש להם רישיון עסק תקף.

לפסקה (7)

סעיף 7(א) לחוק קובע את סמכותם של רשות הרישוי ונותני האישור לקבוע תנאים כתנאי למתן רישיון או היתר זמני, וכן לקבוע תנאים ברישיון או בהיתר זמני ולהוסיף עליהם תנאים נוספים לאחר מתן הרישיון או ההיתר. מוצע להחיל סמכות זו של רשות הרישוי ונותני האישור גם לגבי היתר מזורז.

סעיפים קטנים (ב) עד (ד) של סעיף 7 לחוק, כנוסחו היום, קובעים הסדר להוספה ולשינוי של תנאים ברישיון

(ג) שר הפנים יקבע הוראות לעניין אופן קביעת התנאים הנדרשים מטעם רשות הרישוי לפי סעיף קטן (א), ובין השאר לעניין שינוי התנאים הנדרשים כאמור, ובכלל זה הוספה או גריעה של תנאי, ומועד החלת השינוי;

(8) בסעיף דא(ג), אחרי "בכל פעם, משנה" יבוא "ולא תעלה, בכל פעם, על תקופת התוקף שנקבעה לאותו סוג עסקים לפי הוראת סעיף קטן (ב)1), ככל שנקבעה";

(9) בסעיף דב(א), בסופו יבוא "רשות הרישוי תודיע לנותני האישור על הארכת תקופת תוקפו של ההיתר הזמני";

(10) אחרי סעיף דב יבוא:

"תוקפו של היתר 17.1. (א) היתר מזורז יעמוד בתוקפו עד תום שנה ממועד נתינתו מזורז וקבלת רישיון לאחריו או עד להחלטת רשות הרישוי לעניין מתן רישיון לגבי אותו עסק, לפי המוקדם מביניהם.

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (10)

לסעיף 17 המוצע

הסעיף המוצע בא לקבוע הוראות לעניין תקופת תוקפו של היתר מזורז. על פי המוצע יעמוד ההיתר המזורז בתוקפו במשך שנה, או עד למתן החלטת רשות הרישוי בבקשה לרישיון, לפי המוקדם מביניהם. היות שהעסקים שנמצאו מתאימים לרישוי בהליך מזורז מאופיינים ברמת סיכון נמוכה, והליכי הרישוי לגביהם אינם מורכבים, מתן היתר מזורז לתקופה של שנה יקל, מחד גיסא, על בעל העסק ויאפשר לו להפעיל את עסקו, ומאידך גיסא יאפשר לרשות הרישוי ולנותני האישור לבחון את בקשתו לרישיון.

במקרה שבו לא נתנה רשות הרישוי את החלטתה עד תום שנה ממועד מתן ההיתר המזורז, תוארך תקופת תוקפו של ההיתר בשנה נוספת, בתנאי שבעל ההיתר יחזור ויצהיר על כך שמתקיימים בעסק תנאי הרישוי. כאמור עסק הנמצא מתאים לרישוי בהליך מזורז רמת הסיכון של הפעלתו היא נמוכה, ועל כן, כדי שלא לפגוע בפעילותו הרציפה של העסק, ניתן להאריך את תקופת תוקפו של ההיתר המזורז לשנה נוספת, במקרים שבהם טרם הושלמו ההליכים לרישיון הקבוע של העסק, על ידי נותני האישור או רשות הרישוי. בסיס חשוב להליכי הרישוי המזורז הוא האמון בבעל העסק, ועל כן התנאי להארכת תקופת ההיתר היא הצהרתו כי בעסק מתקיימים תנאי הרישוי. הארכת תקופת ההיתר המזורז תאפשר לנותני האישור ולרשות הרישוי להשלים את ההליכים לרישיון הקבוע של העסק.

במקרה שבו לא נתנה רשות הרישוי החלטה בבקשה לרישיון במהלך השנה הנוספת, מוצע לקבוע כי יינתן לבעל ההיתר רישיון עסק, בכפוף למתן הצהרה נוספת, וזאת גם בלא אישורם של נותני האישור לפי סעיף 6 לחוק. הוראה זו נועדה להקדים החריגים שבהם חרף העובדה שחלפו שנתיים ממועד הגשת הבקשה הראשונית להיתר טרם הושלמו הליכי הרישוי מצד רשות הרישוי או נותני האישור. בנסיבות אלה, שבהן פועל העסק במשך שנתיים, ומקיים את תנאי הרישוי הקבועים לגבי, בהתאם להצהרת בעל העסק, נכון שיקבל העסק רישיון קבוע, כדי לאפשר את פעילותו הרציפה. אם יימצא בשלב שאחרי מתן הרישיון

"(ב) תקפו של תנאי נוסף כאמור בסעיף קטן (א) יהיה כתום ששה חודשים מיום שהודע עליו לבעל הרישיון או ההיתר הזמני, או במועד מוקדם מזה, כפי שקבעו רשות הרישוי או נותן האישור כדי למנוע סכנה תכופה לשלום הציבור, בריאותו או בטיחותו או סכנה לפגיעה באיכות הסביבה או הפרעה בלתי סבירה לאדם פלוני או לציבור; רשות הרישוי תשלח הודעה לנותן האישור שקבע תנאי ברישיון או תנאי נוסף ברישיון לפי סעיף קטן (א), על מועד תחילת תוקפו של תנאי כאמור.

(ג) הוסיף נותן האישור תנאי נוסף ברישיון שניתן, יעביר את ההודעה על התנאי הנוסף לרשות הרישוי וזו תעבירה לבעל הרישיון או ההיתר הזמני.

(ד) מבקש הרישיון או בעל הרישיון רשאים לבקש הנמקה לכל תנאי לפי סעיף זה."

לפסקה (8)

סעיף דא(א) ו-(ב) לחוק קובע כי רישיון עסק יינתן לתקופה שאינה מוגבלת מראש אלא אם כן קבע שר הפנים בתקנות תקופת תוקף לרישיון.

סעיף דא(ג) לחוק מסמך גם את רשות הרישוי לקבוע תקופת תוקף לרישיון, ובלבד שזו לא תפחת משנה, אלא אם כן המדובר בעסק זמני מטבעו. מוצע להבהיר כי במקרים שבהם קבע השר תקופת תוקף לסוג העסק, יהיה בסמכותה של רשות הרישוי לקבוע תקופת תוקף מוגבלת לתקופת התוקף המרבית, ככל שזו נקבעה על ידי השר לפי סעיף דא(ב) לחוק.

לפסקה (9)

סעיף דב(א) לחוק מסמך את רשות הרישוי לקבוע את תקופת תוקפו של היתר זמני, ולהאריך תקופה זו מעת לעת, ובלבד שסך התקופות לא יעלה על שנה. עם מתן היתר זמני נדרשת רשות הרישוי להודיע לנותני האישור על נתינתו, כדי לאפשר להם להיערך לבחינת העסק לצורך מתן רישיון. מטעמי יעילות, מוצע להורות לרשות הרישוי להודיע לנותני האישור גם על החלטה בדבר הארכת תוקפו של היתר זמני.

(ב) לא נתנה רשות הרישוי החלטה לעניין מתן רישיון עד תום שנה ממועד מתן ההיתר המזורז כאמור בסעיף קטן (א), תוארך תקופת תוקפו של ההיתר בשנה נוספת, ובלבד שבעל ההיתר חזר והצהיר כאמור בסעיף 1א6(ד).

(ג) לא נתנה רשות הרישוי החלטה לעניין מתן רישיון עד תום השנה הנוספת כאמור בסעיף קטן (ב), תינתן לבעל ההיתר רישיון לגבי אותו עסק גם בלא אישורם של נותני האישור לפי סעיף 6, ובלבד שחזר והצהיר כאמור בסעיף 1א6(ד); ניתן רישיון כאמור, תחל תקופת תוקפו של הרישיון, במועד נתינתו של ההיתר המזורז.

(ד) רשות הרישוי תודיע לנותני האישור על הארכת תקופת תוקפו של ההיתר המזורז לפי סעיף קטן (ב) ועל מתן רישיון לפי סעיף קטן (ג).";

(11) בסעיף 27 ג –

(א) במקום כותרת השוליים יבוא "ביטול רישיון, היתר זמני או היתר מזורז";

(ב) אחרי סעיף קטן (ד) יבוא:

"(ד1) (1) מצאה רשות הרישוי, ביוזמתה או על פי פנייה מאת נותן אישור, כי הופר או חדל להתקיים תנאי מן התנאים שניתנו לפי סעיף 7 לעניין היתר מזורז, או כי ההיתר ניתן על יסוד תצהיר כוזב, תבטל את ההיתר המזורז, לאחר שנתנה לבעל ההיתר הזדמנות להשמיע את טענותיו; על ביטול היתר מזורז לפי פסקה זו תמסור רשות הרישוי הודעה לבעל ההיתר ולנותני האישור.

(2) ביטלה רשות הרישוי היתר מזורז לפי הוראות פסקה (1), לא יינתן לבעל ההיתר שבוטל, היתר מזורז נוסף, במשך שלוש שנים ממועד הביטול, וההליכים למתן הרישיון לאותו עסק על סמך הבקשה שהוגשה להיתר המזורז, כאמור בסעיף 1א6(ו) – ייפסקו.

(3) מצאה רשות הרישוי כי קיימים טעמים אחרים מאלה המנויים בפסקה (1) לביטול היתר מזורז, יחולו לעניין הביטול הוראות סעיפים קטנים (א) עד (ד), בשינויים המחויבים.";

ד ב ר י ה ס ב ר

על פי ההסדר המוצע, ביטולו של ההיתר המזורז מן הטעם שלא מתקיימים בעסק תנאי הרישוי או בשל כך שהתצהיר שעל יסודו ניתן ההיתר הוא כוזב, יהיה בהליך מהיר יחסית לביטולו של רישיון, וזאת בשל העובדה שההיתר המזורז ניתן רק על יסוד הצהרת המבקש ובתגובה להפרת האמון מצדו. עוד מוצע לקבוע, מכיוון שהמדובר בהפרת אמון מצדו של בעל ההיתר, כי לא יינתן לו היתר מזורז נוסף במשך שלוש שנים מיום הביטול, וכי ההליכים למתן רישיון עסק קבוע, המסתמכים על הבקשה שהגיש להיתר המזורז – ייפסקו.

לגבי ביטול היתר מזורז מטעמים אחרים, מוצע להחיל את הליך הביטול הקבוע בסעיף 27 האמור לעניין רישיון או היתר זמני.

כי העסק אינו עומד בתנאי הרישוי או כי ההצהרה שעל בסיסה ניתן הרישיון היתה כוזבת, יינקטו נגד בעל הרישיון הליכים מתאימים.

עוד מוצע לקבוע כי רשות הרישוי תודיע לנותני האישור על הארכת תוקפו של ההיתר המזורז ועל מתן הרישיון, וזאת כדי לעדכן את נותני האישור במצבו העדכני של הליך הרישוי בעסק, וכדי לאפשר לנותני האישור להיערך לבחינת הבקשה לרישיון ולפיקוח על העסק, כפי שימצאו לנכון.

לפסקה (11)

סעיף 27 לחוק עוסק בביטול רישיון והיתר זמני. מוצע לכלול בסעיף זה גם הוראות בדבר ביטול ההיתר המזורז.

"המפרט האחד 1.7. (א) נותני האישור, ולעניין שירותי כבאות – שר הפנים או מי שהוא הסמיכו לכך, יפרסמו, בדרך שיקבע שר הפנים לפי סעיף קטן (ב), מפרט המאחד את כל המסמכים והתנאים הנדרשים מטעמם לפי סעיפים 6ד ו-7, לפי סוגי עסקים (בחוק זה – המפרט האחד).

(ב) שר הפנים יקבע הוראות לעניין אופן הכנתו ופרסומו של המפרט האחד, לרבות לעניין שינוי של התנאים או המסמכים הכלולים בו, ובכלל זה לעניין הוספה או גריעה של תנאי או מסמך כאמור ומועד החלת השינוי.

(ג) נותני האישור לא ידרשו מסמכים ותנאים כאמור בסעיף קטן (א) שאינם כלולים במפרט האחד, אלא בנסיבות ובאופן שיקבע שר הפנים בתקנות.

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (12)

לסעיף 1.7 המוצע

לסעיף קטן (א)

מהווה הוראה בעלת פועל תחיקתי כמו תנאי ברישיון הנקבע מכוח תקנות לפי החוק. תפקידו של המפרט אינו אלא להגביל את נותני האישור בשעה שהם קובעים את התנאים הנדרשים מטעמם לצורך קבלת רישיון או היתר, לתנאים המפורטים בו, וכן לאפשר למבקש הרישיון או ההיתר, לדעת מראש את התנאים והמסמכים אשר יידרשו ממנו לצורך קבלת הרישיון או ההיתר.

לסעיף קטן (ב)

מוצע לקבוע כי שר הפנים יקבע בתקנות הוראות לעניין אופן גיבושו ופרסומו של המפרט האחד, ולעניין שינוי התנאים והמסמכים במסגרתו ותחולת השינוי. תקנות אלה נדרשות, בין השאר, כדי לקבוע הסדרים המתייחסים לפרק הזמן אשר יעמוד לרשות עסק קיים כדי להסתגל לתנאי חדש אשר יתווסף למפרט האחד, בטרם ייכלל התנאי החדש ברישיון העסק שלו באופן מחייב. כמו כן, ייקבעו בתקנות הנסיבות שבהן יתאפשר להוסיף תנאי חדש ברישיון עסק או בהיתר, מיד עם הכללתו במפרט.

לסעיף קטן (ג)

על פי המוצע המפרט האחד אמור לכלול את כל התנאים והמסמכים הנדרשים מטעם נותני האישור, זאת כאמור כדי להבטיח ודאות ושיקפות כלפי הציבור. לפיכך מוצע לקבוע כי נותני האישור לא ידרשו תנאים ומסמכים שאינם כלולים במפרט, אלא בנסיבות ובאופן שייקבעו על ידי שר הפנים בתקנות. הצורך בהסמכת שר הפנים להתקין תקנות אלה נובע מכך, שישנם מקרים שבהם יש הצדקה לכלול ברישיון עסק או בהיתר מסוים תנאים ספציפיים שאינם כלולים במפרט האחד, זאת, בין השאר, בשל מאפיינים ייחודיים של העסק, מיקומו, וכיצד באלה. לעניין זה יובהר כי במקרים שבהם מעוניינים נותני האישור להוסיף תנאים או מסמכים נוספים על אלה שבמפרט כך שיחולו על סוג עסק מסוים באופן אחד, רשאים הם לשנות את המפרט באופן שקבע שר הפנים לפי סעיף 1.7(ב) המוצע.

על פי המלצתה של ועדת הבר מוצע לקבוע הסדר לקביעתו ולפרסומו של מפרט המאחד את התנאים והמסמכים הנדרשים מטעם נותני האישור, לפי סעיפים 6ד או 7 לחוק, לצורך קבלה וחדידו של רישיון, היתר זמני או היתר מזורז, או לצורך הפעלת העסק לאחר קבלת הרישיון או ההיתר כאמור, וזאת לפי סוגי עסקים. קיומו של המפרט האחד ופרסומו בציבור יגדילו את הנגישות למידע הרלוונטי לרישוי עסק, ובכך יקלו על הציבור בהליכי הרישוי. קביעתו של המפרט האחד תקל גם על יישומו של הליך הרישוי המזורז, שכן כל התנאים והמסמכים הנדרשים מאת נותני האישור לצורך קבלת ההיתר המזורז, יהיו מפורסמים במפרט האחד, באופן שמבקש ההיתר יוכל להצהיר על התקיימותם לפי סעיף 6א(ד) לחוק, כנוסחו המוצע.

תנאי רשות הרשוי והמסמכים הנדרשים מטעמה לא ייכללו על פי המוצע במפרט האחד בשל השונות הרבה בין רשויות הרישוי ובהיותם תנאים מקומיים ייחודיים. עם זאת מוצע לקבוע כי המפרט כן יכלול תנאים הנוגעים לשירותי כבאות שיפרסם שר הפנים או מי שהוא הסמיך לעניין זה. תנאים אלה נדרשים אמנם באמצעות רשות הרישוי, ואולם למעשה נקבעים באופן אחד בידי נציבות שירות כבאות והצלה, ועל כן ניתן לכלול אותם במפרט הארצי האחד. סמכותו של שר הפנים לקביעת תנאים כאמור תואמת להסמכתו לפי סעיף 9 לחוק לקבוע תקנות שעניינן מניעת דליקות.

יודגש כי לתנאים מטעם נותני האישור אשר יפורטו במפרט האחד, לא יהיה תוקף מחייב כלפי מחזיק בהיתר או ברישיון מכוח החוק, ככל שאלה לא נקבעו באופן מפורש בהיתר או ברישיון. במובן זה, אין תנאי המפורט במפרט

(ד) (1) על אף האמור בסעיפים קטנים (א) עד (ג), רשאי שר הפנים, בהסכמת כל אחד מן השרים שקביעתו של עסק כטעון רישוי נעשתה בהתייעצות עמו, לקבוע בצו סוגי עסקים שלגביהם לא יפורסם מפרט אחיד או שלגביהם יפורסם מפרט אחיד חלקי הכולל רק חלק מהמסמכים והתנאים הנדרשים מטעם נותני האישור כאמור בסעיף קטן (א).

(2) בצו כאמור בפסקה (1) יפרט השר, לצד כל סוג עסק שנקבע בו, את נותני האישור שרשאים לדרוש מסמכים ותנאים כאמור בסעיף קטן (א) לגבי אותו סוג עסק, ואם פורסם לגביו מפרט אחיד חלקי – את נותני האישור שרשאים לדרוש מסמכים ותנאים נוספים על אלה המפורטים באותו מפרט.

(3) שר הפנים יקבע בתקנות הוראות לעניין אופן קביעת המסמכים והתנאים הנדרשים מטעם נותני האישור המפורטים בצו לפי פסקה (2), לגבי סוגי העסקים המפורטים בו, וכן לעניין שינוי של המסמכים או התנאים הנדרשים כאמור, ובכלל זה הוספה או גריעה של תנאי או מסמך כאמור, ומועד החלת השינוי.

(ה) בלי לגרוע מהוראות סעיפים קטנים (א) עד (ד), מסמכים ותנאים נוספים על אלה המנויים בסעיף קטן (א), הנדרשים לפי חוק זה לרבות לפי סעיפים 66, 67 ו-9 עד 11, יפורסמו לצד המפרט האחיד, כפי שיקבע שר הפנים.

217. (א) המבקש רישיון, היתר זמני או היתר מזורז לפי חוק זה או בעל רישיון או היתר כאמור, הרואה עצמו נפגע ממסמך

השגה

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף קטן (ד)

באותו מקום שבו יפורסם המפרט האחיד גם מסמכים ותנאים אחרים הנדרשים לפי החוק (ושאינם תנאים הנדרשים בידי נותני האישור לפי סעיפים 66 ו-7 שלגביהם חל המפרט האחיד). בין השאר מוצע כי פרסום זה יכלול את המסמכים הנדרשים לפי סעיפים 66 ו-67 לחוק וכן את ההוראות שנקבעו בתקנות לפי סעיפים 9 עד 11 לחוק (למשל – לעניין בריאות הציבור, איכות הסביבה, שמירת שלום הציבור ועוד). עוד מוצע להסמיך את שר הפנים לקבוע תקנות לעניין פרסום כאמור, ובין השאר לעניין הגורם האחראי לפרסום ודרך הפרסום.

לסעיף 217 המוצע

מוצע לאפשר למבקש רישיון, היתר זמני או היתר מזורז או בעל רישיון או היתר כאמור, הרואה את עצמו נפגע ממסמך או מתנאי שדרשו ממנו רשות הרישוי או נותן אישור, להגיש השגה על כך לרשות הרישוי או לנותן האישור, לפי העניין, וזאת במטרה לצמצם, במידת האפשר, את הצורך לפנות לערכאות משפטיות, ולקדם פתרונות מעשיים.

על אף האמור, מוצע להסמיך את שר הפנים לקבוע בצו, בהסכמת השרים הרלוונטיים, סוגי עסקים שבשל מורכבותם או מטעם אחר לא ניתן לקבוע להם תנאים אחידים מראש, אשר לגביהם יפורסם המפרט האחיד באופן חלקי בלבד, או שלא יפורסם כלל. במסגרת צו כאמור, יפרט שר הפנים את נותני האישור שרשאים לדרוש כתנאי לרישוי העסק או לצורך הפעלתו תנאים ומסמכים שלא על פי המפרט האחיד. עוד מוצע כי הוראות לעניין דרך קביעת המסמכים והתנאים בידי נותני האישור האמורים, שינוי התנאים ומועד החלת השינוי ייקבעו בידי שר הפנים בתקנות, זאת כדי להבטיח, בין השאר, כי גם במקרים שבהם לא יחול ההסדר הקבוע במפרט האחיד לעניין הוספה ושינוי של תנאי ברישיון, ייקבע מנגנון חלופי אשר יאפשר לבעל עסק תקופת הסתגלות לצורך הטמעת תנאי חדש ברישיון.

לסעיף קטן (ה)

לנוחותם של מבקשי רישיון, היתר זמני או היתר מזורז, ושל בעלי רישיון או היתר כאמור מוצע לפרסם

או מתנאי שדרשו ממנו רשות הרישוי או נותן אישור לפי חוק זה, רשאי להגיש השגה על כך לרשות הרישוי או לנותן האישור, לפי העניין.

(ב) שר הפנים יקבע הוראות לעניין השגה לפי סעיף זה, ובכלל זה לעניין אופן הגשת ההשגה, הגורם ברשות הרישוי או אצל נותן האישור המוסמך לדון בה, והמועדים למתן ההחלטה בהשגה;

(13) בסעיף 8, במקום "את הרישיון או ההיתר הזמני" יבוא "את הרישיון, ההיתר הזמני או ההיתר המזורז" ובמקום "שלא יינתן עליהם רישיון או היתר זמני" יבוא "שלא יינתן עליהם רישיון, היתר זמני או היתר מזורז";

(14) בסעיף 8א, במקום "רישיון או היתר זמני" יבוא "רישיון, היתר זמני או היתר מזורז";

(15) בסעיף 8ב(ב), במקום "רישיון או היתר זמני" יבוא "רישיון, היתר זמני או היתר מזורז";

(16) בסעיף 13 –

(א) בכותרת השולים, אחרי "היתרים זמניים" יבוא "היתרים מזורזים";

(ב) במקום "רישיונות והיתרים זמניים" יבוא "רישיונות, היתרים זמניים והיתרים מזורזים" ובמקום "בקשות לרישיון, להיתר זמני או לחידושם" יבוא "בקשות לרישיון, להיתר זמני, להיתר מזורז או לחידושם";

(17) בסעיף 14 –

(א) בכותרת השולים, במקום "רישיון או היתר זמני" יבוא "רישיון, היתר זמני או היתר מזורז";

ד ב ר י ה ס ב ר

להחיל הוראה זו, בנסיבות הרלוונטיות, גם על ההיתר המזורז.

לפסקה (15)

סעיף 8ב(ב) לחוק מתנה מתן רישיון או היתר זמני לעסק שהוא מקום ציבורי בקיומן של הוראות הנגישות לפי פרק ה' לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998. מוצע להחיל הוראה זו, בנסיבות הרלוונטיות, גם על ההיתר המזורז.

לפסקה (16)

סעיף 13 לחוק מסמיך את שר הפנים לקבוע תקנות לעניין דרכי חידוש רישיונות והיתרים זמניים, האגרות שמשלמות בעד בקשות לרישיון, להיתר זמני או לחידושם, וכן בעד חוות דעת מקדמית ופטור מהן.

על פי סעיף 6א(ו) לחוק, כנוסחו המוצע, יראו בקשה להיתר מזורז גם בבקשה לרישיון עסק ועל כן מוצע להחיל סמכות זו של שר הפנים גם לגביה.

לפסקה (17)

סעיף 14 לחוק קובע הוראות עונשיות במקרה של עיסוק בלא רישיון או היתר זמני ואי-קיום תקנות ותנאים. מוצע להחיל הוראות אלה, במקרים מתאימים גם על עיסוק בלא היתר מזורז.

עוד מוצע כי הסדרי הגשת ההשגה ובכלל זה הגורם ברשות הרישוי או אצל נותן האישור שאליו תוגש ההשגה והמועדים למתן ההחלטה בה, ייקבעו על ידי שר הפנים בתקנות.

לעניין זה יובהר כי על החלטה בהשגה ניתן להגיש עתירה לפי חוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000, הכולל בתוספת הראשונה שבו את ענייני רישוי עסקים.

לפסקה (13)

סעיף 8 לחוק קובע כי עסק טעון רישוי לפי חיקוק אחר, רשאית רשות הרישוי שלא לתת לו רישיון או היתר זמני, אלא אם כן הורשה על פי החיקוק האחר; כמו כן רשאי שר הפנים לקבוע בצו סוגי עסקים שלא יינתן עליהם רישיון או היתר זמני לפי החוק, כל עוד לא הורשה העסק על ידי החיקוק האחר.

על פי סעיף 6א(ו) לחוק, כנוסחו המוצע, יראו בקשה להיתר מזורז גם בבקשה לרישיון עסק ועל כן מוצע להחיל הוראות אלה גם לגביה.

לפסקה (14)

סעיף 8א לחוק מתנה מתן רישיון או היתר זמני שעוסקים בו במלאכה טעונה רישוי לפי חוק רישוי בעלי מלאכה, התשל"ז-1977, בקיום הוראות החוק האמור. מוצע

(ב) בסעיף קטן (א), במקום "שעסק ללא רישיון או היתר זמני" יבוא "שעסק בלא רישיון, היתר זמני או היתר מזורז", במקום "שלא קיים תנאי מתנאי רישיון או היתר זמני" יבוא "שלא קיים תנאי מתנאי רישיון, היתר זמני או היתר מזורז" ובמקום "ראש הרשות המקומית" יבוא "המנהל הכללי של הרשות המקומית, ואם לא מונה ברשות המקומית מנהל כללי כאמור – הממונה על רישוי עסקים באותה רשות מקומית";

(18) בסעיף 16, בפסקה (3), במקום "ללא רישיון או היתר זמני כדין" יבוא "בלא רישיון, היתר זמני או היתר מזורז כדין", ובמקום "רישיון או היתר זמני כדין לניהול" יבוא "רישיון, היתר זמני או היתר מזורז כדין לניהול";

(19) בסעיף 22א, במקום "מבלי שניתן רישיון או היתר זמני או בסטיה מן הרישיון או ההיתר הזמני" יבוא "בלי שניתן רישיון, היתר זמני או היתר מזורז או בסטיה מרישיון או מהיתר כאמור";

(20) בסעיף 28(א) –

(א) ברישה, המילים "ברישיון או בהיתר הזמני" – יימחקו;

(ב) במקום פסקה (3) יבוא:

"(3) המנהל הכללי של הרשות המקומית שבתחומה נמצאים החצרים או עובד בכיר שהוא הסמיכו לכך, ואם לא מונה ברשות המקומית מנהל כללי כאמור – הממונה על רישוי עסקים באותה רשות מקומית";

(21) בסעיף 29(ב), אחרי "רישיון העסק" יבוא "ההיתר הזמני או ההיתר המזורז";

ד ב ר י ה ס ב ר

מהיתר זמני. מוצע להחיל סמכות זו של בית המשפט גם לגבי מקרים של פעולה בלא היתר מזורז או בסטיה ממנו.

לפסקה (20)

סעיף 28(א) לחוק מסמיך בין השאר את ראש הרשות המקומית שבתחומה נמצאים החצרים או עובד רשות שהוסמך לכך, להיכנס לחצרים בתחום הרשות המקומית, שבהם עוסקים בעסק טעון רישוי, כדי לבדוק את קיומם של תנאי הרישוי, והוראות החוק והתקנות לפיו. מוצע להבהיר כי הסמכות לבדוק את קיומם של תנאי הרישוי מתייחסת לכלל התנאים שנקבעו לגבי העסק בהוראת סעיף 7 לחוק.

כמו כן מטעמים של איחוד סמכויות, ובשים לב לתיקון המוצע לסעיף 5 לחוק, בסעיף 2(2) להצעת החוק, מוצע לבטל את ההסמכה לכניסה לחצרים, הקבועה בסעיף 28(א)(3) לראש הרשות המקומית, ולהסמיך במקומו את המנהל הכללי של הרשות המקומית או עובד בכיר שהוא הסמיכו לכך, ואם לא מונה מנהל כללי – את הממונה על רישוי עסקים באותה רשות מקומית.

לפסקה (21)

סעיף 29(ב) לחוק קובע הוראה עונשית לגבי מי שמסרב להראות רישיון למי שנכנס לחצרים מכוח זכות הכניסה לפי סעיף 28 לחוק. מוצע להחיל הוראה זו, בנסיבות מתאימות, גם על המסרב להציג היתר זמני או היתר מזורז.

עוד מסמיך סעיף 14 לחוק, בין השאר, גם את ראש הרשות המקומית, לשלוח התראה לעסק בדבר הפרת הוראות ותנאים. המשך הפעלתו של העסק לאחר התראה כאמור גורר קנס נוסף על המפר. מוצע כי הסמכות לשלוח התראה תועבר לידיו של המנהל הכללי של הרשות המקומית, ואם לא מונה מנהל כללי, לידיו של הממונה על רישוי עסקים באותה רשות מקומית, וזאת בשים לב לתיקון המוצע לסעיף 5 לחוק, בסעיף 2(2) להצעת החוק.

לפסקה (18)

סעיף 16 לחוק עניינו סמכותו של בית המשפט לצוות, במקרה של הרשעה בעבירה לפי סעיף 14 לחוק, נוסף על כל עונש, על הפסקת העיסוק בעסק, הימנעות מביצוע פעולה, איסור על ניהול עסק בלא רישוי או היתר זמני בחצרים, ואיסור על העברת בעלות או החזקה בנכס אלא אם כן בידי אותו אדם רישיון או היתר זמני כדין. מוצע לקבוע כי סמכותו של בית המשפט תחול גם על ביצוע פעולה והעברת בעלות כאמור, בהתייחס לאדם שאין לו היתר מזורז.

לפסקה (19)

סעיף 22א לחוק מסמיך את בית המשפט ליתן צו להפסקה ולמניעה של פעולות הכנה לניהול עסק או לשימוש במבנים, בחצרים או במקרקעין, במקרים שבהם לא ניתן רישיון או היתר זמני, או שהפעולות הן בסטיה מרישיון או

(22) בסעיף 30, במקום "רישיון או היתר זמני" יבוא "רישיון, היתר זמני או היתר מזורז";

(23) בסעיף 31(א), במקום "בעד רישיון או היתר זמני" יבוא "בעד רישיון, היתר זמני או היתר מזורז", במקום "על ידי ראש רשות מקומית או על ידי מי שהסמיך לכך" יבוא "על ידי המנהל הכללי של רשות מקומית או עובד בכיר שהוא הסמיכו לכך, ואם לא מונה ברשות המקומית מנהל כללי כאמור – על ידי הממונה על רישוי עסקים ברשות מקומית", ובמקום "ניתן הרישיון או ההיתר הזמני" יבוא "ניתן הרישיון, ההיתר הזמני או ההיתר המזורז".

3. תיקון חוק בתי משפט לעניינים מינהליים
בחקוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000², בתוספת הראשונה, בפרט 7, אחרי "היתר זמני" יבוא "היתר מזורז".

4. פרק ב' – תחילה
תחילתו של פרק זה ביום ט"ו בטבת התש"ע (1 בינואר 2010).

פרק ג': איגוד ערים תעשיית

5. תיקון חוק איגודי ערים
בחקוק איגודי ערים, התשט"ו-1955³ –

ד ב ר י ה ס ב ר

לשם עידוד השקעות הון בתעשייה. ואכן, מכוח סמכותם האמורה, קבעו השרים את תחומי אזורי הפיתוח בצו לעידוד השקעות הון (קביעת התחומים של אזורי פיתוח), התשס"ג-2002.

בהחלטת ממשלה מס' 3967, מיום כ"ג באב התשס"ח (24 באוגוסט 2008), הוחלט, בין השאר, להטיל על שר האוצר ועל שר התעשייה המסחר והתעסוקה לפי סעיף 40 לחוק לעידוד השקעות הון, להשתמש בסמכויותיהם האמורות כדי שאזורי תעשייה הממוקמים בפריפריה כאזורי פיתוח מועדפים יהיו זכאים להטבות לפי החוק לעידוד השקעות הון (להלן – אזורי תעשייה מועדפים).

כמו כן הוחלט לפעול לתיקון חוק איגודי ערים, התשט"ו-1955 (להלן – החוק), באופן שיאפשר לעשות שימוש בסמכויות ובכלים המצויים בו היום, לשם איגודם של אזורי תעשייה מועדפים, הן בשלב הפיתוח והן בשלב הניהול השוטף, באמצעות איגוד ערים תעשיית שיהנה את אזורי התעשייה המועדפים במשותף וביעילות (להלן – איגוד ערים תעשיית).

מעבר לאמור, בשל התפיסה הרואה באזורי התעשייה המועדפים נכס אשר נועד לשרת את כל סביבתם ולא רק את הרשויות המקומיות שבהן נמצאים אזורי התעשייה המועדפים, מוצע לאפשר לחלק את ההכנסות מאזורי התעשייה המועדפים, לא רק לאיגוד הערים התעשיית המנהל אותם ולרשות המקומית שבה הם נמצאים, אלא גם לרשויות המקומיות הממוקמות סביבם (להלן – הרשויות המקומיות שבמרחב ההשוואה).

לפסקה (22)

סעיף 30 לחוק מטיל את חובת הראיה בדבר קיומו של רישיון או היתר זמני על הטוען. מוצע להחיל הוראות אלה גם לגבי היתר מזורז.

לפסקה (23)

סעיף 31(א) לחוק קובע חלוקת תשלום אגרות וקנסות בעד רישיון, היתר זמני וחוות דעת מקדמית, בין קופת הרשות המקומית לבין קופת אוצר המדינה, בהתאם לנסיבות ולאופן החלוקה כאמור בסעיף. מוצע להחיל הוראות אלה גם לגבי תשלום אגרות וקנסות בגין היתר מזורז.

סעיף 3 פרט 7 לתוספת הראשונה לחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000, קובע את סמכותו של בית משפט לעניינים מינהליים לדון, בין השאר, בעתירה כנגד החלטה של רשות לעניין מתן רישיון או ביטול, היתר זמני או אישור לעסק טעון רישוי, לרבות קביעת תנאים לפי החוק. מוצע להסמיך את בית המשפט לדון גם בעתירות שעניינן היתר מזורז.

סעיף 4 מוצע לקבוע את תחילתו של התיקון המוצע ליום ט"ו בטבת התש"ע (1 בינואר 2010).

סעיף 5 סעיף 40 לחוק לעידוד השקעות הון, כללי התשי"ט-1959 (להלן – החוק לעידוד השקעות הון), מסמיך את שר האוצר ואת שר התעשייה המסחר והתעסוקה, באישור ועדת הכספים של הכנסת, לקבוע את תחומי אזורי פיתוח כמשמעותם בחוק לעידוד השקעות הון, שלהם ניתנת עדיפות בקבלת הטבות הניתנות

² ס"ח התש"ס, עמ' 190.

³ ס"ח התשט"ו, עמ' 48; התשס"ח, עמ' 487.

(1) לפני סעיף 1 תבוא הכותרת:

“פרק א’: איגוד ערים”

(2) בסעיף 1, ברישה, במקום “בחוק זה” יבוא “בפרק זה”;

(3) אחרי סעיף 18 יבוא:

“פרק ב’: איגוד ערים תעשייתי

הגדרות 19. בפרק זה –

“אזור תעשייה מועדף” – אזור שנקבע לפי הוראות סעיף 140 לחוק לעידוד השקעות הון, התשי”ט–1959⁴;

“איגוד ערים תעשייתי” – איגוד לניהול אזורי תעשייה מועדפים, אף אם אינם סמוכים זה לזה;

“רשות מקומית” – עירייה או מועצה מקומית;

“תחום האיגוד” – שטחם של כל אזורי התעשייה המועדפים המאוגדים באיגוד ערים תעשייתי, אלא אם כן הוגדר אחרת בצו המקים את האיגוד.

החלת הוראות פרק א’ לעניין איגוד ערים, יחולו על איגוד ערים תעשייתי, בשינויים המחויבים ובשינויים המפורטים בפרק זה. 20.

הפעלת סמכות שר הפנים יחד עם שר האוצר 21. סמכות הנתונה לשר הפנים לפי סעיפים 2, 9, 11, 12, 13, 14, 16, 16א, 16ב, 17, 17א, 18, תהא נתונה, לעניין איגוד ערים תעשייתי, לשר הפנים יחד עם שר האוצר.

ד ב ר י ה ס ב ר

תעשייתי. בעוד שתחומם של אזורי התעשייה המועדפים ייקבע לפי הוראות החוק לעידוד השקעות הון, הרי שבצו המקים את איגוד הערים התעשייתי (להלן – הצו המקים) ייקבע אילו אזורי תעשייה מועדפים יאוגדו לאיגוד הערים התעשייתי. משילובם של שני אלה – רשימת אזורי התעשייה המועדפים המתאגדים ותחומם של אזורי התעשייה כפי שנקבע לפי החוק לעידוד השקעות הון – נגזר תחום האיגוד, המשתרע ככלל על פני שטחם של כל אזורי התעשייה המועדפים המאוגדים באיגוד הערים התעשייתי, וגם הוא יצוין בצו המקים.

לסעיף 20 המוצע

נוכח העובדה שאיגוד ערים ואיגוד ערים תעשייתי הם כלי לייעל השגת מטרות משותפות של כמה רשויות מקומיות, מוצע להחיל על איגוד הערים התעשייתי את כל הוראות החוק בנוסחו היום (אשר מוצע בסעיף 22(1) להצעה לרכזן בפרק נפרד, פרק א’ המוצע), בשינויים המחויבים ובשינויים המפורטים בפרק ב’ המוצע לחוק. כפי שיפורט להלן, ישנן הוראות חוק מעטות אשר מוצע לקבוע במפורש שהן לא יחולו לעניין איגוד ערים תעשייתי.

לסעיף 21 המוצע

בשל העובדה כי המטרות העומדות בבסיס הקמת איגוד ערים תעשייתי הן מטרות משקיות לאומיות רחבות, המתפרשות מעבר למישור המוניציפלי, מוצע כי הסמכות

לפסקאות (1) ו-(2)

מוצע לחלק את חוק איגוד ערים לשני פרקים – פרק א’ שיכלול את ההוראות הקיימות כיום, שעניינן איגוד ערים (איגוד רשויות מקומיות) ופרק ב’ שיכלול את עיקר ההוראות המוצעות בהצעת חוק זו, שעניינן איגוד ערים תעשייתי (איגוד אזורי תעשייה מועדפים).

לפסקה (3)

לסעיף 19 המוצע

מוצע להגדיר כמה מונחים שבהם נעשה שימוש חוזר בפרק ב’ המוצע.

להגדרה “אזור תעשייה מועדף” ו”איגוד ערים תעשייתי” – כפי שהוסבר בהרחבה בחלק הכללי לדברי ההסבר, מוצע להגדיר “אזור תעשייה מועדף” כאזור פיתוח שתחומו ייקבע בידי שר האוצר ושר התעשייה המסחר והתעסוקה לפי החוק לעידוד השקעות הון, ולהגדיר “איגוד ערים תעשייתי” כאיגוד לניהול אזורי תעשייה מועדפים, אף אם אינם סמוכים זה לזה, וזאת בניגוד לאיגוד ערים לפי פרק א’ המוצע, המוגדר בסעיף 1 לחוק כאיגוד רשויות מקומיות סמוכות זו לזה (אף אם אינן גובלות זו בזו).

להגדרה “תחום האיגוד” – בדומה להגדרה “תחום איגוד” הקבועה בסעיף 1 לחוק, לעניין איגוד ערים, מוצע להגדיר את המונח “תחום האיגוד” לעניין איגוד ערים

⁴ ס”ח התשי”ט, עמ’ 234.

זכות שימוע בפני
ועדת חקירה לפני
הקמת איגוד ערים
תעשייתי

22.

הוראות הסיפה של סעיף 2(ב) לא יחולו לעניין הקמת איגוד ערים תעשייתי, ובמקומה יקראו "ועדת החקירה תאפשר לכל המעוניין בכך לטעון לפנייה את טענותיו, בכתב, בנושאים הנבדקים על ידה, ואולם היא תאפשר לרשות מקומית שבשטחה נמצא אזור תעשייה מועדף שנבחנת האפשרות לאגדו באיגוד ערים תעשייתי, לטעון כאמור, גם בעל פה".

הרכב מועצת איגוד
ערים תעשייתי

23.

סעיפים קטנים (ב) ו-(כ) של סעיף 8 לא יחולו לעניין מועצת איגוד ערים תעשייתי ובמקומם יחולו הוראות אלה:

(1) הרכב חברי מועצת איגוד ערים תעשייתי יהיה כמפורט להלן, ובלבד שיותר ממחצית חברי המועצה יהיו עובדי המדינה –

(א) נציג שימנה שר האוצר מבין עובדי משרדו;

(ב) נציג שימנה שר הפנים מבין עובדי משרדו;

(ג) נציג שימנה שר התעשייה המסחר והתעסוקה מבין עובדי משרדו;

(ד) נציג שימנה מנהל מינהל מקרקעי ישראל מבין עובדי מינהל מקרקעי ישראל;

ד ב ר י ה ס ב ר

חברי המועצה האמורה. הרכב זה כולל בתוכו רק נציגים מהרשויות המקומיות שבתחום איגוד הערים ושום נציג ממוסדות המדינה.

הנתונה לשר הפנים לפי סעיפים 9, 11, 12, 13, 14, 16, 16א, 17ב, 17ג ו-18 לחוק, תהא נתונה לעניין איגוד ערים תעשייתי, לשר הפנים ולשר האוצר יחדיו.

לסעיף 22 המוצע

סעיף 2 לחוק, שענינו הקמת איגוד ערים, קובע בסעיף קטן (ב) רישא שבו, כי שר הפנים לא יקים איגוד ערים אלא לאחר שצויה על עריכת חקירה בדבר הקמת איגוד הערים בידי ועדת חקירה ולאחר שעיין בתוכנין שהכינה הוועדה האמורה. סעיף קטן (ב) סיפה של הסעיף האמור קובע כי ועדת החקירה תיתן זכות שימוע, לכל רשות מקומית הנוגעת בדבר, בין אם היא אמורה להיכלל בתחום האיגוד ובין אם לאו.

מוצע שלא להחיל את הוראות סעיף 2(ב) סיפה לעניין איגוד ערים תעשייתי ולקבוע במקום זאת, מצד אחד, כי ועדת החקירה תאפשר לכל המעוניין בכך, לטעון את טענותיו לפנייה, ולא רק לרשויות המקומיות הנוגעות בדבר, ובלבד שזכות שימוע זו תהיה מוגבלת ותאפשר רק בכתב. זאת, במטרה לאפשר זכות טיעון רחבה לכל המעוניין בכך, בלי לפגוע בתפקוד התקין והיעיל של ועדת החקירה. מצד שני, מוצע להעניק מעמד מיוחד לרשויות המקומיות שבתחומן נמצא אזור תעשייה מועדף, שנבחנת האפשרות לאגדו באיגוד ערים תעשייתי, ולאפשר להן זכות טיעון גם בעל פה, שכן אילו לא הקמת האיגוד היה ניהולם של אזורי התעשייה האמורים נתון בידיהן.

לסעיף 23 המוצע

סעיף 8 לחוק, שענינו מועצת איגוד ערים קובע בסעיפים קטנים (ב) ו-(כ) שבו, בין השאר, את הרכב

מוצע שלא להחיל את ההוראות האמורות על הרכב חברי מועצת איגוד ערים תעשייתי וזאת בשל השוני שבמטרת הקמתם של שני האיגודים האמורים. איגוד ערים מוקם בעיקרו כדי לייעל את אספקת השירותים שאותם חייבות לתת רשויות מקומיות סמוכות המאוגדת באיגוד הערים (כגון שירותי כבאות, שירותי טיהור שפכים וכיו"ב) ואילו איגוד ערים תעשייתי מוקם בעיקרו כדי לנהל את פיתוחם של אזורי תעשייה מועדפים, תפעולם ואחזקתם השוטפת, לטובת כלל תושבי הפריפריה. לפיכך, ניהול איגוד הערים התעשייתי כאמור ייעשה תוך יישום המדיניות הממשלתית, שבבסיסה שיקולים רוחביים של טובת המשק והכלכלה הלאומית, כפי שתיקבע מזמן לזמן בידי הממשלה והשרים המוסמכים ותוך שיתוף השלטון המקומי והשלטון המרכזי. זאת, תוך חלוקת הכנסותיו של איגוד הערים התעשייתי בינו ובין הרשויות המקומיות שבמרחבי ההשוואה של אזורי התעשייה המועדפים המצויים בתחום האיגוד.

השוני האמור בין איגוד ערים ולבין איגוד ערים תעשייתי משליך גם על הרכב חברי המועצה הרצוי של כל איגוד, ולפיכך אין מקום להחיל את הוראות איגוד ערים בעניין זה, גם על איגוד ערים תעשייתי. מוצע לקבוע כי איגוד ערים תעשייתי יתנהל על ידי מועצה שרוב חבריה הם נציגי השלטון המרכזי (נציג שר הפנים, נציג שר האוצר, נציג שר התעשייה המסחר והתעסוקה ונציג מינהל מקרקעי ישראל) שיבטיחו ראייה רוחבית של מגוון

(ה) נציג שתמנה כל אחת מהרשויות המקומיות שבשטחן נמצא תחום האיגוד, מבין עובדיה;

(ו) היה שיעור עובדי המדינה מחצית מסך חברי המועצה או פחות מכך – ימנה שר הפנים, בהסכמת שר האוצר, עובדי מדינה נוספים, ככל הנדרש לצורך קיום התנאי האמור ברישה של פסקה זו;

(2) שר הפנים, בהסכמת שר האוצר, ימנה מבין חברי המועצה את יושב ראש המועצה.

(א) על אף הוראות סעיפים 9(1) ובלי לגרוע מסמכות איגוד ערים תעשייתי לפי סעיף 14 כפי שהוחל בסעיף 20, איגוד ערים תעשייתי מוסמך, באישור שר הפנים ושר האוצר, בעניינים הקשורים לסמכויותיו ולתפקידיו, להטיל תשלומי חובה בתחום האיגוד ולגבותם; לעניין זה, "תשלומי חובה" – מסים, אגרות, היטלים, דמי השתתפות, לרבות ארנונה ושאר תשלומי חובה, המגיעים לרשות מקומית על פי כל דין.

(ב) הכנסות מהיטלי השבחה שהוטלו בתחום האיגוד, שרשות מקומית זכאית לקבל באמצעות הוועדה המקומית לתכנון ובניה, לפי סעיף 24 לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965⁵, וסעיף 12 לתוספת השלישית לאותו חוק, יועברו, באישור שר הפנים ושר האוצר, לאיגוד הערים התעשייתי, ולא לרשות המקומית.

(א) הוראות סעיף 15 יחולו, לעניין צו המקים איגוד ערים תעשייתי, בשינויים המחויבים ובשינויים אלה:

24. סמכות איגוד ערים תעשייתי להטיל תשלומי חובה ולקבל הכנסות מהיטלי השבחה

25. דברים שיש לפרשם בצו המקים איגוד ערים תעשייתי

ד ב ר י ה ס ב ר

אמורה לקבלם לפי הוראות חוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965.

הקניית הסמכות לאיגוד הערים התעשייתי לגבות ארנונה המוטלת על ידו, וכן העברת ההכנסות מהיטלי השבחה לידי נועדו כדי להעמיד לרשותו של האיגוד את התקציב הנדרש לשם הקמת אזורי תעשייה מועדפים, פיתוחם, תפעולם ואחזקתם. כמו כן, באופן כזה יהיה ניתן לאפשר גם לרשויות המקומיות שבמרחב ההשוואה ליהנות מיתרונות אזורי התעשייה המועדפים – הן בדרך של משיכת מפעלי תעשייה לאזורם והן בדרך של קבלת הכנסות מאזורי התעשייה האמורים כפי שמפורט בסעיף 25(ב)2 המוצע.

לסעיף 25 המוצע

לסעיף קטן (א)

סעיף 15 לחוק קובע את העניינים שאותם יש לפרט בצו המקים איגוד ערים לפי הוראות סעיף 2 לחוק. מוצע להחיל את הוראות סעיף 15 לחוק גם על צו המקים איגוד ערים תעשייתי, בשינויים המחויבים ובשינויים המפורטים בסעיף

האינטרסים המשקיים והלאומיים כאמור. כמו כן מוצע לקבוע כי במועצת האיגוד התעשייתי יהיה נציג אחד לכל רשות מקומית שבתחומה נמצא אזור תעשייה מועדף המאגד באיגוד הערים התעשייתי. כדי להבטיח רוב לנציגי הממשלה, מוצע גם להסמיך את שר הפנים, בהסכמת שר האוצר, למנות עובדי מדינה נוספים, אם הרוב האמור אינו מתקיים במועצה.

לסעיף 24 המוצע

בניגוד להוראות סעיף 9(1) הקובעות שאין להעניק לאיגוד ערים את הסמכות להטיל ארנונות, מוצע לקבוע כי איגוד ערים תעשייתי יהיה מוסמך, באישור שר הפנים ושר האוצר, להטיל, בתחום האיגוד, תשלומי חובה, לרבות ארנונה, ולגבותם. מוצע לקבוע סמכות זו נוסף על הסמכות הנתונה לאיגוד הערים התעשייתי מכוח סעיף 14 לחוק, המוחל על איגוד ערים תעשייתי לפי סעיף 20 המוצע.

כמו כן מוצע לקבוע כי היטלי השבחה שהוטלו בתחום האיגוד, יועברו, באישור שר הפנים ושר האוצר, ישירות מהוועדה המקומית לתכנון ולבניה אל איגוד הערים התעשייתי, ולא אל הרשות המקומית שהיתה

⁵ ס"ח התשכ"ה עמ' 307.

(1) פסקה (1) תיקרא כך:

"(1) אזורי התעשייה המועדפים המתאגדים";

(2) פסקה (4) לא תחול;

(3) פסקה (7) תיקרא כך:

"(7) דרכי הקניית רכוש, זכויות או חובות, במקום שמילוי תפקידיו של איגוד הערים התעשייתי מחייב, לרגל הקמתו, להקנות לו רכוש של רשות מקומית שבתחומה נמצא אזור תעשייה מועדף המתאגד באיגוד הערים התעשייתי, או זכויות או חובות של רשות כאמור, או גם זה וגם זה."

(ב) בלי לגרוע מהוראות סעיף 15, יפרש צו המקים איגוד ערים תעשייתי, גם את אלה:

(1) השיעור מתוך הכנסות האיגוד, אשר ישמש את האיגוד לשם פיתוח אזורי התעשייה המועדפים, תפעולם ואחזקתם;

(2) אופן החלוקה של יתרת הכנסות האיגוד, לאחר ניכוי השיעור כאמור בפסקה (1), בין הרשויות המקומיות

ד ב ר י ה ס ב ר

(להלן – הכנסות האיגוד). כך, יקבע הצו המקים איזה שיעור מתוך הכנסות איגוד הערים התעשייתי יישאר בידי איגוד הערים התעשייתי ואיזה שיעור יועבר לידי הרשויות המקומיות הנכללות במרחבי ההשוואה של אזורי התעשייה המועדפים המאוגדים באיגוד. "מרחב ההשוואה" של אזור תעשייה מועדף, הוא המרחב שבו מצוי אזור תעשייה מועדף, ששר האוצר ושר התעשייה המסחר והתעסוקה יכריזו עליו ככזה והוא ייקבע לגבי כל אזור תעשייה מועדף.

הוראות הצו המקים יקבעו גם את אופן חלוקת הכנסות האיגוד בין הרשויות המקומיות שבמרחב ההשוואה לבין עצמן, וזאת בין השאר, בהתחשב בהוצאות שהוציאו הרשויות המקומיות שבשטחן נמצא תחום האיגוד:

(1) הוצאות לשם הפעלת הסמכויות והתפקידים שנתרו בידיהן לפי הצו המקים. בהתאם להוראות סעיף 10 לחוק המוחלות גם על איגוד ערים תעשייתי לפי סעיף 20 המוצע, ישנן לאיגוד ערים תעשייתי כל הסמכויות והתפקידים של כל אחת מהרשויות המקומיות שבתחומה, אלא אם כן נקבע אחרת בצו המקים. לפיכך אם משאיר הצו המקים, בידי רשות מקומית שבתחומה מצוי אזור תעשייה מועדף, סמכויות או תפקידים המוטלים עליה מכוח דין, הרי שהדבר מצריך מהרשות המקומית משאבים וכספים שהוצאתם תילקח בחשבון בעת חלוקת הכנסות האיגוד;

(2) הוצאות שהוצאו טרם הקמת איגוד הערים התעשייתי, לשם פיתוח אזור תעשייה מועדף שבתחומן.

25 המוצע. ראשית יתייחס הצו לרשימת אזורי התעשייה המועדפים המתאגדים באיגוד הערים התעשייתי. יובהר, כי בעוד שתחומם של אזורי התעשייה המועדפים ייקבע לפי הוראות החוק לעידוד השקעות הון, הרי שבצו המקים ייקבע אילו אזורי תעשייה מועדפים יאוגדו לאיגוד הערים התעשייתי (לסעיף 25(א)(1) המוצע). משילובם של שני אלה – רשימת אזורי התעשייה המועדפים המתאגדים ותחומם של אזורי התעשייה כפי שנקבע לפי החוק לעידוד השקעות הון – נגזר תחום האיגוד, המשתרע ככלל על פני שטחם של כל אזורי התעשייה המועדפים המאוגדים באיגוד הערים התעשייתי, וגם הוא יצוין בצו המקים (סעיף 25(א)(2) לחוק). בנוסף, יתייחס הצו, גם לתפקידיו של האיגוד ולסמכויותיו (סעיף 25(א)(3) לחוק), וגם להוראות שונות הנוגעות לעניין מועצת איגוד הערים התעשייתי (סעיף 25(א)(5) ו־6)). בהקשר זה יצוין כי הוראת סעיף 15(4) לחוק ולפיה יש לקבוע בצו המקים את מספר נציגיה של כל רשות מקומית במועצה, אינה רלוונטית לעניין איגוד ערים תעשייתי לאור ההוראה הקבועה בסעיף 23(ה) המוצע ולפיה כל רשות מקומית תמנה נציג אחד למועצת איגוד הערים התעשייתי. כמו כן מוצע להתאים את נוסחו הקיים של סעיף 15(7) לחוק לנוסח החקיקה המקובל כיום כך שההוראה הקבועה בו תתייחס לא רק לדרכי הקניית רכוש והטלת חוב, אלא גם לדרכי הקניית זכויות.

לסעיף קטן (ב)

מוצע לקבוע כי נוסף על רשימת הנושאים שאותם יקבע הצו כמפורט בסעיף 15 לחוק, בשינויים שפורטו בסעיף קטן (א) לעיל, יקבע הצו המקים גם את אופן חלוקת הכנסות של איגוד הערים התעשייתי מתשלומי חובה ומהיטלי השבחה שלהם הוא זכאי לפי סעיף 24 המוצע

הנכללות במרחבי ההשוואה של אזורי תעשייה מועדפים שבתחום האיגוד, וזאת בהתחשב, בין השאר, בהוצאות של הרשויות המקומיות שבשטחן נמצא תחום האיגוד, בשל הפעלת הסמכויות והתפקידים שנותרו בידיהן לפי הצו המקים ובהוצאותיהן טרם הקמת איגוד הערים התעשייתי, לשם פיתוח אזור תעשייה מועדף;

בסעיף קטן זה –

”הכנסות האיגוד” – הכנסות איגוד הערים התעשייתי מתשלומי חובה והכנסותיו מהיטלי השבחה שלהם הוא זכאי לפי הוראות סעיף 24;

”מרחב השוואה”, של אזור תעשייה מועדף – מרחב שבו מצוי אזור תעשייה מועדף, שקבעו שר האוצר ושר התעשייה, המסחר והתעסוקה, בצו.

26. דברים שמותר לפרשם בצו המקים איגוד ערים תעשייתי, בשינויים המחויבים ובשינויים אלה: (א) הוראות סעיף 16 יחולו, לעניין צו המקים איגוד ערים תעשייתי, בשינויים המחויבים ובשינויים אלה: (1) בפסקה (3), אחרי ”הרשויות המקומיות” יבוא ”והמדינה”;

(2) פסקה (4) תיקרא כך:

”(4) דרכי צירופו של אזור תעשייה מועדף לאיגוד הערים התעשייתי ופרישתו ממנו, ובקשר לכך – הקניית רכוש, זכויות או חובות, תיאום חשבונות וחלוקת כל אלה בין הרשויות המקומיות הנוגעות בדבר לבין עצמן, וביניהן לבין האיגוד”

(ב) בלי לגרוע מהוראות סעיף 16, מותר לפרש בצו המקים איגוד ערים תעשייתי, גם כללים להחלת הוראות כל דין שעניינן חוזים ומכרזים, על ההתקשרויות של איגוד הערים התעשייתי.

27. פטור ממס בשל הקניית רכוש, זכויות או חובות, לאיגוד הערים התעשייתי כאמור בסעיפים 25(א) ו-26(א) (2) תהיה פטורה מכל מס, אגרה, היטל או תשלום חובה אחר שיש לשלמו לפי דין.”

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 26 המוצע

עוד מוצע בסעיף 26(ב) להצעה, כי ניתן יהיה לקבוע בצו המקים גם כללים בדבר החלת הוראות דין בעניין חוזים ומכרזים על התקשרויות של איגוד ערים תעשייתי, כדי להבטיח שהאיגוד יפעל באופן יעיל ושוויוני, וזאת תוך שימוש בכלים הקיימים בדין בעניין אופן ביצוע התקשרויות.

לסעיף 27 המוצע

מוצע לפטור הקניית רכוש, זכויות או חובות, לאיגוד הערים התעשייתי, לשם הקמתו, מכל מס, אגרה, היטל או תשלום חובה אחר שיש לשלמו לפי דין.

סעיף 16 לחוק קובע רשימת עניינים שאותם אפשר אך אין חובה, לקבוע בצו המקים איגוד ערים, ובין השאר הוראות בדבר תקופת קיומו של האיגוד, דרכי הקמתן של ועדות המועצה, דרכי מינויים של עובדי האיגוד וכיו”ב. מוצע להחיל את סעיף 16 לחוק גם לעניין צו המקים איגוד ערים תעשייתי, בשינויים המחויבים ובשינויים המפורטים בסעיף 26(א) המוצע. יצוין כי החלפת פסקה (4) של סעיף 16 לחוק, מוצעת בהתאמה להחלפת פסקה (7) של סעיף 15 לחוק (ראו דברי הסבר לסעיף 25 המוצע).

פרק ד': עורכי דין זרים ומשרדי עורכי דין זרים

תיקון חוק לשכת 6. בחוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א-1961 – עורכי הדין

ד ב ר י ה ס ב ר

הלשכה ומכוח פיקוחה של הלשכה על פעילותו של עורך דין. תוצאתן של הוראות אלה היא שעורך דין ישראלי אינו יכול לעסוק במקצועו כחלק ממשרד עורכי דין זה. כתוצאה מכך אין מדינת ישראל יכולה להיענות לבקשות האמורות להרחיב את התחייבויותיה במסגרת הסכמי הסחר הבין לאומיים. יצוין, כי המגבלות הבין לאומיות החלות על נוכחות מסחרית של משרדי עורכי דין במדינות זרות פוחות עם הגידול בתנועה בשירותים וכיום ישנו מספר לא מועט של חברות בין לאומיות המקיימות נוכחות במעל ל-50 מדינות במודלים שונים, החל משלוחה שבה מועסקים רק עורכי דין זרים ועד לשילוב של עורכי דין מקומיים כשותפים במשרד או התמזגות עם משרדים מקומיים.

בנוסף, הוראות אלה אינן מאפשרות לעורך דין שלא הוסמך בישראל והוא אינו חבר הלשכה לפעול בישראל. על רקע הגידול בתנועה של נותני שירותים בשווקים הבין לאומיים קם, לא אחת, הצורך לקבל בישראל שירותים משפטיים בעניין דין של מדינה זרה ממי שהוא בעל רישיון לעסוק בעריכת דין במדינה הזרה, וזאת אף שלא התקבל חבר הלשכה בישראל. התנועה של עורכי דין זרים צפויה לגדול עוד יותר עם פתיחת השערים לכניסה של משרדי עורכי דין זרים לישראל. בהקשר זה מתעורר ספק באשר למשמעותן של ההוראות בחוק הלשכה. מצד אחד, המינוח בחוק הלשכה לעניין פעולות המיוחדות לעורכי דין אינו מתייחס לדין הישראלי בהכרח ומשכך ניתן לסבור כי הוא מקיף כל עיסוק משפטי בישראל בין בדין המקומי ובין בדין הזר; מצד שני, מקצוע עריכת הדין הוא טריטוריאלי מטבעו וההכשרה לעריכת דין נוגעת לדין המקומי, אשר על כן יש יסוד לטענה כי החוק אינו אוסר על מתן ייעוץ משפטי שאינו נוגע לדין הישראלי. הנה כי כן, לא ניתן לקבוע בעניין זה עמדה פרשנית חד משמעית. יתרה מזו, למסקנה שאין מניעה כי עורך דין זר ייתן בישראל ייעוץ משפטי שאינו נוגע לדין הישראלי ישנן תוצאות בעייתיות, מכיוון שעל מי שאינו חבר הלשכה לא חלות הוראות הדין הישראלי לעניין אתיקה מקצועית ושיפוט משמעת, כך שאין פיקוח על עיסוקו המקצועי בישראל. למותר לציין כי הוראות אלה מטרתן העיקרית להגן על צרכנים של שירותים משפטיים בשל אופיו המיוחד של שירות זה, שבו הלקוח מפקיד את זכויותיו בידי עורך הדין. יתר על כן, ישנו חשש כי הוראות הדין בעניין חיסיון עורך דין-לקוח גם הן לא יחולו כאשר מדובר בשירות שניתן בידי עורך דין זר שאינו חבר הלשכה. לפיכך יש צורך לתקן את חוק הלשכה באופן שיבהיר את ההיקף והתנאים שבהם מי שהוא בעל רישיון לעסוק בעריכת דין מחוץ לישראל יוכל לתת שירותים משפטיים בעניין דין זה בישראל.

יצוין כי גם במדינות זרות נקבעו הסדרים המאפשרים פעילות של עורכי דין זרים ושל משרדים זרים בשותף. כך

כללי התפתחות הסחר הבין לאומי בשירותים הובילה לקריאה למדינות להביא, בין השאר, לפתיחת השווקים של שירותי עריכת הדין, הכוללת מתן אפשרות לעורכי דין שהוסמכו במדינה זרה לתת שירותים במדינה מארחת. כך לדוגמה, במסגרת המשא ומתן על הרחבת התחייבויות המדינות בהסכם הסחר בשירותים (GATS) של ארגון הסחר העולמי, התבקשה ישראל (כולל על ידי ארה"ב וקנדה) להרחיב את התחייבויותיה לגבי שוק שירותי עריכת הדין באופן שיאפשר את פעילותם של עורכי דין זרים ושל חברות זרות בישראל. במקביל, הסרת חסמים המונעים מורים כניסה לשוק עריכת הדין היא חלק בלתי נפרד מהמהלכים לפתיחתו של המשק הישראלי לפעילות כלכלית בין לאומית. כניסת חברות בין לאומיות בתחומי פעילות ריאליים או פיננסיים תקדם באופן משמעותי את הכלכלה הישראלית. תנועה בשירותים משפטיים אפשרית בדרך של מעבר של יחידים שהם בעלי רישיון לעסוק בעריכת דין, וכן בדרך של התקשרות של משרדי עורכי דין מחוץ לישראל עם עורכי דין ומשרדים של עורכי דין בישראל לצורך שיתוף פעולה בדרך של השתלבות עורכי הדין הישראליים במשרד הזר או בדרך של הסכמים מסוג אחר לשיתוף בהכנסות. לפיכך, מוצע לאפשר פעילות מהסוג המפורט לעיל, ובמקביל לקבוע הוראות שיבטיחו שרמת השירות המשפטי לא תיפגע מפתיחת השוק כאמור.

חוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א-1961 (להלן – חוק הלשכה), מייחד שורה של פעולות בתחום השירותים המשפטיים ל"עורך דין", דהיינו מי שהוסמך לעריכת דין בישראל והוא חבר לשכת עורכי הדין. הפעולות כוללות ייצוג אדם אחר לפני בתי משפט או כל גוף אחר בעל סמכות שיפוטית או מעין שיפוטית, ייצוג אדם אחר לפני שורה של גופים מינהליים המפורטים בחוק, הכנת מסמכים בעלי אופי משפטי בעבור אדם אחר וייעוץ וחיווי דעת משפטיים (סעיף 20 לחוק הלשכה). הסמכה לעריכת דין נעשית באמצעות קבלה לחברות בלשכת עורכי הדין (להלן – הלשכה) ותנאי הסף כוללים השכלה משפטית, התמחות בת שנה ובחינות הסמכה (סעיף 24 לחוק הלשכה). במקביל שורה של איסורים בנוגע לאופן העיסוק המקצועי של עורך דין, הקיימים בחוק הלשכה ובכללים שהותקנו מכוחו, מביאים לכך שעורך דין אינו יכול לשתף בהכנסותיו את מי שאינו עורך דין ואינו יכול לעסוק במקצועו כשכיר של מי שאינו עורך דין אלא אם כן מדובר במתן שירותים משפטיים כיועץ משפטי למעסיק עצמו (סעיפים 58, 59 ו-59 לחוק הלשכה וכן כלל 11 לכללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית). התשמ"ד-1984 (להלן – כללי האתיקה)). תכליתן של הוראות אלה היא, בין השאר, למנוע עקיפה של החובות האתיות המוחלות על עורך דין מכוח חוק

⁶ ס"ח התשכ"א, 178; התשס"ח, עמ' 595.

(א) אחרי פסקה (2) יבוא:

"(א2) תנהל מרשם של עורכי דין זרים, בהתאם להוראות לפי פרק שמיני א";

(ב) בפסקה (3), אחרי "לחבריה" יבוא "לעורכי דין זרים הרשומים במרשם כאמור בפסקה (א2)";

(2) בסעיף 39, במקום "37 ו-38" יבוא "37, 38 ו-98ה(א)(3)";

(3) בסעיף 58, אחרי "אדם שאינו עורך דין" יבוא "או עורך דין זר כהגדרתו בסעיף 98א";

(4) בסעיף 59, אחרי "שחברותו בלשכה הושעתה" יבוא "או שרישומו במרשם הותלה", אחרי "בתקופה ההשעיה" יבוא "או ההתליה, לפי העניין", אחרי "או אדם שהוצא מן הלשכה" יבוא "או שרישומו במרשם נמחק" ובסופו יבוא "לעניין זה, "מרשם" – כהגדרתו בסעיף 98א";

(5) בסעיף 59א(א) –

(א) בפסקה (1), במקום "ערבות חברה" יבוא "אחריות בעלי המניות בה";

ד ב ר י ה ס ב ר

כדומה לתכנית בחינות ההסמכה והבחינות בידי ישראל לפי סעיפים 37 ו-38 לחוק הלשכה.

לפסקה (3)

מוצע לתקן את סעיף 58 לחוק הלשכה, האוסר על עורך דין לעסוק במקצועו בשותפות עם מי שאינו עורך דין, ולאפשר לעורך דין לעסוק בשותפות גם עם עורך דין זר.

לפסקה (4)

סעיף 59 לחוק הלשכה קובע כי עורך דין לא יעסיק במשרדו עורך דין שהושעה – במשך תקופת ההשעיה, או עורך דין שהוצא מן הלשכה. מוצע להחיל את ההוראה גם ביחס לעורכי דין זרים, כך שעורך דין לא יעסיק במשרדו עורך דין זר שרישומו במרשם עורכי הדין הזרים הותלה – במשך תקופת ההתליה, או שרישומו נמחק.

תיקון זה נעשה במקביל להוראת סעיף 98ב(ב) כנוסחה המוצע, המחילה על עורך דין זר את הוראות הפרק השישי לחוק והוראות נוספות, ובהן הוראת סעיף 59, כך שאיסור ההעסקה האמור יחול גם על עורך דין זר המעסיק שכירים.

לפסקה (5)

סעיף 59א לחוק הלשכה קובע סייגים לעניין עיסוק בעריכת דין במסגרת חברה. מוצע לתקן את פסקה (3) של סעיף קטן (א) הקובע כי עורך דין לא יעסוק במקצועו כחבר בחברת עורכי דין אלא אם כן כל החברים והמנהלים בחברה הם עורכי דין, ולהוסיף את האפשרות שמי שהוא בעל רישיון לעסוק בעריכת דין במדינת חוץ (גם אם אינו רשום במרשם עורכי דין זרים) יהיה חבר או מנהל בחברה. במקביל, מוצע בסעיפים 98 עד 98א כנוסחה המוצע הסדר לעניין תאגיד עורכי דין הרשום מחוץ לישראל.

למשל, באנגליה ב-Courts and Legal Services Act, 1990 (סעיף 89), בחלק מהמדינות בארה"ב, בהתבסס על מודל שהציעה לשכת עורכי הדין האמריקנית (ABA Model Rule for the Licensing and Practice of Foreign Legal Consultants), למשל במחוז קולומביה District of Columbia Court of Appeals (כלל 46(c)), בחלק מהמחוזות באוסטרליה, למשל ה-Legal Profession Act, 2004 ב-New South Wales (סעיפים 183 עד 239), מודלים להסדרת פעילותם של עורכי דין זרים הוצעו גם על ידי לשכת עורכי הדין הבין-לאומית (IBA Statement of General Principles for the Establishment and Regulation of Foreign Lawyers).

פרק זה נועד להסדיר בחוק הלשכה את העיסוק בישראל, של מי שהוא בעל רישיון לעסוק בעריכת דין מחוץ לישראל ואינו חבר הלשכה ושל משרדי עורכי דין זרים, לרבות לעניין תחולת דיני האתיקה והמשמעת עליהם.

סעיף 6 לפסקה (1)

מוצע לתקן את סעיף 2 לחוק הלשכה, שעניינו תפקידי הלשכה, כך שלתפקידיה הקיימים ייווספו התפקידים המוצעים בפרק שמיני א' המוצע, שעניינו עורכי דין זרים ומשרדי עורכי דין זרים, שהם ניהול מרשם של בעלי רישיון לעסוק בעריכת דין מחוץ לישראל שגרשמו בישראל כעורכי דין זרים (להלן – עורכי דין זרים), וקיום שיפוט משמעתית עליהם.

לפסקה (2)

מוצע לקבוע כי תכנית הבחינה באתיקה מקצועית שבה יידרשו לעמוד המבקשים להירשם כעורכי דין זרים, לפי הוראות סעיף 98ה(א)(3) המוצע, תיקבע בתקנות, וזאת

- (ב) בפסקה (3), בסופה יבוא "או בעלי רישיון לעסוק בעריכת דין מחוץ לישראל";
- (6) בסעיף 59, המילים "עורכי דין שהם" – יימחקו;
- (7) בסעיף 94 –
- (א) האמור בו יסומן "(א)", ובו, אחרי "שירותים שהיא נותנת ללא-חבריים" יבוא "וכן אגרות שנתיות שיוטלו על עורכי דין זרים";
- (ב) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:
- "(ב) הוראות סעיף 93(ב) עד (ו) יחולו, בשינויים המחויבים, לענין אגרות שנתיות המוטלות על עורכי דין זרים לפי סעיף קטן (א).
- (ג) בסעיף זה, "עורך דין זר" – כהגדרתו בסעיף 98א."
- (8) אחרי סעיף 98 יבוא:

"פרק שמיני א': עורכי דין זרים ומשרדי עורכי דין זרים

סימן א': הגדרות

98א. בפרק זה – הגדרות

"מרשם" – מרשם עורכי דין זרים שמנהלת הלשכה בהתאם להוראות סעיף 98 ולהוראות לפי סעיף 98יב;

"משרד עורכי דין זר" – אחד מאלה:

(1) תאגיד שהתאגד מחוץ לישראל ושמחיימים לגביו כל אלה:

(1) מטרתו מתן שירותים משפטיים;

ד ב ר י ה ס ב ר

עורכי דין זרים, ולענין פעולתו של משרד עורכי דין זר בישראל.

לסימן א': הגדרות

לסעיף 98א המוצע

להגדרות "מרשם" ו"עורך דין זר" – מוצע להגדיר את המרשם שבו תרשום הלשכה את עורכי הדין הזרים שיהיו רשאים לפעול בישראל, לפי הוראות סימן ב' המוצע. בהתאם לכך מוצע להגדיר "עורך דין זר" כמי שרשום במרשם האמור.

להגדרה "משרד עורכי דין זר" – מוצע להגדיר "משרד עורכי דין זר" באמצעות שתי חלופות – האחת, משרד שהוא תאגיד שהתאגד מחוץ לישראל לשם מתן שירותים משפטיים והחברים או השותפים בו, כולם או חלקם, הם בעלי רישיון לעסוק בישראל, והשניה, יחיד שהוא בעל רישיון לעסוק בעריכת דין מחוץ לישראל. בשתי החלופות מדובר במשרד שמרכז פעילותו הוא מחוץ לישראל. רכיב זה של ההגדרה יוצר מבחן עובדתי של זרות המשרד ומטרתו למנוע מעורכי דין מקומיים לעקוף חובות שונות המוטלות עליהם מכוח חוק הלשכה, בדרך של התאגדות או הקמה של משרד מחוץ לישראל. נוכח הוראת סעיפים 4 ו-75

כמו כן, מוצע להחליף לענין חברת עורכי דין את המונח "הגבלה על ערבות חבריה" שבפסקה (1) של סעיף קטן (א) במונח "הגבלה על אחריות בעלי המניות בה", וזאת בהתאם להוראות לענין זה שבחוק החברות, התשנ"ט–1999.

לפסקה (6)

סעיף 59 לחוק הלשכה קובע כי שמה של חברה יכולה רק את שם עורכי הדין החברים בה. מוצע למחוק את המילים "עורכי הדין" כך שההוראה תאפשר את ציון שמם של כל החברים בה שעל פי התיקון המוצע לסעיף 59א, יכול שיהיו גם בעלי רישיון לעסוק בעריכת דין מחוץ לישראל שאינם חברי הלשכה.

לפסקה (7)

מוצע לתקן את סעיף 94 לחוק הלשכה ולהסמיך את הלשכה לקבוע, באישור שר המשפטים, אגרות שנתיות שיוטלו על עורכי דין זרים. מוצע כי על גביית האגרות יחולו הוראות סעיף 93 לחוק הלשכה שעניינן גביית דמי חבר מחברי הלשכה, בשינויים המחויבים.

לפסקה (8)

לפרק שמיני א': עורכי דין זרים ומשרדי עורכי דין זרים כללי

מוצע להוסיף לחוק הלשכה פרק שמיני א', הקובע הסדר מיוחד לענין מתן שירותים משפטיים בדין זר בידי

- (2) החברים או השותפים בו, כולם או חלקם, הם בעלי רישיון לעסוק בעריכת דין מחוץ לישראל;
- (3) מרכז פעילותו הוא מחוץ לישראל;
- (2) יחיד שהוא בעל רישיון לעסוק בעריכת דין מחוץ לישראל ושמו מרכז פעילותו במסגרת עיסוקו כאמור, הוא מחוץ לישראל;
- “עורך דין זר” – מי שרשום במרשם;
- “שירות משפטי בעניין דין זר” – כל אחד מאלה:

- (1) ייעוץ וחיווי דעת משפטיים בעניין המשפט הבינלאומי או הדין החל במדינה שבה הוסמך נותן השירות לעסוק בעריכת דין (בפרק זה – דין זר);
- (2) עריכת מסמכים בעלי אופי משפטי שעליהם חל דין זר, בשביל אדם אחר, לרבות ייצוג אדם אחר במשא ומתן משפטי לקראת עריכת מסמך כאמור;
- (3) ייצוג אדם אחר וכל טיעון ופעולה אחרת בשמו, לפני בורר, בבוררות שחל עליה דין זר.

סימן ב': מתן שירותים משפטיים בידי עורך דין זר

- מתן שירותים משפטיים בעניין דין זר בידי עורך דין זר
- 98ב. (א) על אף הוראות סעיף 20, עורך דין זר רשאי לתת שירותים משפטיים בעניין דין זר.

ד ב ר י ה ס ב ר

בבסיס ההגדרה המוצעת עומדת ההנחה שעורך דין זר יהיה רשאי לעסוק בדין זר בלבד, ולא יהיה רשאי לעסוק בדין הישראלי.

לסימן ב': מתן שירותים משפטיים בידי עורך דין זר

לסעיף 98ב המוצע

בסעיף קטן (א) מוצע לקבוע כי עורך דין זר יהיה רשאי לתת שירותים משפטיים בעניין דין זר, כפי שהם מוגדרים בסעיף 98א המוצע. הוראה זו תהווה חריג לאיסור שבסעיף 20 לחוק הלשכה על מתן השירותים המשפטיים המפורטים בסעיף האמור בידי מי שאינו עורך דין חבר הלשכה. עורך דין זר לא יהיה רשאי לבצע פעולות שיש בהן מרכיב של ייצוג מול ערכאות שיפוטיות, גופים מעין שיפוטיות וערכאות מינהליות שהייצוג מולם ייחיד לעורכי דין לפי הוראות סעיף 20(2) לחוק הלשכה. הדיון מול ערכאות אלה נעשה לפי המשפט הישראלי ובהעדר השכלה והכשרה בדין הישראלי, אין עורך הדין הזר מסוגל לתת שירות ראי בתחום זה. כמו כן, עורך דין זר לא יהיה רשאי ליעץ או לחוות את דעתו בנוגע לדין הישראלי או לנסח בשביל אדם אחר מסמכים משפטיים שעליהם יחול הדין הישראלי. יודגש כי הסדר זה עניינו מתן שירותים משפטיים בתחומי מדינת ישראל והוא אינו נוגע למקרים שבהם השירותים המשפטיים ניתנים בידי עורך דין זר שאינו נמצא בישראל, שאז הדין החל על פעילותו הוא הדין במדינה שבה הוא פועל.

לפקודת השותפויות [נוסח חדש], התשל"ה-1975, שלפיה אין אפשרות לקיים בישראל שותפות שאינה רשומה כשותפות ישראלית או כשותפות זרה, מוצע שלא לקבוע בהגדרה “משרד עורכי דין זר” חלופה של משרד המורכב מכמה יחידים המשתפים זה את זה בהכנסותיהם.

להגדרה “שירות משפטי בעניין דין זר” – מוצע להגדיר את השירותים המשפטיים שאותם, על פי המוצע, יוכל עורך דין זר לתת בישראל, ככל אחד משירותים אלה:

1. ייעוץ וחיווי דעת משפטיים בנוגע לדין החל במדינה שבה הוסמך עורך הדין הזר לעסוק בעריכת דין או למשפט הבין-לאומי (לשם הנוחות, מוצע להגדיר יחד כ”דין זר”);
2. עריכת מסמכים משפטיים שעליהם חל דין זר וייצוג אדם במשא ומתן בקשר לעריכת מסמכים אלה;
3. ייצוג אדם אחר בבוררות שחל עליה דין זר. בוררות זו היא בוררות המתנהלת על פי דין זר, כלומר דיני הפרוצדורה, הראיות וכד’ שלפיהם מתנהלת הבוררות אינם דינים ישראלים. יצוין כי אין בהוראה זו כדי לגרוע מהחריג שבסעיף 21(8) לחוק הלשכה ולפיו מי שהוא תושב חוץ המוסמך לעריכת דין במדינה שבה הוא תושב, רשאי לייצג בבוררות שאחד מבעלי הדין בה הוא תושב חוץ או תאגיד הרשום בחוץ לארץ.

(ב) ההוראות לפי פרק שישי, וכן ההוראות לפי כל דין לעניין שכר טרחת עורכי דין וחיסיון עורך דין-לקוח, יחולו על עורך דין זר בכל הנוגע לעיסוקו בישראל במתן שירותים משפטיים בעניין דין זה, כאילו היה עורך דין, בשינויים המחויבים ובשינויים אלה:

(1) כל הוראה בפרק שישי שבה מוזכרת השעיה של עורך דין מחברותו בלשכה תחול לעניין עורך דין זר כאילו המדובר בהתליה של רישומו במרשם, וכל הוראה בפרק שישי שבה מוזכרת הוצאה של עורך דין מהלשכה תחול לעניין עורך דין זר כאילו המדובר במחיקה של רישומו מהמרשם;

(2) על אף הוראות סעיף 62, עורך דין זר ייתן את הדין לפני בתי הדין המשמעתיים של הלשכה, רק בהתקיים אחד מאלה:

(א) עבירת המשמעת נעברה, כולה או חלקה, בישראל;

(ב) עבירת המשמעת נעברה כולה מחוץ לישראל, והיא נוגעת לשירות משפטי בעניין דין זר שניתן, כולו או חלקו, בישראל;

(3) על אף הוראות סעיף 64, הדיון בעבירת משמעת שעבר עורך דין זר יהיה בפני בית דין משמעתי במחוז שתקבע הלשכה;

(4) על אף הוראות פסקאות (4) ו-(5) של סעיף 68, מוסמך בית דין משמעתי להטיל על עורך דין זר

ד ב ר י ה ס ב ר

לעניין הוצאתו מהלשכה, יחולו הוראות אלה על עורך דין זר כאילו מדובר בהתליית רישומו במרשם או במחיקתו;

2. לעניין סעיף 62 לחוק הלשכה, הקובע את התחולה הטריטוריאלית של הדין המשמעתי של עורכי דין בישראל ומחוץ לישראל, מוצע לקבוע כי הדין המשמעתי הישראלי יחול על עורכי דין זרים רק אם עבירת המשמעת בוצעה, כולה או חלקה, בישראל, או אם היא נוגעת לשירות משפטי שניתן, כולו או חלקו, בישראל. צמצום תחולת הדין המשמעתי מחוץ לישראל נובע מכך שלהבדיל מעורך דין ישראלי, מחוץ לישראל כפוף עורך הדין הזר לדינים של מקום הסמכותו לעסוק בעריכת דין ומכיוון שכך אין טעם להחיל עליו את הדין המשמעתי הישראלי אלא אם כן יש לעבירת המשמעת זיקה לישראל;

3. מכיוון שעל פי המוצע בסעיף 98, עורכי דין זרים יירשמו במרשם מרכזי שתנהל הלשכה, מוצע כי לעניין סעיף 64 לחוק הלשכה, שענינו סמכות מקומית של בתי דין משמעתיים של הלשכה, השיפוט המשמעתי של עורכי דין זרים לפני בית דין מחוזי, יהיה לפני בית דין מחוזי שתקבע הלשכה;

4. על פי סעיף 68 לחוק הלשכה, רשאי בית דין משמעתי להטיל על עורך דין זר, בין השאר, עונשים של השעיית

בסעיף קטן (ב) מוצע להחיל על עורך דין זר את כל הדינים הנוגעים לאתיקה מקצועית של עורכי דין, שיפוט משמעתי, שכר טרחת עורכי דין וחיסיון עורך דין-לקוח הקבועים בפרקים שישי ושביעי לחוק הלשכה ובכל דין אחר, כאילו היה עורך דין ישראלי, וזאת בכל הנוגע לעיסוקו המקצועי בישראל. מכיוון שעורך הדין הזר עוסק במתן שירותים משפטיים, כל השיקולים והצרכים שבשלהם ישנו פיקוח על עורכי דין חלים גם על עיסוקו המקצועי של עורך דין זה. מטרת ההוראה לאפשר ללשכה לפקח על פעילותו של עורך הדין הזר ולהגן על הצרכנים של השירותים המשפטיים שהוא נותן בישראל. אף החלת ההוראות בנוגע לחיסיון עורך דין-לקוח נדרשת בנסיבות העניין, כדי להגן על אופיו המיוחד של הקשר בין עורך דין ללקוח, המתקיים אף בהקשר לעורך הדין הזה.

עם זאת, מוצע לקבוע כמה הוראות לשם התאמת הדינים האמורים לאופי המיוחד של עיסוקם של עורכי דין זרים בישראל ולדרך הסדרת עיסוק זה, והן:

1. מוצע לקבוע שבכל מקום בפרקים שישי ושביעי לחוק הלשכה שבו קבועות הוראות לעניין השעיית עורך דין או

שהורשע בשל עבירת משמעת, במקום עונש של השעיה לתקופה קצובה שלא תעלה על עשר שנים או עונש של הוצאה מן הלשכה, כמפורט באותן פסקאות, עונש של התליית רישום במרשם לתקופה כאמור או מחיקת רישום מהמרשם.

(ג) חדל להתקיים לגבי עורך דין זר התנאי האמור בסעיף 98ה(א)(1), לא יהיה רשאי לתת שירותים משפטיים לפי סעיף קטן (א) החל במועד שבו חדל להתקיים לגביו התנאי האמור, וזאת אף אם טרם נמחק רישומו מהמרשם או הותלה רישומו במרשם בהתאם להוראות סעיף 98.

חובת ציון התואר "עורך דין זר" ומדינת ההסמכה
98ג. עורך דין זר יציין את דבר היותו עורך דין זר ואת שם המדינה שבה הוסמך לעסוק בעריכת דין, בכל אחד מאלה:

- (1) בנייר המכתבים המשרדי שלו;
- (2) בכל מסמך הקשור לעבודתו המקצועית, שבו מצוין שמו;
- (3) כאשר מוטלת על עורך דין, על פי דין, חובה לציין את דבר היותו עורך דין.

מתן שירותים משפטיים בעניין דין זר בידי מי שאינו עורך דין או עורך דין זר
98ד. על אף הוראות סעיף 20 והוראות סימן זה, רשאי מי שהוא בעל רישיון לעסוק בעריכת דין מחוץ לישראל לתת שירותים משפטיים בעניין דין זר, אף שאינו עורך דין או עורך דין זר, ובלבד שמרכז פעילותו במסגרת עיסוקו בעריכת דין הוא מחוץ לישראל והשירות המשפטי בעניין דין זר ניתן בעת ששהה בישראל לפרק זמן שאינו עולה על פרק הזמן שקבע שר המשפטים בהתייעצות עם הלשכה.

ד ב ר י ה ס ב ר

חובה על עורך דין על פי דין לציין את היותו עורך דין ובכל מסמך הנוגע לעיסוקו המקצועי ושבו מצוין שמו. לצד מגבלה זו לעניין ציון התואר המקצועי, יחולו על עורך הדין הזר, מכוח הוראות סעיף 98ב(ב) המוצע, הוראות איסור הפרסומת הקבועה בסעיף 55 לחוק הלשכה ועמה הוראות כללי לשכת עורכי הדין (פרסומת), התשס"א-2001, הקובעים את הפרטים שרשאי עורך דין לפרסם על אודות עצמו.

לסעיף 98 המוצע

ההסדר המוצע לעניין עורכי דין זרים מתאים למקרים שבהם עורך הדין הזר מקיים נוכחות קבועה בישראל. מוצע לקבוע הוראות מיוחדות למצב שבו מי שהוא בעל רישיון לעסוק בעריכת דין במדינה זרה, מגיע לישראל לתקופה קצרה בלבד לשם מתן שירותים משפטיים ללקוח מסוים. מצב כזה אפשרי מקום שבו מדובר במי שפועל מחוץ לישראל באופן קבוע, ואולם מכיוון שלקוחו נמצא בישראל הוא מגיע לישראל כדי לתת ללקוח שירות נקודתי בעניין מסוים ולאחר תקופה קצרה, שב למדינה שבה הוא פועל בדרך כלל. במקרים שכאלה מוצע לפטור את מי שנותן שירותים כאמור, מהחובה להירשם במרשם עורכי הדין הזרים.

החברות בלשכה או הוצאה מהלשכה. מוצע להתאים עונשים אלה להסדרים המוצעים לעניין עורכי דין זרים ולהסמך את בתי הדין המשמעתיים להטיל על עורכי דין זרים עונשים של התליית הרישום במרשם או מחיקתו.

בסעיף קטן (ג) מוצע לקבוע כי עורך דין זר שחדל להתקיים לגביו התנאי האמור בסעיף 98ה(א)(3), היינו שאין בידו רישיון תקף לעסוק בעריכת דין מחוץ לישראל, לא יהיה רשאי לתת שירותים משפטיים בעניין דין זר אף אם טרם נמחק רישומו מהמרשם או הותלה רישומו במרשם לפי הוראות סעיף 98 המוצע. זאת, מכיוון שבבסיס הכשירות של מי שמבקש להיות רשום במרשם עורכי הדין הזרים בישראל ולתת בישראל שירותים משפטיים בעניין דין זר, מצויה כשירותו כעורך דין מחוץ לישראל.

לסעיף 98 המוצע

מוצע לקבוע הוראות מיוחדות לעניין התואר שבו ישתמש עורך דין זר, וזאת כדי למנוע הטעיה של הציבור בנוגע להיקף וסוג השירותים המשפטיים שעורך הדין הזר רשאי לתת. לפיכך, מוצע לקבוע כי עורך דין זר יהיה חייב לציין את דבר היותו עורך דין זר, כמו גם את המדינה שבה הוסמך, בנייר המכתבים שלו, בכל מקרה שבו קיימת

סימן ג': מרשם עורכי דין זרים

מרשם עורכי דין זרים 98ד. (א) הלשכה תנהל מרשם שבו תרשום מבקש שמתקיימים לגביו כל אלה:

- (1) בידו רישיון תקף לעסוק בעריכת דין מחוץ לישראל;
- (2) הוא שימש עורך דין או כיהן בתפקיד שיפוטי, מחוץ לישראל, במשך שנתיים לפחות;
- (3) הוא עמד בבחינות שערכה הלשכה באתיקה מקצועית החלה על עורכי דין זרים; בחינות כאמור ייערכו גם בשפה האנגלית.
- (ב) הלשכה רשאית שלא לרשום במרשם מבקש אף שמתקיימים לגביו התנאים הקבועים בסעיף קטן (א), לאחר שנתנה לו הזדמנות לטעון את טענותיו לפניו, אם מתקיים לגביו אחד מאלה:

- (1) הוא הורשע, בישראל או מחוץ לישראל, בעבירה פלילית או בעבירת משמעת, שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי להיות רשום במרשם; לעניין זה, יהיו אמות המידה שבהם תתחשב הלשכה לגבי הרשעה בעבירה פלילית מחוץ לישראל, אמות המידה הקבועות בדין לגבי הרשעה בישראל באותה עבירה, בשינויים המחויבים;
- (2) נתגלו עובדות אחרות שבשלן היא סבורה כי אין הוא ראוי להירשם במרשם.

ד ב ר י ה ס ב ר

נועדה להבטיח שעורכי דין זרים יכירו וידעו את הכללים האתיים המוחלים עליהם מכוח סעיף 98ב(ב) המוצע.

עוד מוצע, בסעיף קטן (ב), לקבוע כי הלשכה תהיה רשאית לסרב לרשום במרשם מבקש, אם הוא הורשע, בישראל או מחוץ לישראל בעבירה פלילית או בעבירת משמעת שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לתת שירותים משפטיים בישראל או אם נתגלו עובדות אחרות שלאורן סבורה הלשכה כי המבקש אינו ראוי לתת שירותים משפטיים בישראל. הוראה זו מקבילה לסמכות הלשכה לסרב לקבל חבר לפי סעיף 44 לחוק הלשכה ומטרתה להגן על צרכנים של שירותים משפטיים בכך שהיא מבטיחה שרק מי שעומד באמות מידה של מהימנות ואמינות יוכל לעסוק במתן שירותים משפטיים. מוצע לקבוע כי התחשבות בהרשעות פליליות מחוץ לישראל תהיה לפי אמות המידה שנקבעו לגבי עבירות כאמור שנעברו בישראל, וזאת לעניין סיווג העבירה על פי חומרתה, חישוב תקופת התיישנות וכד'. מטרת הוראה זו להבטיח שוויון באמות המידה המופעלות לגבי מועמדים להיות חברים בלשכה ולגבי מי שמבקש להירשם כעורך דין זה.

לסימן ג': מרשם עורכי דין זרים

לסעיף 98ה המוצע

מוצע לקבוע כי הלשכה תנהל מרשם שבו תרשום עורכי דין זרים. על פי המוצע בסעיף קטן (א), התנאים לרישום של מבקש במרשם הם:

1. בידו רישיון תקף לעסוק בעריכת דין מחוץ לישראל;
2. הוא בעל ניסיון מקצועי של שנתיים לפחות, בין בעיסוק בעריכת דין ובין במילוי תפקיד שיפוטי, מחוץ לישראל;
3. הוא עמד בבחינות שערכה הלשכה בנושא דיני האתיקה החלים על עורכי דין זרים בישראל.

מטרת התנאים המוצעים היא להבטיח שמי שנרשם כעורך דין זר הוא בעל כשירות ראויה לתת שירותים משפטיים בישראל. לצורך הבטחת כשירות זו, ההסדר המוצע מסתמך על ההסמכה לעריכת דין שיש לעורך הדין הזר במדינה זרה, ועל ניסיונו המקצועי מחוץ לישראל. כמו כן מוצע, כאמור, לחייב את מי שמבקש להירשם כעורך דין זר לעמוד בבחינה בנוגע לדיני האתיקה המקצועית של מקצוע עריכת הדין, שתיערך גם בשפה האנגלית. דרישה זו

מחיקה והתליה של 198. (א) הלשכה תמחק מהמרשם את רישומו של עורך דין זה, רישום במרשם אם מתקיים לגביו אחד מאלה:

- (1) רישונו לעסוק בעריכת דין מחוץ לישראל בוטל;
- (2) הוא ביקש למחוק את רישומו מהמרשם;
- (3) הוא התקבל כחבר הלשכה לפי הוראות סעיף 42;
- (4) הוא הוכרז פושט רגל;
- (5) בית דין משמעותי הטיל עליו עונש של מחיקת רישומו מהמרשם, בהתאם להוראות סעיף 98(ב)(4);
- (6) בית דין משמעותי החליט כי יש למחוק את רישומו מהמרשם, בשל אחד מאלה, והורה ללשכה לעשות כן:

(א) הוא הורשע, מחוץ לישראל, בעבירת משמעת שבית דין משמעותי אינו מוסמך לדון בה בהתאם להוראות סעיף 98(ב)(2), ורישונו לא בוטל בשל ההרשעה כאמור;

(ב) נתגלו עובדות אחרות, בין על פי פסק דין ובין בדרך אחרת, שאינן מהוות עבירת משמעת שבית דין מוסמך לדון בה בהתאם להוראות סעיף 98(ב)(2), שבשלהן אין הוא ראוי להיות רשום במרשם.

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 198 המוצע

מוצע לפרט את הנסיבות שבהן רשאית הלשכה למחוק מהמרשם את רישומו של עורך דין זה, או להתלות את הרישום כאמור. על פי המוצע בסעיף קטן (א), הלשכה תמחק מהמרשם את רישומו של עורך דין זה אם מתקיים לגביו אחד מאלה:

1. רישונו לעסוק בעריכת דין מחוץ לישראל בוטל; זאת מכיוון שכאמור, הרישום כעורך דין זה נסמך על רישונו של עורך הדין לעסוק בעריכת דין מחוץ לישראל;
2. עורך הדין הזר ביקש למחוק את רישומו מהמרשם;
3. עורך הדין הזר התקבל כחבר הלשכה, משמע, הוסמך לעסוק בעריכת דין בישראל והוא רשאי לתת שירותים משפטיים בדיון הישראלי כפי שהם מפורטים בסעיף 20 לחוק הלשכה;
4. הוא הוכרז פושט רגל; הוראה זו מקבילה להוראה הקבועה לגבי עורך דין ישראלי בסעיף 48(3) לחוק הלשכה;
5. בית דין משמעותי הטיל עליו עונש של מחיקת רישומו מהמרשם בשל עבירת משמעת;
6. בית דין משמעותי החליט על מחיקת רישומו מהמרשם בשל הרשעה מחוץ לישראל בעבירת משמעת שבשלה לא

בוטל רישונו לעסוק בעריכת דין מחוץ לישראל, או לאחר שנתגלו עובדות אחרות, בין על פי פסק דין ובין בדרך אחרת, שבשלהן סבור בית הדין המשמעותי כי אין הוא ראוי להיות רשום במרשם. הנסיבות המפורטות לעיל הן נסיבות שבהן נדרש שיקול דעת בהכרעה אם לאפשר לעורך הדין הזר להמשיך לעסוק במתן שירותים משפטיים בישראל ולפיכך מוצע להעביר את ההכרעה לבית דין משמעותי.

עם זאת, בשני המקרים, על פי המוצע, הסמכות קיימת רק מקום שבו אין לבית דין משמעותי סמכות לדון במקרה על פי דיני המשמעת של עורכי הדין שאו יתנהל הליך משמעותי לפי הוראות פרק שישי כפי שהן חלות על עורכי דין זרים בהתאם לסעיף 98(ב).

לעניין הסמכות למחוק רישום במרשם בעקבות הרשעה משמעתית מחוץ לישראל שלא לוותה בשלילת רישיון העיסוק מחוץ לישראל, סמכות זו נדרשת מכיוון שמכלול הנסיבות העומדות לפני הרשות המשמעתית בעת השיפוט המשמעותי שונות מאלה שיעמדו לפני בית דין משמעותי בהליך לפי הסעיף המוצע. ראשית, ההחלטה על שלילת רישיון עיסוק במסגרת הליכים משמעתיים מושפעת ממגוון של שיקולים הכוללים לעתים, פרט לנסיבות העבירה וחומרתה, גם את מדיניות הענישה של הרשויות הרגולטוריות ואת מצבו של בעל המקצוע. יתר על כן, אין דין ההחלטה על שלילת רישיון עיסוק המביאה,

(ב) הלשכה תתלה את רישומו של עורך דין זר במרשם, אם התקיים לגביו אחד מהתנאים המפורטים בפסקאות שלהלן, למשך התקופה כמפורט בהן:

(1) רישונו לעסוק בעריכת דין מחוץ לישראל הותלה או שהוא הושעה מעיסוקו בעריכת דין מחוץ לישראל – למשך תקופת ההתליה או ההשעה, לפי העניין;

(2) התקיימה לגביו נסיבה מהנסיבות המפורטות בפסקה (1) של סעיף 49 – למשך התקופות המפורטות באותה פסקה, לפי העניין;

(3) בית דין משמעתי הטיל עליו עונש של התליית רישומו במרשם בהתאם להוראות סעיף 98(ב)(4).

(ג) הלשכה רשאית להתלות את רישומו של עורך דין זר במרשם, אם הוגשו נגדו כתב אישום או קובלנה משמעתית מחוץ לישראל – עד לסיומם של ההליכים הפליליים או המשמעתיים, לפי העניין, נגד עורך הדין הזה.

התקיימה לגבי עורך דין זר נסיבה מהנסיבות האמורות בסעיף 198(א)(1), (4), (6)(א) או (ב)(1) או (2), או שהוא הורשע מחוץ לישראל בעבירה פלילית, ימסור ללשכה, באופן מיידי, הודעה על כך.

הודעה ללשכה על קיומן של עילות למחיקה או להתליה של רישום במרשם

ד ב ר י ה ס ב ר

במדינה שבה הוא בעל רישיון לעסוק בעריכת דין – עד למתן החלטת סופית בעניינו בהליכים אלה. הוראה זו דומה להוראת סעיף 78 לחוק הלשכה, שעניינה השעיה זמנית מעיסוק בעריכת דין בשל הליכים המתנהלים בישראל.

יובהר כי הסמכויות הנתונות בסעיף המוצע ללשכה ולבית דין משמעתי אינן גורעות מהסמכויות הנתונות לבית דין משמעתי לגבי עורך דין זר, לפי הוראות חוק הלשכה כפי שהוחלו על עורכי דין זרים בהתאם לסעיף 98(ב), ובהן הסמכות להורות על מחיקת הרישום במרשם או התלייתו בשל הרשעה בעבירת משמעת לפי סעיף 68 לחוק הלשכה; הסמכות לבטל רישום שהוגש במרמה לפי סעיף 47; הסמכות להטיל על עורך דין זר עונשים על רקע הרשעה בבית משפט בעבירה שיש עמה קלון לפי סעיף 75; וסמכות הלשכה לפי סעיף 78 להתלות את רישומו של עורך דין זר במרשם על רקע הליכים פליליים או משמעתיים בישראל.

לסעיף 198 המוצע

כדי לאפשר ללשכה להפעיל את סמכויותיה לפי סימן זה, מוצע לקבוע כי עורך דין זר יהיה חייב להודיע ללשכה, בלא דיחוי, אם התקיימה בו נסיבה מהנסיבות שלפיהן רשאית הלשכה למחוק את רישומו מהמרשם או להתלותו, אשר היא בתחום ידיעתו של עורך הדין הזה, כלומר, אם רישונו לעסוק בעריכת דין מחוץ לישראל בוטל או הותלה, אם הורשע מחוץ לישראל בעבירת משמעת או בעבירה פלילית או אם הוא הוכרז פושט רגל או פסול דין מחמת מחלת נפש.

מטבע הדברים, לפגיעה חזקה ביכולת ההשתכרות של בעל המקצוע, כדין ההחלטה על מחיקת רישום כעורך דין זר שאין בה כדי למנוע מעורך הדין הזה לעסוק בעריכת דין במדינה שבה הוא הוסמך לעסוק כאמור. לפיכך, מוצע כי יושאר לבית דין משמעתי של לשכת עורכי הדין מרחב של שיקול דעת להחליט אם לאפשר לעורך הדין הזה להמשיך ולתת שירותים משפטיים בישראל בהתחשב בעבירה ובמדיניות של בית הדין המשמעתי הישראלי.

על פי המוצע בסעיף קטן (ב), הלשכה תתלה את רישומו של עורך דין זר במרשם, בהתקיים אחד מאלה:

1. רישונו של עורך הדין הזה לעסוק בעריכת דין מחוץ לישראל הותלה או שהוא הושעה מעיסוקו בעריכת דין מחוץ לישראל, וזאת למשך תקופת ההתליה או ההשעה, לפי העניין;

2. התקיימו לגבי עורך הדין הזה הנסיבות האמורות בסעיף 49 לחוק הלשכה, שעניינה השעיית חברותו של עורך דין בלשכה אם הוכרו בפסק דין פסול דין מחמת מחלת נפש או אם החליטה הלשכה, על סמך תעודה של פסיכיאטר מחוץ, כי עורך הדין אינו מסוגל לשמש עורך דין בשל מחלת נפש;

3. בית דין משמעתי הטיל עליו בהליך משמעתי עונש של התליית הרישום במרשם.

לבסוף, מוצע לקבוע בסעיף קטן (ג) כי הלשכה רשאית להתלות את רישומו של עורך דין זר במרשם אם הוגש נגדו כתב אישום פלילי או שהוגשה נגדו קובלנה משמעתית

סימן ד': משרד עורכי דין זר

שלוחה בישראל של 98. (א) על אף ההוראות לפי חוק זה, משרד עורכי דין זר רשאי לקיים שלוחה בישראל, ובלבד שמתקיימים לגבי השלוחה כל אלה:

- (1) מועסק בה עורך דין או עורך דין זר, אחד לפחות;
- (2) לא מועסק בה, בלי היתר מאת הלשכה, עורך דין שחברתו בלשכה הושעתה – בתקופת ההשעיה, או עורך דין זר שרישומו במרשם הותלה – בתקופת ההתליה, וכן לא מועסק בה, בלי היתר מאת הלשכה, אדם שהוצא מן הלשכה או שרישומו נמחק מהמרשם.
- (ב) הוראות סעיפים 159 עד 159 יחולו, בשינויים המחויבים, לעניין משרד עורכי דין זר שהוא תאגיד ומקיים שלוחה בישראל, בכל הנוגע לפעילותו המקצועית בישראל, כאילו היה חברת עורכי דין.
- שמה של שלוחה בישראל של משרד עורכי דין זר יכול שיהיה כשמו של משרד עורכי הדין הזה, ובלבד שבכל מקום שבו מצוין שמה של השלוחה יצוין כי היא מהווה שלוחה של משרד עורכי דין זר וכן שמה של המדינה שבה נמצא מרכז פעילותו.

שמה של שלוחה בישראל של משרד עורכי דין זר

ד ב ר י ה ס ב ר

לסימן ד': משרד עורכי דין זר

לסעיף 98 המוצע

כי בכל סניף של משרד עורכי דין יועסק באופן קבוע עורך דין;

2. בשלוחה לא יועסק עורך דין או עורך דין זר שאין להעסיקו לפי הוראות סעיף 59, כלומר, עורך דין שהושעה או שהוצא מהלשכה או עורך דין זר שרישומו במרשם הותלה או נמחק, בלא היתר מהלשכה.

כן מוצע, כדי להבטיח שהתיקון המוצע לא יביא לפגיעה בצרכנים של שירותים משפטיים, להחיל לעניין משרד עורכי דין זר המקיים שלוחה בישראל את הוראות הסעיפים האלה בחוק הלשכה, כאילו היה חברת עורכי דין.

1. סעיף 159 הקובע כי עורך דין שהוא חבר בחברת עורכי דין אשר הושעה מעיסוקו בעריכת דין לא יהיה זכאי לקבל, בתקופת השעייתו, כל תשלום מהחברה פרט לתשלומים בעד שירות שניתן לפני שהושעה ולא כל חלק מרווחים שהחברה הרוויחה בזמן שהיה מושעה;

2. סעיף 159 הקובע את אחריותה של חברת עורכי דין בנויקין על כל מעשה או מחדל בעניין שפעלו בו חברה כעורכי דין;

3. סעיף 159 שעניינו שמירת אחריות אישית של עורך דין העוסק כחבר בחברת עורכי דין.

לסעיף 98 המוצע

מוצע לקבוע, כי שמה של שלוחה בישראל של משרד עורכי דין זר יכול שיהיה כשמו של משרד עורכי הדין

כאמור, על פי חוק הלשכה, אין למשרדים של עורכי דין מחוץ לישראל אפשרות לפעול בישראל, אף לא דרך שיתוף פעולה עם עורכי דין ישראליים, וזאת בשל האיסורים הקיימים בחוק הלשכה אשר אוסרים על עורכי דין לעסוק במקצועם בשותפות עם מי שאינו עורך דין ישראלי (סעיף 58 לחוק הלשכה), כחברים בחברת עורכי דין שלא התאגדה בישראל או שחלק מחבריה אינם עורכי דין ישראליים (סעיף 59א לחוק הלשכה) או לשתף בהכנסותיהם את מי שאינם עורכי דין ישראליים (סעיף 159 לחוק הלשכה). לכך נוספים האיסורים שבכלל 106 לכללי האתיקה, שמשמעותם המעשית היא שעורך דין אינו רשאי לעסוק כשכיר של אדם או תאגיד המספק שירותים משפטיים אם אותו אדם אינו עורך דין או אם אותו תאגיד אינו שותפות עורכי דין או חברת עורכי דין.

מוצע, כאמור, לקבוע כי על אף ההוראות החוק האמורות, משרד עורכי דין זר יהיה רשאי לקיים שלוחה בישראל, וכן לקבוע מספר הוראות שיחולו לגבי השלוחה כאמור במפורט להלן:

1. בשלוחה יועסק עורך דין ישראלי או עורך דין זר, אחד לפחות. חובה זו מטרתה להבטיח שהשירותים המשפטיים הניתנים מהשלוחה יינתנו רק בידי מי שרשאי לעשות כן, וזאת בדומה לחובה שבכלל 5(א) לכללי האתיקה הקובע

עיסוק של עורך דין
או של עורך דין זר
כחבר, כשותף או
כשכיר בשלוחה
בישראל של משרד
עורכי דין זר

(א) על אף הוראות סעיפים 58 ו-59א, רשאי עורך דין או עורך דין זר לעסוק במקצועו כשותף או כחבר, בשלוחה בישראל של משרד עורכי דין זר; ואולם עורך דין לא יהיה שותף או חבר בשלוחה בישראל של משרד עורכי דין זר, אם המשרד משתף בהכנסותיו את מי שאינו עורך דין או שאינו בעל רישיון לעסוק בעריכת דין מחוץ לישראל, ואם המשרד הוא תאגיד – גם אם יש לו הגבלה על אחריות החברים בו.

(ב) עורך דין או עורך דין זר רשאי לעסוק במקצועו כשכיר בשלוחה בישראל של משרד עורכי דין זר; ואולם עורך דין לא יעסוק במקצועו כשכיר בשלוחה בישראל של משרד עורכי דין זר שהוא תאגיד, אם לא כל חבריו רשאים לעסוק בעריכת דין או אם יש למשרד הגבלה על אחריות החברים בו.

ד ב ר י ה ס ב ר

בעריכת דין, ולעניין משרד עורכי דין זר שהוא תאגיד – כאשר יש לו הגבלה על אחריות החברים בו. מגבלות אלה נועדו למנוע עקיפה של האיסור לשתף בהכנסות את מי שאינו עורך דין או להיות חבר בחברה מוגבלת, החלים לפי סעיפים 58 ו-59א לחוק הלשכה על עורך דין ישראלי.

כמו כן, מוצע לקבוע בסעיף קטן (ב) כי עורך דין או עורך דין זר יהיה רשאי לעסוק במקצועו כשכיר בשלוחה בישראל של משרד עורכי דין זר, ואולם לעניין עורך דין חבר הלשכה, מוצע לקבוע שהעיסוק כשכיר יהיה מותר רק במשרד עורכי דין זר שכל חבריו רשאים לעסוק כעורכי דין ואם המשרד הוא תאגיד – אין לו כל הגבלה על אחריות החברים בו. מגבלה זו נועדה למנוע עקיפה של הוראות כלל 11ב לכללי האתיקה לעניין עיסוק כשכיר של מי שאינו עורך דין ושל ההוראות שהוזכרו לעיל שאינן מאפשרות הקמה בישראל של חברת עורכי דין המוגבלת באחריות בעלי המניות בה.

לפי המוצע, המגבלות על עורך דין חבר לשכה לעסוק כשותף, כחבר, או כשכיר של משרד עורכי דין זר לא יחולו על עורך דין זר הרשום במרשם. זאת, כדי לאפשר למשרדי עורכי דין זרים המשתפים בהכנסותיהם את מי שאינם בעלי רישיון לעסוק בעריכת דין או שהם מוגבלים באחריות חבריהם, לקיים שלוחה בישראל שבה יועסק עורך דין זר.

משמעות המגבלות כאמור היא, שמשרד עורכי דין זר המשתף בהכנסות את מי שלא הוסמך לעסוק בעריכת דין או שהוא תאגיד שיש לו הגבלה על אחריות חבריו לא יוכל לתת שירותים משפטיים בישראל אלא בדין הזר בלבד, וזאת מכיוון שהוא לא יוכל להעסיק עורכי דין ישראליים לשם מתן שירותים משפטיים בדין הישראלי. במגבלה זו יש איזון שמטרתו מצד אחד, לאפשר את כניסתן של חברות זרות לשוק הישראלי ומצד שני לתת לצרכן של שירותים משפטיים בעניין הדין הישראלי את רמת ההגנה שחוק הלשכה קובע ביחס לשירותים משפטיים הניתנים בידי משרדי עורכי דין מקומיים.

הזר, ובלבד שבכל מקום שבו מצוין שמה של השלוחה יצוין כי היא מהווה שלוחה של משרד עורכי דין זר וכן שם המדינה שבה נמצא מרכז פעילותו. הוראה זו נועדה למנוע פגיעה ביכולתו של משרד עורכי דין זר לעשות שימוש במוניטין שלו, מקום שבו שם משרד עורכי דין אינו עונה על הדרישה הנ"ל והדין הזר מאפשר זאת, והיא נדרשת נוכח סעיף 59א לחוק הלשכה הקובע כי שם של חברת עורכי דין לא יכלול אלא את שמם של עורכי דין שהם חברי הלשכה העוסקים בעריכת דין.

לסעיף 198 המוצע

מוצע לאפשר לעורך דין ולעורך דין זר לעסוק במקצועם בישראל כשותפים, כחברים או כשכירים של משרד עורכי דין זר, וזאת על אף המגבלות הקבועות בסעיפים 58 ו-59א לחוק הלשכה ומגבלות נוספות הקבועות לפי חוק הלשכה.

מטרת התיקון המוצע היא לאפשר לעורכי דין ישראליים לשתף פעולה עם עורכי דין ומשרדי עורכי דין זרים וכן לאפשר לשותפויות זרות של עורכי דין זרים להרחיב את פעילותן בישראל בדרך של התקשרות בקשרי שותפות עם עורכי דין ישראליים. יצוין כי על עורך דין ישראלי המצוי בקשרי שותפות עם מי שהוא בעל רישיון לעסוק בעריכת דין מחוץ לישראל ימשיכו לחול הוראות הדין הישראלי לעניין כללי ההתנהגות והאתיקה המקצועית. במקביל, השותף הזר מצוי גם הוא תחת פיקוח בפעילותו מחוץ לישראל וזאת באמצעות הרשות המוסמכת לקיים פיקוח על עורכי דין באותה מדינה ולפיקח לא מדובר בקשרי שותפות עם מי שאינו מצוי תחת פיקוח בקשר לעיסוקו כעורך דין.

לעניין זה, מוצע לקבוע בסעיף קטן (א) כי עורך דין או עורך דין זר יהא רשאי לעסוק במקצועו כשותף או כחבר בשלוחה בישראל של משרד עורכי דין זר. עם זאת, מוצע לקבוע כי עורך דין שהוא חבר הלשכה לא יהיה רשאי לעסוק כשותף או כחבר בשלוחה בישראל של משרד עורכי דין זר המשתף בהכנסותיו את מי שאינו בעל רישיון לעסוק

(ג) עורך דין או עורך דין זר לא יעסוק במקצועו כחבר, כשותף או כשכיר, בשלוחה בישראל של משרד עורכי דין זר שהלשכה הורתה לו להפסיק את פעילותה בישראל לפי סעיף 98א.

(ד) עורך דין או עורך דין זר לא יעסוק במקצועו כחבר במשרד עורכי דין זר אם הוא חבר בחברת עורכי דין, ולא יהיה עורך דין או עורך דין זר חבר ביותר ממשרד עורכי דין זר אחד.

98א. (א) מצאה הלשכה כי משרד עורכי דין זר המקיים שלוחה בישראל התמיד להפר הוראה מההוראות החלות עליו לפי סימן זה, או כי עורך דין או עורך דין זר העוסק במקצועו כשותף, כחבר או כשכיר, בשלוחה בישראל של משרד עורכי דין זר, התמיד להפר הוראה מההוראות החלות עליו לפי חוק זה, רשאית היא, לאחר שמסרה למשרד עורכי הדין הזה, התראה בכתב לעניין ההפרות כאמור והוא המשיך להפר או שלא פעל להפסיק את ההפרות, להורות לו להפסיק את פעילותה של השלוחה שהוא מקיים בישראל, בתוך תקופה שתורה ולפרק זמן שלא יעלה על שלוש שנים.

(ב) הלשכה לא תורה על הפסקת פעילותה של שלוחה שמקיים משרד עורכי דין זר בישראל, כאמור בסעיף קטן (א), אלא לאחר שנתנה למשרד עורכי הדין הזה הזדמנות לטעון את טענותיו לעניין זה.

(ג) הלשכה רשאית להודיע לרשות המוסמכת לפקח על עורכי דין במדינה שבה נמצא מרכז פעילותו של משרד עורכי דין זר המקיים שלוחה בישראל, על הוראה שניתנה לגביו לפי סעיף קטן (א).

הפסקת פעילות של שלוחה בישראל של משרד עורכי דין זר

ד ב ר י ה ס ב ר

שנים. לפי המוצע, רשאית הלשכה להורות למשרד עורכי דין זר להפסיק את פעילותה של שלוחה שהוא מקיים בישראל, אם התקיימו תנאים אלה:

1. משרד עורכי הדין הזה התמיד להפר הוראה מההוראות החלות עליו לפי סימן זה (סעיפים 98 עד 159 לחוק הלשכה וכן סעיף 98 המוצע), או שעורך דין או עורך דין זר העוסק במקצועו כשותף, כחבר או כשכיר, בשלוחה בישראל של משרד עורכי הדין זר התמיד להפר הוראה מההוראות החלות עליו לפי פרק זה או לפי סעיפים אחרים בחוק הלשכה, ומשרד עורכי הדין הזה לא פעל כדי להפסיק את ההפרות כאמור;

2. הלשכה התריעה בפני משרד עורכי הדין הזה כי אם לא יפעל להפסיק את ההפרות כאמור באותו סעיף קטן תפסיק את פעילות השלוחה בישראל, והוא המשיך להפר או שלא פעל להפסיק את ההפרות;

3. ניתנה למשרד עורכי הדין הזה הזדמנות לטעון את טענותיו לעניין זה.

מוצע לקבוע כי הלשכה רשאית להודיע על הוראה שנתנה לפי סעיף זה לגבי משרד עורכי דין זר, לרשות המוסמכת לפקח על עורכי דין במדינה שבה מצוי מרכז פעילותו, כדי שזו תבחן את הצורך להפעיל אמצעי משמעת או אמצעי פיקוח אחרים על משרד עורכי הדין הזה.

מוצע לקבוע בסעיף קטן (ג) כי עורך דין או עורך דין זר לא יהיה רשאי לעסוק במקצועו כשותף, כחבר או כשכיר בשלוחה בישראל של משרד עורכי דין זר, שהלשכה הורתה לו להפסיק את פעילותו בישראל לפי הוראות סעיף 98א, וזאת כדי למנוע ממשרד עורכי הדין הזה לעקוף את הוראת הלשכה כאמור.

לבסוף, מוצע לקבוע בסעיף קטן (ד) כי עורך דין או עורך דין זר לא יהיה חבר בשני משרדי עורכי דין זרים בו זמנית, וכן לא יהיה חבר במשרד עורכי דין זר אם הוא חבר בחברת עורכי דין ישראלית, ובכך להחיל את האיסור על חברות במקביל בשתי חברות עורכי דין. הקבוע בסעיף 98א(ב) לחוק הלשכה, גם בהקשר של משרדי עורכי דין זרים.

לסעיף 98א המוצע

מכיוון שבדרך כלל הבעלים של משרד עורכי דין זר לא יהיו עורכי דין על פי הדין הישראלי או עורכי דין זרים, אין הם נתונים למרות השיפוט המשמעתית של הלשכה. לפיכך, אין ללשכה כלי להתמודד עם משרד ששב ומפר את חובותיו על פי הדין הישראלי או שאינו מפקח כראוי על עורכי הדין העוסקים בשלוחה שהוא מקיים בישראל, ולכן מוצע לאפשר לה להורות על הפסקת פעילותו של משרד עורכי דין זר כאמור בישראל לתקופה שלא תעלה על שלוש

סימן ה': כללים לעניין עורכי דין זרים ומשרדי עורכי דין זרים

כללים לעניין עורכי דין זרים⁷. המועצה הארצית רשאית לקבוע, בכללים, הוראות לעניין סדרי רישומם של עורכי דין זרים במרשם, ולעניין דיווחים תקופתיים בדבר כשירותם לעסוק בעריכת דין מחוץ לישראל שעל עורכי דין זרים למסור ללשכה, וכן הוראות מיוחדות לעניין אתיקה מקצועית של עורכי דין זרים הנדרשות בשל אופי עיסוקם כעורכי דין זרים.

כללים לעניין שלוחות בישראל של משרדי עורכי דין זרים⁸. המועצה הארצית רשאית לקבוע, בכללים, הוראות מיוחדות לעניין פעילותן של שלוחות בישראל של משרדי עורכי דין זרים.

פרק ד' – תחילה 7. תחילתו של פרק זה 30 ימים מיום פרסומו של חוק זה.

פרק ה': רשויות מקומיות

תיקון חוק יסודות התקציב 8. בחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985⁷, אחרי סעיף 31 יבוא:

31. (א) בסעיף זה, "הקצבה לפיתוח" – הקצבה שמעבירה המדינה לרשות מקומית, המיועדת לתכנון, להקמה, לרכישה, לשיפוץ או להרחבה של תשתיות, מבני ציבור, או שטחים לצורכי ציבור, למעט הקצבות כהגדרתן בסעיף 2 לחוק הרשויות המקומיות (ייעוד כספי הקצבות והגנת נכסים למטרות חינוך). התש"ס-2000⁸.

דבריו הסבר

סעיף 7 מוצע לקבוע כי תחילתם של התיקונים בחוק הלשכה, המוצעים בפרק זה, תהיה 30 ימים לאחר יום פרסומו של חוק זה, וזאת כדי לאפשר ללשכה להיערך ליישומן של ההוראות המוצעות, שלפיהן עליה לקיים מרשם של עורכי דין זרים.

סעיף 8 הממשלה מקצה תקציבים בהיקף משמעותי לטובת פעולות פיתוח ברשויות המקומיות פעולות אלה כוללות, בעיקר, תכנון, הקמה, רכישה, שיפוץ או הרחבה של תשתיות, מבני ציבור או שטחים לצורכי ציבור.

נוכח מצב הכלכלי הקשה של חלק מהרשויות המקומיות, הטילו נושים שונים עיקולים על חשבונות הבנק של רשויות אלה, כאשר חלק מהעיקולים הוטלו לא בשל חובות הנובעים מביצוע עבודות הפיתוח, אלא בשל חובות אחרים. מצב דברים זה והחשש כי העברת כספי הפיתוח לרשויות המקומיות תביא להעברתם לנושים שונים אשר הטילו עיקולים כאמור והכספים לא יישמשו למטרות שלשמן נועדו, מונעים את העברת הסיוע הממשלתי לטובת פיתוח אותם יישובים, ונגרמת פגיעה קשה לרשויות המקומיות ולתושביהן.

הכשל האמור מקשה על סיוע ממשלתי בתחום הפיתוח, וזאת במיוחד ביישובים בפריפריה המאופיינים במצב כלכלי קשה. מציאות זו פוגעת ביישום המדיניות

לסימן ה': כללים לעניין עורכי דין זרים ומשרדי עורכי דין זרים

לסעיף 98 המוצע

מוצע להסמיך את המועצה הארצית של הלשכה לקבוע, בכללים, הוראות מיוחדות לעניין סדרי רישומם במרשם ופעילותם בישראל של עורכי דין זרים, וזאת במרשם ופעילותם בישראל של עורכי דין זרים, וזאת כדי לאפשר התאמה של הכללים הקיימים לעניין עורכי דין ישראלים, לאופי המיוחד של עיסוקם של עורכי דין זרים. כמו כן, ייתכן שיידרשו כללים נוספים לשם הבטחת אינטרסים צרכניים, כדוגמת הוראות לעניין חובתו של עורך דין זר ליידע את לקוחותיו בנוגע למגבלות החלות עליו מכוח היותו עורך דין זר שאינו רשאי לתת שירותים משפטיים הנוגעים לדין הישראלי או לייצג לפני בתי משפט או רשויות בישראל.

לסעיף 98 המוצע

מוצע להסמיך את המועצה הארצית של הלשכה לקבוע, בכללים, הוראות מיוחדות לעניין פעילותם בישראל של משרדי עורכי דין זרים. מטרת הסמכה זו היא לאפשר התאמה של כללי האתיקה וההתנהגות של עורכי דין בישראל לנסיבות שבהן מדובר במשרד שיקר פעילותו היא מחוץ לישראל.

⁷ ס"ח התשמ"ה, עמ' 60.

⁸ ס"ח התש"ס, עמ' 270.

(ב) רשות מקומית לא תשתמש בהקצבה לפיתוח אלא למטרה שלשמה נועדה.

(ג) על אף האמור בסעיף 213א לפקודת העיריות⁹, ובסעיף 34 לפקודת המועצות המקומיות¹⁰, רשות מקומית תנהל את ההקצבות לפיתוח בחשבון בנק נפרד, המיועד אך ורק למטרה זו (להלן – חשבון הפיתוח); בחשבון הפיתוח יופקדו כספי ההקצבות לפיתוח בלבד, והוא ישמש את הרשות המקומית רק למטרות שלשמן יועדו ההקצבות.

(ד) המדינה לא תעביר לרשות מקומית הקצבה לפיתוח, אלא במישרין לחשבון הפיתוח שנפתח לפי הוראות סעיף זה והמנוהל לפיהן.

(ה) המדינה רשאית שלא להעביר הקצבות לפיתוח לרשות מקומית שאינה פועלת על פי הוראות סעיף זה.

(ו) הכספים שבחשבון הפיתוח לא יהיו ניתנים לשעבוד או להמחאה.

(ז) (1) הכספים שבחשבון הפיתוח לא יהיו ניתנים לעיקול, אלא אם כן מתקיימים כל אלה:

(א) העיקול הוטל על ידי מי שהרשות המקומית התקשרה עמו כדין לרכישה של תשתיות, מבני ציבור או שטחים לצורכי ציבור, או לביצוע עבודה מסוימת במסגרת תכנון, הקמה, רכישה, שיפוץ או הרחבה של תשתיות, מבני ציבור או שטחים לצורכי ציבור (בסעיף קטן זה – הרכישה או העבודה). בשל אי-תשלום כספים בעד הרכישה או בעד ביצוע אותה עבודה;

(ב) הרכישה או העבודה בוצעו על פי הסכם שבין הרשות המקומית לבין מטיל העיקול, ובהתאם לדרישות המדינה;

(ג) הרכישה או העבודה אושרו בידי המדינה, לאחר ביצועה;

(ד) לצורך מימון הרכישה או העבודה הועברה הקצבה לפיתוח לחשבון הפיתוח של הרשות המקומית.

ד ב ר י ה ס ב ר

או לעיקול, למעט סייגים מסוימים לעניין עיקול לטובת מי שהעיריה התקשרה עמו כדין לטובת ביצוע או רכישה במסגרת פעולות הפיתוח. הסדר זה נקבע בעבר כהוראת שעה במסגרת חוק יסודות התקציב (תיקון מס' 31 והוראת שעה), התשס"ד–2004 (ס"ח התשס"ד, עמ' 142), שתוקפה פג ביום ט"ו בתמוז התשס"ז (1 ביולי 2007) ועתה מוצע לקבוע את ההסדר האמור בהוראת קבע.

הממשלית, ולפיה המשאבים הממשלתיים מוקצים באופן דיפרנציאלי, לטובת ערי הפיתוח והפריפריה.

בהתאם לכך, מוצע לתקן את חוק יסודות התקציב, התשמ"ה–1985 (להלן – החוק), ולקבוע בו, כהוראת קבע, כי הממשלה תעביר את כספי הפיתוח כאמור לחשבון בנק נפרד, אשר הכספים בו לא יהיו ניתנים לשעבוד, להמחאה

⁹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 8, עמ' 197.

¹⁰ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 9, עמ' 256.

(2) העיקול על כספים בחשבון הפיתוח על פי הוראות פסקה (1) לא יוטל על כספים שסכומם עולה על ההקצבה לפיתוח שהועברה כאמור בפסקה (1)(ד).

(ח) בלי לגרוע מהוראות כל דין, אין באמור בסעיף זה כדי להטיל על המדינה חובה לתקצב כספים בסכום כלשהו בסעיפי תקציב הפיתוח שבחוק התקציב השנתי, לרשויות מקומיות בכלל או לרשות מקומית מסוימת, או להעביר כספים כלשהם לרשות מקומית מסוימת, לרבות בשל קיומו של חוב קודם של הרשות המקומית שלא נפרע.

(ט) מי שעשה שימוש בהקצבה לפיתוח בניגוד להוראות סעיף זה או הורה לאחר לעשות שימוש כאמור, דינו – קנס כאמור בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977¹¹ (להלן – חוק העונשין).

תיקון פקודת מסי העירייה ומסי הממשלה (פטורין), 1938¹² –

דברי הסבר

על פי המצב החוקי הנוכחי ארנונה המוטלת על נכסי מדינה בתחומי רשות מקומית פלונית משתלמת לקופת אותה רשות מקומית. קיומו של חוב בארנונה והיקפו הוא שיקול שמשמש פוטנציאלי מביא במכלול שיקוליו. יתר על כן, שיעור החיוב מכתוב לא אחת גם את היקף הנכס המוחזק ומיקומו. חיוב המדינה בארנונה, שנעשה לאחר עשרות שנים שבהן היתה פטורה, ובהתאם לכך – מיקמה את מיתקניה השונים מתוך הנחת עבודה המבוססת על פטור מארנונה, לא אפשר לה בחירה בין רשויות מקומיות שונות, נוכח העלויות הכרוכות בהעתקת תשתיות ומבנים. כללו של דבר, שינוי בדיעבד מעין זה פגע בשיקול הכלכלי הבסיסי שעמד לפני מקבלי ההחלטות במועד הרלוונטי.

זאת ועוד, המדינה, ובוודאי מערכת הביטחון, אינה יכולה להתחשב בשיקולי ארנונה כשיקול מנחה לעניין מיקום נכסיה, באשר מיקומם נקבע בהתאם לצורכי הציבור. גם מטעם זה אין לשייך את תשלומי הארנונה של המדינה, ככל שמושתים תשלומים כאלה, לרשות המקומית שבה ממוקמים הנכסים. השיקולים שעמדו בבסיס ההחלטה בדבר מיקום נכסי המדינה, לרבות חברות ממשלתיות, נבעו מצרכים ביטחוניים, כלכליים ותפעוליים ובלא כל זיקה לאופי הרשות המקומית, לרמת השירותים שהיא מספקת או לגובה תעריפי הארנונה שנקבעו בה. כן מובן, כי לא נעשה תכנון שהביא בחשבון את "חלוקת העושר" היינו חלוקת ההכנסות מארנונה בין הרשויות השונות, לפי כללים כלשהם. כתוצאה מכך, בחינת רשימת הרשויות המקומיות הנהנות במידה ניכרת מארנונה בעד נכסי מדינה מצביעה על מקריות והעדר מחשבה מכוונת ביחס למיקום הנכסים. שיקולים אלה תומכים בהצעה ולפיה ייקבעו עקרונות חלוקה חדשים, על פי מדדים שוויוניים.

סעיף 9 לצד החובה הכללית של תשלום ארנונה בגין החזקה בנכס, מכיר המחוקק הישראלי, כמוהו כשאר מדינות העולם, בישויות שונות, שיש לפטור אותן באופן חלקי או מלא מחיוב במסי ארנונה. בין אלה, מצויים נכסים וישויות שתכליתם העיקרית היא שירות לתועלת הציבור במגוון פעילויות – חינוך, רווחה, בריאות, תרבות, שירותי דת וכדומה. על בסיס אותו עיקרון נקבע במדינות רבות בעולם פטור מלא לנכסי מדינה. פטור זה מבוסס לא רק על מעמד המדינה כריבון, אלא גם על העובדה שהמדינה, על פי הגדרתה, מיועדת לקדם את התועלת הכללית, עובדה שכאמור עשויה להצדיק מתן פטור מארנונה.

על פי הדין בישראל, עד שנת 1992, היתה המדינה פטורה מתשלום ארנונה, ואולם מנגד חויבה על ידי חלק מהרשויות המקומיות בתשלום אגרת אשפה. בשנת 1992 תוקנה פקודת מסי עירייה ומסי ממשלה (פטורין), 1938 (להלן – פקודת הפטורין או הפקודה). ונקבע בה, בסעיף 3(א), כי על המדינה לשלם ארנונה מופחתת על נכסיה, בשיעורים שונים, בהתאם לסיווג הנכס. יישומו של תיקון זה נדחה עד שנת 1995, והחל בשנה האמורה חויבה המדינה בתשלומי ארנונה. במקביל, נקבע בפקודה כי לא תוטל עוד אגרת אשפה או כל אגרה או תשלום אחר המשולמים בזיקה לפטור מארנונה.

בנוסף, נקבע בפקודה, בסעיף 3, כי ברשויות מקומיות ששר הפנים הכריז עליהן כיישובי עולים ייגבו מסי ארנונה בגין נכסי מדינה בשיעור מלא. ההכרזה על ערים כערי עולים נעשתה לפני עשרות שנים, ועוד בטרם גלי העלייה הגדולים של שנות ה-90. כתוצאה מכך, רשימה זו איננה משקפת את מפת ערי העולים הנכונה לעת הזו.

¹¹ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

¹² ע"ר מס' 792, עמ' (ע) 27 (א) 31; ס"ח התשס"ז, עמ' 67.

(1) בחלק א', בכותרת, בסופה יבוא "וקרן לחלוקת כספים בעד נכסים של גופים ממשלתיים";

(2) במקום סעיף 2 יבוא:

"הגדרות 2. בחלק זה –

"ארנונה כללית" – כמשמעותה בסעיף 8 לחוק הסדרים

במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב),

התשנ"ג-1992;¹³

"בניין", "מחזיק", "נכסים", "קרקע תפוסה" – כהגדרתם בסעיף

269 לפקודת העיריות;¹⁴

ד ב ר י ה ס ב ר

פי התיקון המוצע. נוסחת החלוקה תיקח בחשבון את המדד החברתי-כלכלי של הרשות המקומית, את מדד הפריפריאליות שלה, את אחוזי גביית הארנונה הכללית בתחומה, והכול בהתייחס למספר התושבים בה.

עוד מוצע, כדי לצמצם את הפגיעה ברשויות הנהנות כיום מהכנסות משמעותיות מארנונה בעד נכסי הגופים הממשלתיים, לקבוע תקופת מעבר בשנים 2009 ו-2010 שבמהלכן ייושם המהלך באופן מדורג וסביר, ובנוסף מוצע לקבוע נוסחה לחלוקת כספי הקרן אשר תותיר חלק מארנונת נכסי המדינה בידי הרשות המקומית שבה מצויים הנכסים.

לפסקה (1)

מוצע לתקן את כותרת חלק א' לפקודה ולהבהיר שלצד קביעת הפטור מחובת ארנונה לנכסי הגופים הממשלתיים, יסדיר החלק האמור, במקביל, גם את נושא הקמת הקרן אשר תרכיב כספים שיעבירו הגופים הממשלתיים, בגובה הסכומים ששילמו כארנונה כללית בעד שנת 2008, ותחלק את הכספים לרשויות המקומיות לפי כללי חלוקה שייקבעו.

לפסקה (2)

מוצע להחליף את סעיף 2 לפקודת הפטורים, שזה נוסחו:

"פירוש

בחלק זה מפקודה זו:

(א) המלים "בניין", "קרקע תפוסה", "בעלים" ו"מחזיק" יהיו להן הפירושים שניתנו להן בסעיף 101 מפקודת העיריות, 1934, וכן

(ב) "ארנונה כללית" פירושו כאמור בסעיף 2274 לפקודת העיריות."

הגדרות אלה מפותות לסעיפי חוק שנמחקו מפקודת העיריות, ומוצע להחליפן בהגדרות עדכניות.

להגדרה "ארנונה כללית" – ההגדרה הקיימת מפנה לפירוש שניתן בסעיף 2274 לפקודת העיריות, שבוטל. הגדרה עדכנית למונח הוסדרה בסעיף 8 לחוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב), התשנ"ג-1992 (להלן – חוק ההסדרים 1992).

להגדרות "בניין", "מחזיק", "נכסים", "קרקע תפוסה" – ההגדרות הקיימות מפותות לפירוש שניתן בסעיף 101

בנוסף, חיוב המדינה בארנונה הוביל לריבוי התדיינות בין המדינה לרשויות המקומיות, הכרוכות בעלות כספית גבוהה בגין ניהול הליכים משפטיים. להתדיינות אלה השפעת רוחב שלילית על יחסי השלטון המרכזי מול השלטון המקומי, המוצאים עצמם מתדיינים בערכאות משפטיות, משני עברי המתרס. קביעת פטור גורף מארנונה לנכסי מדינה ויצירת מנגנון חלופי ישימו קץ למערכת ההתדיינות האמורה.

כמוזכר לעיל, בחלק ניכר ממדינות העולם פטורים נכסי מדינה מארנונה, וכך גם היה הדין הנהוג בישראל, במשך שנים רבות. חיוב נכסי מדינה בתשלום מס מוניציפלי אינו מתחייב מעקרונות יסוד של יחסי שלטון מרכזי ושלטון מקומי או מעקרונות יסוד אחרים. תשלומי הארנונה של הממשלה הם, בסופו של דבר, משאבים המועברים מהשלטון המרכזי לשלטון המקומי. חלוקתם לשלטון המקומי על בסיס שרירותי של מיקום הנכסים, בהתעלם מכל מדד כלכלי וחברתי, יצרו עיוות בחלוקת ההכנסות מארנונה בין הרשויות המקומיות. כך, בתהליך ארוך טווח, העדר נכסי ממשלה החייבים בתשלום מסים מוניציפליים, ברשויות מקומיות חלשות, לצד ריחוק ממוקדי פעילות כלכלית וקושי למשוך עסקים אשר ירחיבו את בסיס המס של רשויות אלה, תרמו למצב הקיים שבו הכנסות עצמיות לנפש באותן רשויות חלשות, שרובן באזורי פריפריה, נמוכות עד פי ארבעה מהכנסות ברשויות מקומיות איתנות, שרובן ממקומות באזור המרכז.

מטרת ההוראות המעוגנות בסעיף 9 המוצע, לחלק את כלל הסכום המועבר מהממשלה לשלטון המקומי בעד נכסיה, בין כלל הרשויות המקומיות, לפי מפתח הנותן עדיפות לרשויות המקומיות המצויות בפריפריה ומדורגות בדירוג חברתי-כלכלי נמוך, כך שישתלב במדיניות הממשלתית בדבר צמצום פערים.

בהתאם לכך, מוצע לקבוע כי לא תוטל עוד ארנונה כללית על נכסי הגופים הממשלתיים, כהגדרתם בסעיף המוצע, ובמקביל לכך תוקם קרן מרכזית (להלן – הקרן), שאליה יעבירו הגופים הממשלתיים תשלומים בגובה הסכום ששולם על ידם כתשלומי ארנונה בעד שנת 2008. הקרן שתוקם תהיה אמונה על חלוקת הכספים בין כלל הרשויות המקומיות, בהתאם לכללי חלוקה שייקבעו על

¹³ ס"ח התשנ"ג, עמ' 10.

¹⁴ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 8, עמ' 197.

"גוף ממשלתי" – כל אחד מאלה: משרד ממשלתי לרבות יחידת סמך שלו, צבא הגנה לישראל, שירות הביטחון הכללי, המוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים, משטרת ישראל, שירות בתי הסוהר וחברה ממשלתית;

"חברה ממשלתית" – חברה שבה למעלה מ-90% מכוח ההצבעה באסיפותיה הכלליות הם בידי אחד מאלה:

(1) המדינה;

(2) חברה שבה למעלה מ-90% מכוח ההצבעה באסיפותיה הכלליות הם בידי המדינה;

"שיעור העדכון" – כהגדרתו בסעיף 7 לחוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב), התשנ"ג-1992, ולענין שנת כספים מסוימת שנקבעו לגביה כללי עדכון מיוחדים לפי סעיף 9(ב1) לחוק האמור – שיעור העדכון לפי הכללים האמורים;

"השרים" – שר האוצר ושר הפנים;"

(3) במקום סעיף 3 יבוא:

3. "פטור מארנונה כללית לנכסים המוחזקים בידי גופים ממשלתיים" (א) על אף הוראות כל דין ארנונה כללית לא תוטל על כל בניין או קרקע תפוסה שהמחזיקים בה הם גוף ממשלתי או כל אדם אחר או מוסד אחר המחזיקים בה מטעם גוף כאמור.

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (3)

מוצע לבטל את סעיף 3 הקיים, שזה נוסחו:

"הממשלה ואנשים המחזיקים בקרקע מטעם הממשלה יהיו פטורים ממש"

3. למרות כל דבר האמור בפקודת העיריות, 1934 –

(א) (1) בשל נכסים בתחומי רשויות מקומיות, שחל עליהם סעיף 3(ב) תשולם ארנונה כללית, בכל שנת כספים, בשיעור הקבוע בפסקה (3) מהארנונה הכללית שהיתה משולמת ברשות המקומית אלמלא הוראת סעיף 3(ב) האמור, והכל בהתאם לסכומים ולסוגי הנכסים הנוהגים באותה רשות מקומית, באופן שלא ייקבע סיווג נפרד לנכסי המדינה, אלא אם כן נקבע בתקנות לפי סעיף קטן (ג) סיווג נפרד לנכסים כאמור; באין סיווג מתאים – יחול הסיווג הדומה ביותר.

(2) בשל הנכסים האמורים בפסקה (1), לא תשולם אגרת סילוק אשפה או כל אגרה אחרת, המשולמת לרשות המקומית בידי מי שפטור מתשלום ארנונה כללית, ובלבד שסכום הארנונה הכללית בכל שנת כספים, בשל נכס מסוים מן הנכסים האמורים, לא יפחת מסכום האגרות כאמור, ששולם בפועל לרשות המקומית בשנת 1994 בשל אותו נכס, בתוספת שיעורי העדכון שנקבעו, מדי שנה, בתקנות לפי פרק ד' לחוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה, להשגת יעדי התקציב), התשנ"ג-1992.

לפקודת העיריות, 1934, שבוטל. הגדרה עדכנית למונחים אלה הוסדרה בסעיף 269 לפקודת העיריות.

להגדרות "גוף ממשלתי" ו"חברה ממשלתית" – ההגדרות המוצעות כוללות את כלל הרשויות המהוות גופי ממשלה לעניין התיקון המוצע, במובן זה שמתקיימים בהן הרציונלים המתאימים למתן פטור מארנונה ובמקביל לתחולת ההסדר החלופי של העברת התשלומים לקרן, כמפורט בחלק הכללי לדברי ההסבר של סעיף 9 המוצע, וזאת נוכח זיקתן למדינה והאינטרס הציבורי בפעילותן. בהגדרה "חברה ממשלתית" נקבע רף של 90% מכוח ההצבעה באסיפה הכללית, כך מינימלי המבטא זיקה מובהקת למדינה במידה המצדיקה התייחסות לחברה כגוף ממשלתי לעניין ההסדר המוצע.

להגדרה "שיעור העדכון" – תעריפי הארנונה מתעדכנים מדי שנה, בהתאם לשיעור עדכון המחושב לפי נוסחה שנקבעה בחוק ההסדרים 1992, וזאת אלא אם כן קבעו שר האוצר ושר הפנים (להלן – השרים), בשנה מסוימת, שיעור עדכון מיוחד. שיעור העדכון, או שיעור העדכון המיוחד – אם נקבע, ישמשו לעדכון הסכום שיעבירו הגופים הממשלתיים לקרן בכל שנה, לפי המוצע, וזאת כדי לשמור על הזיקה בין סכום זה ובין תשלומי הארנונה ששולמו קודם להסדר המוצע.

(ב) בשל הנכסים שחל לגביהם סעיף קטן (א) לא יוטלו אגרת סילוק אשפה או כל אגרה או תשלום אחר המוטלים בזיקה לפטור מתשלום ארנונה כללית.

קצן לחלוקת כספים
בעד נכסים של
גופים ממשלתיים

(א) מוקמת בזה, במשרד הפנים, קרן שתפקידה לרכז כספים שהעבירו אליה גופים ממשלתיים לפי סעיף 33 בעד נכסיהם שלגביהם חל הפטור לפי סעיף 33(א), לשם חלוקת הכספים לרשויות המקומיות לפי סעיף 33 (בחלק זה – הקרן).

ד ב ר י ה ס ב ר

שנת 2008, ותחלקם לרשויות המקומיות לפי מפתח חלוקה שיפורט בפקודה.

סעיף 3(ג) הסמיך את שר הפנים ושר האוצר לקבוע סיווגים נפרדים לנכסי מדינה. בסמכות זו לא נעשה שימוש בפועל, ולאור הפטור מארנונה שייקבע לנכסי הגופים הממשלתיים – לא יהיה בה עוד צורך.

הסיפה של סעיף 3, אשר קבעה כי הפטור החלקי לנכסי מדינה לא יינתן בעיר עולים, גם היא תבוטל לפי התיקון המוצע, שמבטל כליל את חובת הארנונה על נכסי הגופים הממשלתיים ומחליף אותה, באופן גורף, בהסדר אחת, של חלוקת כספים מקרן ייעודית, לפי מפתח הנותן עדיפות לרשויות המקומיות המצויות בפריפריה ומדורגות בדירוג חברתי-כלכלי נמוך.

לסעיף 3 המוצע

לסעיף קטן (א)

מוצע לקבוע פטור מארנונה לנכסים המוחזקים בידי הגופים הממשלתיים או מטעמם, מהטעמים כמפורט לעיל.

לסעיף קטן (ב)

בעבר, קודם קביעת החובה לשלם ארנונה מופחתת, היו נכסי המדינה פטורים מתשלום ארנונה, ובמקביל השיתו עליהם רשויות מקומיות אגרת סילוק אשפה. לאחר מכן, עם קביעת סעיף 3(א)(1) לפקודה, שבו חויבה המדינה בתשלום ארנונה מופחתת, נקבעה בסעיף 3(א)(2) הוראה שמטרתה למנוע הטלת תשלום אגרת סילוק אשפה או כל אגרה אחרת על נכסי המדינה המשלמים ארנונה מופחתת. הוראה דומה נקבעה בסעיף 35(ג) לפקודה. כעת, עם ביטולו של סעיף 3 כולו, בהתאם למוצע, יש להבהיר כי האיטור על הטלת אגרת סילוק אשפה וכיוצא בה על נכסי מדינה יעמוד בעינו.

לסעיף 3א המוצע

מוצע להקים קרן, במסגרת משרד הפנים, שאליה יעבירו הגופים הממשלתיים תשלומים בגובה הסכום ששילמו כתשלומי ארנונה בעד שנת 2008, לצורך חלוקתם לרשויות המקומיות לפי כללי החלוקה שבתוספת לפקודה, כנוסחה המוצע, וזאת מהטעמים שפורטו לעיל (ראו חלק כללי לדברי ההסבר של סעיף 9 להצעת החוק).

מוצע לקבוע את הרכב הנהלת הקרן ותפקידיה. הרכב הנהלה כולל נציגות של השלטון המרכזי לצד נציגות של

(3) שיעור הארנונה הכללית בהתאם לפסקה (1) יהיה –

(א) לגבי נכסים שמחזיקים בהם משרד הבטחון או צבא הגנה לישראל או מטעמם, לרבות יחידות הסמך שלהם – 30%;

(ב) לגבי נכסים המשמשים בתי חולים או מרפאות – 45%;

(ג) לגבי נכסים אחרים – 55%.

(ב) הארנונה הכללית לא תוטל על כל בנין או קרקע תפוסה שהמחזיקים בהם הם הממשלה, או כל אדם אחר או מוסד אחר המחזיקים בהם מטעם הממשלה, והמשמשים לצרכי הממשלה או לצרכי כל אדם אחר או מוסד אחר המחזיקים בהם מטעם הממשלה, ושום בנין או קרקע תפוסה לא ייחשבו כאילו הם משמשים לאחד מן הצרכים האלה אם המחזיק באותו בנין או באותה קרקע תפוסה הוא פקיד מטעם הממשלה המשלם שכר דירה בעדם אם במישרין או בצורת ניכויים ממשכורתו.

(ג) שר הפנים ושר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאים לקבוע בתקנות סיווגים נפרדים לנכסי המדינה, שהמדינה עושה בהם שימוש שהוא שימוש ייחודי לה, וכן סכומים מרביים לארנונה הכללית אשר יוטלו הרשויות המקומיות על כל אחד מסוגי הנכסים כאמור וכללים בדבר עדכונם; כן רשאים שר הפנים ושר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, לקבוע את היחס שבין הסכומים אשר יוטלו בשל כל אחד מסוגי הנכסים האמורים, בינם לבין עצמם וביחס לסוגי נכסים אחרים, ובלבד שלא תיקבע ארנונה בסכום אפס.

הוראות סעיף זה לא יחולו בתחום עיריית ירושלים ובתחום עירייה אחרת שהכריז עליה שר הפנים, לאחר התייעצות בשר האוצר, שהיא עיר עולים."

על פי סעיף 3(ב) הקיים, נקבע פטור מחובת ארנונה לנכסי מדינה, אשר סווג לאחר מכן בסעיף 3(א), שבו הוטלה חובת תשלום ארנונה מופחתת על נכסים אלה. הסדר זה יוחלף על פי התיקון המוצע בקביעת פטור גורף לנכסי הגופים הממשלתיים, כהגדרתם בפסקה (1) של סעיף 9 להצעת החוק, ובמקביל לכך תוקם קרן אשר תרכז כספים שיעבירו גופים אלה, בגובה הסכום ששילמו כארנונה לגבי

(ב) הקרן תנוהל בידי הנהלה בת שמונה חברים והם:

(1) מנהל המינהל לשלטון מקומי במשרד הפנים, והוא יהיה היושב ראש;

(2) עובד משרד הפנים שימנה שר הפנים;

(3) עובד אגף התקציבים במשרד האוצר ועובד אגף החשב הכללי באותו משרד, שימנה שר האוצר;

(4) עובד משרד הביטחון שימנה שר הביטחון;

(5) נציג רשות מקומית שאינה מקבלת מענק איזון ממשרד הפנים לפי חוק התקציב השנתי, נציג מועצה אזורית ונציג רשות מקומית נוספת, שימנה שר הפנים.

(ג) הנהלת הקרן תהיה אחראית לניהול השוטף של הקרן ובכלל זה למעקב ולבקרה אחר פעילות הקרן וביצוע תפקידיה.

(ד) הנהלת הקרן תקבע את סדרי דיוניה, ככל שלא נקבעו בתקנות לפי סעיף 33.

(ה) כספי הקרן ישמשו רק לצורך חלוקתם לרשויות המקומיות לפי הוראות סעיף 33.

(א) בשנת הכספים 2010, ולא יאוחר מהמועד שקבעו השרים לפי סעיף 33, יעבירו הגופים הממשלתיים לקרן סכום השווה לסך תשלומי הארנונה הכללית ששילמו בפועל לרשויות המקומיות בעד שנת הכספים 2008, בתוספת שיעור העדכון.

33. העברת כספים מגופים ממשלתיים לקרן

(ב) בכל שנת כספים החל בשנת הכספים 2011, ולא יאוחר מהמועד שקבעו השרים לפי סעיף 33, יעבירו הגופים הממשלתיים לקרן סכום השווה לסכום שהעבירו לקרן בשנת הכספים שקדמה לה, בתוספת שיעור העדכון.

(ג) נקבע, בפסק דין חלוט, חיוב בארנונה כללית לגוף ממשלתי, בעד שנת הכספים 2008, השונה מתשלום הארנונה

ד ב ר י ה ס ב ר

הממשלתי הנישום, יוסדרו בהתאם להוראה שבסעיף קטן (ג) המוצע, וכפי שיפורט להלן.

החל בשנת הכספים 2010 על הגופים הממשלתיים להעביר לקרן, על פי המוצע, כספים בגובה סך התשלומים ששילמו לקרן בשנת הכספים שקדמה לאותה שנה, בתוספת שיעור העדכון.

לסעיף קטן (ג)

מכיוון שהתשלומים לקרן מתבססים על תשלומי הארנונה הכללית בעד שנת 2008, ששולמו בפועל בידי הגופים הממשלתיים, מוצע לקבוע הסדר משלים בדבר החיובים השנתיים במחלוקת בין הרשויות המקומיות לגופי הממשלה, בעד אותה שנה. על פי הסדר זה, היה ויינתן

השלטון המקומי בניהול הקרן, כדי להבטיח מעורבות של שני המגזרים בפעילות הקרן.

עוד מוצע לקבוע הוראה מפורשת בדבר ייחוד כספי הקרן אך ורק לטובת חלוקתם לרשויות המקומיות, לפי כללי החלוקה שבתוספת לפקודה, כנוסחה המוצע.

לסעיף 33 המוצע

לסעיפים קטנים (א) ו-(ב)

הסעיף המוצע מטיל על הגופים הממשלתיים חובה להעביר לקרן, בשנת הכספים 2009, כספים בגובה סך התשלומים ששילמו בפועל בארנונה כללית בשנת 2008, בתוספת שיעור העדכון. סכומים שלא שולמו בפועל, אשר החיוב לגביהם שנוי במחלוקת בין הרשות המקומית לגוף

הכללית ששילם בפועל הגוף האמור בעד אותה שנה, יעודכן בהתאם הסכום שעל אותו גוף להעביר לקרן לפי סעיף זה, החל בשנת הכספים שלאחר השנה שבה היה פסק הדין לחלוט.

(ד) השרים יקבעו בתקנות, אחת לחמש שנים, את האופן שבו יעודכן הסכום שעל גופים ממשלתיים להעביר לקרן לפי סעיף זה, וזאת בהתחשב, בין השאר, בשינוי שחל בהיקף הנכסים שלגביהם חל הפטור לפי סעיף 3(א); נקבעו תקנות כאמור, יעדכנו השרים, בצו לפי סעיף 3(ב), את כללי החלוקה שבתוספת, בהתאמה.

(ה) הוראות סעיף 43א(א) לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985¹⁵, יחולו על כספים שעל חברה ממשלתית להעביר לקרן לפי סעיף זה.

33. חלוקת כספי הקרן לרשויות מקומיות (א) הכספים שהתקבלו בקרן לפי סעיף 33 יחולקו לרשויות המקומיות בכל שנת כספים, בהתאם לכללי החלוקה שבתוספת.

(ב) השרים רשאים, בצו, לשנות את כללי החלוקה שבתוספת, ובכלל זה לקבוע הוראות לביצוע חלוקת כספי הקרן לרבות מועדי החלוקה ואופן החלוקה.

34. תקנות השרים יקבעו תקנות לביצוע הוראות סעיפים 3 עד 33, לרבות בעניינים אלה:

- (1) המועדים להעברת הכספים לקרן על ידי הגופים הממשלתיים ואופן ההעברה כאמור;
- (2) סדרי הפעלת הקרן ובכלל זה אופן ניהול החשבונות של הקרן וחובות דיווח שיחולו לגביה, לרבות החובה להגיש דוח כספי שנתי;

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 43א לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, ביחס לכספים שעל חברות אלה להעביר לקרן.

לסעיף 33 המוצע

מוצע לקבוע כי הכספים שיתקבלו בקרן יחולקו לרשויות המקומיות לפי כללי החלוקה שבתוספת לפקודה, כנוסחה המוצע. השרים יוסמכו לשנות כללים אלה, בצו, ובין השאר לקבוע הוראות לעניין מועדי החלוקה והדרך שבה יועברו כספי הקרן אל הרשויות המקומיות.

קביעת כללי החלוקה בתוספת מבטיחה, מחד גיסא, שקיפות של כללי החלוקה, ומאידך גיסא מאפשרת את עדכונם השוטף בהליכי חקיקת משנה.

לסעיף 34 המוצע

מוצע להסמיך את השרים לקבוע תקנות לביצוע הוראות סעיפים 3 עד 33 לפקודה, כנוסחה המוצע, ובין השאר לעניין מועדי העברת הכספים לקרן על ידי הגופים הממשלתיים, סדרי הפעלת הקרן, ומנגנוני הפיקוח על עבודתה.

פסק דין חלוט שלפיו חיוב הארנונה לשנת 2008 של גוף ממשלתי היה שונה מכפי ששולם בפועל, יעודכן בהתאם לכך הסכום שעל אותו גוף להעביר לקרן, וזאת החל בשנת הכספים שלאחר השנה שבה היה פסק הדין לחלוט.

לסעיף קטן (ד)

מכיוון שעם הזמן צפויים לחול שינויים בהיקף הנכסים של הגופים הממשלתיים (שלגביהם כאמור ניתן פטור מחובת הארנונה הכללית לפי סעיף 3 לפקודה, כנוסחו המוצע), מוצע להסמיך את השרים לקבוע בתקנות, אחת לחמש שנים, מנגנון לעדכון הסכומים שיעבירו הגופים הממשלתיים לקרן, וזאת בהתחשב בשינויים כאמור. בהתאם לכך, יעדכנו גם הסכומים שתחלק הקרן לרשויות המקומיות.

לסעיף קטן (ה)

כדי להבטיח את העברת הכספים לקרן על ידי החברות הממשלתיות, תינתן לממשלה זכות קיזוז לפי

¹⁵ ס"ח התשמ"ה, עמ' 60.

- (3) מנגנוני פיקוח ובקרה על פעילות הקרן;
 (4) בסעיף 5א, הסיפה החל במילים "אולם על אף האמור בסעיף 3" – תימחק;
 (5) אחרי סעיף 17 יבוא:

"תוספת"

(סעיף ג3)

כללי החלוקה

- הגדרות 1. בתוספת זו –
- "סכום הבסיס הכולל" – סך תשלומי הארנונה הכללית ששילמו הגופים הממשלתיים, בפועל, לרשות מקומית, בעד שנת הכספים 2008, בתוספת שיעור העדכון;
- "סכום הבסיס לחברות ממשלתיות" – סך תשלומי הארנונה הכללית ששילמו החברות הממשלתיות, בפועל, לרשות מקומית, בעד שנת הכספים 2008, בתוספת שיעור העדכון.
- חלוקת כספי הקרן 2. כספי הקרן יחולקו בשנת הכספים 2010, בהתאם להוראות בשנת 2010 המפורטות להלן:
- (1) הקרן תעביר לכל רשות מקומית 90% מסכום הבסיס הכולל;
- (2) לאחר חלוקת הכספים לפי פסקה (1), תעביר הקרן לכל רשות מקומית שקיבלה מענק איזון ממשרד הפנים לפי חוק התקציב השנתי בשנת הכספים 2009, 10% מסכום הבסיס הכולל;
- (3) לאחר חלוקת הכספים לפי פסקה (2), תעביר הקרן לכל רשות מקומית שלא קיבלה מענק איזון כאמור באותה פסקה, 5% מסכום הבסיס לחברות ממשלתיות;

ד ב ר י ה ס ב ר

- לפסקה (4) לפסקה (5)
- מוצע לקבוע בתוספת לחוק את כללי החלוקה של כספי הקרן לרשויות המקומיות. לפי סעיף ג3(ב) לפקודה, בנוסחו המוצע בפסקה (3) של סעיף 9 להצעת החוק, השרים יוסמכו לשנות, בצו, את הוראות התוספת (ראו דברי הסבר לסעיף האמור).
- לסעיף 1 לתוספת
- מוצע להגדיר את "סכום הבסיס הכולל" ואת "סכום הבסיס לחברות ממשלתיות", שהם סך תשלומי הארנונה ששילמו הגופים הממשלתיים כולם, או החברות הממשלתיות, בהתאמה, לרשות מקומית מסוימת, ושמחם, בין השאר, ייגזר סכום הכספים שיחולקו לאותה רשות מקומית מכספי הקרן.
- לסעיפים 2 ו-3 לתוספת
- הסעיפים המוצעים קובעים את כללי החלוקה של כספי הקרן לשנות הכספים 2009 ו-2010, שהן השנים
- סעיף 5א לפקודה מחיל את הוראות הפטור החלות לפי הפקודה לגבי רכוש המצוי בתחומי עיריה גם על רכוש המצוי בתחומי מועצה מקומית. מוצע למחוק את הסיפה של הסעיף האמור הקובעת כי "על אף האמור בסעיף 3 לא יהיה אוצר המדינה פטור מתשלום ארנונה כללית כאמור, למועצה מקומית שעל תחומה הכריז שר הפנים, לאחר התייעצות בשר האוצר, שהוא ישוב עולים".
- על פי הוראה זו, הפטור מארנונה לפי סעיף 3 לא יחול על נכסי מדינה שנמצאים בתחום מועצות מקומיות שהן עיר עולים. כמפורט לעיל בחלק הכללי של דברי ההסבר לסעיף 9 להצעת החוק, הגדרת יישובים שונים כערי עולים נעשתה לפני שנים רבות, ואינה משקפת עוד את המצב של רשויות אלה, ביחס לרשויות אחרות. כעת, לאור קביעת הפטור מארנונה לנכסי הגופים הממשלתיים, מוצע לבטל את ההוראה האמורה.

(4) לאחר חלוקת הכספים לפי פסקה (3), תחולק יתרת הכספים בקרן לכל הרשויות המקומיות בהתאם להוראות סעיף 4(3) לתוספת זו.

חלוקת כספי הקרן בשנת 2011. כספי הקרן יחולקו בשנת הכספים 2011. בהתאם להוראות המפורטות להלן:

(1) הקרן תעביר לכל רשות מקומית 40% מסכום הבסיס הכולל;

(2) לאחר חלוקת הכספים לפי פסקה (1) תעביר הקרן לכל רשות מקומית שקיבלה מענק איוון ממושר הפנים לפי חוק התקציב השנתי בשנת הכספים 2010, 60% מסכום הבסיס הכולל;

(3) לאחר חלוקת הכספים לפי פסקה (2), תעביר הקרן לכל רשות מקומית שלא קיבלה מענק איוון כאמור באותה פסקה, 30% מסכום הבסיס לחברות ממשלתיות;

(4) לאחר חלוקת הכספים לפי פסקה (3), תחולק יתרת הכספים בקרן לכל הרשויות המקומיות בהתאם להוראות סעיף 4(3) לתוספת זו.

חלוקת כספי הקרן בשנת 2012 ואילך. כספי הקרן יחולקו בכל שנת כספים החל בשנת הכספים 2012, בהתאם להוראות המפורטות להלן:

(1) הקרן תעביר לכל רשות מקומית שקיבלה מענק איוון ממושר הפנים לפי חוק התקציב השנתי בשנה שקדמה לשנת החלוקה, את סכום הבסיס הכולל;

ד ב ר י ה ס ב ר

ארגונה בשנת 2008. בשלב השני יוחזרו לרשויות מקומיות מקבלות מענק איוון, גם 60% הנותרים, כך שרשויות אלה יקבלו מהקרן את מלוא הסכום שקיבלו כתשלומי ארגונה של גופים ממשלתיים קודם לתיקון המוצע. לאחר מכן, רשויות מקומיות שאינן מקבלות מענק איוון יקבלו מהקרן 30% מהסכום שקיבלו כתשלומי ארגונה של חברות ממשלתיות בשנת 2008. לאחר ביצוע כל השלבים האמורים, תחולק יתרת הכספים שבקרן בהתאם לנוסחה המפורטת בסעיף 4(3) לתוספת.

לסעיף 4 לתוספת

הסעיף המוצע קובע את כללי החלוקה של כספי הקרן לשנת 2011 ואילך. על פי כללים אלה בכל שנת כספים החל בשנת 2011, לאחר העברת הכספים לקרן, תקבל כל רשות מקומית המקבלת מענק איוון, בשלב ראשון, את מלוא הסכום שקיבלה כתשלומי ארגונה של גופים ממשלתיים, קודם לתיקון המוצע. לאחר מכן, רשויות מקומיות שאינן מקבלות מענק איוון יקבלו מהקרן 50% מהסכום שקיבלו כתשלומי ארגונה של חברות ממשלתיות בשנת 2008.

לאחר ביצוע השלבים האמורים, תחולק יתרת הכספים שבקרן בהתאם לנוסחה המפורטת בפסקה (3) של

הראשונות ליישומן של התיקון המוצע. כללים אלה שונים מהסדר החלוקה הקבוע, המוצע בסעיף 4 לתוספת, ומטרתם להגיע להסדר החלוקה הקבוע, החל בשנת הכספים 2011, באופן מדורג.

על פי כללי החלוקה לשנת הכספים 2009, לאחר העברת הכספים לקרן באותה שנה, תקבל כל רשות מקומית בחזרה, בשלב ראשון, 90% מהסכום שהיתה מקבלת כתשלומי ארגונה בשנת 2008. בשלב השני יוחזרו לרשויות מקומיות המקבלות ממושר הפנים מענק איוון לפי חוק התקציב השנתי, גם 10% הנותרים, כך שרשויות אלה, שהן רשויות חלשות מבחינה כלכלית הנדרשות לתמיכת המדינה לשם שמירה על איוון תקציבי, יקבלו מהקרן את מלוא הסכום שקיבלו כתשלומי ארגונה של גופים ממשלתיים קודם לתיקון המוצע. לאחר מכן, רשויות מקומיות שאינן מקבלות מענק איוון יקבלו מהקרן 5% מהסכום שקיבלו כתשלומי ארגונה של חברות ממשלתיות בשנת 2008. לאחר ביצוע כל השלבים האמורים, תחולק יתרת הכספים שבקרן בהתאם לנוסחה המפורטת בסעיף 4(3) לתוספת (ראו דברי הסבר לסעיף האמור).

בשנת הכספים 2010, תקבל כל רשות מקומית בחזרה, בשלב ראשון, 40% מהסכום שהיתה מקבלת כתשלומי

(2) לאחר חלוקת הכספים לפי פסקה (1) תעביר הקרן לכל רשות מקומית שלא קיבלה מענק איזון כאמור באותה פסקה, 50% מסכום הבסיס לחברות ממשלתיות;

(3) לאחר חלוקת הכספים לפי פסקה (2), תחולק יתרת הכספים בקרן לכל הרשויות המקומיות בהתאם למספר התושבים המעודכן בכל רשות מקומית כשהוא מוכפל במקדם אחוז הגביה, במקדם המדרד החברתי-כלכלי ובמקדם מדד הפריפריאליות, של אותה רשות מקומית; לעניין זה –

”דוח כספי מבוקר” – הדוח המבוקר שהוגש לממונה על החשבונות לפי הוראות סעיף 216(א) לפקודת העיריות או סעיף 34 לפקודת המועצות המקומיות, לפי העניין;

”מספר התושבים המעודכן” – מספר התושבים ברשות המקומית על פי נתוני מרשם האוכלוסין כמשמעותו בחוק מרשם האוכלוסין, התשכ”ה-1965¹⁶, כפי שהיו בחדש אוקטובר בשנה שקדמה לחלוקת הכספים;

”מקדם אחוז הגבייה” – מקדם כמפורט בטבלה שלהלן, הנקבע בהתאם לשיעור גביית הארנונה הכללית כפי שהופיע בדוח הכספי המבוקר האחרון שהגישה הרשות המקומית:

מקדם	אחוז הגבייה
0.10	עד 10%
0.10	מעל 10% עד 20%
0.25	מעל 20% עד 30%
0.25	מעל 30% עד 40%
0.50	מעל 40% עד 50%
0.75	מעל 50% עד 60%
0.75	מעל 60% עד 70%
1	מעל 70% עד 80%
1	מעל 80% עד 90%
1	מעל 90% עד 100%

ד ב ר י ה ס ב ר

הרשויות המקומיות תיעשה על פי מפתח הנותן עדיפות לרשויות המקומיות המצויות בפריפריה והמדורגות בדירוג חברתי-כלכלי נמוך, ולא על בסיס שרירותי של מיקום הנכסים, כמוסבר בהרחבה בחלק הכללי של דברי ההסבר לסעיף 9 להצעת החוק.

סעיף 4 לתוספת. על פי הנוסחה המוצעת תחולק יתרת הכספים בקרן לכל הרשויות המקומיות בהתאם למספר התושבים בכל רשות מקומית, כשהוא מוכפל במקדם אחוז הגביה, במקדם המדרד החברתי-כלכלי, ובמקדם מדד הפריפריאליות, כהגדרת מושגים אלה באותה פסקה. נוסחה זו באה להבטיח כי חלוקת יתרת כספי הקרן בין כלל

¹⁶ ס”ח התשכ”ה, עמ’ 270.

"מקדם המדרד החברתי-כלכלי" – מקדם כמפורט בטבלה שלהלן, הנקבע בהתאם לדירוג החברתי-כלכלי של הרשות המקומית, על פי הפרסום האחרון לאפיון רשויות מקומיות וסיווגן לפי הרמה החברתית-כלכלית של האוכלוסייה, שפרסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה:

מקדם	מדרד חברתי-כלכלי
1	1
0.95	2
0.90	3
0.85	4
0.60	5
0.50	6
0.40	7
0.30	8
0.20	9
0.10	10

"מקדם מדרד הפריפריאליות" – מקדם כמפורט בטבלה שלהלן, הנקבע בהתאם לדירוג של הרשות המקומית על פי הפרסום האחרון של מדרד הפריפריאליות של הרשויות המקומיות, שפרסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה:

מקדם	מדרד פריפריאליות
1	1
0.95	2
0.90	3
0.85	4
0.60	5
0.50	6
0.40	7
0.30	8
0.20	9
0.10	"10

תיקון חוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965¹⁷, בתוספת השלישית, בסעיף 21, האמור בו יסומן 10. בחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965¹⁷, בתוספת השלישית, בסעיף 21, האמור בו יסומן (א) "ואחריו יבוא:

(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), החל בשנת הכספים 2010 מחצית מהסכומים שעל מינהל מקרקעי ישראל להעביר מכוח ההסכם האמור באותו סעיף קטן, תחולק לרשויות מקומיות על פי כללי חלוקה שיקבעו שר הפנים ושר האוצר, ובמועדים שיקבעו.

תיקון פקודת העיריות 11. בפקודת העיריות¹⁸ –

(1) בסעיף 146 –

(א) בסעיף קטן (א), במקום "לא תפחת משנתיים" יבוא "לא תפחת משלוש שנים";

(ב) בסעיף קטן (ב), במקום הסיפה החל במילים "בהתייעצות עם ועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת" יבוא "להאריך את תקופת כהונתה של מועצה או ועדה ממונה, ובלבד שהארכה כאמור לתקופה העולה על חמש שנים תיעשה בהסכמת שר האוצר ושר המשפטים";

(2) בסעיף 1274ב(א) –

(א) בפסקה (1), במקום "מ"מ 6,499 דונם" יבוא "מ"מ 5,499 דונם";

(ב) בפסקה (2), במקום "6,500 דונם" יבוא "5,500 דונם";

(ג) אחרי פסקה (2) יבוא:

(3) לענין סעיף זה, יראו כקרקע התפוסה במפעל לייצור נשק, כל שטח קרקע המוחזק בפועל בידי מפעל כאמור, בין אם בתחומה של רשות מקומית אחת ובין אם בתחומיהן של כמה רשויות מקומיות סמוכות, ובלבד שקיים רצף גאוגרפי בכל שטח הקרקע האמור;".

ד ב ר י ה ס ב ר

1274ב לפקודת העיריות, שנקבעו בו תעריפים מרביים לחיוב בארנונה בעד קרקע תפוסה, במפעלים שעיקר פעילותם תכנון או ייצור מערכות נשק או תחמושת, ואשר עיסוקם מחייב החזקה בשטחי קרקע נרחבים לצורכי בטיחות.

בהתאם לכך, קובע סעיף 1274ב(א)(1) לפקודת העיריות, כי הסכום המרבי לארנונה הכללית שתטיל מועצה על מפעל לייצור נשק ששטח הקרקע המוחזק בידו הוא בין 3,500 ל-6,500 דונם – 1 שקל חדש למטר רבוע, אלא אם כן המפעל נמצא באזור פיתוח, ואז הוא זכאי לתעריף מופחת כאמור באותו סעיף. עוד קובע הסעיף האמור, כי אם שטח הקרקע האמור עולה על 6,500 דונם, יהיה הסכום המרבי כאמור – 0.1 שקל חדש למטר רבוע, או הסכום הקבוע באותה רשות מקומית לגבי קרקע תפוסה במפעל עתיר שטח, לפי הנמוך מביניהם.

מוצע לתקן את המדרג הקבוע בסעיף האמור, כך שדרגת התשלום הראשונה, כמוסבר לעיל, תהא בעד שטח קרקע שגודלו בין 3,500 ל-5,500 דונם, והדרגה השניה – תהא בעד שטח קרקע שגודלו מעל 5,500 דונם, בהתאמה.

לפסקת משנה (ג)

לאור טענות שעלו בדבר אי-בהירות בשאלת ההחלה של הוראות סעיף 1274ב(א) לפקודת העיריות לגבי שטח קרקע המוחזק בידי מפעל כאמור, שנכלל בתחומיהן של

סעיף 10 התיקון המוצע מטרתו לסייע בצמצום פערי ההכנסות אשר קיימים בין רשויות מקומיות במרכז הארץ לבין רשויות מקומיות בפריפריה.

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965 (להלן – חוק התכנון והבניה), קובע כיום, בסעיף 21 לתוספת השלישית, כי לגבי מקרקעי ישראל יחול, במקום היטל השבחה, ההסכם בדבר התשלומים מאת מינהל מקרקעי ישראל (להלן – המינהל) לרשויות המקומיות. הכספים המשולמים כיום על ידי המינהל לפי ההסכם האמור, נגזרים משווי המקרקעין אשר הוקצה על ידי המינהל ברשויות המקומיות השונות ברחבי הארץ. בהתאם לכך, רשויות מקומיות הממוקמות במרכז הארץ, באזורים שבהם ערכי הקרקע גבוהים, נהנות מהכנסות גבוהות יותר המתקבלות מהמינהל, זאת לעומת רשויות הממוקמות בפריפריה.

מוצע, כי מחצית מהכספים שעל המינהל לשלם לפי ההסכם, יועברו לרשויות מקומיות בהתייחס למצבן הסוציו-אקונומי ולמיקומן הגאוגרפי, וזאת לפי כללי חלוקה שיקבעו שר הפנים ושר האוצר ובמועדים שיקבעו.

סעיף 11(2)

לפסקאות משנה (א) ו-(ב)

במסגרת סעיף 29 לחוק המדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2005 (תיקוני חקיקה), התשס"ה-2005, הוסף סעיף

¹⁷ ס"ח התשכ"ה, עמ' 307; התשס"ח, עמ' 840.

¹⁸ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 8, עמ' 197; התשס"ח, עמ' 214.

- (1) בסעיף קטן (א), במקום "לא תפחת משנתיים" יבוא "לא תפחת משלוש שנים";
(2) בסעיף קטן (ב), במקום הסיפה החל במילים "בהתייעצות עם ועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת" יבוא "להאריך את תקופת כהונתה של מועצה או ועדה ממונה, ובלבד שהארכה כאמור לתקופה העולה על חמש שנים תיעשה בהסכמת שר האוצר ושר המשפטים".

13. חוק הרשויות המקומיות (העברת תשלומים מהמדינה), התשנ"ה-1995²⁰ – בטל.
ביטול חוק הרשויות
המקומיות (העברת
תשלומים מהמדינה)

14. תחילתו של ביטול חוק הרשויות המקומיות (העברת תשלומים מהמדינה), התשנ"ה-1995, כאמור בסעיף 13, ביום ח' בתמוז התשס"ה (30 ביוני 2009).
ביטול חוק הרשויות
המקומיות (העברת
תשלומים מהמדינה)
– תחילה

ד ב ר י ה ס ב ר

תאפשר לגורמי המקצוע הממונים בידי שר הפנים לבצע טיפול יסודי ומעמיק, בטרם החזרה לשלטון נבח.

בהתאם לכך, מוצע לתקן את סעיף 146(א) לפקודת העיריות ולהאריך את התקופה המינימלית לפעילותן של מועצות וועדות ממונות לשלוש שנים.

כן מוצע לתקן את סעיף 146(ב) לפקודה האמורה ולאפשר לשר הפנים, לפי שיקול דעתו, להאריך את תקופת הכהונה של מועצה או ועדה ממונה עד לחמש שנים, תקופה המקבילה לתקופת כהונתה של מועצה נבחרת. אם יורה שר הפנים על הארכת הכהונה לתקופה העולה על חמש שנים, יהיה הדבר טעון הסכמת שר האוצר ושר המשפטים.

במקביל, מוצע לבצע תיקון דומה גם בסעיף 39 לפקודת המועצות המקומיות, שהוא הסעיף המקביל לסעיף 146 לפקודת העיריות לענין מועצה או ועדה ממונה שהוקמה למילוי תפקידי המועצה המקומית או העומד בראשה.

סעיפים חוק הרשויות המקומיות (העברת תשלומים מהמדינה), התשנ"ה-1995 (להלן – חוק העברת תשלומים), קובע את המועדים שבהם נדרשת המדינה להעביר את התשלומים, לרבות מענקים, שהיא מעבירה לרשות מקומית.

המצב שיוצר חוק העברת תשלומים, שבו נשלל שיקול דעת המדינה לגבי מועדי העברת התשלומים, עלול למנוע מהרשויות המקומיות את היכולת לעשות שימוש בכספים לצורך מתן שירותים לתושבי הרשות המקומית, ובכך לסכל את המטרה שלשמה מועברים התשלומים. כך, למשל, במקרים שבהם קיימים עיקולים על חשבונות הבנק של הרשות המקומית. במקרים אלה, דווקא גמישות במועד העברת תשלומי המדינה תאפשר לרשות המקומית לפעול להסרת העיקול קודם העברת התשלומים, ובכך למנוע את עיקול הכספים מיד עם קבלתם.

כמה רשויות מקומיות, מוצע להבהיר בחוק, למען הסר ספק, שהקריטריון לתחולת התעריפים המופחתים לקרקע תפוסה במפעל לייצור נשק, הוא שטח הקרקע הכולל המוחזק בידי המפעל בפועל, וזאת בין אם הוא נכלל בתחומה של רשות מקומית אחת ובין אם הוא נכלל בתחומיהן של כמה רשויות מקומיות סמוכות. בהתאם לכך, הסכום המרבי לארנונה כללית בעד קרקע תפוסה שיחול על אותו מפעל, בהתאם לחישוב האמור, יחייב את כלל הרשויות המקומיות שבשטחן נכלל המפעל, בלא תלות בגודל שטח הקרקע של המפעל שנכלל בתחום כל אחת מהן.

סעיפים סעיף 146 לפקודת העיריות, שעניינו 11 ו-12 סמכויותיהן ותקופת כהונתן של מועצה או ועדה ממונות, קובע בסעיף קטן (א) כי מועצה או ועדה שמונו בידי שר הפנים לפי סעיף 143 לפקודה האמורה, בנסיבות שבהן מועצת העיריה או העומד בראשה אינם מתפקדים, כמפורט באותו סעיף, תכהן עד המועד הקרוב שבו יתקיימו בחירות לרשויות המקומיות, וכי תקופת הכהונה של המועצה או הוועדה כאמור לא תפחת משנתיים. סעיף קטן (ב) של הסעיף האמור מסמך את שר הפנים, בהתייעצות עם ועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת, לקבוע מועד אחר לסיום כהונתה של מועצה או ועדה ממונה.

במצב החוקי הקיים ישנן ועדות ממונות אשר מכהנות משך שנתיים בלבד, כאשר, לשם השוואה, תקופת כהונה רגילה של מועצת רשות מקומית היא חמש שנים. הניסיון המצטבר מלמד כי תקופת כהונה של שנתיים בלבד קצרה מכדי להביא להבראה של רשות מקומית, היא המטרה שלשמה מונתה הוועדה הממונה. מאחר שמדובר, באופן טיפוסי, במינוי שנעשה ברשויות מקומיות הנמצאות במצב של חדלות פירעון ומאופיינות בכשל ניהולי חמור, כדי לשקמן לטווח ארוך, לייצבן מבחינה כלכלית ולהנחיל בהן נורמות ניהול חדשות, נדרשת תקופה ארוכה דיה, אשר

¹⁹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 9, עמ' 256; התשס"ח, עמ' 215.

²⁰ ס"ח התשנ"ה, עמ' 119.

תיקון חוק האזרחים 15. בחוק האזרחים הוותיקים, התש"ן-1989²¹, בסעיף 14 – הוותיקים

(1) במקום "ואולם", יבוא "ואולם";

(2) הסיפה החל במילים "לענין זה" תסומן כפסקה (2), ולפניה יבוא:

"(1) הוראות סעיף זה לא יחולו לענין סעיף 9."

פרק ו': עובדים זרים

תיקון חוק הכניסה 16. בחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952²², בסעיף 13 – לישראל

(1) בסעיף קטן (ב), אחרי "קצין משטרה" יבוא "או ממונה ביקורת הגבולות";

(2) בסעיף קטן (ג), אחרי "קצין משטרה" יבוא "או ממונה ביקורת הגבולות, ואחרי "קצין המשטרה" יבוא "או ממונה ביקורת הגבולות, לפי העניין";

(3) בסעיף קטן (ד), אחרי "קצין משטרה בדרגת סגן ניצב ומעלה" יבוא "או ממונה ביקורת הגבולות".

דברי הסבר

בפועל, מרבית האוכלוסיה הזכאית להנחות בתשלומי ארנונה מכוח חוק האזרחים הוותיקים, היא אוכלוסיה המתרכזת במרכז הארץ, וכתוצאה מכך מרבית הסכום האמור מועבר לידי מספר מועט יחסית של רשויות מקומיות, שהן רשויות עצמאיות (נטולות מענק האיוון) ואיתנות מבחינה כלכלית.

על כן מוצע לקבוע כי מימון ההנחה בתשלומי הארנונה הניתנת לאזרחים ותיקים, בהתאם להוראות חוק האזרחים הוותיקים, יוטל על הרשויות המקומיות עצמן, בלא שיפוי ממשלה.

סעיף 16 חוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952 (להלן – חוק הכניסה לישראל), מעניק לממונה על ביקורת הגבולות במשרד הפנים (להלן – הממונה), סמכויות בנוגע לטיפול בשוהים בלתי-חוקיים, וביניהן, סמכות להוציא צו משמורת, סמכות החזקה במשמורת, סמכות לשחרור בערובה וכיוצא באלה; ואולם סמכותו של הממונה אינה חלה על הרחקה מישראל של תושב אזור יהודה והשומרון או תושב שטחי המועצה הפלסטינית שאינם תושבי ישראל, וסמכות זו מסורה לקצין משטרה בדרגת פקד ומעלה בלבד.

כדי לייעל את הטיפול בהרחקתם של שוהים בלתי חוקיים, מוצע לאפשר לממונה על ביקורת הגבולות לטפל גם בהרחקה מישראל של תושב אזור יהודה והשומרון או תושב שטחי המועצה הפלסטינית שאינם תושבי ישראל, ולהעניק גם לו את הסמכויות הנתונות כיום לקצין משטרה בלבד.

מטעמים אלה, נקבע בחוק יסודות התקציב (תיקון מס' 31 והוראת שעה), התשס"ד-2004, כי חוק העברת תשלומים לא יחול עד יום ט' בתמוז התשס"ז (1 ביולי 2007); בחוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2007), התשס"ז-2007, נקבע כי החוק האמור לא יחול עד יום כ"ח בסיוון התשס"ח (1 ביולי 2008), ובחוק הרשויות המקומיות (העברת תשלומים מהמדינה) (תיקון מס' 2), התשס"ח-2008 (פורסם בס"ח התשס"ח, עמ' 644), הוארך המועד שבו לא יחול חוק העברת תשלומים, עד יום ט' בתמוז התשס"ט (1 ביולי 2009).

כעת מוצע, מהטעמים האמורים לעיל, לבטל את חוק העברת תשלומים.

נוסח החוק, שאותו מוצע לבטל, מובא בנספח לדברי ההסבר.

סעיף 15 בחוק האזרחים הוותיקים, התש"ן-1989 (להלן – חוק האזרחים הוותיקים), נקבע מגוון הטבות והנחות הניתנות לאזרחים ותיקים, בהגדרתם בחוק האמור בין השאר, קובע סעיף 9 לחוק האזרחים הוותיקים כי אזרח ותיק זכאי להנחה בתשלומי ארנונה החלים על הדירה המשמשת למגוריו. עוד קובע סעיף 14 לחוק האזרחים הוותיקים, כי שר האוצר יתקשר בהסכמים עם נותני הנחה לפי חוק זה למימון כלל ההנחות לפיו, לרבות ההנחה בתשלומי ארנונה. בהתאם לכך, נערכו הסכמים בין המדינה לשלטון המקומי אשר מכוחם מועברים לרשויות המקומיות כ-30 מיליון שקלים חדשים לשנה, מדי שנה, למימון ההנחות בתשלומי ארנונה לאזרחים ותיקים.

²¹ ס"ח התש"ן, עמ' 26; התשס"ד, עמ' 129.

²² ס"ח התשי"ב, עמ' 354; התשס"ח, עמ' 645.

17. בחוק העבירות המינהליות, התשמ"ו-1985²³ (בפרק זה – חוק העבירות המינהליות) – תיקון חוק העבירות המינהליות
- (1) בתוספת השניה, פרט 1 – בטל;
- (2) בתוספת השלישית, פרט 1 – בטל.
18. תחילתו של ביטול פרט 1 לתוספת השניה ופרט 1 לתוספת השלישית לחוק העבירות המינהליות, כאמור בסעיף 17 לחוק זה, ביום כ"ד בתמוז התשס"ט (16 ביולי 2009) (בסעיף זה – יום התחילה), והוא יחול על קנסות מינהליים שהוטלו ביום התחילה ואילך.
19. בחוק עובדים זרים, התשנ"א-1991²⁴ (בפרק זה – חוק עובדים זרים) – תיקון חוק עובדים זרים
- (1) בסעיף וי –

(א) בסעיף קטן (א), במקום הקטע החל במילים "בסכום של" עד המילים "שקלים חדשים" יבוא "בסכום של 1,110 שקלים חדשים", ואחרי "שהוא מבקש להעסיק" יבוא "ואם הבקשה היא להיתר להעסקת עובד זר בענף החקלאות או בתחום הסיעוד, ישלם אגרת בקשה בסכום של 555 שקלים חדשים";

(ב) בסעיף קטן (א1), במקום הקטע החל במילים "ויג, ישלם אגרה" עד המילים "שקלים חדשים בעבור" יבוא "ויג, ישלם אגרה שנתית בסכום של 8,860 שקלים חדשים בעבור", במקום "ואם ההיתר" יבוא "אם ההיתר", במקום הקטע החל

ד ב ר י ה ס ב ר

עוד מוצע לקבוע כי תחילתו של התיקון המוצע תהיה ביום כ"ד בתמוז התשס"ט (16 ביולי 2009), וכי הוא יחול על מי שהוטל עליו קנס מינהלי ביום – התחילה ואילך.

וזה נוסחו של פרט 1 לתוספת השניה לחוק העבירות המינהליות שמוצע לבטל:

1. תקנות העבירות המינהליות (קנס מינהלי – איסור העסקת עובדים זרים שלא כדין והבטחת תנאים הוגנים), התשנ"ב-1992 – 120 ימים;

וזה נוסחו של פרט 1 לתוספת השלישית לחוק העבירות המינהליות שמוצע לבטל:

1. תקנות העבירות המינהליות (קנס מינהלי – איסור העסקת עובדים זרים שלא כדין והבטחת תנאים הוגנים), התשנ"ב-1992 – שיעור התוספת יהיה עשרים אחוז מהקנס או מחלקו שלא שולם, לפי העניין; בתום כל תקופה של שישה חודשים – חמישה אחוזים נוספים מהקנס או מחלקו כאמור.

סעיפים לפסקאות (1) ו-(2)

19 ו-20 סעיף וי לחוק עובדים זרים, התשנ"א-1991 (להלן – חוק עובדים זרים), קובע כי על מעביד המבקש

להעסיק עובד זר לשלם אגרת בקשה, וכן לשלם אגרה שנתית בעד כל אשרה ורישיון לישיבת ביקור למטרת עבודה בישראל, שיינתנו לעובד הזר. סעיף וי לחוק האמור קובע כי תנאי לקבלת היתר כאמור להעסקת עובד זר בענף הבניין או להארכת היתר כאמור, הוא תשלום דמי היתר לשנה בעד כל עובד.

הטלת האגרות ודמי ההיתר נועדה לייקר את עלות העסקתם של עובדים זרים. בשל ההשפעה השלילית

סעיפים סעיף 16(א) לחוק העבירות המינהליות, התשמ"ו-1985 (להלן – חוק העבירות המינהליות), קובע כי קנס מינהלי ישולם בתוך שישים יום לאחר המצאת ההודעה על הטלתו, זולת אם הנקנס הודיע, בתקופה הקבועה לכך, כי ברצונו להישפט על העבירה.

סעיף 17(א) לחוק העבירות המינהליות קובע כי אם לא שילם אדם קנס מינהלי במועד, תיווסף על הקנס תוספת פיגור בשיעור כאמור בסעיף 67 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן – חוק העונשין). בחוק העבירות המינהליות (תיקון מס' 9), התשס"ח-2007 (ס"ח התשס"ח, עמ' 144), הוספו סעיפים 16(א1) ו-17(א1) לחוק העבירות המינהליות, ולפיהם: בעבירות מינהליות הקבועות בתקנות המנויות בתוספת השניה לחוק האמור, ישולם הקנס המינהלי בתוך תקופה ארוכה מזו הקבועה בסעיף 16(א) לחוק, ובלבד שתקופה זו תעלה על 120 ימים; ובעבירות המנויות בתוספת השלישית לחוק האמור, תיווסף תוספת פיגור בשיעור נמוך מהאמור בסעיף 67 לחוק העונשין. בהתאם לכך, הוספו לחוק העבירות המינהליות במסגרת התיקון האמור – התוספת השניה והשלישית, ונכללו בהן תקנות העבירות המינהליות (קנס מינהלי – איסור העסקת עובדים זרים שלא כדין והבטחת תנאים הוגנים), התשנ"ב-1992, בלבד.

כדי להגביר את האכיפה וההרתעה כנגד ביצוע עבירות בקשר עם העסקת עובדים זרים, מוצע לבטל את הכללתן של תקנות העבירות המינהליות (קנס מינהלי – איסור העסקת עובדים זרים שלא כדין והבטחת תנאים הוגנים), התשנ"ב-1992, בתוספת השניה והשלישית לחוק, ולקבוע כי מועד תשלום הקנס המינהלי ושיעור תוספת הפיגור יהיו כנהוג לגבי עבירות מינהליות אחרות.

²³ ס"ח התשמ"ו, עמ' 31; התשס"ח, עמ' 144.

²⁴ ס"ח התשנ"א, עמ' 112; התשס"ח, עמ' 617.

במילים "בענף החקלאות, ישלם אגרה" עד המילים "שקלים חדשים" יבוא "בענף החקלאות, ישלם אגרה שנתית בסכום של 1,110 שקלים חדשים", ובסופו יבוא "ואם ההיתר ניתן לשם העסקת עובד זר בתחום הסיעוד, ישלם אגרה שנתית בסכום של 4,430 שקלים חדשים";

(2) בסעיף וי(ב), במקום הקטע החל במילים "בסכום השווה" עד המילים "שקלים חדשים" יבוא "בסכום השווה ל-15,060 שקלים חדשים".

(3) אחרי סעיף ויד יבוא:

"התניית מתן היתר ויד1. (א) בלי לגרוע מסמכות הממונה לפי חוק זה ולפי כל דין אחר לסרב לתת היתר להעסקת עובד זר, להתלותו או לבטלו, רשאי הממונה שלא ליתן היתר להעסקת עובד זר למעביד שלא שילם קנס חלוט שנתחייב בו בשל עבירה לפי חוק זה, או בשל עבירה לפי חוקי העבודה בקשר עם העסקת עובדים זרים.

(ב) בסעיף זה, "קנס חלוט" – כל אחד מאלה:

(1) קנס מינהלי קצוב כמשמעותו בחוק העבירות המינהליות, התשמ"ו-1985²⁵, שחלף המועד לתשלום ושמתיקים לגביו אחד מאלה:

(א) חלפו לגביו המועדים הקבועים באותו חוק להגשת בקשה לביטול או להגשת הודעה על רצון הנקנס להישפט על העבירה, והנקנס לא הגיש בקשה או הודעה כאמור;

(ב) נדחתה בקשתו של הנקנס לביטול הקנס והוא לא הגיש הודעה על רצונו להישפט על העבירה, במועד הקבוע לכך באותו חוק;

(2) קנס שהוטל במסגרת פסק דין חלוט, שחלף המועד לתשלום.

תיקון חוק עובדים זרים – תחילתם של סעיפים וי וי1 לחוק עובדים זרים, כנוסחם בסעיף 19(1) ו-2(2) לחוק זה, ביום ט"ו בטבת התש"ע (1 בינואר 2010).

ד ב ר י ה ס ב ר

עוד מוצע לקבוע כי תחילתו של התיקון המוצע תהיה ביום ט"ו בטבת התש"ע (1 בינואר 2010) (סעיף 20 להצעת החוק).

לפסקה (3)

סעיף ויג לחוק עובדים זרים קובע כי תנאי להעסקת עובד זר הוא קבלת היתר מאת הממונה כהגדרתו בחוק.

כדי למנוע ספק באשר לסמכותו של הממונה להתנות את מתן ההיתר להעסקת עובד זר בתשלום קנסות שהוטלו על המעביד, מוצע לתקן את חוק עובדים זרים כך שיובהר שהממונה רשאי שלא ליתן היתר להעסקת עובד זר למעביד כל עוד לא שילם המעביד קנס חלוט שהוטל עליו בשל עבירה לפי החוק האמור או בשל עבירה לפי חוקי העבודה בקשר עם העסקת עובדים זרים.

של העסקת עובדים זרים בכלל, ולנוכח הגידול במספר דורשי העבודה הישראלים בפרט, מוצע לפעול לייקור עלות ההעסקה של עובדים זרים, וזאת במטרה לשפר את סיכוייהם של דורשי העבודה הישראלים להשתלב בשוק העבודה.

לפיכך מוצע להכפיל את סכומי האגרות וההיטלים הקבועים כיום בחוק עובדים זרים, למעט לעניין היתר להעסקת עובד זר בענף החקלאות או בתחום הסיעוד. למען הסר ספק, מובהר כי אין בתיקון המוצע כדי לבטל את הפטור מתשלום אגרה שנתית בעבור היתר להעסקת עובד זר בתחום הסיעוד, הניתן לפי תקנות עובדים זרים (אגרת בקשה ואגרה שנתית), התשס"ד-2004.

²⁵ ס"ח התשמ"ו, עמ' 31.

21. בחוק התכנית להבראת כלכלת ישראל (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנות הכספים 2003 ו-2004), התשס"ג-2003²⁶, בסעיף 45(א), במקום "10%" יבוא "20%", ובסופו יבוא "ואם העובד הזור מועסק על ידו לפי היתר להעסקת עובד זר בענף החקלאות, יהא שיעור ההיטל – 10%".
22. תחילתו של סעיף 45(א) לחוק התכנית להבראת כלכלת ישראל (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנות הכספים 2003 ו-2004), התשס"ג-2003, כנוסחו בסעיף 21 לחוק זה, ביום ט"ו בטבת התש"ע (1 בינואר 2010).
- תיקון חוק התכנית להבראת כלכלת ישראל (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנות הכספים 2003 ו-2004)
- תיקון חוק התכנית להבראת כלכלת ישראל (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנות הכספים 2003 ו-2004) – תחילה

פרק ז': הגנת הסביבה

23. בפקודת המכרות²⁷, אחרי סעיף 120 יבוא:
- תיקון פקודת המכרות

"חלק ו"ד: מיחזור פסולת בניין"

פרק א': הגדרות

121. בחלק זה – הגדרות

"בעל מחצבה" – כהגדרתו בסעיף 112;

"בעל מחצבה החייב במיחזור" – בעל מחצבה החייב במיחזור

פסולת בניין לפי הוראות סעיף 122;

"חומר חציבה" ו"מחצבה" – כהגדרתם בסעיף 108;

"מיחזור" – כהגדרתו בחוק איסוף ופינוי פסולת למיחזור,

התשנ"ג-1993²⁸;

דבריו הסבר

סעיף 23 בישראל נוצרת פסולת בניין בכמות כוללת של כ-3 מיליון טון בשנה. על פי נתוני המשרד להגנת הסביבה רק כ-20% מפסולת הבניין מטופלת באתרים מוסדרים. שאר הפסולת מושלכת באופן אקראי בשטחים הפתוחים, דבר היוצר מפגע סביבתי ונופי חמור. תשטיפי פסולת הבניין מכילים חומרים כימיים הנפוצים בתעשיית הבנייה, המחלחלים לאקוויפר ומזהמים אותו.

הטיפול הלקוי בפסולת הבניין נובע בעיקר מהתמריץ הכלכלי השלילי לטפל בפסולת באתרים מוסדרים. עלות הטיפול בפסולת באתר מוסדר גבוהה לעומת החלופה הקלה של השלכת הפסולת ברשות הרבים. סיבה נוספת לטיפול הלקוי טמונה במחסור בתשתיות לטיפול בפסולת בניין בפריסה גאוגרפית סבירה.

פסולת בניין מורכבת ברובה מחומרים בעלי פוטנציאל מיחזור גבוה: בטון, אבן, ברזל, עץ וזכוכית. את הברזל, העץ והזכוכית ניתן להפריד ולהעביר למפעלי מיחזור ואת שאר החומרים ניתן לגרוס לחומר העומד בתקנים לשימוש כמצע

עוד מוצע להבהיר כי התיקון המוצע אינו בא לגרוע מסמכויות הממונה בקשר עם מתן היתר, לרבות סמכויותיו לסרב לתת היתר, להתלות או לבטלו.

סעיפים 21 ו-22 (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנות הכספים 2003 ו-2004), התשס"ג-2003, קובע כי מעסיק של עובד זר ישלם היטל בשיעור של 10% מסך כל הכנסת העבודה ששילם לעובד הזר.

כדי להקטין את התמריץ להעסיק עובד זר, ולנוכח ההשפעה השלילית של העסקת עובדים זרים על שוק העבודה בישראל, מוצע להעלות את שיעור ההיטל הקבוע כיום בחוק האמור, למעט לגבי העסקת עובד זר בענף חקלאות, ולהעמידו על 20%.

עוד מוצע לקבוע כי תחילתו של התיקון המוצע תהיה ביום ט"ו בטבת התש"ע (1 בינואר 2010).

²⁶ ס"ח התשס"ג, עמ' 386; התשס"ז, עמ' 65.

²⁷ חוקי א", כרך ב', עמ' (ע) 910 (א) 938; ס"ח התשס"ח, עמ' 858.

²⁸ ס"ח התשנ"ג, עמ' 116.

”הממונה” – מי שהשר להגנת הסביבה הסמיכו להיות ממונה לעניין חלק זה, לפי סעיף 124;

”מפקח הגנת הסביבה” – מי שהשר להגנת הסביבה הסמיכו לפקח על ביצוע ההוראות לפי חלק זה, כאמור בסעיף 127;

”פסולת בניין” – כהגדרתה בחוק שמירת הניקיון, התשמ”ד-1984²⁹.

פרק ב': בעל מחצבה החייב במיחזור

122. (א) בעל מחצבה המפיק חומר חציבה מסוג שקבע השר להגנת הסביבה, חייב במיחזור פסולת בניין, בעצמו או באמצעות אחר, בשיעור מתוך כמות חומרי החציבה המופקים במחצבה, כפי שקבע השר להגנת הסביבה ובאופן שקבע.

(ב) בתקנות לפי סעיף קטן (א) רשאי השר להגנת הסביבה לקבוע, בין השאר, כי החובה לפי הסעיף הקטן האמור תחול רק לגבי סוגי מחצבות שיקבע או לגבי סוגי פסולת בניין שיקבע, ורשאי הוא לקבוע שיעורי מיחזור שונים לסוגים שונים של מחצבות, חומרי חציבה או פסולת בניין.

(ג) תקנות לפי סעיף קטן (א) ייקבעו בהתייעצות עם שר התשתיות הלאומיות ושר האוצר, בשים לב, בין השאר, למידת השפעתם של חומרי החציבה ותוצריהם על הסביבה ולהשפעות הכלכליות של הטלת החובה כאמור על בעלי המחצבות.

חובת מיחזור
פסולת בניין

ד ב ר י ה ס ב ר

שתיקבע כשיעור מתוך כמות חומרי החציבה המופקים במחצבה. מכיוון שישנם חומרי חציבה שאינם משמשים לבנייה, אין הצדקה עניינית להטיל את חובת המיחזור על כל בעל מחצבה ויש לבחון מהם חומרי החציבה המופקים במחצבה, לפני הטלת החובה. השיעור האמור ייקבע על ידי השר להגנת הסביבה, בהתייעצות עם שר התשתיות הלאומיות ושר האוצר, והוא יקבע גם את אופן המיחזור.

עוד מוצע להסמיך את השר להגנת הסביבה לקבוע כי חובת המיחזור כאמור תחול רק לגבי סוגי מחצבות שיקבע (כך למשל ניתן לקבוע כי החובה לא תחול לגבי מחצבות שאינן פעילות) או שתחול רק לגבי סוגי פסולת בניין שיקבע (שכן התועלת ממיחזור חומר בנייה מסוג אחד אינה זהה לתועלת ממיחזור חומר בניה מסוג אחר). כמו כן מוצע להסמיך את השר להגנת הסביבה לקבוע שיעורי מיחזור שונים לסוגים שונים של מחצבות, חומרי חציבה או פסולת בניין, וזאת כדי להשיג את תכלית החקיקה תוך התחשבות בשונות שבין סוגי המחצבות, חומרי החציבה ופסולת הבניין הממוחזרת.

כדי שהטלת החובה כאמור תהיה מידתית, על השר להגנת הסביבה, בקובעו את התקנות האמורות, לתת דעתו למידת השפעתם של חומרי החציבה ותוצריהם

בסלילת כבישים וכחומר בסיס בתהליך הבנייה. על פי הערכות של המכון הלאומי לבנייה בטכניון ניתן למחזר כ-70% מפסולת הבניין השנתית ובכך לחסוך פעילות חציבה משמעותית.

במטרה להגדיל את שיעור פסולת הבניין המטופלת באתרים מוסדרים, תוך צמצום החציבה ושימוש יעיל יותר במשאבי הטבע, מוצע להחיל על העוסקים בחציבת חומרי חציבה המשמשים לבנייה, המהווים למעשה את מקורה של פסולת הבניין, חובה למחזר פסולת בניין בשיעור מסוים שייקבע מכמות חומרי החציבה המופקים במחצבה, וזאת בהמשך לשינוי מס' 3 לתמ"א 14 משנת 2007 (כרייה וחציבה) שיוזם המשרד להגנת הסביבה כדי לאפשר מיחזור בשטח מחצבות. הטלת החובה כאמור היא חלק מהמדיניות הכללית שלפיה ”המוזהם משלם”, שנועדה להטמיע במחיר המוצר (במקרה זה, חומרי החציבה המופקים במחצבה) את ההשפעות החיצוניות השליליות הנובעות מייצורו.

לסעיף 122 המוצע

מוצע להטיל על בעלי מחצבות, לרבות מי שמפעיל מחצבות למעשה, המפיקים חומרי חציבה מסוג שקבע השר להגנת הסביבה, חובת מיחזור של פסולת בניין

²⁹ ס”ח התשמ”ד, עמ’ 142; התשנ”ו, עמ’ 132.

123. (א) בעל מחצבה החייב במיחזור רשאי לבצע את המיחזור שהוא חייב בו לפי סעיף 122, בשטח המחצבה, בכפוף להוראות חוק התכנון והתקנות והתכניות על פיו, ובלבד שמסר לממונה ולמפקח הודעה בכתב על כוונתו לבצע את המיחזור כאמור, זמן סביר מראש ולפחות 90 ימים לפני תחילת הביצוע.

(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), רשאי הממונה, או המפקח בהתייעצות עם הממונה, להורות לבעל מחצבה החייב במיחזור כי המיחזור, כולו או חלקו, לא ייעשה בשטח המחצבה, בהתקיים המפורט להלן, לפי העניין, ובלבד שנתן לבעל המחצבה הזדמנות לטעון את טענותיו בעניין זה:

(1) לעניין הוראת הממונה – אם סבר כי ביצוע המיחזור בשטח המחצבה עלול לפגוע בסביבה, במידה המצדיקה לאסור או למנוע את ביצוע המיחזור בשטח האמור;

(2) לעניין הוראת המפקח – אם סבר כי ביצוע המיחזור בשטח המחצבה עלול לפגוע בניצול המיטבי של עתודות חומרי החציבה במחצבה; הוראת המפקח כאמור יראו אותה כחלק מרישיון החציבה של בעל המחצבה.

(ג) בעל מחצבה הנמצאת במקרקעי ישראל, כמשמעותם בחוק-יסוד: מקרקעי ישראל⁵⁰, החייב במיחזור לפי הוראות סעיף 122, לא יבצע בשטח המחצבה מיחזור שהוא אינו חייב בביצועו לפי הסעיף האמור, אלא באישור מינהל מקרקעי ישראל ובתנאים שעליהם יורה.

ד ב ר י ה ס ב ר

הממונה יהיה רשאי להורות כאמור אם סבר כי המיחזור בשטח המחצבה עלול לפגוע בסביבה במידה המצדיקה לאסור או להגביל את ביצוע המיחזור בשטח. המפקח יהיה רשאי להורות כאמור אם סבר כי המיחזור בשטח המחצבה עלול לפגוע בניצול המיטבי של עתודות חומרי החציבה במחצבה. מוצע כי הוראה כאמור שנתן המפקח על המכרות תיחשב כחלק מרישיון של בעל המחצבה, על כל המשמעותיות הנובעות מכך, לרבות ביטול הרישיון בשל הפרת ההוראה.

מכיוון שעל בעל מחצבה מוטלת חובת מיחזור לפי סעיף 122 המוצע, מוצע לקבוע כי במחצבה הנמצאת על קרקע המנוהלת על ידי מינהל מקרקעי ישראל לא יהיה צורך בקבלת אישור מינהל מקרקעי ישראל לביצוע המיחזור, אלא אם כן בעל המחצבה מבקש למחזור פסולת בניין בשיעור הגבוה מהשיעור שהוא חייב בו לפי הוראות הסעיף האמור. במקרה האחרון, יידרש בעל המחצבה לקבל את אישור מינהל מקרקעי ישראל (ככל שאישור זה אינו קיים ממילא בהסכם החכירה שלו עם המינהל) והמינהל יהיה רשאי להתנות את אישורו בתנאים, לרבות תנאים כספיים.

על הסביבה, השפעה המצדיקה הטלת חובה כאמור, אך עליו גם לתת דעתו להשפעה הכלכלית של הטלת החובה כאמור על בעלי המחצבות, הן ההשפעה השלילית והן ההשפעה החיובית, ככל שישנן.

לסעיף 123 המוצע

מוצע לקבוע כי בעל מחצבה החייב במיחזור יוכל לבצע את המיחזור שהוא חייב בו, בשטח המחצבה, בכפוף להוראות לפי חוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965 (להלן – חוק התכנון והבניה). כדי לאפשר לממונה על הוראות חלק ו"ד המוצע (להלן – הממונה) ולמפקח על המכרות לתת דעתם למשמעות ביצוע המיחזור בשטח המחצבה, מוצע לחייב את בעל המחצבה למסור להם הודעה על כוונתו לבצע את המיחזור בשטח המחצבה בתוך זמן סביר ולפחות 90 ימים לפני תחילת הביצוע.

עם זאת מוצע להסמיך את הממונה וכן את המפקח על המכרות, בהתייעצות עם הממונה, להורות כי פעולת המיחזור, כולה או חלקה, לא תיעשה בשטח המחצבה, וזאת לאחר שנתנו לבעל המחצבה זכות טיעון בעניין זה.

⁵⁰ ס"ח התש"ך, עמ' 56.

הסמכת ממונה 124. השר להגנת הסביבה ימנה, מבין עובדי משרדו, ממונה לעניין חלק זה.

חובות רישום ודיווח 125. (א) בעל מחצבה החייב במיחזור ינהל רישום מלא ומפורט של אלה:

- (1) כמות חומרי החציבה שהופקו במחצבה;
- (2) כמות פסולת הבניין שמיחזור בעצמו או באמצעות אחר;
- (3) השימוש שעשה בפסולת הבניין שמיחזור בעצמו או באמצעות אחר;
- (4) עניינים נוספים שקבע השר להגנת הסביבה.

(ב) הממונה או מי מטעמו רשאי לעיין ברישום כאמור בסעיף קטן (א) ולקבל העתק ממנו.

(ג) בעל מחצבה החייב במיחזור יגיש לממונה דיווח, בכתב, בעניינים המנויים בסעיף קטן (א) וכן בעניינים נוספים שיקבע השר להגנת הסביבה, והכל במועדים, לגבי תקופות ובאופן שיקבע השר להגנת הסביבה.

פיצוי לבעל מחצבה 126. שר האוצר יקבע בתקנות פיצוי לבעל מחצבה החייב במיחזור אשר מטעמים שייקבעו ושאיןם תלויים בו נמנע ממנו להמשיך לעסוק בחציבה, שישולם לו בעד השקעה בציוד שרכש לצורך ביצוע המיחזור לפי הוראות חלק זה.

פרק ג': סמכויות פיקוח

הסמכת מפקחי הגנת הסביבה 127. (א) השר להגנת הסביבה רשאי להסמיך, מבין עובדי משרדו, מפקחי הגנת הסביבה לעניין חלק זה.

(ב) לא יוסמך מפקח הגנת הסביבה לפי הוראות סעיף קטן (א), אלא אם כן מתקיימים בו כל אלה:

ד ב ר י ה ס ב ר

הממונה או מי מטעמו יהיה רשאי לעיין ברישומים ולקבל העתק מהם.

כמו כן מוצע לחייב את בעלי המחצבות למסור לממונה דיווחים בעניינים שלגביהם עליהם לנהל רישום ובעניינים נוספים שיקבע השר להגנת הסביבה. הדיווחים יהיו במועדים, לגבי תקופות ובאופן שיקבע השר להגנת הסביבה.

לסעיף 126 המוצע

מוצע להעניק פיצוי לבעל מחצבה החייב במיחזור בעד השקעה בציוד שרכש לצורך ביצוע המיחזור, אם מטעמים שאינם תלויים בו נמנע ממנו להמשיך לעסוק בחציבה.

לסעיף 127 המוצע

מוצע כי השר להגנת הסביבה יהיה רשאי להסמיך מפקחים להגנת הסביבה, מבין עובדי משרדו, שיקבלו הכשרה מתאימה ויעמדו בתנאי כשירות שעליהם יורה, וזאת לצורך פיקוח ובקרה על קיום הוראות חלק י"ד המוצע.

יובהר כי החובה לבצע את המיחזור ממשיכה להתקיים גם אם פעולת המיחזור אינה מותרת בשטח המחצבה, בין בשל הוראה של הממונה או של המפקח על המכרות ובין בשל היותה סותרת את הוראות חוק התכנון והבניה והתקנות והתכניות על פיו.

לסעיף 124 המוצע

מוצע להסמיך את השר להגנת הסביבה למנות ממונה לעניין רישום של חלק י"ד המוצע, מקרב עובדי משרדו.

לסעיף 125 המוצע

כדי שיהיה ניתן לעקוב אחר ביצועה של חובת המיחזור על ידי בעלי המחצבות ולאכופ אותה, מוצע להטיל על בעלי המחצבות חובה לנהל רישום מלא ומפורט של כמות חומרי החציבה שהפיקו במחצבה, כמות פסולת הבניין שאותה מיחזור, בין בעצמם ובין באמצעות אחר, השימושים שעשו בפסולת הבניין (כגון מכירתה לצדדים שלישיים), ועל עניינים נוספים שיקבע השר להגנת הסביבה.

(1) משטרת ישראל הודיעה, בתוך שלושה חודשים ממועד פנייתו של השר להגנת הסביבה אליה, כי היא אינה מתנגדת להסמכתו מטעמים של ביטחון הציבור, לרבות בשל עברו הפלילי;

(2) הוא קיבל הכשרה מתאימה בתחום הסמכויות שיהיו נתונות לו לפי חלק זה, כפי שהורה השר להגנת הסביבה, בהסכמת השר לביטחון הפנים;

(3) הוא עומד בתנאי כשירות נוספים, ככל שהורה השר להגנת הסביבה, בהסכמת השר לביטחון הפנים.

(א) לשם פיקוח על ביצוע הוראות חלק זה רשאי מפקח סמכויות מפקח הגנת 128. הסביבה וחובת זיהוי הגנת הסביבה –

(1) לדרוש מכל אדם למסור לו את שמו ומענו ולהציג לפניו תעודת זהות או תעודה רשמית אחרת המזהה אותו;

(2) לדרוש מכל אדם הנוגע בדבר למסור לו כל ידיעה או מסמך שיש בהם כדי להבטיח או להקל על ביצוע הוראות חלק זה; בפסקה זו, "מסמך" – לרבות פלט כהגדרתו בחוק המחשבים, התשנ"ה-1995³¹;

(3) לערוך בדיקות או מדידות, וכן ליטול דוגמאות לשם בדיקה ולהורות על מסירת הדוגמאות לבדיקת מעבדה או על שמירתן לתקופה שיוורה, או לנהוג בהן בדרך אחרת;

(4) להיכנס למקום, לרבות לכלי תחבורה כשהוא נייח, ובלבד שלא ייכנס למקום המשמש למגורים אלא על פי צו של בית משפט.

(ב) התעורר חשד לביצוע עבירה לפי חלק זה, רשאי מפקח הגנת הסביבה –

(1) לחקור כל אדם הקשור לעבירה, או שעשויות להיות לו ידיעות הנוגעות לעבירה; על חקירה לפי פסקה זו יחולו הוראות סעיפים 2 ו-3 לפקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות)³², בשינויים המחויבים;

(2) לתפוס כל חפץ הקשור לעבירה; על תפיסה לפי פסקה זו יחולו הוראות הפרק הרביעי לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969³³ (בסעיף זה – פקודת מעצר וחיפוש), בשינויים המחויבים;

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 128 המוצע

כמפקחי הגנת הסביבה. סמכויות אלה מקובלות גם בחוקים אחרים שבהם הפיקוח על ביצוע הוראות החוק נעשה בידי מפקחים מטעם המשרד להגנת הסביבה.

מוצע להעניק למפקחי הגנת הסביבה סמכות בקשר לדרישת ידיעות ומסמכים, סמכויות כניסה, סמכויות חקירה, חיפוש, עיכוב, ותפיסת חפצים, והכל לאחר שיוזרה

³¹ ס"ח התשנ"ה, עמ' 366.

³² חוקי א"י, כרך א', עמ' 439, (א) 467.

³³ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 12, עמ' 284.

(3) לבקש מבית משפט צו חיפוש לפי סעיף 23 לפקודת מעצר וחיפוש, ולבצעו; על חיפוש לפי פסקה זו יחולו הוראות סעיפים 24(א)(1), 26 עד 28 ו-45 לפקודת מעצר וחיפוש, בשינויים המחויבים.

(ג) סירב אדם להיענות לדרישת מפקח הגנת הסביבה, על פי סמכותו בהתאם להוראות סעיף זה, וקיים חשש שיימלט או שזהותו אינה ידועה, רשאי מפקח הגנת הסביבה לעכבו עד לבואו של שוטר, ויחולו על עיכוב כאמור הוראות סעיף 75(ב) ו-76(ג) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996³⁴, בשינויים המחויבים.

(ד) מפקח הגנת הסביבה לא יעשה שימוש בסמכויות הנתונות לו לפי חלק זה, אלא בעת מילוי תפקידו ובהתקיים שניים אלה:

- (1) הוא עונד באופן גלוי תג המזהה אותו ואת תפקידו, והוא לובש מדי מפקח, בצבע ובצורה שהורה לעניין זה השר להגנת הסביבה, ובלבד שהמדים כאמור אינם נחזים להיות מדי משטרה;
- (2) יש בידו תעודת מפקח החתומה בידי השר להגנת הסביבה, המעידה על תפקידו ועל סמכויותיו, שאותה יציג על פי דרישה.

פרק ד': עיצום כספי

עיצום כספי 129. (א) הפר בעל מחצבה הוראה מההוראות לפי חלק זה, כמפורט להלן, רשאי הממונה להטיל עליו עיצום כספי לפי הוראות פרק זה, בסכום של 50,000 שקלים חדשים, ואם הוא תאגיד – בסכום של 100,000 שקלים חדשים:

- (1) לא ניהל רישום מלא ומפורט בהתאם להוראות לפי סעיף 125(א);
- (2) לא הגיש לממונה דיווח בהתאם להוראות לפי סעיף 125(ג);
- (3) לא פרסם את דבר הטלת העיצום הכספי בהתאם להוראות הממונה לפי סעיף 140.

ד ב ר י ה ס ב ר

מינהלי בידי רשות מינהלית שמטרתו להביא להגברת הציות של ציבור המפוקחים הכפוף להוראות שנקבעו לפי חוק, והוא מיועד להיות סנקציה קלה להפעלה בידי הרשות המינהלית. לפיכך מוטל העיצום הכספי על הפרת הוראות שקל, פשוט וברור להיווכח בקיומן והטלתו אינה מחייבת ביורר עובדתי מורכב. הטלת העיצום הכספי נבחנת מהטלת סנקציה פלילית בכך שהיא אינה מלווה בקלון החברתי שכרוכה בו הרשעה בפלילים, והיא אף אינה גוררת אחריה רישום פלילי.

לסעיף 129 המוצע

מוצע לתת לממונה סמכות להטיל עיצום כספי על בעל מחצבה אשר הפר את ההוראות המפורטות בסעיף המוצע (להלן – המפר). העיצום הכספי הוא אמצעי אכיפה רגולטורי יעיל ומהיר שמטרתו העיקרית היא כפיית קיום ההוראות החוקיות והחזרת המפוקח למשטר ציות. לנוכח העובדה שמדובר בהליך מינהלי, עשויה יעילותו ומהירותו לשמש גורם מרתיע ולהביא להקטנת השכיחות של הפרת החובות המפורטות בסעיף. העיצום הכספי הוא כלי אכיפה

³⁴ ס"ח התשנ"ו, עמ' 338.

(ב) לא מיחזר בעל מחצבה פסולת בניין בשיעורים ובאופן שנקבעו לפי סעיף 122, ובהתאם להוראות הממונה שניתנו לפי סעיף 123(ב), ככל שניתנו, רשאי הממונה להטיל עליו עיצום כספי לפי הוראות פרק זה, בסכום של 200,000 שקלים חדשים, ואם הוא תאגיד – בסכום של 400,000 שקלים חדשים.

130. הודעה על כוונת חיוב (א) היה לממונה יסוד סביר להניח כי בעל מחצבה הפך הוראה מההוראות לפי חלק זה, כאמור בסעיף 129 (בפרק זה – המפר), ובכוונתו להטיל עליו עיצום כספי לפי אותו סעיף, רשאי הוא למסור למפר הודעה על הכוונה להטיל עליו עיצום כספי (בפרק זה – הודעה על כוונת חיוב).

(ב) בהודעה על כוונת חיוב יציין הממונה בין השאר את אלה:

- (1) המעשה או המחדל המהווה את ההפרה;
- (2) סכום העיצום הכספי והתקופה לתשלומי;
- (3) זכותו של המפר לטעון את טענותיו לפני הממונה לפי הוראות סעיף 131;
- (4) שיעור התוספת על העיצום הכספי בהפרה נמשכת או בהפרה חוזרת לפי הוראות סעיף 133.

131. מפר שנמסרה לו הודעה על כוונת חיוב לפי הוראות סעיף 130 רשאי לטעון את טענותיו, בכתב, לפני הממונה, לענין הכוונה להטיל עליו עיצום כספי ולענין סכומו, בתוך 30 ימים ממועד מסירת ההודעה.

132. (א) טען המפר את טענותיו לפני הממונה לפי הוראות סעיף 131, יחליט הממונה, לאחר ששקל את הטענות שנטענו, אם להטיל על המפר עיצום כספי, ורשאי הוא להפחית את סכום העיצום הכספי לפי הוראות סעיף 134.

ד ב ר י ה ס ב ר

(להלן – הודעה על כוונת חיוב) אשר תציין את המעשה או המחדל המהווים את ההפרה, את שיעור העיצום הכספי והתקופה לתשלומי, את זכותו של המפר לטעון את טענותיו בדבר כוונת הממונה להטיל עיצום כספי, וכן את שיעור התוספת על העיצום הכספי אם תימשך ההפרה.

לסעיף 131 המוצע

מוצע לתת למפר שקיבל הודעה על כוונת חיוב זכות להגיש את טענותיו בכתב לממונה, בתוך 30 ימים מיום מסירת ההודעה, ובכך לממש את זכות השימוע שלו, כמקובל בהליך מינהלי.

לסעיף 132 המוצע

מוצע לקבוע כי הממונה, לאחר ששמע את טענותיו של המפר, יגבש את החלטתו באופן סופי לגבי ביצועה של ההפרה על ידי המפר, וכןגזרת מכך, יחליט אם להטיל על המפר עיצום כספי. כמו כן, רשאי הממונה לשקול אם להפחית את גובה העיצום בהתאם להוראות סעיף 134

סמכות הממונה להטיל עיצום כספי (לאחר ששלח הודעה כוונתו לעשות כן וקיים את הפריצורה המינהלית הכרוכה בכך) תחול במקרה של הפרת אחת מהחובות המנויות בסעיף 129 המוצע. בסעיף שני מדרגים של סכומי עיצומים כספיים. החמור מביניהם, יוטל במקרה שבו הופרה חובה למחזר פסולת בניין בשיעורים ובאופן שנקבעו לפי סעיף 122 המוצע, ובהתאם להוראות הממונה שניתנו לפי סעיף 123(ב) המוצע. הנמוך יותר, יוטל במקרים של הפרת חובות אלה: החובה לנהל רישום מלא ומפורט בהתאם להוראות לפי סעיף 125(א) המוצע; החובה להגיש לממונה דיווח בהתאם להוראות לפי סעיף 125(ג) המוצע; והחובה לפרסם את דבר הטלת העיצום הכספי בהתאם להוראות הממונה לפי סעיף 139 המוצע.

לסעיף 130 המוצע

על פי המוצע בסעיף 130, בהתקיים התשתית הראייתית המינהלית המעידה על ביצוע הפרה, ימסור הממונה למפר הודעה על כוונתו להטיל עיצום כספי

(ב) (1) החליט הממונה לפי הוראות סעיף קטן (א) להטיל על המפר עיצום כספי, ימסור לו דרישה לשלם את העיצום הכספי (בפרק זה – דרישת חיוב); בדרישת החיוב יציין הממונה, בין השאר, את סכום העיצום הכספי המעודכן והתקופה לתשלומו.

(2) החליט הממונה לפי הוראות סעיף קטן (א) שלא להטיל על המפר עיצום כספי, ימסור לו הודעה על כך.

(ג) לא ביקש המפר לטעון את טענותיו לפי הוראות סעיף 131, בתוך 30 ימים מיום שנמסרה לו ההודעה על כוונת חיוב, יראו הודעה זו, בתום 30 הימים האמורים, כדרישת חיוב שנמסרה למפר במועד האמור.

133. (א) בהפרה נמשכת ייווסף על העיצום הכספי החלק החמישים שלו לכל יום שבו נמשכת ההפרה. הפרה נמשכת והפרה חוזרת

(ב) בהפרה חוזרת ייווסף על העיצום הכספי שהיה ניתן להטיל בשלה אילו היתה הפרה ראשונה, סכום השווה לעיצום הכספי כאמור; לענין זה, "הפרה חוזרת" – הפרת הוראה מההוראות לפי חלק זה כאמור בסעיף 129, בתוך שנתיים מהפרה קודמת של אותה הוראה שבשלה הוטל על המפר עיצום כספי או שבשלה הורשע.

134. (א) הממונה אינו רשאי להטיל עיצום כספי בסכום הנמוך מהסכומים הקבועים בפרק זה, אלא לפי הוראות סעיף קטן (ב). סכומים מופחתים

(ב) השר להגנת הסביבה, בהסכמת שר המשפטים, רשאי לקבוע מקרים, נסיבות ושיקולים שבשלהם יהיה ניתן להפחית את סכום העיצום הכספי הקבוע בסימן זה, בשיעורים שיקבע.

ד ב ר י ה ס ב ר

המוצע, בהתקיים הנסיבות שייקבעו בתקנות מכוח הסעיף האמור. אם החליט הממונה להטיל על המפר עיצום כספי ישלח לבעל המחצבה דרישת חיוב לגבי סכום העיצום הכספי המעודכן (להלן – דרישת חיוב).

עוד מוצע לקבוע כי במקרה שבו המפר בחר שלא לטעון את טענותיו, תיחשב ההודעה על כוונת חיוב שנשלחה על ידי הממונה כהחלטה סופית שלו וכדרישת חיוב, בתום 30 הימים שבמהלכם היה רשאי המפר לטעון את טענותיו לפני הממונה, וזאת, כדי למנוע סרבול מיותר הכרוך במסירת הודעה נוספת על ידי הממונה.

לסעיף 133 המוצע

מוצע לקבוע כי במקרה שבו מתבצעת הפרה נמשכת ייווסף לסכום העיצום הכספי הקצוב המקורי בגין ההפרה שבוצעה, סכום יומי נוסף לכל יום שבו נמשך ביצוע ההפרה על ידי המפר. התמדה באי-מילוי החובה שהופרה תגרור הטלת עיצום כספי מוגבר, שהוא פועל יוצא של משך

135. (א) העיצום הכספי יהיה לפי סכומו המעורכן ביום מסירת דרישת החיוב, ולגבי מפר שלא טען את טענותיו לפני הממונה כאמור בסעיף 131 – ביום מסירת ההודעה על כוונת החיוב; הוגשה עתירה לבית משפט השלום לפי סעיף 139 ובית המשפט הורה על עיכוב תשלומי של העיצום הכספי – יהיה סכום העיצום הכספי לפי סכומו המעורכן ביום מתן פסק הדין בעתירה.
- (ב) סכום העיצום הכספי יעורכן ב־1 בינואר בכל שנה (בסעיף קטן זה – יום העדכון), בהתאם לשיעור עליית המדד הידוע ביום העדכון לעומת המדד שהיה ידוע ב־1 בינואר של השנה הקודמת; הסכום האמור יעוגל לסכום הקרוב שהוא מכפלה של 10 שקלים חדשים; לעניין זה, "מדד" – מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.
- (ג) הודעה על סכום העיצום הכספי המעורכן לפי סעיף קטן (ב), תפורסם ברשומות.
136. העיצום הכספי ישולם בתוך 30 ימים מיום מסירת דרישת החיוב כאמור בסעיף 132.
137. לא שולם עיצום כספי במועד, ייוספו עליו, לתקופת הפיגור, הפרשי הצמדה וריבית כהגדרתם בחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961³⁵ (בפרק זה – הפרשי הצמדה וריבית), עד לתשלומי.
138. עיצום כספי ייגבה לאוצר המדינה, ועל גבייתו תחול פקודת המסים (גבייה)³⁶.

המועד לתשלום
העיצום הכספי

הפרשי הצמדה
ורבית

גבייה

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 136 המוצע

מוצע לקבוע כי מפר שהפר הוראה המנויה בסעיף 129, יחויב בתשלום העיצום הכספי בתוך 30 ימים מיום מסירת דרישת החיוב כאמור בסעיף 132; ויובהר לעניין זה כי בהתאם להוראות סעיף 132 אם המפר לא טען את טענותיו לאחר שנמסרה לו הודעה על כוונת חיוב, בתוך 30 ימים, יראו את ההודעה על כוונת חיוב כדרישת חיוב שנמסרה במועד האמור.

לסעיף 137 המוצע

מוצע לקבוע כי על תקופת פיגור בתשלום העיצום הכספי ייוספו הפרשי הצמדה וריבית כהגדרתם בחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961 (להלן – הפרשי הצמדה וריבית).

לסעיף 138 המוצע

מוצע לקבוע כי העיצום הכספי ייגבה לאוצר המדינה, ועל גבייתו תחול פקודת המסים (גבייה).

לסעיף 135 המוצע

מוצע לקבוע, בסעיף 135(א) המוצע, כי העיצום הכספי יהיה לפי הסכום המעורכן במועד מסירת הודעת החיוב. במקרה שבו בחר המפר לטעון את טענותיו לפני הממונה ונמסרה לו דרישת חיוב לפי סעיף 131 המוצע, יהיה סכום העיצום הכספי – הסכום המעורכן במועד המסירה כאמור; כאשר בחר המפר שלא לטעון את טענותיו לפני הממונה, יראו לפי הוראות סעיף 132 את ההודעה על כוונת החיוב כדרישת החיוב, וסכום העיצום הכספי יהיה הסכום המעורכן במועד מסירת ההודעה על כוונת חיוב. כמו כן במקרים שבהם מוגשת עתירה לבית משפט שלום ובית המשפט הורה על עיכוב תשלומי של העיצום הכספי, יהיה סכום העיצום הכספי – הסכום המעורכן ביום ההחלטה בעתירה.

בסעיף 135(ב) המוצע נקבע מנגנון אוטומטי לעדכון סכומי העיצום הכספי בהתאם לשיעור עליית מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

בסעיף 135(ג), מוצע כי עדכון סכום העיצום הכספי יפורסם ברשומות.

³⁵ ס"ח התשכ"א, עמ' 192.

³⁶ חוקי א"י, כרך ב', עמ' (ע) 1374, (א) 1399.

139. (א) על דרישת חיוב לפי פרק זה ניתן לעתור לבית משפט השלום, בתוך 30 ימים מיום מסירת הדרישה לעותר; על עתירה כאמור יחולו סדרי הדין לפי חוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000³⁷ (בפרק זה – חוק בתי המשפט לעניינים מינהליים), בשינויים המחויבים.

(ב) על פסק דין של בית משפט השלום בעתירה לפי סעיף קטן (א) ניתן לערער לבית משפט לעניינים מינהליים; על פסק דין של בית המשפט לעניינים מינהליים בערעור לפי סעיף קטן זה יחולו הוראות סעיף 12 לחוק בתי משפט לעניינים מינהליים.

(ג) אין בהגשת עתירה או ערעור לפי סעיף זה, כדי לעכב את תשלום העיצום הכספי אלא אם כן הסכים לכך הממונה או אם בית המשפט הורה אחרת.

(ד) החליט בית המשפט לקבל עתירה או ערעור שהוגשו לפי סעיף זה, לאחר ששולם העיצום הכספי לפי הוראות פרק זה, יוחזר העיצום הכספי או כל חלק ממנו אשר הופחת על ידי בית המשפט, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום תשלומו עד יום החזרתו.

140. הוטל עיצום כספי לפי פרק זה, רשאי הממונה לפרסם בעיתון או בכל דרך אחרת את דבר הטלת העיצום הכספי וסכומו, את שמו של המפר ואת מהות ההפרה שבשלה הוטל העיצום הכספי ונסיבותיה, ורשאי הממונה להורות למפר לפרסם פרסום כאמור.

פרסום

141. (א) תשלום עיצום כספי לפי הוראות פרק זה, לא יגרע מאחריותו הפלילית של אדם בשל הפרת הוראה לפי חלק זה, כאמור בסעיף 129.

שמירת אחריות
פלילית

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 139 המוצע

העיצום הכספי יוחזר העיצום הכספי בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום תשלומו ועד יום החזרתו.

לסעיף 140 המוצע

מוצע להסמיך את הממונה לפרסם את החלטותיו או להורות למפר לפרסם את דבר ההחלטה להטיל עליו עיצום כספי בעיתון או בכל דרך אחרת.

לסעיף 141 המוצע

מוצע לקבוע כי תשלום העיצום הכספי לא יגרע מאחריות הפלילית של אדם בשל ההפרה. עם זאת מפר שהוגש נגדו כתב אישום בגין ההפרות המנויות בסעיף 129 המוצע, לא יחויב בשל אותה הפרה בתשלום עיצום כספי ואם חויב ושילם את העיצום הכספי, יוחזר לו הסכום ששולם.

מוצע לקבוע כי על דרישת החיוב יהיה ניתן להגיש עתירה לבית משפט השלום בתוך 30 ימים מיום מסירת דרישת החיוב למפר.

כמו כן מוצע לקבוע כי על פסק דין של בית משפט השלום יהיה ניתן להגיש ערעור לבית משפט לעניינים מינהליים, שעל פסק דינו יחולו הוראות סעיף 12 לחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000 (כלומר יהיה ניתן להגיש ערעור ברשות). על הדיונים בשתי הערכאות יחולו סדרי דין לפי חוק בתי משפט לעניינים מינהליים.

נוסף על כך מוצע לקבוע כי הגשת עתירה או ערעור כאמור אינה מהווה עילה לעיכוב תשלום העיצום הכספי, אלא אם כן הסכים לכך הממונה או שבית המשפט הורה על כך; ואולם אם התקבלה העתירה כאמור לאחר ששולם

³⁷ ס"ח התש"ס, עמ' 190.

(ב) הוגש נגד מפר כתב אישום בשל הפרת הוראה לפי חלק זה, כאמור בסעיף 129, לא ינקוט נגדו הממונה בהליכים לפי פרק זה, ואם שילם המפר עיצום כספי – יוחזר לו הסכום ששולם בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום תשלומו עד יום החזרתו.

פרק ה': עונשין

142. (א) מי שאינו מבצע מיחזור פסולת בניין בשיעור או באופן שקבע השר להגנת הסביבה לפי הוראות סעיף 122, דינו – מאסר שנה או קנס פי שלושה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, ואם נעברה העבירה בידי תאגיד – קנס פי שישה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק האמור.

(ב) היתה העבירה כאמור בסעיף קטן (א) עבירה נמשכת, רשאי בית המשפט להטיל קנס נוסף בשיעור של חמישה אחוזים מסכום הקנס האמור באותו סעיף קטן, לכל יום שבו נמשכת העבירה.

143. (א) מעביד שאינו תאגיד וכן נושא משרה בתאגיד חייבים לפקח ולעשות כל שניתן למניעת ביצוע עבירה לפי חלק זה בידי עובד מעובדי המעביד או בידי התאגיד או עובד מעובדיו, לפי העניין; המפר הוראה זו, דינו – קנס כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין.

(ב) נעברה עבירה לפי חלק זה בידי עובד של מעביד כאמור בסעיף קטן (א) או בידי תאגיד או עובד מעובדיו, חזקה היא כי המעביד, או נושא המשרה בתאגיד, לפי העניין, הפר את חובתו לפי סעיף קטן (א), אלא אם כן הוכיח כי עשה כל שניתן כדי למלא את חובתו.

(ג) בסעיף זה, "נושא משרה בתאגיד" – דירקטור מנהל פעיל בתאגיד, שותף למעט שותף מוגבל, או בעל תפקיד אחר בתאגיד האחראי מטעם התאגיד על התחום שבו נעברה העבירה.

עונשין

אחריות מעביד ונושא משרה בתאגיד

24. בחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000⁵⁸, בתוספת הראשונה, בפרט 23, אחרי פסקה (3) יבוא:

תיקון חוק בתי משפט לעניינים מינהליים

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 143 המוצע

מוצע לקבוע חובה על מעביד שאינו תאגיד ועל נושא משרה בתאגיד, לפקח ולעשות כל שניתן כדי למנוע ביצוע עבירה לפי חלק י"ד המוצע בידי עובדי המעביד, בידי התאגיד או בידי עובדי התאגיד, לפי העניין.

מוצע כי ביצוע עבירה לפי חלק י"ד המוצע יהווה חזקה כי המעביד או נושא המשרה בתאגיד, לפי העניין, הפר את חובת הפיקוח שלהם. עם זאת, ניתן לסתור חזקה זו אם יוכיחו כי עשו כל שביכולתם למנוע את ביצוע העבירה.

סעיף 24 כדי שיהיה ניתן לעתור לבית המשפט לעניינים מינהליים נגד החלטות הממונה

לסעיף 142 המוצע

מוצע לקבוע עבירה פלילית בשל אי-מיחזור פסולת בניין בשיעורים או באופן שקבע השר להגנת הסביבה. מוצע כי דינו של עבריין כאמור יהיה מאסר שנה או קנס פי שלושה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן – חוק העונשין), ואם מדובר בתאגיד – קנס פי שישה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין.

עוד מוצע לקבוע כי במקרה של עבירה נמשכת יהיה רשאי בית המשפט להטיל קנס נוסף בשיעור של חמישה אחוזים מסכום הקנס שנקבע לעבירה לכל יום שבו נמשכת העבירה.

⁵⁸ ס"ח התש"ס, עמ' 190; התשס"ח, עמ' 785.

"(4) החלטת הממונה והחלטת המפקח לפי חלק י"ד לפקודת המכרות, למעט לפי פרק ד' לחלק האמור";

25. תיקון חוק הפיקדון על מכלי משקה, התשנ"ט-1999³⁹, בסעיף 21, במקום "בהמלצת הקרן, ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת" יבוא "בהמלצת הקרן".

26. תיקון חוק שמירת הניקיון, התשמ"ד-1984⁴⁰, בסעיף 111 –

(1) בסעיף קטן (ב), בסופו יבוא "וכן לשיקום אתרים לסילוק פסולת, לטיפול במפגעי אסבסט, ולפעולות חינוך והסברה לשמירה על איכות נאותה של הסביבה";

(2) בסעיף קטן (ג), במקום "לפיתוח, הקמה וייעול של אמצעים חלופיים ולעידוד השימוש בהם" יבוא "למטרות כאמור בסעיף קטן (ב)".

פרק ח': תחבורה

27. תיקון חוק כביש אגרה (מנהרות הכרמל), התשנ"ה-1995⁴¹ –
אגרה (מנהרות הכרמל)
(1) בסעיף 1 –

(א) אחרי ההגדרה "אגרה" יבוא:

"אמצעי זיהוי" – אמצעי המיועד לשמש לזיהוי המנוי לצורך חיובו בתשלום אגרה וחייבים אחרים לפי הוראות חוק זה, שאישרה הרשות הממונה;

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 26 חוק שמירת הניקיון, התשמ"ד-1984 (להלן – חוק שמירת הניקיון), כנוסחו לאחר תיקונו בחוק שמירת הניקיון (תיקון מס' 9), התשס"ז-2007, קובע היטל על הטמנת פסולת באתרים לסילוק פסולת.

סעיף 111 לחוק שמירת הניקיון קובע כי כספי ההיטל יתנהלו בחשבון נפרד בקרן לשמירת הניקיון וישמשו לפיתוח, להקמה ולייעול אמצעים חלופיים להטמנת פסולת שפגיעתם בסביבה פחותה מזו של ההטמנה ולעידוד השימוש בהם. כדי לאפשר ניצול מרבי של כספי ההיטל וכן לסייע לפעילויות סביבתיות נוספות, תחת מגבלות התקציב, מוצע לתקן את סעיף 111 לחוק שמירת הניקיון ולהרחיב את אפשרויות התמיכה מכספי ההיטל להטמנה לנושאים של שיקום אתרים לסילוק פסולת, טיפול במפגעי אסבסט ופעולות חינוך והסברה לשמירה על איכות נאותה של הסביבה.

סעיף 27 כללי

בעת חקיקת חוק כביש אגרה (מנהרות הכרמל), התשנ"ה-1995 (להלן – חוק מנהרות הכרמל או החוק), במקביל לחקיקת חוק כביש אגרה (כביש ארצי לישראל), התשנ"ה-1995 (להלן – חוק כביש חוצה ישראל), היתה שיטת הגבייה הידועה בעולם, זו המאפשרת גביית האגרה רק בטרם הכניסה לכביש. כיוון שכן, שני החוקים האמורים קבעו מנגנוני גבייה ואכיפה המתאימים לשיטת גבייה זו.

טכנולוגיות גבייה שהתפתחו במשך השנים מאפשרות כיום שימוש במנגנוני גבייה מתקדמים המאפשרים לנהג

והמפקח על המכרות לפי חלק י"ד לפקודת המכרות, כנוסחו המוצע בסעיף 23 להצעת החוק, מוצע לתקן את חוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000, ולהוסיף בפרט 23 בתוספת הראשונה לחוק האמור, שעניינו איכות הסביבה, את האפשרות לעתור כאמור (למעט לעניין עיצום כספי שעתירה לגביו מוגשת לבית משפט שלום לפי סעיף 139 המוצע, כנוסחו בסעיף 23 להצעת החוק).

סעיף 25 חוק הפיקדון על מכלי משקה, התשנ"ט-1999 (להלן – חוק הפיקדון), קובע הטלת פיקדון בסך 25 אג' על מכלי משקה.

קנסות ועיצומים כספיים שהוטלו על פי חוק הפיקדון, המועברים לקרן לשמירת הניקיון ומתנהלים בחשבון נפרד, יכולים לשמש לעידוד המיחזור של מכלי משקה, לכל מטרה אחרת שתקדם את ביצועו של חוק הפיקדון או את אכיפת הוראותיו וכן למימוש מטרות הקרן לשמירת הניקיון לפי הוראות סעיף 10(ב) לחוק שמירת הניקיון, התשמ"ד-1984.

על פי הוראות סעיף 21 לחוק הפיקדון, לשם הוצאת כספי הפיקדון למטרות שפורטו לעיל נדרש אישור ועדת הכלכלה של הכנסת. הליך זה אורך זמן רב ובכך מקשה על השימוש בכספי הפיקדון ומביא להצטברות כספים בחשבון הפיקדון שאינם מנוצלים.

מוצע על כן לתקן את סעיף 21 לחוק הפיקדון כך שתבוטל הדרישה לאישור ועדת הכלכלה של הכנסת לשימוש בכספי הפיקדון.

³⁹ ס"ח התשנ"ט, עמ' 170.

⁴⁰ ס"ח התשמ"ד, עמ' 142.

⁴¹ ס"ח התשנ"ה, עמ' 493.

"בעל הזיכיון" – כמשמעותו בסעיף 3;

"בעל רכב" – הבעל הרשום ברישיון הרכב⁴²;

(ב) אחרי ההגדרה "דרך" יבוא:

"הסכם שימוש" – הסכם להסדרת חיובים, כמשמעותו בסעיף 7ב;

"הפרשי הצמדה" – כהגדרתם בחוק פסיקת ריבית והצמדה;

"חוב חלוט" – חיוב שלא הוגש לגביו ערר כאמור בסעיף 12א וחלף המועד להגשת ערר כאמור, או שהערר לגביו נדחה ולא ניתן עוד לערער על ההחלטה שניתנה לגביו, או שניתן לגביו פסק דין חלוט;

"חוק פסיקת ריבית והצמדה" – חוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961⁴²;

"חיוב" – חיוב בתשלום אגרה, בתשלום פיצוי והחזר הוצאות או בהפקדת עירבון, לפי הוראות חוק זה;

"חייב" – כמשמעותו בסעיף 7ג⁴³;

(ג) אחרי ההגדרה "חוזה זכיון" יבוא:

"מנוי" – מי שהתקשר בהסכם שימוש עם בעל הזיכיון;

"עירבון" – סכום שקבע בעל הזיכיון באישור הרשות הממונה, שיש להפקידו אצל בעל הזיכיון, כנגד קבלת אמצעי זיהוי;

"פיצוי והחזר הוצאות" – כמשמעותם בסעיף 7ד;

"ריבית פיגורים" – כמשמעותה בסעיף 5(ב) לחוק פסיקת ריבית והצמדה⁴⁴;

(ד) אחרי ההגדרה "רכב" יבוא:

"רכב שיוך" – רכב שנקבע בהסכם שימוש כרכב שאליו ייוחסו החיובים אשר בהם יחויב המנוי, לצורך אכיפתם;

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (1)

להגדרה "אמצעי זיהוי" – מוצע כי הזיהוי של מנוי יהיה על פי אמצעי המותקן או שיוטקן ברכב ושבאמצעותו יוכל בעל הזיכיון לזהות את המנוי הנוסע בכבישי מנהרות הכרמל לצורך חיובו בתשלום אגרה. המונח אמצעי זיהוי מוגדר באופן רחב, כדי שיהיה אפשר לעשות שימוש באמצעים שיפותחו בעתיד שאינם בהכרח תג חיוב ("פסקל"), המוכר מכביש חוצה ישראל.

בכפוף לאישורה של הרשות הממונה ולפטרונות הטכניים ככל שיהיו קיימים בשוק, תהא אפשרות לניוד אמצעי זיהוי בין כלי רכב שונים. במקרה של ניוד אמצעי זיהוי כאמור, יחויב בתשלום אגרה בעליו של אמצעי הזיהוי (המנוי) ולא הבעלים הרשומים של הרכב שנסע בכבישי מנהרות הכרמל.

להגדרה "רכב שיוך" – "רכב שיוך" הוא רכב שנקבע בהסכם בין מנוי לבין בעל הזיכיון ושאליו ייוחסו החיובים שבהם יחויב המנוי, לצורך אכיפתם. כך למשל ייוחסו החיובים של המנוי לרכב השיוך לצורך הפעלת הסנקציות של אי-חידוש הרישיון או מניעת שינוי הבעלות ברכב

הרכב להתקשר בהסכם עם בעל הזיכיון ולשלם בעבור הנסיעה בכביש גם לאחר ביצוע הנסיעה. חוק כביש חוצה ישראל תוקן זה מכבר כדי לאפשר גבייה באמצעים מתקדמים ואילו חוק מנהרות הכרמל טרם תוקן, ולפיכך במתכונתו הנוכחית אינו מעניק לזכיון את הוודאות הנדרשת כדי להפעיל מנגנון גבייה טכנולוגי מתקדם. בעל הזיכיון נמצא כעת בשלבי הקמה מתקדמים של המנהרות ולפיכך אפיון מערכת הגבייה נדרש בחודשים הקרובים.

גביית אגרה במסגרת החוק הקיים עלולה לגרום הן לרמת שירות נמוכה והן לעומסי תנועה בכניסות לכבישי מנהרות הכרמל. מתוך מטרה לשפר את רמת השירות הצפויה בכבישי מנהרות הכרמל ולמנוע את עומסי התנועה הצפויים בכניסות לכבישים עם פתיחתם, מוצע לתקן את חוק מנהרות הכרמל כך שיאפשר לזכיון לעשות שימוש באמצעי גבייה אלקטרוניים. התיקון יבטיח לזכיון ודאות בגביית האגרה, גם בגבייה שתיעשה לאחר מועד הנסיעה בכביש.

כמו כן מוצע לקבוע מנגנוני ערר וקבילות ראיות שיסייעו להכריע במחלוקות הקשורות בהפעלת כבישי מנהרות הכרמל ובגביית אגרה בעד הנסיעה בהם, ביעילות מרבית.

⁴² ס"ח התשכ"א, עמ' 192.

"הרשות הממונה" – רשות מנהרות הכרמל כמשמעותה בחוזה הזיכיון, שמינתה הממשלה;

"השר" – שר התחבורה והבטיחות בדרכים;

(2) בסעיף 4, אחרי פסקה (6) יבוא:

"(7) אופן החיוב באגרה וקביעת הדרכים לגבייתה, לרבות באמצעות מערכת המופעלת באופן אלקטרוני או באופן אחר (בחוק זה – מערכת גביית האגרה).";

(3) בסעיף 7 –

(א) בפסקה (2), במקום "לגביית אגרה" יבוא "לזיהוי החייב ולגביית האגרה";

(ב) אחרי פסקה (2) יבוא:

"(3) סמכות לגבות אגרה וחייבים אחרים לפי הוראות חוק זה.";

(4) אחרי סעיף 7 יבוא:

"תנאים לשימוש דא. (א) לא ינהג אדם ברכב בכבישי מנהרות הכרמל, אלא אם בכבישי מנהרות הכרמל כן מתקיים אחד מאלה:

(1) ברכב קיים אמצעי זיהוי או שמותרת כניסתו לכבישי מנהרות הכרמל אף ללא אמצעי כאמור, הכל על פי הסכם שימוש תקף;

(2) האגרה בעד אותה נסיעה שולמה בכניסה לכבישי מנהרות הכרמל או ביציאה מהם, והיציאה מכבישי מנהרות הכרמל נעשתה ביציאה המיועדת למשלמי אגרה כאמור בפסקה זו, ככל שהרשות הממונה אישרה את קיומה של יציאה מיועדת כאמור, והכל בכפוף להוראות שקבע בעל הזיכיון לעניין זה, באישור הרשות הממונה;

ד ב ר י ה ס ב ר

להפעלה ולאחזקה של מיתקנים לזיהוי החייב, וכן סמכות לגבות אגרה וחייבים אחרים לפי החוק. סמכויות דומות קיימות בסעיף 32 לחוק נתיבים מהירים.

לפסקה (4)

לסעיף 7א המוצע

מוצע לאפשר לבעל זיכיון, בכפוף לחוזה הזיכיון ובדומה לקבוע בסעיף 33 לחוק נתיבים מהירים, לקבוע תנאים המגבילים את אופן השימוש בכבישי מנהרות הכרמל, כך שהכניסה לכבישים תותר רק לאלה:

– למנויים אשר התקשרו מראש בהסכם שימוש עם בעל הזיכיון, בין אם בהסכם שימוש שלפיו יותקנו ברכב אמצעי זיהוי ובין אם בהסכם שימוש שלפיו מותרת הנסיעה בכבישים אף בלא אמצעי זיהוי (כגון מנויי וידאו);

– למי ששילמו את האגרה בכניסה לכבישי מנהרות הכרמל או ביציאה מהם ויצאו מהכבישים ביציאה שיועדה למשלמי אגרה כאמור, ככל שהרשות הממונה אישרה קיומה של יציאה ייעודית כאמור, בכפוף להוראות שקבע בעל הזיכיון לעניין זה באישור הרשות הממונה. מיקום עמדת התשלום יכול שיהיה בכניסה לכבישים או ביציאה

במקרה של אי-תשלום חייבים, לפי סעיף 17 לחוק, כנוסחו המוצע בפסקה (4) של סעיף 27 להצעת החוק. (לעניין זה ראו גם דברי הסבר לסעיף 27 לחוק, כנוסחו המוצע בסעיף 27(4) להצעת החוק).

להגדרה "הרשות הממונה" – הרשות הממונה היא הגוף שמינתה הממשלה לצורך הפיקוח על בעל הזיכיון ועל קיום הוראות חוזה הזיכיון. הרשות הממונה מכונה, בחוזה הזיכיון ובהחלטת הממשלה שבה מונתה (החלטה מס' 5033 מחודש מאי 1999) "רשות מנהרות הכרמל" (ובאנגלית, CTA – CARMEL TUNNELS AUTHORITY).

לפסקה (2)

סעיף 4 לחוק מנהרות הכרמל מפרט את הנושאים שייכללו בחוזה הזיכיון. מוצע להוסיף את פסקה (7), המחייבת לכלול בחוזה הזיכיון התייחסות לדרך גבייתה של האגרה, לרבות באופן אלקטרוני, וזאת בדומה לקבוע בסעיף 32 לחוק נתיבים מהירים, התש"ס-2000 (להלן – חוק נתיבים מהירים), ובסעיף 4 לחוק כביש חוצה ישראל.

לפסקה (3)

מוצע להרחיב את סמכויות בעל הזיכיון, לעניין הפעלת כבישי מנהרות הכרמל, כך שיכללו גם סמכות להצבה,

(3) מתקיים תנאי אחר שקבע בעל הזיכיון באישור הרשות הממונה, המתיר את כניסת הרכב לכבישי מנהרות הכרמל;

(4) חל פטור מתשלום אגרה לגבי אותה נסיעה, לפי הוראות חוק זה.

(ב) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו על נהיגה ברכב שאין לעכב או למנוע את נסיעתו בכבישי מנהרות הכרמל לפי חוק זה.

הסכם שימוש 27. (א) המבקש להסדיר מראש את אופן חיובו באגרה ובחייבים אחרים לפי הוראות חוק זה, בשל נסיעות ברכב בכבישי מנהרות הכרמל, יתקשר לשם כך בהסכם שימוש עם בעל הזיכיון.

(ב) הסכם שימוש כאמור בסעיף קטן (א) יכלול, בין השאר, הוראות בעניין השימוש באמצעי זיהוי והפקדת עירבון, ככל שבחר המנוי בשימוש באמצעי כאמור, וכן הוראות לעניין אופן תשלום האגרה וחייבים אחרים לפי חוק זה, באחת מדרכים אלה לפי בחירת המנוי:

(1) תשלום באמצעות כרטיס חיוב, כהגדרתו בחוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו-1986⁴³;

(2) תשלום באמצעות הוראת קבע בבנק;

(3) תשלום בדרך אחרת ובתנאים כפי שקבע בעל הזיכיון באישור הרשות הממונה.

ד ב ר י ה ס ב ר

ככל שהמנוי יחפוץ בכך, וכן יתאפשר למנוי לשלם אגרה בשל הנסיעות בכבישי מנהרות הכרמל באמצעי תשלום שונים, כגון: תשלום באמצעות כרטיס אשראי, תשלום באמצעות הוראת קבע בבנק או תשלום בדרך אחרת ובתנאים אחרים כפי שאישרה הרשות הממונה.

מוצע כי בעל הזיכיון, באישור הרשות הממונה, יהיה רשאי לדרוש, כתנאי להתקשרות בהסכם עם מנוי, כי ייקבע בהסכם רכב שיוך בדומה לקבוע בחוק נתיבים מהירים, רכב שיוך הוא רכב אשר אליו ייוחסו החיובים שבהם יחויב המנוי לצורך אכיפתם (ראו דברי הסבר להגדרה "רכב שיוך" שבפסקה (1) של סעיף 27 להצעת החוק). בדרך זו יהיה ניתן לייחס את החיובים של המנוי לרכב השיוך לצורך הפעלת סנקציה כדוגמת אי־חידוש רישיון רכב או מניעת שינוי בעלות ברישיון במקרה של אי־תשלום חיובים (ראו סעיף 17 לחוק, כנוסחו המוצע בפסקה (4) של סעיף 27 להצעת החוק).

קביעתו של רכב כרכב שיוך נועדה לאפשר לנהג העושה שימוש בכבישים ברכב שאינו בבעלותו, להתקשר בהסכם עם בעל הזיכיון, שכן רכב השיוך יכול שיהיה רכבו

מהם, לפי קביעת בעל הזיכיון באישור הרשות הממונה, ובהתאם למקום השתלבותו של הרכב בכבישים;

– למי שעמד בתנאי אחר שקבע בעל הזיכיון באישור הרשות הממונה המתיר את השימוש בכבישי מנהרות הכרמל. המטרה במתן אפשרות לקבוע תנאי אחר לשימוש בכבישים אלה היא לאפשר גמישות לבעל הזיכיון להתיר, באישור הרשות הממונה, שימוש בדרכי תשלום שאינן אפשריות היום אך ייתכן שיהיו אפשריות בעתיד.

עוד מוצע להבהיר כי הוראות מגבילות כאמור לא יחולו לגבי מי שניתן לו פטור מתשלום אגרה לפי הוראות החוק או שלפי הוראות החוק אין לעכב או למנוע את נסיעתו בכבישי מנהרות הכרמל.

לסעיף 27 המוצע

מוצע לאמץ הוראה דומה להוראת סעיף 33 לחוק נתיבים מהירים, ולאפשר הסדרה מראש של אופן החיוב באגרה או בחיובים אחרים לפי החוק בדרך של התקשרות כמנוי בהסכם שימוש עם בעל הזיכיון. במסגרת הסכם השימוש יוסדר אופן השימוש באמצעי זיהוי על ידי המנוי,

⁴³ ס"ח התשמ"ו, עמ' 187.

(ג) בעל הזיכיון רשאי לדרוש, באישור הרשות הממונה, כתנאי להתקשרות בהסכם שימוש שבו נקבע אופן תשלום מסוים מהמנויים בסעיף קטן (ב), כי ייקבע בהסכם רכב שיוך, בהסכמה בכתב ומראש מאת בעל הרכב האמור.

החייב בתשלום אגרה 17. (א) היה לגבי רכב, בעת נסיעתו בכבישי מנהרות הכרמל, הסכם שימוש תקף, יהיה החייב בתשלום האגרה בעד אותה נסיעה – המנוי.

(ב) לא היה לגבי רכב, בעת נסיעתו בכבישי מנהרות הכרמל, הסכם שימוש תקף, יהיה החייב בתשלום האגרה בעד אותה נסיעה – בעל הרכב במועד הנסיעה, אלא אם כן שולמה האגרה בעד אותה נסיעה בעת כניסת הרכב לכבישי מנהרות הכרמל או ביציאה מהם, לפי הוראות סעיף 7א(א)(2).

(ג) הוראות סעיף זה לא יחולו אם המנוי או בעל הרכב, לפי העניין, הוכיח כי הרכב או אמצעי הזיהוי ששימש לצורך חיובו בתשלום האגרה, נגנב ממנו.

פיצוי והחזר הוצאות 17. (א) בעל הזיכיון רשאי לדרוש מכל אחד מהמפורטים להלן, פיצוי והחזר הוצאות שנקבעו לכך לפי סעיף קטן (ב):

(1) אדם שלא שילם חיוב שהוא חייב בתשלומו לפי חוק זה;

(2) אדם שיצא מכבישי מנהרות הכרמל שלא ביציאה המיועדת לו כאמור בסעיף 7א(א)(2);

(3) אדם שעשה מעשה שיש בו כדי למנוע את זיהוי החייב או את חיובו באגרה או שפגע במערכת גביית האגרה באופן אחר;

(4) אדם שעוכבה יציאת רכבו מכבישי מנהרות הכרמל או שרכבו פונה מהם, לפי הוראות סעיף 12;

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 17 המוצע

מוצע לאמץ את הוראות סעיף 12 לחוק כביש חוצה ישראל והוראות סעיף 4 לחוק נתיבים מהירים ולאפשר לבעל הזיכיון לגבות פיצוי והחזר הוצאות ממי שעשה שימוש בכבישי מנהרות הכרמל בלי ששילם חיוב המוטל עליו לפי החוק או ממי שעשה מעשה שיש בו כדי למנוע את זיהוי החייב או את חיובו באגרה או שפגע במערכת גביית האגרה באופן אחר, או ממי שרכבו עוכב או פונה מכבישי מנהרות הכרמל לפי הוראות סעיף 12 לחוק מנהרות הכרמל, כנוסחו בסעיף 27(6) להצעת החוק. כן מוצע להטיל פיצוי והחזר הוצאות על מי שיצא מכביש מנהרות הכרמל שלא ביציאה שיועדה לו, ככל שהרשות הממונה אישרה את קיומה של יציאה כאמור (ראו דברי הסבר לסעיף 7א לחוק, כנוסחו המוצע בפסקה (4) של סעיף 27 להצעת החוק).

עוד מוצע כי סכומי הפיצוי והחזר ההוצאות שייגבו מכל אחד ואחד מהמנויים לעיל, ייקבעו בתקנות על ידי שר התחבורה והבטיחות בדרכים (להלן – השר), בהסכמת שר האוצר ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת.

של המנוי עצמו או רכב שבעליו הוא אדם או תאגיד אחר. במקרה האחרון, קביעת רכב השיוך תיעשה בהסכמת בעל הרכב. כך למשל, אדם שלרשותו עומדים שני כלי רכב, האחד רכב פרטי הרשום על שמו או על שם בן משפחתו והשני רכב הרשום על שם מעבידו, יוכל לרשום את רכבו הפרטי כרכב שיוך. באופן זה לא תידרש הסכמתו של המעביד לנסיעה בכבישי מנהרות הכרמל, משום שהחיוב באגרה וסנקציות ככל שיוטלו, ייוחסו לרכבו הפרטי של העובד.

לסעיף 17 המוצע

בדומה להוראת סעיף 3ד לחוק נתיבים מהירים מוצע כי החיוב באגרה בגין שימוש בכבישי מנהרות הכרמל יחול על המנוי שנקבע בהסכם שימוש תקף לגבי הרכב, ואם אין לגבי הרכב הסכם שימוש תקף – על בעל הרכב במועד הנסיעה בכבישים. כדי להגן על בעלי רכב ומנויים שרכבם או אמצעי הזיהוי שבו נגנב מהם, מוצע שלא להחיל עליהם את הוראות הסעיף המוצע, אם הוכיחו כי אכן כלי הרכב או אמצעי הזיהוי ברכב נגנב מהם.

(ב) השה, בהסכמת שר האוצר ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי לקבוע את סכומי הפיצוי והחזר ההוצאות, שישולמו בידי כל אחד מהמפורטים בסעיף קטן (א).

77. (א) בסעיף זה, "המועד הקובע" – המועד שבו הפך חיוב לחוב חלוט.

דין חיוב לעניין
סרבן תשלום

(ב) חוב חלוט שלא שולם, כולו או חלקו, בתוך 30 ימים מהמועד הקובע, ייתווספו עליו הפרשי הצמדה וריבית פיגורים, מהמועד הקובע ועד לתשלום בפועל.

(ג) הוגשה בקשה לפי סעיף 1א81 לחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967⁴⁴, לביצוע בהוצאה לפועל של חוב חלוט, הפרשי הצמדה או ריבית פיגורים, והוגשה בקשה להארכת מועד להגשת ערר או להגשת בקשת רשות ערעור לפי סעיף 12א, רשאים ועדת הערר או בית המשפט, לפי העניין, או ראש ההוצאה לפועל, להורות על עיכוב הליכי הוצאה לפועל כאמור; על החלטת ועדת ערר בעניין עיכוב הליכי הוצאה לפועל יחול סעיף 12א(ג), כאילו היתה החלטה סופית.

17. (א) לא שילם חייב חובות חלוטים בשל שלושה חשבונות שונים שנשלחו לו בעד נסיעות בכבישי מנהרות הכרמל, יחולו הוראות אלה:

אי-חידוש רישיון
ומניעת שינוי
ברישום בעלות
ברכב

ד ב ר י ה ס ב ר

החוק (כך שאם תתקבל הבקשה יפסיק החוב להיות חלוט וממילא לא יהיה ניתן להמשיך בהליכי הוצאה לפועל לגביו).

עוד מוצע כי על החלטת ועדת ערר בעניין עיכוב הליכי הוצאה לפועל יחול סעיף 12א(ג) לחוק, כנוסחו המוצע בסעיף 27(7), כאילו היתה החלטה סופית. דהיינו, היא תהיה ניתנת לערעור לפני בית המשפט המחוזי, אם ניתנה רשות לכך מאת בית המשפט, בתוך המועדים שקבע השר.

לסעיף 17 המוצע

מוצע לאמץ מנגנון דומה למנגנון שנקבע בסעיף 34 לחוק נתיבים מהירים ובסעיף 101 לחוק כביש חוצה ישראל לגבי אי-חידוש רישיון רכב בשל אי-תשלום חובות חלוטים. לפי המוצע, במקרים שבהם החייב לא שילם חובות חלוטים בשל שלושה חשבונות שונים שנשלחו לו בעד נסיעות בכבישי מנהרות הכרמל, לא תחדש רשות הרישוי את רישיון הרכב שבשלו לא שולמו החובות החלוטים או את רישיון רכב השיוך שאליו מיוחסים החובות, בתנאי שהן בעל הרכב או הנהג והן רשות הרישוי ימציאו לחייב הודעות ולפיהן לא יחודש רישיון הרכב אם לא ישולמו מלוא החובות החלוטים (ובכלל זה הפרשי ההצמדה וריבית הפיגורים) עד למועד חידוש רישיון הרכב. כדי לתת לחייב התרעה מספקת לפני נקיטת סנקציה של אי-חידוש רישיון הרכב, מוצע שהודעה כאמור תישלח לחייב 90 ימים לפחות לפני מועד חידוש רישיון הרכב.

לסעיף 77 המוצע

מוצע להסדיר תשלום הפרשי הצמדה וריבית לבעל הזיכיון בשל איחור בתשלום חוב חלוט. בניגוד להוראות סעיפים 12א לחוק כביש חוצה ישראל, כפי שהוחלו בסעיף 5 לחוק נתיבים מהירים, מוצע כי לא תיגבה תוספת פיגורים בשיעור של 25% בשל איחור בתשלום החוב וכי ייגבו הפרשי הצמדה וריבית פיגורים בלבד, כמפורט להלן:

– מוצע כי בשל חיוב כהגדרתו המוצעת בסעיף 27(1) להצעת החוק, דהיינו "חיוב בתשלום אגרה, או פיצוי והחזר הוצאות", אשר לא שולם בתוך 30 ימים מן המועד הקובע, שהוא המועד שבו הפך החיוב לחוב חלוט כהגדרתו המוצעת, דהיינו, "חיוב שלא הוגש לגביו ערר כאמור בסעיף 12א וחלף המועד להגשת ערר כאמור, או שהערר לגביו נדחה ולא ניתן עוד לערער על ההחלטה שניתנה לגביו, או שניתן לגביו פסק דין חלוט", תשתלם עליו תוספת של הפרשי הצמדה וריבית פיגורים, כמשמעותה בחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961, מהמועד הקובע ועד לתשלום בפועל.

– מוצע לאפשר לוועדת הערר או לבית המשפט, לפי העניין, ולראש ההוצאה לפועל להורות על עיכוב הליכי הוצאה לפועל לפי סעיף 1א81 לחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967, לביצוע חוב חלוט והתוספות עליו, שהם בגדר תביעה על סכום קצוב כמשמעותה בסעיף האמור, אם הוגשה בקשה להארכת מועד להגשת ערר או להגשת בקשת רשות ערעור לפי סעיף 12א לחוק, כנוסחו המוצע בסעיף 27(7) להצעת

⁴⁴ ס"ח התשכ"ז, עמ' 116.

(1) רשות הרישוי בהגדרתה בפקודת התעבורה (בסעיף זה – רשות הרישוי), לא תחדש את רישיון הרכב שבשלו לא שולמו החובות החלוטים או את רישיון רכב השיוך שאליו מיוחסים החובות כאמור, לפי העניין, ובלבד שבעל הזיכיון ורשות הרישוי המציאו לבעל הרכב הודעות שלפיהן לא יחדש רישיון הרכב אם לא ישולמו מלוא החובות החלוטים לפני מועד חידוש הרישיון האמור; הודעות לפי פסקה זו יישלחו בדואר רשום 90 ימים לפחות לפני מועד חידוש רישיון הרכב;

(2) רשות הרישוי לא תבצע כל שינוי ברישום הבעלות ברכב שבשלו לא שולמו החובות החלוטים או ברכב השיוך שאליו מיוחסים החובות כאמור, לפי העניין, ובלבד שבעל הזיכיון המציא הודעות כמפורט להלן:

(א) הודעה לרשות הרישוי על אי תשלום החובות החלוטים בשל הרכב או רכב השיוך, לפי העניין;

(ב) הודעה לבעל הרכב שלפיה לא יבוצע כל שינוי ברישום הבעלות ברכב או ברכב השיוך, לפי העניין, אם לא ישולמו מלוא החובות החלוטים; הודעה לפי פסקת משנה זו תישלח בדואר רשום לא יאוחר מיום עסקים אחד לאחר משלוח ההודעה לרשות הרישוי לפי פסקת משנה (א).

(ב) הוראות סעיף קטן (א)(2) לא יחולו על שינוי רישום בעלות ברכב בשל מכר על ידי רשות לפי סעיף 34 לחוק המכר, התשכ"ח-1968⁴⁵, ולענין זה יחולו על מלוא החובות החלוטים הוראות סעיף 34 לחוק האמור.

(ג) בסעיף זה –

”חשבון” – הודעה על חיוב או על כמה חיובים, בתקופה מסוימת, לגבי כלי רכב מסוים;

”מלוא החובות החלוטים” – החובות החלוטים בתוספת הפרשי הצמדה וריבית פיגורים, ככל שהחייב חב בהם;”

(5) בסעיף 9(א), במקום ”אלא בשל אי תשלום אגרה שיש לשלמה לפי חוק זה” יבוא ”אלא לפי הוראות חוק זה”;

ד ב ר י ה ס ב ר

כאמור, ובלבד שבעל הזיכיון הודיע על כך לרשות הרישוי ואף הודיע על כך לבעל הרכב בתוך יום עסקים אחד ממועד הודעתו לרשות הרישוי.

עוד מוצע, כדי למנוע מצב שבו תשונה הבעלות ברכב שיש לגביו חובות חלוטים, ובעל הרכב החדש לא יוכל לחדש את רישיון הרכב בשל חובות המוכר, כי רשות הרישוי תמנע שינויים בבעלות הרכב בשל חובות חלוטים

⁴⁵ ס”ח התשכ”ח, עמ’ 98.

(5) בסעיף 9(א), במקום "אלא בשל אי תשלום אגרה שיש לשלמה לפי חוק זה" יבוא "אלא לפי הוראות חוק זה";

(6) במקום סעיף 12 יבוא:

"סמכות עיכוב, 12. (א) המדינה, בעל הזיכיון או מי מטעמם, לפי העניין, רשאים למנוע כניסת רכב לכבישי מנהרות הכרמל או לעכב יציאת רכב מכבישים אלה, ולהורות לנוהג ברכב לפנותו מהם לדרך שיוורה לו, אם יש להם יסוד סביר להניח כי מתקיים אחד מאלה, ובלבד שלא יהיה בכך כדי לסכן את עוברי הדרך:

מניעת כניסה או
הרחקה של רכב
מכבישי מנהרות
הכרמל

(1) הנהיגה בכבישי מנהרות הכרמל אסורה לפי הוראות חוק זה או הוראות כל דין אחר;

(2) לא שולם חוב חלוט בשל נסיעה באותו רכב בכבישי מנהרות הכרמל או שהרכב הוא רכב שיוך שאליו מיוחס חוב חלוט שלא שולם בשל נסיעה בכבישים אלה;

(3) נעשה מעשה ביחס לרכב שיש בו כדי למנוע את זיהוי החייב או את החיוב באגרה בשל אותה נסיעה;

(4) הנהג או אחד הנוסעים ברכב פגע במערכת גביית האגרה בכבישי מנהרות הכרמל.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) לא תעוכב יציאת רכב מכבישי מנהרות הכרמל רק בשל אי־תשלום חוב חלוט כאמור בסעיף קטן (א)(2).

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 12(א) לחוק, כנוסחו היום, שעניינה האפשרות לתבוע את האגרה וכן החזר הוצאות ופיצוי בשל נזק שנגרם על ידי מי שלא שילם אגרה כחוק, ואין עוד צורך בסעיף קטן (ב) של סעיף 12 האמור, שעניינו קביעת הוראות לעניין החזר הוצאות ופיצוי.

וזו נוסח סעיף 12 לחוק שמוצע להחליפו:

"סמכויות לענין אכיפת תשלום"

12. (א) המדינה, בעל הזיכיון או מי מטעמם, לפי הענין, רשאים –

(1) למנוע כניסה לכבישי מנהרות הכרמל ממי שלא שילם אגרה שהוא חייב בתשלומה לפי חוק זה, וכן לעכב את היציאה מהם של רכב שבשלו לא שולמה אגרה כאמור;

(2) לדרוש ממי שלא שילם אגרה כאמור בפסקה (1) לפנות את רכב מכבישי מנהרות הכרמל לדרך שיוור לו; לא מילא אחר הדרישה – לגרום לפינוי רכבו ולחייבו בהחזר ההוצאות הכרוכות בכך;

(3) לתבוע ממי שלא שילם אגרה כאמור בפסקה (1) את האגרה שהוא חייב בתשלומה, החזר הוצאות ופיצוי בשל נזק שנגרם.

(ב) שר התחבורה רשאי לקבוע הוראות לענין החזר ההוצאות והפיצוי לפי סעיף קטן (א)(2) ו־(3).

מוצע כי ההוראות בדבר אי־שינוי הבעלות על הרכב לא יחולו על שינוי רישום בעלות בשל מכר על ידי בית משפט, לשכת הוצאה לפועל או רשות אחרת על פי דין, וכי במקרה זה ישולמו החובות מתוך פרדון המכירה.

לפסקאות (5) ו־(6)

מוצע להרחיב את סמכותם של המדינה ושל בעל הזיכיון למנוע נסיעה בכבישי מנהרות הכרמל, לעכב יציאת רכב מכבישים אלה ולדרוש פינוי של רכב מהם, בדומה לסמכויות פקח לפי סעיף 74 לחוק נתיבים מהירים, בהתקיים אחד מאלה:

1. הנהיגה בכבישי מנהרות הכרמל אסורה לפי הוראות החוק או הוראות כל דין אחר;
 2. לא שולם חוב חלוט בשל נסיעה באותו רכב בכבישי מנהרות הכרמל או שהרכב הוא רכב שיוך שאליו מיוחס חוב חלוט שלא שולם בשל נסיעה בכבישים; ואולם בשל אי־תשלום חוב חלוט יהיה ניתן למנוע כניסת רכב לכבישי מנהרות הכרמל אך לא יהיה ניתן לעכב את יציאתו מהם;
 3. נעשה מעשה ביחס לרכב שיש בו כדי למנוע את זיהוי החייב או את החיוב באגרה בשל אותה נסיעה;
 4. הנהג או אחד הנוסעים ברכב פגע במערכת גביית האגרה בכבישי מנהרות הכרמל.
- לאור הוספת סעיף 7ד הקובע הוראות לענין פיצוי והחזר הוצאות לבעל הזיכיון, אין עוד צורך בפסקה (3) של

(ג) סירב הנוהג ברכב למלא אחר הוראה שניתנה לו לפי סעיף קטן (א) רשאים המנויים בסעיף קטן (א) רישה, לגרום לפינוי הרכב מכבישי מנהרות הכרמל;

(7) אחרי סעיף 12 יבוא:

“ועדות ערר 12א. (א) מי שחולק על חיוב או מי שרואה את עצמו נפגע מהפעלת סמכויות בעל הזיכיון לפי חוק זה, רשאי, בתוך 45 ימים ממועד קבלת ההודעה על החיוב או ממועד הפעלת הסמכויות כאמור, לערור על כך לפני ועדת ערר; בערר לפי סעיף זה יהיה בעל הזיכיון המשיב; לענין זה –

(1) הוכיח בעל הזיכיון כי שלח את ההודעה על החיוב בדואר רגיל לכתובת למשלוח דואר כמשמעותה בסעיף 2 לחוק עדכון כתובת, התשס”ה–2005⁴⁶, של החייב, חזקה כי ההודעה התקבלה בידי החייב בתום 15 ימים מהיום שנשלחה, אלא אם כן הוכיח החייב שלא קיבל את ההודעה;

(2) הוכיח בעל הזיכיון כי שלח את ההודעה על החיוב בדואר רשום לכתובת האמורה בפסקה (1), חזקה כי ההודעה התקבלה בידי החייב בתום 15 ימים מהיום שנשלחה, אלא אם כן הוכיח החייב שלא קיבל את ההודעה מסיבות שאינן תלויות בו ולא עקב הימנעותו מלקבלה.

(ב) ועדות ערר יהיו של שלושה חברים כל אחת, והם:

(1) מי שכשיר להתמנות לשופט של בית משפט שלום, שמינה שר המשפטים, והוא יהיה היושב ראש;

ד ב ר י ה ס ב ר

בדואר רגיל לכתובת למשלוח דואר כמשמעותה בסעיף 2 לחוק עדכון כתובת, התשס”ה–2005, אלא אם כן הוכיח החייב כי לא קיבל את ההודעה. מוצע כי אם נשלחה ההודעה בדואר רשום יראו אותה כאילו התקבלה בידי החייב, אלא אם כן הוכיח החייב שלא קיבל את ההודעה מסיבות שאינן תלויות בו (ולא, למשל, עקב הימנעותו מלקבלה).

בדומה לסעיף 4ח(ב) לחוק נתיבים מהירים, מוצע לקבוע כי בוועדת הערר יהיה חבר נציג השר מקרב עובדי משרדו (ולא נציג הרשות הממונה כפי שקבוע בחוק כביש חוצה ישראל). מכיוון שהערר הוא על הפעלת הסמכויות בידי בעל הזיכיון, מוצע כי חבר ועדת הערר לא יהיה חבר הרשות הממונה המנחה את בעל הזיכיון בהפעלת סמכויותיו אלה.

עוד מוצע לקבוע כי ועדת הערר תפעל על פי הוראות חוק בתי הדין המינהליים, והחלטותיה יהיו נתונות לערעור ברשות לפני בית המשפט המחוזי בתוך המועד שיקבע השר. הוראה דומה מצויה בסעיף 4ח(ג) לחוק נתיבים מהירים ובסעיף 12ב(ג) לחוק כביש חוצה ישראל.

לפסקה (7)

לסעיף 12א המוצע

מוצע לקבוע כי מי שחולק על חיוב או מי שרואה עצמו נפגע מהפעלת סמכויות בעל הזיכיון לפי החוק יהיה רשאי לערור על כך לפני ועדת ערר שתוקם לענין זה. ההוראה המוצעת דומה להוראות סעיף 4ח לחוק נתיבים מהירים ולהוראות סעיף 12 לחוק כביש חוצה ישראל, בשינויים מסוימים.

בדומה לקבוע בסעיף 4ח(א) לחוק נתיבים מהירים מוצע לקבוע כי המועד להגשת ערר יהיה 45 ימים ממועד קבלת ההודעה על החיוב (ולא 30 הימים הקבועים בסעיף 12 לחוק כביש חוצה ישראל), וזאת בהתאמה למועד להגשת ערר הקבוע בחוק בתי דין מינהליים, התשנ”ב–1992 (להלן – חוק בתי דין מינהליים).

כדי למנוע אי־בהירות לענין מועד קבלת ההודעה על החיוב, מוצע לקבוע חזקה ולפיה מועד קבלת ההודעה על החיוב שממנו יימנו 45 הימים להגשת ערר, יהיה 15 ימים מהיום שלגביו הוכיח בעל הזיכיון כי שלח את ההודעה

⁴⁶ ס”ח התשס”ה, עמ’ 998.

(2) עובד משרד התחבורה והבטיחות בדרכים, שמינה השר;

(3) נציג ציבור שמינו השר ושר האוצר.

(ג) הוראות חוק בתי דין מינהליים, התשנ"ב-1992⁴⁷, יחולו על ועדת הערר, בשינויים המחויבים מחוק זה, ואולם החלטה סופית של ועדת הערר ניתנת לערעור לפני בית המשפט המחוזי אם ניתנה רשות לכך מאת בית המשפט המחוזי, בתוך המועד שיקבע השר.

(ד) העורר לוועדת ערר לפי הוראות סעיף קטן (א), או המערער לבית המשפט המחוזי לפי הוראות סעיף קטן (ג), ימציא עותק מהערר או מהערעור, לפי העניין, לרשות הממונה; ראתה הרשות הממונה שעניין ציבורי שהוא בתחום תפקידיה או סמכויותיה לפי חוק זה או לפי חוזה הזיכיון עלול להיות מושפע או כרוך בהליך של ערר או ערעור לפי סעיף זה, רשאית היא להתייצב באותו הליך ולהשמיע את עמדתה.

רשומה אלקטרונית 112. (א) בסעיף זה –

– ראייה קבילה

"פלט" – כהגדרתו בחוק המחשבים, התשנ"ה-1995⁴⁸;

"רשומה אלקטרונית" – כל אחד מאלה:

(1) צילום שנעשה במצלמה או במסרטה המופעלות

באופן אלקטרוני או באופן אחר;

(2) מידע שנקלט או שנשמר באמצעים אלקטרוניים,

דיגיטליים או אופטיים, כשהוא נראה, נקרא או מאוחזר

באמצעים כאמור, לרבות פלט.

(ב) רשומה אלקטרונית שהוגשה בדרך שנקבעה בתקנות לפי

סעיף קטן (ג)(1) ו-(2) תהיה ראייה קבילה בכל הליך משפטי

ובכל הליך לפי הוראות חוק זה, לגבי –

ד ב ר י ה ס ב ר

רשומה אלקטרונית כהגדרתה בסעיף המוצע, אף אם אינה צילום במצלמה או במסרטה (למשל קובץ מחשב המשמר את נתוני אמצעי הזיהוי שנקלטו על ידי מיתקן לקריאתם המוצב בכבישים) תוכל לשמש כראיה קבילה ביחס לשלושה ממדים: הראשון, קיומו הפיזי של אמצעי הזיהוי או מספר הרישום המופיע על לוחית הזיהוי של הרכב; השני, מקום הימצא אמצעי הזיהוי או הרכב; השלישי, זמן הימצא אמצעי הזיהוי או הרכב. הרחבת האמצעים העשויים לשמש כראיה נועדה לתת מענה לשימוש באמצעים טכנולוגיים מתקדמים.

כמו כן, כדי להתגבר על "כלל הראיה הטובה ביותר" מוצע לקבוע, כי הגשת רשומה אלקטרונית שהיא פלט מחשב, בהליך משפטי, לא יתחשב כהגשת העתק אלא כהגשת מקור.

כמו כן מוצע, כפי שנקבע בסעיף 4(ד) לחוק נתיבים מהירים, לחייב מסירת עותק לרשות הממונה מכל ערר ומכל ערעור שיוגשו לפי הסעיף המוצע, ולאפשר לרשות להתייצב בהליך ולהשמיע את עמדתה במקרה שהערר או הערעור מעוררים שאלות עקרוניות בעלות השלכה, בין השאר, על כלל משתמשי כבישי מנהרות הכרמל או על אופן הפעלתם.

לסעיף 12 המוצע

מוצע לאמץ את נוסח סעיף 4ט לחוק נתיבים מהירים (הדומה לסעיף 12א לחוק כביש חוצה ישראל, בשינויים מסוימים) ולקבוע כי צילום שנעשה במצלמה או במסרטה יהיה קביל כראיה בכל הליך משפטי.

מוצע לאמץ את ההרחבה שבוצעה בחוק נתיבים מהירים לעומת חוק כביש חוצה ישראל, ולקבוע שכל

⁴⁷ ס"ח התשנ"ב, עמ' 90.

⁴⁸ ס"ח התשנ"ה, עמ' 366.

- (1) אמצעי הזיהוי, או מספר הרישום של הרכב המופיעים בלוחית הזיהוי שלו, כפי שנקלטו ברשומה האלקטרונית;
- (2) מקום הימצא אמצעי הזיהוי או הרכב בעת קליטת הנתונים לגביהם ברשומה האלקטרונית;
- (3) זמן הימצא אמצעי הזיהוי או הרכב שלגביהם נקלטו נתונים ברשומה האלקטרונית במקום האמור בפסקה (2), כפי שצוין ברשומה האלקטרונית.
- (ג) שר המשפטים יקבע –
- (1) כללים לפיקוח ולבקרה על המכשירים המפיקים את הרשומות האלקטרוניות ועל הרשומות האלקטרוניות המוגשות כראיות, והטיפול בהם;
- (2) אופן הגשת רשומות אלקטרוניות שנעשו לפי סעיף זה;
- (3) כללים להגשתם של ראיות או מסמכים נוספים, אם יידרשו, לעניין חוב בשל אי תשלום אגרה.
- (ד) לעניין סעיף זה, לא ייחשב פלט שהוא רשומה אלקטרונית כהעתק, אלא כמקור;

(8) סעיף 13 – בטל.

28. תיקון חוק כביש אגרה (כביש ארצי לישראל), התשנ"ה-1995⁴⁹, בסעיף 3א – אגרה (כביש ארצי לישראל)

- (1) במקום כותרת השוליים יבוא "קטעים נוספים של כביש ארצי לישראל";
- (2) בסעיף קטן (א), בסופו יבוא "(בסעיף זה – בעל זיכיון קיים), או שייבחר לגביו בעל זיכיון לפי הוראות הסעיף האמור";
- (3) בסעיף קטן (ב), אחרי "לפי סעיף קטן (א)" יבוא "להכליל קטע נוסף של כביש ארצי לישראל בחוזה זיכיון שנחתם עם בעל זיכיון קיים";
- (4) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (8)

בדרכים (להלן – השרים) רשאים להחליט כי קטע נוסף של כביש ארצי לישראל (להלן – כביש חוצה ישראל) שלגביו הוחלט לפי סעיף 2 שיהיה כביש אגרה, ייכלל בחוזה הזיכיון שנחתם עם בעל זיכיון קיים שנבחר לפי סעיף 3(א) לחוק כביש חוצה ישראל, וזאת בכפוף לתנאים כספיים וכלכליים שעליהם יורו השרים ושייכללו בחוזה שייחתם לעניין זה עם בעל הזיכיון ושיהווה חלק מחוזה הזיכיון המקורי.

מוצע לתקן את הסעיף האמור כך שיבהיר כי נוסף על הרחבת חוזה זיכיון קיים, רשאים השרים לקבוע כי ייערך לגבי קטע נוסף כאמור הליך נפרד לבחירת בעל זיכיון לפי סעיף 3(א) לחוק כביש חוצה ישראל.

לפסקה (4)

סעיף 4 לחוק כביש חוצה ישראל קובע, בפסקה (1), כי חוזה הזיכיון יכלול, בין השאר, את חובתו של בעל הזיכיון לתכנן, לבנות, לתחזק, להפעיל ולשפר את כביש חוצה

מוצע לבטל את הסנקציה הפלילית הכלולה בסעיף 13 לחוק מנהרות הכרמל, וזאת במקביל להרחבת הסעדים האזרחיים בעניין אכיפת הגבייה. גם בחוק כביש חוצה ישראל בוטלה הסנקציה הפלילית עם הרחבת הסעדים האזרחיים בחוק.

וזה נוסחו של סעיף 13 שמוצע לבטלו:

"עונשין"

13. מי שלא שילם אגרה שהוא חייב בתשלומה לפי חוק זה, דינו – הקנס הקבוע בסעיף 62 לפקודת התעבורה לעבירת קנס שבית המשפט דן בה."

סעיף 28 לפסקאות (1) עד (3)

סעיף 3א לחוק כביש חוצה ישראל שעניינו "הרחבת חוזה הזיכיון", קובע כי שר האוצר ושר התחבורה והבטיחות

⁴⁹ ס"ח התשנ"ה, עמ' 490; התשס"ו, עמ' 33.

"(ג) השרים כאמור בסעיף קטן (א) רשאים להחליט כי חוזה זיכיון לגבי קטע נוסף של כביש ארצי לישראל, לרבות הרחבה של חוזה זיכיון קיים, יחול רק לעניין אחזקתו, הפעלתו, שיפורו, או כל עניין אחר שיוחלט על ידי השרים."

תיקון פקודת
התעבורה

29. בפקודת התעבורה⁵⁰ –

(1) אחרי סעיף 61א יבוא:

"פרק שישי: סדרי הסעה באוטובוס

כרטיסים 61ב. (א) לא ייסע אדם באוטובוס בקו שירות, אלא אם כן שילם מראש את דמי נסיעתו ובידו אישור על תשלום דמי הנסיעה, שהונפק באמצעות אחד מאמצעי הכירטוס שקבע המפקח על התעבורה לעניין זה (בפרק זה – כרטיס).

(ב) הנוסע יציג, לפי דרישה, את כרטיסו לפני כל נציג של בעל הרישיון להפעלת קו שירות באוטובוס, שהוסמך לעניין פרק זה לפי הוראות המפקח על התעבורה (בפרק זה – נציג בעל הרישיון), וימסור לו לפי דרישתו את הכרטיס.

חובת הזדהות 61ג. נוסע באוטובוס בקו שירות שלא הציג כרטיס לפי דרישה כאמור בסעיף 61ב(ב), חייב, לפי דרישת נציג בעל הרישיון, לזהות את עצמו לפניו על ידי תעודת זהות או תעודה מזהה אחרת, ולמסור את מענו.

הנוסע בלא כרטיס 61ד. (א) (1) הנוסע בלא כרטיס, וכן מי שאינו מציג או שאינו מוסר את כרטיסו לפי דרישה כאמור בסעיף 61ב(ב), חייב לשלם את דמי הנסיעה בעד המרחק שנסע לפי תעריף מוגדל שפרסם המפקח על התעבורה ברשומות, ובלבד שלא יעלה על 180 שקלים חדשים.

ד ב ר י ה ס ב ר

ההסדרה הקיימת היום, שעיקרה במסגרת תקנות התעבורה, התשכ"א–1961 (להלן – תקנות התעבורה), איננה מספיקה ולא נעשה בה שימוש. הצורך בשיפור הסדרת האכיפה כנגד התחמקות נוסע מתשלום, מתגבר נוכח ההתפתחויות הצפויות בענף התחבורה הציבורית, וביניהן הכוונה להכניס לשימוש אוטובוסים מרובי קיבולת, שיופעלו על ידי זכיון פרטי. העלייה לאוטובוס מרובה קיבולת נעשית בו זמנית מכמה דלתות רחבות, והנוסעים אמורים לרכוש את כרטיס הנסיעה מראש ולא באוטובוס עצמו, כך שלנהג האוטובוס אין יכולת לפקח על הנכנסים לאוטובוס.

מוצע איפוא להקנות לנציג של בעל רישיון להפעלת קו שירות של אוטובוסים (להלן – בעל הרישיון), את הסמכות לדרוש מנוסע באוטובוס להציג לפניו את כרטיס נסיעתו ולמסור לו את הכרטיס, ואם אין בידו הנוסע כרטיס תקף המתאים לנסיעה או שאינו מציג או שאינו מוסר את כרטיסו לפי דרישת הנציג – לדרוש ממנו תעריף מוגדל בעבור אותה הנסיעה. התעריף המוגדל ייקבע בידי המפקח על התעבורה ויפורסם ברשומות, והוא לא יעלה על סכום של 180 שקלים חדשים.

ישראל. לפיכך, לכאורה, לא ניתן להטיל על בעל הזיכיון, במסגרת חוזה הזיכיון, את תחזוקתו והפעלתו של קטע נוסף מכביש חוצה ישראל שהואקם מתקציב המדינה, בתמורה לגביית אגרה.

מוצע להבהיר כי חוזה הזיכיון לגבי קטע נוסף של כביש חוצה ישראל, ובכלל זה הרחבה של חוזה זיכיון קיים כאמור בסעיף 3א לחוק כביש חוצה ישראל, יכול שיחול רק לעניין אחזקתו, הפעלתו, שיפורו או כל עניין אחר שיוחלט על ידי השרים. כך יהיה ניתן לאפשר, באמצעות בעל זיכיון, תחזוקה והפעלה של קטע מכביש חוצה ישראל שתוכנן ושנבנה טרם העברת הפעלתו אליו, תוך שמירה על רמת שירות גבוהה וכוונת אגרה המתאימה לכיסוי עלויות אלה.

סעיף 29 מוצע לתקן את פקודת התעבורה באופן שישפר את יכולתו של מפעיל קו שירות של אוטובוסים ציבוריים לאכוף את התשלום בעד כרטיס הנסיעה, במטרה להקטין את מספר הנוסעים המתחמקים מתשלום בעבור נסיעתם.

⁵⁰ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 7, עמ' 173; ס"ח התשס"ז, עמ' 430.

(2) המפקח על התעבורה רשאי לקבוע את התעריף המוגדל כאמור בפסקה (1), בשיעורים שונים בהתאם לנסיבות, וכן, לקבוע נסיבות שבהן יהא אדם פטור מתשלום התעריף המוגדל.

(3) הסכום האמור בפסקה (1) יעודכן ב־1 בינואר בכל שנה, לפי שיעור עליית המדד שפורסם לאחרונה לפני יום העדכון לעומת מדד חודש יולי 2008, ויעוגל לשקל החדש הקרוב; לענין זה, "המדד" – מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

(ב) התעורר ספק בדבר התחנה שבה עלה הנוסע לאוטובוס, יחושבו דמי הנסיעה מתחנת המוצא של האוטובוס.

(ג) התעריף המוגדל לפי סעיף זה ישולם לפי דרישה לנציג בעל הרישיון.

(ד) אין בתשלום התעריף המוגדל לפי סעיף זה כדי לגרוע מהאחריות הפלילית בשל נסיעה באוטובוס בקו שירות ללא כרטיס תקף, או בשל אי־הצגה או בשל אי־מסירה של כרטיס לפי דרישה כאמור בסעיף 61(ב);

(2) בסעיף 62, האמור בו יסומן "(א)" ואחריו יבוא:

"(ב) מי שעשה אחד מאלה, דינו – קנס כאמור בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין:

(1) נסע באוטובוס בקו שירות ללא כרטיס תקף המתאים לנסיעתו, או שלא הציג או שלא מסר את הכרטיס לפי דרישה כאמור בסעיף 61(ב);

(2) לא שילם את התעריף המוגדל לפי הוראות סעיף 61

30. בחוק רשות התעופה האזרחית, התשס"ה–2005⁵¹, בסעיף 9, האמור בו יסומן "(א)" התעופה האזרחית ואחריו יבוא:

ד ב ר י ה ס ב ר

התעופה האזרחית, התשס"ה–2005 (להלן – החוק), וזאת, במקום מינהל התעופה האזרחית שפעל עד אז.

בשנות פעילותה של הרשות הוכח שכדי שתוכל לעמוד בהצלחה בסטנדרטים הבינ־לאומיים המחייבים בעולם התעופה האזרחי–הבינ־לאומי, יש צורך בחיזוק עצמאותה. לצורך כך מונתה ועדה בין־משרדית (להלן – הוועדה), בראשותו של מנכ"ל משרד התחבורה והבטיחות בדרכים, לבחינת הדרכים לחיזוק עצמאותה ומעמדה של הרשות, אשר הגישה את המלצותיה ביום 26 בינואר 2009 וקבעה בין השאר, שתקציב הרשות ינוהל ישירות על ידי מנהל הרשות מול אגף תקציבים במשרד האוצר בלא מעורבות משרד התחבורה.

ההסדר הקיים בסעיף 9 לחוק, ולפיו תקציב הרשות נקבע בתחום פעולה נפרד במסגרת תקציב משרד התחבורה, אינו מספיק לצורך החלת עצמאות תקציבית לרשות, שכן הוא יוצר תלות ממשית בין הרשות לבין משרד התחבורה, אשר לו סדרי עדיפות משלו.

על כן מוצע לתקן את סעיף 9 לחוק ולהוסיף לו את סעיף קטן (ב), הקובע הוראות מיוחדות לענין תקציב הרשות.

כן מוצע להטיל על נוסע באוטובוס ציבורי שלא הציג כרטיס לפי דרישת נציג בעל הרישיון כאמור, את החובה להזדהות לפני נציג בעל הרישיון על ידי תעודת זהות או תעודה מזהה אחרת ולמסור את מענו, וזאת במטרה לאפשר לבעל הרישיון לפעול כנגד אותו הנוסע באמצעים העומדים לרשות בעל הרישיון. הסמכויות האמורות יוקנו רק לנציג של בעל רישיון שהוסמך לכך לפי הוראות המפקח על התעבורה.

בצד הסדרת נושא התשלום כאמור, מוצע עוד כי נסיעה בלא כרטיס תקף המתאים לנסיעה, או אי־הצגה או אי־מסירה של הכרטיס לפי דרישת נציג בעל הרישיון כאמור, או אי־תשלום התעריף המוגדל כאמור, יהיו עבירה, ככל הפרה אחרת של הוראות פקודת התעבורה, והקנס בגין כל אחת מאותן עבירות יהיה הקנס הקבוע בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז–1977.

יצוין כי בעקבות התיקון המוצע יתוקנו גם תקנות התעבורה, כדי להתאימן לתיקון החקיקה.

סעיף 30 רשות התעופה האזרחית (להלן – הרשות) הוקמה כרשות במשרד התחבורה, מכוח חוק רשות

⁵¹ ס"ח התשס"ה, עמ' 130.

"(ב) לעניין תקציב הרשות, יקראו את סעיפים 9, 11 ו-12 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985⁵², כך:

(1) בסעיף 9, ברישה, במקום "או עם ממונה אחר על סעיף תקציב, לפי העניין" יקראו "ועם מנהל הרשות";

(2) בסעיף 11(א), במקום "השר הנוגע בדבר או ממונה אחר על סעיף תקציב" יקראו "מנהל הרשות";

(3) בסעיף 12(ד), במקום "השר הנוגע בדבר או ממונה אחר על סעיף תקציב" יקראו "מנהל הרשות".

פרק ט': ביטחון פנים

31. בחוק סמכויות לשם שמירה על ביטחון הציבור, התשס"ה-2005⁵³ –

(1) בסעיף 2 –

(א) אחרי ההגדרה "פקודת החיפוש" יבוא:

"פסק" – עובד רשות מקומית הממלא תפקידי פיקוח, שהוסמך לפי סעיף 7א(א) לביצוע פעולות אבטחה ושמירה על ביטחון הציבור לפי חוק זה, לשם סיוע למשטרת ישראל במניעת אלימות";

(ב) אחרי ההגדרה "רכב", "רכב ציבורי" יבוא:

"רשות מקומית" – עיריה, מועצה מקומית, מועצה אזורית או איגוד ערים";

דבריו הסבר

למלא את תפקידים כיום, היא סמכות העיכוב בשטח, שתכלול את הסמכות להביא את העצור לתחנת המשטרה. התנאים להרחבת סמכויות הפקחים גובשו במסגרת ועדה בין-משרדית נוספת בראשות רב-ניצב בדימוס שלמה אהרונישקי.

לפיכך, כדי לסייע למשטרת ישראל בפעולות למניעת אלימות ולאפשר "גיוס" גופים ציבוריים נוספים לצורך התמודדות רציפה ויעילה עם תופעת הפשיעה, תוך שיפור איכות החיים וביטחונם האישי של התושבים, מוצע להעניק את כל הסמכויות הנתונות למאבטח בחוק סמכויות לשם שמירה על ביטחון הציבור, התשס"ה-2005 – גם לפקחי רשויות מקומיות, בכפוף להסמכת השר לביטחון הפנים. כמו כן, מוצע להעניק לפקח סמכות לדרוש מחשוד שעוכב ויש חשש שיימלט או שזהותו אינה ידועה, להילוות עמו לתחנת המשטרה כדי למסרו לידי שוטף, לרבות שימוש בכוח סביר במקרה של סירוב מצד החשוד.

בהסמכה לפי התיקון המוצע יקבע השר לביטחון הפנים באילו סוגי מקומות בתחומי הרשות המקומית יהיה פקח רשאי להפעיל את סמכויותיו. פקח יעשה שימוש בסמכויותיו רק בעת מילוי תפקידו, כשהוא לבוש מדי פקח ותג זיהוי וכשיש בידו תעודת פקח. תוקף תעודת הפקח יהיה לשלוש שנים עם אפשרות הארכה לתקופות נוספות של שלוש שנים כל אחת.

בפסקה (1) מוצע ששר האוצר יתייעץ עם מנהל הרשות בהפעילו את סמכותו לפי סעיף 9 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985 (להלן – חוק יסודות התקציב), שעניינו קביעת מנת מימון.

בפסקה (2) מוצע ששינויים כאמור בסעיף 11 לחוק יסודות התקציב יהיו על פי הצעת מנהל הרשות. בפסקה (3) מוצע כי קביעת המטרות אשר להן יוצאו הסכומים וימולאו המטרות בתכנית שנקבע לגביה שהיא תשמש כרזובה או כעתודה, כאמור בסעיף 12(ד) לחוק יסודות התקציב, תהיה על פי הצעת מנהל הרשות.

סעיף 31 בשנים האחרונות גובר הצורך במציאת פתרונות ודרכים להפחתת הפשיעה ולמיגורה. לשם כך הוקמה הוועדה לבחינת שיטור קהילתי ומשטרה עירונית במאבק באלימות, בראשות רב-ניצב בדימוס יעקב טרנר (להלן – הוועדה), אשר בחנה כלים למאבק בתופעת האלימות.

עבודת הוועדה הצביעה על קיומן של נקודות תורפה רבות במצב הנוכחי, ביניהן העדר סמכויות אכיפה מספקות בידי פקחי הרשויות המקומיות, המצויים דרך קבע במרכזים ציבוריים שבהם מתגלות תופעות אלימות.

על כן, אחת מהמלצות הוועדה היתה להרחיב את סמכויות פקחי הרשויות המקומיות. הוועדה קבעה כי "הסמכות החשובה ביותר החסרה לפקחים, על מנת שיוכלו

⁵² ס"ח התשמ"ה, עמ' 60.

⁵³ ס"ח התשס"ה, עמ' 758.

7א. (א) השר, בהתייעצות עם שר הפנים, רשאי לבקשת רשות

מקומית להסמיך פקח של הרשות המקומית בסמכויות הנתונות למאבטח בחוק זה, לשם סיוע למשטרת ישראל בפעולות למניעת אלימות; בהסמכה לפי סעיף קטן זה יקבע השר באילו סוגי מקומות בתחומי הרשות המקומית יהיה פקח רשאי להפעיל את הסמכויות לפי חוק זה, ולעניין סמכויות לפי סעיף 3(א) – באילו מקומות מהמקומות המפורטים באותו סעיף, בתחומי הרשות המקומית, יהיה פקח רשאי להפעיל את סמכויותיו לפי אותו סעיף.

(ב) נוסף על האמור בסעיף קטן (א), לפקח תהיה סמכות לדרוש מחשוד שעוכב ויש חשש שיימלט או שזהותו אינה ידועה, להילוות עמו לתחנת משטרה כדי למסור אותו לידי שוטר, ואם סירב המעוכב – להשתמש בכוח סביר כדי להביאו לתחנת המשטרה.

(ג) לא יוסמך פקח לפי סעיף קטן (א) אלא לאחר שקצין מוסמך אישר את כשירותו לכך כאמור בסעיף 8, בשינויים המחויבים.

(ד) פקח לא יעשה שימוש בסמכויות הנתונות לו לפי סעיפים קטנים (א) או (ב), אלא בעת מילוי תפקידו ובהתקיים שניים אלה:

(1) הוא לבוש מדי פקח, ובלבד שאינם נחזים להיות מדי משטרה, ועונד באופן גלוי תג המזהה אותו ואת תפקידו;

(2) יש בידו תעודת פקח חתומה בידי קצין מוסמך המעידה על תפקידו ועל סמכויותיו כאמור, שאותה יציג על פי דרישה.

(ה) תוקפה של תעודת פקח יהיה לשלוש שנים מיום הינתנה, ובלבד שמקבל התעודה משמש בתפקיד פקח; השר רשאי להאריך את תוקפה של תעודת פקח לתקופות נוספות שלא יעלו על שלוש שנים כל אחת, וזאת כל עוד משמש הפקח בתפקידו.

תיקון חוק סדר הדין הפלילי (חקירת חשודים), התשס"ב-2002⁵⁴ – 32. בחוק סדר הדין הפלילי (חקירת חשודים), התשס"ב-2002⁵⁴ – הדין הפלילי (חקירת חשודים)

ד ב ר י ה ס ב ר

חוק חקירת חשודים נועד ליישם את המלצות הוועדה הציבורית בראשות שופט בית המשפט העליון דאז, השופט אליעזר גולדברג, שמונתה בשנת 1993 לצורך גיבוש מסקנות בנושא הרשעה על סמך הודאה בלבד והעילות למשפט חוזר. הוועדה קבעה, כי יש להקפיד על תיעוד מדויק של חקירת המשטרה, כך שישמש אמצעי בקרה

מתן הסמכויות כאמור נועד לסייע למשטרת ישראל בהתמודדות עם תופעת האלימות.

סעיף 32 חוק סדר הדין הפלילי (חקירת חשודים), התשס"ב-2002 (להלן – חוק חקירת חשודים), קובע חובת תיעוד של חקירת חשוד, בתנאים המנויים בו.

⁵⁴ ס"ח התשס"ב, עמ' 468; התשס"ח, עמ' 572.

(1) בסעיף 17(1), אחרי "המנויות בתוספת" יבוא "ובתנאים המנויים בה";

(2) בסעיף 12 –

(א) בסעיף קטן (ד), בסופו יבוא "בעבור עריכת תמליל מודפס כאמור בסעיף קטן (ג) ובעבור תרגום התמליל";

(ב) אחרי סעיף קטן (ד) יבוא:

"(ה) אין בהוראות חוק זה כדי להטיל חובה על עריכת תמליל מודפס מתיעוד חותני או מתיעוד קולי של חקירת חשוד."

(3) בתוספת, בסופה יבוא, "ובנסיבות שבהן כתב האישום, אם יוגש, צפוי להיות מוגש לבית המשפט המחוזי."

פרק י': בריאות

33. בפקודת הרוקחים [נוסח חדש], התשמ"א–1981⁵⁵, בסעיף 26(א), בסופו יבוא "או בירי אח או אחות מוסמכים שקיבלו הרשאה אישית לכך מידי המנהל, לפי תנאים והוראות שיקבע".

ד ב ר י ה ס ב ר

אשר על כן, מוצע לתקן את התוספת לחוק כך שתכלול עבירות שעונשן המרבי לפי החוק הוא עשר שנות מאסר או יותר ושאלם יוגש בגין כתב אישום הוא צפוי להיות מוגש לבית המשפט המחוזי (לפסקאות (1) ו-(3)).

הצעה זו מאמצת את המלצתו של צוות בין-משרדי שמונה על ידי פרקליט המדינה בחודש פברואר 2005, בראשות מר הרצל שביר, ראש מח"ש, בהשתתפות נציגים ממשטרת ישראל, המשרד לביטחון הפנים ופרקליטות המדינה, שמטרתו היתה גיבוש המלצות באשר לקשיים התקציביים שהתעוררו לעניין תמלול קלטות חקירה שהוכנו מכוח חוק חקירת חשודים.

התיקון המוצע עולה בקנה אחד עם התכלית המקורית של החקיקה, שמלכתחילה ייחדה את חובת התיעוד החזותי לעבירות חמורות שהעונש המרבי הצפוי מהן לנאשם הוא עשר שנות מאסר או יותר, ועם זאת הוא יאפשר צמצום בעלויות הגבוהות של יישום החוק.

סעיף 33 סעיף 26 לפקודת הרוקחים [נוסח חדש], התשמ"א–1981 (להלן – פקודת הרוקחים), קובע בסעיף קטן (א) כי לא ינופק תכשיר רפואי ששיווקו מותנה במרשם רופא, אלא לפי מרשם חתום בידי רופא, רופא שיניים או רופא וטרינר. כן נקבע בסעיף קטן (א1) כי רוקח רשאי לנפק תכשיר מרשם שלא על פי מרשם חתום בידי רופא, בהתאם להוראות שיקבע שר הבריאות.

מוצע לתקן את הסעיף האמור ולהסמיך את שר הבריאות לקבוע הוראות, אשר יאפשרו ניפוק של תכשיר מרשם בידי אח או אחות מוסמכים שקיבלו הרשאה אישית לכך מידי המנהל הכללי של משרד הבריאות, לפי תנאים והוראות שיקבע.

על המתרחש בחדר החקירה, וזאת לשם מניעת הודאות שווה של נחקרים בשל אלימות שנקטה כלפיהם והפחתת משפטי זוטא לעניין קבילותן של ההודאות.

לצורך יישומו של חוק חקירת חשודים ומילוי החובה כראוי, נדרשת משטרת ישראל להשקיע משאבים ניכרים הכוללים רכישת ציוד תיעוד והתקנתו, הוצאות תפעול ותחזוקה ועוד. יצוין לעניין זה, כי אם יידרש גם תמלול של התיעוד שיעשה על פי החוק האמור, העלות של התמלול נאמדת בכ-250 מיליון ש"ח מדי שנה.

לפיכך, כדי לאפשר את יישומו של החוק האמור תוך הגשמת תכליתו, מוצע להבהיר את המצב הקיים, ולפיו אין באמור בחוק כדי להטיל חובת תמלול של תיעוד חזותי או תיעוד קולי של חקירה. כמו כן, מוצע להסמיך את השר לביטחון פנים לקבוע תשלום בעבור עריכת תמליל מודפס ובעבור תרגום התמליל (לפסקה (2)).

סעיף 7 לחוק חקירת חשודים קובע, כי חקירת חשוד בעבירות המנויות בתוספת תתועד בתיעוד חזותי. כדי למקד את המשאבים המוגבלים הקיימים ליישום החוק בחקירת עבירות חמורות, נקבע בתוספת לחוק כי חובת התיעוד החזותי תחול על עבירות שהעונש המרבי הקבוע לצדן הוא עשר שנות מאסר או יותר. עם זאת, לפי סעיף 51(א1)(ב) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד–1984, יש סמכות לפרקליט המדינה או לפרקליט מחוז להעמיד אדם לדין בעבירות שעונשן שבע שנות מאסר או יותר בבית משפט שלום ולא בבית משפט מחוזי. במקרים אלה, העונש המרבי שיוכל בית משפט שלום לגזור בשל העבירה הוא שבע שנות מאסר בלבד. סמכות זו נועדה למקרים שבהם נסיבות ביצוע העבירה אינן חמורות במיוחד. בהתאם ללשון החוק, חובת התיעוד חלה על חקירה גם בשל העבירות האמורות.

⁵⁵ ע"ר 1947, תוס' 1, עמ' 262.

(1) בסעיף 2(ב), במקום הסיפה החל במילים "רשאי" יבוא "ועדת המכרזים, בהסכמת מנהל שירותי הרפואה, רשאית לקבוע מספר מיטות נמוך יותר, לתקופה שתקבע; לענין זה, "ועדת המכרזים" – ועדת המכרזים הפועלת לעריכת המכרז הפומבי האמור בסעיף 3;

(2) סעיף 4 – בטל;

(3) בסעיף 5(א), במקום "לפי סעיפים 3 או 4, לפי הענין" יבוא "לפי סעיף 3";

(4) בסעיף 6(א), הסיפה החל במילים "או על ידי המדינה" – תימחק.

35. בחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994⁵⁷ (להלן – חוק ביטוח בריאות ממלכתי) –

(1) בסעיף 2 –

(א) אחרי ההגדרה "דמי ביטוח לאומי" יבוא:

"החוקה", "יחד עם אחרים" ו"שליטה" – כהגדרתם בחוק הפיקוח על

שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981⁵⁸;

ד ב ר י ה ס ב ר

בהסכמת מנהל שירותי הרפואה, לקבוע מספר מיטות נמוך יותר מ־300, לתקופה שתקבע. זאת, במקום הסמכות הנתונה על פי החוק למנהל שירותי הרפואה לקבוע מספר מיטות נמוך יותר, על פי בקשת היזם. בנוסף, מוצע לבטל את ההוראות המטילות את האחריות על הקמת בית החולים על הממשלה.

וזו לשונו של סעיף 4 לחוק, שמוצע לבטלו:

"הקמת בית החולים על ידי המדינה"

4. לא נבחר זוכה במכרז לפי סעיף 3 בתוך שישה חודשים מיום פרסומו, יתוכנן בית החולים באשדוד ויוקם על ידי המדינה, בהתאם לכללים שיקבעו השרים, באישור ועדת הכספים של הכנסת, ובלבד –

(1) שהתקופה להקמת בית החולים ולתחילת הפעלתו לא תעלה על שש שנים מיום פרסום המכרז;

(2) שבית החולים יכלול לא פחות מ־300 מיטות."

סעיף 35 לפסקה (3)

סעיף 5 לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד–

1994 (להלן – חוק ביטוח בריאות ממלכתי), שעניינו מעבר מקופת חולים אחת לקופת חולים אחרת, קובע, בין השאר, כי תושב לא יהיה רשאי לבטל את חברותו בקופת חולים, אלא לאחר שחלפה תקופה של שנה אחת לפחות מהיום שנרשם בה. עוד קובע הסעיף האמור, כי הודעה על מעבר מקופת חולים אחת לקופת חולים אחרת תיכנס לתוקף באחד מארבעה מועדים הקבועים בחוק (1 בינואר, 1 באפריל, 1 ביולי ו־1 באוקטובר). לפי המועד הקרוב ליום מסירת ההודעה.

הענקת סמכויות כאמור לסגל האחים והאחיות המוסמכים עולה בקנה אחד עם המגמה במדיניות המערב בשנים האחרונות לאפשר לסגל האחים והאחיות לבצע פעולות רפואיות שבעבר היו בסמכות רופא בלבד, וזאת נוכח ההתקדמות המדעית בתחום הרפואה והעלייה ברמת ההכשרה של האחים והאחיות בהשוואה לשנים קודמות. מתן אפשרות זו גם יקל על מתן טיפול לחולים כרוניים כהמשך לביקורם אצל הרופא, יאפשר מתן טיפול מיידי לחולים הזקוקים לכך ויביא לייעול מערכת הבריאות תוך ניצול מרבי של יכולותיהם של האחים והאחיות המוסמכים.

סעיף 34 חוק בית חולים באשדוד (הקמה והפעלה), התשס"ב-2002 (להלן – חוק בית חולים באשדוד),

אשר נחקק כהצעת חוק פרטית, קובע כי יוקם בית חולים בעיר אשדוד, שיכלול לפחות 300 מיטות, בידי יזם שייבחר באמצעות מכרז פומבי, ואם לא ייבחר זוכה במכרז, יוקם בידי המדינה. עוד קובע סעיף 3 לחוק האמור כי יש לכלול במכרז הפומבי תנאי הקובע כי הערכת ההכנסה הצפויה מהמבנים שיוקמו לשימושים נלווים לבית החולים ולשימושים מסחריים לא תפחת מעלות ההקמה של בית החולים.

בעקבות חקיקת החוק מונתה ועדת מכרזים בין־משרדית לפרסום המכרז. ועדת המכרזים הבין־משרדית פרסמה בחודש אוגוסט 2008 מסמכי פנייה להליך מיון מוקדם להשתתפות במכרז, אליה הוגשו שלוש הצעות.

כדי להבטיח את פעילותו העצמאית של בית החולים, בהתאם להוראות החוק, בלא תלות בממשלה ובהתחשב במענה האשפוזי הניתן לתושבי העיר אשדוד על ידי בתי החולים הסמוכים לעיר, מוצע להסמיך את ועדת המכרזים,

⁵⁶ ס"ח התשס"ב, עמ' 124.

⁵⁷ ס"ח התשנ"ד, עמ' 156; התשס"ז עמ' 55.

⁵⁸ ס"ח התשמ"א, עמ' 208.

- (ב) אחרי ההגדרה "חוק הביטוח הלאומי" יבוא:
 "חוק החברות" – חוק החברות, התשנ"ט-1999⁵⁹;
 (ג) אחרי ההגדרה "מועצת הבריאות" יבוא:
 "נושא משרה" – כהגדרתו בחוק החברות;
 (ד) אחרי ההגדרה "סל שירותי הבריאות" יבוא:
 "קופה בבעלות פרטית" – קופת חולים שהתקיימו לגביה הוראות סעיף 25(1)(ב);
 (2) בסעיף 4(ד), פסקה (1) – תימחק;
 (3) בסעיף 5 –
 (א) במקום סעיף קטן (ב) יבוא:
 "ב) תושב יהיה רשאי לבטל את חברותו בקופת חולים פעמיים במהלך פרק זמן של שנים עשר חודשים";
 (ב) בסעיף קטן (ג), במקום "ביום 1 בינואר, 1 באפריל, 1 ביולי או 1 באוקטובר" יבוא "ביום 1 בינואר, 1 במרס, 1 במאי, 1 ביולי, 1 בספטמבר או 1 בנובמבר";
 (4) בסעיף 10(ג), אחרי פסקה (1) יבוא:

"(א1) (א) מבוטח שעבר מקופת חולים אחת (בפסקה זו – הקופה הקודמת) לקופת חולים אחרת (בפסקה זו – הקופה הקולטת), והצטרף לתכנית לשירותים נוספים של הקופה הקולטת בתוך 90 ימים מהמועד שבו נרשם כחבר בה, יהיה פטור מתקופת אכשרה בתכנית לשירותים נוספים של הקופה הקולטת שנקבעה כאמור בפסקה (1), כמשך תקופת חברותו בתכנית לשירותים נוספים בקופה הקודמת, לרבות תקופת האכשרה שעבר במסגרת אותה תכנית, הכל בכפוף להוראות פסקת משנה (ב);
 (ב) הקביעה כאמור בפסקת משנה (א) תחול במעבר בין רבדים מקבילים בתכנית לשירותים נוספים בקופת החולים הקודמת ובקופת החולים הקולטת, ואולם אם המבוטח עבר מרובד נמוך בקופה הקודמת לרובד גבוה יותר בקופה הקולטת תחול על המבוטח תקופת האכשרה החלה בקופה הקולטת שנקבעה לגבי מעבר בין הרובד הנמוך לרובד הגבוה יותר שאליו

ד ב ר י ה ס ב ר

אכשרה סבירות (סעיף קטן (ג)1)). עוד נקבע, כי הקופה רשאית לקבוע לעניין תקופות אכשרה כאמור הוראות שונות לגבי מעבר מתכנית של קופה אחרת.

חיוב מבוטח העובר מקופת חולים אחת לאחרת ומבקש להצטרף לתכנית לשירותי בריאות נוספים של אותה קופה, לעבור את תקופת האכשרה הנדרשת באותה תכנית במלואן, בלא התחשבות בוותק שצבר בתכנית לשירותי בריאות נוספים שבה היה חבר בקופת החולים שממנה עבר, יוצרת חסם מהותי, במעבר מקופת חולים אחת לאחרת, ואינה מתיישבת עם הטעמים שביסוד קביעת תקופת אכשרה.

אשר על כן, מוצע לקבוע כי מבוטח העובר מקופת חולים אחת לאחרת, יהיה פטור מתקופת אכשרה בתכנית

במטרה להגביר את התחרות במערכת הבריאות מוצע להקל את תנאי המעבר של המבוטחים בין קופות החולים, כך שתושב יהיה רשאי לבטל את חברותו בקופת חולים פעמיים בשנה. כמו כן, מוצע לקבוע שישה מועדים לכניסה לתוקף של הודעה על מעבר בין קופות חולים (1 בינואר, 1 במרס, 1 במאי, 1 ביולי, 1 בספטמבר ו-1 בנובמבר). וזאת במקום ארבעה מועדים הקבועים כאמור בחוק כנוסחו כיום.

לפסקה (4)

סעיף 10 לחוק ביטוח בריאות ממלכתי קובע כי קופת חולים תצטרף לתכנית לשירותי בריאות נוספים כל חבר המבקש להצטרף לתכנית ולא תגביל את הצטרפותו או את זכויותיו בעת הצטרפותו בתנאי כלשהו, למעט תקופות

⁵⁹ ס"ח התשנ"ט, עמ' 189.

הצטרף; לעניין זה, "רבדים מקבילים", "רובד נמוך" ו"רובד גבוה" – לפי המדרג הפנימי של התכניות לשירותים נוספים שקבעה כל קופת חולים, בלא קשר להיקף השירותים הכלולים בכל רובד";

(5) בסעיף 13(א) –

(א) אחרי פסקה (א1) יבוא:

"(ב1) תשלום חודשי בריהפחתה לפי סעיפים 13 ו-14";

(ב) בפסקה (5) –

(1) אחרי "בניכוי" יבוא "שני אלה";

(2) הסיפה החל במילים "סכום שייחשב" תסומן "(א)" ואחריה יבוא:

"(ב) סכומי ההפחתות של כל קופות החולים כאמור בסעיף 18";

(6) אחרי סעיף 13 יבוא:

"תשלום חודשי 13א. (א) קופת חולים רשאית לקבוע תשלום חודשי שלא יעלה על 90 שקלים חדשים (בסעיף זה – הסכום המרבי), שיחול על החברים בקופת החולים בהתאם להוראות סעיף 14 (להלן – תשלום חודשי בריהפחתה).

(ב) התשלום החודשי בריהפחתה יהיה אחיד, בלתי מפלה ובלא תלות בהכנסות החברים.

(ג) הסכום המרבי יעודכן ב־1 באפריל בכל שנה, בשיעור עליית מדד יוקר הבריאות בשנה הקודמת.

ד ב ר י ה ס ב ר

בבעלות פרטית). הכרה בקופת חולים נוספת, אשר בשל צורת ההתאגדות שלה תפעל ביעילות כלכלית רבה יותר מאשר קופות החולים הקיימות, תשפר את רמת השירות לתושבים, ותניע גם את קופות החולים הקיימות לייעל את שירותיהן ולשפר את איכותם ורמתם, כדי לעמוד בתחרות למול קופת החולים בבעלות פרטית.

על הקופה בבעלות הפרטית יחולו הכללים החלים על כלל קופות החולים במסגרת חוק ביטוח בריאות ממלכתי, לרבות החובה לספק את שירותי הבריאות באיכות סבירה, בתוך זמן סביר ובמרחק סביר ממקום מגורי המבוטח, וכן החובה לקבל כל תושב שיבחר להירשם בה, בלא הגבלות והתניות.

במטרה להבטיח כי הרווח של הקופה בבעלות פרטית יהיה כתוצאה מהתייעלות בניהול הקופה, מוצע גם להסמיך את שר הבריאות ואת שר האוצר לקבוע את שיעור הרווח המרבי של הקופה, וזאת בשים לב לכך ששיעור הרווח והוצאות המינהל בקופה בבעלות פרטית לא יעלו על שיעור הוצאות המינהל בקופות החולים האחרות.

לפי התיקון המוצע, שר הבריאות, בהתייעצות עם שר האוצר, יהיה רשאי להכיר בתאגיד כקופת חולים בבעלות פרטית, לבקשת אותו תאגיד ולאחר בחינת פרטים שיימסרו בידי התאגיד. הפרטים האמורים כוללים, בין השאר, פירוט השינויים שבדעת התאגיד להציע ביחס לסל שירותי הבריאות, פרטים בדבר הספקים שבאמצעותם הוא מתכוון לספק את השירותים, רשימת בעלי אמצעי השליטה

לשירותי בריאות נוספים כמשך חברותו בתכנית לשירותי בריאות נוספים בקופה שממנה עבר. פטור זה יחול במעבר בין רבדים מקבילים של התכניות, כדי שלא להעניק למבוטח שעבר לקופה חדשה יתרון על פני מבוטח ותיק של אותה קופה החבר ברובד שירותים נמוך יותר. זאת, בתנאי שהצטרף לתכנית לשירותי בריאות נוספים של הקופה החדשה שאליה עבר בתוך 60 ימים ממועד הצטרפותו לקופה.

לפסקאות (1), (9), (11) עד (15) ו-(19) עד (20)

קופות החולים שהיו קיימות ערב תחילתו של חוק ביטוח בריאות ממלכתי, הוכרו מכוחו (סעיף 67 לחוק והתוספת השביעית לו). עוד קבע החוק תנאים להכרה בתאגיד המבקש לפעול כקופת חולים בהתאם לחוק (סעיף 25 לחוק). אחד התנאים להכרה בתאגיד כקופת חולים הוא כי מסמכי היסוד של התאגיד אינם מאפשרים חלוקת רווחים שנצברו בו. בפועל, לא הוכר עד היום תאגיד נוסף כלשהו כקופת חולים מכוח החוק.

אבן יסוד של חוק ביטוח בריאות ממלכתי היא קיומה של תחרות בין קופות החולים, תחרות המביאה לשיפור ברמת השירותים ובאיכות השירותים הניתנים מכוח החוק. במצב הנוכחי, בשל חסמי כניסה גבוהים לשוק, תחרות זו מוגבלת.

התיקון המוצע נועד לאפשר פעולה של קופת חולים למטרות רווח (שכונתה, לעניין זה – קופת חולים

(ד) קופת חולים רשאית לשנות את גובה התשלום החודשי בריהפחתה ובלבד שלא יעלה על הסכום המרבי.

(ה) על קביעת תשלום חודשי בריהפחתה לפי סעיף קטן (א) ועל שינוי גובה התשלום לפי סעיף קטן (ד), תמסור קופת החולים הודעה לשר הבריאות, למוסד ולחברי הקופה; קביעה או שינוי כאמור ייכנסו לתוקף ב־1 בחודש שלאחר תום 60 ימים ממועד ההודעה לשר הבריאות על הקביעה או השינוי, לפי העניין.

(ו) השיעור המעודכן של התשלום החודשי בריהפחתה של כל קופת חולים, בהתאם להודעה שנמסרה לשר הבריאות לפי סעיף קטן (ה), יפורסם באתר האינטרנט של משרד הבריאות.

(ז) שר הבריאות רשאי לקבוע הוראות לעניין דרכי מסירת ההודעה לחברי הקופה על קביעת התשלום החודשי בריהפחתה ועל השינוי בגובה התשלום כאמור בסעיף קטן (ה).

(ח) התשלום החודשי בריהפחתה ייגבה על ידי המוסד בדרך שבה הוא גובה את דמי ביטוח הבריאות.”;

(7) בסעיף 14 –

(א) בכותרת השוליים, בסופה יבוא “ותשלום חודשי בריהפחתה”;

(ב) בסעיף קטן (ב) –

(1) בפסקה (1), אחרי “בשיעור של 5% מהכנסת העובד” יבוא “וכן תשלום חודשי בריהפחתה בעד אותו עובד” ואחרי “ינכה את דמי ביטוח הבריאות” יבוא “ואת התשלום החודשי בריהפחתה”;

(2) בפסקה (2), בסופה יבוא “וכן תשלום חודשי בריהפחתה”;

(3) אחרי פסקה (2) יבוא:

”(3) על אף האמור בפסקה (1), היתה הכנסתו החודשית של העובד כאמור באותה פסקה נמוכה מהתשלום החודשי בריהפחתה החל עליו, תחול על העובד החובה לשלם למוסד את התשלום החודשי בריהפחתה כאמור בפסקה (2);”;

ד ב ר י ה ס ב ר

לספק את השירותים לתושבים באיכות וברמה הנדרשים, בהתחשב ביעילותה בהפעלת השירותים.

בהתחשב באופייה הציבורי של פעילות קופה בבעלות פרטית, מוצע להחיל גם עליה מבחנים לצורך תמיכה בקופות חולים, אשר נקבעו מכוח הוראות סעיף 3א לחוק יסודות התקציב, התשמ”ה–1985, אלא אם כן נקבע אחרת באותם מבחנים.

עוד מוצע לקבוע, כי שליטה בקופה בבעלות פרטית והחזקת אמצעי שליטה בה בשיעור העולה על עשרה אחוזים יהיו מותנים בהיתר שייתנו השרים, וכן מוצע לקבוע עבירה פלילית בשל אי־קיומן של ההוראות המוצעות.

בו, האמצעים הכספיים שלו, וכל נתון נוסף שיידרש לדעת השרים לשם הדיון בבקשה.

ההכרה בתאגיד כקופת חולים תכלול תנאים, שייקבעו על ידי השרים, אשר נועדו להבטיח את יציבות קופת החולים שתוקם, ובכלל זה דרישות מבעלי השליטה בקופה, הוראות לעניין משיכת דיבידנד ושיעור הרווח המרבי המותר לקופה, סכום המענק שיינתן לקופה מאוצר המדינה והתנאים לקבלתו, והוראות בעניינים נוספים הנדרשים בשל אופייה של הקופה כקופה בבעלות פרטית.

עוד מוצע לקבוע, לעניין קופה בבעלות פרטית, כי מתוך סכום ההקצאה לקופה ממקורות המימון לפי החוק ינוכה סכום בשיעור 2% אשר יועבר לאוצר המדינה. שיעור הניכוי כאמור משקף את התקציב שבו תוכל הקופה

(ג) בסעיף קטן (ג) –

(1) בפסקה (1), בסופה יבוא "וכן תשלום חודשי בריהפחתה";

(2) בפסקה (2), אחרי "לא יפחת מסכום המינימום" יבוא "וכן חייב הוא לשלם למוסד תשלום חודשי בריהפחתה";

(ד) בסעיף קטן (ד) –

(1) בפסקה (1), בסופה יבוא "וכן חייב הוא לשלם תשלום חודשי בריהפחתה";

(2) בפסקה (4), אחרי "בסעיף קטן (ב)(1) בדמי ההסתגלות המיוחדים" יבוא "וכן תשלם למוסד תשלום חודשי בריהפחתה בעד מי שמקבל דמי ההסתגלות מיוחדים" ואחרי "תנכה את דמי ביטוח הבריאות" יבוא "ואת התשלום החודשי בריהפחתה";

(ה) בסעיף קטן (ה1), בסופו יבוא "וכן חייב הוא לשלם למוסד תשלום חודשי בריהפחתה";

(ו) בסעיף קטן (ו), אחרי "בעדו דמי ביטוח בריאות" יבוא "או תשלום חודשי בריהפחתה" ובמקום הסיפה החל במילים "דמי ביטוח בריאות בסכום המינימום" יבוא "תשלום חודשי בריהפחתה, ואולם מבוטח הפטור מתשלום חודשי בריהפחתה בהתאם לסעיף קטן (ו2) חייב לשלם דמי ביטוח בריאות בסכום המינימום";

(ז) אחרי סעיף קטן (ז) יבוא:

"(ז1) על אף האמור בסעיפים קטנים (ב) עד (ו), לא ישולם תשלום חודשי בריהפחתה בעד מבוטח בהתקיים אחד מאלה:

- (1) המבוטח הגיע לגיל פרישה כמשמעותו בחוק גיל פרישה, התשס"ד-2004⁶⁰, או שטרם מלאו לו 18 שנים;
- (2) משתלמת בעד המבוטח גמלה לפי חוק הבטחת הכנסה;

ד ב ר י ה ס ב ר

בהתאם לאמור, קיים צורך לפעול לשיפור השירות הניתן למבוטחים באמצעות הגברת התחרות בין קופות החולים, ולהבטיח את האמצעים להשגת אותה מטרה, וזאת במקביל לתיקון עיוותים שונים הקיימים כיום בגביית דמי ביטוח בריאות בין קבוצות אוכלוסייה שונות.

עיקרו של התיקון המוצע הוא קביעת תשלום חודשי בריהפחתה שיחול על החברים בכל קופת חולים, תוך מתן אפשרות לקופות לקבוע הנחה מהסכום המרבי שנקבע לאותו תשלום, ובכך להביא לתחרות בין הקופות על היקף התשלומים שיחולו על חבריהן, בעד שירותי הבריאות הכוללים בסל השירותים הבסיסי. מוצע לקבוע כי התשלום האמור יחול על כלל המבוטחים החייבים בדמי ביטוח בריאות (למעט עקרות בית). במקביל מוצע לקבוע כי מי שחל עליו תשלום כאמור, יהיה פטור מתשלום דמי ביטוח בריאות על חלק ההכנסה שלו שאינו עולה על 35% מהשכר הממוצע וכן יהיה פטור מתשלום דמי ביטוח בריאות בסכום המינימום.

לפסקאות (2), (5) עד (10) ו-(21א) – כללי

חוק ביטוח בריאות ממלכתי מטיל את האחריות לאספקת שירותי הבריאות על קופות החולים. ההנחה העומדת בבסיס החוק האמור היא שחופש הבחירה של האזרח והתחרות בין קופות החולים יבטיחו את איכות השירותים הניתנים בידי הקופות, וזאת, בין השאר, על ידי יצירת תמריץ תמדי לקופות החולים להמשיך את תהליך ההתייעלות ולשפר את השירות הרפואי ואיכותו.

עם זאת, העובדה כי סל השירותים הבסיסי הניתן על ידי קופות החולים הוא אחיד ומוגדר על פי חוק, לצד הקושי היסודי להעריך את איכות השירות הרפואי הניתן על ידי קופות החולים, הביאו לידי מצב של צמצום התחרות בין קופות החולים. כך, על אף שקיימים כמה הבדלים משמעותיים בין קופות החולים, לרבות באופן מתן השירותים בקהילה, אפשרויות הגישה לרפואה מקצועית, שירותי הביטוח המשלים והסדרי הבחירה בשירותי האשפוז – שיעור המעבר בין הקופות הוא מזערי ועומד על כ-1% בלבד לשנה.

⁶⁰ ס"ח התשס"ד, עמ' 46.

- (3) משתלמת בעד המבוטח גמלה לפי פרק ט' לחוק הביטוח הלאומי;
- (4) משתלם בעד המבוטח או בעד ילדיו תשלום לפי חוק המזונות (הבטחת תשלום), התשל"ב-1972⁶¹;
- (5) המבוטח הוא תלמיד או מתגייס שחל לגביו פטור מדמי ביטוח לאומי לפי הוראות סעיף 351(יא)(א2) או (ב2) לחוק הביטוח הלאומי;
- (6) המבוטחת היא עקרת בית⁶²;

(ח) בסעיף קטן (י) –

- (1) בפסקה (1), אחרי "את דמי ביטוח הבריאות" יבוא "ואת התשלום החודשי בריההפחתה";
- (2) בפסקה (2), אחרי "יעביר למוסד את דמי ביטוח הבריאות" יבוא "ואת התשלום החודשי בריההפחתה", אחרי "סעיף קטן (ו)" יבוא "לפי העניין" ואחרי "מהתגמול את דמי ביטוח הבריאות" יבוא "ואת התשלום החודשי בריההפחתה".

(ט) אחרי סעיף קטן (י) יבוא:

"(יא) על אף האמור בסעיף זה, מבוטח שחלה עליו חובה לשלם תשלום חודשי בריההפחתה לפי סעיף זה, יהיה פטור מתשלום דמי ביטוח בריאות על חלק ההכנסה שלו שאינו עולה על 35% מהשכר הממוצע כהגדרתו בחוק הביטוח הלאומי, וכן יהיה פטור מתשלום דמי ביטוח בריאות בסכום המינימום.

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקאות (5) ו-(8) עד (10)

לכל קופה, אשר יחושב לפי מכפלת ההפרש שבין הסכום המרבי שנקבע לתשלום החודשי בריההפחתה לבין התשלום שקבעה הקופה בפועל, במספר מבוטחי הקופה החייבים באותו תשלום.

כמו כן, מוצע לתקן את סעיף 17 לחוק ביטוח בריאות ממלכתי לשם הבטחת שמירתם של העקרונות לעניין אופן חלוקת מקורות המימון בין קופות החולים לפי אותו סעיף. בהתאם לכך, מוצע לקבוע בסעיף 17 לחוק כי הסכום שיעמוד לחלוקה בין קופות החולים לא יכלול את ניכוי סכום ההפחתה של כלל קופות החולים מהשלמת עלות סל שירותי הבריאות בידי המדינה, אלא ינוכה מחלקה של כל קופה, בסכום שיעמוד לחלוקה בין הקופות בהתאם לתיקון המוצע לסעיף 18 לחוק ביטוח בריאות ממלכתי.

לפסקה (6)

מוצע לקבוע כי כל קופת חולים תהיה רשאית לקבוע תשלום חודשי בריההפחתה, אשר יהיה אחיד לכל חברי הקופה ובלתי מפלה, ולא יעלה על סכום של 90 שקלים חדשים. כמו כן, מוצע לקבוע, מטעמי יעילות ושמירה על אחידות במנגנון הגביה, כי התשלום החודשי בריההפחתה ייגבה על ידי המוסד לביטוח לאומי בדרך שבה הוא גובה את דמי ביטוח הבריאות.

סעיף 13 לחוק ביטוח בריאות ממלכתי קובע את מקורות המימון של שירותי הבריאות הניתנים לפי החוק. בין כלל מקורות המימון כאמור, נמנים דמי הביטוח שאותם גובה המוסד לביטוח לאומי, התקבולים של קופת החולים משירותי בריאות שניתנים בתשלום לפי סעיפים 7 ו-8 לחוק ביטוח בריאות ממלכתי וכן סכומים נוספים מתקציב המדינה שנועדו להשלים את מימון עלות הסל לקופות החולים. מוצע לקבוע כי התקבולים מהתשלום החודשי בריההפחתה ישמשו כמקור מימון נוסף של שירותי הבריאות הניתנים לפי החוק חלק הפטור מתשלום דמי ביטוח בריאות בסכום המינימום על חלק ההכנסה שאינו עולה על 35% מהשכר הממוצע. כמו כן, מוצע לקבוע כי מהסכום המועבר על ידי המדינה להשלמת מימון שירותי הבריאות לקופות החולים, לפי סעיף 13(א)(5) לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, ינוכו סך ההפחתות של קופות החולים מהתשלומים החודשיים בנייההפחתה כאמור להלן לעניין התיקון המוצע לסעיף 18 לחוק ביטוח בריאות ממלכתי.

בהתאם לתיקון המוצע לסעיף 18 לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, מהסכום שיחולק לכל קופה לפי כללי ההקצאה הקבועים בסעיף 17 לחוק האמור, ינוכה סכום ההפחתה

⁶¹ ס"ח התשל"ב, עמ' 87.

(יב) (1) לצורך יישום הוראות סעיף זה, יודיע עובד למעבידו העיקרי על זהות קופת החולים שאליה הוא שייך ועל כל שינוי בזהות קופת החולים שאליה הוא שייך; שר האוצר רשאי לקבוע הוראות לענין טפסים או דוחות שעל העובד למלא לצורך קיום חובת הדיווח למעבידו העיקרי כאמור בפסקה זו.

(2) לא דיווח העובד למעבידו העיקרי כאמור בפסקה (1), ינכה המעביד ממשכורתו של העובד את הסכום המרבי כמשמעותו בסעיף 13א(א), וישלם את הסכום האמור למוסד.

(3) החובות המוטלות על מעביד לפי סעיף זה לענין תשלום חודשי בריהפחתה, יחולו רק על המעביד העיקרי.

(4) בסעיף קטן זה, "מעביד עיקרי" – המעביד המביא בחשבון את נקודות הזיכוי שהעובד זכאי להן מתוקף סעיף 34 לפקודת מס הכנסה.

(יג) שר הבריאות ושר האוצר, בהתייעצות עם שר הרווחה והשירותים החברתיים, רשאים לקבוע כללים והוראות מיוחדות בדבר תשלום חודשי בריהפחתה ודרכי גבייתו;

(8) בסעיף 16(א)(1), במקום "האמורים בסעיף 18(א) יבוא "האמורים בסעיף 17(ב) ובסעיף 18(א) ו־"ב";

(9) בסעיף 17 –

(א) במקום "בסעיף 13(א)(1) עד (5)" יבוא "בסעיף 13(א)(1) עד (5)(א)";

(ב) האמור בו יסומן "(א)" ואחריו יבוא:

"(ב) המוסד יעביר לקופה בבעלות פרטית את הסכום שהוקצה לה כאמור בסעיף קטן (א) לאחר ניכוי 2% מהסכום האמור ואת סכום הניכוי יעביר לאוצר המדינה במועד ההעברה לקופה כאמור";

(10) בסעיף 18 –

(א) בסעיף קטן (א), אחרי ההגדרה "סכום לחלוקה" יבוא:

"סכום ההפחתה לקופה" – המכפלה של מספר החברים בקופה החייבים בתשלום חודשי בריהפחתה, בהפרש שבין הסכום המרבי לפי סעיף 13א לבין התשלום החודשי בריהפחתה שקבעה אותה קופה לפי סעיף 13א(א) או (ד), לפי העניין;

(ב) בסעיף קטן (ב), ברישה, אחרי המילים "שנקבעו לפי סעיף 17" יבוא "בניכוי סכום ההפחתה לקופה";

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (7) פסקאות משנה (א) עד (ה)

סעיף 14 לחוק ביטוח בריאות ממלכתי קובע הוראות שונות לענין חובת תשלום דמי ביטוח בריאות. מוצע להתאים את סעיף 14(ב), (ג), (ד) ו־(ה) לתיקון המוצע, ולקבוע בו את החובה לשלם את התשלום החודשי בריהפחתה בדומה לחובת תשלום דמי ביטוח בריאות.

עוד מוצע לקבוע כי הסכום המרבי האמור יתעדכן ב־1 באפריל בכל שנה בשיעור עליית מדד יוקר הבריאות בשנה הקודמת. קופת החולים תהיה רשאית לשנות את גובה התשלום, עד לתקרה הנזכרת, בכפוף למסירת הודעה על גובה התשלום לשר הבריאות, למוסד לביטוח לאומי ולחברי הקופה. בנוסף, מוצע לקבוע כי גובה התשלום האמור בכל אחת מקופות החולים, יפורסם באתר האינטרנט של משרד הבריאות.

(א) בסעיף קטן (א), אחרי "לעניין חוק זה" יבוא "ואם היא קופה בבעלות פרטית – ההכרה בה תהיה בידי שר הבריאות, בהתייעצות עם שר האוצר";

(ב) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(1א) תאגיד המבקש להכיר בו כקופה בבעלות פרטית ימסור לשר הבריאות ולשר האוצר פרטים אלה:

(1) פירוט השינויים שבדעתו להציע בהתאם להוראות סעיף 8(א1); שינויים כאמור ששר הבריאות, בהתייעצות עם שר האוצר, אישר לעניין תאגיד שהוכר כקופה בבעלות פרטית לפי סעיף זה, יראו אותם כשינויים שאושרו לקופה בבעלות פרטית לפי סעיף 8(א2), ובלבד שהשינויים כאמור הם זהים או מיטיבים ביחס לשינויים שאושרו לפי הסעיף האמור לקופת חולים אחרת;

(2) פרטים בדבר הספקים שבאמצעותם הוא מתכוון לספק את שירותי הבריאות, ובדבר איכות השירותים;

(3) רשימת בעלי אמצעי השליטה בו, לרבות הדירקטורים, מנהלי העסקים ובעלי השליטה בהם – אם הם תאגידים, או האנשים שהם פועלים כשלוחים או כנאמנים בשבילם – אם הם יחידים;

(4) פרטים בדבר האמצעים הכספיים שלו ושל בעלי השליטה בו;

(5) פרטים, נתונים ומסמכים נוספים ככל הדרוש לדעת שר הבריאות ושר האוצר, או מי שהם הסמיכו לעניין זה, לשם הדיון בבקשה.

(2א) ההכרה בתאגיד כקופה בבעלות פרטית תכלול, בין השאר, את ההוראות והתנאים שלהלן, כפי שיורו עליהם שר הבריאות ושר האוצר במסגרת ההכרה כאמור:

(1) הוראות להבטחת יציבותה של הקופה, ובכלל זה ערבויות שעל המחזיקים באמצעי שליטה בקופה בבעלות פרטית או השולטים בה להמציא, תנאיהן, ומועדי ודרכי מימושן, וכן התחייבויות שעל המחזיקים באמצעי שליטה בקופה או השולטים בה להמציא, לשם השלמת ההון העצמי של הקופה, תנאיהן, ומועדי ודרכי מימושן;

(2) תנאים ומועדים לחלוקת דיבידנד בידי קופה בבעלות פרטית, וכן שיעור שיעמוד לחלוקה, אשר לא יעלה על השיעור המרבי שעליו יורו השרים במסגרת ההכרה בתאגיד כקופת חולים או במועד מאוחר יותר; מתן ההוראה לקופה כאמור לעניין השיעור

ד ב ר י ה ס ב ר

מהתשלום החדשי האמור לפי סעיף 14(11) המוצע, יהיה חייב לשלם דמי ביטוח בריאות בסכום המינימום.

לסעיף 14(12)

מוצע לקבוע כי לא ישולם תשלום חודשי בריהפחתה בעד מבוטחים שטרם מלאו להם 18 שנים או שהגיעו לגיל פרישה, בעד מבוטחים שמשלמת להם גמלה לפי חוק

לפסקה (7) פסקת משנה (ו)

מוצע לתקן את סעיף 14(ו) לחוק ביטוח בריאות ממ-לכתי, ולקבוע בו כי מבוטח שלא משתלמים בעדו דמי ביטוח בריאות או תשלום חודשי בריהפחתה לפי סעיף 14(ב) עד (ה) לחוק, כנוסחם בתיקון מוצע זה, יהיה חייב לשלם תשלום חודשי בריהפחתה, ואולם מבוטח הפטור

המרבי תהיה בשים לב לכך שהוצאות ההנהלה והכלליות בתוספת שיעור הרווח של הקופה לא יעלו על שיעור הוצאות הנהלה וכלליות בקופות החולים האחרות; לעניין זה, "חלוקת דיבידנד" – כהגדרת "חלוקה" בחוק החברות, וכן תשלום דמי ניהול;

(3) הוראות לעניין תנאי כשירות לכהונה כנושא משרה בקופה בבעלות פרטית;

(4) התנאים הנדרשים לקבלת מענק מאוצר המדינה שנועד לסייע בהקמתה של הקופה, וכן סכום המענק שיינתן לקופה אם תעמוד באותם תנאים;

(5) הוראות הנדרשות בשל אופייה של קופת החולים כקופה בבעלות פרטית, לשם הבטחת קיומן של מטרות חוק זה ולמניעת דחייה של חברים בקופה כאמור על רקע מצבם הכלכלי או הבריאותי, וכן הוראות וכללים נוספים, לרבות תיקון ושינוי תנאים שנכללו בהכרה כאמור;

(3א) שר הבריאות ושר האוצר רשאים לקבוע הוראות לעניין חלוקת יתרת נכסי הקופה בבעלות פרטית לאחר סילוק חובותיה בעת פירוקה⁶⁰;

(ג) בסעיף קטן (ב), אחרי "בקופת חולים" יבוא "ואם היא קופה בבעלות פרטית – לאחר שהתייעץ עם שר האוצר";

(12) אחרי סעיף 24 יבוא:

24א. נקבעו מבחנים לצורך תמיכה בקופות חולים לפי סעיף 3א לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985⁶², יחולו מבחנים אלה על קופה בבעלות פרטית, אלא אם כן נקבע במבחנים האמורים כי הם או עניינים מסוימים הקבועים בהם לא יחולו על קופה בבעלות פרטית, או כי הם יחולו עליה בשינויים או בהתאמות⁶³;

"תמיכה בקופה בבעלות פרטית"

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 14(יא)

מוצע לקבוע, לגבי מי שחלה לגביו חובת תשלום חודשי בריאות, פטור מתשלום דמי ביטוח בריאות על חלק ההכנסה שלו שאינו עולה על 35% מהשכר הממוצע, וכן פטור מתשלום דמי ביטוח בריאות בסכום המינימום.

לפסקאות (2) ו-(21) ולסעיף 14(יב)

מוצע לקבוע כי החובות המוטלות על מעביד לעניין ניכוי התשלום החודשי בריאות הפחתה משכרו של העובד לפי התיקונים המוצעים לסעיף 14 לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, יחולו רק על המעביד העיקרי, היינו המעביד שמביא בחשבון את נקודות הזיכוי שהעובד זכאי להן מתוקף סעיף 34 לפקודת מס הכנסה.

במקביל, מוצע לעגן חובת דיווח של העובד למעביד העיקרי לגבי זהות קופת החולים שאליה הוא שייך, כדי לאפשר את יישום הוראות התיקונים המוצעים בחוק ביטוח בריאות ממלכתי ואת העברת התשלום החודשי

הבטחת הכנסה, התשמ"א-1980, או לפי פרק ט' לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 (להלן – חוק הביטוח הלאומי) (היינו קצבת נכות). בעד מבוססים המשתלם בעדם או בעד ילדיהם תשלום לפי חוק המזונות (הבטחת תשלום), התשל"ב-1972, בעד תלמיד או מתגייס שחל לגביו פטור מדמי ביטוח לאומי לפי הוראות סעיף 351(א2) או (ב2) לחוק הביטוח הלאומי, וכן בעד עקרת בית.

לפסקת משנה (ח)

סעיף 14(י) לחוק ביטוח בריאות ממלכתי קובע הוראות לעניין ניכוי של דמי ביטוח בריאות, בידי המוסד לביטוח לאומי, מכל גמלה או תשלום אחר שהוא משלם לפי כל דין. כמו כן, בסעיף האמור נקבעו הוראות לעניין העברת דמי ביטוח בריאות לידי המוסד לביטוח לאומי, בידי גוף המשלם לאותו מבוטח תגמול כאמור באותו סעיף. מוצע להרחיב את תחולתו של הסעיף גם על תשלום חודשי בריאות הפחתה.

⁶² ס"ח התשמ"ה, עמ' 60.

(א) אחרי "התאגיד המבקש הוא" יבוא "תאגיד שמתקיים לגביו אחד מאלה:"

(ב) הקטע החל במילים "תאגיד שהמסמכים שעל פיו" ועד "פירוקו או חיסולו" יסומן "(א)";

(ג) אחרי פסקת משנה (א) יבוא:

"(ב) התאגיד המבקש וכל תאגיד השולט בו הם חברות למטרות רווח,

והתאגיד המבקש הוכר כקופה בבעלות פרטית לפי סעיף 24;"

(14) אחרי סעיף 25 יבוא:

"שליטה והחזקה 25א. (א) לא ישלוט אדם בקופה בבעלות פרטית, ולא ירכוש ולא יחזיק בה או בתאגיד השולט בה, יותר מעשרה אחוזים מסוג מסוים של אמצעי שליטה, והכל בין בעצמו ובין יחד עם אחרים, אלא על פי היתר מאת שר הבריאות ושר האוצר; השרים רשאים לקבוע בהיתר, כי היקף אמצעי השליטה של בעל שליטה בקופה לא יפחת משיעור כפי שהורה, או כי שיעור אמצעי השליטה שמחזיקים בעלי השליטה, במצטבר, לא יפחת משיעור כפי שהורה (בסעיף זה – היתר לשליטה בקופה בבעלות פרטית).

(ב) במתן היתר לשליטה בקופה בבעלות פרטית יביאו השרים בחשבון, בין השאר, את התאמתו של המבקש לשלוט או להחזיק כמות אמצעי שליטה כמבוקש, ובכלל זה ניסיונו העסקי, עיסוקיו האחרים, חוסנו הכלכלי וניקיון כפיו.

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקאות (1), (15) עד (17)

חוק ביטוח בריאות ממלכתי הטיל על קופות החולים את האחריות למתן שירותי בריאות לכלל תושבי ישראל במסגרת מקורות מימון המועברים להם לפי סעיף 13 לחוק האמור. במסגרת זו, ניתן לקופות שיקול דעת לקביעת השימושים בהיקף כספי של מיליארדי שקלים חדשים.

קופות החולים שהיו קיימות ערב תחילתו של החוק האמור, הוכרו מכוחו (סעיף 67 לחוק והתוספת השביעית לו), בלי שנדרשו להתאמת המבנה הארגוני שלהן כתוצאה מתחולת החוק.

בפועל, לחלק מן הקופות יש מבנים ארגוניים משפטיים מסורבלים, ואין בהם קביעה ברורה של חלוקת הסמכות והאחריות בין האורגנים השונים. המבנה המשפטי של קופות החולים אינו מתאים להיקף הפעילות שלהן על פי חוק, ולאופי הציבורי של פעילותן על פיו.

בחוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת 1997), התשנ"ז-1996, תוקן חוק ביטוח בריאות ממלכתי, ונקבע בו, בין השאר, כי על קופות החולים להעביר לאישור שר הבריאות הוראות בתקנותיהן לעניין מינוי, פיטורין ותקופת כהונה של החברים במועצת קופת החולים או בדירקטוריון, של המנהל הכללי ושל נושאי משרה בכירים, וכן כל שינוי לעניין סמכויותיהם של אורגנים אלה. בתיקון האמור נקבע כי שר הבריאות יהיה

בר־ההפחתה למוסד לביטוח לאומי. כן מוצע להסמיך את שר האוצר לקבוע הוראות לעניין טפסים או דוחות שעל העובד למלא לצורך קיום חובת הדיווח למעבידו העיקרי. עוד מוצע לקבוע כי המעביד העיקרי ינכה ממשכורתו של עובד אשר לא העביר אליו דיווח נדרש כאמור, את הסכום המרבי לתשלום כמשמעותו בסעיף 13א(א) המוצע.

לשם הבטחת היישום הנדרש בנוגע לחובות הדיווח החלות על העובד כאמור וכדי לאפשר ניכוי בגובה התשלום שבו חייב העובד לפי קופת החולים שאליה הוא שייך, מוצע לבטל את סעיף 4(ד)(1) לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, אשר קובע כי מעביד לא יקבש ממועמד לעבודה פרטים לגבי זהות קופת החולים שאליה הוא שייך, אלא לצורך הפניית המועמד לבדיקה רפואית לשם קביעת כשירותו. כן מוצע לבטל את הרישה של סעיף 47(א1) לפרק העונשין בחוק ביטוח בריאות ממלכתי לעניין האיסור לבקש ממועמד לעבודה פרטים לגבי זהות קופת החולים שבה הוא חבר.

וזו לשונו של סעיף 4(ד)(1) לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, שמוצע לבטלו:

"מעביד לא יקבש ממועמד לעבודה פרטים לגבי זהות קופת החולים שאליה הוא שייך, אלא לצורך הפניית המועמד לבדיקה רפואית, לפי בקשת המעביד או בהתאם לדרישות כל דין, לשם קביעת כשירותו של המועמד לתפקיד המוצע לו;"

(ג) שר הבריאות או שר האוצר רשאים לבטל היתר שליטה בקופה בבעלות פרטית, או לשנותו, לאחר שניתנה לבעל ההיתר הזדמנות להביא את טענותיו או לתקן את הטעון תיקון בתוך תקופה שיקבעו, אם היה יסוד סביר להניח שהתקיים אחד מאלה:

(1) בעל ההיתר הפר תנאי מהותי מתנאי ההיתר;

(2) בעל ההיתר או נושא משרה בו הורשע בעבירה אשר חומרתה, מהותה או נסיבותיה מצדיקות את ביטול ההיתר או את שינויו;

(3) הוגש נגד בעל ההיתר או נגד נושא משרה בו כתב אישום בשל עבירה כאמור בפסקה (2) וטרם ניתן בו פסק דין סופי או שמתנהלת נגד אחד מהם חקירה פלילית בשל עבירה כאמור – לאחר התייעצות עם היועץ המשפטי לממשלה;

(4) לעניין בעל היתר שהוא תאגיד – ניתן צו לפירוק, או מונה כונס נכסים לנכסיו או לחלק מהותי מהם בשל אי-תשלום חוב, ולעניין בעל היתר שהוא יחיד – ניתן לגביו צו כינוס נכסים בהליכי פשיטת רגל;

(5) קיים חשש ממשי לפגיעה ביציבותה של הקופה, או קיים חשש לפגיעה בטובת הציבור או בקיומן של הוראות חוק זה, אם לא יבוטל או ישונה ההיתר.

(ד) מי שמחזיק אמצעי שליטה בקופה בבעלות פרטית לא יעביר אותם לאחר, אם יהיה בכך כדי להביא להפרה של הוראות סעיף זה, של הוראות היתר להחזקת אמצעי שליטה או של היתר לשליטה, או בידועו שהנעבר זקוק להיתר לפי סעיף זה ואין בידו היתר.

(ה) רכש אדם שליטה או אמצעי שליטה בקופה בבעלות פרטית או בתאגיד השולט בה, קיבל שליטה או אמצעי שליטה בקופה בבעלות פרטית בהעברה על פי דין, או שלט או החזיק אמצעי שליטה בקופה בבעלות פרטית, בניגוד להוראות סעיף קטן (א) –

ד ב ר י ה ס ב ר

או נושאי משרה בה או המצויים בקשר עסקי עם הקופה (סעיף 228ב(ג) ו-(ה) המוצע).

כן מוצע לקבוע כי חברי הדירקטוריון ייבחרו על ידי מועצת הקופה על פי רשימה שתגיש למועצה הוועדה הציבורית (סעיף 228ג(ה) המוצע). גם העמידה בתנאי הכשירות המוצעים לחברי המועצה והדירקטוריון תיבדק ותאושר בידי הוועדה הציבורית.

עוד מוצע לקבוע את אחריותם של כל נושאי המשרה בקופה, בדומה לחובת האמון והזהירות של נושאי משרה בחברה (סעיף 128 המוצע), כדי לחזק את קביעת האחריות של נושאי המשרה בקופה כאמור.

רשאי לסרב ליתן אישור כאמור, אם לדעתו יש בהוראות כדי לפגוע בניהולה התקין של הקופה לטובת חבריה או במטרה אחרת ממטרות החוק.

מוצע לקבוע הסדרים בסיסיים אחידים לעניין המבנה התאגידי של קופות החולים תוך פירוט תחומי האחריות והסמכויות של מועצת הקופה, הדירקטוריון, המנהל הכללי, ועדת הביקורת, וקביעת כללי כשירות מינימליים וכללי פסלות כהונה של האורגנים כאמור, והכל להבטחת ניהול מקצועי וייצוג ציבורי הולם.

מוצע להקים ועדה ציבורית בראשות שופט בדימוס של בית המשפט העליון, אשר תבחר את חברי מועצת קופת החולים שאינם עובדי הקופה, עובדי תאגיד קשור

(1) רשאים שר הבריאות ושר האוצר להורות כי לא יופעלו זכויות ההצבעה או זכויות למינוי דירקטורים מכוח אמצעי השליטה וכן להורות על ביטול הצבעה או מינוי שנעשו מכוח אמצעי שליטה כאמור;

(2) רשאי בית המשפט, לבקשת שר הבריאות או שר האוצר, למנות כונס נכסים למכירת אמצעי השליטה, כולם או חלקם; מונה כונס נכסים כאמור, תהיה לו, בכפוף להוראות בית המשפט, הזכות הבלעדית להפעיל את אמצעי השליטה שלגביהם מונה ואת הזכויות הנובעות מהם, עד אשר ימכרם;

(15) בסעיף 26 –

(א) בסעיף קטן (א)(2), במקום הסיפה החל במילים "מוסדות הקופה" יבוא "האורגנים של קופת חולים, סמכויותיהם ודרכי מינוים בהתאם להוראות פרק ו'1, ולגבי קופה בבעלות פרטית – העניינים האמורים ייקבעו בתקנון הקופה בהתאם להוראות שיינתנו לפי סעיף 24(א2);

(ב) אחרי סעיף קטן (א)(2) יבוא:

"(3) בתקנון קופה בבעלות פרטית ייקבעו, נוסף על ההוראות לפי פסקאות (1) ו-(2), הוראות לעניין התנאים והמועדים שבהם תהיה הקופה רשאית לחלק דיבידנד בכפוף להוראות לפי סעיף 24(א2), וכן הוראות לעניין חלוקת יתרת נכסי הקופה לאחר סילוק חובותיה בעת פירוק בכפוף להוראות לפי סעיף 24(א3);

(ג) בסעיף קטן (ב) –

(1) בפסקה (1), בסופה יבוא "לאחר התייעצות עם שר האוצר";

(2) בפסקה (2), במקום "שינוי" יבוא "כל שינוי", הקטע החל במילים "לענין מינוי" עד המילים "לענין סמכויותיהם" – יימחק, אחרי "יהיו טעונים אישור השר" יבוא "בהתייעצות עם שר האוצר" והסיפה החל במילים "לענין זה" – תימחק;

(3) פסקה (3) – תימחק;

(ד) בסעיף קטן (ב1), אחרי "השר יהיה רשאי" יבוא "בהתייעצות עם שר האוצר";

(ה) בסעיף קטן (ו) –

(1) בפסקה (1), אחרי "תקנונה" יבוא "וכל שינוי בו" ואחרי "אישור השר" יבוא "בהתייעצות עם שר האוצר" והמילים "בנושאים הנזכרים בסעיף קטן (ב2)" – יימחקו;

ד ב ר י ה ס ב ר

כן נקבעה חובת הקופה לקיים ועדת ביקורת, תוך פירוט תפקידיה וסמכויותיה (סעיפים 28 ח2 ו-28ט המוצעים).

כמו כן, ובהתחשב בהסדרים הקבועים בהצעה לעניין סמכויות מועצת הקופה ולעניין בירור תלונות חברים, מוצע לבטל את סעיפים 27 ו-28 לחוק ביטוח בריאות, אשר זו לשונם:

מוצע גם לקבוע הוראות לעניין בחירתו של מנהל כללי לקופה (סעיף 28 המוצע). המנהל הכללי ייבחר מתוך רשימת מועמדים שתרכיב ועדה לאיתור מועמדים, ויתקיימו לגבי תנאי הכשירות המפורטים בסעיפים 17, ו-37(ג) לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975.

- (2) בפסקה (2), אחרי "השר" יבוא "בהתייעצות עם שר האוצר", המילים "בנושאים האמורים בפסקה (1)" – יימחקו, ואחרי "יודיע" יבוא "לאחר התייעצות עם שר האוצר";
- (3) בפסקה (3), המילים "בנושאים הטעונים אישורו לפי סעיף קטן זה" – יימחקו;
- (4) בפסקה (4), אחרי "לפי הוראת השר" יבוא "כאמור בפסקה (3)" ואחרי "לא אישר השר" יבוא "לאחר התייעצות עם שר האוצר";
- (5) בפסקה (5), אחרי "כל עוד לא אישר השר" יבוא "בהתייעצות עם שר האוצר";

(16) סעיפים 27 ו-28 – בטלים;

(17) בפרק ו'1, בכותרת, במקום "פרק ו'1" יבוא "פרק ו'2" ולפניו יבוא:

"פרק ו'1 – מוסדות קופת חולים, נושאי משרה בה, סמכויותיהם ודרכי מינויים

הגדרות 28א. בפרק זה –

"בעל עניין" – כהגדרתו בחוק ניירות ערך;

"דירקטוריון קופת חולים" – הגוף הממלא את התפקידים המנויים בסעיף 28ג(א), יהא כינויו אשר יהא;

"מועצת קופת חולים" או "המועצה" – הגוף הממלא את התפקידים המנויים בסעיף 28ב, יהא כינויו אשר יהא;

"החוקה" – כהגדרתה בחוק ניירות ערך;

"הוועדה הציבורית" – הוועדה שמונתה לפי הוראות סעיף 28ז(ב);

"הוועדה לבדיקת מינויים" – הוועדה שהוקמה לפי סעיף 18ב לחוק החברות הממשלתיות;

"חוק החברות הממשלתיות" – חוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975⁶³;

"חוק ניירות ערך" – חוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968⁶⁴;

"נושא משרה" – כהגדרתו בסעיף 1 לחוק החברות, בשינוי זה: במקום "בחברה" יקראו "בקופת חולים";

"קופה" או "קופת חולים" – קופת חולים שאינה קופה בבעלות פרטית;

"תאגיד קשור" – כל אחד מאלה:

ד ב ר י ה ס ב ר

"מועצת קופת חולים"

(ב) במועצת קופת החולים יהיו נציגים של חברי קופת החולים אשר ייבחרו בדרך שתיקבע בתקנון, ובלבד שלא יהיו עובדי קופת החולים ולא יהיו קשורים בקשר עסקי עמה; מספר נציגי החברים יהיה לפחות עשירית מכלל חברי המועצה ולא פחות משניים.

27. (א) הגוף המנהל העליון של קופת החולים הוא מועצת קופת החולים, והיא תיקרא בשם זה או בשם אחר שייקבע בתקנון קופת החולים; למועצת קופת החולים יהיו הסמכויות הקבועות בתקנון.

⁶³ ס"ח התשל"ה, עמ' 132.

⁶⁴ ס"ח התשכ"ח, עמ' 234.

(1) חברה קשורה בהגדרתה בחוק ניירות ערך, ולעניין הגדרה זו – יראו סמכות למינוי דירקטור גם כסמכות למינוי חבר מועצה;

(2) תאגיד שאינו חברה, אשר אילו היה חברה היה מתקיים בו האמור בהגדרה "חברה קשורה" שבפסקה (1);

(3) תאגיד שהחברות בו מותנית בחברות בקופת חולים;

(4) תאגיד שהקופה קשורה עמו בקשר עסקי מהותי;

(5) תאגיד קשור כמשמעותו בסעיף 29(ב)(4).

מועצת קופת חולים 28. (א) למועצת קופת חולים יהיו מוקנות סמכויות אלה:

(1) למנות את חברי הדירקטוריון של הקופה בהתאם להוראות סעיף 28, ולפטר חבר דירקטוריון שמונה על ידה כאמור;

(2) למנות את רואה החשבון המבקר של הקופה ולקבוע את תנאי העסקתו והפסקת העסקתו;

(3) לקבוע את תקנון הקופה או לשנותו, בכפוף להוראות חוק זה;

(4) לאשר פעולות ועסקאות הטעונות אישור אסיפה כללית של חברה לפי סעיף 57(5) לחוק החברות.

(ב) מספר החברים במועצת קופת חולים לא יעלה על 45; חברי המועצה יהיו מבוטחי אותה הקופה או מי שהגישו בקשה להירשם בה לפי סעיף 4.

(ג) החברים במועצת קופת החולים ייבחרו בידי הוועדה הציבורית.

(ד) לכל חבר במועצת קופת חולים תהיה זכות הצבעה שווה, בכל נושא המועלה להצבעה.

(ה) לא ייבחרו כחברי מועצת קופת חולים מי שהם עובדי קופת חולים או עובדי תאגיד קשור, או נושאי משרה בהם, או מי שקשורים בקשר עסקי עם הקופה או עם תאגיד קשור שלה.

(ו) המועצה תמנה, ברוב קולות חבריה, יושב ראש.

ד ב ר י ה ס ב ר

המלצות לתיקונם; לאחראי יהיו הסמכויות של מבקר פנימי לפי חוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב-1992, ככל שלא נקבעו סמכויותיו בתקנון קופת החולים."

(ג) שר בריאות רשאי למנות משקיף מטעמו למועצת קופת החולים.

אחראי לבירור תלונות החברים

28. מועצת קופת החולים תמנה אחראי לבירור תלונות החברים, אשר יצביע על ליקויים שיתגלו וימליץ

(ז) חברי מועצת קופת חולים יהיו אנשים שהוועדה הציבורית מצאה כי מתמלאים בהם תנאי הכשירות הנדרשים לכהונה של דירקטור חיצוני בחברה, בהתאם לסעיף 240 לחוק החברות, בשינויים המחויבים, וכן תנאי הכשירות הקבועים בסעיפים 16א, 17 ו-17א לחוק החברות הממשלתיות; מצאה הוועדה הציבורית כי למועמד לכהן כחבר המועצה או לקרובו יש זיקה אישית, עסקית או פוליטית לשר או לסגן שר, לא תמנה אותו הוועדה הציבורית, אלא אם כן מצאה כי יש לו כישורים מיוחדים בתחומי פעולתה של קופת חולים או שקיימים לגביו שיקולים של כשירות מיוחדת אחרת לכהונה, וזאת נוסף על תנאי הכשירות המנויים בסעיף זה; לעניין זה, לא יראו בחברות במפלגה כשלעצמה זיקה אישית או פוליטית.

(ח) חבר מועצת קופת חולים ימונה לתקופה שלא תעלה על חמש שנים, וניתן לחזור ולמנותו לתקופה נוספת שלא תעלה על חמש שנים.

(ט) חבר מועצת קופת חולים יחדל לכהן לפני תום תקופת כהונתו באחת מאלה:

(1) התפטר במסירת כתב התפטרות למועצה;

(2) הגיש הודעה על מעבר לקופת חולים אחרת לפי סעיף 5;

(3) הורשע בעבירה שלדעת הוועדה הציבורית, מפאת חומרתה, מהותה או נסיבותיה, אין זה ראוי שהוא יכהן כחבר המועצה;

(4) נפטר;

(5) הוועדה הציבורית מצאה כי נבצר ממנו למלא את תפקידו;

(6) הוועדה הציבורית מצאה כי נתקיימה בו אחת הנסיבות הפוסלות אותו להיות כשיר לכהונה או כי אין הוא ממלא כראוי את תפקידו.

(י) הוגש כתב אישום נגד חבר מועצת קופת חולים בשל עבירה שלדעת הוועדה הציבורית מפאת חומרתה, מהותה או נסיבותיה אין זה ראוי שהוא יכהן כחבר המועצה, רשאת הוועדה הציבורית להחליט על הפסקת כהונתו, לאחר שנתנה לו הזדמנות להשמיע את טענותיו.

(יא) נפסקה כהונתו של חבר מועצה מכל סיבה שהיא, תמנה הוועדה הציבורית חבר מועצה אחר במקומו.

(יב) המועצה תקיים כינוס שנתי מדי שנה; סדר היום בכינוס המועצה השנתי יכלול דיון בדוחות הכספיים שאושרו בידי הדירקטוריון ובדוח הדירקטוריון, מינוי דירקטורים, מינוי רואה חשבון מבקר או כל נושא אחר שנקבע על סדר היום.

(יג) שר הבריאות רשאי למנות משקיף מטעמו למועצת קופת החולים.

(יד) הצבעות המועצה יתקיימו ברוב קולות המשתתפים בהצבעה, ובלבד שבאותה הצבעה נכחו לפחות מחצית מחברי הדירקטוריון.

(טו) יושב ראש המועצה ידווח ליושב ראש הוועדה הציבורית על כל עניין המפורט בסעיפים קטנים (ט) ו-(י) ועל כל שינוי בנסיבות בעניינים המפורטים בסעיפים קטנים (ב), (ה) ו-(ז).

(א) דירקטוריון קופת חולים יהיה הגוף הניהולי העליון של הקופה, יתווה את מדיניות הקופה ויפקח על ביצוע תפקידי המנהל הכללי ופעולותיו, ובכלל זה –

דירקטוריון של
קופת חולים

(1) ימנה מנהל כללי, חשב ויועץ משפטי לקופה, וכן יאשר התקשרות לקבלת ייעוץ משפטי חיצוני קבוע אם לא מונה לקופה יועץ משפטי פנימי;

(2) יפקח על המנהל הכללי, ובכלל זה יפקח על ביצוע החלטות הדירקטוריון בידי הנהלת הקופה;

(3) יאשר את התקציב השנתי;

(4) יהיה אחראי לעריכת הדוחות הכספיים ולאישורם;

(5) ימנה מבקר פנימי לפי המלצת ועדת הביקורת, יאשר את מערכת הבקרה הפנימית של הקופה כפי שתוצע על ידי המבקר, וכן ידון בממצאי ועדת הביקורת ויקבע את מסקנותיו לגביהן;

(6) ימנה אחראי לבידור תלונות החברים, אשר יצביע על ליקויים שנתגלו וימליץ המלצות לתיקונם; לאחראי יהיו הסמכויות של מבקר פנימי לפי חוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב-1992⁵⁵, וסמכויות נוספות שיקבע דירקטוריון החברה.

(ב) לדירקטוריון הסמכות לדון ולהחליט בכל עניין אשר אינו בתחום סמכותה של מועצת קופת חולים או של ועדת הביקורת.

(ג) (1) הדירקטוריון אינו רשאי לאצול מסמכויותיו לפי סעיף קטן (א).

(2) אצילת סמכויות הדירקטוריון לפי סעיף קטן (ב) תהיה לעניינים שקבע הדירקטוריון בהחלטה שנתקבלה ברוב של שני שלישים מחבריו.

(3) מינויים לפי סעיף קטן (א)(2) ו-(6), אישור התקציב השנתי לפי סעיף קטן (א)(4) ואישור הדוחות הכספיים לפי סעיף קטן (א)(5), יהיו בהחלטה של רוב חברי הדירקטוריון.

(ד) מספר חברי הדירקטוריון יהיה 9 ולא פחות מ-7; המניין החוקי בישיבות הדירקטוריון הוא חמישה חברים.

(ה) מועצת קופת חולים תבחר, ברוב חבריה, את חברי הדירקטוריון על פי רשימה שתוגש למועצה על ידי הוועדה הציבורית, בהצבעה אחת על כלל המינויים ברשימה.

(ו) רשימת המועמדים לכהן בדירקטוריון כאמור בסעיף קטן (ה) תורכב לאחר פרסום הודעה לציבור בעיתונות על האפשרות להגיש מועמדות; הפרסום ייעשה בשני עיתונים יומיים נפוצים כמשמעותם בחוק התכנון והבניה, התשכ"ה – 1965⁶⁶.

(ז) חברי הדירקטוריון של קופת חולים יהיו מבוטחי אותה קופה או מי שהגישו בקשה להירשם בה לפי סעיף 4.

(ח) לכל חבר דירקטוריון של קופת חולים תהיה זכות הצבעה שווה בכל נושא המועלה להצבעה.

(ט) חבר דירקטוריון הקופה יהיה מי שמתמלאים בו, לדעת הוועדה הציבורית, תנאים אלה:

(1) לגבי שלושה דירקטורים לפחות – הם בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית כאמור בסעיף 240(א) לחוק החברות;

(2) תנאי הכשירות הקבועים בסעיף 240(ב) עד (ד) לחוק החברות, בשינויים המחויבים;

(3) תנאי הכשירות הקבועים בסעיף 16א, 17 ו-17א לחוק החברות הממשלתיות; מצאה הוועדה הציבורית כי למועמד לכהן בדירקטוריון או לקרובו יש זיקה אישית, עסקית או פוליטית לשר או לסגן שר, לא תאשר הוועדה את מינויו, אלא אם כן מצאה שיש לו כישורים מיוחדים בתחומי פעולתה של קופת חולים או שיש לגביו שיקולים של כשירות מיוחדת אחרת לכהונה, וזאת נוסף על תנאי הכשירות המנויים בסעיף קטן (ט); לעניין זה, לא יראו בחברות במפלגה כשלעצמה זיקה אישית או פוליטית.

(4) הוא לא עובד של הקופה או נושא משרה בה;

(5) הוא לא עובד בתאגיד קשור או נושא משרה בו, והוא לא קשור בקשר עסקי עם הקופה או עם תאגיד קשור;

(6) הוא לא חבר המועצה של הקופה.

(י) חבר דירקטוריון יתמנה לתקופה שלא תעלה על חמש שנים, וניתן לחזור ולמנותו לתקופה אחת נוספת שלא תעלה על חמש שנים.

(יא) חבר דירקטוריון יחדל לכהן לפני תום תקופת כהונתו באחת מאלה:

⁶⁶ ס"ח התשכ"ה, עמ' 307.

(1) התפטר מתפקידו במסירת כתב התפטרות לדירקטוריון;

(2) הגיש הודעה על מעבר לקופת חולים אחרת לפי סעיף 5;

(3) נעדר מחמש ישיבות רצופות של הדירקטוריון או משמונה ישיבות בתוך שנה, אלא אם כן קבעה הוועדה הציבורית, בהודעה לקופה, שהיתה סיבה מוצדקת להיעדרותו;

(4) הורשע בעבירה שלדעת הוועדה הציבורית, מפאת חומרתה, מהותה או נסיבותיה, אין זה ראוי שהוא יכהן כחבר הדירקטוריון;

(5) נפטר;

(6) הוועדה הציבורית מצאה כי נבצר ממנו למלא את תפקידו;

(7) הוועדה הציבורית מצאה כי נתקיימה בו אחת הנסיבות הפוסלות אותו מלהיות כשיר לכהונה או כי אין הוא ממלא כראוי את תפקידו.

(יב) הוגש כתב אישום נגד חבר הדירקטוריון בשל עבירה שלדעת הוועדה הציבורית מפאת חומרתה, מהותה או נסיבותיה אין זה ראוי שהוא יכהן כחבר הדירקטוריון, רשאית היא להחליט על הפסקת כהונתו, לאחר שנתנה לו הזדמנות להשמיע את טענותיו.

(יג) נפסקה כהונתו של חבר דירקטוריון מכל סיבה שהיא, תמנה הוועדה הציבורית חבר דירקטוריון אחר במקומו.

(יד) הקופה תשלם גמול לחברי הדירקטוריון לאחר קבלת אישור הממונה על השכר במשרד האוצר.

(טו) הוועדה הציבורית תבחר אחד מחברי הדירקטוריון ליושב ראש הדירקטוריון, ובלבד שמתקיימים לגביו תנאי הכשירות הקבועים בסעיף 24(ג) לחוק החברות הממשלתיות, נוסף על תנאי הכשירות הקבועים למינויו של דירקטור לפי סעיף זה.

(טז) יושב ראש הדירקטוריון יכול להתמנות לשתי תקופות כהונה רצופות שלא יעלו על חמש שנים כל אחת.

(יז) יושב ראש הדירקטוריון ידווח ליושב ראש הוועדה הציבורית על כל עניין המפורט בסעיפים קטנים (יא), (יב) ו-(טו) ועל כל שינוי בנסיבות בעניינים המפורטים בסעיף קטן (ט).

(א) דירקטוריון של קופת חולים יבחר מנהל כללי לקופת החולים מתוך רשימת מועמדים שתרכיב ועדה לאיתור מועמדים (בסעיף זה – ועדת האיתור) שמונתה לפי סעיף קטן (ב), ובלבד שהוועדה הציבורית אישרה כי מתקיימים לגביו כל אלה:

מנהל כללי של קופת חולים

- (1) התנאים הקבועים בסעיפים 17, 17א ו-37(ג) לחוק החברות הממשלתיות;
- (2) תנאי הכשירות הקבועים בסעיף 240(ב) עד (ד) לחוק החברות, בשינויים המחויבים;
- (3) הוא לא עובד בתאגיד קשור או נושא משרה בו, והוא לא קשור בקשר עסקי עם הקופה או עם תאגיד קשור.
- (ב) ועדת האיתור תמונה בידי הדירקטוריון, ואלה חבריה: שופט בדימוס המכהן כיושב ראש הוועדה הציבורית כאמור בסעיף 128(ב)(1), והוא יהיה יושב ראש ועדת האיתור, יושב ראש הדירקטוריון וחבר נוסף מבין חברי הדירקטוריון.
- (ג) החלטת ועדת האיתור לעניין הרכב רשימת המועמדים כאמור בסעיף קטן (א), תתקבל ברוב של שניים מחבריה, ובלבד שייכלל בה קולו של יושב ראש הוועדה.
- (ד) המנהל הכללי של קופת חולים יתמנה לתקופה שלא תעלה על חמש שנים, וניתן לחזור ולמנותו לתקופה אחת נוספת שלא תעלה על חמש שנים.
- (ה) המנהל הכללי אחראי לניהול השוטף של ענייני הקופה במסגרת המדיניות שקבע הדירקטוריון וכפוף להנחיותיו, ומוקנות לו כל סמכויות הניהול והביצוע שלא הוקנו בחוק זה או בתקנון לאורגן אחר של הקופה.
- (ו) על המנהל הכללי יחולו חובות דיווח ליושב ראש הדירקטוריון לפי הוראות סעיף 41 לחוק החברות הממשלתיות.
- (ז) המנהל הכללי יחדל לכהן בכל אחד מאלה:
 - (1) התפטר במסירת כתב התפטרות ליושב ראש הדירקטוריון;
 - (2) הדירקטוריון העביר אותו מכהונתו בהחלטה שנתקבלה ברוב קולות המשתתפים בהצבעה;
 - (3) הדירקטוריון קבע שנבצר ממנו למלא את תפקידו;
 - (4) נפטר;
 - (5) הורשע בעבירה שלדעת הוועדה הציבורית, מפאת חומרתה, מהותה או נסיבותיה, אין הוא ראוי לכהן כמנהל כללי של הקופה; אין בפסקה זו כדי לגרוע מסמכותו של הדירקטוריון, כאמור בפסקה (2), אם ראה כי יש מקום להפסיק את כהונתו של המנהל הכללי בשל הרשעה כאמור בפסקה זו.

(ח) הוגש כתב אישום נגד המנהל הכללי של הקופה בשל עבירה שלדעת הוועדה הציבורית, מפאת חומרתה, מהותה או נסיבותיה, אין זה ראוי שהוא יכהן כמנהל כללי של הקופה, רשאית היא להחליט על הפסקת כהונתו, לאחר שנתנה לו הזדמנות להשמיע את טענותיו; אין בהוראת סעיף קטן זה כדי לגרוע מסמכותו של הדירקטוריון, כאמור בסעיף קטן (ו)(2), אם ראה כי יש מקום להפסיק את כהונתו של המנהל הכללי בשל הגשת כתב אישום כאמור בסעיף קטן זה.

28.ה. על רואה החשבון המבקר של הקופה יחולו, בשינויים המחויבים, הוראות סעיפים 160 ו-168 עד 170 בפרק החמישי לחלק הרביעי לחוק החברות.

איתלות רואה החשבון המבקר ואחריותו

28.ו. על קופת חולים, על מועצת קופת חולים, ועל כל נושא משרה בקופה יחולו, בשינויים המחויבים, הוראות הפרק השלישי, הרביעי והחמישי בחלק השישי לחוק החברות.

חובות זהירות ואמונים, ועסקאות קופת חולים עם בעלי עניין

28.ז. (א) מוקמת לעניין פרק זה ועדה ציבורית שתפקידה הם אלה:

הוועדה הציבורית

(1) לבחור חברים למועצת קופות החולים בהתאם להוראות סעיף 28ב(ג);

(2) להרכיב רשימת חברי דירקטוריון בהתאם להוראות סעיף 28ג(ה);

(3) למלא כל תפקיד שהוטל עליה בפרק זה.

(ב) ואלה חברי הוועדה הציבורית:

(1) שופט בדימוס של בית המשפט העליון שמינה שר המשפטים בהתייעצות עם נשיא בית המשפט העליון, והוא יהיה יושב ראש הוועדה;

(2) שני אנשי ציבור, בעלי רקע כלכלי וציבורי, שימנו שר הבריאות ושר האוצר, בהתייעצות עם היושב ראש.

(ג) הוועדה הציבורית תעמוד לביקורתו של מבקר המדינה.

(ד) חברי הוועדה הציבורית יהיו אנשים שהוועדה לבדיקת מינויים מצאה כי הם כשירים להתמנות ליושבי ראש דירקטוריון של חברה ממשלתית לפי סעיפים 17, 17א ו-24(ג) לחוק החברות הממשלתיות, ושאינן להם כל זיקה אישית, עסקית או אחרת לקופת החולים או לתאגיד קשור; לא ימונה חבר בוועדה הציבורית מי שהוא או קרובו בעל זיקה אישית, עסקית או פוליטית לשר או לסגן שר, אלא אם כן מצאה הוועדה הציבורית שיש לגביו שיקולים של כשירות מיוחדת לכהונה האמורה.

(ה) רוב חברי הוועדה, ובהם היושב ראש, יהיו מגיני חוקי ביטחון.

(ו) החלטות הוועדה הציבורית יתקבלו ברוב קולות, ובלבד שנכלל בקולות הרוב גם קולו של היושב ראש.

- (ז) חבר הוועדה הציבורית יהיה זכאי לגמול כפי שיקבע הממונה על השכר במשרד האוצר.
- (ח) חבר הוועדה הציבורית לא יכהן כחבר דירקטוריון או מועצה של קופת חולים או של תאגיד קשור לקופת החולים, ולא יועסק כעובד, כנושא משרה או כיועץ של קופת חולים או של תאגיד קשור שלה במשך תקופת כהונתו ועד תום שנתיים מסיום כהונתו.
- (ט) חברי הוועדה הציבורית ימונו לתקופה שלא תעלה על חמש שנים, ואולם ניתן לחזור ולמנותם לתקופה אחת נוספת שלא תעלה על חמש שנים.
- מינוי ועדת ביקורת 28.ח2. (א) הדירקטוריון ימנה ועדת ביקורת מבין חבריו.
- (ב) מספר חברי ועדת ביקורת לא יפחת משלושה, ובלבד שלפחות שניים מהם הם בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית כאמור בסעיף 240(א1) לחוק החברות.
- (ג) יושב ראש הדירקטוריון, המנהל הכללי, החשב או נושא משרה בקופת חולים, לא יהיו חברים בוועדת הביקורת.
- ועדת הביקורת 28.ט2. (א) אלה תפקידי ועדת הביקורת:
- (1) ללוות את עבודת המבקר הפנימי של הקופה, להנחות אותו ולפקח על עבודתו ולדון בממצאי הביקורת שלו;
- (2) לדון ולהחליט, תוך התייעצות עם המבקר הפנימי של הקופה, בענייני ביקורת פנים של הקופה;
- (3) לעמוד על ליקויים בניהול הקופה ולהציע לדירקטוריון דרכים לסילוקם ולמניעת הישנותם;
- (4) להגיש לדירקטוריון, לפחות אחת לשנה, דין וחשבון על ממצאיה;
- (5) לאשר –
- (א) פעולה, התקשרות או עסקה הטעונות את אישור ועדת ביקורת לפי סעיף 255 לחוק החברות או לפי הפרק החמישי לחלק השלישי לחוק האמור, אשר אילו היתה הקופה חברה ציבורית היו טעונות אישור כאמור;
- (ב) עסקה שהקופה עומדת לערוך עם בעל עניין בה או עם תאגיד קשור לה, שהיא מהותית לקופה, או עסקה שאינה במהלך העסקים הרגיל של הקופה, או שאינה בתנאי שוק.
- (ב) שר הבריאות, בהסכמת שר האוצר, רשאי לקבוע תפקידים נוספים לוועדת הביקורת וכללים לדרכי פעולתה.
- (ג) חבר ועדת ביקורת שיש לו עניין אישי בהחלטות הוועדה, לרבות לעניין אישורים כאמור בסעיף קטן (א)(5), לא יהיה נוכח ולא יצביע בישיבת הוועדה.

ועדת הביקורת
– תפקידיה,
סמכויותיה ודרכי
פעולתה

תוקפה של פעולה 28. פעולה או עסקה שלא אושרה כאמור בסעיף זה או שנעשתה בחרגה מהאישור, לא יהיה לה תוקף כלפי קופת חולים, כלפי בעל העניין, או כלפי התאגיד הקשור, אלא אם כן אושרה בידי מועצת קופת החולים ברוב מיוחד.

סדרי עבודת האורגנים 28א. השר, בהסכמת שר האוצר, רשאי לקבוע את סדרי עבודתם של מועצת קופת חולים ודירקטוריון הקופה, ככל שלא נקבעו בחוק זה.

(18) בסעיף 29 –

(א) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב1) על אף האמור בסעיף קטן (ב), קופת חולים רשאית להחזיק או לרכוש אמצעי שליטה בתאגיד אחר אף אם פעילותו אינה בתחום הבריאות, ובלבד שעיסוקו של התאגיד האחר הוא אספקת שירותי עזר משקיים בתחומי הפעילות של קופת חולים לפי חוק זה או בתחומי הפעילות של בתי חולים, והתקיימו כל אלה:

- (1) קופת החולים מחזיקה במלוא אמצעי השליטה בתאגיד האחר, ואולם רשאים שר הבריאות ושר האוצר לקבוע בהיתר לפי פסקה (3) כי הקופה תחזיק בחלק מאמצעי השליטה בתאגיד האחר, ובלבד שהקופה תהיה בעלת השליטה באותו תאגיד;
- (2) עיקר פעילות התאגיד האחר הוא אספקת שירותי עזר משקיים לאותה קופה או לבתי חולים שבבעלותה, ורשאים שר הבריאות ושר האוצר לקבוע בהיתר לפי פסקה (3) כי כל פעילותו של התאגיד האחר תהיה אספקת שירותי עזר משקיים לקופת החולים או לבתי חולים שבבעלותה;

(3) ניתן לכך היתר מראש מאת שר הבריאות ושר האוצר.

(ב) בסעיף קטן (ג), במקום "לפי סעיף קטן (ב)" יבוא "לפי סעיפים קטנים (ב) ו-(ב1)";

(ג) בסעיף קטן (ג1), במקום "לפי סעיף קטן (ב)" יבוא "לפי סעיפים קטנים (ב) ו-(ב1)";

(ד) בסעיף קטן (ה), במקום "סעיפים קטנים (ב) ו-(ג)" יבוא "סעיפים קטנים (ב), (ב1) ו-(ג)";

(19) בסעיף 29ב(ב), אחרי פסקת משנה (4) יבוא:

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (18)

עליון 225 (2008), שניתן ביום י"ט באדר א' התשס"ח (25) בפברואר 2008), עולה כי שירותים משקיים הניתנים לבתי חולים, דוגמת שירותי כביסה, אינם נכללים תחת הקטגוריה "תחום הבריאות" האמורה בסעיף 29(א1) לחוק ביטוח בריאות ממלכתי.

יצוין כי מתן שירותים משקיים כאמור, באמצעות תאגיד הנשלט בידי קופת חולים, עשוי להיות יעיל יותר מביצוע שירותים אלה על ידי מוסדות קופת החולים עצמם או על ידי רכישת שירותים מספק שירותים חיצוני, והוא מאפשר גמישות תפעולית וחסכון במשאבים.

סעיף 29 לחוק ביטוח בריאות ממלכתי קובע כי קופת חולים לא תחזיק ולא תרכוש אמצעי שליטה בשיעור כלשהו בתאגיד אחר, לא תהיה בעל עניין בו ולא תתקשר במטרה ליצור מיום, אלא אם כן נתקיימו התנאים הקבועים לעניין זה באותו סעיף, ובכלל זה כי פעילות התאגיד האחר או המיזם הם בתחום הבריאות בלבד.

מפסיקתו של בית המשפט העליון בבג"ץ 05/6798 מכבסת שלג חדרה (1985) בע"מ נ' מדינת ישראל, דינים

"(5) מניעת שימוש לרעה בנתונים שבידי קופת חולים אשר הגיעו לידיה לשם מילוי הוראות חוק זה";

(20) בסעיף 37, הסיפה החל במילים "לעניין זה" – תימחק;

(21) בסעיף 47(א) –

(א) בפסקה (א1), הרישה עד המילים "בניגוד להוראות סעיף 4(ד)(1), או" – תימחק.

(ב) אחרי פסקה (10) יבוא:

"(11) פעל בניגוד להוראות ולתנאים שעליהם הורו שר הבריאות ושר האוצר לפי סעיף 24(א2);

(12) שלט בקופה בבעלות פרטית, החזיק בה אמצעי שליטה, או רכש או העביר שליטה או אמצעי שליטה בקופה כאמור, בניגוד להוראות לפי סעיף 25א."

(1) בסעיף קטן זה, "הוועדה הציבורית", "קופה" ו"קופת חולים" – כהגדרתן בסעיף 28 לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, כנוסחו בסעיף 35(17) לחוק זה.

(2) עד יום ט"ו בטבת התש"ע (1 בינואר 2010) תבחר הוועדה הציבורית את כלל החברים במועצות קופות החולים בהתאם לסמכותה לפי סעיף 28(ג) לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, כנוסחו בסעיף 35(17) לחוק זה; חברי מועצות קופות החולים שנבחרו בידי הוועדה הציבורית כאמור בפסקה זו, יבואו במקום חברי מועצות הקופות המכהנים ערב מועד הבחירה כאמור.

(3) עד יום ט"ו באדר התש"ע (1 במרס 2010) תתקן כל קופת החולים את תקנונה כדי להתאימו להוראות סעיפים 28 עד 28ג, 28ז ו-28ט לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, כנוסחם בסעיף 35(17) לחוק זה, ועד יום י"ז בניסן התש"ע (1 באפריל 2010) תגיש כל קופת חולים את תקנונה המתוקן לאישור שר הבריאות; הוראות סעיף 26(ו) לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, כנוסחו בסעיף 35(17) לחוק זה, יחולו לעניין התקנון המתוקן, בשינויים המחויבים.

ד ב ר י ה ס ב ר

כן שר הבריאות ושר האוצר קבעו בהיתר שניתן לקופה, כי היא רשאית להחזיק בחלק מאמצעי השליטה באותו תאגיד, ובלבד שהקופה תהיה בעלת השליטה בתאגיד.

סעיף 36 לסעיף קטן (א)

מוצע לקבוע הוראות מעבר לעניין הפעלתם לראשונה של ההסדרים הנוגעים למבנה התאגיד של קופות החולים, המוצעים בסעיפים 28א עד 28ט לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, כנוסחם בסעיף 35(17) לחוק זה.

בכלל זה, מוצע לקבוע תאריכי יעד להתאמת תקנונה של קופת חולים להוראות סעיפים 28א עד 28ט המוצעים; ולבחירת חברי המועצה וחברי הדירקטוריון בדרך הקבועה באותם סעיפים ועל פי סמכויות הוועדה הציבורית האמורה בסעיף 28ז המוצע; כן מוצע לקבוע כי המנהל הכללי של משרד הבריאות יוסמך לתת ארכות לביצוע ההליכים האמורים, ובלבד שאלה יסתיימו לא יאוחר מיום 1 באוקטובר 2010.

אשר על כן, מוצע לתקן את סעיף 29 האמור, ולקבוע בו כי שר הבריאות ושר האוצר יהיו רשאים לתת היתר לקופת חולים לרכוש או להחזיק אמצעי שליטה בתאגיד אחר, אשר תחום עיסוקו הוא אספקת שירותי עזר משקיים בתחומי הפעילות של קופות החולים לפי חוק ביטוח בריאות ממלכתי או בתחומי הפעילות של בתי חולים, אף אם פעילותו של התאגיד האמור אינה בתחום הבריאות. עוד מוצע לקבוע כי עיקר פעילותו של התאגיד תהיה בתחום אספקת שירותי עזר משקיים לקופת החולים או לבתי החולים שבבעלותה, אלא אם כן שר הבריאות ושר האוצר קבעו בהיתר כי כל פעילותו של התאגיד האחר תהיה אספקת השירותים האמורים לקופה ולבתי החולים שבבעלותה.

שאר התנאים הקבועים בסעיף 29, ובכלל זה הוראות סעיפים קטנים (ג), (ג1) ו-(ה) שבו, יחולו על התאגיד האחר ועל מתן ההיתר לקופת החולים להחזיק או לרכוש אמצעי שליטה באותו תאגיד. בנוסף, מוצע לקבוע כי קופת החולים תחזיק במלוא אמצעי השליטה בתאגיד האחר, אלא אם

(4) לא פעלה קופת החולים בהתאם להוראות פסקה (3), או שסירב שר הבריאות, לאחר התייעצות עם שר האוצר, לאשר את תקנון הקופה, יקבע שר הבריאות, בהתייעצות עם שר האוצר, את תקנון הקופה, אשר יחול על הקופה למשך שנה מיום קביעתו; לא הגישה קופת החולים תקנון לאישור שר הבריאות עד תום השנה האמורה, או שלא ניתן אישורו של שר הבריאות, לאחר התייעצות עם שר האוצר, לתקנון שהגישה הקופה במהלך אותה שנה, יהיה רשאי שר הבריאות, בהתייעצות עם שר האוצר, להאריך את התקופה שבמהלכה יחול התקנון שקבע השר לקופה, וזאת עד למועד שבו יינתן אישור שר הבריאות, לאחר התייעצות עם שר האוצר, לתקנון שהגישה הקופה.

(5) עד יום י"ז באייר התש"ע (1 במאי 2010) תבחר כל מועצת קופת חולים את כלל חברי הדירקטוריון של הקופה בהתאם להוראות סעיף 28ג(ה) לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, כנוסחו בסעיף 35(17) לחוק זה, ועד יום י"ט בסיון התש"ע (1 ביוני 2010) תבחר הוועדה הציבורית את יושב ראש הדירקטוריון בהתאם להוראות סעיף 28ג(ט) לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, כנוסחו בסעיף 35(17) לחוק זה; חברי הדירקטוריון שנבחרו בידי מועצת קופת החולים כאמור בסעיף קטן זה, יבואו במקום חברי הדירקטוריון המכהנים ערב מועד הבחירה כאמור.

(6) לא בחרה מועצת קופת חולים את כלל חברי הדירקטוריון עד המועד האמור בפסקה (5), ימונו חברי הדירקטוריון בידי הוועדה הציבורית; חברי הדירקטוריון שמונו בידי הוועדה הציבורית לפי פסקת משנה זו, יבואו במקום חברי מועצת הקופה המכהנים ערב המינוי כאמור.

(7) המנהל הכללי של משרד הבריאות או מי שהוא הסמיכו לכך רשאי להאריך את המועדים הקבועים בסעיף זה, ובלבד שכל הפעולות האמורות בסעיף זה יושלמו עד יום כ"ג בתשרי התשע"א (1 באוקטובר 2010).

(ב) (1) בסעיף קטן זה –

"קופת חולים" או "קופה" – "קופת חולים" כהגדרתה בסעיף 2 לחוק ביטוח בריאות ממלכתי;

"אמצעי שליטה" – כהגדרתם בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968⁶⁷.

(2) קופת חולים שהחזיקה ערב תחילתו של חוק זה באמצעי שליטה בתאגיד שפעילותו אינה בתחום הבריאות, ושעיסוקו הוא אספקת שירותי עזר משקיים

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף קטן (ב)

נוכח התיקון המוצע בסעיף 29 לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, כנוסחו בסעיף 35(17) לחוק זה, מוצע לקבוע הוראת מעבר, ולפיה קופת חולים שהחזיקה ערב תחילתו של חוק מוצע זה באמצעי שליטה בתאגיד שעיסוקו הוא באספקת שירותי עזר בתחום הפעילות של קופת חולים או בתחומי הפעילות של בתי חולים, ולא קיבלה לכך את ההיתר הנדרש לפי סעיף 29(ב1)(3) המוצע, כנוסחו בסעיף 35(17) לחוק זה, בתוך תשעה חודשים מיום תחילתו של החוק המוצע – תמכור את מלוא אמצעי השליטה שלה

כן מוצע לקבוע, כי במקרה של אי-השלמת ההליכים האמורים במועד, יקבע שר הבריאות, בהתייעצות עם שר האוצר, את תקנון הקופה, אשר יחול על הקופה למשך שנה מיום קביעתו, וזאת בכפוף לסמכות שר הבריאות, בהתייעצות עם שר האוצר, להאריך את התקופה שבמהלכה יחול התקנון כאמור.

כן מוצע לקבוע כי אי-בחירת כלל חברי הדירקטוריון בידי מועצת קופת החולים במועד, כנדרש בתיקון המוצע, יביא למינוי החברים כאמור ישירות בידי הוועדה הציבורית, וזאת כדי למנוע מצב שבו אי-ביצוע הוראות החוק יצור "חלל" משפטי וניהולי.

⁶⁷ ס"ח התשכ"ח, עמ' 234.

בתחומי הפעילות של קופות חולים לפי חוק ביטוח בריאות ממלכתי או בתחומי הפעילות של בתי חולים, ושלא קיבלה היתר לכך לפי סעיף 29(ב1)(3) לחוק האמור, בנוסחו בסעיף 35(17) לחוק זה, בתוך תשעה חודשים מיום תחילתו של חוק זה, תמכור את מלוא אמצעי השליטה שלה בתאגיד עד תום התקופה האמורה.

(3) שר האוצר ושר הבריאות, רשאים, לבקשתה של קופת חולים, להאריך את התקופה לקבלת ההיתר או למכירת אמצעי השליטה כאמור בפסקה (2), לגבי אותה קופה, ורשאים הם להורות על תנאים שיחולו על הקופה לעניין זה.

פרק י"א: העברת האחריות לטיפול רפואי בנפגעי תאונות דרכים לקופות החולים

בחוק ההסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2002), התשס"ב-2002⁶⁸ (בפרק זה – חוק ההסדרים לשנת 2002) –

(1) בסעיף 112 –

תיקון חוק ההסדרים
במשק המדינה
(תיקוני חקיקה
להשגת יעדי
התקציב והמדיניות
הכלכלית לשנת
הכספים 2002)

ד ב ר י ה ס ב ר

אותם ספקים. מערך מורכב זה מביא, כאמור, להוצאות מינהליות גבוהות ומיותרות, אשר מגולגלות על כתפי המבוטחים ועל תקציב המדינה.

כמו כן, מערך מורכב זה עלול לפגוע בנפגעים, אשר עשויים להידרש לשאלת זהותו של הגורם החייב במימון התשלום לספק השירותים, וזאת בלא שיש להם עניין בשאלה זו, לבד מהרצון לקבל את הטיפול באופן יעיל ומהיר.

מוצע על כן להעביר את האחריות למתן הטיפול הרפואי לנפגעי תאונות דרכים לקופות החולים, לעניין שירותי הבריאות הנכללים בתוספת השניה לחוק ביטוח בריאות וברשימת התרופות הכלולות בצו לפי סעיף 18(ז) לחוק האמור. עוד מוצע לקבוע הוראות לעניין העברת סכומים מחברות הביטוח לקרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים (להלן – הקרן) וחלוקתם בין קופות החולים, לשם מימון העברת האחריות כאמור לקופות החולים.

יצוין כי העברת האחריות כאמור אינה משנה את זכויות הנפגעים ואינה פוגעת בהן. כך, שירותים שאינם כלולים בסל שלפי חוק ביטוח בריאות, וכן השתתפויות עצמיות ששילמו הנפגעים בעבור השירותים הכלולים בסל האמור, יהיו נתונים גם לאחר התיקון המוצע תחת אחריות המימונית של חברות הביטוח, כפי שנעשה עד היום.

סעיף 37 חוק ההסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2002), התשס"ב-2002, קובע את תקרת הצריכה הפרטנית לכל אחת מקופות החולים בכל אחד מבתי החולים הציבוריים הכלליים, בכל שנה. בשל העברת האחריות לטיפול רפואי בנפגעי תאונות דרכים לקופות החולים מוצע להגדיל בהתאם את תקרת הצריכה כאמור לשנת 2010 כמפורט בסעיף 12א(2)(ג) המוצע.

באותו תאגיד עד תום אותה תקופה. כן מוצע לקבוע כי שר האוצר ושר הבריאות רשאים, לבקשתה של קופת חולים, להאריך לקופה את התקופה האמורה לצורך קבלת ההיתר או למכירת אמצעי השליטה, ולהורות על תנאים שיחולו על הקופה לעניין זה.

פרק י"א לפי הוראות פקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח כללי חדש], התש"ל-1970 (להלן – פקודת ביטוח רכב מנועי), האחריות למימון הטיפול הרפואי בנפגעי תאונות דרכים מוטלת על חברות הביטוח. בפועל, קופות החולים מספקות ומממנות את רוב השירותים, בעיקר בשלב שלאחר שחרור המטופל מאשפוז אקוטי ושיקומי, וזאת לנוכח חובתן הישירה גם כלפי נפגעי תאונות דרכים בהתאם להוראות חוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994 (להלן – חוק ביטוח בריאות). לקופות החולים, וכמוהן גם לבתי החולים שנתנו למבוטח טיפול רפואי בשל תאונת דרכים, קמה זכות חזרה כלפי חברות הביטוח לפי הוראות סעיף 22 לחוק ביטוח בריאות.

השיטה הקיימת, שבה חברות הביטוח נדרשות להתחשבן עם קופות החולים ובתי החולים לגבי טיפולים שנתנו למבוטחים, ושבה קופות החולים ובתי החולים תובעים במקביל השבה מחברות הביטוח, כרוכה בהוצאות מינהליות כבדות הן לחברות הביטוח והן לקופות החולים ולבתי החולים.

קופות החולים ובתי החולים נאלצים להקים מערך התחשבנות מורכב מול חברות הביטוח ולנהל עמן משא ומתן לעניין שאלת הייחוס של הטיפולים הרפואיים לתאונת הדרכים ולעניין שאלת החבות במימון אותם טיפולים, ובמידת הצורך – אף לנהל התדיינות משפטיות עם חברות הביטוח. חברות הביטוח, מצדן, נאלצות להקים מערך התחשבנות ובקרת שירותים מול ספקי הבריאות השונים, ולנהל, במידת הצורך, התדיינות משפטיות עם

⁶⁸ ס"ח התשס"ב, עמ' 146; התשס"ח, עמ' 110.

(א) בסעיף קטן (א), בסופו יבוא:

”שירות לנפגע תאונת דרכים” – שירות הניתן לנפגע תאונת דרכים לפי כל דין בשל פגיעתו כאמור, שאינו שירות אמבולטורי שמחירו הופחת ואינו שירות מוחרג, ובלבד שהנפגע זכאי לשירות האמור מקופת החולים לפי חוק ביטוח בריאות ממלכתי;”;

(ב) בסעיף קטן (ב)(3) –

(1) האמור בו החל במילים ”הפחתה בסכום הגבוה” יסומן ”(א)”, ובו פסקת משנה (א) תסומן ”(1)” ופסקת משנה (ב) תסומן ”(2)”;

(2) אחרי פסקת משנה (א) יבוא:

”(ב) בתוספת סכום השווה לממוצע השנתי של סך ההכנסות של בתי החולים הציבוריים הכלליים בשל מתן שירותים לנפגעי תאונות דרכים בשנים 2006 עד 2008, בתוספת ריאלית של 1.2%”;

(2) בסעיף 12(א)(2), בסופו יבוא:

”ג) בתוספת סכום השווה לממוצע השנתי של סך ההכנסות של בית החולים בשל מתן שירותים לנפגעי תאונות דרכים, כהגדרתם בסעיף 12(א), בשנים 2006 עד 2008, בתוספת ריאלית של 1.2%, כשהוא מוכפל ביחס שבין תקרת הצריכה הפרטנית החלקית של קופת החולים בבית החולים לבין סך תקרות הצריכה הפרטניות החלקיות של כל קופות החולים באותו בית חולים”.

38. בפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש”ל-1970⁶⁹ (בפרק זה – פקודת ביטוח רכב מנועי) –

(1) בסעיף 3, אחרי סעיף קטן (ד) יבוא:

”ה) על אף הוראות סעיף זה, פוליסה לפי דרישותיה של פקודה זו אינה כוללת כיסוי לתושב בשל שירותי בריאות הכלולים בתוספת השניה לחוק

ד ב ר י ה ס ב ר

על גמלה שניתנה או שעתידיה להינתן למי שזכאי לכך על פי דין, בשל תאונת דרכים שהיא גם תאונת עבודה, וזאת לעניין שירותי הבריאות הנכללים בתוספת השניה ובצו האמור. כמו כן מוצע לבטל את סעיף 28 לפקודת ביטוח רכב מנועי, אשר קובע את חובתו של המבטח לשלם לבית החולים את ההוצאות שהוציא באופן סביר במתן טיפול רפואי.

וזו לשונו של סעיף 28 האמור:

”חובה לשלם הוצאות בית חולים

28. (א) מקום שחבות טעונת ביטוח מכוסה על ידי ביטוח – בין שהמבוטח היה חייב באותו ביטוח ובין שהיה פטור ממנו לפי סעיפים 4, 5 או 6, בין שאותה חבות היתה טעונה כיסוי ובין שהיתה פטורה ממנו לפי הסיפה לסעיף 3 – והאדם שמת או שנחבל קיבל – לפי ידיעת המבטח

סעיף 38 סעיף 3 לפקודת ביטוח רכב מנועי קובע את היקף הכיסוי הביטוחי שייכלל בפוליסת הביטוח שהוצאה מכוח דרישותיה של אותה פקודה. מוצע לקבוע בסעיף האמור כי פוליסת הביטוח אינה כוללת כיסוי לתושב כהגדרתו בחוק ביטוח בריאות, בשל שירותי בריאות הכלולים בתוספת השניה או בצו לפי סעיף 8(ז) לחוק האמור, למעט כיסוי על תשלום השתתפות עצמית לפי אותו חוק. כאמור, משמעות הוראה מוצעת זו היא העברת האחריות לאותם שירותים מחברות הביטוח לקופות החולים. בשל העברת האחריות כאמור, לא יידרשו עוד ספקי השירות הרפואי לתבוע מחברות הביטוח את ההחזר הכספי בעבור הטיפולים הרפואיים שניתנו, ואשר נכללים בתוספת השניה ובצו לפי סעיף 8(ז) לחוק ביטוח בריאות, ולא תהיה עוד זכאות לתבוע מחברות הביטוח את הטבת הנזק בשל אותם שירותים. הדברים נכונים גם לגבי העדר זכאות לתבוע מחברות הביטוח תשלום כספים

⁶⁹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 15, עמ' 320; ס”ח התשס”ח, עמ' 413.

ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994⁷⁰, או בצו לפי סעיף 8(ז) לחוק האמור, למעט כיסוי על תשלום השתתפות עצמית לפי אותו חוק; בסעיף קטן זה, "תושב" – כהגדרתו בסעיף 2 לחוק ביטוח בריאות, התשנ"ד-1994, למעט תושב שאינו זכאי לשירותי בריאות בתקופת המתנה לפי סעיף 58 לחוק האמור;

(2) סעיף 28 – בטל.

תיקון חוק פיצויים 39. בחוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975⁷¹ (בפרק זה – חוק פיצויים) – לנפגעי תאונות דרכים

(1) בסעיף 2, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב1) על אף הוראות סעיפים קטנים (א), (א1) ו-(ב), חובתו של הנוהג, וכן של מי שהתיר את השימוש ברכב כאמור בסעיף קטן (ב), לפצות את הנפגע, לא תחול לגבי נפגע שהוא תושב, בשל שירותי בריאות הכלולים בתוספת השניה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994⁷², או בצו לפי סעיף 8(ז) לחוק האמור, למעט לעניין תשלום השתתפות עצמית לפי אותו חוק; בסעיף קטן זה, "תושב" – כהגדרתו בחוק ביטוח בריאות, התשנ"ד-1994, למעט תושב שאינו זכאי לשירותי בריאות בתקופת המתנה לפי סעיף 58 לחוק האמור";

(2) בסעיף 5(ב1), בסופו יבוא "ולגבי נפגע שהוא תושב – למעט הוצאות בשל שירותי בריאות הכלולים בתוספת השניה לחוק ביטוח בריאות או בצו לפי סעיף 8(ז) לחוק האמור; לעניין זה, "תושב" – כהגדרתו בסעיף 2(ב1);

ד ב ר י ה ס ב ר

"הוצאות סבירות" –

(1) באדם שטיפלו בו כחולה-פנים, לכל יום של אשפוזו בבית החולים – סכום שהוא הממוצע של ההוצאה היומית על כל חולה-פנים להחזקת בית החולים וחבר עובדיו ולהחזקת החולים שבו ולטיפול בהם;

(2) באדם שטיפלו בו כחולה-חוץ – ההוצאות הסבירות שהוציא בית החולים למעשה.

סעיף 39 לפסקה (1)

הוראות סעיף 2(א) ו-(ב) לחוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975 (להלן – חוק הפיצויים), קובעות כי המשתמש ברכב מנועי, וכן בעל הרכב או המחזיק בו אם התירו את השימוש ברכב, חייבים לפצות את הנפגע על נזק גוף שנגרם לו בתאונת דרכים שבה מעורב הרכב. מוצע לקבוע כי על אף הוראות אלה, החבות האמורה לא תחול לגבי נפגע שהוא תושב כהגדרתו בחוק ביטוח בריאות, בשל שירותי בריאות הכלולים בתוספת השניה או בצו לפי סעיף 8(ז) לחוק האמור, למעט לעניין תשלום השתתפות עצמית לפי חוק ביטוח בריאות.

לפסקה (2)

סימן ב' בפרק ב' לחוק הפיצויים קובע הוראות שונות לעניין העברת תשלומים תכופים לנפגע או למי מהתלויים בו. סעיף 5(ב1) לחוק הפיצויים, הכלול באותו סימן, קובע

– טיפול בבית חולים בשל החבלה שנגרמה לו, ישלם המבטח לבית החולים את ההוצאות שהוציא באופן סביר במתן הטיפול, בתנאי שהסכום שעל המבוטח לשלם לא יעלה על ההוצאות שהוציא בית החולים בשל הטיפול בו כחולה-פנים במשך 180 יום או כחולה-חוץ במשך שנה.

(ב) הזכויות לפי סעיף זה אינן גורעות מזכויות אחרות של בית החולים, אולם –

(1) בית החולים הזכאי לתשלום לפי סעיף זה וגם על פי זכות אחרת, לא יגבה בעד אותו טיפול סכום העולה על המגיע לו לפי סעיף זה או על פי הזכות האחרת, הכל לפי הסכום הגדול יותר;

(2) במידה שהמבטח שילם לפי סעיף זה, יהיה פטור מלשלם בעד אותו טיפול על פי חבות אחרת כדין, ובמידה ששילם בעד אותו טיפול לפי חבות אחרת, יהיה פטור מלשלם לפי סעיף זה;

(3) במידה שהמבטח שילם לבית חולים לפי סעיף זה, יהיה פטור מלשלם בעד אותו טיפול לאדם אחר, ובמידה ששילם לאדם אחר הזכאי לאותו תשלום, יהיה פטור מלשלם לפי סעיף זה.

(ג) לענין סעיף זה –

"בית חולים" – מוסד בישראל המטפל טיפול רפואי או ניתוחי כחולי-פנים ואינו מתנהל לשם רווחים;

⁷⁰ ס"ח התשנ"ד, עמ' 156.

⁷¹ ס"ח התשל"ה, עמ' 234; התשס"ט, עמ' 65.

⁷² ס"ח התשנ"ד, עמ' 156.

(א) בסעיף קטן (ב), במקום "לפי סעיף 28 לפקודת הביטוח" יבוא "לפי דין";

(ב) בסעיף קטן (ה), במקום "לפי סעיף 28 לפקודת הביטוח" יבוא "לפי דין";

(4) אחרי סעיף 12 יבוא:

"עלות אספקת השירותים הרפואיים לנפגעי תאונות דרכים
(א) בסעיף זה ובסעיף 12, "עלות אספקת השירותים" – עלות אספקת השירותים הרפואיים לנפגעי תאונות דרכים הניתנים בידי קופות החולים.

(ב) שר האוצר יפרסם עד יום י"ג בתשרי התש"ע (1 באוקטובר 2009), בהודעה ברשומות, את עלות אספקת השירותים.

(ג) עלות אספקת השירותים תתעדכן מדי שנה בדרך שבה מתעדכנת עלות סל שירותי הבריאות לפי הוראות סעיף 9(ב) לחוק ביטוח בריאות; שר האוצר יפרסם בהודעה ברשומות, מדי שנה ובסמוך למועד העדכון, את עלות אספקת השירותים.

(א) לצורך מימון עלות אספקת השירותים, יעביר מבטח לקרן, עד ה-10 בכל חודש, שיעור שיקבע שר האוצר לגבי, בצו, מדמי הביטוח שגבה אותו מבטח בחודש הקודם, בעד כל הפוליסות שהוציא לפי פקודת הביטוח; בסעיף קטן זה, "דמי ביטוח" – סך כל התשלומים הנגבים ממבוטח בענף ביטוח רכב מנועי, למעט התוספת למימון הקרן לפי סעיף 15.

העברת סכומים מהמבוטחים לקרן והוראות לעניין העברת מידע

ד ב ר י ה ס ב ר

כי חברות הביטוח יעבירו לקרן, מדי חודש, סכום בשיעור שיקבע שר האוצר, לגבי אותו מבטח, מדמי הביטוח שגבה בחודש הקודם, וזאת בעד כל הפוליסות שהוציא לפי פקודת הביטוח עד אותו מועד. סכום זה ישמש למימון עלות אספקת השירותים הרפואיים הניתנים בידי קופות החולים לנפגעי תאונות דרכים, עלות המתעדכנת מדי שנה, לפי המוצע, בדרך שבה מתעדכנת עלות סל שירותי הבריאות. נוסף על כך, כדי להבטיח את קיום החיוב האמור על ידי חברות הביטוח ולשם הגשמת מטרת התיקון, מוצע לקבוע הוראות לעניין העברת מידע מחברות הביטוח ולכל גורם שיקבע שר האוצר.

כמו כן מוצע לקבוע כי הסכומים האמורים ייוספו לכלל מקורות המימון של שירותי הבריאות המנויים בסעיף 13 לחוק ביטוח בריאות ויועברו על ידי הקרן למוסד לביטוח לאומי, אשר יחלק את הסכומים בין קופות החולים לפי כללי ההקצאה של מקורות המימון כאמור בסעיף 17 לחוק

כי מי שחייב בפיצויים לפי החוק האמור ישלם, כחלק מהם, לנפגע או למי מהתלויים בו, הוצאות שהוציא הנפגע לצורכי רפואו, לרבות הוצאות אשפוז בבית חולים. מוצע לקבוע, למען הסר ספק, כי החובה בהעברת התשלום התכוף האמור אינה כוללת, לגבי נפגע שהוא תושב כהגדרתו בחוק ביטוח בריאות, תשלום של הוצאות בשל שירותי בריאות הכלולים בתוספת השניה או בצו לפי סעיף 8(ז) לחוק האמור. בהתאם לתיקון המוצע, האחריות למתן שירותים אלה תחול על קופות החולים.

לפסקה (3)

בשל הביטול המוצע של סעיף 28 לפקודת ביטוח רכב מנועי, מוצע לבטל את ההפניות הקבועות בסעיף 12(ב) ו-(ה) לחוק הפיצויים לסעיף האמור.

סעיפים
39(4) בשל העברת האחריות המוצעת לטיפול הרפואי לנפגעי תאונות הדרכים מחברות הביטוח לקופות החולים, ולצורך מימונה, מוצע לקבוע 40-

(ב) עד סוף חודש מרס של כל שנה ימציא מבטח לשר האוצר ולקרן אישור של רואה חשבון על העברת מלוא הסכומים לפי סעיף קטן (א), בשל השנה שקדמה לה.

(ג) הקרן רשאית לדרוש מכל מבטח להעמיד לרשותה ולביקורתה, במועד שתקבע, כל מידע הדרוש לדעתה לצורך בדיקת הסכומים שהיה עליו להעביר לקרן לפי סעיף קטן (א), ואם הורה שר האוצר לקרן להעביר לעיונו את המידע שהועמד לרשותה לפי סעיף קטן זה, כולו או חלקו – תעביר הקרן את המידע האמור לפי התנאים שנקבעו באותה דרישה; לעניין סעיף זה, "מידע" – למעט מידע כהגדרתו בסעיף 7 לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981.⁷³

(ד) שר האוצר רשאי לקבוע הוראות לעניין המידע שעל כל מבטח להעביר לגורם כפי שיקבע באותן הוראות, וכן לעניין מתכונת העברת המידע והמועדים להעברתו; אין בהוראת סעיף קטן זה כדי לגרוע מסמכויות הנתונות לפי כל דין, לרבות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981.⁷⁴

(ה) שר האוצר רשאי לקבוע הוראות בכל הנוגע לביצועו של סעיף זה.

(א) הקרן תעביר למוסד לביטוח לאומי את הסכומים שקיבלה לפי סעיף 12 מיד לאחר קבלתם אצלה.

העברת סכומים למוסד לביטוח לאומי ולקופות החולים

(ב) המוסד לביטוח לאומי יעביר לקופות החולים את הסכומים שקיבל לפי סעיף קטן (א) במועד ההעברה הראשון שחל לאחר המועד שבו התקבלו אצלו הסכומים לפי אותו סעיף קטן, בהתאם לכללי ההקצאה שנקבעו לפי סעיף 17 לחוק ביטוח בריאות; בסעיף קטן זה, "מועד ההעברה" – מועד מבין המועדים שבהם המוסד לביטוח לאומי מעביר לקופות החולים את הכספים שקיבל ממקורות המימון של שירותי הבריאות הניתנים לפי החוק האמור.

(ג) שר האוצר רשאי לקבוע הוראות בכל הנוגע לביצועו של סעיף זה.

⁷³ ס"ח התשמ"א, עמ' 128.

⁷⁴ ס"ח התשמ"א, עמ' 208.

40. בחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994⁷⁵, בסעיף 13(א)(1), בסופו יבוא "וכן סכומים שהעבירה הקרן למוסד לביטוח לאומי לפי סעיף 112(א) לחוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975⁷⁶; בפסקה זו, "קרן" – הקרן שהוקמה לפי סעיף 10 לחוק האמור";

41. (א) תחילתם של סעיפים 112 ו-121 לחוק ההסדרים לשנת 2002, כנוסחם בסעיף 37 לחוק זה, של סעיף 13(א)(1) לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994, כנוסחו בסעיף 40 לחוק זה, ושל סעיף 112 לחוק הפיצויים, כנוסחו בסעיף 39(4) לחוק זה, ביום ט"ו בטבת התש"ע (1 בינואר 2010).

(ב) סעיף 3(ה) לפקודת ביטוח רכב מנועי, כנוסחו בסעיף 38(1) לחוק זה, ביטול סעיף 28 לפקודה האמורה כאמור בסעיף 38(2) לחוק זה, וסעיפים 2(ב1), 5(ב1), ו-12(ב) ו-12(ה) לחוק הפיצויים, כנוסחם בסעיף 39(1) עד (3) לחוק זה, יחולו על תאונות דרכים שאירעו ביום ט"ו בטבת התש"ע (1 בינואר 2010) ואילך; לעניין זה, "תאונת דרכים" – כהגדרתה בחוק הפיצויים.

(ג) סעיף 112 לחוק הפיצויים, כנוסחו בסעיף 39(4) לחוק זה, יחול לגבי דמי ביטוח כהגדרתם בסעיף האמור שגובה מבטח בעד פוליסות ביטוח בענף ביטוח רכב מנועי שנכרתו ביום ט"ו בטבת התש"ע (1 בינואר 2010) או במועד מאוחר יותר; לעניין זה, "מבטח" – כהגדרתו בחוק הפיצויים.

פרק י"ב: שידורי טלוויזיה

סימן א': מעבר מזיכיונות לרישיונות בשידורי טלוויזיה

תיקון חוק הרשות
השניה לטלוויזיה
ורדיו

42. בחוק הרשות השניה לטלוויזיה ורדיו, התש"ן-1990⁷⁷ –

(1) בסעיף 1 –

(א) ההגדרה "בעל זיכיון" – תימחק;

ד ב ר י ה ס ב ר

שידורי ערוץ הכנסת ושידורי רשות השידור (להלן – ערוצי שידורים ציבוריים), שידורי טלוויזיה מסחריים הממומנים מפרסומות (ערוצים 2 ו-10) (להלן – שידורים מסחריים) ושידורי טלוויזיה רבי-ערוצית בכבלים ובלוויין, הממומנים מדמי מנוי (למעט שידורי הערוצים הייעודיים הממומנים מפרסומות) (להלן – שידורים רבי-ערוצים).

היקף ההכנסות של שוק שידורי הטלוויזיה והרדיו בישראל הוא כ-6 מיליארד ש"ח בשנה, מהם כ-3.5 מיליארד ש"ח בטלוויזיה הרבי-ערוצית, כ-1.5 מיליארד ש"ח בטלוויזיה המסחרית, וקרוב למיליארד ש"ח בשידורים הציבוריים (טלוויזיה ורדיו).

השידורים המסחריים מוסדרים בחוק הרשות השניה לטלוויזיה ורדיו, התש"ן-1990 (להלן – חוק הרשות השניה). בהתאם לחוק האמור מוסמכת מועצת הרשות השניה (להלן – המועצה) להעניק זיכיונות לשידורי טלוויזיה. בנוסף, מוסמכת המועצה ליתן זיכיונות לשידורי רדיו אזורי בשיטה האנלוגית, ורישיונות לשידורי רדיו בשיטה

סעיף 41 כדי לאפשר את ההיערכות הנדרשת ליישום של התיקון המוצע, מוצע לקבוע כי העברת האחריות לטיפול רפואי בנפגעי תאונות דרכים, מחברות הביטוח לקופות החולים, תחול לגבי תאונות דרכים שאירעו ביום ט"ו בטבת התש"ע (1 בינואר 2010) ואילך (לעניין זה – המועד הקובע). בהתאם לכך מוצע, כי חובת חברות הביטוח בהעברת סכומים לקרן תחול לגבי דמי ביטוח שנגבו בעד פוליסות ביטוח בענף ביטוח רכב מנועי שנכרתו החל במועד הקובע, וכן כי הגדלת תקרות הצריכה הפרטניות של קופות החולים, לפי האמור בסעיף 37 לחוק זה תחול במועד הקובע.

פרק י"ב שידורי הטלוויזיה בישראל נצרכים על ידי כללי רובם המכריע של משקי הבית; בלמעלה מ-90% ממשקי הבית בישראל קיים מקלט טלוויזיה. ניתן לחלק את תחום השידורים לשלושה סוגים: שידורים ציבוריים הממומנים בעיקרם מאגרות רשות השידור ומכספי מסים (שידורי הטלוויזיה החינוכית,

⁷⁵ ס"ח התשנ"ד, עמ' 156; התשס"ז, עמ' 55.

⁷⁶ ס"ח התשל"ה, עמ' 234.

⁷⁷ ס"ח התש"ן, עמ' 59; התשס"ח, עמ' 192.

"זיכיון לשידורי טלוויזיה" – זיכיון שניתן לפי חוק זה לקיום שידורי טלוויזיה";

ד ב ר י ה ס ב ר

סימן א' – כללי

מכוח החלטת ממשלה מס' 3982, מיום ד' באלול התשס"ט (24 באוגוסט 2008) הוקמה ועדה בין-משרדית, לבחינת המשמעות וההיתכנות של שינוי שיטת ההסדרה בתחום שידורי הטלוויזיה המסחריים, בראשות מר מרדכי מרדכי, מנכ"ל משרד התקשורת (כתוארו דאז) (להלן – ועדת מרדכי). התיקונים המוצעים להלן, מבוססים על דעת הרוב של הוועדה האמורה.

ההמלצה המרכזית של דעת הרוב בוועדת מרדכי היא מעבר משיטת הסדרה שלפיה מוענקים בהליכי מכרז מספר מוגבל של זיכיונות לשידורים מסחריים, לשיטת הסדרה שלפיה יוענקו רישיונות לשידורים מסחריים לכל דורש, שיעמוד בתנאי סף המניחים להלן, וכל זאת בלא הליך מכרזי. מועד המעבר בין השיטות מוצע להיות ביום י"ט בטבת התשע"ג (1 בינואר 2012) (להלן – מועד המעבר). עוד ניתנו המלצות באשר לאופן המעבר של בעלי הזיכיונות לשידורי טלוויזיה הפועלים כיום, אם יבחרו בכך, לשידורים בהתאם לרישיונות לשידורי טלוויזיה, וזאת ככל שעמדו במחויבויותיהם כבעלי זיכיון, והכל על פי הוראות חוק הרשות השניה, הכללים מכוחו ותנאי הזיכיון.

שינוי שיטת ההסדרה נועד להסיר שתי מגבלות משמעותיות המוטלות על פעילות הערוצים המסחריים: מגבלה ראשונה – בהתאם לקבוע בחוק הרשות השניה, השידורים המסחריים משודרים כיום באמצעות שלושה בעלי זיכיונות לשידורי טלוויזיה במסגרת שני ערוצים בלבד. קיים אינטרס ציבורי בריבוי של היצע תכנים, ולכן מוצע להסיר את המגבלה האמורה. מגבלה שניה – התקופה שבה כל גורם כאמור מורשה לשדר בהתאם להוראות חוק הרשות השניה. כך למשל, הזיכיון לשידורי טלוויזיה שניתן בערוץ 2 מוגבל ל-10 שנים (המסתיימות בשנת 2015) וזיכיון לשידורי טלוויזיה שניתן בערוץ 10 מוגבל ל-8 שנים (המסתיימות בשנת 2010); קיימת אופציה, בתנאים המנויים בחוק הרשות השניה, להארכת התקופה עד לארבע שנים נוספות, שנתיים בכל פעם. במסגרת שינוי שיטת ההסדרה, מוצע כי תקופת תוקפו של רישיון לשידורי טלוויזיה תהיה 15 שנה, וכי למועצה תינתן סמכות להאריך את תוקפו של הרישיון ב-15 שנה בכל פעם, וזאת אם בעל הרישיון קיים בתקופת הרישיון את הוראות חוק הרשות השניה, כללי המועצה וכללי רישיונו. בנוסף, כדי לאפשר אכיפה יעילה יותר של הוראות החוק, הכללים והרישיון, מוצע לקבוע הליכי בדיקה, אחת לחמש שנים, במהלך תקופת תוקפו של הרישיון, וכי אם מצאה המועצה כי בעל רישיון לשידורי טלוויזיה לא קיים את הוראות החוק, הכללים או תנאי הרישיון, שעניינם תוכן השידורים ולא תיקן את ההפרה בתוך מועד שקבעה המועצה, אשר לא יעלה על שנה, יבוטל רישיונו לאלתר.

שינוי שיטת ההסדרה כאמור, הוא צעד המתאפשר עם המעבר לשידורי טלוויזיה בטכנולוגיה ספרתית (דיגיטלית).

הספרתית (דיגיטלית). עד כה, לא הוקמה תשתית שידורים בטכנולוגיה זו ומשכך טרם התבקשו רישיונות להפעלתה. פעילותם של הגופים המשרדים שידורי טלוויזיה רבי-ערוצית מוסדרת בחוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב-1982 (להלן – חוק התקשורת). שר התקשורת הוסמך להעניק רישיונות לשידורי לוויין, והמועצה לשידורי כבלים ולשידורי לוויין הוסמכה להעניק רישיונות כלליים לשידורי כבלים, רישיונות מיוחדים לשידורי כבלים, רישיונות מיוחדים למשרדי ערוץ ייעודי ורישיונות לשידורים לפי רדישה.

מוצע לבצע מהלך משולב בתחום השידורים המסחריים והשידורים הרבי-ערוציים כפי שיפורט בהרחבה להלן, הכולל שלושה נדבכים:

- (1) מעבר משיטה של זיכיונות לשידורי טלוויזיה מסחריים לשיטה של רישיונות לשידורי טלוויזיה מסחריים (להלן – שינוי שיטת ההסדרה);
- (2) קביעת מבנה תעריפים שישלם מנוי של בעל רישיון כללי לשידורי כבלים או של בעל רישיון לשידורי לוויין, כדלהלן;

(א) המנוי ישלם בעד חיבורו למערכת השידורים הרבי-ערוציים (להלן – דמי גישה), ולא יידרש לשלם סכומים נוספים מעבר לכך בעד קליטתם של ערוצי השידור הציבוריים וערוצי השידורים המסחריים, וכן ערוצים נוספים, אם ביקשו להפיץ את שידוריהם לכלל המנויים של בעל הרשיון הכללי לשידורי כבלים או בעל הרישיון לשידורי לוויין;

(ב) בשונה מהמצב הנהוג כיום, יוכל המנוי לרכוש ערוצים בודדים שבהם הוא מעוניין בלבד, מעבר לערוצים המפורטים בפסקה (א) לעיל, ובלא התניית רכישת ערוץ אחד ברכישת ערוץ אחר.

- (3) מתן אפשרות לבעלי רישיון לשידורי כבלים ולוויין לכלול בשידוריהם שידורי פרסומת.

התיקונים המוצעים לחוק הרשות השניה וכמה חוקים נוספים באשר לשינוי שיטת ההסדרה מרוכזים בסימן א'.

כמו כן, מאחר שלפי המוצע וכפי שיפורט להלן, לכל המאוחר ביום ח' בחשוון התשע"ו (31 באוקטובר 2015) יושלם שינוי שיטת ההסדרה, כך שמושא ההסדרה העיקריים בחוק הרשות השניה יהיו בעלי הרישיונות לשידורי טלוויזיה ולא יוותרו עוד בעלי זיכיון לשידורי טלוויזיה, מוצע במסגרת סימן ג' לבצע במועד האמור את כל ההתאמות לשם כך בחוק הרשות השניה, בחוק התקשורת ובכמה חוקים נוספים.

סימן ב' כולל את התיקונים הנדרשים בחוק התקשורת לעניין שני הנדבכים הנוספים וכן כמה תיקונים נדרשים בחוק התקשורת בשל שינוי שיטת ההסדרה.

- (ג) אחרי ההגדרה "זיכיון לשידורי רדיו" יבוא:
 "זיכיון לשידורים" – זיכיון לשידורי רדיו או זיכיון לשידורי טלוויזיה";
- (ד) אחרי ההגדרה "יחידת שידור" יבוא:
 "מועד המעבר" – יום ו' בטבת התשע"ב (1 בינואר 2012);
 "מורשה לשידורים" – בעל רישיון לשידורים או בעל זיכיון לשידורים";
- (ה) אחרי ההגדרה "קרוב" יבוא:
 "רישיון לשידורי טלוויזיה" – רישיון שניתן לפי חוק זה לקיום שידורי טלוויזיה";
- (ו) אחרי ההגדרה "רישיון לשידורי רדיו" יבוא:
 "רישיון לשידורים" – רישיון לשידורי רדיו או רישיון לשידורי טלוויזיה";
- (2) בסעיף 5(ב)10, במקום "בעלי זיכיון" יבוא "מורשים לשידורים";
- (3) בסעיף 6, במקום "בעלי זיכיונות" יבוא "מורשים לשידורים";

ד ב ר י ה ס ב ר

וזה נוסחה של ההגדרה "בעל זיכיון", שמוצע לבטלה:

"בעל זיכיון" – מי שקיבל לפי חוק זה, זיכיון לשידורים או רישיון לשידורי רדיו."

עוד מוצע להוסיף הגדרה "זיכיון לשידורים" הכוללת זיכיון לשידורי רדיו או זיכיון לשידורי טלוויזיה וכן הגדרת "רישיון לשידורים" הכוללת רישיון לשידורי טלוויזיה ורישיון לשידורי רדיו.

לפסקאות (2) עד (10), (15), (16)א ו-(ב), (ד) עד (ז), (18) עד (28), (34), (36) עד (39), (53) עד (66)א ו-(67) עד (77)

התיקונים המוצעים עניינם התאמת הוראות סעיפים שונים בחוק הרשות השניה כך שהם יחולו גם לגבי בעל רישיון לשידורי טלוויזיה.

כך למשל, מוצע להתאים את תפקידי הרשות השניה, המועצה, המנהל הכללי של הרשות וסמכויותיהם כך שיחולו גם על בעלי הרישיונות (פסקאות 2), (6), (7) ו-(8) המוצעות, להתאים את הסייגים למינוי חבר מועצה כך שיחולו גם על קרובים, בעלי עניין או קשורים גם לבעלי הרישיונות (פסקה 4) המוצעת, להתאים את הוראות סעיף 36 לחוק הרשות השניה שעניינם הגבלות בהעברת בעלות בזיכיון לשידורים וברישיון לשידורי רדיו כך שההגבלות האמורות יחולו גם על בעל רישיון לשידורי טלוויזיה (פסקה 15) המוצעת וכן שיחולו עליו הוראות סעיף 37 לחוק הרשות השניה לעניין סמכויות המועצה לבטל, להגביל או לצמצם זיכיון לשידורים או רישיון לשידורי רדיו אם מצאה כי נתקיים אחד מהמקרים המפורטים בסעיף, כגון הפרת תנאי שבתנאי הזיכיון או הרישיון שנקבע כי הוא תנאי מהותי (פסקה 16) המוצעת.

אשר מאפשרת ניצול תדרים משופר לעומת הטכנולוגיה האנלוגית. הפסקת השידור האנלוגי אשר צפויה להתבצע במהלך שנת 2011, בהתאם לאמור בסעיף 51 לחוק הרשות השניה, תביא לפינוי תדרים כך שמגבלת התדרים תחדל מלהיות מגבלה אפקטיבית לגבי מספר הערוצים המשדרים שידורים מסחריים ותתאפשר הגדלה של מספר הערוצים המסחריים בישראל. ביטול מגבלת המשאבים כאמור, מסייעת בהסרת המגבלות על מספר הגורמים המשדרים בתחום שידורי הטלוויזיה המסחריים.

בצד האמור, בהמשך להנחת המוצא של ועדת מרדכי בנוגע לחשיבותם של ערוצי השידור המסחריים ואימוץ העיקרון של שמירה על איכות התכנים המשודרים בשידורי בעלי הרישיון (להלן – איכות המסך), מוצע כי הכללים והחובות שיחולו על בעל רישיון יהיו אלה הקיימים כיום בחוק הרשות השניה וכן בכללים שהותקנו מכוחו ובכלל זה: מחויבות בעניין הוצאה שנתית למימון הפקה ורכישה של תכניות המשודרות בערוץ באותה שנה, הוצאה שנתית לתפעול השוטף של חברת החדשות, אפשרות רכישת שידורי חדשות, הוצאה שנתית לשם הפקת תכניות סוגה עילית והיקף שידורן, שעות השידור של תכניות סוגה עילית, שידור תכניות בשפה הערבית ובשפה רוסית, וכן חובות ביצוע הפקות מקומיות והפקות מקומיות קנויות.

סעיף 42 לפסקה (1)

מוצע להוסיף כמה הגדרות לצורך התיקונים המוצעים. בין ההגדרות האמורות מוצע לכלול הגדרה "מורשה לשידורים" הכוללת את כל בעלי הרישיונות והזיכיונות, היינו: בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה, בעל רישיון לשידורי טלוויזיה, בעל זיכיון לשידורי רדיו ובעל רישיון לשידורי רדיו. הגדרה זו תחליף את ההגדרה "בעל זיכיון" שכללה: בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה, בעל זיכיון לשידורי רדיו ובעל רישיון לשידורי רדיו.

- (4) בסעיף 9(א) –
- (א) בפסקה (3), בכל מקום, במקום "בעל זיכיון" יבוא "מורשה לשידורים";
- (ב) בפסקה (7), במקום "בעל זיכיון" יבוא "מורשה לשידורים";
- (5) בסעיף 14(ב), במקום "בעל זיכיון" יבוא "מורשה לשידורים";
- (6) בסעיף 23 –
- (א) בפסקה (2), במקום "בעלי הזיכיונות" יבוא "המורשים לשידורים", ובמקום "בעלי זיכיון" יבוא "מורשים לשידורים";
- (ב) בפסקה (5), במקום "בעלי זיכיונות" יבוא "המורשים לשידורים";
- (7) בסעיף 24(א) –
- (א) בפסקה (5), במקום "שבעל זיכיון" יבוא "שמורשה לשידורים";
- (ב) בפסקה (7), במקום "בעל זיכיון" יבוא "מורשה לשידורים";
- (ג) בפסקה (8)(ד), במקום "בעל זיכיון" יבוא "בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה או בעל רישיון לשידורי טלוויזיה";
- (ד) בפסקה (10), במקום "בעל זיכיון" יבוא "מורשה לשידורים";
- (ה) בפסקה (11), בסופה יבוא "או בעלי רישיון לשידורי טלוויזיה";
- (8) בסעיף 28(א) –
- (א) בפסקה (2), במקום "בעל זיכיון" יבוא "מורשה לשידורים";
- (ב) בפסקה (3), במקום "שבעלי הזיכיון" יבוא "שהמורשים לשידורים" ואחרי "לתנאי הזיכיון" יבוא "לשידורים או לתנאי הרישיון לשידורים";
- (ג) בפסקה (5), במקום "בעלי הזיכיון" יבוא "המורשים לשידורים";
- (ד) בפסקה (6), במקום "לבעלי הזיכיון" יבוא "למורשים לשידורים";
- (9) בכותרת סימן א' לפרק ג', אחרי "הזיכיון לשידורים" יבוא "הזיכיון להפעלת תחנת שידור" ובמקום "לשידורי רדיו" יבוא "לשידורים";
- (10) בסעיף 32(ב), במקום "בעל זיכיון וכן" יבוא "מורשה לשידורים וכן";
- (11) בסעיף 33 –
- (א) בסעיף קטן (א), במקום "זיכיונות לשידורים" יבוא "זיכיונות לשידורי רדיו" ואחרי "רישיונות לשידורי רדיו" יבוא "וכן עד למועד המעבר – גם זיכיונות לשידורי טלוויזיה";
- (ב) בסעיף קטן (ב)(3), אחרי "בעל הזיכיון" יבוא "או בעל הרישיון כאמור";
- (ג) בסעיף קטן (ד), במקום "בעל זיכיון" יבוא "בעל זיכיון לשידורים או בעל רישיון לשידורי רדיו";
- (12) אחרי סעיף 33 יבוא:
- 33א. (א) המועצה רשאית להעניק רישיון לשידורי טלוויזיה למבקש רישיון כאמור (בסעיף זה – המבקש) בהתקיים כל אלה:

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (12)

לסעיף 33א(א) המוצע

כאמור לעיל, במסגרת שינוי שיטת ההסדרה כאמור, תוקנה סמכות למועצה ליתן רישיונות לשידורי טלוויזיה לכל דורש, העומד בתנאי סף, בלא הליך מכריזי. אשר על כן, מוצע להסמיך את המועצה להעניק רישיון כאמור למבקש

לפסקה (11)

בהתאם לסעיף 33(א) לחוק הרשות השנייה, המועצה רשאית להעניק זיכיונות לשידורי רדיו וטלוויזיה ורישיונות לשידורי רדיו, לפי הוראות החוק. מוצע לתקן את הסעיף כך שהחל במועד המעבר לא יוענק עוד זיכיונות לשידורי טלוויזיה, וזאת למעט בהתקיים האמור בהוראות המעבר כפי שיפורט להלן.

(1) במבקש מתקיימים התנאים המפורטים בסעיף 41(א)(1) עד (4);

(2) המבקש הפקיד בידי הרשות בטוחות כמפורט להלן, בהתאם לכללים שקבעה המועצה לפי סעיף 33ב(א)(2);

(א) ערבות להבטחת מילוי ההוראות לפי חוק זה, כללי המועצה ותנאי הרישיון;

(ב) ערבות או פיקדון להבטחת ההוצאות שעל בעל הרישיון להוציא לשם הפקת תכניות סוגה עילית לפי הוראות התוספת השניה.

(3) המבקש מקיים כל תנאי נוסף שהוא נדרש לקיים ושנקבע לפי סעיף קטן (ג), ככל שנקבע תנאי כאמור.

(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), המועצה לא תיתן למבקש רישיון לשידורי טלוויזיה בהתקיים אחד מהמפורטים להלן או בהתקיים האמור בסעיף 41(ב2):

(1) המבקש היה בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה או בעל רישיון לשידורי טלוויזיה, במהלך שלוש השנים שקדמו למועד הגשת הבקשה לרישיון לשידורי טלוויזיה, כולן או חלקן, והמועצה מצאה כי לא קיים בתקופת הזיכיון או הרישיון אחר ההוראות לפי חוק זה, כללי המועצה או תנאי הזיכיון או הרישיון, לפי העניין;

(2) בין המבקש לבין משדר מפר היו יחסים כמפורט להלן, במועד ההפרה או לאחריה, וטרם חלפו שלוש שנים ממועד סיום היחסים כאמור:

ד ב ר י ה ס ב ר

הנוספים. בהתאם למנגנון המוצע, תינתן סמכות למועצה לקבוע כללים לעניין השימוש בסכומים שיתקבלו בידי הרשות ממימוש הערבות או הפיקדון האמורים, למימון הפקות מקוריות קנויות שהן תכניות סוגה עילית באמצעות תמיכה בגופים ציבוריים הפועלים במטרה לקדם ולעודד יצירה ישראלית בהתאם למבחנים שוויוניים שקבעה המועצה (פסקה (41) להלן).

לסעיף 33א(ב) המוצע

מוצע לקבוע כי המועצה לא תעניק רישיון למבקש אשר מתקיים בו אחד מהתנאים האלה לפחות:

(1) תנאי מהתנאים המנויים בסעיף 41(ב2) לחוק הרשות השניה, שעניינם סייגים להשתתפות במכרז לזיכיון לשידורי טלוויזיה.

(2) המבקש הוא מפלגה, נציג או שלוח של מפלגה או של גוף אחר, שלדעת המועצה עלול להשתמש בשידורים לקידום המטרות המיוחדות של מפלגה או הגוף האמור (תנאי לפסילת משתתף במכרז כאמור, לפי סעיף 42(א)(3) לחוק הרשות השניה).

(להלן – המבקש), וזאת בהתקיים בו התנאים המפורטים בסעיף 41(א)(1) עד (4) לחוק הרשות השניה, אשר נקבעו כתנאים מקדמיים להשתתפות במכרז לזיכיון לשידורי טלוויזיה.

כמו כן, בדומה לחובה החלה על בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה, מוצע לדרוש מהמבקש להפקיד ערבות להבטחת מילוי ההוראות חוק הרשות השניה, כללי המועצה ותנאי הרישיון. בנוסף, וכדי לשמר את איכות המסך, תוך הבטחת היקף ההשקעה שבעלי הרישיון ישקיעו בתוכן השידורים ובמיוחד בהפקת תכניות סוגה עילית, מוצע לחייב את המבקש רישיון להפקיד ערבות נוספת או פיקדון לשם הבטחת עמידתו בדרישות התוספת השניה לחוק הרשות השניה, לעניין היקף ההוצאות השנתיות שעליו להוציא כבעל רישיון לשם הפקת תכניות סוגה עילית. לצורך הבטחת איכות המסך כאמור, מוצעים כלים נוספים כפי שיפורטו להלן וביניהם: נקודות בדיקה לעמידת בעל הרישיון בהוראות שעניינן תוכן השידורים, מדי חמש שנים (פסקה (13) להלן), וכן יצירת מנגנון להבטחת הוצאת הסכומים הנדרשים לצורך עמידה במחויבויות בתחום הסוגה העילית באמצעות שימוש בערבות או הפיקדון

- (א) המבקש היה בעל עניין במשדר המפר;
 (ב) המשדר המפר היה בעל עניין במבקש;
 (ג) בעל עניין במבקש היה בעל עניין במשדר המפר;

לעניין פסקה זו, יראו גם במועד פקיעתו או ביטולו של הזיכיון או הרישיון של המשדר המפר כמועד סיום היחסים בינו לבין המבקש;

- (3) במבקש מתקיים האמור בפסקה (3) של סעיף 42(א);
 (4) לדעת המועצה מתן הרישיון למבקש עלול להיות נוגד את טובת הציבור או להוות סיכון לביטחון המדינה.

- (5) במבקש לא מתקיים תנאי שאסור שיתקיים בו ושנקבע לפי סעיף קטן (ג), ככל שנקבע תנאי כאמור.

(ג) המועצה רשאית לקבוע, בכללים, תנאים למתן רישיון לשידורי טלוויזיה, בנוסף לאלה המנויים בסעיפים קטנים (א) ו-(ב), במטרה להבטיח כי המבקש יקיים את שידורי הטלוויזיה בהתאם להוראות לפי חוק זה, לכללי המועצה ולרישיון; כן רשאית המועצה לקבוע ברישיון לשידורי טלוויזיה תנאים, הוראות והגבלות בכל עניין הנובע מהוראות חוק זה.

(ד) בעל רישיון ימלא אחר כל תנאי הרישיון לשידורי טלוויזיה כפי שנקבעו ברישיונו.

(ה) בסעיף זה –

”משדר מפר” – תאגיד שאילו היה מבקש רישיון לשידורי טלוויזיה לפי סעיף זה לא היה מקבל רישיון כאמור מהטעם האמור בסעיף קטן (ב)(1);

”מועד ההפרה” – המועד שבו המשדר המפר הפר את ההוראות לפי חוק זה, כללי המועצה או תנאי הזיכיון או הרישיון, לפי העניין, כאמור בסעיף קטן (ב)(1), ואם ביצע כמה הפרות כאמור – המועד המוקדם מביניהם.

ד ב ר י ה ס ב ר

בין המבקש לבין בעל זיכיון או בעל רישיון שאילו היה מגיש בקשה לקבלת רישיון היה נדחה מהטעם האמור לעיל, במועד שבו התבצעה ההפרה שבשלה היתה בקשתו נדחת כאמור או לאחריה, וטרם חלפו שלוש שנים ממועד סיום הזיקה כאמור, לא תעניק המועצה רישיון למבקש כאמור. לעניין זה רואים גם פקיעתו או ביטולו של זיכיון או רישיון כאמור כסיום יחסים.

עוד מוצע לקבוע כי המועצה תהיה רשאית לקבוע נוסף על התנאים למתן רישיון לשידורי טלוויזיה המוצעים לעיל, תנאים נוספים, וזאת במטרה להבטיח כי המבקש יקיים את שידורי הטלוויזיה בהתאם להוראות לפי חוק זה, לכללי המועצה ולרישיון, וכן היא רשאית לקבוע ברישיון

- (3) לדעת המועצה מתן הרישיון עלול להיות נוגד את טובת הציבור או להוות סיכון לביטחון המדינה.

במטרה למנוע ממבקש רישיון לשידורי טלוויזיה שהפר בעבר חובות שחלו עליו כגורם המשדר שידורי טלוויזיה, מוצע לקבוע כי המועצה לא תעניק רישיון למבקש אשר היה בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה או בעל רישיון לשידורי טלוויזיה, במהלך שלוש השנים שקדמו למועד הגשת הבקשה, שהמועצה מצאה לגבי כי לא קיים בתקופת הזיכיון או הרישיון אחר ההוראות לפי חוק זה, כללי המועצה או תנאי הזיכיון או הרישיון (להלן – משדר מפר). כדי למנוע עקיפה של הוראה זו על ידי מבקש באמצעות גוף הקשור אליו, מוצע לקבוע כי אם התקיימו זיקות כמפורט בסעיף,

כללים למתן רישיון 33ב. (א) המועצה תקבע בכללים הוראות בעניינים אלה: לשידורי טלוויזיה

(1) המועד שממנו ניתן להגיש בקשה לקבלת רישיון לשידורי טלוויזיה לפי הוראות סעיף 33א, במטרה לאפשר את תחילת השידורים בידי בעל הרישיון החל במועד המעבר;

(2) הוראות לעניין הבטוחות שעל המבקש להפקיד לפי סעיף 33א(א)(2), לרבות סכומיהן, מועדי הפקדתן ודרכי מימושן.

(ב) המועצה רשאית לקבוע בכללים הוראות נוספות לעניין מתן רישיון לשידורי טלוויזיה, בין השאר, בעניינים אלה:

- (1) דרכי הגשת בקשה למתן רישיון והטיפול בה;
- (2) מידע שעל המבקש לגלות למועצה לרבות מידע לגבי בעל עניין במבקש ולגבי כל גורם אחר שיש לו, במישרין או בעקיפין, אמצעי שליטה במבקש;
- (3) מסמכים שעל המבקש להמציא למועצה לצורך קבלת הרישיון;

(13) בסעיף 34 –

(א) בכותרת השוליים, במקום "ורישיון לשידורי רדיו" יבוא "ורישיון לשידורים והליך בדיקה";

(ב) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(2ב) על אף הוראות סעיף קטן (ב1), תקופת תוקפו של זיכיון לשידורי טלוויזיה בערוץ 2 שניתן לזוכה במכרז אחרי יום תחילתו של חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט-2009, ולפני מועד המעבר, תהיה עד יום י"ח בחשוון התשע"ו (31 באוקטובר 2015); על זיכיון כאמור לא יחולו הוראות סעיף קטן (ב1) סיפה";

ד ב ר י ה ס ב ר

הגשת הבקשה, לעניין מידע שעל המבקש לגלות לגבי בעל עניין בו או כל גורם שיש לו אמצעי שליטה במבקש (סמכות הנתונה למועצה כיום לגבי מציע במכרז לבחירת בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה) או לעניין מסמכים שעל המבקש להמציא במסגרת הבקשה כאמור.

לפסקאות (13), (14) ו-16(ג)

לסעיף 34(2ב) (ד) המוצע

בהתאם לסעיף 34(ב1) ו-1(ג) לחוק הרשות השנייה תקופת תוקפו של זיכיון לשידורי טלוויזיה בערוץ 2 שניתן לזוכה במכרז תהיה עשר שנים ותקופת תוקפו של זיכיון לשידורי טלוויזיה שניתן בערוץ השלישי תהיה שמונה שנים (בהתאם לסעיף 37 לחוק הרשות השנייה ניתן להאריך את תקופת הזיכיון הקיים בערוץ השלישי לשתי תקופות נוספות של שנתיים כל אחת). מוצע לקבוע כי על אף האמור בהוראות אלה, תוקפם של זיכיונות כאמור שניתנו לזוכה במכרז אחרי יום תחילתו של החוק המוצע,

לשידורי טלוויזיה תנאים, הוראות והגבלות בכל עניין הנובע מההוראות לפי חוק זה.

לסעיף 33ב המוצע

המעבר ממשטר של זיכיונות לשידורי טלוויזיה שניתנו עד היום באמצעות הליך מכרזי, למשטר של הענקת רישיונות לשידורי טלוויזיה למגיש בקשות לקבלתם, מצריך קביעת כללים ומתן הוראות בכל הנוגע להגשת בקשות לקבלת רישיון כאמור. לפיכך, מוצע לקבוע כי המועצה תקבע כללים והוראות לעניין המועד שממנו יהיה ניתן להגיש בקשה לרישיון כאמור. על פי המוצע, קביעת המועד האמור תיקבע באופן שיאפשר לבעלי הרישיון להתחיל בשידוריהם במועד המעבר.

כמו כן, מוצע להסמיך את המועצה לקבוע הוראות לעניין הבטוחות שעל המבקש להפקיד לרבות סכומיהן, מועדי הפקדתן ודרכי מימושן, וכן ליתן בידה סמכות לקבוע הוראות נוספות לעניין מתן הרישיון, ובכלל זה: לעניין דרכי

(ג) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ד) על אף הוראות סעיף קטן (ג)(1), תקופת תוקפו של זיכיון לשידורי טלוויזיה בערוץ השלישי שניתן לזוכה במכרז אחרי יום תחילתו של חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט-2009, ולפני מועד המעבר, תהיה עד יום י"ח בחשוון התשע"ו (31 באוקטובר 2015); על זיכיון כאמור לא יחולו הוראות סעיף קטן (ג)(2).

(ה) (1) תקופת תוקפו של רישיון לשידורי טלוויזיה תהיה 15 שנים מהמועד שבו החל בעל הרישיון בשידוריו, ובלבד שהמועד האמור לא יקדם למועד המעבר.

(2) בלי לגרוע מסמכויות המועצה לפי חוק זה, אחת לחמש שנים החל במועד תחילת תוקפו של הרישיון לשידורי טלוויזיה, תקיים המועצה הליך בדיקה שבו תבחן כיצד מילא בעל הרישיון בתקופה האמורה אחר ההוראות לפי חוק זה, כללי המועצה ותנאי הרישיון, שעניינם תוכן השידורים ובכלל זה מימון הפקה ורכישה של תכניות (בפסקה זו – הוראות הדין); מצאה המועצה כי בעל הרישיון הפר את הוראות הדין, אך חומרת ההפרה אינה מצדיקה, לדעת המועצה, ביטול הרישיון בהתאם לסמכותה לפי סעיף 37, תורה לו, לאחר שנתנה לו הזדמנות להשמיע את טענותיו, כיצד לתקן את ההפרה במהלך תקופה שתקבע ושלא תעלה על שנה ממועד מתן ההוראה כאמור;

(14) אחרי סעיף 35 יבוא:

"הארכת רישיון לשידורי טלוויזיה 35א. (א) המועצה רשאית להאריך את תוקפו של רישיון לשידורי טלוויזיה, לפי בקשת בעל הרישיון, לתקופות נוספות של 15 שנים כל אחת, אלא אם כן מצאה כי בעל הרישיון לא קיים בתקופת הרישיון אחר ההוראות לפי חוק זה, כללי המועצה או תנאי הרישיון.

ד ב ר י ה ס ב ר

מועד המעבר במטרה להיערך לתחילת שידורים במועד המעבר, מוצע לקבוע כי תחילת תוקפו של הרישיון לא יהיה לפני מועד המעבר.

כמו כן, מוצע ליתן למועצה סמכות להאריך את תקופת הרישיון, לפי בקשת בעל הרישיון, לתקופות נוספות של 15 שנים כל אחת, אלא אם כן היא מצאה כי בעל הרישיון לא קיים בתקופת הרישיון אחר ההוראות לפי חוק הרשות השניה, כללי המועצה או תנאי הרישיון. עוד מוצע להסמיך את המועצה לקבוע בכללים את המועד שבו יש להגיש בקשה להארכת הרישיון כאמור.

במסגרת עקרון השמירה על איכות המסך, ומאחר ששיטת המשטר החדשה עניינה בהענקת רישיון לתקופה ארוכה מזו הנוהגת כיום, מוצע לקבוע כי המועצה תקיים, אחת לחמש שנים, החל במועד מתן הרישיון, הליך בדיקה ובו תבחן את האופן שבו מילא בעל הרישיון בתקופה האמורה אחר ההוראות לפי חוק זה, כללי המועצה ותנאי הרישיון, שעניינם תוכן השידורים ובכלל זה: מימון הפקה

ולפני מועד המעבר, יהיה עד יום ח' בחשוון התשע"ו (31 באוקטובר 2015), וזאת במטרה שכל הזיכיונות, ובכלל זה הזיכיונות שיינתנו לאחר כניסת התיקון המוצע לתוקף, יסתיימו לכל המאוחר במועד אחד והחל מאותו מועד יתקיים משטר של רישיונות בלבד.

לסעיפים 34(ה), 35א ו-37(א) המוצעים

הניסיון מלמד כי כניסתו של גורם חדש לתחום שידורי הטלוויזיה מתפרשת על תקופה של כמה שנים, וטעונה השקעה כספית רבה. ההחזר הכספי בגין השקעות הוא נמוך בשנים הראשונות לפעולתו של בעל רישיון לשידורי טלוויזיה, ועולה בהדרגה על פני מספר שנים. במטרה להתגבר על מגבלת הזמן שהיתה נהוגה במשטר הזיכיונות, מוצע לקבוע כי תקופת תוקפו של רישיון לשידורי טלוויזיה תהיה 15 שנים (להלן – תקופת הרישיון), וכן כי ניתן יהיה להאריך את תוקפו של הרישיון, כמפורט להלן. תקופת הרישיון תחל במועד תחילת שידוריו של בעל הרישיון. עם זאת, מאחר שיהיה ניתן ליתן רישיון לפני

(ב) בקשה להארכת רישיון לפי סעיף קטן (א) תוגש עד למועד שתקבע המועצה בכללים;

(15) בסעיף 36 –

(א) בכותרת השוליים, במקום "לשידורי רדיו" יבוא "לשידורים";

(ב) בסעיף קטן (א), במקום "לשידורי רדיו" יבוא "לשידורים";

(ג) בסעיף קטן (ב) –

(1) ברישה, במקום "בעל הזיכיון" יבוא "המורשה לשידורים";

(2) בפסקה (3) –

(א) במקום "בתאגיד בעל זיכיון" יבוא "בתאגיד שהוא מורשה לשידורים", ובמקום הסיפה החל במילים "יחדל להתקיים בבעל זיכיון" יבוא "יחול במורשה לשידורים המפורט להלן, לפי העניין –

(א) לעניין בעל זיכיון לשידורים ובעל רישיון לשידורי רדיו – יחדל להתקיים בו אחד התנאים שהיו מזכים אותו להשתתף במכרו כקבוע בסעיף 41(א), או יתקיים בו אחד הסייגים הקבועים בסעיפים 41(ב) ו-41(ג), 56, 72 או 72ג, לפי העניין;

(ב) לעניין בעל רישיון לשידורי טלוויזיה – יחדל להתקיים בו אחד התנאים לקבלת רישיון הקבועים בסעיף 33א(א)(1) או יתקיים בו אחד הסייגים הקבועים בסעיפים 41(ב) ו-56;

(ד) בסעיף קטן (ג), במקום "בעל הזיכיון" יבוא "המורשה לשידורים";

(ה) בסעיף קטן (ד), במקום "בעל זיכיון" יבוא "מורשה לשידורים";

(ו) בסעיף קטן (ה), במקום "בתאגיד בעל זיכיון" יבוא "בתאגיד שהוא מורשה לשידורים" ובמקום הסיפה החל במילים "יחדל להתקיים בבעל זיכיון" יבוא "יחול במורשה לשידורים המפורט להלן, לפי העניין –

(1) לעניין בעל זיכיון לשידורים ובעל רישיון לשידורי רדיו – יחדל להתקיים בו אחד התנאים שהיו מזכים אותו להשתתף במכרו כקבוע בסעיף 41(א), או יתקיים בו אחד הסייגים הקבועים בסעיפים 41(ב) ו-41(ג), 56, 72 או 72ג, לפי העניין;

(2) לעניין בעל רישיון לשידורי טלוויזיה – יחדל להתקיים בו אחד התנאים לקבלת רישיון הקבועים בסעיף 33א(א)(1) או יתקיים בו אחד הסייגים הקבועים בסעיפים 41(ב) ו-56;

ד ב ר י ה ס ב ר

המועצה, ביטול הרישיון בהתאם לסמכותה לפי סעיף 37 לחוק הרשות השניה, תורה לו, לאחר שנתנה לו הזדמנות להשמיע את טענותיו, כיצד לתקן את ההפרה במהלך תקופה שתקבע ושלא תעלה על שנה ממועד מתן ההוראה כאמור. עוד מוצע לקבוע, כי אם מצאה המועצה כי בעל רישיון לשידורי טלוויזיה לא תיקן את ההפרה כאמור עד תום התקופה שהורתה לו כאמור, יבוטל רישיונו לאלתר.

ורכישה של תכניות בהתאם לתוספת השניה (להלן – ההוראות). למען הסר ספק מובהר כי אין במוצע כדי לגרוע מסמכויות הבדיקה הנתונות למועצה לפי חוק הרשות השניה ביחס לקיום ההוראות האמורות ויתרת ההוראות החוק, כללי המועצה ותנאי הרישיון, ונקיטת אמצעי אכיפה ביחס להפרות כאמור, ובכלל זה: ביטול רישיון. בהקשר זה, מוצע לקבוע כי ככל שהמועצה מצאה כי בעל הרישיון הפר את ההוראות, אך חומרת ההפרה אינה מצדיקה, לדעת

(א) בכתרת השוליים, במקום "לשידורי רדיו" יבוא "לשידורים";

(ב) בסעיף קטן (א) –

(1) ברישה, במקום "לשידורי רדיו" יבוא "לשידורים" ובמקום "לבעל הזיכיון" יבוא "למורשה לשידורים";

(2) בפסקה (1), במקום "בעל הזיכיון" יבוא "המורשה לשידורים" והמילים "לשידורי רדיו" – יימחקו;

(3) בפסקה (2), במקום "בעל הזיכיון" יבוא "המורשה לשידורים" ואחרי "51" יבוא "א51";

(4) בפסקה (3), במקום "בעל הזיכיון" יבוא "המורשה לשידורים", אחרי "לוועדת המכרזים" יבוא "או למועצה, לפי העניין" ואחרי "שנדרש לגלותו" יבוא "לצורך קבלת הזיכיון או הרישיון";

(5) בפסקה (4), במקום "בעל הזיכיון" יבוא "המורשה לשידורים";

(6) בפסקה (5), במקום "בעל הזיכיון" יבוא "המורשה לשידורים" ובכל מקום, במקום "בעל זיכיון" יבוא "מורשה לשידורים";

(7) בפסקאות (6) ו-(7), במקום "בעל הזיכיון" יבוא "המורשה לשידורים";

(ג) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(א1) מצאה המועצה כי בעל רישיון לשידורי טלוויזיה לא תיקן הפרה כאמור בסעיף 34(ה) (2) עד תום התקופה שהורתה לו לפי אותו סעיף, יבוטל רישיונו לאלתר";

(ד) בסעיף קטן (ב) –

(1) ברישה, במקום "לשידורי רדיו" יבוא "לשידורים";

(2) בפסקה (3), במקום "בעל הזיכיון" יבוא "המורשה לשידורים";

(ה) בסעיף קטן (ג), במקום "לבעל זיכיון" יבוא "למורשה לשידורים";

(ו) בסעיף קטן (ג1) –

(1) ברישה, במקום "בעלת זיכיון" יבוא "מורשה לשידורים";

(2) בפסקה (1), במקום "בעל הזיכיון" יבוא "המורשה לשידורים";

(ז) בסעיף קטן (ד), במקום "בעל זיכיון" יבוא "מורשה לשידורים";

(17) אחרי סעיף 37 יבוא:

"סימן א'3: מכרז לשימוש באפיק ובנכסים

לא מוחשיים של הרשות

שימוש באפיק ובנכסים לא מוחשיים של הרשות

(א) בסעיף זה, "אפיק" – אפיק שבו שידרו בעל רישיון כללי לשידורי כבלים ובעל רישיון לשידורי לוויין, כהגדרתם בסעיפים 6 ו-6א לחוק התקשורת, את שידוריו של בעל רישיון לשידורי טלוויזיה, ושמיקומו נקבע לפי הוראות סעיף 6א(א)(2) לחוק התקשורת.

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (17)

לסעיף 37 המוצע

הטלוויזיה הרב-ערוצית, שידורי הטלוויזיה של בעל רישיון שרישיונו לא הוארך, פקע, בוטל או שבעל הרישיון לא הגיש בקשה להארכת תוקפו במועד שנקבע לכך (להלן – בעל הרישיון הקודם). הזוכה יוכל לעשות שימוש בנכסים

מוצע לקבוע הליך לבחירתו של בעל רישיון לשידורי טלוויזיה שיעשה שימוש באפיק שבו שודרו בשידורי

(ב) לא הוארך רישיון לשידורי טלוויזיה, פקע או בוטל, או לא הגיש בעל רישיון כאמור בקשה להארכת תוקפו של רישיונו עד למועד האמור בסעיף 435(ב), תפרסם הרשות הודעה לציבור, בדרך שתקבע בכללים, על כוונתה להתיר לבעל רישיון לשידורי טלוויזיה, בהתאם להוראות סעיף זה, לעשות שימוש באפיק שבו שודרו שידורי בעל הרישיון שרישיונו לא הוארך, פקע או בוטל או שלא הוגשה בקשה להארכת תוקפו (בסימן זה – בעל הרישיון הקודם) וכן לעשות שימוש בנכסים לא מוחשיים של הרשות שבעל הרישיון הקודם, עשה בו שימוש, ויחולו לעניין זה הוראות אלה:

(1) ביקשו שני בעלי רישיונות לשידורי טלוויזיה או יותר לעשות שימוש באפיק ובנכסים הלא מוחשיים (בסעיף זה – שימוש באפיק ובנכסים), עד למועד שהורתה הרשות, תפרסם הרשות מכרז לגביהם בין בעלי הרישיונות האמורים; הוראות סעיף 40 יחולו לעניין מכרז כאמור, בשינויים המחויבים, ורשאית המועצה לקבוע כללים לעניין הליכי המכרז לפי פסקה זו, לרבות לעניין דרכי הגשתן של ההצעות והטיפול בהן;

(2) ביקש בעל רישיון לשידורי טלוויזיה, אחד בלבד, לעשות שימוש באפיק ובנכסים, עד למועד שהורתה הרשות, תקבע המועצה, באישור השר ושר האוצר, סכום חד-פעמי שישלם בעל הרישיון בעד השימוש כאמור;

(3) לא הוגשה בקשה לפי סעיף קטן זה לעשות שימוש באפיק ובנכסים, עד למועד שהורתה הרשות, ולאחר המועד האמור ביקש בעל רישיון לשידורי טלוויזיה לעשות שימוש כאמור, תפרסם הרשות הודעה לציבור, בדרך שנקבעה כאמור ברישה, על כוונתה להתיר לבעל

ד ב ר י ה ס ב ר

(2) ככל שרק בעל רישיון לשידורי טלוויזיה אחד יהיה מעוניין לעשות שימוש כאמור, ועל כן לא ניתן לקיים מכרז כאמור, תקבע המועצה, באישור השר ושר האוצר, סכום חד-פעמי שישלם בעד השימוש כאמור.

(3) ככל שאף בעל רישיון לשידורי טלוויזיה לא יגיש בקשה לעשות שימוש באפיק ובנכסים, עד למועד שהורתה הרשות, אך לאחר המועד האמור ביקש בעל רישיון לשידורי טלוויזיה מסוים לעשות שימוש כאמור, אוי תפרסם הרשות הודעה לציבור על כוונתה להתיר לבעל הרישיון המסוים, לעשות שימוש באפיק ובנכס, אלא אם כן יפנה לרשות בעל רישיון לשידורי טלוויזיה נוסף, בתוך תקופה שתורה, בבקשה לעשות שימוש כאמור. ככל שיפנה בעל רישיון נוסף, תקיים הרשות מכרז באופן האמור לעיל לעניין מקרה שבו יש יותר מבעל רישיון אחד המעוניין לעשות שימוש כאמור ככל שלא יפנה בעל רישיון נוסף המעוניין לעשות שימוש כאמור, ייקבע סכום חד-פעמי לשימוש בהתאם לאמור לעיל.

לא מוחשיים של הרשות השניה ששימשו את בעל הרישיון הקודם (כגון: סימן מסחר שמוזהה את שידורי הערוץ שבו שידר בעל הרישיון הקודם). המנגנון המוצע כולל פרסום הודעה לציבור על ידי הרשות באשר להליך האמור, ומוצע לקבוע כמה אפשרויות חלופיות בהתאם למידת ההיענות של בעלי הרישיונות האחרים להודעה כמפורט להלן:

(1) ככל ששני בעלי רישיונות לשידורי טלוויזיה או יותר ביקשו לעשות שימוש באפיק ובנכסים כאמור (להלן – שימוש באפיק ובנכסים), עד למועד שהורתה הרשות, תפרסם הרשות מכרז שיתקיים בין בעלי הרישיונות האמורים כאמור. על המכרז כאמור יחולו הוראות סעיף 40 לחוק הרשות השניה, בשינויים המחויבים, אשר עניינם סמכויות ועדת המכרזים לעניין מכרזים לשידורים שתפרסם הרשות. כן מוצע כי המועצה תהיה רשאית לקבוע כללים לעניין הליכי מכרז זה, לרבות לעניין דרכי הגשתן של ההצעות והטיפול בהן.

הרישיון שביקש זאת, לעשות שימוש באפיק ובנכסים, אלא אם כן יפנה לרשות בעל רישיון לשידורי טלוויזיה נוסף, בתוך תקופה שתורה, בבקשה לעשות שימוש כאמור; פנה בעל רישיון נוסף כאמור, יחולו הוראות פסקה (1); לא פנה בעל רישיון נוסף כאמור יחולו הוראות פסקה (2).

(ג) זכה בעל רישיון לשידורי טלוויזיה במכרז לשימוש באפיק ובנכסים לפי סעיף קטן (ב)(1) או שילם סכום חד-פעמי לצורך שימוש כאמור לפי סעיף קטן (ב)(2), יקבעו המועצה והמועצה לשידורי כבלים ולשידורי לוויין, כמשמעותה בחוק התקשורת, מכוח סמכותם לפי סעיף 6כא(א)(2) לחוק האמור, את מיקומו של האפיק, בהתאם לכך.

(א) זכה בעל רישיון לשידורי טלוויזיה במכרז לפי סעיף 37ד(ב)(1) או שילם את הסכום האמור בסעיף 37ד(ב)(2) (בסעיף זה – בעל הרישיון הזוכה), יקנה בעל הרישיון הזוכה את מניותיו של בעל הרישיון הקודם, כמשמעותו בסעיף 37ד(ב), בחברת החדשות; באין הסכמה בין בעלי הרישיון כאמור בדבר תנאי המכירה יקבע המנהל את התנאים האמורים, בהתבסס על הערכת שוויין של המניות לפי שיטת חישוב שתקבע המועצה בכללים.

(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א) רשאית המועצה לקבוע, אם ביקש זאת בעל הרישיון הזוכה, כי לא יחויב בקניית המניות בחברת החדשות כאמור באותו סעיף קטן;

(18) בכותרת סימן ב' לפרק ג', בסופה יבוא "לזיכיון לשידורים והגבלות למתן רישיון לשידורי טלוויזיה";

(19) בסעיף 38, במקום "זיכיון לשידורים" יבוא "זיכיון לשידורי רדיו ועד למועד המעבר – גם זיכיון לשידורי טלוויזיה";

(20) בסעיף 41 –

ד ב ר י ה ס ב ר

הבטחת רציפות השידורים בערוץ מסוים, מוצע לקבוע כי בעל הרישיון הזוכה יקנה את מניותיו של בעל הרישיון הקודם בחברת החדשות שבאמצעותה שידר בעל הרישיון הקודם שידורי חדשות. באין הסכמה בין בעל הרישיון הקודם לבעל הרישיון הזוכה בדבר תנאי המכירה כאמור, יקבע המנהל את התנאים האמורים, בהתבסס על הערכת שוויין של המניות לפי שיטת חישוב שתקבע המועצה. מאחר שבמקרים מסוימים לא תהיה הצדקה לחייב בעל רישיון זוכה לקנות את חברת החדשות (כגון: חלוף הזמן בין סיום שידוריו של בעל רישיון קודם לתחילת שידוריו של בעל רישיון חדש), מוצע לקבוע כי המועצה תהיה רשאית לפטור מחובה זו, אם ביקש זאת בעל הרישיון הזוכה.

בהתאם לאמור, מוצע לקבוע כי ככל שניתנת אפשרות לעשות שימוש באפיק ובנכס כאמור לבעל רישיון לשידורי טלוויזיה (להלן – בעל הרישיון הזוכה), המועצה ומועצת הכבלים והלוויין כמשמעותה בחוק התקשורת, יקבעו את מיקומו של האפיק שבו ישודרו השידורים האמורים בטלוויזיה הרב-ערוצית, וכל זאת בהתאם לאפיק שייקבע במכרז שתפרסם הרשות לפי סימן זה. מובן, כי באפשרות המועצה ומועצת הכבלים והלוויין כמשמעותה בחוק התקשורת, להפעיל את סמכותה הקבועה בסעיף 6כא(א)(2) המוצע לחוק התקשורת, ולשנות את מיקום האפיק שנקבע כאמור, אך ורק מטעמים המצדיקים זאת.

לסעיף 37 המוצע

מאחר ששידורי חדשות הם אחד המרכיבים המרכזיים בשידוריו של בעל רישיון לשידורי טלוויזיה, ולצורך

(א) בכותרת השוליים, בסופה יבוא "והגבלות למתן רישיון לשידורי טלוויזיה";

(ב) בסעיף קטן (ב2) –

(1) ברישה, אחרי "לשידורי טלוויזיה" יבוא "ולא יקבל רישיון לשידורי טלוויזיה";

(2) בפסקה (3), לפני "קיים בעל זיכיון אחד בערוץ" יבוא "לעניין בעל רישיון לשידורי טלוויזיה או אם";

(3) בפסקה (5)(ג) ו-(ד), לפני "קיים בעל זיכיון אחד בערוץ" יבוא "לעניין בעל רישיון לשידורי טלוויזיה או אם";

(4) בפסקה (8), אחרי "(3) ו-(7) –" יבוא "לעניין בעל רישיון לשידורי טלוויזיה או אם";

(5) בפסקה (9), בהגדרה "בעל זיכיון אחר", במקום "בעל זיכיון אחר לשידורי טלוויזיה לפי חוק זה למעט" יבוא "בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה או בעל רישיון לשידורי טלוויזיה, למעט";

(ג) בסעיף קטן (ג)1, במקום "לפי חוק זה או הוא בעל זיכיון אחר לשידורים" יבוא "או בעל רישיון לשידורי טלוויזיה";

(21) בכותרת סימן ג' לפרק ג', במקום "בעל זיכיון" יבוא "מורשה לשידורים";

(22) בסעיף 46, בכל מקום, במקום "בעל זיכיון" יבוא "מורשה לשידורים";

(23) בסעיף 47(א), במקום "בעל זיכיון" יבוא "מורשה לשידורים";

(24) בסעיף 47א, במקום "בעלי הזיכיון" יבוא "המורשים לשידורים";

(25) בסעיף 48 –

(א) בסעיף קטן (א), אחרי "בעל זיכיון" יבוא "לשידורי טלוויזיה או ליטול פרקי זמן מזמן השידורים של בעל זיכיון לשידורי רדיו או של בעל רישיון לשידורים", במקום "יחידות השידור בשנה" יבוא "יחידות השידור או זמן השידורים, בשנה", אחרי "בעלי הזיכיונות" יבוא "לשידורי טלוויזיה, בין בעלי הרישיונות לשידורי טלוויזיה, בין בעלי הזיכיונות לשידורי רדיו או בין בעלי הרישיונות לשידורי רדיו, לפי העניין" ובסופו יבוא "לעניין סעיף קטן זה, "זמן השידורים" – כלל שעות השידורים של בעל זיכיון לשידורי רדיו או של בעל רישיון לשידורים, כפי שנקבע בזיכיון או ברישיון, לפי העניין";

(ב) בסעיף קטן (ב), במקום "לבעל זיכיון" יבוא "למורשה לשידורים";

(ג) בסעיף קטן (ג), אחרי "זיכיון" יבוא "לשידורים או רישיון לשידורים";

(ד) בסעיף קטן (ד), במקום "לבעל זיכיון" יבוא "למורשה לשידורים";

(26) בסעיף 49 –

(א) בסעיף קטן (א), ברישה, במקום "מבעל זיכיון" יבוא "ממורשה לשידורים";

(ב) בסעיף קטן (ג), במקום "לבעל זיכיון" יבוא "למורשה לשידורים";

(27) בסעיף 50, במקום "לבעל זיכיון" יבוא "למורשה לשידורים";

(28) בכותרת סימן א' לפרק ד', במקום "תחנות וזיכיונות" יבוא "תחנות, רישיונות וזיכיונות";

(א) בסעיף קטן (א) –

(1) אחרי פסקה (1) יבוא:

“(1א) בעלי רישיונות לשידורי טלוויזיה;”;

(2) אחרי פסקה (3) יבוא:

“(4) בעל רישיון לשידורי ערוץ ייעודי בשפה הערבית, אם ביקש לעשות כן לגבי שידורי הטלוויזיה שהוא משדר, בהתאם להוראות סעיף 51ב(ב1);”;

(ב) בסעיף קטן (ד), במקום “יממנו את עלות ההקמה של תחנות שידור ספרתיות” יבוא “יממנו, עד לערב מועד המעבר, את עלות ההקמה לצורך קליטתם והפצתם בציבור של שידורי טלוויזיה של הגופים המנויים בסעיף קטן (א)(1), (2) ו-(3);”;

(ג) אחרי סעיף קטן (ד) יבוא:

“(ד1) הגופים המנויים בסעיף קטן (א)(1) ו-(1א), וכן הגופים המנויים בסעיף קטן (א)(2), (3) ו-(4) שביקשו כי הרשות תפיץ את שידורי ערוץ הכנסת, שידורי הטלוויזיה של רשות השידור או שידורי טלוויזיה של בעל רישיון לשידורי ערוץ ייעודי בשפה הערבית, בהתאם להוראות סעיף 51ב(ב) או (ב1), יממנו –

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקאות (29)(א) עד (ג), (30), (32) ו-(68)

השידור האנלוגי, מוצע לקבוע כי בעל רישיון כאמור יהיה רשאי להודיע בתוך שנה לאחר מועד תחילתו של החוק המוצע בדבר בקשתו כי שידוריו יופצו במערך השידור הספרתי, או, אם לא עשה כן, לאחר מועד הפסקת השידורים במערך השידור האנלוגי. עוד מוצע לקבוע כי שידוריו של בעל רישיון לשידורי ערוץ בשפה הערבית יופצו במסגרת ערוץ טלוויזיה אחד ושתחילת ההפצה כאמור תהיה לא יאוחר מתום שנה מהמועד שבו הודיע בעל הרישיון כי הוא מבקש שהרשות תפיץ את שידוריו.

בנוסף, מוצע להתאים את המנגנון למימון הקמת מערך השידור הספרתי למצב הדברים שייווצר לאחר המועד הקובע, בהתאם לשינויים המוצעים בחוק זה ובהם שינוי שיטת ההסדרה. כיום, העלות הכרוכה בהקמת מערך השידור הספרתי ממומנת על ידי בעלי הזיכיונות לשידורי טלוויזיה, והתשלומים משולמים על ידם בעד עלות הקמה כאמור מקוויזים מכספי התמלוגים שהם חבים בהם. בהחלטת ממשלה מס' 133 מיום י"ח באייר התשס"ט (12 במאי 2009), אשר במסגרתה, בין השאר, אומצו המלצות דעת הרוב של ועדת מרכז, הנחתה הממשלה את שר התקשורת ואת שר האוצר לקבוע בתקנות כי בעל רישיון לשידורי טלוויזיה לא ישלם תמלוגים למדינה החל ממועד המעבר ואם נדחה המועד שבו רשאים בעל רישיון כללי לשידורי כבלים ובעל רישיון לשידורי לוויין לשלם פרסומות בשידוריהם, הוא לא ישלם תמלוגים למדינה החל מהמועד האמור. אשר על כן, מוצע לקבוע כי מנגנון המימון הקבוע בחוק יחול לגבי עלויות הקמת מערך השידור הספרתי שהוצאו עד למועד המעבר, לצורך קליטתם והפצתם בציבור של שידורי הגופים המנויים כיום

בסעיף 51א לחוק הרשות השנייה נקבעו הוראות בנוגע לתכנון, הקמה, הפעלה ומימון של תחנות שידור ספרתיות להפצתם ולקליטתם בציבור של שידורי טלוויזיה של בעלי הזיכיונות לשידורי טלוויזיה ושל הערוצים הציבוריים (להלן – מערך שידור ספרתי). במסגרת הכללים האמורים הוטל על הרשות השנייה להשלים את הקמת מערך השידור הספרתי לא יאוחר מ-11 חודשים מיום תחילתו של חוק הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו (תיקון מס' 29), התשס"ח-2008 (להלן – המועד האחרון להקמה), וכן נקבע כי שר התקשורת, בהסכמת, שר האוצר, רשאי לדחות את המועד האמור לתקופה שלא תעלה על ארבעה חודשים, אם ראה כי יש צורך בדחייה כאמור. בסעיף 51א לחוק הרשות השנייה נקבעו הוראות בנוגע לאופן הפצת שידורי הטלוויזיה במערך השידור הספרתי.

עם שינוי שיטת ההסדרה, מוצע לקבוע כי מערך השידור הספרתי יישמש גם להפצה וקליטה של שידורי בעלי רישיון לשידורי טלוויזיה.

כמו כן, מאחר ששידוריו של בעל רישיון לשידורי ערוץ ייעודי בשפה הערבית (להלן – ערוץ בשפה הערבית) דומים במהותם לשידורים בערוצים הציבוריים (סעיף 6לד3 לחוק התקשורת המאפשר לבעל הרישיון האמור לשדר גם במתכונת של שידורי טלוויזיה פתוחים באמצעות לוויין) וכן לאור החשיבות במתן מענה לאוכלוסיית דוברי הערבית, מוצע שמערך ההפצה כאמור יפיץ גם את שידוריו של בעל רישיון כאמור, אם ביקש לעשות כן. לנוכח מגבלת התדירים הקיימת כיום שביטולה צפוי עם הפסקת השידורים במערך

(1) עד לערב מועד המעבר – את עלות ההקמה לצורך קליטתם והפצתם בציבור של שידורי טלוויזיה של הגופים המנויים בסעיף קטן (א1)(א) ו-(4);

(2) החל במועד המעבר – את עלות ההקמה לצורך קליטתם והפצתם בציבור של כל הגופים המנויים בסעיף קטן (א).

(2ד) מימון לפי סעיף קטן (ד1) יהיה בחלוקה שווה בין כל הגופים האמורים באותו סעיף קטן; השר ושר האוצר יורו על דרכי התשלום, מועדי התשלום וסכומי התשלום.

(3ד) לא הסכימו הרשות והגופים המנויים בסעיף קטן (א1)(ד) עד (4), לגבי תשלום מסוים הנכלל בעלות הקמה, אם ימומן לפי סעיף קטן (ד) או (ד1), יכריעו בעניין השר ושר האוצר;

(ד) בסעיף קטן (ז), במקום "מ" 11 חודשים מיום תחילתו של חוק הרשות השניה לטלוויזיה ורדיו (תיקון מס' 29), התשס"ח-2008" יבוא "מיום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009)", במקום "כאמור בסעיף קטן (א)" יבוא "של הגופים המנויים בסעיף קטן (א1)(1), (2) ו-(3)";

(ה) סעיף קטן (ח) – בטל;

(ו) בסעיף קטן (ט), המילים "או (ח)" – יימחקו;

(ז) במקום סעיף קטן (י) יבוא:

"(י) בעלי רישיונות לשידורי טלוויזיה ובעלי זיכיונות לשידורי טלוויזיה רשאים להתאגד, לשם העברת שידוריהם לתחנות שידור ספרתיות ורשאים הם להתקשר עם הרשות לצורך זה; התאגדות או התקשרות כאמור לא ייראו כהסדר כובל לעניין חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988⁷⁸;"

ד ב ר י ה ס ב ר

בעלי הזיכיונות והרישיונות לשידורי טלוויזיה, וכי בעל רישיון לשידורי טלוויזיה ובעל ערוץ בשפה הערבית ישלמו לרשות דמי הפצה זהים לסכומים שמשלמים שאר הגופים ששידוריהם מופצים באמצעות מערך השידור הספרתי.

לפסקה (29)(ד) עד (ו)

מאחר שעד עתה טרם הושלמה הקמתן של תחנות השידור הספרתיות כאמור, מוצע לדחות את המועד האחרון להקמה, כך שיהיה ניתן להפיץ באמצעות תחנות השידור הספרתיות את שידוריהם של בעלי הזיכיונות, הכנסת ורשות השידור לא יאוחר מיום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009).

וזו נוסחו של סעיף 51א(ח), שמוצע לבטלו:

"51א.

(ח) על אף הוראות סעיף קטן (ז), רשאי השר, בהסכמת שר האוצר, לדחות, בצו, את המועד האמור באותו סעיף קטן לתקופה שלא תעלה על ארבעה חודשים, אם ראה כי יש צורך בדחייה כאמור."

בסעיף 51א (היינו: בעלי הזיכיונות לשידורי טלוויזיה, וכן הכנסת ורשות השידור – ככל שביקשו ששידוריהם יופצו באמצעות תחנות השידור).

אשר לעלויות הקמה נוספות, ככל שיהיו, שהוצאו עד לערב מועד המעבר לצורך קליטתם והפצתם של שידורי בעלי רישיון לשידורי טלוויזיה או של הערוץ בשפה הערבית, וכן עלויות הקמה שהוצאו החל ממועד המעבר לצורך קליטתם והפצתם של כלל השידורים במערך השידור הספרתי, הם ימומנו בחלוקה שווה בין כל הגופים אשר שידוריהם יופצו באמצעות מערך השידור הספרתי. ככל שהרשות השניה וגופי השידור כאמור לא יסכימו ביניהם אם על תשלום מסוים להיכלל בעלות ההקמה שנושאים בה בעלי הזיכיון בלבד, או בעלות ההקמה אשר תחולק באופן שווה בין כל הגופים המשרדים כאמור, שר התקשורת ושר האוצר יכריעו בעניין.

עוד מוצע לקבוע, בדומה לקבוע ביחס לגופי שידור הערוצים הציבוריים, כי גם איכות שידוריו של ערוץ בשפה הערבית, תהיה זוהי לאיכות שידורי ההפצה של שידורי

⁷⁸ ס"ח התשמ"ח, עמ' 128.

(ח) בסעיף קטן (יב) –

(1) לפני ההגדרה "עלות ההקמה" יבוא:

"בעל רישיון לשידורי ערוץ ייעודי בשפה הערבית" – כמשמעותו בסעיף 36 לד3 לחוק התקשורת;

(2) במקום ההגדרה "תחנת שידור ספרתית" יבוא:

"תחנת שידור ספרתית" – תחנת שידור, לרבות מוקד לבקרה, לתיאום לתקנון ולהגברה של שידורי טלוויזיה בשיטה הספרתית, לשם הפצתם לציבור במישרין או באמצעות תחנות שידור נוספות כאמור;

(30) בסעיף 51 ב –

(א) בסעיף קטן (א), במקום "של ערוץ 2 והערוץ השלישי" יבוא "שמשרים בעלי הזכויות לשידורי טלוויזיה";

(ב) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(א1) הרשות תפיץ באמצעות תחנות השידור הספרתיות את שידורי הטלוויזיה של בעל רישיון לשידורי טלוויזיה, במסגרת ערוץ טלוויזיה אחד; תחילת הפצה כאמור תהיה לא יאוחר מתום שנה מהמועד שבו ניתן הרישיון לבעל הרישיון האמור";

(ג) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב1) הרשות תפיץ, לפי בקשה של בעל רישיון לשידורי ערוץ ייעודי בשפה הערבית, את שידורי הטלוויזיה שמשרד בעל הרישיון האמור, במסגרת ערוץ טלוויזיה אחד; תחילת הפצה כאמור תהיה לא יאוחר מתום שנה מהמועד שבו הודיע בעל הרישיון האמור כי הוא מבקש שהרשות תפיץ את שידוריו, ובלבד שהודיע כאמור באחד ממועדים האלה:

(1) לא יאוחר מתום שנה מיום תחילתו של חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט-2009;

(2) במועד הפסקת שידורי הטלוויזיה באמצעות תחנות שידור ראשיות לשידורי טלוויזיה בשיטה האנלוגית כאמור בסעיף 51(א2) או (א3), או בכל מועד לאחר מכן.

(ד) בסעיף קטן (ה), במקום "ושל רשות השידור" יבוא "של רשות השידור ושל בעל רישיון לשידורי ערוץ ייעודי בשפה הערבית", אחרי "בסעיף קטן (ב)" יבוא "או (ב1)", אחרי "כאמור בסעיף 51(א1)" יבוא "ושל בעלי הרישיונות כאמור בסעיף 51(א1)" ואחרי "שבעלי הזכויות" יבוא "או שבעלי הרישיונות";

(ה) בסעיף קטן (ו), במקום "ורשות השידור" יבוא "רשות השידור ובעל רישיון לשידורי ערוץ ייעודי בשפה הערבית";

(31) בסעיף 52 –

(א) בסעיף קטן (א) –

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (31)

לעניין הערבויות והבטוחות שנדרש בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה להפקיד לשם הבטחת שיטת המימון כאמור, בנוסף, מוצע לקבוע כי בעל רישיון לשידורי טלוויזיה,

עם שינוי אופן מימון העלויות של ההקמה של תחנות השידור הספרתיות כאמור בפסקה (29), נדרשות התאמות

(1) האמור בו יסומן "1" ובו במקום "כאמור בסעיף 51א(יב)" יבוא "לפי סעיף 51א(ד) או (ד1)";

(2) אחרי פסקה (1) יבוא:

"(2) בעל רישיון לשידורי טלוויזיה, רשות השידור ובעל רישיון לשידורי ערוץ ייעודי בשפה הערבית יפקידו, לפי דרישתה של הרשות, ערבויות להבטחת המימון של עלות ההקמה לפי סעיף 51א(ד1)";

(ב) בסעיף קטן (א1), במקום "ומרשות השידור" יבוא "מבעל רישיון לשידורי טלוויזיה, מרשות השידור ומבעל רישיון לשידורי ערוץ ייעודי בשפה הערבית";

(32) בסעיף 53א, במקום "כאמור בסעיף 51א" יבוא "לפי סעיף 51א(ד)";

(33) אחרי סעיף 53 יבוא:

"שידור בערוץ נפרד 53א. בעל רישיון לשידורי טלוויזיה ישרד בערוץ אחד שבו ישודרו שידורי בעל הרישיון, חברת החדשות ושידורי הרשות כמשמעותם בסעיף 48, בלבד";

(34) בסעיף 54א, אחרי "שידורי טלוויזיה יתקיימו" יבוא "עד למועד המעבר";

(35) בסעיף 55 –

(א) בסעיף קטן (א3), אחרי פסקה (1) יבוא:

"(א1) על אף הוראות פסקה (1) וסעיף 53א, פקעו או בוטלו הזיכיונות של כל בעלי הזיכיונות לשידורי טלוויזיה בערוץ 2, במועד החל בתקופה שתחילתה במועד המעבר וסיומה ביום י"ח בחשוון התשע"ו (31 באוקטובר 2015), לא יפקע, בשל כך בלבד, הזיכיון שהוענק לטלוויזיה הלימודית לפי פסקה (1) והוא ימשיך לעמוד בתוקפו עד תום התקופה האמורה, ובלבד שבעל רישיון לשידורי טלוויזיה עושה שימוש באפיק כהגדרתו בסעיף 71ג(ו); שידורי הטלוויזיה הלימודית ישודרו בערוץ שבו משדר בעל הרישיון האמור, ואולם יחידת השידור על פי הזיכיון של הטלוויזיה הלימודית תהיה בהיקף שמונה אחוזים וחצי מזמן השידורים, כהגדרתו בסעיף 48א), של בעל הרישיון האמור";

ד ב ר י ה ס ב ר

הזיכיונות לשידורי טלוויזיה בערוץ האמור, שהיתה אמורה לפקוע ביום י"ח בחשוון התשע"ו (31 באוקטובר 2015), וזאת בהיקף של שמונה אחוזים וחצי מזמן השידורים בערוץ 2, לנושאים לימודיים-חינוכיים בלבד ובשעות צפייה של האוכלוסייה שלה מיועדים שידורים אלה.

מאחר שלנוכח שינוי שיטת ההסדרה עשוי להיווצר מצב שבו לא ייוותרו בעלי זיכיונות לשידורי טלוויזיה בערוץ 2 לפני המועד האמור, מוצע לקבוע כי בתקופה שתחילתה במועד המעבר וסיומה במועד האמור, לא יפקע, בשל כך בלבד, הזיכיון שהוענק לטלוויזיה הלימודית והוא ימשיך לעמוד בתוקפו עד תום התקופה האמורה. שידורי הטלוויזיה הלימודית ישודרו במסגרת שידוריו של בעל רישיון לשידורי טלוויזיה אשר עושה שימוש באפיק שבו עשו שימוש בעלי הזיכיונות לשידורי טלוויזיה בערוץ 2, ככל שיהיה בעל רישיון אשר יעשה שימוש באפיק האמור.

רשות השידור ובעל רישיון לשידורי ערוץ בשפה הערבית יפקידו, לפי דרישתה של הרשות, ערבויות להבטחת החלק שעליהם לשאת בו כאמור במימון של עלות ההקמה.

לפסקה (33)

מוצע לקבוע כי עם המעבר למשטר של רישיונות כל בעל רישיון לשידורי טלוויזיה ישרד בערוץ אחד שבו ישודרו שידורי בעל הרישיון, חברת החדשות ושידורי הרשות כמשמעותם בסעיף 48 לחוק הרשות שניה – שענינם זמני שידור שהרשות נוטלת לצורך מתן שידורים מטעמה, בלבד.

לפסקה (35)

בסעיף 55א(3א) לחוק הרשות השניה נקבע כי המועצה תעניק לטלוויזיה הלימודית, בלא מכרז, זיכיון לשידורי טלוויזיה בערוץ 2 לתקופת תוקפם של הזיכיונות של בעלי

(ב) בסעיף קטן (ב), אחרי "70" יבוא "71";

(36) בסעיף 56 –

(א) בכותרת השוליים, בסופה יבוא "או לרישיון";

(ב) בסעיף קטן (א) –

(1) במקום הרישה יבוא "לא יינתן זיכיון לשידורי טלוויזיה או רישיון לשידורי טלוויזיה –";

(2) אחרי פסקה (1) יבוא:

"(א1) לבעל רישיון לשידורי טלוויזיה";

(3) בפסקה (2), במקום "בתאגיד בעל זיכיון" יבוא "בבעל זיכיון לשידורי טלוויזיה או בבעל רישיון לשידורי טלוויזיה";

(4) בפסקה (3), במקום "(1) או (2)" יבוא "(1), (א1) או (2)";

(37) בסעיף 58, בהגדרה "הפקה עצמית" אחרי "לשידורי טלוויזיה" יבוא "בעל רישיון לשידורי טלוויזיה" ואחרי "שבעל זיכיון" יבוא "או שבעל רישיון";

(38) בסעיף 62א –

(א) בסעיף קטן (א), במקום "בעל זיכיון לא יתקשר" יבוא "בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה או בעל רישיון לשידורי טלוויזיה לא יתקשר" ובמקום "עם בעל זיכיון אחר" יבוא "עם בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה אחר או עם בעל רישיון לשידורי טלוויזיה אחר";

(ב) בסעיף קטן (ג) –

(1) ברישה, אחרי "51(ג)" יבוא "51א(י)";

(2) בהגדרה "בעל זיכיון", במקום "בעל זיכיון" יבוא "בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה", במקום "בעל זיכיון אחד" יבוא "בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה, אחד" ואחרי "בבעל זיכיון" יבוא "כאמור";

(3) אחרי ההגדרה "בעל זיכיון" יבוא:

"בעל רישיון לשידורי טלוויזיה" – לרבות בעל עניין בו, ולרבות תאגיד

בשליטתו של בעל רישיון לשידורי טלוויזיה, אחד או יותר, או

של בעלי העניין בבעל רישיון כאמור, יחד או לחוד;

(39) בסעיף 62ב –

(א) בכותרת השוליים, המילים "בבעל זיכיון" – יימחקו;

(ב) במקום "בעל זיכיון" יבוא "בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה או בעל רישיון לשידורי טלוויזיה" ואחרי "בעל הזיכיון" יבוא "או בעל הרישיון, לפי הענין";

(40) בכותרת סימן ג' לפקד ד', במקום "הוצאה למימון" יבוא "מימון";

(41) בסעיף 62ג –

(1) בסעיף קטן (א), ברישה, אחרי "י' בחשון התשס"ד (1 בנובמבר 2003)" יבוא

"ועד יום ח' בחשוון התשע"ו (31 באוקטובר 2015)";

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקאות (40) ו-(41)

הפקה ורכישה של התכניות המשודרות בערוץ שבו הוא משדר, באותה שנה, הכוללת את ההוצאה באותה שנה לתפעול השוטף של חברת החדשות, או לרכישה של שידורי חדשות אם אושר לו לעשות כן על פי חוק הרשות השנייה בהתאם למפורט בתוספת השנייה לחוק האמור, וסכום ההוצאה כאמור לא יפחת מהסכום הקבוע בתוספת זו.

מוצע להחיל על בעל רישיון לשידורי טלוויזיה חובות הזהות לאלה החלות כיום על בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה, בכל הנוגע להוצאה שנתית למימון הפקה ורכישה של תכניות המשודרות בערוץ שבו הוא משדר. בהתאם לכך, בעל הרישיון יחויב להוציא, בכל שנה, הוצאה למימון

"(א1) בעל רישיון לשידורי טלוויזיה יוציא, בכל שנה, הוצאה למימון הפקה ורכישה של התכניות המשודרות בערוץ שבו הוא משדר, באותה שנה, הכוללת את ההוצאה באותה שנה לתפעול השוטף של חברת החדשות, או לרכישה של שידורי חדשות אם אושרה לפי סעיף 63א1; מרכיבי ההוצאה כאמור בסעיף זה יהיו כמפורט בתוספת השניה, וסכומה לא יפחת מהסכום הקבוע בה.

(2א) (1) על אף הוראות סעיף קטן (א1), בעל רישיון חדש יהיה רשאי, במהלך השנתיים הראשונות החל במועד תחילת תוקפו של הרישיון, לשדר מחצית מהיקף השידורים הקבוע לגביו בתוספת השניה.

(2) בסעיף קטן זה, "בעל רישיון חדש" – מי שניתן לו לראשונה רישיון לשידורי טלוויזיה, ואם היו בינו לבין בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה או בעל רישיון לשידורי טלוויזיה (בהגדרה זו – בעל זיכיון או רישיון קודם) יחסים כמפורט להלן – חלפה שנה לפחות ממועד סיום היחסים כאמור:

(א) הוא היה בעל עניין בבעל זיכיון או רישיון קודם;

(ב) בעל זיכיון או רישיון קודם היה בעל עניין בו;

(ג) בעל עניין בו היה בעל עניין בבעל זיכיון או רישיון קודם;

לעניין הגדרה זו, יראו גם במועד פקיעתו או ביטולו של הזיכיון או הרישיון של בעל הזיכיון או הרישיון הקודם, כמועד סיום היחסים בינו לבין בעל הרישיון החדש";

(42) אחרי סעיף 62 יבוא:

"שימוש בסכומים שהתקבלו ברשות (א) החל במועד המעבר, סכומים שהתקבלו בידי הרשות ממימוש ערבות או פיקדון כאמור בסעיף 33א(2)(ב), או מתשלומים לפי סעיפים 37, 71(ג) או 71(ד)ה, ישמשו למימון הפקות מקומיות קנויות שהן תכניות סוגה עילית, באופן האמור בסעיף קטן (ג), אשר ישודרו בשידוריהם של בעלי רישיונות לשידורי טלוויזיה.

ד ב ר י ה ס ב ר

לגורמי שידור חדשים מוצע לקבוע כי הקלה לא תוענק למי שמתקיימים בינו לבין מי שהיה בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה או בעל רישיון לשידורי טלוויזיה זיקות כמפורט בסעיף, במהלך השנה שקדמה למועד תחילת שידוריו של בעל הרישיון, כולה או חלקה.

לפסקאות (42) ו- (66)ב

כחלק מהצורך בשמירה על איכות שידורי בעל רישיון לשידורי טלוויזיה, מוצע לקבוע מנגנון ולפיו סכומים שהתקבלו בידי הרשות ממימוש ערבות או פיקדון שהופקדו לשם הבטחת עמידת בעל הרישיון בדרישות סעיף 5 לתוספת השניה לעניין היקף ההוצאות השנתיות שעליו להוציא לשם הפקת תכניות סוגה עילית, או מתשלומים שיתקבלו ברשות השניה ממכרזים לשימוש באפיק ובנכסים לא מוחשיים של הרשות בהתאם לאמור

באמצעות מתן תמריצים והקלות לגורמי שידור חדשים אשר יאפשרו להם להתחרות בגופי השידור הקיימים, ניתן לעודד את כניסתם של גורמים אלה לתחום. השנים הראשונות של תחילת פעילותו של משדר חדש, מתאפיינות בתהליך חדירה לשוק הכולל בנייה של מערך שידורים, בניית מוניטין לערוץ, ובניית הרגלי הצפייה. כל אלה כרוכים בהשקעות כבדות בעוד ההכנסות בשנים אלה נמוכות יחסית. אשר על כן, כדי להקל על כניסתם של גורמי שידור חדשים, מוצע לקבוע לגבי בעל רישיון חדש שהוא יהיה רשאי, במהלך השנתיים הראשונות מיום תחילת השידורים על ידו, לשדר מחצית מהיקף השידורים הקבוע לגביו בתוספת השניה.

לעניין זה, בעל רישיון חדש הוא מי שניתן לו לראשונה רישיון לשידורי טלוויזיה. כדי שהקלה כאמור תוענק רק

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), המועצה רשאית לקבוע כי סכומים שהתקבלו בידי הרשות כאמור באותו סעיף קטן יישמשו בחלקם למימון הפקודות מקומיות קנויות שאינן תכניות סוגה עילית, באופן האמור בסעיף קטן (ג) ובהתאם לכללים שקבעה המועצה, ובלבד שלדעת המועצה קיימים טעמים המצדיקים זאת.

(ג) סכומים כאמור בסעיף קטן (א) יועברו לתמיכה במוסדות ציבור שבין מטרותיהם קידום ועידוד יצירה והפקה של הפקודות מקומיות, בהתאם למבחנים שוויוניים שתקבע המועצה; על הגשת בקשות לתמיכה בגופים כאמור והדיון בהן יחולו הוראות הנוהלות כמשמעותו בסעיף 3א(ו) לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985⁷⁹, בשינויים המחויבים.

(ד) בעל רישיון לשידורי טלוויזיה ישרד תכניות שיצירתן או הפקתן מומנה לפי הוראות סעיף קטן (ג), בהתאם לכללים שקבעה המועצה בדבר שיבוץ תכניות כאמור.

(ה) המועצה תקבע כללים להכרה חלקית בסכומים ששימשו למימון הפקודות כאמור בסעיפים קטנים (א) או (ב) ואשר שובצו בשידורי בעל רישיון לשידורי טלוויזיה, לצורך עמידתו של בעל הרישיון האמור במחויבויותיו לפי הוראות סעיף 62ג.

(ו) בסעיף זה –

"הפקה מקומית" ו"הפקה מקומית קנויה" – כהגדרתה בסעיף 58;

"תכנית סוגה עילית" – כהגדרתה בתוספת הראשונה;"

(43) בסעיף 63(ד), אחרי "חברת החדשות" יבוא "שמשרת את שידורי החדשות של בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה";

ד ב ר י ה ס ב ר

לתמיכה בגופים כאמור והדיון בהן יחולו הוראות הנוהלות, כמשמעותו בסעיף 3א(ו) לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, בהתאם למקובל ביחס למנגנוני התמיכה שמקיימים משרדי ממשלה, בשינויים המחויבים. הנוהלות האמור, כולל, בין השאר, הוראות בדבר אופן הדיון בבקשות כאמור באמצעות ועדת תמיכות, וכן תנאי סף למוסד ציבור לצורך דיון בבקשתו.

המועצה תקבע כללים להכרה חלקית בסכומים ששימשו למימון הפקודות מקומיות קנויות מסוג סוגה עילית ומסוג שאינו כאמור, אשר שובצו כאמור בשידורי מי מבעלי הרישיונות, לצורך עמידתו של בעל הרישיון שבמסגרת שידוריו שובצו השידורים, במחויבויותיו לפי הוראות סעיף 62ג לחוק הרשות השנייה.

לפסקאות (43) עד (51)

עם שינוי שיטת ההסדרה לשיטה של רישיונות, מוצע לקבוע, לגבי שידורי חדשות שישדרו בעלי רישיון לשידורי טלוויזיה, הוראות דומות לאלה החלות היום על

בסעיפים 37, 71(ג) או 77(ה), המוצעים, יישמשו למימון הפקודות מקומיות קנויות שהן תכניות סוגה עילית. הפקודות אלה ישודרו במסגרת שידוריהם של בעלי רישיונות לשידורי טלוויזיה, בהתאם לכללים שקבעה המועצה בדבר שיבוץ תכניות כאמור.

מוצע כי המועצה תהיה רשאית לקבוע כי סכומים שהתקבלו בידי הרשות כאמור, יישמשו בחלקם גם למימון הפקודות מקומיות קנויות שאינן תכניות סוגה עילית, ובלבד שלדעת המועצה קיימים טעמים המצדיקים זאת, ובהתאם לכללים שהמועצה תקבע. חלופה זו מוצעת כדי ליתן למועצה גמישות ביחס לרכישת הפקודות מקומיות קנויות אחרות אשר אינן מסווגות בהכרח כתכניות סוגה עילית.

בהתאם למנגנון המוצע, הסכומים האמורים יישמשו לתמיכה במוסדות ציבור שבין מטרותיהם קידום ועידוד יצירה והפקה של הפקודות מקומיות, בהתאם למבחנים שוויוניים שתקבע המועצה, אשר יעשו שימוש בכספים לשם הפקה של תכניות כאמור. מוצע כי על הגשת בקשות

⁷⁹ ס"ח התשמ"ה, עמ' 60

(א) בסעיף קטן (א), במקום "בערוץ 2" יבוא "של בעלי הזיכיונות לשידורי טלוויזיה בערוץ 2";

(ב) בסעיף קטן (ב)(1), במקום "בערוץ השלישי" יבוא "של בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה בערוץ השלישי";

(ג) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ג) (1) שידורי החדשות של בעל רישיון לשידורי טלוויזיה ישודרו באמצעות חברת חדשות, שתוקם ותפעל לפי הוראות סימן זה, ובהתאם לרישיון שהעניקה לה המועצה; דינה של חברת החדשות כאמור כדין כל בעל רישיון אחר לשידורי טלוויזיה, למעט לעניין סעיפים 34, 35א, 37, 51א, 52, 60 ו-62.

(2) לצורך קיום שידורי חדשות בשנה הראשונה שבה משדר בעל רישיון חדש כהגדרתו בסעיף 62ג(2), רשאית חברת החדשות שבאמצעותה משדר בעל הרישיון שידורי חדשות, לרכוש שידורי חדשות המופקים והמשודרים לפי כל דין";

(45) בסעיף 63א1, במקום "בתקופה האמורה בסעיף 62ג(א) רישה" יבוא "כל עוד מתקיימים שידורי טלוויזיה במסגרת שני ערוצי טלוויזיה או יותר";

(46) בסעיף 63ב, במקום הסיפה החל במילים "בחברת החדשות" יבוא "בשתי חברות חדשות או יותר, בעת ובעונה אחת";

(47) בסעיף 66 –

(א) בכותרת השוליים, המילים "של ערוץ 2" – יימחקו;

(ב) בסעיף קטן (א) –

(1) ברישה, במקום "כלהלן" יבוא "ובעלי המניות של חברת החדשות שבאמצעותה משדר בעל רישיון לשידורי טלוויזיה, שידורי חדשות, יהיו הרשות ובעל הרישיון לשידורי טלוויזיה, הכל כמפורט להלן";

(2) בפסקה (2), אחרי "לשידורי טלוויזיה" יבוא "או לבעל הרישיון לשידורי טלוויזיה, לפי העניין";

(48) בסעיף 67 –

(א) בסעיף קטן (א), אחרי "ההצבעה של חברת החדשות" יבוא "או בעל הרישיון לשידורי טלוויזיה" ואחרי "שבעלי הזיכיונות" יבוא "או שבעל הרישיון" ואחרי "בבעל הזיכיון" יבוא "או בבעל הרישיון, לפי העניין";

ד ב ר י ה ס ב ר

ששידורי החדשות לא ישודרו באמצעות חברת החדשות או ביחס לרכישת שידורי חדשות כאמור בסעיף 63א1 לחוק הרשות השניה.

כדי להקל על כניסתם של גורמי שידור חדשים לתחום שידורי הטלוויזיה, בשנים הראשונות של תחילת פעילותם, מוצע להעניק לבעל רישיון חדש הקלה נוספת לעניין שידורי חדשות, כך שבשנה הראשונה שבה הוא משדר רשאית חברת החדשות לרכוש שידורי חדשות המופקים והמשודרים לפי כל דין.

בעלי זיכיונות לשידורי טלוויזיה. כך, שידורי החדשות של בעל הרישיון ישודרו באמצעות חברת חדשות, שתוקם ותפעל לפי הוראות סימן ד' שבפרק ד' לחוק הרשות השניה, ובהתאם לרישיון שהעניקה לה המועצה, כאשר דינה של חברת החדשות כאמור כדין כל בעל רישיון אחר לשידורי טלוויזיה, למעט לענין סעיפים 34, 35א, 37, 51א, 52, 53, 60 ו-62 לחוק הרשות השניה.

עוד מוצע לקבוע כי ככל שיהיו חמישה בעלי רישיון לשידורי טלוויזיה או יותר, המועצה תהיה רשאית לקבוע כי יחולו כללים שונים מהאמור לעניין שידורי החדשות, כך

(ב) בסעיף קטן (ג)(3) –

(1) במקום "לבעל זיכיון" יבוא "למורשה לשידורים", במקום "שהוא בעל זיכיון" יבוא "שהוא מורשה לשידורים", ובמקום "בבעל זיכיון" יבוא "במורשה לשידורים";

(2) במקום ההגדרה "בעל זיכיון" יבוא:

"מורשה לשידורים" – לרבות בעל רישיון לשידורים לפי חוק התקשורת;

(49) בסעיף 68(א), אחרי "נציגי בעלי הזיכיונות" יבוא "או בעל הרישיון";

(50) בסעיף 70(א), אחרי "בעלי הזיכיונות לשידורי טלוויזיה" יבוא "או בעל הרישיון לשידורי טלוויזיה";

(51) אחרי סעיף 70 יבוא:

"סמכות לקביעת כללים אחרים 70א. היו חמישה בעלי רישיון לשידורי טלוויזיה או יותר, רשאת המועצה לקבוע כי יחולו כללים שונים מהאמור בסעיפים 63א(ג) או 63א1";

(52) אחרי סעיף 71 יבוא:

"סימן ו': הוראות מעבר מזיכיונות לשידורי טלוויזיה לרישיונות לשידורי טלוויזיה"

רישיון לשידורי טלוויזיה לבעלי זיכיונות לשידורי טלוויזיה בערוץ 2
(א) בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה בערוץ 2 רשאי להגיש למועצה, עד למועד שקבעה המועצה לפי סעיף 33ב(א)(1), בקשה לקבלת רישיון לשידורי טלוויזיה; תחילת תוקפו של רישיון שניתן על פי בקשה כאמור תהיה במועד המעבר.

(ב) לא הגיש בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה בערוץ 2 בקשה לרישיון לשידורי טלוויזיה עד למועד האמור בסעיף קטן (א), רשאי הוא להגיש למועצה בקשה כאמור במהלך תקופה שתקבע המועצה, ואולם תחילת תוקפו של רישיון שניתן על פי בקשה כאמור תהא, על אף הוראות סעיף 34(ה)(1), עם תום תקופת הזיכיון לפי סעיף 34(ב1) או (ב2).

ד ב ר י ה ס ב ר

בין בעלי הזיכיון המשרדים כיום לבין גורמים חדשים המבקשים להיכנס לתחום, בכל הנוגע לשימוש באפיק ובנכסים הלא מוחשיים של הרשות. בדומה לכך מוצע הליך כאמור גם לאחר פקיעתו או ביטולו של רישיון של בעל רישיון לשידורי טלוויזיה.

לסעיף 71 המוצע

מוצע לקבוע כי בעלי הזיכיונות לשידורי טלוויזיה בערוץ 2 (להלן כל אחד מהם – בעל זיכיון בערוץ 2), אשר מועד סיום זיכיונם הוא ביום ח' בחשוון התשע"ו (31 באוקטובר 2015), רשאים להמיר את זיכיונם ברישיון במועד המעבר. לשם כך על בעל הזיכיון להגיש בקשה לקבלת רישיון עד למועד שהמועצה קבעה כי החל ממנו ניתן להגיש בקשות לקבלת רישיון לשידורי טלוויזיה. על בקשה כאמור יחולו התנאים למתן רישיון לשידורי טלוויזיה. עם זאת, מאחר שלא ניתן להיות בעת ובעונה אחת בעל זיכיון ובעל רישיון, ונוכח הקביעה כי ככל שניתן רישיון

בנוסף, נדרש להתאים את ההוראות הקיימות בחוק הרשות השניה כיום לעניין חברת החדשות שמשרת את שידורי החדשות של בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה (פסקאות 43), (44)א(ב), (45) עד (50)) לחברת החדשות שמשרת את שידורי החדשות של בעל רישיון לשידורי טלוויזיה, כגון: החלת ההוראות בנוגע להרכב בעלי המניות בחברת החדשות של ערוץ 2 ושל הערוץ השלישי, הקבוע בסעיפים 63א(ב)(1) ו-66 לחוק, גם על בעלי המניות של חברת החדשות שבאמצעותה משרד בעל רישיון לשידורי טלוויזיה שידורי חדשות.

לפסקה (52) – כללי

מוצע לקבוע הוראות מעבר, במעבר מזיכיונות לשידורי טלוויזיה לרישיונות לשידורי טלוויזיה, וביניהן הוראה ולפיה הסימן המסחרי והאפיק המשמשים היום את בעלי הזיכיון לשידורי טלוויזיה בערוצים 2 ו-10, יינתנו רק לאחר קיום של הליך מכריז, הליך אשר מבטיח שוויונות

(ג) המועצה רשאית להעניק רישיון לשידורי טלוויזיה למי שהגיש בקשה לפי סעיפים קטנים (א) או (ב), אם מתקיימים לגבי התנאים האמורים בסעיף 33א(א) ולא מתקיימים לגבי התנאים האמורים בסעיפים 33א(ב) או 41(ב2), ואולם לענין סעיף 41(ב2) לא יראו את המבקש כבעל זיכיון אחר כהגדרתו בפסקה (9) של הסעיף האמור, רק בשל כך שהוא בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה בערוץ 2.

(ד) ניתן לבעל זיכיון לשידורי טלוויזיה בערוץ 2 רישיון לשידורי טלוויזיה שתחילת תוקפו במועד המעבר, יפקע זיכיונו במועד המעבר.

(ה) (1) פקע או בוטל זיכיון של אחד מבעלי הזיכיון לשידורי טלוויזיה בערוץ 2, במועד המעבר ואילך (בסעיף קטן זה – בעל הזיכיון הקודם), רשאי בעל הזיכיון האחר לשידורי טלוויזיה בערוץ 2 (בסעיף קטן זה – בעל הזיכיון האחר), כל עוד הוא בעל זיכיון כאמור, לשדר גם ביחידת השידור שבה שידר בעל הזיכיון הקודם, ובלבד שהתחייב לקיים אחד מהמפורטים להלן, נוסף על התחייבויותיו כבעל זיכיון לשידורי טלוויזיה לפי הוראות חוק זה, כללי המועצה ותנאי הזיכיון (בסעיף קטן זה – התחייבויותיו הקיימות):

(א) כל התחייבויותיו של בעל הזיכיון הקודם לפי הוראות חוק זה, כללי המועצה, ותנאי הזיכיון בהתאמות שתורה המועצה;

(ב) התחייבויות שסכומן שווה למכפלת ההתחייבויות הקיימות ביחס שבין יחידת השידור שהוקצתה לבעל הזיכיון הקודם לבין יחידת השידור שהוקצתה לבעל הזיכיון האחר עד למועד המעבר.

(2) בחר בעל הזיכיון האחר שלא לשדר ביחידת השידור שבה שידר בעל הזיכיון הקודם כאמור בפסקה (1), תפרסם הרשות, על אף הוראות סעיפים 33א(א) ו-38, מכרז פומבי למתן זיכיון לשידורי טלוויזיה ביחידת השידור שבה שידר בעל הזיכיון הקודם, ואולם תקופת תוקפו של הזיכיון כאמור תהיה, על אף הוראות סעיף 34(ב1) עד יום י"ח בחשון התשע"ו (31 באוקטובר 2015); על מכרז כאמור יחולו ההוראות לפי סימן ב' בפרק ג'.

ד ב ר י ה ס ב ר

ככל שלאחר מועד המעבר רק אחד מבעלי הזיכיונות בערוץ 2 ביקש להיוותר כבעל זיכיון עד לתום תקופת זיכיונו, מוצע כי הוא יהיה רשאי, עד לתום תקופת זיכיונו, לשדר גם בשעות השידור שהוקצו לבעל הזיכיון הקודם אשר זיכיונו פקע או בוטל (להלן – בעל הזיכיון הקודם), ובלבד שיקבל על עצמו נוסף על התחייבויותיו כבעל זיכיון בערוץ 2 לפי הוראות חוק הרשות השניה, כללי המועצה ותנאי הזיכיון, גם התחייבויות נוספות לפי אחת

לשידורי טלוויזיה לבעל זיכיון בערוץ 2 שתחילת תוקפו במועד המעבר, יפקע הזיכיון האמור במועד המעבר, נקבע כי אין בעצם היותו של המבקש בעל זיכיון כדי למנוע ממנו לקבל רישיון.

ככל שבעל הזיכיון בערוץ 2 לא ביקש להפוך לבעל רישיון במועד המעבר, יהיה עליו להמתין עד לתום תקופת זיכיונו לצורך קבלת רישיון לשידורי טלוויזיה.

(ו) לא נותרו עוד בעלי זכויות לשידורי טלוויזיה בערוץ 2, במועד המעבר ואילך, יחולו הוראות סעיפים 37 ו-37א לגבי האפיק שבו שידרו בעלי הזכויות האמורים, הנכסים הלא מוחשיים של הרשות שבעלי הזכויות האמורים עשו בהם שימוש, והמניות של חברת החדשות של ערוץ 2, בשינויים המחויבים ובשינוי זה: ההגדרה "אפיק" תיקרא כך:

"אפיק" – אפיק שבו שידרו בעל רישיון כללי לשידורי כבלים ובעל רישיון לשידורי לוויין, כהגדרתם בסעיפים 6א ו-6מג לחוק התקשורת, את שידורי בעלי הזכויות לשידורי טלוויזיה בערוץ 2."

71. (א) הוארכה תקופת זיכיונו של בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה בערוץ השלישי לתקופת ההארכה הראשונה, רשאי בעל זיכיון כאמור להגיש למועצה, עד למועד שקבעה המועצה לפי סעיף 33ב(א)(1), בקשה למתן רישיון לשידורי טלוויזיה; תחילת תוקפו של רישיון שניתן על פי בקשה כאמור תהיה במועד המעבר.

(ב) לא הגיש בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה בערוץ השלישי בקשה לרישיון לשידורי טלוויזיה עד למועד האמור בסעיף קטן (א) והוארכה תקופת זיכיונו לתקופת ההארכה השנייה, רשאי הוא להגיש למועצה בקשה כאמור במהלך תקופה שתקבע המועצה, ואולם תחילת תוקפו של רישיון שניתן על פי בקשה כאמור תהא, על אף הוראות סעיף 34(ה)(1), עם תום תקופת ההארכה השנייה.

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 71 המוצע

מוצע לקבוע כי ככל שהוארכה תקופת זיכיונו של בעל הזיכיון בערוץ השלישי לתקופת ההארכה הראשונה, בהתקיים התנאים המנויים בסעיף 37א(א) לחוק הרשות השנייה (אשר מסתיימת ביום ג' בשבט התשע"ב (27 בינואר 2012)), רשאי הוא להמיר את זיכיונו ברישיון במועד המעבר. לשם כך על בעל הזיכיון להגיש בקשה לקבלת רישיון עד למועד שהמועצה קבעה כי ממנו ניתן להגיש בקשות לקבלת רישיון לשידורי טלוויזיה. עם זאת, מאחר שלא ניתן להיות בעת ובעונה אחת בעל זיכיון ובעל רישיון, ונוכח הקביעה כי ככל שניתן רישיון לשידורי טלוויזיה לבעל זיכיון בערוץ השלישי תתחילת תוקפו במועד המעבר, יפקע הזיכיון האמור במועד המעבר, נקבע כי אין בעצם היותו של המבקש בעל זיכיון כדי למנוע ממנו לקבל רישיון.

ככל שבעל הזיכיון בערוץ השלישי בחר שלא להגיש בקשה לרישיון לשידורי טלוויזיה עד למועד האמור והוארכה תקופת זיכיונו לתקופת ההארכה השנייה בהתקיים התנאים המנויים בסעיף 37א(ב) לחוק הרשות השנייה (אשר מסתיימת ביום כ"ו בשבט התשע"ד (27 בינואר 2014)), רשאי הוא להגיש למועצה בקשה כאמור במהלך תקופה שתקבע המועצה, ואולם תחילת תוקפו של רישיון שניתן על פי בקשה כאמור תהא, עם תום תקופת ההארכה השנייה.

מבין שתי חלופות: כל התחייבויותיו של בעל הזיכיון הקודם לפי הוראות חוק הרשות השנייה, כללי המועצה, ותנאי הזיכיון, בהתאמות שתורה המועצה, או הגדלת התחייבויותיו כאמור ביחס שבין יחידת השידור שהוקצתה לבעל הזיכיון הקודם לבין יחידת השידור שהוקצתה לו עד למועד המעבר.

ככל שבעל הזיכיון האחר בחר שלא לשדר ביחידת השידור שבה שידר בעל הזיכיון הקודם כאמור, יוקצו זמני שידור אלה במכרז פומבי למתן זיכיון לשידורי טלוויזיה ביחידת השידור שבה שידר בעל הזיכיון הקודם, ואולם תקופת תוקפו של הזיכיון כאמור תהיה עד ליום י"ח בחשוון התשע"ו (31 באוקטובר 2015). על מכרז כאמור יחולו ההוראות לפי סימן ב' בפרק ג' לעניין מכרז לשידורי רדיו וזיכיון לשידורי טלוויזיה.

לא נותרו כלל בעלי זכויות לשידורי טלוויזיה בערוץ 2 לאחר מועד המעבר (כל בעלי הזיכיון בערוץ 2 המירו את זיכיונם ברישיון לאחר מועד המעבר או שזיכיונם פקע או בוטל לפני תום תוקפו) יחולו הוראות כמפורט להלן בסעיפים 37 ו-37א המוצעים לעניין מכרז לשימוש באפיק שבו הם שידרו ובנכסים הלא מוחשיים של הרשות שבעלי הזכויות האמורים עשו בהם שימוש, ולגבי קניית המניות של חברת החדשות של ערוץ 2.

(ג) המועצה רשאית להעניק רישיון לשידורי טלוויזיה למי שהגיש בקשה לפי סעיפים קטנים (א) או (ב), אם מתקיימים לגביו התנאים האמורים בסעיף 33א(א) ולא מתקיימים לגביו התנאים האמורים בסעיפים 33א(ב) או 41(ב2), ואולם לענין סעיף 41(ב2) לא יראו את המבקש כבעל זיכיון אחר כהגדרתו בפסקה (9) של הסעיף האמור, רק בשל כך שהוא בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה בערוץ השלישי.

(ד) ניתן לבעל זיכיון לשידורי טלוויזיה בערוץ השלישי רישיון לשידורי טלוויזיה שתחילתו במועד המעבר, יפקע זיכיונו במועד המעבר.

(ה) לא נותר בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה בערוץ השלישי, במועד המעבר ואילך, יחולו הוראות סעיפים 37 ו-37א לגבי האפיק שבו שידר בעל הזיכיון האמור, הנכסים הלא מוחשיים של הרשות שבעל הזיכיון האמור עשה בהם שימוש, והמניות של חברת החדשות של הערוץ השלישי, בשינויים המחויבים ובשינוי זה: ההגדרה "אפיק" תיקרא כך:

"אפיק" – אפיק שבו שידרו בעל רישיון כללי לשידורי כבלים ובעל רישיון לשידורי לוויין, כהגדרתם בסעיפים 6א ו-6מג לחוק התקשורת, את שידורי בעל הזיכיון לשידורי טלוויזיה בערוץ השלישי."

(ו) לא הוארכה תקופת זיכיונו של בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה בערוץ השלישי לתקופת ההארכה הראשונה, ונבחר זוכה במכרז שפרסמה הרשות למתן זיכיון לשידורי טלוויזיה בערוץ השלישי (בסעיף קטן זה – בעל הזיכיון החדש), יחולו הוראות אלה:

- (1) בעל הזיכיון החדש רשאי להגיש למועצה עד למועד שקבעה המועצה לפי סעיף 33ב(א)(1), בקשה למתן רישיון לשידורי טלוויזיה; תחילת תוקפו של רישיון שניתן על פי בקשה כאמור תהיה במועד המעבר;
- (2) לא הגיש בעל הזיכיון החדש בקשה לרישיון לשידורי טלוויזיה עד למועד האמור בפסקה (1), רשאי הוא להגיש למועצה בקשה כאמור במהלך תקופה שתקבע המועצה, ואולם תחילת תוקפו של רישיון שניתן על פי בקשה כאמור תהא, על אף הוראות סעיף 34(ד)(1), עם תום תקופת זיכיונו לפי סעיף 34(ד);

ד ב ר י ה ס ב ר

עוד מוצע לקבוע הוראות כי ככל שלא הוארכה תקופת זיכיונו של בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה בערוץ השלישי לתקופת ההארכה הראשונה, ועל כן פורסם מכרז חדש על ידי הרשות השניה לבעל זיכיון בערוץ השלישי, ונבחר זוכה (להלן – בעל זיכיון חדש), תהיה תקופת תוקפו של הזיכיון של בעל הזיכיון החדש עד ליום י"ח בחשון התשע"ו (31 באוקטובר 2015), מהטעם האמור בדברי ההסבר לפסקאות (13) ו-(14) לעיל.

ככל שבמועד המעבר ואילך לא נותר בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה בערוץ השלישי, יחולו הוראות סעיפים 37 ו-37א המוצעים לענין מכרז לשימוש באפיק שבו עשה שימוש בעל הזיכיון האמור ובנכסים הלא מוחשיים של הרשות שבעל הזיכיון האמור עשה בו שימוש, ולגבי רכישת המניות של חברת החדשות של הערוץ 10, בשינויים המחויבים.

(3) ניתן לבעל הזיכיון החדש רישיון לשידורי טלוויזיה לפי סעיף קטן זה, יעשה שימוש באפיק שבו שידר בעל רישיון כללי לשידורי כבלים ובעל רישיון לשידורי לוויין, כהגדרתם בסעיפים 6א ו-6מג לחוק התקשורת, את שידוריו במהלך תקופת הזיכיון, וכן יעשה שימוש בנכסים הלא מוחשיים של הרשות שבהם הוא עשה שימוש במהלך תקופת הזיכיון.

(ז) בסעיף זה, "תקופת ההארכה הראשונה" ו"תקופת ההארכה השנייה" – כמשמעותם בסעיף 37ג.

(53) בסעיף 72ג(ב) –

(א) בפסקה (1), אחרי "שבעל זיכיון לשידורי טלוויזיה" יבוא "או שבעל רישיון לשידורי טלוויזיה";

(ב) בפסקאות (2) ו-(3), אחרי "בבעל זיכיון לשידורי טלוויזיה" יבוא "או בבעל רישיון לשידורי טלוויזיה";

(ג) בפסקה (4), אחרי "בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה" יבוא "או בעל רישיון לשידורי טלוויזיה";

(ד) בפסקה (5), אחרי "בבעל זיכיון לשידורי טלוויזיה" יבוא "או בבעל רישיון לשידורי טלוויזיה";

(54) בסעיף 81, בכל מקום, במקום "בעל זיכיון" יבוא "מורשה לשידורים";

(55) בסעיף 83, בכל מקום, במקום "בעל זיכיון" יבוא "מורשה לשידורים";

(56) בסעיף 84, במקום "בעל זיכיון" יבוא "מורשה לשידורים" ובמקום "בעל הזיכיון" יבוא "המורשה לשידורים";

(57) בסעיף 85 –

(א) בסעיף קטן (א), ברישה, במקום "בעל זיכיון" יבוא "מורשה לשידורים";

(ב) בסעיף קטן (ב), במקום "לבעל זיכיון" יבוא "למורשה לשידורים" ובמקום "בעל זיכיון" יבוא "מורשה לשידורים";

(58) בסעיף 85א –

(1) בסעיף קטן (א), במקום "בעל זיכיון" יבוא "מורשה לשידורים" ובמקום "ביחידת השידור שלו" יבוא "בזמן השידורים שלו, כהגדרתו בסעיף 48א);

(2) בסעיף קטן (ב), במקום "בעל זיכיון" יבוא "מורשה לשידורים" ובמקום "בעל הזיכיון" יבוא "המורשה לשידורים";

(59) בסעיף 86, ברישה, במקום "בעל זיכיון" יבוא "מורשה לשידורים";

(60) בסעיף 86א –

(א) ברישה, במקום "בעל זיכיון" יבוא "מורשה לשידורים";

(ב) בפסקאות (1) ו-(2), במקום "בעל הזיכיון" יבוא "המורשה לשידורים";

ד ב ר י ה ס ב ר

לרישיון כאמור, ותחילת תוקפו של רישיון שניתן על פי בקשה כאמור תהיה במועד המעבר. לנוכח פרק הזמן הקצר בין המכרז האמור למועד המעבר, מוצע כי אם ניתן לבעל

כמו כן, מוצע לקבוע לגבי בעל הזיכיון החדש כי הוא יהיה רשאי להגיש למועצה בקשה למתן רישיון לשידורי טלוויזיה עד למועד שקבעה כי עד אליו ניתן להגיש בקשות

- (61) בסעיף 89, במקום "לבעל זיכיון" יבוא "למורשה לשידורים";
- (62) בסעיף 91(1), במקום "בעל זיכיון" יבוא "מורשה לשידורים";
- (63) בסעיף 92, בכל מקום, במקום "לבעל זיכיון" יבוא "למורשה לשידורים";
- (64) בסעיף 95, בכל מקום, במקום "בעל זיכיון" יבוא "מורשה לשידורים";
- (65) בסעיף 96 –
- (א) בסעיף קטן (א), במקום "בעל זיכיון או" יבוא "מורשה לשידורים או" ובמקום "לשידורי רדיו" יבוא "לשידורים";
- (ב) בסעיף קטן (ב), במקום "על בעל זיכיון" יבוא "על מורשה לשידורים או על בעל זיכיון להפעלת תחנת שידור", אחרי "שהיא חבה" יבוא "למורשה לשידורים או" ואחרי "לגבותו" יבוא "מהמורשה לשידורים או";
- (66) בסעיף 99 –
- (א) בסעיף קטן (א), במקום "בעל זיכיון" יבוא "מורשה לשידורים", אחרי "רישיון שנתיים" יבוא "לפי העניין" ובמקום "בעל הזיכיון" יבוא "המורשה לשידורים";
- (ב) בסעיף קטן (ב), אחרי "במכרז" יבוא "למעט במכרז לפי סעיפים 171ג(ו) ו-171ד(ה)" ובמקום "בעל הזיכיון" יבוא "המורשה לשידורים";
- (67) בסעיף 100(א), במקום "בעל זיכיון" יבוא "מורשה לשידורים";
- (68) בסעיף 100א, אחרי "בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה" יבוא "ובעל רישיון לשידורי טלוויזיה" ואחרי "בסעיף 5ב(א)" יבוא "או (א1), לפי העניין";
- (69) בסעיף 107, בכל מקום, במקום "בעל זיכיון" יבוא "מורשה לשידורים";
- (70) בסעיף 108 –
- (א) בסעיף קטן (א), במקום "ותנאי הזיכיון או תנאי הרישיון לשידורי רדיו" יבוא "ותנאי הזיכיון לשידורים או תנאי הרישיון לשידורים" ובמקום "בעל זיכיון" יבוא "מורשה לשידורים";
- (ב) בסעיף קטן (ג), במקום "בעל הזיכיון" יבוא "המורשה לשידורים";
- (71) בסעיף 109 –
- (א) בסעיף קטן (א), במקום "זיכיונות או רישיונות לשידורי רדיו" יבוא "זיכיונות לשידורים או רישיונות לשידורים";
- (ב) בסעיף קטן (ב), בכל מקום, במקום "בעל זיכיון" יבוא "מורשה לשידורים";
- (72) בסעיף 112(2), במקום "בעלי הזיכיונות" יבוא "המורשים לשידורים";
- (73) בסעיף 117, בכל מקום, במקום "בעל זיכיון" יבוא "מורשה לשידורים";
- (74) בסעיף 118(א), בכל מקום, במקום "בעל זיכיון" יבוא "מורשה לשידורים";
- (75) בסעיף 121 –
- (א) בסעיף קטן (ב)(1), במקום "בעל זיכיון או על החברה" יבוא "מורשה לשידורים או על חברת החדשות";

ד ב ר י ה ס ב ר

יהיה רשאי להגיש למועצה בקשה לקבלת רישיון לשידורי טלוויזיה גם במועד מאוחר יותר, במהלך תקופה שתקבע המועצה. תחילת תוקפו של רישיון שניתן על פי בקשה כאמור תהא רק עם תום תקופת זיכיונו.

הזיכיון החדש רישיון כאמור הוא יעשה שימוש באפיק ובנכסים הלא מוחשיים של הרשות שעשה בהם שימוש במהלך תקופת הזיכיון. ככל שבעל הזיכיון החדש לא הגיש בקשה לרישיון לשידורי טלוויזיה עד המועד האמור הוא

(ב) בסעיף קטן (ג), במקום "ובעל זיכיון" יבוא "ומורשה לשידורים";

(76) בסעיף 126, במקום "בעל זיכיון" יבוא "מורשה לשידורים";

(77) בתוספת השניה –

(א) בסעיף 1 –

(1) בסעיף קטן (א), במקום ההגדרה "ערוץ" יבוא:

"ערוץ" – ערוץ שבו משודרים שידורי בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה או שידורי בעל רישיון לשידורי טלוויזיה;

"שידור חוזר" – שידור מחודש בערוץ, של תכנית ששודרה בו קודם לכן או של תכנית ששודרה קודם לכן בערוץ כלל ארצי בישראל, לרבות תכנית שנערכה מחדש, שהיא זהה במהותה, לדעת הרשות, לתכנית ששודרה בעבר;

(2) בסעיף קטן (ב), במקום "בתוספת הראשונה"; יבוא "בתוספת הראשונה, אלא אם כן נקבע אחרת בתוספת זו";

(ב) בסעיף 2, במקום "בעל ערוץ" יבוא "בכל ערוץ, וכן בעל רישיון לשידורי טלוויזיה";

(ג) בסעיף 3, אחרי "בחלוקה שווה ביניהם" יבוא "וכן בעל רישיון לשידורי טלוויזיה";

(ד) בסעיף 4, אחרי "בחלוקה שווה ביניהם" יבוא "וכן בעל רישיון לשידורי טלוויזיה";

(ה) בסעיף 5 –

(1) בסעיף קטן (א), במקום "בכל ערוץ, לשם" יבוא "בכל ערוץ, וכן בעל רישיון לשידורי טלוויזיה, לשם";

(2) בסעיף קטן (ב), במקום "בכל ערוץ, בכל שנה" יבוא "בכל ערוץ, וכן בעל רישיון לשידורי טלוויזיה, בכל שנה" ובמקום "180 שעות בכל ערוץ באופן יחסי ליחידות השידור שהוקצו להם בערוץ" יבוא "180 שעות בכל ערוץ; השעות כאמור ישודרו על ידי בעלי הזיכיונות בכל ערוץ באופן יחסי ליחידות השידור שהוקצו להם בערוץ";

(ו) בסעיף 6, במקום "בעל זיכיון ישדר" יבוא "בעל זיכיון ובעל רישיון לשידורי טלוויזיה ישדרו" ואחרי "בעל הזיכיון" יבוא "או בעל הרישיון";

(ז) בסעיף 7, במקום "בעל זיכיון ישדר" יבוא "בעל זיכיון ובעל רישיון לשידורי טלוויזיה ישדרו".

תיקון חוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט–1959⁸⁰, בסעיף 16ג, במקום "ובעלי הזיכיונות" (דרכי תעמולה) 43. יבוא "והמורשים לשידורים כהגדרתם בחוק האמור".

ד ב ר י ה ס ב ר

(1) בחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט–1959, נקבעו הוראות המחייבות את הרשות לשרד במסגרת שידורי בעל זיכיון בלי לגבות על כך תשלום, שידורי תעמולת בחירות וכן לשרד הסברים נוספים בדבר מערכת בחירות;

סעיפים
נוכח שינוי שיטת ההסדרה, יש לערוך התאמה
46 עד 34 ולהחיל על בעלי רישיון לשידורי טלוויזיה
הוראות שנקבעו בחוקים אחרים לגבי בעלי
זיכיון לשידורי טלוויזיה, כמפורט להלן:

⁸⁰ ס"ח התשי"ט, עמ' 138; התשס"ח, עמ' 593.

44. בחוק שידורי טלוויזיה (כתוביות ושפת סימנים), התשס"ה-2005⁸¹, בסעיף 1, בהגדרה "משדר טלוויזיה", בפסקה (2), במקום "בעל זיכיון כהגדרתו" יבוא "בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה ובעל רישיון לשידורי טלוויזיה כהגדרתם".
45. בחוק שידורי טלוויזיה מהכנסת, התשס"ד-2003⁸², בסעיף 8(ה)(2), אחרי "לשידורי טלוויזיה" יבוא "או בעל רישיון לשידורי טלוויזיה", ואחרי "בבעל זיכיון" יבוא "או בבעל רישיון".
46. בחוק סיווג, סימון ואיסור שידורים מזיקים, התשס"א-2001⁸³, בסעיף 4(א)(2), במקום "בעל זיכיון כהגדרתו" יבוא "בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה או בעל רישיון לשידורי טלוויזיה כהגדרתם".

סימן ב': שידורי טלוויזיה בכבלים ובלווין

47. בחוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב-1982⁸⁴ (בסימן זה – חוק התקשורת) –
(1) האמור בסעיף 14 יסומן "א" ואחרי יבוא:

"(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), לא ניתן להתיר לבעל רישיון לשידורים להתנות, במישרין או בעקיפין, מתן שירות שידורים או חיבור חצרי של מנוי למוקד השידור העומד לרשותו של בעל הרישיון, ברכישה או בקבלה של שירות שידורים אחר; לעניין זה –

ד ב ר י ה ס ב ר

שוק התקשורת במרבית התחומים בירידות מחירים, ואלו בתחום הטלוויזיה הרב-ערוצית עלו המחירים שמשלמים המנויים בעד השידורים.

יצוין כי בהשוואה בין-לאומית התשלומים בעד שידורי טלוויזיה רב-ערוצית בישראל הם מהגבוהים בעולם. התשלום החדשי הנדרש בעד צפייה בחבילת בסיס בישראל עומד על כ-200 שקלים חדשים, ואילו במרבית מדינות המערב התשלום החדשי הנדרש בשל צפייה בחבילות בסיס, הכוללות עשרות ערוצים, נמוך בעשרות אחוזים בהשוואה למחיר המשולם כאמור בדי הצרכן הישראלי.

במטרה להפחית את גובה התשלומים המזעריים הנדרשים ממי שמבקש לרכוש שירותי טלוויזיה רב-ערוצית, להגדיל את חופש הבחירה של הצרכן בשידורים שהוא מבקש לרכוש, ולהפחית את עלויות הפרסום בטלוויזיה, מוצע לבצע מהלך משולב בתחום הטלוויזיה הרב-ערוצית, כפי שפורט בחלק הכללי של דברי ההסבר לפק זה, הכולל בהקשר זה שני נדבכים מרכזיים:

(1) קביעת מבנה תעריפים שישלם מנוי של בעל רישיון כללי לשידורי כבלים או של בעל רישיון לשידורי לוויין, כדלהלן:

(א) המנוי ישלם בעד חיבורו למערכת השידורים הרב-ערוציים (להלן – דמי גישה), ולא יידרש לשלם סכומים נוספים מעבר לכך בעד קליטתם של ערוצי

(2) בחוק שידורי טלוויזיה (כתוביות ושפת סימנים), התשס"ה-2005, נקבעו הוראות המחייבות בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה ללוות בכתוביות ובתרגום לשפת סימנים שידורים שהוא משדר;

(3) בחוק שידורי טלוויזיה מהכנסת, התשס"ד-2003, נקבעה הוראה ולפיה בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה לא יוכל להשתתף במכרז לבחירת הגורם אשר ישרד את שידורי הכנסת והמישורים המוספים אשר ישודרו בערוץ הכנסת;

(4) בחוק סיווג, סימון ואיסור שידורים מזיקים, התשס"א-2001, נקבע חובת סימון משדר שמשדר בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה אשר אינו ראוי לילדים אם יש בו ביטויים לאלימות, מין וכיו"ב, וכן איסור שידור קדימון או פרסומות שעלול לעורר את האמור.

סימן ב' כ-70% ממשקי הבית בישראל רוכשים את כללי שידורי הטלוויזיה הרב-ערוצית המשודרים בידי בעלי רישיון לשידורים, שהם בעל הרישיון הכללי לשידורי כבלים ובעל רישיון לשידורי לוויין (להלן – בעלי רישיון לשידורים). הוצאות משק הבית הממוצע על שירותי טלוויזיה רב-ערוצית גדלו בשנים האחרונות והן עומדות בממוצע על כ-1,700 שקלים חדשים בשנה לכלל משקי הבית. מגמה זו נובעת, בין השאר, מעליית מחירי השידורים שבעלי רישיון לשידורים גובים ממנויהם. בהתאם לפרסומים של מדד הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה לשירותי תקשורת, במהלך השנים 2000 עד 2007 התאפיינו

⁸¹ ס"ח התשס"ה, עמ' 956; התשס"ה, עמ' 281.

⁸² ס"ח התשס"ד, עמ' 32; התשס"ח, עמ' 621.

⁸³ ס"ח התשס"א, עמ' 129.

⁸⁴ ס"ח התשמ"ב, עמ' 218; התשס"ח, עמ' 620.

“שירות שידורים” – שידורי טלוויזיה הניתנים למנויי של בעל רישיון לשידורים בערוץ מסוים, מישדר מסוים הניתן במסגרת שידורים לפי דרישה, מישדר מסוים שבעל רישיון לשידורים מציע למנויי לרכישה, וכן סוגי שידורים אחרים שקבעה המועצה;

“שידורים לפי דרישה” – כהגדרתם בסעיף 6א;”;

(2) בסעיף 6ה, אחרי פסקה (7) יבוא:

“(8) לפקח על העמידה של בעלי רישיון לשידורים בהוראות סעיף 14 בדבר איסור התניה במתן שירות שידורים ובחיבור חצרים למוקד שידור;

(9) לפקח על העמידה של בעלי רישיון כללי לשידורי כבלים בהוראות בדבר דמי גישה מרביים שרשאי בעל הרישיון לדרוש ממנו, לפי סעיף 6כב(ג);”;

(3) אחרי סעיף 6כ יבוא:

“אישור ערוצים 6כ1. בעלי רישיונות כלליים לשידורי כבלים, כולם או מי מהם, המבקשים לשדר מישדרים בנושאים או בתחומים המנויים בסעיף 6כ(ב), כולם או מקצתם, במתכונת של ערוץ משותף, יפנו למועצה בבקשה לעשות כן, באחת מהדרכים האלה או בשתיהן:

ד ב ר י ה ס ב ר

אותו שידור כשהוא נרכש יחד עם שידור אחר.

לפסקה (2)

בסעיף 6ה לחוק התקשורת נקבעו תפקידי המועצה לשידורי כבלים ושידורי לוויין (להלן – המועצה), וביניהם תפקידי פיקוח והסדרה של תחום שידורי הטלוויזיה הרב-ערוצית. בלי לגרוע מסמכות הפיקוח הכללית של המועצה, מוצע לתקן את הסעיף האמור ולקבוע כי המועצה תפקח על עמידה של בעלי רישיון לשידורים בהוראות בדבר איסור התניה במתן שירות שידורים כאמור בפסקה (3), וכן בהוראות שקבע שר התקשורת, בהסכמת שר האוצר, בדבר דמי גישה מרביים שרשאי בעל רישיון לשידורים לדרוש ממנו, ככל שנקבעו הוראות כאלה.

לפסקה (3)

בסעיף 6כ1 לחוק התקשורת נקבעו כללים בדבר אישור מישדרים אשר בעלי רישיונות לשידורים מבקשים לשדר במתכונת של ערוץ משותף. במסגרת אותו סעיף נקבעו מגבלות על גופים שונים בדבר החזקה בנתחי שוק גדולים במיוחד בתחום ההפקות של ערוצים ישראליים. ההוראה האמורה נקבעה כהוראת שעה במסגרת חוק הבזק (תיקון מס' 13), התשנ"ו–1996 (פורסם בס"ח התשנ"ו, עמ' 258), ותוקפה פג ביום י' בטבת התשס"ז 31 בדצמבר 2006. הסעיף האמור תוקן במסגרת חוק הבזק (תיקון מס' 25), התשס"א–2001 (ס"ח התשס"א, עמ' 530).

כדי להבטיח את הפלורליזם וגיוון הקולות בשוק הפקת הערוצים בשידור הרב-ערוצי, מוצע לקבוע הוראות זהות להוראות שנקבעו בסעיף האמור ערב פקיעתו, ולפיהן מוטלות מגבלות על מספר הערוצים המשותפים שרשאים בעלי רישיון לשידורים להפיק בעצמם, והמועצה, במקביל

השידור הציבוריים וערוצי השידורים המסחריים, וכן ערוצים נוספים, אם ביקשו להפיץ את שידוריהם לכלל המנויים של בעל הרישיון הכללי לשידורי כבלים או בעל הרישיון לשידורי לוויין;

(ב) בשונה מהמצב הנוהג כיום, יוכל המנוי לרכוש ערוצים בודדים שבהם הוא מעוניין בלבד, מעבר לערוצים המפורטים בפסקה (א) לעיל, ובלא התניית רכישת ערוץ אחד ברכישת ערוץ אחר;

(2) מתן אפשרות לבעלי רישיון לשידורי כבלים ולוויין לכלול בשידוריהם שידורי פרסומת.

סעיף 47 לפסקה (1)

בסעיף 14 לחוק התקשורת נקבע, בין השאר, כי בעל רישיון לשידורים לא יתנה, במישרין או בעקיפין, מתן שידורים ברכישה או בקבלת שידורים אחרים הניתנים על ידו, אלא אם כן המועצה התירה לו לעשות כן בתנאים או בלא תנאים. במטרה להפחית את גובה התשלומים הנדרשים ממנוי של בעל רישיון לשידורים, ולאפשר לכל מנוי לרכוש את אפשרות הצפייה בערוצים שבהם הוא מעוניין בלבד, מוצע לקבוע כי לא יהיה ניתן להתיר לבעל רישיון לשידורים להתנות, במישרין או בעקיפין, מתן שידורי טלוויזיה מסוימים או חיבור של חצרי של מנוי למוקד השידור, ברכישה או בקבלה של שידורים מסוימים אחרים, ובכלל זה: שידורים הניתנים בערוץ מסוים, מישדר מסוים הניתן במסגרת שידורים לפי דרישה, מישדר מסוים שבעל רישיון לשידורים מציע למנויי לרכישה, וכן סוגי שידורים אחרים שקבעה המועצה. למען הסר ספק, מובהר בזה כי האיסור האמור בדבר התניית שירות בשירות, חל גם על קביעת תשלום בעד שידור מסוים כשהוא נרכש בנפרד, ששיעורו בלתי סביר ביחס לתשלום הנדרש בעד

(1) ערוץ שיופק בידי מפיק ערוץ, שיהיה רשאי לשדרו אל מוקדי השידור העומדים לרשות בעלי הרישיונות האמורים, או למסרו להם בדרך אחרת;

(2) ערוץ שיופק בידי בעלי הרישיונות האמורים, כולם או מי מהם, במישרין או בעקיפין, בעצמם או בשיתוף עם אחר, ובלבד שמספר הערוצים כאמור לא יעלה על שתי חמישיות ממספר הערוצים העצמיים של כל בעל רישיון כאמור; החלטת המועצה לאשר שיעור הנמוך משתי החמישיות כאמור תינתן מטעמים מיוחדים, הקשורים למדיניות המועצה בתחומים שבסמכותה.

(ב) המועצה רשאית לאשר בקשה לפי סעיף קטן (א), לדחותה או להתנות את אישורה בתנאים נוספים שתקבע, לרבות לעניין סוגי הערוצים ומספר הערוצים שיופקו לפי סעיף קטן (א); אין במתן אישור לפי סעיף קטן זה כדי לגרוע מחובותיו או מזכויותיו של בעל רישיון לשידורי כבלים לפי חוק זה או לפי תנאי הרישיון; המועצה רשאית לשנות מהחלטותיה לפי סעיף זה, לצורך השגת המטרות האמורות בסעיף קטן (ג), לאחר שנתנה לבעל הרישיון הזדמנות להשמיע את טענותיו.

(ג) המועצה רשאית לקבוע כללים לעניין סעיף זה ובכלל זה רשאית היא, מתוך מגמה להביא לריבוי הגורמים המעורבים בשידורים לציבור או לחלק ממנו, לגיוון השידורים ולעידוד ההפקה המקומית, לקבוע הגבלות על החזקת אמצעי שליטה בידי כל אדם לרבות מי שמשדר שידורים לפי כל דין.

(ד) המועצה רשאית לקבוע בכללים הגבלות על מספר הערוצים המשותפים המופקים בידי מפיק ערוץ, לבדו או יחד עם אחרים, לרבות הגבלות כאמור על מי שמחזיק באמצעי שליטה במפיק ערוץ.

(ה) בסעיף זה –

“בעל רישיון לשידורים” – למעט בעל רישיון מיוחד לשידורי כבלים ובעל רישיון לשידורים לפי דרישה;

“הפקה” – לרבות הפקה, רכישה ועריכה של מישדרים לערוץ, הפקת קטעי קישור, וכן ביצוע הפעולות הכרוכות בהבאתו של ערוץ לשידור;

“ערוץ עצמי” – ערוץ המשודר על ידי בעל רישיון לשידורים, המופק בעיקר בעבור הציבור בישראל או חלק ממנו, למעט ערוץ של בעל רישיון מיוחד לשידורי כבלים, ערוץ המשודר לפי הוראות סעיף 6א(א), ערוץ קהילתי, ערוץ מקומי, ערוץ שהפקתו בעבור הציבור בישראל מתבטאת בהוספת תרגום, דיבוב או קדימונים בלבד, ערוץ מידע, או ערוץ אחר שקבעה המועצה לעניין זה;

“ערוץ משותף” – ערוץ עצמי המשודר על ידי יותר מבעל רישיון לשידורים אחד או ערוץ עצמי המשודר למחצית או יותר מכלל המנויים של כלל בעלי הרישיונות לשידורים.”;

(4) אחרי סעיף 6 כאבא:

“מיקום אפיק שידור 6א1. (א) בלי לגרוע מסמכויות המועצה לפי חוק זה –

(1) רשאית המועצה לקבוע את מיקומו של אפיק שבו ישדר בעל רישיון כללי לשידורי כבלים את כל אחד מהשידורים המנויים בסעיף 6ב(2)(1) עד (3) ואת שידוריו של משדר ערוץ ייעודי, ורשאית היא לשנות מיקום שקבעה כאמור מטעמים המצדיקים זאת;

(2) המועצה ומועצת הרשות יקבעו את מיקומו של אפיק שבו ישדר בעל רישיון כללי לשידורי כבלים את שידוריו של בעל רישיון לשידורי טלוויזיה, ורשאיות הן לשנות מיקום שקבעו כאמור מטעמים המצדיקים זאת.

(ב) בסעיף זה, “בעל רישיון לשידורי טלוויזיה” ו”מועצת הרשות” – כמשמעותם בחוק הרשות השנייה.”;

(5) לפני סימן ז' בפרק ב'1 יבוא:

“סימן ו'1: מבנה התעריפים בהפצת שידורים

הגדרות 6בב1. בסימן זה –

“בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה”, “בעל רישיון לשידורי טלוויזיה”, ו”שידורי טלוויזיה” – כמשמעותם בחוק הרשות השנייה;

“ערוץ הכנסת” – כהגדרתו בסעיף 2 לחוק שידורי טלוויזיה מהכנסת, התשס”ד–2003⁸⁵;

“רשות השידור” – כמשמעותה בחוק רשות השידור, התשכ”ה–1965⁸⁶.

ד ב ר י ה ס ב ר

בעל רישיון לשידורי טלוויזיה. האמור נדרש, בין השאר, לנוכח קיום מכרז בדבר השימוש באפיק שבו שידר בעל רישיון לשידורי טלוויזיה או בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה, שרישיונו פקע או בוטל, בהתאם לתיקונים המוצעים לחוק הרשות השנייה בסימן א' לעיל.

לפסקה (5)

לסימן ו'1 המוצע

במטרה להפחית את גובה התשלומים הנדרשים ממנוי המבקש לרכוש שירותי שידורים מבעלי רישיון לשידורים, וכדי להגדיל את חופש הבחירה של המנוי,

לסמכויותיה הכלליות, תהיה מוסמכת להטיל מגבלות נוספות על הפקת ערוצים משותפים.

לפסקה (4)

מוצע לקבוע כי בלי לגרוע מסמכויותיה לפי חוק זה, רשאית מועצת הכבלים והלוויין לקבוע את מיקום האפיק של שידורי הטלוויזיה שמשרת רשות השידור, שידורי ערוץ הכנסת, שידורי בעלי הזיכיונות לשידורי טלוויזיה בערוץ 2 ושידורי משדר ערוץ ייעודי, וכן לשנותו מטעמים המצדיקים זאת.

עוד מוצע לקבוע כי מועצת הכבלים והלוויין ומועצת הרשות השנייה, יקבעו את האפיק שבו ישודרו שידוריו של

⁸⁵ ס”ח התשס”ד, עמ’ 32.

⁸⁶ ס”ח התשכ”ה, עמ’ 106.

2.בב. (א) (1) בעל רישיון כללי לשידורי כבלים רשאי לדרוש ממנוייו, החל ביום י"ג באב התשע"ב (1 באוגוסט 2012), תשלום בעד חיבור המנוי למוקד השידור העומד לרשותו; התשלום יתבסס על עלות החיבור למוקד כאמור, בתוספת רווח סביר, ואולם לעניין זה לא תובא בחשבון כל עלות הנובעת מהפצת שידורי טלוויזיה בידי בעל הרישיון (בסימן זה – דמי גישה).

(2) המועצה רשאית, בהסכמת השר ושר האוצר, לדחות, בכללים, את המועד האמור בפסקה (1), לתקופה שלא תעלה על שנה, אם מצאה כי קיימות נסיבות המצדיקות דחייה כאמור וכי אין בכך כדי לפגוע פגיעה משמעותית בטובת הציבור, ובלבד שכללים כאמור ייקבעו לא יאוחר מיום א' באב התשע"א (1 באוגוסט 2011).

(ב) בעל רישיון כללי לשידורי כבלים יפיץ לכל מנויו, החל במועד שבו רשאי הוא לגבות דמי גישה לפי סעיף קטן (א), את השידורים המפורטים להלן, וזאת בלי לגבות תשלום מעבר לדמי הגישה:

- (1) שידורי ערוץ הכנסת;
- (2) שידורי הטלוויזיה שמשרתת רשות השידור;
- (3) שידורי הטלוויזיה שמשרדים בעלי זיכיונות לשידורי טלוויזיה;
- (4) שידורי הטלוויזיה שמשרדים בעלי רישיונות לשידורי טלוויזיה;
- (5) שידורי טלוויזיה שמשרד בעל רישיון מיוחד לשידורי כבלים, אם ביקש זאת בעל הרישיון המיוחד;
- (6) שידורי הטלוויזיה הלימודית המועברים לפי הוראות סעיף 6לד(ג).

ד ב ר י ה ס ב ר

הציבור, ובלבד שכללים כאמור ייקבעו לא יאוחר מיום א' באב התשע"א (1 באוגוסט 2011).

עוד מוצע לקבוע כי בעל רישיון כללי לשידורי כבלים יפיץ לכל מנויו את השידורים האלה: שידורי הטלוויזיה שמשרתת רשות השידור, ערוץ הכנסת, ערוץ שבו משודרים שידורי הטלוויזיה הלימודית, שידורי בעלי זיכיונות לשידורי טלוויזיה, שידורי בעלי רישיונות לשידורי טלוויזיה ושידורי טלוויזיה שמשרד בעל רישיון מיוחד לשידורי כבלים, אם בעל הרישיון המיוחד ביקש זאת, והכול בלי לגבות תשלום מעבר לדמי הגישה.

כדי להבטיח שדמי הגישה שידור בעל הרישיון לשידורים ישקפו את עלות החיבור למוקד השידור כאמור, בתוספת רווח סביר, מוצע כי שר התקשורת, בהסכמת שר האוצר ולאחר התייעצות עם מועצת הכבלים והלוויין, יהיה רשאי לקבוע דמי גישה מרביים שבעל רישיון לשידורי

כאמור לעיל, מוצע לקבוע כי החל ביום י"ג באב התשע"ב (1 באוגוסט 2012) (להלן – המועד לגביית דמי גישה), בעל רישיון כללי לשידורי כבלים רשאי לדרוש ממנויו דמי גישה, שהם תשלום בעד חיבור המנוי למוקד השידור העומד לרשות בעל הרישיון, המאפשר העברת למנוי לקבל את כל השידורים המועברים על ידי בעל הרישיון הכללי האמור. כמו כן מוצע לקבוע כי דמי הגישה ייקבעו בהתבסס על עלות החיבור למוקד בתוספת רווח סביר, ואולם לעניין זה לא תובא בחשבון כל עלות הנובעת מהפצת שידורי טלוויזיה בידי בעל הרישיון.

מוצע לקבוע כי מועצת הכבלים והלוויין רשאית, בהסכמת שר התקשורת ושר האוצר, לדחות, בכללים, את המועד האמור לגביית דמי גישה לתקופה שלא תעלה על שנה, אם מצאה כי קיימות נסיבות המצדיקות דחייה כאמור וכי אין בכך כדי לפגוע פגיעה משמעותית בטובת

(ג) השר, בהסכמת שר האוצר ולאחר התייעצות עם המועצה, רשאי לקבוע דמי גישה מרביים שבעל רישיון כללי לשידורי כבלים רשאי לדרוש ממנו, בהתבסס על עלות החיבור למוקד השידור בתוספת רווח סביר, אם מצא כי בעל הרישיון גובה ממנו דמי גישה ששיעורם גבוה מסכום המבוסס על חישוב העלות בתוספת רווח סביר כאמור.

תשלום בעד הפצת שידורי טלוויזיה 36ב. (א) רשות השידור, הכנסת, בעלי זכויות לשידורי טלוויזיה, בעלי רישיונות לשידורי טלוויזיה והטלוויזיה הלימודית

ישלמו לבעל רישיון כללי לשידורי כבלים בעד הפצת שידורי טלוויזיה כאמור בסעיף 36ב(ב), סכום שיוורה עליו השר; הסכום האמור יחושב בהתבסס על עלות השימוש שתחושב לפי שיטת חישוב שיוורה עליה השר, בתוספת רווח סביר, ואולם לענין זה לא תובא בחשבון כל עלות הנובעת מחיבור המנוי למוקד השידור העומד לרשות בעל הרישיון הכללי לשידורי כבלים, כאמור בסעיף 36ב(א).

(ב) הוראת השר לענין סכום כאמור בסעיף קטן (א) תינתן, לראשונה, שישה חודשים לפחות לפני המועד שממנו רשאי בעל רישיון כללי לשידורי כבלים לגבות ממנו דמי גישה לפי סעיף 36ב(א).

(ג) על החלטת השר לפי סעיף קטן (א) ניתן לערער לפני בית המשפט המחוזי, בתוך 45 ימים מיום שנמסרה ההחלטה; על פסק דינו של בית המשפט המחוזי ניתן לערער בשאלה משפטית לפני בית המשפט העליון.

(ד) בעל רישיון מיוחד לשידורי כבלים אינו חייב בתשלום בעד הפצת שידוריו לפי סעיף 36ב(ב)(5), מעבר לתשלום שהוא חב בו לפי סעיף 6לד(ב).

סימן 2: שידורי פרסומת

תשידיי פרסומת 36ב. (א) בעל רישיון לשידורי כבלים רשאי, החל ביום ו' בטבת התשע"ב (1 בינואר 2012), לכלול במסגרת שידוריו, שידורי פרסומת תמורת תשלום בשיעור שהוא יקבע (בסימן זה – תשידי פרסומת), בהתאם להוראות סימן זה.

דבריו הסבר

בדומה למנגנוני ערעור אחרים שנקבעו בחוק התקשורת, מוצע לקבוע כי על החלטת השר בדבר קביעת סכום דמי ההפצה כאמור, ניתן לערער לפני בית המשפט המחוזי בתוך 45 ימים מיום שנמסרה החלטת השר, וכן לקבוע כי על פסק דינו של בית המשפט המחוזי ניתן לערער בשאלה משפטית לפני בית המשפט העליון.

לסימן 2' המוצע

לסעיף 36ב המוצע

מוצע לקבוע כי בעל רישיון לשידורי כבלים יהיה רשאי לכלול במסגרת שידוריו, תשידיי פרסומת, תמורת תשלום בשיעור שהוא יקבע, וזאת החל ביום ו' בטבת התשע"ב (1 בינואר 2012) (להלן – מועד תחילת שידורי

כבלים רשאי לדרוש ממנו, בהתבסס על עלות החיבור למוקד השידור בתוספת רווח סביר.

כמו כן, מוצע לקבוע כי רשות השידור, הכנסת, הטלוויזיה הלימודית, בעלי הזכויות לשידורי טלוויזיה ובעלי הרישיונות לשידורי טלוויזיה, ישלמו לבעל רישיון לשידורי כבלים בעד הפצת שידוריהם, סכום שיוורה עליו שר התקשורת. הסכום האמור יחושב בהתבסס על עלות השימוש, לפי שיטת חישוב שיוורה עליה השר, בתוספת רווח סביר, וזאת כדי שעלויות ההפצה כאמור, ימומנו על ידי הגופים האמורים ולא יושתו על המנויים. לענין זה לא תובא בחשבון כל עלות הנובעת מחיבור המנוי למוקד השידור העומד לרשות בעל הרישיון לשידורים ואשר משמשת כבסיס לחישוב דמי הגישה כאמור.

(ב) המועצה רשאית, בהסכמת השר ושר האוצר, לדחות, בכללים, את המועד האמור בסעיף קטן (א), לתקופה שלא תעלה על שלוש שנים, אם מצאה כי יש בדחייה כאמור כדי לקדם את התחרות בתחום השידורים המסחריים ואת טובת הציבור וכי לא ניתן לקדם באמצעות קביעת כללים בדבר זמן שידור מרבי לתשדירי פרסומת לפי סעיף 6כב7, ובלבד שכללים כאמור ייקבעו לא יאוחר מיום כ"ה בטבת התשע"א (1 בינואר 2011); לענין זה, "שידורים מסחריים" – שידורי טלוויזיה באמצעות לוויין כהגדרתם בסעיף 6מג, שידורים של בעל רישיון לשידורי כבלים, שידורים כהגדרתם בסעיף 1, ושידורים כהגדרתם בחוק הרשות השנייה.

הפרדת פרסומת 5.36ב. (א) תשדיר פרסומת ישודר בתחילתה של תכנית או בסופה, ובנפרד ממנה.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), יכול שישודר תשדיר פרסומת גם באתנחתאות שבמהלכה של תכנית, בהתאם לכללים שקבעה המועצה.

איסור פרסומת במישדרים 6.36ב. (א) בעל רישיון לשידורי כבלים לא יכלול במישדריו דבר שהוא בגדר פרסומת, גלויה או מוסווית, שאינו תשדיר פרסומת ואשר קיבל בעבור שידורו תמורה כספית.

(ב) בעל רישיון לשידורי כבלים לא יקבל תמורה אחרת בשל שידור כאמור בסעיף קטן (א), אלא בהתאם לכללים שקבעה המועצה.

זמן שידור מרבי לתשדירי פרסומת 6.36ב. (א) המועצה רשאית לקבוע בכללים זמן שידור מרבי לתשדירי פרסומת, שבעל רישיון לשידורי כבלים רשאי להקצות בכל שעת שידור או בכלל זמן השידורים ביממה, ורשאית היא לקבוע זמן שידור מרבי שונה לערוצי שידור שונים או לסוגי שידורים.

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיפים 6כב5 ו-6כב7 המוצעים

במקביל למתן אפשרות לבעלי רישיון לשידורים לכלול תשדירי פרסומת בשידוריהם, מוצע להחיל על תשדירי הפרסומת האמורים, את ההסדרים הקבועים בחוק הרשות השנייה בעניין. בהתאם לכך, מוצע לקבוע כי תשדיר פרסומת ישודר בתחילתה של תכנית או בסופה, ובנפרד ממנה, או באתנחתאות שבמהלכה של תכנית, בהתאם לכללים שקבעה מועצת הכבלים והלוויין. כמו כן מוצע לקבוע כי בעל רישיון לשידורי כבלים לא יכלול במישדריו דבר שהוא בגדר פרסומת, גלויה או מוסווית, שאינו תשדיר פרסומת ואשר קיבל בעבור שידורו תמורה כספית, וכן כי לא יקבל תמורה אחרת בעד שידור כאמור, אלא בהתאם לכללים שקבעה המועצה.

לסעיף 6כב7 המוצע

עוד מוצע כי מועצת הכבלים והלוויין תהא רשאית לקבוע בכללים זמן שידור מרבי לתשדירי פרסומת, שבעל רישיון לשידורי כבלים יהיה רשאי להקצות בכל שעת שידור או בכלל זמן השידורים ביממה. כמו כן, בשים לב

פרסומת). הכללת תשדירי פרסומת בשידורי בעלי רישיון תיצור מקור הכנסה נוסף לבעלי הרישיון, אשר יאפשר הוזלה של מחיר השירות לצרכן, וזאת תוך שיפור איכות השירות והתכנים. כמו כן, כניסת גורמי שידור נוספים לתחום הפרסום בטלוויזיה תגדיל את היצע זמן הפרסומת, ותאפשר לגורמים עסקיים חדשים להשתמש במדיה פרסומית זו. להגדלת ההיצע של זמן הפרסומת כאמור, ישנה חשיבות רבה בעולם הפרסום ככלי לקידום מכירות, שכן הפרסום מהווה אמצעי להעברת מידע ולשכלול השוק ומקל על כניסה של מתחרים חדשים לשווקים השונים.

מוצע לקבוע כי המועצה רשאית, בהסכמת השר ושר האוצר, לדחות, בכללים, את מועד תחילת הפרסומת, לתקופה שלא תעלה על שלוש שנים, אם מצאה כי יש בדחייה כאמור כדי לקדם את התחרות בתחום השידורים המסחריים ואת טובת הציבור וכי לא ניתן לקדם באמצעות קביעת כללים בדבר זמן שידור מרבי לתשדירי פרסומת (לפי סעיף 6כב7 המוצע), ובלבד שכללים כאמור ייקבעו לא יאוחר מיום כ"ה בטבת התשע"א (1 בינואר 2011).

(ב) המועצה תקבע, לגבי תקופה של שלוש שנים שתחילתה במועד שבו רשאי בעל רישיון לשידורי כבלים לכלול במסגרת שידוריו תשדירי פרסומת לפי סעיף 4כב6, כללים בדבר זמן שידור מרבי לתשדירי פרסומת כאמור בסעיף קטן (א), מתוך מגמה לכלול בהדרגה תשדירי פרסומת בשידורי בעל רישיון לשידורי כבלים.

כללים לשידורי פרסומת 8כב6. המועצה רשאית לקבוע כללים נוספים לגבי תשדירי פרסומת שרשאי בעל רישיון לשידורי כבלים לכלול בשידוריו, לרבות בעניינים המפורטים בסעיף 6לד1(ו), בשינויים המחויבים, וכן רשאית היא לקבוע כללים שונים לערוצי שידור שונים או לסוגי שידורים.

נטילת זמני שידור פרסומת מבעל רישיון לשידורי כבלים 6כב9. הוראות סעיף 6לד2 יחולו על בעל רישיון לשידורי כבלים, בשינויים אלה: בכל מקום, במקום "משרד ערוץ ייעודי הממומן באמצעות שידורי פרסומת" או "משרד ערוץ ייעודי" יבוא "בעל רישיון לשידורי כבלים";

(6) סעיף 6כד – בטל;

(7) בסעיף 6לד(ב), אחרי "בתוספת רווח סביר" יבוא "ואולם לעניין זה לא תובא בחשבון כל עלות הנובעת מחיבור המנוי למוקד השידור העומד לרשות בעל הרישיון הכללי לשידורי כבלים, כאמור בסעיף 2כב6(א)";

ד ב ר י ה ס ב ר

שידורים אסורים, מוצע להחיל על בעל רישיון לשידורי כבלים את הוראות סעיף 6לד2 לחוק התקשורת בדבר הסמכות לנטילת זמני שידור של פרסומות, כפי שסמכות זו חלה כיום על משרד ערוץ ייעודי הממומן באמצעות שידורי פרסומת.

לפסקה (6)

לאור המהלך המוצע להכללת תשדירי פרסומת בשידורי בעל רישיון לשידורים, יש צורך לבטל את סעיף 6כד לחוק התקשורת, ולפיו בעל רישיון לשידורי כבלים לא יכול פרסומת בשידוריו.

וזה נוסחו של סעיף 6כד שמוצע לבטלו:

"6כד. (א) בעל רישיון לשידורי כבלים לא יכול פרסומת בשידוריו.

(ב) בתום חמש שנים מיום תחילתו של פרק זה, רשאי השר, לאחר התייעצות במועצה ובאישור הממשלה והועדה, להתיר שידורי פרסומת בידי בעל רישיון לשידורי כבלים; בעל רישיון לשידורי כבלים לא ישר פרסומת כאמור אלא במועד, בתנאים ובאופן שתקבע המועצה בכללים."

לפסקה (7)

כדי להתאים את עלות דמי הפצת השידורים שמשלם בעל רישיון מיוחד, לדמי ההפצה שישלמו רשות השידור, הכנסת, בעלי זיכיונות לשידורי טלוויזיה, בעלי רישיונות לשידורי טלוויזיה והטלוויזיה הלימודית, לפי סעיף 3כב6(א) המוצע, מוצע לתקן את סעיף 6לד(ב) באופן שבמסגרת

למאפיינים השונים של ערוצי השידור וסוגי השידורים, וכדי לאפשר למועצה להתאים לכל ערוץ וערוץ את הזמן המרבי שייקבע להכללת תשדירי פרסומת בו, מוצע להסמיך את מועצת הכבלים והלוויין גם לקבוע זמן שידור מרבי שונה לערוצי שידור שונים או לסוגי שידורים. כדי לאפשר את הסתגלות שוק השידורים ושוק הפרסום לשינוי האמור, מוצע להטיל על המועצה לקבוע כללים בדבר זמן שידור מרבי של תשדירי פרסומת במסגרת שידוריו של בעל רישיון לשידורי כבלים, מתוך מגמה לכלול בהדרגה תשדירי פרסומת בשידורי בעל הרישיון, וזאת במשך תקופה של שלוש שנים שתחילתה במועד תחילת שידורי פרסומת.

לסעיף 6כב8 המוצע

נוסף על האמור וכדי לאפשר למועצה לקבוע הסדר כולל לעניין שידורי פרסומת, מוצע להסמיך את המועצה לקבוע כללים נוספים, לרבות בעניינים שבהם היא מוסמכת כיום לקבוע כללים לגבי תשדירי פרסומת, בהתייחס לערוץ ייעודי הממומן באמצעות שידורי פרסומת, בין השאר, לגבי המתכונת של תשדירי פרסומת ודרך הצגתם, סייגים בדבר פרסומת המכוננת לילדים, סייגים בדבר השתתפות ילדים בתשדירי פרסומת, סייגים בדבר שימוש בגוף האדם באופן הפוגע בכבוד האדם וכיוצא באלה.

לסעיף 6כב9 המוצע

כדי שיהיה ניתן לאכוף את ההוראות האמורות וכללים שייקבעו בידי המועצה, בין השאר לעניין שידורי פרסומת, ואת הוראות סעיף 6כד לחוק התקשורת בעניין

(8) בסעיף 6לד1 –

(א) אחרי סעיף קטן (ו) יבוא:

"(ו1) הוראות סעיפים 6כב5, 6כב6 ו-6כב7(א) יחולו לגבי ערוץ ייעודי הממומן באמצעות שידורי פרסומת, בשינוי זה: בסעיפים 6כב6 ו-6כב7(א), בכל מקום, במקום "בעל רישיון לשידורי כבלים" יקראו "בעל ערוץ ייעודי הממומן באמצעות שידורי פרסומת";

(ב) בסעיף קטן (ז)3, המילים "לשידורי פרסומת וכן" – יימחקו;

(9) בסעיף 6לד3 –

(א) בסעיף קטן (ב), במקום "זיכיון" יבוא "רישיון";

(ב) בסעיף קטן (ג), במקום "מרישיון לזיכיון" יבוא "מרישיון לפי חוק זה לרישיון לפי חוק הרשות השנייה";

(10) בסעיף 6נה(ב), בסופו יבוא "ואולם לעניין חישוב עלות השימוש לפי סעיף 5(ד) לא תובא בחשבון כל עלות הנובעת מחיבור המנוי למיתקן שידור לווייני העומד לרשות בעל הרישיון לשידורי לוויין, כאמור בסעיף 6כב2(א), כפי שהוחלל בסעיף 6נז(ב);

(11) בסעיף 6נז –

(א) הרישה עד המילים "ועל מפיק ערוץ עצמאי" תסומן כסעיף קטן "(א)" ובו, במקום "6כב, 6כד, 6כד1" יבוא "6כב, 6כב4 עד 6כב9, 6כד1" ובסופו יבוא "והכל בשינויים המחויבים";

(ב) הקטע החל במילים "והוראות סעיפים 6ה1" עד המילים "והכל בשינויים המחויבים" יסומן כסעיף קטן "(ב)" ובו במקום "והוראות" יבוא "הוראות", אחרי "6ה1, 6יא1" יבוא "6כא1, 6כב1, 6כב2, 6כב3" ואחרי "והכל בשינויים המחויבים" יבוא "ובשינוי זה: פסקה (5) של סעיף 6כב2(ב) תיקרא כך:

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (10)

כדי להתאים את עלות דמי הפצת השידורים שמשלם מפיק ערוץ עצמאי, לדמי ההפצה שישלמו רשות השידור, הכנסת, בעלי זיכיונות לשידורי טלוויזיה, בעלי רישיונות לשידורי טלוויזיה והטלוויזיה הלימודית, לפי סעיף 6כב3(א) המוצע, כפי שהוחלל בסעיף 6נז(ב) המוצע, מוצע לתקן את סעיף 6נה(ב) באופן שבמסגרת עלות ההפצה לא תובא בחשבון כל עלות הנובעת מחיבור המנוי למיתקן השידור הלווייני העומד לרשות בעל הרישיון לשידורי לוויין.

לפסקה (11)

סעיף 6נז לחוק התקשורת קובע כי הוראות שונות החלות על בעל רישיון לשידורי כבלים יחולו גם על בעל רישיון לשידורי לוויין, על מפיק ערוץ ועל מפיק ערוץ עצמאי. מוצע להחיל את הוראות סימן ו' המוצע לחוק התקשורת בדבר מבנה התעריפים בהפצת שידורים, על בעל רישיון לשידורי לוויין, ואת הוראות סימן ו'2 המוצע לחוק התקשורת בדבר שידורי פרסומת, על בעל רישיון לשידורי לוויין, על מפיק ערוץ ועל מפיק ערוץ עצמאי. זאת בהתאמה לתחולת הוראות סימן ו' על בעל רישיון כללי

עלות ההפצה לא תובא בחשבון כל עלות הנובעת מחיבור המנוי למוקד השידור העומד לרשות בעל הרישיון הכללי לשידורי כבלים.

לפסקה (8)

כדי ליצור אחדות בכללים החלים על שידורי פרסומת, מוצע להחיל על משדר ערוץ ייעודי הממומן על ידי שידורי פרסומת, את ההוראות החלות על בעל רישיון לשידורי כבלים בדבר הפרדת תשדירי פרסומת מתכנית, בדבר איסור פרסומת במישורים ובדבר זמן שידור מרבי לתשדירי פרסומת.

לפסקה (9)

כדי להתאים את ההסדר הקבוע בסעיף 6לד3 לעניין בעל רישיון לשידורי ערוץ ייעודי בשפה הערבית, לשינוי שיטת ההסדרה כמוצע בסימן א', מוצע לקבוע כי ככל שבעל רישיון כאמור יבחר לשדר את שידוריו במתכונת של שידורי טלוויזיה באמצעות לוויין המיועדים לקליטה ישירה לא מפוענחת בידי כל אדם, יראו בתום שנתיים ממועד השידורים במתכונת האמורה, כאילו קיבל רישיון לשידורי טלוויזיה לפי חוק הרשות השנייה, וזאת במקום זיכיון לפי חוק הרשות השנייה, כפי שקבוע כיום בסעיף האמור.

"(5) שידורי טלוויזיה של מפיק ערוץ עצמאי המשודרים בערוץ מערוצי בעל רישיון לשידורי לוויין לפי הוראות פרק ב'2, אם ביקש זאת מפיק הערוץ העצמאי";

(ג) הסיפה החל במילים "ואולם התקופה המנויה" – תימחק;

(ד) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ג) סעיף 6כב3(ג) יחול על מפיק ערוץ עצמאי, בשינויים המחויבים ובשינוי זה: במקום "6לד(ב)" ייקראו "6נה(ב)";

(12) בסעיף 6ב3(ב), אחרי פסקה (5) יבוא:

"(6) הפר הוראה מהוראות סעיף 14";

(13) בסעיף 6ב3(ב) –

(א) בפסקה (1), במקום "סעיפים 6ה1, 6כא, 6כד" יבוא "סעיפים 6ה1 או 6כא";

(ב) בפסקה (3), במקום "סעיף 6כה" יבוא "סעיפים 14, 6כב(2) או 6כה";

(ג) אחרי פסקה (7) יבוא:

"(8) דרש ממנוי דמי גישה בסכום העולה על דמי הגישה המרביים שנקבעו לפי סעיף 6כב2(ג), ככל שנקבעו";

(14) אחרי סעיף 59א יבוא:

"בחינה ראשונה של 59ב. השר ושר האוצר, בהתייעצות עם המועצה, יבחנו לא יאוחר מ-3 חודשים מהמועד שבו בעל רישיון לשידורים רשאי לגבות ממנוייו דמי גישה לפי סעיפים 6כב2(א) או 6נז(ב), אם דמי הגישה שהוא גובה כאמור מבוססים על החישוב של עלות בתוספת רווח סביר, כאמור בסעיף 6כב2(א)".

48. (א) תחילתם של סעיפים 6נז ו-6ב3(ב)(1) לחוק התקשורת כנוסחם בסעיף 47(11)(א) ו-(ג) ו-13(א) לחוק זה ותחילתו של ביטול סעיף 6כד לחוק התקשורת כאמור בסעיף 47(6) לחוק זה, במועד שממנו רשאי בעל רישיון לשידורי כבלים לכלול במסגרת שידוריו תשדירי פרסומת לפי סעיף 6כב4 כנוסחו בסעיף 47(5) לחוק זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

הסר ספק, ובלי לגרוע מסמכות המנהל הכללי של משרד התקשורת להטיל עיצום כספי, הרי שבשל הוספת סעיף 14 לחוק התקשורת כסעיף שהפרתו מקנה סמכות להטלת עיצום כספי על בעל רישיון לשידורים על ידי יושב ראש המועצה, נדרש תיקון מקביל המקנה למנהל הכללי של משרד התקשורת סמכות להטיל עיצום כספי בשל הפרת אותו סעיף, בעניינים הנתונים לסמכותו לפי אותו סעיף.

לפסקה (14)

בשים לב לחשיבות מבנה התעריפים החדש לשידורי שידורים, ובפרט מההיבט הצרכני, מוצע לקבוע כי שר התקשורת ושר האוצר, בהתייעצות עם המועצה, יבחנו לא יאוחר מ-3 חודשים לאחר מועד תחילת גביית דמי גישה, כי דמי הגישה שגובים בעלי רישיון לשידורים משקפים חישוב של עלות בתוספת רווח סביר, כאמור בסעיף 6כב2(א) המוצע.

סעיף 48 מוצע לקבוע כי עד למועד תחילת שידורי פרסומות ימשיך לחול איסור על בעל רישיון לשידורים כאמור לכלול תשדירי פרסומת בשידוריו לפי סעיף 6כד לחוק התקשורת ועל כן מוצע לקבוע כי התחילה

לשידורי כבלים ולתחולת סימן ו'2, בין השאר, הן על בעל רישיון כללי לשידורי כבלים והן על בעל רישיון מיוחד לשידורי כבלים.

לפסקאות (12) ו-(13)

בסעיף 6ב3 לחוק התקשורת נקבעו כללים בדבר הטלת עיצום כספי על בעל רישיון לשידורים. בסעיף קטן (ב) שבו, נקבע כי אם ליושב ראש המועצה היה יסוד סביר להניח כי בעל רישיון לשידורים הפר הוראה או תנאי לפי הסעיפים המפורטים שם, רשאי הוא להטיל עליו עיצום כספי בשיעור המפורט באותו סעיף. מוצע להוסיף את הפרת הוראות סעיף 14 לחוק התקשורת, בדבר איסור התניית שירות בשידור, כעילה להטלת עיצום כספי על בעל רישיון לשידורים, וכן להוסיף סמכות להטלת עיצום כספי אם בעל רישיון לשידורים דרש ממנוי שלו דמי גישה בסכום העולה על דמי הגישה המרביים שנקבעו לפי סעיף 6כב2(ג) המוצע. כמו כן, לנוכח ביטולו המוצע של סעיף 6כד לחוק התקשורת, מוצע למחוק סעיף זה מרשימת הסעיפים שהפרתם מהווה עילה להטלת עיצום כספי. למען

(ב) תחילתם של סעיפים 14, 6, נה(ב), 37, 37(ב) ו-37(ב)(8) לחוק התקשורת, כנוסחם בסעיף 47(1), 10(1), 11(ב) ו-12(ד), 12(13) ו-13(ג) לחוק זה, ושל סעיף 37(ב)(3) לחוק התקשורת כנוסחו בסעיף 47(13)(ב) לחוק זה לעניין הוספת סעיף 6(2)(ב). במועד שממנו ראשי בעל רישיון כללי לשידורי כבלים לגבות ממנוייו דמי גישה לפי סעיף קטן 2(א) לחוק התקשורת, כנוסחו בסעיף 47(5) לחוק זה.

סימן ג': התאמות בחקיקה בשל סיום הזיכיונות לשידורי טלוויזיה, החל ביום י"ט בחשוון התשע"ו (1 בנובמבר 2015)

תיקון חוק הרשות
השניה לטלוויזיה
ורדיו

49. בחוק הרשות השניה לטלוויזיה ורדיו, התש"ן-1990 –

(1) בסעיף 1 –

(א) אחרי ההגדרה "אמצעי שליטה" יבוא:

"בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה" – כמשמעותו בחוק זה בנוסחו ערב יום י"ט בחשוון התשע"ו (1 בנובמבר 2015);

(ב) ההגדרות "זיכיון לשידורי טלוויזיה", "זיכיון לשידורים" ו"יחידת שידור" – יימחקו;

(ג) בהגדרה "מורשה לשידורים", במקום "זיכיון לשידורים" יבוא "זיכיון לשידורי רדיו";

(ד) ההגדרות "ערוץ 2" ו"הערוץ השלישי" ו"תקופת הזיכיון הראשונה" – יימחקו;

(2) בסעיף 24(א) –

(א) ברישה, במקום "בתוספת הראשונה, או בתוספת השניה כשהיא חלה לפי הוראות סעיף 62ג" יבוא "בתוספת השניה";

(ב) בפסקה 8(ד), המילים "בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה או" – יימחקו;

(ג) בפסקה 11(1), המילים "בעלי זיכיון לשידורי טלוויזיה או" – יימחקו.

ד ב ר י ה ס ב ר

יובהר כי יתרת התיקונים ייכנסו לתוקף במועד תחילתו של החוק המוצע כ"ג בתמוז התשס"ט (15 ביולי 2009). כך למשל, תחילתו של התיקון לסעיף 6(ד) המוצע, המחיל על ערוץ ייעודי את הוראות סעיפים 6(ב), 6(ב) ו-6(ב)(א) המוצעים בעניין שידורי פרסומת.

סימן ג'

סעיפים מאחר שלכל המאוחר ביום ח' בחשוון התשע"ו **עד 49** (31 באוקטובר 2015) יושלם שינוי שיטת ההסדרה, כך שמושאי ההסדרה העיקרים בחוק הרשות השניה יהיו בעלי הרישיונות לשידורי טלוויזיה ולא ייוותרו עוד בעלי זיכיון לשידורי טלוויזיה, מוצע במסגרת סימן זה לבצע במועד האמור (שהוא מועד התחילה של התיקונים המוצעים בסימן) את כל ההתאמות לשם כך בחוק הרשות השניה, בחוק התקשורת ובחוקים הנוספים שפורטו לעיל בסימן א'.

של ביטול אותו סעיף תהיה באותו מועד, וכך גם תחילתו של סעיף 37(ב)(1) המוצע, המבטל את הסמכות להטיל עיצום כספי בשל הפרת הוראות סעיף 6(ב) לחוק.

נוסף על כך וכדי לאפשר לבעלי הרישיון לשידורים להיערך בהדרגה למבנה התעריפים החדש לשירותי שידור כמוצע לעיל, מוצע לקבוע כי תחילתן של ההוראות לעניין זה, לרבות לעניין איסור התניית שירות בשירות (התיקון המוצע לסעיף 14 לחוק התקשורת), הטלת עיצום כספי על הפרת הוראות אלה (התיקון המוצע לסעיף 37(ב)(3) לחוק התקשורת) תהיה במועד לגביית דמי גישה.

מוצע להתאים את מועד התחילה של תיקון סעיף 6(ג) לחוק התקשורת, הקובע את תחולתן של הוראות שונות בשני העניינים האמורים, על בעל רישיון לשידורי לוויין, על מפיץ ערוץ ועל מפיץ ערוץ עצמאי, באופן שתחילתו של כל חלק מן התיקון האמור לסעיף 6(ג), תהיה תואמת למועד התחילה שנקבע להוראות הרלוונטיות.

- (3) בסעיף 28(א) –
- (א) פסקה (1) – תימחק;
- (ב) בפסקה (3), במקום "הזיכיון לשידורים" יבוא "הזיכיון לשידורי רדיו";
- (4) במקום כותרת פרק ג' יבוא "זיכיון לשידורי רדיו ולהפעלת תחנת שידור ורישיון לשידורים";
- (5) בכותרת סימן א', לפרק ג', במקום "הזיכיון לשידורים" יבוא "הזיכיון לשידורי רדיו";
- (6) בסעיף 33 –
- (א) בכותרת השוליים, במקום "זיכיון לשידורים" יבוא "זיכיון לשידורי רדיו";
- (ב) בסעיף קטן (א), המילים "וכן עד למועד המעבר – גם זיכיונות לשידורי טלוויזיה" – יימחקו;
- (ג) בסעיף קטן (ב) –
- (1) ברישה, במקום "זיכיונות לשידורים" יבוא "זיכיונות לשידורי רדיו";
- (2) פסקה (2) – תימחק;
- (ד) בסעיף קטן (ד), במקום "בעל זיכיון לשידורים" יבוא "בעל זיכיון לשידורי רדיו" ובמקום "הזיכיון לשידורים" יבוא "הזיכיון לשידורי רדיו";
- (7) בסעיף 34 –
- (א) בכותרת השוליים, במקום "זיכיון לשידורים" יבוא "זיכיון לשידורי רדיו";
- (ב) סעיפים קטנים (ב) עד (ד) – בטלים;
- (8) סעיף 34א – בטל;
- (9) בסעיף 36 –
- (א) בכותרת השוליים, במקום "זיכיון לשידורים" יבוא "זיכיון לשידורי רדיו";
- (ב) בסעיף קטן (א), במקום "זיכיון לשידורים" יבוא "זיכיון לשידורי רדיו";
- (ג) בסעיף קטן (ב)(3)(א), במקום "בעל זכיון לשידורים" יבוא "בעל זיכיון לשידורי רדיו", ובמקום "41(ב2) ו־72, 56, א" יבוא "41(ג), 72, 56, א";
- (ד) בסעיף קטן (ה)(1), במקום "בעל זכיון לשידורים" יבוא "בעל זיכיון לשידורי רדיו", ובמקום "41(ב2) ו־72, 56, א" יבוא "41(ג), 72, 56, א";
- (10) בסעיף 37 –
- (א) בכותרת השוליים, במקום "זיכיון לשידורים" יבוא "זיכיון לשידורי רדיו";
- (ב) בסעיף קטן (א) –
- (1) ברישה, במקום "זיכיון לשידורים" יבוא "זיכיון לשידורי רדיו";
- (2) בפסקה (2), במקום "51, 51" יבוא "51א";
- (ג) בסעיף קטן (ב), ברישה במקום "הזיכיון לשידורים" יבוא "זיכיון לשידורי רדיו";

ד ב ר י ה ס ב ר

שבו נקבעו הוראות בדבר הקמה ומימון של תחנות שידור בשיטה האנלוגית. (מאחר שהפסקת השידור האנלוגי צפויה להתבצע במהלך שנת 2011).

נוסחן של ההוראות שמוצע לבטלן או להחליפן במסגרת סימן ג' המוצע, מובא בנספח לדברי ההסבר.

כמו כן במסגרת הסימן האמור מוצע לבטל סעיפים אשר במועד האמור לא יהיו בתוקף. כך למשל, מוצע לבטל את סימנים א' ו־א'2 בפרק ג' לחוק הרשות השנייה, שעניינם הארכת תקופת הזיכיונות הראשונים בערוץ 2 והארכת תקופת הזיכיון הראשונה בערוץ השלישי (סעיף 49(11) המוצע); וכן את סעיף 51 לחוק הרשות השנייה,

- (11) סימנים א' ו-א'2 בפרק ג' – בטלים;
- (12) בכותרת סימן ב', לפרק ג', במקום "לזיכיון לשידורים" יבוא "לזיכיון לשידורי רדיו";
- (13) בסעיף 38, המילים "ועד למועד המעבר – גם זיכיון לשידורי טלוויזיה" – יימחק;
- (14) בסעיף 41 –

(א) בסעיף קטן (ב2) –

- (1) ברישה, במקום "לא יהיה רשאי להשתתף במכרז לזיכיון לשידורי טלוויזיה ולא" יבוא "לא";
- (2) בפסקאות (1) ו-2, בכל מקום, במקום "זיכיון אחר" יבוא "רישיון אחר";
- (3) בפסקה 3, המילים "או אם קיים בעל זיכיון אחד בערוץ" – יימחק, במקום "בבעל זיכיון אחד אחר" יבוא "בבעל רישיון אחד אחר", והסיפה החל במילים "קיימים שני בעלי זיכיון בערוץ" – תימחק;
- (4) בפסקה 5 –

- (א) בפסקת משנה ג), המילים "או אם קיים בעל זיכיון אחד בערוץ" – יימחק, והסיפה החל במילים "קיימים שניים או שלושה בעלי זיכיון בערוץ" – תימחק;
- (ב) בפסקת משנה ד), המילים "או אם קיים בעל זיכיון אחד בערוץ" – יימחק, והסיפה החל במילים "קיימים שניים או שלושה בעלי זיכיון בערוץ" – תימחק;
- (5) בפסקה 8, המילים "או אם קיים בעל זיכיון אחד בערוץ" – יימחק, והסיפה החל במילים "קיימים שניים או שלושה בעלי זיכיון בערוץ" – תימחק;
- (6) בפסקה 9 –

- (א) בהגדרה "בעל זיכיון אחר", במקום "בעל זיכיון אחר" יבוא "בעל רישיון אחר" והמילים "בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה או" – יימחק;
- (ב) בהגדרה "עיתון קשור", במקום "בבעל זיכיון אחר" יבוא "בבעל רישיון אחר";

- (ב) בסעיף קטן ג)1, המילים "בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה או" – יימחק, במקום "של מי מהם" יבוא "של בעל רישיון כאמור" ובמקום "במי מהם" יבוא "בבעל רישיון כאמור";
- (15) בסעיף 45, פסקאות א1) ו-4) – יימחק;

(16) בסעיף 48 –

(א) בסעיף קטן (א) –

- (1) במקום הרישה עד המילה "לצורך" יבוא "המועצה רשאית ליטול פרקי זמן מזמן השידורים של מורשה לשידורים, לצורך", המילים "יחידות השידור או" והמילים "בין בעלי הזיכיונות לשידורי טלוויזיה" – יימחק;
- (2) בהגדרה "זמן השידורים", במקום "של בעל זיכיון לשידורי רדיו או של בעל רישיון לשידורים" יבוא "של מורשה לשידורים";

- (ב) בסעיף קטן (ג), במקום "זיכיון לשידורים" יבוא "זיכיון לשידורי רדיו";
- (17) בכותרת סימן א', לפרק ד', במקום "תחנות, רישיונות וזיכיונות", יבוא "תחנות ורישיונות";
- (18) סעיף 51 – בטל;
- (19) בסעיף 51א –
- (א) בסעיף קטן (א), פסקה (1) – תימחק;
- (ב) סעיף קטן (ד) – בטל;
- (ג) בסעיף קטן (ד1) –
- (1) ברישה, במקום "(א1)(1) ו־"(א1)" יבוא "(א1)(א)";
- (2) פסקה (1) – תימחק;
- (3) בפסקה (2), המילים "החל במועד המעבר" – יימחקו;
- (ד) סעיפים קטנים (ד3), (ז) ו־(ט) – בטלים;
- (ה) בסעיף קטן (י), המילים "ובעלי זיכיונות לשידורי טלוויזיה" – יימחקו;
- (20) בסעיף 51ב –
- (א) סעיף קטן (א) – בטל;
- (ב) בסעיף קטן (ה), במקום "של בעלי הזיכיונות כאמור בסעיף 51א(א)(1) ושל", "של" והמילים "שבעלי הזיכיונות או" – יימחקו;
- (21) בסעיף 52 –
- (א) בסעיף קטן (א), פסקה (1) – תימחק;
- (ב) בסעיף קטן (א1), המילים "מבעל זיכיון כאמור בסעיף 51א(א)(1)" – יימחקו.
- (22) סעיפים 53, 54 ו־54א ו־55 – בטלים;
- (23) בסעיף 56 –
- (א) בכותרת השוליים, המילים "לזיכיון או" – יימחקו;
- (ב) בסעיף קטן (א) –
- (1) ברישה, המילים "זיכיון לשידורי טלוויזיה או" – יימחקו;
- (2) פסקה (1) – תימחק;
- (3) בפסקה (2), המילים "בבעל זיכיון לשידורי טלוויזיה או" – יימחקו;
- (4) בפסקה (3), במקום "(1), (א1) או (2)" יבוא "(א1) או (2)";
- (24) בסעיף 57, סעיף קטן (ב) – בטל;
- (25) בסעיף 58, בהגדרה "הפקה עצמית", המילים "בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה" והמילים "שבעל זיכיון או" – יימחקו;
- (26) בסעיף 59 –
- (א) בסעיף קטן (א), המילים "לרבות בתקופת הזיכיון הראשונה" – יימחקו;
- (ב) סעיפים קטנים (ב) עד (ד) – בטלים;
- (27) סעיף 59א – בטל;
- (28) בסעיף 60, במקום "בסעיפים 55 ו־59" יבוא "בסעיף 59";
- (29) סעיף 62 – בטל;

- (30) בסעיף 62א –
- (א) בסעיף קטן (א), המילים "בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה או" והמילים "בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה אחר או" – יימחקו;
- (ב) סעיף קטן (ב) – בטל;
- (ג) בסעיף קטן (ג) –
- (1) ברישה, במקום " 51(ג), א51(י)" יבוא "א51(י)";
- (2) ההגדרה "בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה" – תימחק;
- (31) בסעיף 62ב, המילים "בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה או" – יימחקו, ובמקום "בעל הזיכיון או בעל הרישיון, לפי העניין" יבוא "בעל הרישיון";
- (32) בסעיף 62ג, סעיף קטן (א) – בטל;
- (33) בסעיף 62ד(ו), בהגדרה "תכנית סוגה עלית", במקום "בתוספת הראשונה" יבוא "בתוספת השניה";
- (34) בסעיף 63, סעיף קטן (ד) – בטל;
- (35) בסעיף 63א, סעיפים קטנים (א) ו-(ב) – בטלים;
- (36) בסעיף 66 –
- (א) בסעיף קטן (א) –
- (1) במקום הרישה עד המילים "בערוץ 2 ובעלי" יבוא "בעלי";
- (2) בפסקה (2), המילים "לבעלי זיכיונות לשידורי טלוויזיה או" והמילים "לפי העניין" – יימחקו;
- (ב) סעיפים קטנים (ב) ו-(ג) – בטלים;
- (37) בסעיף 67א, במקום "ימנו בעלי הזיכיונות לשידורי טלוויזיה בהתאם לחלקם היחסי במניות ההצבעה של חברת החדשות או" יבוא "ימנה", במקום "ובלבד שבעלי הזיכיונות או שבעל הרישיון לא ימנו", "ובלבד שבעל הרישיון לא ימנה", ובמקום "בבעל הזיכיון או בבעל הרישיון, לפי העניין" יבוא "בבעל הרישיון";
- (38) בסעיף 68א, המילים "בעלי הזיכיונות או" – יימחקו;
- (39) בסעיף 70א, המילים "בעלי הזיכיונות לשידורי טלוויזיה" – יימחקו, ובכל מקום, במקום "יממנו" יבוא "יממן";
- (40) סימן ה' בפרק ד' – בטל;
- (41) בסעיף 72ג(ב) –
- (א) בפסקה (1), המילים "שבעל זיכיון לשידורי טלוויזיה או" – יימחקו;
- (ב) בפסקאות (2) ו-(3), המילים "בבעל זיכיון לשידורי טלוויזיה או" – יימחקו;
- (ג) בפסקה (4), המילים "בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה או" – יימחקו;
- (ד) בפסקה (5), המילים "בבעל זיכיון לשידורי טלוויזיה או" – יימחקו;
- (42) בסעיף 86א, בפסקאות (1) ו-(2), הסיפה החל במילים "ולעניין בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה" – תימחק;
- (43) בסעיף 96, במקום "בזיכיון לשידורים" יבוא "בזיכיון לשידורי רדיו";
- (44) בסעיף 100א, במקום "בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה ובעל" יבוא "בעל", ובמקום "א51(א) או (א1), לפי העניין" יבוא "א51(א1)";
- (45) סימן ב' בפרק ח' – בטל;

(46) בסעיף 108(א), במקום "הזיכיון לשידורים" יבוא "הזיכיון לשידורי רדיו";

(47) בסעיף 109(א), במקום "זיכיונות לשידורים" יבוא "זיכיונות לשידורי רדיו";

(48) בסעיף 111 –

(א) בסעיף קטן (א), המילים "הטלוויזיה הלימודית" – יימחקו;

(ב) בסעיף קטן (ב), ברישה, במקום "חמישה" יבוא "ארבעה" ופסקה (4) – תימחק;

(49) בסעיף 112(2), המילים "הטלוויזיה הלימודית" – יימחקו;

(50) פרק י' – בטל;

(51) התוספת הראשונה – בטלה;

(52) בתוספת השניה –

(א) בסעיף 1 –

(1) אחרי ההגדרה "הכנסות" יבוא:

"הפקה מקומית" – תכנית שרוב יוצריה, רוב מבצעייה, רוב הצוות הטכני-הנדסי שנטל חלק בהפקתה ורוב צוות ההפקה הם תושבי ישראל המתגוררים בה דרך קבע, והיא הופקה בעבור קהל יעד ראשוני ישראלי בעברית, בערבית, ברוסית או בשפה אחרת שאישר המנהל מראש, למעט שידורי חדשות, תכניות ספורט ותכניות בענייני היום; בהגדרה זו, "רוב" – 75% לפחות;

"חצי שעה", במכסת תכניות הקבועה בחצאי שעות – 24 דקות תכנית לפחות;

(2) אחרי ההגדרה "שידור חוזר" יבוא:

"שעה", במכסת תכניות הקבועה בשעות – 48 דקות תכנית לפחות;

"תכנית" – יחידת שידורים בסיסית בעלת תוכן והיקף ידועים ומוגדרים, במתכונת הערוכה לשידור בטלוויזיה, הכוללת רצף של תמונות וקול;

"תכנית סוגה (ז'נר) עילית" – הפקות מקומיות מהסוגים האלה:

(1) "תכנית תעודה" – תכנית העוסקת בתיעוד של תופעות חברתיות, תרבותיות או פוליטיות, או בתיעוד תופעות או תגליות בטבע או במדע, והיא אינה תכנית בענייני היום;

(2) "תכנית דרמה" – תכנית המגוללת סיפור עלילה בעל אופי קומי, דרמטי, מלודרמטי, טרגי או כיוצא בזה, בין השאר מסוגים אלה:

(א) דרמה בודדת – דרמה בהיקף של פרק אחד המשודרת במלואה במהלך שידור אחד, או מהווה חלק מסדרה קצרה ומשלבת בתוכה בדרך כלל צילומי אולפן עם צילומים מחוץ לאולפן, ואורכה 50 דקות לפחות;

(ב) דרמה תיעודית (דוקודרמה) – דרמה העוסקת בדמויות או באירועים אמיתיים והחותרת לשחזר דמויות ואירועים אלה, מתוך נאמנות מרבית לעדויות ולמסמכים המתארים אותם;

(ג) סדרת דרמה – דרמה שבה כמה פרקים, שאורך כל אחד מהם 24 דקות לפחות;

(ד) סרט טלוויזיה – תכנית במתכונת הדומה לדרמה בודדת אך מתאפיינת, בדרך כלל, באורך של 80 דקות לפחות ובתסריט המחייב צילומים מחוץ לאולפן;

(3) "תכנית מיוחדת" – תכנית במתכונת מקורית ובעלת ערך מיוחד, אשר הוכח להנחת דעתה של הרשות כי היא באיכות יוצאת דופן של כתיבה תסריטית, משחק ובימוי, מסוגים אלה:

(א) תכנית מערכונים המופקת ברמת הפקה גבוהה באורך של רבע שעה לפחות;

(ב) תכנית במתכונת מקורית וחדשנית, באורך של רבע שעה לפחות;

(ג) דרמה בודדת, דרמה תיעודית וסדרה דרמטית – כל אלה באורך של חצי שעה לפחות.;

(ב) בסעיף 2, במקום "שיוציאו בעלי הזיכיונות, בכל ערוץ, וכן" יבוא "שיוציא" והסיפה החל במילים "ההוצאה השנתית המזערית תוצא" – תימחק;

(ג) בסעיף 3 ו-4, במקום "שיוציאו, בכל שנה, בעלי הזיכיונות בכל ערוץ, בחלוקה שווה ביניהם וכן" יבוא "שיוציא, בכל שנה";

(ד) בסעיף 5 –

(1) בסעיף קטן (א), במקום "יוציאו בעל הזיכיונות בכל ערוץ וכן" יבוא "יוציא", והסיפה החל במילים "סכום ההוצאה כאמור" – תימחק;

(2) בסעיף קטן (ב), במקום "ישרדו בעל הזיכיון, בכל ערוץ, וכן" יבוא "ישרד" והמילים "השעות כאמור ישודרו על ידי בעלי הזיכיונות בכל ערוץ באופן יחסי ליחידות השידור שהוקצו להם בערוץ" – יימחק;

(ה) בסעיף 6, במקום "בעל זיכיון ובעל רישיון לשידורי טלוויזיה ישרדו" יבוא "בעל רישיון לשידורי טלוויזיה ישרד" והמילים "בעל הזיכיון או" – יימחק;

(ו) בסעיף 7, במקום "בעל זיכיון ובעל רישיון לשידורי טלוויזיה ישרדו" יבוא "בעל רישיון לשידורי טלוויזיה ישרד".

50. בחוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב-1982⁸⁷ –

תיקון חוק
התקשורת
(בזק ושידורים)

(1) בסעיף 6א(א)(1), במקום "בסעיף 6ב(ב)(1) עד (3)" יבוא "בסעיף 6ב(ב)(1) עד (2)";

(2) בסעיף 6ב1, בהגדרה "בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה", "בעל רישיון לשידורי טלוויזיה" ו"שידורי טלוויזיה", המילים "בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה" – יימחק;

(3) בסעיף 6ב2(ב), פסקה (3) – תימחק;

(4) בסעיף 6ב3(א), המילים "בעלי זיכיונות לשידורי טלוויזיה" – יימחק.

⁸⁷ ס"ח התשמ"ב, עמ' 218; התשס"ח, עמ' 620.

51. תיקון חוק שידורי טלוויזיה (כתוביות ושפת סימנים), התשס"ה-2005, בסעיף 1, בהגדרה "משרד טלוויזיה", בפסקה (2), במקום "בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה ובעל" יבוא "בעל" ובמקום "כהגדרתם" יבוא "כהגדרתו".
52. תיקון חוק שידורי טלוויזיה מהכנסת, התשס"ד-2003⁸⁸, בסעיף 8(2)(ה), המילים "בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה או" והמילים "בבעל זיכיון או" – יימחקו;
53. תיקון חוק סיווג, סימון ואיסור שידורים מזיקים, התשס"א-2001⁸⁹, בסעיף 4(א), המילים "בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה או" – יימחקו, ובמקום "כהגדרתם" יבוא "כהגדרתו".
54. סימן ג' – תחילה תחילתו של סימן זה ביום י"ט בחשוון התשע"ו (1 בנובמבר 2015).

פרק י"ג: בוק ומעבדות

55. תיקון חוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב-1982 – (1) בסעיף 1, אחרי ההגדרה "רישיון מיוחד" יבוא:
- "רישיון רדיו טלפון נייד ברשת אחרת" – רישיון למתן שירות רדיו טלפון נייד הכרוך בשימוש במיתקן בוק של בעל רישיון אחר למתן שירותי רדיו טלפון נייד;
- (2) בסעיף 4, אחרי סעיף קטן (א) יבוא:
- "(א) (2) בלי לגרוע מסמכויות השר לפי סעיף זה, ובכפוף לשיקולים המפורטים בסעיף קטן (ב), רשאי השר להעניק רישיון רדיו טלפון נייד ברשת אחרת.
- (2) השר יקבע את התנאים למתן רישיון רדיו טלפון נייד ברשת אחרת; תקנות ראשונות לפי פסקה זו יותקנו עד יום י"ב באלול התשס"ט (1 בספטמבר 2009).

דברי הסבר

שהוגש לשר התקשורת בחודש מרס 2008 (להלן – דוח גרונאו), נאמר, בין השאר, כי "המפתח להאצת התחרות במגזר הנייד, ובמגזר משקי הבית בפרט, הוא הגדלת מספר השחקנים. בהינתן שיעורי החדירה הגבוהים של הטלפון הנייד, ההשקעה הגדולה הכרוכה בהקמת רשת נוספת והחסמים הרגולטוריים להקמת רשת כזו (חסמים המבוססים על שיקולים סביבתיים ותכנוניים) ספק אם בעתיד הנראה לעין יתווסף למערכת מתחרה הפועל על גבי תשתיות עצמאיות בפריסה ארצית".

עוד יצוין כי מפעילים וירטואליים קיימים בעולם זה שנים רבות. כך למשל, פועלים מפעילים וירטואליים מסוגים שונים בארה"ב, באירופה, במזרח הרחוק ובאוסטרליה.

בעקבות החלטת הממשלה מס' 440 מיום י"ט באלול התשס"ו (12 בספטמבר 2006), בדבר עידוד פעילותם של מפעילים וירטואליים בענף הרט", בוצעה עבודה מקיפה של משרדי הממשלה הנוגעים בדבר, אשר כללה התקשרות עם חברת ייעוץ בין-לאומית המתמחה בתחום (חברת NERA). המלצות חברת הייעוץ בנושא רוכזו בדוח (להלן – דוח NERA), שנקבע בו כי תחילה יש לתת לכוחות

סעיף 55 לפסקאות (1) ו-(2)

תחום שירותי הרדיו טלפון נייד (להלן – הרט") הוא תחום מרכזי בשוק התקשורת, הן מבחינת היקף מחזור הפעילות ביחס לתוצר המקומי הגולמי בישראל, והן מבחינת גובה ההוצאה השנתית הממוצעת למשק בית בעבור צריכת שירותי רט". תחום הרט" מתאפיין בתחרות בין גורמים מעטים, וקיימים בו חסמי כניסה משמעותיים למפעילים חדשים, הנובעים, בין השאר, מהעלות הגבוהה הכרוכה בהקמת תשתית הרט", וכן מדרישת הרגולציה ולפיה פריסת התשתית תיעשה בכל הארץ ומההגבלות המוטלות על הקמת אתרי השידור הנובעות משיקולים סביבתיים ותכנוניים. מתן אפשרות למפעילים חדשים להיכנס לתחום הרט" תוך שימוש בתשתיות של מפעילי הרט" הקיימים (בעגה המקצועית הכינוי לכך הוא – מפעיל וירטואלי), תסיר את חסמי הכניסה האמורים, ובכך תעודר את כניסתם של מפעילים חדשים לתחום ותגביר את התחרות.

יצוין כי בדוח הוועדה לגיבוש המלצות מפורטות בדבר מדיניות וכללי התחרות בתחום התקשורת בישראל,

⁸⁸ ס"ח התשס"ד, עמ' 32; התשס"ח, עמ' 621.

⁸⁹ ס"ח התשס"א, עמ' 129.

(3) העניק השר רישיון רדיו טלפון נייד ברשת אחרת לפי פסקה (1), יראו את הרישיון האמור כרישיון כללי ואת רשת הזק שבאמצעותה ניתנים השירותים של בעל רישיון כאמור, כרשת זק ציבורית, לכל דבר ועניין.

(4) העניק השר רישיון רדיו טלפון נייד ברשת אחרת לפי פסקה (1), יקבע, על פי סמכותו לפי סעיף 5, כי בעל רישיון למתן שירותי רדיו טלפון נייד (בפסקה זו – בעל הרישיון האחר), חייב לאפשר לבעל רישיון הרדיו טלפון נייד ברשת אחרת לעשות שימוש במיתקן זק שלו, ואת המחיר והתנאים לשימוש כאמור, בהתקיים שניים אלה:

(א) בעל רישיון הרדיו טלפון נייד ברשת אחרת פנה לבעל הרישיון האחר בבקשה לעשות שימוש במיתקן זק שלו, ולא הושגה ביניהם הסכמה בדבר תנאי השימוש, בתוך שישה חודשים ממועד הפניה;

(ב) השר ושר האוצר נוכחו כי בעל הרישיון האחר דרש תנאים שאינם סבירים, לשימוש כאמור.

(5) הוראות השר בדבר שימוש כאמור בפסקה (4) יינתנו בתוך תשעה חודשים ממועד הפניה האמור בפסקה (4)(א), או בתוך 90 ימים מהמועד שבו פנה בעל רישיון רדיו טלפון נייד ברשת אחרת לשר ולשר האוצר בדבר סבירותם של תנאי השימוש שדרש בעל הרישיון האחר, לפי המאוחר מביניהם.

(6) בסעיף קטן זה, "שימוש" – כהגדרתו בסעיף 5(א);

ד ב ר י ה ס ב ר

הסדרת פעילותו של מפעיל וירטואלי באמצעות תיקון חוק התקשורת, כמפורט להלן.

בהתאם לסעיף 4 לחוק התקשורת, שר התקשורת רשאי להעניק רישיון, כללי או מיוחד, לביצוע פעולות זק ולמתן שירותי זק ולקבוע תנאים ברישיון. מוצע לקבוע כי שר התקשורת יקבע בתקנות תנאים למתן רישיון לשירותי רדיו טלפון נייד הכרוך בשימוש במיתקן זק של בעל רישיון אחר למתן שירותי רדיו טלפון נייד (להלן – רישיון רדיו טלפון נייד ברשת אחרת). במטרה לקדם את הסדרת פעילותם של מפעילים וירטואליים, מוצע לקבוע כי התנאים למתן אותם רישיונות יותקנו בתקנות ראשונות לא יאוחר מיום י"ב באלול התשס"ט (1 בספטמבר 2009).

מאחר שרישיון וירטואלי אינו נופל לגדר ההגדרה של המונח "רישיון כללי" בחוק התקשורת, ומאחר שהכוונה היא להחיל על בעל רישיון וירטואלי הוראות שונות של חוק התקשורת החלות על בעלי רישיונות כלליים בלבד, כגון הוראות הקיימות במסגרת סעיף 5 או סעיף 5א לחוק התקשורת, מוצע לקבוע כי יראו רישיון רדיו טלפון נייד ברשת אחרת כרישיון כללי ואת מי שקיבל את הרישיון כאמור כבעל רישיון כללי, לכל דבר ועניין.

סעיף 5 לחוק התקשורת קובע, בין השאר, הוראות לעניין מקרה שבו ביצוע פעולות זק או מתן שירותי זק בידי בעל רישיון אחד, כרוך בשימוש במיתקן זק של בעל

השוק הזדמנות לפעול, על ידי מתן רישיונות למפעילים וירטואליים, תוך עידוד משא ומתן של מפעילים וירטואליים עם מפעילים בעלי תשתית. לאחר מכן, אם לא יצליחו המפעיל הוירטואלי והמפעיל הקיים בעל התשתית להגיע ביניהם להסכמה במהלך תקופה של שישה חודשים מיום תחילת המשא ומתן בין הצדדים, או במהלך תשעה חודשים לאחר שמשרד התקשורת הודיע על כוונתו להעניק רישיון למפעיל הוירטואלי, לפי המאוחר מביניהם, תיערך בחינה יסודית של הסיבות שבשלהן נכשל המשא ומתן בין הצדדים. אם יימצא כי המשא ומתן נכשל כתוצאה מהתנהגות אנטי-תחרותית של המפעיל הקיים, יהא שר התקשורת רשאי לעשות שימוש בסמכותו כדי לאכוף על המפעיל הקיים לאפשר למפעיל הוירטואלי לעשות שימוש בתשתית שלו, ובכלל זה להתערב בתנאי ההסכם בין המפעילים ובמחיר השימוש בתשתית של המפעיל הקיים.

במטרה לקדם את יישום מסקנות דוח NERA, התקבלה ביום כ"ח באב התשס"ז (12 באוגוסט 2007) החלטת הממשלה מס' 2186, ולפיה יש לבצע את כל הפעולות הנדרשות, ובכלל זה הנפקת רישיון או היתר ככל שיימצא לנכון, כדי שתתאפשר פעילותם של מפעילים וירטואליים החל ביום כ"ב בטבת התשס"ח (31 בדצמבר 2007). עד כה טרם הוסדרה פעילותו של מפעיל וירטואלי. בהמשך להחלטות הממשלה האמורות, מוצע לעגן את

(3) בסעיף 53א, אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(א1) בתקנות לפי סעיף קטן (א)(א1) או (ב1) רשאי השר לקבוע, בין השאר, הוראות בעניינים אלה:

(1) הגבלות ותנאים לעניין החזקה, העברה או רכישה של אמצעי שליטה במבקש הסמכה או הרשאה, לרבות בידי יצרן, יבואן, ספק או משווק של ציוד קצה, או בעל עניין בהם, והכל בין במישרין ובין בעקיפין, וכן הגבלות ותנאים לעניין מינוי נושאי משרה במבקש כאמור;

(2) קיום מערכת חשבונאית נפרדת בין שירותים שונים הניתנים בידי המבקש הסמכה או הרשאה, לרבות באמצעות מערך לרישום נפרד של הוצאות והכנסות או דוחות כספיים נפרדים, הכל כפי שייקבע;

(3) דרישה לקיומם של תאגידים נפרדים בין מבקש הסמכה או הרשאה לבין בעל רישיון, יצרן, יבואן, ספק או משווק של ציוד קצה, לצורך מתן שירותים שונים, והוראות בדבר מימוש ההפרדה";

(2א) בקביעת תקנות לפי סעיף קטן (א)(א1) או (ב1) יובאו בחשבון, בין השאר, שיקולים אלה:

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (3)

בהתאם לסעיף 4א לחוק התקשורת, על מי שמבקש לחבר דגם של ציוד קצה לרשת הבזק של בעל רישיון כללי, להגיש בקשה בכתב לקבלת אישור לשם חיבורו של ציוד הקצה נשוא הבקשה לרשת הבזק של בעל הרישיון הכללי (להלן – אישור סוג). בהתאם לסעיף 4א(ג) לחוק התקשורת, אישור הסוג נועד להבטיח כי ציוד הקצה נשוא הבקשה מתאים לרשת הבזק של בעל רישיון כללי וכי רמת בטיחותו מספיקה כדי למנוע פגיעה או נזק למשתמשים ומטפלים בציוד ולרשת הבזק ועובדיה.

לעניין ציוד קצה נייד, שר התקשורת הסמיך בעבר כמה מעבדות חיצוניות, שאינן של משרד התקשורת, שנמצאו בעלות הידע והמכשור המתאימים, לבצע בדיקות של סוגים מסוימים של ציוד קצה לצורך מתן אישור סוג. אישורי הסוג עצמם ניתנים על ידי משרד התקשורת.

לעניין ציוד קצה נייד (להלן – ציוד קצה רט"), אישורי הסוג ניתנים על ידי משרד התקשורת, לאחר שמתקבלת בידי המשרד התייחסות של מפעיל הרט"ן לעניין התאמת ציוד הקצה למפדרי הרשת שלו.

כדי ליעיל את תהליך מתן אישורי סוג לציוד קצה, תוקן חוק התקשורת במסגרת סעיף 18 לחוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2007), התשס"ז–2007, כך שהוקנתה לשר התקשורת סמכות להסמיך מעבדה חיצונית לערוך בדיקות ומדידות של ציוד קצה לצורך מתן אישור סוג (להלן – הסמכה), וכן ליתן למעבדה חיצונית מוסמכת, הרשאה לתת אישורי סוג לגבי סוגים של ציוד קצה (להלן – הרשאה).

במקביל, תוקן סעיף 53א לחוק התקשורת, באופן המסמיך את שר התקשורת לקבוע בתקנות, בין השאר, את התנאים להסמכת מעבדה חיצונית לערוך בדיקות

רישיון אחר. המונח "שימוש" מוגדר בסעיף האמור כמתן גישה לבעל רישיון אחד אל מיתקן בזק של בעל רישיון אחר, לרבות אל רשת הבזק הציבורית שלו או אל רשת הגישה המהווה חלק ממנה, כולן או חלקן. בהתאם לסעיף האמור, רשאי שר התקשורת, לשם הבטחת התחרות בתחום הבזק ורמת השירותים בו, ובשים לב לעניינו של הציבור ולעניינם של בעלי הרישיון הנוגעים בדבר, לחייב את בעלי הרישיון לאפשר שימוש כאמור וליתן הוראות בדבר אופן ביצועו. כמו כן לפי סעיף 5(ב) לחוק התקשורת, רשאי שר התקשורת, בהסכמת שר האוצר, לקבוע בתקנות, תשלומים, תשלומים מרביים או תשלומים מועריים בעד השימוש כאמור וכן הוראות בדבר דרכים לחישוב התשלומים, מרכיביהם והיחסים ביניהם.

מוצע לקבוע כי אם העניק השר רישיון רדיו טלפון נייד ברשת אחרת, לפי התיקון המוצע, למפעיל וירטואלי, יקבע, על פי סמכותו לפי סעיף 5, כי מפעיל קיים חייב לאפשר למפעיל הווירטואלי לעשות שימוש במיתקן בזק שלו, ואת המחיר והתנאים לשימוש כאמור, וזאת בהתקיים שני תנאים אלה: המפעיל הווירטואלי פנה למפעיל הקיים בבקשה לעשות שימוש ברשת שלו ולא הושגה ביניהם הסכמה בדבר תנאי השימוש בתוך שישה חודשים ממועד הפניה, וכן כי שר התקשורת ושר האוצר (להלן – השרים) נוכחו כי המפעיל הקיים דרש תנאים שאינם סבירים לשימוש כאמור.

עוד מוצע לקבוע כי הוראות שר התקשורת ייעשו בתוך תשעה חודשים מהמועד שבו החל המשא ומתן בין מפעיל וירטואלי למפעיל קיים, או בתוך 90 ימים מהמועד שבו פנה המפעיל הווירטואלי לשרים בדבר אי-סבירותם של תנאי השימוש שדרש המפעיל הקיים, לפי המאוחר מביניהם.

- (1) מדיניות הממשלה בתחום הבזק או בתחום ציוד הקצה;
- (2) שיקולים שבטובת הציבור;
- (3) התאמתו של מי שמבקש לקבל הסמכה או הרשאה, לבצע את הבדיקות והמידודות או ליתן אישורי סוג, לפי העניין, לסוגי ציוד הקצה שלגביהם הוא מבקש לקבל הסמכה או הרשאה;
- (4) תרומת מתן ההסמכה או ההרשאה לתחרות בתחום הבזק ובתחום ציוד הקצה ולרמת השירותים בהם.

פרק י"ד: רשות השידור

56. בחוק רשות השידור, התשכ"ה-1965⁹⁰ (בפרק זה – חוק רשות השידור) –

תיקון חוק רשות
שידור

(1) בסעיף 144 –

(א) בסעיף קטן (ג), במקום "הפקות מקומיות; מרכיבי" יבוא "הפקות מקומיות קנויות; מרכיבי";

דבריו הסבר

סעיף 56 רשות השידור (להלן – הרשות) פועלת בהתאם כללי לחוק רשות השידור, התשכ"ה-1965 (להלן – חוק רשות השידור). תפקידה הוא קיום שידורי רדיו וטלוויזיה. תקציבה השנתי של הרשות בשנים האחרונות עומד על סכום של למעלה מ-700 מיליון ש"ח. רובו של התקציב ממומן מאגרת הטלוויזיה (כ-400 מיליון ש"ח בשנה). מאגרה המושלמת כחלק מרישיון הרכב (כ-230 מיליון ש"ח בשנה) וממכירת פרסומות וחסינות בשידורי הרדיו והטלוויזיה (כ-110 מיליון ש"ח בשנה).

בסעיף 144 לחוק רשות השידור נקבעו הוראות בדבר שידור הפקות מקומיות קנויות במסגרת שידורי הטלוויזיה של הרשות. מדובר באותן תכניות שהן הפקות מקומיות, שאינן הפקה של הרשות (או הפקה של מוסד ממשלתי, של גוף משרד לפי כל דין שידורי טלוויזיה, או של תאגיד שגוף כאמור הוא בעל שליטה או בעל עניין בו). הסעיף האמור והתוספת לחוק קובעים את היקף זמן השידורים של הפקות מקומיות קנויות וסכומי הוצאה מזעריים לשידורים אלה.

כדי להבטיח כי אכן יופנו סכומים להפקות מקומיות קנויות בהתאם לנדרש בחוק, מוצע לקבוע מנגנון, אשר כולל הפקדת הסכומים שיעורם השקעה בהפקות כאמור, בחשבון נפרד המיועד רק לכך. כן מוצע לקבוע הוראות באשר לניהול החשבון ואופן משיכת כספים ממנו. בנוסף, מוצע לקבוע כי בתנאים מסוימים השר הממונה על ביצוע חוק רשות השידור (להלן – השר הממונה) יהא רשאי להפחית מסכומי ההוצאה לרכש הפקות מקומיות קנויות שבהם מחויבת הרשות על פי החוק, בשנים 2010 עד 2013, והכל כפי שיפורט להלן.

לפסקה (1)

במטרה לאפשר לרשות השידור ליישם את תכנית הרפורמה המתוכננת לה לשנים הקרובות שתכליתה להביא לאיזון תקציבי ולהגדלת הסכומים המופנים

ומדידות ואת התנאים למתן הרשאה למעבדה חיצונית לתת אישורי סוג.

בבואו להתקין תקנות מכוח סעיף 53 לחוק התקשורת, אשר קובעות את התנאים להסמכת מעבדה חיצונית לערוך בדיקות ומדידות לעניין ציוד קצה נייד וכן את התנאים למתן הרשאה למעבדה חיצונית כאמור לתת אישורי סוג, ביקש שר התקשורת לקבוע מגבלה ולפיה יצו, יבואן, ספק או משווק של ציוד קצה, או בעל שליטה באחד מאלה, לא יוכל להגיש בקשה לקבלת הסמכה או הרשאה. הטעם העיקרי לקביעת מגבלות כאמור הוא חשש להיווצרות מצב של ניגוד עניינים, למשל במקרה שבו למעבדה מוסמכת או מורשת יהיה אינטרס לבדוק באופן מקל את ציוד הקצה שהיא מייצרת, מייבאת, מספקת או משווקת, ומנגד לבצע באופן מחמיר את בדיקות ציוד הקצה של המתחרים. מצב כאמור, עלול לפגוע בכניסתם של יבואני ציוד קצה קטנים, או ביכולתם של אלה הקיימים להמשיך ולפעול.

במסגרת התגובות לשימוע שערך משרד התקשורת לטיטת התקנות בעניין הסמכת מעבדה חיצונית לערוך בדיקות ומדידות לציוד קצה נייד והתנאים למתן הרשאה למעבדה כאמור לתת אישורי סוג, הועלתה, בין השאר, טענה ולפיה נדרשת הסמכה מפורשת בחוק לשם קביעת מגבלות בנוגע לבעלויות צולבות של המבקש לקבל הסמכה או הרשאה כאמור.

לנוכח האמור לעיל, מוצע לתקן את חוק התקשורת כך שיקבע במפורש כי במסגרת סמכותו להתקנת תקנות, רשאי שר התקשורת לקבוע מגבלות בנושאים שונים, ובהם החזקת אמצעי שליטה, יצירת הפרדה חשבונאית ודרישה לקיומם של תאגידים נפרדים, שיחולו על המבקש לקבל הסמכה או הרשאה, וזאת אם השר ייווכח כי נדרש לקבוע מגבלות כאמור. יצוין כי בסעיף 4 לחוק התקשורת, הוקנתה לשר התקשורת סמכות דומה בכל הנוגע למתן רישיונות לשירותי בזק וקביעת תנאים בהם.

יובהר כי השר, בבואו לשקול הפעלת סמכות לקביעת מגבלות כאמור, יבחן כל תחום של ציוד קצה לגופו.

⁹⁰ ס"ח התשכ"ה, עמ' 106; התשס"ח, עמ' 620.

(ב) אחרי סעיף קטן (ו) יבוא:

"(ז) על אף הוראות סעיף זה, מצא השר כי הרשות מיישמת את התכנית להבראת הרשות, כהגדרתה בסעיף 32(ב), רשאי הוא להתיר הפחתה, בכל אחת מהשנים 2010 עד 2013 (בסעיף קטן זה – שנת הפחתה), בסכום ההוצאה השנתית למימון רכישה של הפקות מקומיות קנויות, שבו מחויבת הרשות לפי התוספת, ובלבד שסכום ההוצאה השנתית כאמור שבו תחויב הרשות בשנת הפחתה, לא יפחת מסכום השווה לשיעור מתוך כלל ההכנסות באותה שנה, כמפורט להלן, לפי העניין:

(1) בשנת 2010 – 15%;

(2) בשנת 2011 – 15%;

(3) בשנת 2012 – 20%;

(4) בשנת 2013 – 25%.

(ח) המנהל הכללי יגיש לשר, לוועדת הכלכלה של הכנסת, לוועד המנהל ולמפקח המיוחד כמשמעותו בסעיף 344, אחת לשישה חודשים, דוח לעניין עמידת הרשות בהוראות סעיף זה לעניין רכישת הפקות מקומיות קנויות; המנהל הכללי יפרסם את הדוח האמור באתר האינטרנט של הרשות ובכל דרך אחרת שימצא לנכון.

(ט) בסעיף זה, "הכנסות" – כהגדרתן בתוספת."

(2) אחרי סעיף 144 יבוא:

"ניהול כספים המיועדים למימון הפקות מקומיות קנויות כאמור בסעיף 44(ג), ינוהלו בחשבון בנק נפרד שהרשות תפתח למטרה זו בלבד, ואשר לא יופקדו בו כספים אחרים (בפרק זה – החשבון הנפרד).

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (2)

לסעיף 244 המוצע

בהתאם לסעיף 44(ג) לחוק רשות השידור ולתוספת לחוק האמור, שיעור ההוצאה השנתית למימון רכישה של הפקות מקומיות קנויות לא תיפחת מ-36% מכלל ההכנסות בכל שנה (להלן – השיעור המזערי בתוספת). כדי להבטיח את הפניית הסכומים כאמור, להפקות מקומיות קנויות בהתאם לנדרש לפי התוספת, מוצע שהכספים האמורים ינוהלו בחשבון בנק נפרד שהרשות תפתח למטרה זו בלבד, ואשר בו לא יופקדו כספים אחרים (להלן – החשבון הנפרד).

כדי להבטיח את העברתם של הסכומים הנדרשים לחשבון הנפרד במהלך כל שנת כספים, מוצע לקבוע כי מכל הכנסה מההכנסות שמקבלת הרשות (להלן – ההכנסה החדשה), תפקיד הרשות בחשבון הנפרד סכום שאינו פוחת מאחד מהסכומים האלה:

(1) סכום השווה לשיעור המזערי מתוך אותה הכנסה;

להפקת שידורים, מוצע להסמיך את השר הממונה להתיר הפחתה, בכל אחת מהשנים 2010 עד 2013 (להלן – שנת הפחתה), בשיעור ההוצאה השנתית למימון רכישה של הפקות מקומיות קנויות, שבו מחויבת הרשות לפי התוספת לחוק רשות השידור, ובלבד ששיעור ההוצאה השנתית כאמור שבו תחויב הרשות בשנת הפחתה, לא יפחת משיעור השווה לשיעור מתוך כלל ההכנסות באותה שנה, כמפורט בסעיף המוצע. הכנסה לעניין זה כוללת: הכנסות מאגרות המשתלמות לפי סעיף 28א, הכנסות משידורי חסות, הכנסות מתשדירי שירות, הכנסות ממימון נטו והכנסות מתקציב המדינה שיועדו לשידורי טלוויזיה (להלן – הכנסות).

כדי להגביר את השקיפות בנוגע לרכישת הפקות מקומיות קנויות מוצע לקבוע כי המנהל הכללי יגיש לשר הממונה על הרשות, לוועדת הכלכלה של הכנסת, לוועד המנהל ולמפקח המיוחד, אחת לשישה חודשים, דוח, ובו פירוט בדבר עמידת הרשות בהוראות סעיף 44 לעניין רכישת הפקות מקומיות ויפרסם את הדוח האמור באתר האינטרנט שלה ובכל דרך אחרת שימצא לנכון.

(1) מכל הכנסה מההכנסות שמקבלת הרשות (בסעיף קטן זה – ההכנסה החדשה), תפקיד הרשות בחשבון הנפרד סכום שאינו פוחת מהסכום המפורט להלן, לפי הנמוך מביניהם:

(א) סכום השווה לשיעור המזערי מתוך אותה הכנסה;

(ב) סכום השווה להפרש שבין מכפלת השיעור המזערי בסך ההכנסות, לרבות ההכנסה החדשה, שקיבלה הרשות החל בשנת הכספים שבה נתקבלה ההכנסה החדשה ועד לערב מועד ההפקדה לפי סעיף קטן זה, לבין הסכומים שהופקדו בחשבון המיוחד באותה תקופה.

(2) בסעיף קטן זה –

“הכנסות” – כהגדרתן בתוספת;

“השיעור המזערי” – השיעור המזערי מתוך כלל ההכנסות בשנה, המפורט בסעיף 4 לתוספת, שעל הרשות להוציא כהוצאה שנתית למימון רכישה של הפקודות מקומיות קנויות, ואם התיר השר, לפי סעיף 444(ז), הפחתה בסכום ההוצאה השנתית האמורה, בשנה מסוימת – השיעור שהתיר לפי אותו סעיף, מתוך כלל ההכנסות באותה שנה, שעל הרשות להוציא כהוצאה שנתית כאמור.

מינוי מפקח מיוחד 3144. (א) הוועד המנהל ימנה, באישור השר, רואה חשבון שיפקח על אופן ניהול החשבון הנפרד, ובכלל זה על הפקדת כספים לחשבון ומשיכתם מהחשבון, ובלבד שלא ימונה מי שיש לו זיקה אישית או זיקה כלכלית לרשות או לנושא משרה בה (בסעיף זה – המפקח המיוחד).

(ב) המפקח המיוחד ימונה לתקופה שלא תעלה על ארבע שנים.

ד ב ר י ה ס ב ר

בהתאם לסעיף 444(ז) המוצע והפחית את שיעור ההוצאה השנתית למימון רכישה של הפקודות מקומיות באותה שנה – השיעור שקבע בהתאם לסעיף האמור.

לסעיפים 3144 ו-444 המוצעים

מוצע לקבוע כי הוועד המנהל, באישור השר הממונה, ימנה רואה חשבון שתפקידו לפקח על אופן ניהול החשבון הנפרד (להלן – המפקח המיוחד), ובכלל זה לוודא שכספים כאמור אכן מופקדים לחשבון האמור בהתאם למוצע, וכי הכספים הנמשכים מהחשבון מיועדים למטרת רכש של הפקודות מקומיות קנויות בלבד. לשם ביצוע תפקידיו מוצע להקנות לו סמכות לדרוש מהרשות את המידע והמסמכים הדרושים לו.

כדי להבטיח אי-תלות בין המפקח המיוחד לרשות השידור, מוצע להגביל את תקופת כהונתו של המפקח

(2) סכום שאינו פוחת מהסכום השווה להפרש שבין מכפלת השיעור המזערי בסך ההכנסות שקיבלה הרשות בשנת הכספים שבה נתקבלה ההכנסה החדשה עד אותו מועד, לרבות ההכנסה החדשה, לבין הסכומים שהופקדו בחשבון באותה שנה כספים עד אותו מועד.

בהתאם לאמור, ככל שהרשות מבקשת להפקיד סכום גבוה יותר מהשיעור המזערי בשל הכנסה מסוימת, היא תהיה רשאית במועד מאוחר יותר באותה שנה כספים, להפקיד סכום נמוך יותר מהסכום השווה לשיעור המזערי, ובלבד שסך ההפקדות לחשבון הנפרד לאחר ההפקדה האמורה יעמוד על לפחות השיעור המזערי הנדרש מסך ההכנסות שהתקבלו ברשות באותה שנה.

לעניין זה השיעור המזערי הוא השיעור המזערי הנדרש בתוספת, או ככל שהשר עשה שימוש בסמכותו

(ג) הוועד המנהל ימנה לראשונה מפקח מיוחד לפני יום י"ב
באלול התשס"ט (1 בספטמבר 2009).

(ד) בסעיף זה –

"זיקה כלכלית" – לרבות קיום יחסי עבודה, קיום קשרים
עסקיים או מקצועיים, וכן כהונה כנושא משרה
ברשות;

"נושא משרה", ברשות – חבר המליאה, חבר הוועד המנהל,
המנהל הכללי, סגן המנהל כללי, כל ממלא תפקיד
כאמור ברשות אף אם תוארו שונה, וכן מנהל אחר
הכפוף במישרין למנהל הכללי.

4144. הרשות תמסור למפקח המיוחד את כל המידע והמסמכים
הדרושים לו לצורך פיקוח על אופן ניהול החשבון הנפרד.

העברת מידע
ומסמכים למפקח
המיוחד

5144. (א) עשתה הרשות אחד מאלה, יודיע על כך המפקח המיוחד
לשר, לוועד המנהל ולמנהל הכללי, לא יאוחר משלושה ימים
מהמועד שנודע לו על כך:

סמכויות המפקח
המיוחד

(1) לא העבירה כספים לחשבון הנפרד בסכום הנדרש
לפי סעיף 2144(ב);

(2) עשתה שימוש בכספים המנוהלים בחשבון
המיוחד שלא לצורך מימון רכישה של הפקות מקומיות
קנויות;

(3) לא העבירה למפקח המיוחד מידע או מסמך שדרש
לפי סעיף 4144 בדבר גובה סכום הכנסה מההכנסות
כהגדרתן בתוספת, שקיבלה הרשות, או בדבר גובה סכום
שהוצא מהחשבון הנפרד או שימוש שנעשה בו.

ד ב ר י ה ס ב ר

(3) הרשות לא העבירה למפקח מידע או מסמך
שדרש לפי סעיף 4144 המוצע בדבר גובהו של סכום הכנסה
שהתקבל ברשות, וגובהו של סכום שהוצא מהחשבון הנפרד
או השימוש שנעשה בו.

הודעה כאמור תישלח לא יאוחר משלושה ימים
מהמועד שבו נודע למפקח על הפרה כאמור. בתוך 14 ימים
ממועד מתן ההודעה יורה המפקח המיוחד לרשות להעביר
לחשבון הנפרד את הסכומים שלא הועברו לחשבון, את
הסכומים שהוצאו שלא לצורך האמור או כל סכום הכנסה
או סכום הוצאה שבשלחם לא העבירה הרשות מידע או
מסמך כאמור בסעיף 5144(א)(3) המוצע, הכל לפי העניין
(להלן – הכספים הנדרשים).

ככל שהרשות לא העבירה לחשבון המיוחד את
הכספים הנדרשים, כולם או חלקם, בתוך 30 ימים ממועד
ההוראה כאמור, מוצע לקבוע כי המפקח יוכל להורות
בדבר העברת סכומים הנגבים בעבור הרשות במסגרת
אגרת הרישוי המשתלמת כחלק מרישיון הרכב ונגבית
באמצעות משרד התחבורה (להלן – הסכום הנוסף) ישירות
לחשבון הנפרד, וזאת עד לגובה הכספים הנדרשים.

לארבע שנים לכל היותר, וכן מוצע כי לא ימונה מי שיש
לו זיקה אישית או זיקה כלכלית, לרבות קיום יחסי עבודה,
קיום קשרים עסקיים או מקצועיים, לרשות או לנושא
משרה בה. עוד מוצע לקבוע כי המפקח הראשון ימונה עד
יום י"ב באלול התשס"ט (1 בספטמבר 2009), כך שיהיה ניתן
להתחיל בפיקוח על הפניית הכספים לחשבון הנפרד החל
בתחילת שנת הכספים 2010.

לסעיף 5144 המוצע

מוצע להעניק למפקח כלים לביצוע פיקוח אפקטיבי
על השימוש בכספים בחשבון הנפרד. כך, מוצע להקנות
סמכות למפקח המיוחד להתריע לפני השר הממונה על
הרשות, הוועד המנהל והמנהל הכללי אם מצא שהתקיים
אחד משלושת אלה:

(1) הרשות לא העבירה לחשבון הנפרד סכומים
שהיא נדרשת להעביר כאמור לעיל.

(2) הרשות עשתה שימוש בכספים המנוהלים
בחשבון המיוחד שלא לצורך מימון רכישה של הפקות
מקומיות קנויות כאמור לעיל.

(ב) התקיים האמור בסעיף קטן (א) יורה המפקח המיוחד לרשות, בתוך 14 ימים מהמועד שבו מסר הודעה לפי הוראות הסעיף הקטן האמור, להעביר לחשבון המיוחד כספים בגובה הסכומים המפורטים להלן, לפי הענין (בסעיף זה – הכספים הנדרשים):

- (1) הסכום שלא הועבר כאמור בסעיף קטן (א)(1);
- (2) סך הכספים שנעשה בהם שימוש כאמור בסעיף קטן (א)(2);
- (3) סכום ההכנסה או סכום ההוצאה שבשלהם לא העבירה הרשות מידע או מסמך כאמור בסעיף קטן (א)(3), לפי הענין.

(ג) לא העבירה הרשות לחשבון המיוחד את הכספים הנדרשים, כולם או חלקם, בתוך 30 ימים ממועד מתן ההוראה בידי המפקח המיוחד לפי הוראות סעיף קטן (ב), יורה המפקח המיוחד למשרד התחבורה, להפקיד כל סכום נוסף כמשמעותו בסעיף 84 לפקודת התעבורה, המגיע לרשות מאותו מועד ואילך, במישרין לחשבון הנפרד, וזאת עד לסך הכספים הנדרשים.

(ד) על אף האמור בסעיפים קטנים (ב) ו-(ג), באין הסכמה בין המנהל הכללי לבין המפקח המיוחד בדבר היותה של תכנית מסוימת, שרכישה מומנה מהכספים המנוהלים בחשבון המיוחד, הפקה מקומית, יפנה המפקח המיוחד לוועד המנהל בבקשה שיכריע בעניין; הוועד המנהל יכריע במחלוקת בתוך 30 ימים מהמועד שבו הועברה להכרעתו; הכריע הוועד המנהל כי התכנית כאמור היא הפקה מקומית לא יחולו הוראות סעיפים קטנים (ב) ו-(ג).

6144. (א) המפקח המיוחד יגיש לוועד המנהל, בתוך 15 ימים מתום שנת כספים פלונית (בסעיף זה – השנה המדווחת), דוח בדבר הכספים הנותרים בחשבון המיוחד בתום אותה שנה (בסעיף זה – יתרה לשנה המדווחת); לענין זה, "הכספים הנותרים" – סכומים שנותרו בחשבון הנפרד, למעט סכומים העומדים כנגד התחייבויות לרכישת הפקות מקומיות קנויות בשנה המדווחת, אשר טרם בוצעו, ושנקבעו בחוזים שנחתמו בין הרשות לבין גופים המפיקים הפקות מקומיות כאמור.

יתרת כספים
בחשבון המיוחד

ד ב ר י ה ס ב ר

מהמועד שבו הועברה להכרעתו. ככל שהוועד המנהל הכריע כי הסכום שהוצא אכן יועד למימון הפקה מקומית, המפקח לא יהיה רשאי להפעיל ביחס לסכום האמור את סמכויותיו שהוזכרו לעיל.

לסעיף 6144 המוצע

כנהוג בביקורת ובפיקוח חיצוניים, מוצע כי המפקח יגיש לוועד המנהל בתוך 15 ימים מתום כל שנת כספים פלונית דוח בדבר הכספים שנותרו בחשבון המיוחד

מאחר שלבדיקות המפקח, ובכלל זה לסיווג תכנית כהפקה מקומית לפי סוגיה כאמור בתוספת, היבטים שאינם כספיים בלבד, אלא כרוכים בהם גם היבטים תוכניים (כך למשל: האם התכנית הופקה בעבור קהל יעד ראשוני ישראלי בעברית, האם מדובר בתכנית שאינה שידורי חדשות, תכנית ספורט ותכנית בענייני היום). מוצע לקבוע כי בהעדר הסכמה בין המפקח המיוחד למנהל הכללי בדבר האמור יפנה המפקח המיוחד להכרעתו של הוועד המנהל. במקרים אלה הוועד המנהל יכריע במחלוקת בתוך 30 ימים

(ב) הגיש המפקח המיוחד דוח כאמור בסעיף קטן (א), יורה הוועד המנהל למנהל הכללי להעביר לאישורו, בתוך 30 ימים, הצעה לשימוש ביתרה לשנה המדווחת למטרת רכישת הפקות מקומיות קנויות, ובלבד שהשימוש כאמור יושלם עד ה-1 ביולי של השנה שאחרי השנה המדווחת.

(ג) נותרה יתרה לשנה המדווחת שלא הוצאה עד תום שנת הכספים שלאחר השנה המדווחת, תעביר הרשות את יתרת הכספים כאמור לתמיכה במוסדות ציבור לצורך מימון הפקות מקומיות שישודרו בשידור ראשוני על ידי הרשות; העברת כספים למוסדות ציבור לפי סעיף קטן זה תיעשה בהתאם למבחנים שוויוניים ולמטרות שתקבע המליאה בכללים; על הגשת בקשות לתמיכה של מוסדות ציבור כאמור והדיון בהן, יחולו הוראות הנוהל.

(ד) לא העבירה הרשות את היתרה לשנה מדווחת, כולה או חלקה, בהתאם להוראות סעיף קטן (ג), יורה המפקח המיוחד למשרד התחבורה, להעביר כל סכום נוסף, כמשמעותו בסעיף 84 לפקודת התעבורה, למוסדות ציבור שיורה לה, לצורך מימון הפקות מקומיות שישודרו בשידור ראשוני על ידי הרשות, וזאת עד לסך היתרה לשנה המדווחת; העברת כספים למוסדות ציבור לפי סעיף קטן זה תיעשה בהתאם למבחנים שוויוניים ולמטרות שקבעה המליאה לפי סעיף קטן (ג); על הגשת בקשות לתמיכה של גופים כאמור, ודיון בהן, יחולו הוראות הנוהל.

ד ב ר י ה ס ב ר

ברשות. העברה כאמור תיעשה בהתאם למבחנים שוויוניים ולמטרות שתקבע המליאה. מוצע כי על הגשת בקשות לתמיכה בגופים כאמור והדיון בהן יחולו הוראות הנוהל, כמשמעותו בסעיף 3א(ו) לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, בהתאם למקובל ביחס למנגנוני התמיכה שמקיימים משרדי ממשלה, בשינויים המחויבים. הנוהל האמור, כולל, בין השאר, הוראות בדבר אופן הדיון בבקשות כאמור ותנאי סף למוסד ציבור לצורך דיון בבקשתו.

על אף האמור, אם לא העבירה הרשות את היתרה לגופים כאמור, כולה או חלקה, יורה המפקח לרשות הרישוי על העברת סכומים מהסכום הנוסף לצורך מימון הפקות מקומיות שישודרו בשידור ראשוני על ידי הרשות, וזאת עד לסך היתרה לשנה המדווחת. מוצע כי גם העברת הכספים למוסדות הציבור ביוזמת המפקח כאמור תיעשה בהתאם למבחנים שוויוניים ולמטרות שקבעה המליאה ביחס להעברת סכומים לגופים אלה כאמור לעיל, וכן כי גם על הגשת בקשות לתמיכה של גופים אלה ודיון בהן יחולו הוראות הנוהל.

עוד מוצע כי יישום המנגנון האמור לא ישנה את ההוראות הקיימות בחוק לגבי זכויות יוצרים בהפקות שמומנו על ידי רשות השידור ועל כן מוצע לקבוע כי לעניין

בתום אותה שנה (להלן – שנה מדווחת ויתרה לשנה המדווחת, בהתאמה). לעניין זה מוצע לקבוע כי ביתרה לשנה המדווחת לא יובאו בחשבון סכומים העומדים כנגד התחייבויות לרכישת הפקות מקומיות קנויות בשנה המדווחת, אשר טרם בוצעו, ושנקבעו בחוזים שנחתמו בין הרשות לבין גופים המפיקים הפקות מקומיות כאמור.

מאחר שהסכומים המופקדים בחשבון מיועדים כולם להוצאה למימון הפקות כנדרש בחוק רשות השידור, מוצע מנגנון שיבטיח שימוש בכספים שנותרו בחשבון ולא נוצלו. על כן מוצע כי הוועד המנהל יורה למנהל הכללי להעביר לאישורו בתוך 30 ימים מקבלת הודעה על יתרה לשנה המדווחת, הצעה לשימוש ביתרה זו למטרת רכישת הפקות מקומיות, ובלבד שהשימוש יושלם עד יום 1 ביולי של השנה שלאחר השנה שבה נצברה היתרה.

אם למרות האמור עדיין נותרה יתרה מהיתרה לשנה המדווחת עד לסוף השנה שאחריה, מוצע לקבוע מנגנון משלים שיבטיח הוצאת הסכומים לצורך רכישת הפקות מקומיות. על פי המוצע היתרה כאמור תועבר לתמיכה בגופים, שאינם מוסד ממוסדות המדינה, שבין מטרותיהם קידום ועידוד יצירה והפקה של הפקות מקומיות, לצורך הפקות כאמור שישודרו בשידור ראשוני

(ה) על זכויות היוצרים בתכניות טלוויזיה בהפקות שנוצרו או שהופקו לפי האמור בסעיפים קטנים (ג) ו-(ד), יחולו הוראות סעיף 38.

(ו) בסעיף זה –

“מוסד ציבור” – גוף שאינו מוסד ממוסדות המדינה שבין מטרתיו קידום ועידוד יצירה והפקה של הפקות מקומיות;

“הנוהל” – כמשמעותו בסעיף 3א(ו) לחוק יסודות התקציב, התשמ”ה–1985, בשינויים המחויבים.”

57. בפקודת התעבורה⁹¹, בסעיף 84(ב), במקום “ויועבר אליה” יבוא “ויועבר אליה; התקיים האמור בסעיף 5244(ג) או 444(6)(ד) לחוק רשות השידור, התשכ”ה–1965 (בסעיף קטן זה – חוק רשות השידור), יועבר הסכום הנוסף בהתאם להוראות המפקח המיוחד כמשמעותו בסעיף 344 לחוק רשות השידור, לחשבון הנפרד או למוסדות ציבור, לפי הוראות הסעיפים האמורים.”

58. תחילתם של סעיפים 44 ו-244 עד 444 לחוק רשות השידור, כנוסחם בסעיף 56 לחוק זה, ושל סעיף 84(ב) לפקודת התעבורה, כנוסחו בסעיף 57 לחוק זה, ביום ט”ו בטבת התש”ע (1 בינואר 2010).

פרק ט”ו: ספורט

59. בחוק הספורט, התשמ”ח–1988⁹² –

(1) לפני סעיף 1 יבוא:

“פרק א’ – הגדרות”;

(2) בסעיף 1, אחרי ההגדרה “מוסד מוכר” יבוא:

“המועצה” – המועצה הלאומית לספורט שהוקמה לפי סעיף 18;

“המועצה להסדר ההימורים בספורט” – המועצה שהוקמה לפי סעיף 1

לחוק להסדר ההימורים בספורט, התשכ”ז–1967⁹³;

ד ב ר י ה ס ב ר

פרק ט”ו הצעת חוק זו באה להקים מועצה לאומית כללי לספורט ולהגדיר את תפקידיה. הקמת המועצה הלאומית לספורט נדרשת הואיל וכיום תומכים כמה משרדי ממשלה, ובראשם משרד התרבות והספורט, בפעילות השוטפת של גופי הספורט ובבניית מיתקני הספורט, וזאת נוסף על גופים נוספים דוגמת המועצה להסדר ההימורים בספורט ורשויות מקומיות מתוך הכספים המועברים אליהן ממפעל הפיס.

בשנת 2008 השקיעו גופים אלה כ-630 מיליון ש”ח בענף הספורט בישראל, וזאת לא כולל המשאבים שהושקעו ישירות על ידי השלטון המקומי ומתקציבו השוטף.

נכון להיום, כל גוף מהמנויים לעיל, מקצה את הכספים שברשותו בהתאם לנהלים שהגוף עצמו קבע. יתרה מזאת,

זכויות היוצרים בתכניות טלוויזיה בהפקות שנוצרו או שהופקו באמצעות הגופים כאמור יחולו הוראות סעיף 38 לחוק רשות השידור, ולפיו, זכות היוצרים ביצירה שהוכנה על פי הזמנת הרשות תהא נתונה לרשות, וזולת אם הוסכם אחרת בין מי שהכין את היצירה לבין הרשות.

סעיף 57 מוצע לתקן בהתאמה את סעיף 84(ב) לפקודת התעבורה המסדיר את גביית הסכום הנוסף במסגרת אגרת הרישוי ולהפנות לסמכויות הניתנות למפקח במסגרת התיקון המוצע ביחס לסכום הנוסף, לעניין העברתו לחשבון הנפרד והשימוש בו להפקות מקומיות קנויות כמוזכר לעיל.

סעיף 58 מוצע לקבוע כי תחילתו של התיקון המוצע תהיה ביום ט”ו בטבת התש”ע (1 בינואר 2010).

⁹¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 7, עמ’ 173.

⁹² ס”ח התשמ”ח, עמ’ 1256; התשס”ד, עמ’ 22.

⁹³ ס”ח התשכ”ז, עמ’ 114.

"המועצה הציבורית לקידום ספורט הנשים בישראל" – המועצה שהוקמה לפי החלטת הממשלה 3416 מיום י' באדר ב' התשס"ה (21 במרס 2005);

"מיתקן ספורט" – מיתקן המשמש או המיועד לשמש לפעילות ספורט;

"תכנית המיתקנים" – תכנית לאומית לבניית מיתקני ספורט בישראל בהתאם לסעיף 17ה;

"השרים" – השר ושר האוצר;

(3) לפני סעיף 2 יבוא:

"פרק ב' – הסדרת הספורט";

(4) בסעיפים 15, 16 ו-17, במקום "חוק זה" יבוא "פרק זה";

(5) אחרי סעיף 17 יבוא:

"פרק ג' – המועצה הלאומית לספורט

המועצה הלאומית 17א. מוקמת בזה המועצה הלאומית לספורט (בפרק זה – המועצה).

תפקידי המועצה 17ב. המועצה תייעץ לשר בנושאים אלה:

- (1) קביעת מדיניות כוללת וארוכת טווח בתחום הספורט ההישגי, התחרותי והעממי;
- (2) קביעת סדרי העדיפויות להשקעות בתחום הספורט;

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 59 לפסקאות (1), (3), (5) ו-(6) מוצע לחלק את חוק הספורט לפקים ולייעד את פרק ג' למועצה הלאומית לספורט.

לפסקה (2)

מוצעות הגדרות לעניין פרק ג'.

לפסקה (4)

פרק ב' שהוא עיקרו של החוק כלשונו היום, קובע בסעיף 15 עונשין למי שעבר על הוראה מהוראות החוק; בסעיף 16 הוא קובע הוראות אי-תחולה על ספורטאים מחוץ לישראל ועל מורה לחינוך גופני בתנאים האמורים בו; סעיף 17 קובע שמירת דינים.

לאור הצעת חוק זו הבאה בעיקרה להקים מועצה לאומית לספורט, מוצע שהוראות הסעיפים האמורים יתייחסו רק לפרק העוסק בספורט.

לפסקה (5)

לסעיף 17א

מוצע להקים את המועצה הלאומית לספורט.

לסעיף 17ב

מוצע כי המועצה תייעץ לשר הספורט בעניין קביעת מדיניות ארוכת טווח לענף הספורט, תמליץ בעניין קביעת סדרי העדיפויות להשקעות בתחום הספורט, וכן תציע

משרדי הממשלה השונים, למעט משרד הספורט, עושים זאת בהתאם לשיקול דעתם בלא קריטריונים מובנים, שקופים וידועים מראש.

ריבוי הגופים התומכים בתחום הספורט וחוסר התיאום ביניהם גורם להקצאת משאבים בלתי יעילה בתחום הספורט ולהעדר יכולת לקבוע וליישם מדיניות ארוכת טווח בתחום הספורט.

ועדת לוין, אשר בחנה בשנת 1996 את מבנה הספורט בישראל, המליצה להקים מועצה לאומית לספורט אשר תהיה גוף עליון, ובסמכותו להתוות מדיניות ולקבוע עדיפויות בפיתוח ענפי ספורט.

לאור האמור לעיל, מוצע להקים את המועצה הלאומית לספורט, אשר תייעץ לשר הספורט בעניין קביעת מדיניות ארוכת טווח לענף הספורט, תמליץ בעניין קביעת סדרי העדיפויות להשקעות בתחום הספורט, וכן תציע אמות מידה אחידות להקצאת המשאבים בתחום הספורט, וזאת תוך שמירה על העצמאות של הגופים השונים. כמו כן המועצה תציע לשרים תכנית לאומית למיתקני ספורט, שתכלול, בין השאר, כללים מחייבים בדבר תקינות ובטיחות של מיתקני הספורט.

הצעת חוק זו נועדה ליישם את עיקרי המלצות ועדת לוין בעניין הקמת המועצה הלאומית לספורט, וכן לקבוע את תפקידיה.

(3) קביעת מבחנים לתמיכה באגודות ובאיגודי הספורט, לרבות מוסדות ציבור כהגדרתם בסעיף 3א לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985⁹⁴;

(4) קביעת מבחנים לתמיכה בהקמת מיתקני הספורט. (א) השר, בהתייעצות עם שר האוצר והיועץ המשפטי לממשלה, רשאי לאשר את אמות המידה לתמיכה שתגבש המועצה בהתאם לסעיפים 17ב(3) ו-17ב(4). (ב) המועצה תבחן את אמות המידה מפעם לפעם, ולכל הפחות אחת לחמש שנים, ובמידת הצורך תציע לשר הצעות לתיקונם.

הגופים שעליהם חלות אמות המידה 17ד. אמות המידה שאושרו כאמור בסעיף 17ג(א), יחייבו את כל אחד מהמפורטים בפסקאות (א), (ב) ו-(ג) להקצות את המשאבים בתחום הספורט.

(א) משרדי הממשלה;

(ב) המועצה להסדר ההימורים בספורט;

(ג) מפעל הפיס.

תכנית המיתקנים 17ה. (א) המועצה תציע לשרים תכנית לאומית ארוכת טווח לבנייה של מיתקני ספורט חדשים (בחוק זה – תכנית המיתקנים).

(ב) תכנית המיתקנים תכלול, בין השאר, הצעה לכללים מחייבים בדבר תקינות ובטיחות של מיתקני הספורט (בחוק זה – כללי תקינות ובטיחות).

(ג) השרים רשאים לאשר את המלצת המועצה כולה, חלקה או בשינויים שייראו להם.

(ד) אישרו השרים את תכנית המיתקנים, היא תחייב את כל הגופים המנויים בסעיף 17ד לפעול לפיה.

(ה) על אף האמור בסעיף קטן (ג), השרים רשאים, לאחר התייעצות עם המועצה, לאשר לגופים המפורטים בסעיף 17ד לבנות מיתקנים חדשים שלא לפי תכנית המיתקנים, ובלבד שיעמדו בכללי תקינות ובטיחות.

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 17ה

מוצע כי המועצה הלאומית לספורט תציע לשרים תכנית ארוכת טווח לבנייה של מיתקני ספורט חדשים (להלן – תכנית המיתקנים). מוצע עוד כי תכנית המיתקנים תכלול, בין השאר, כללים מחייבים בדבר תקינות ובטיחות של מיתקני הספורט (להלן – כללי התקינות והבטיחות). תכנית המיתקנים תחייב, לאחר אישורה, את כל הגופים המנויים בסעיף 17ד. בסעיף 17ה(ה) מוצע להעניק לשרים סמכות, לאחר התייעצות עם המועצה הלאומית לספורט, לאשר לגופים המנויים בסעיף 17ד לבנות מיתקנים חדשים שלא לפי תכנית המיתקנים, ובלבד שיעמדו בכללי התקינות והבטיחות.

אמות מידה אחידות להקצאת המשאבים בתחום הספורט, וזאת תוך שמירה על העצמאות של הגופים השונים.

לסעיף 17ז

מוצע כי המלצות המועצה הלאומית לספורט בעניין אמות המידה לחלוקת המשאבים הציבוריים בתחום הספורט יועברו לאישור שר הספורט לאחר התייעצות עם שר האוצר והיועץ המשפטי לממשלה.

לסעיף 17ד

מוצע כי אמות המידה שיאושרו יחייבו את כל הגופים המנויים בסעיף.

⁹⁴ ס"ח התשמ"ה, עמ' 60; התשס"ח, עמ' 654.

הרכב המועצה 117. במועצה יהיו תשעה עשר חברים שימנו השרים כמפורט להלן:

- (1) שלושה עובדי המדינה שהם עובדי משרד התרבות והספורט;
- (2) שלושה עובדי המדינה שהם עובדי משרד האוצר;
- (3) עובד המדינה שהוא עובד משרד המשפטים;
- (4) שני נציגי הוועד האולימפי;
- (5) נציג המועצה להסדר ההימורים בספורט;
- (6) נציג מבין עובדי הרשויות המקומיות או נבחריהן;
- (7) נציג המועצה הציבורית לקידום ספורט הנשים בישראל;
- (8) נציג איל"ת – התאחדות ישראלית לספורט תחרותי לא אולימפי;
- (9) נציג ההתאחדות לספורט נכים;
- (10) נציג איגוד הכדורסל;
- (11) נציג ההתאחדות לכדורגל;
- (12) שני נציגי ציבור בעלי רקע בתחום הספורט;
- (13) נציג ציבור בעל רקע בחברה וכלכלה.

כשירות לכהונה כחבר המועצה	117. כשיר להתמנות כחבר במועצה, מי שמתמלאים בו תנאי הכשירות הקבועים בסעיפים 16א, 17 ו-17א לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975 ⁹⁵ .
אישור הוועדה לבדיקת מינויים	117ח. על מינוי חברים למועצה יחולו הוראות סעיף 18(א) לחוק החברות הממשלתיות, בשינויים המחויבים.
סייגים למינוי חברי המועצה	117ט. לא יכהן כחבר המועצה מי שמכהן כנושא משרה ביותר מגוף אחד מהגופים המנויים בסעיפים 17ה(4) עד 17ה(11); לענין פרק זה, "נושא משרה" – כהגדרתו בחוק החברות, וכל עובד הכפוף לו במישרין.

ד ב ר י ה ס ב ר

העניינים יהיו בהתאם לקבוע בחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975, בשינויים המחויבים מאופייה המיוחד של מועצת הספורט.

לסעיף 17ט

מוצע לקבוע כי לא יכהן כחבר במועצה מי שמכהן כנושא משרה ביותר מגוף אחד מהגופים המנויים בסעיפים 17ה(4) עד 17ה(11). סייג זה נועד למנוע פגיעה בייצוג הגופים במועצה ולמנוע מצב של ניגוד בין האינטרסים של הגופים המיוצגים במועצה. ניגוד עניינים זה עלול להתעורר אם אדם אחד שמכהן כנושא משרה ביותר מגוף אחד יכהן במועצה, מאחר שהדבר יציב אותו במצב מתמיד של ניגודי עניינים לא רק בין תפקידו כחבר במועצה לבין

לסעיף 117

מוצע כי המועצה הלאומית לספורט תורכב מנציגי הממשלה ומנציגי הגופים המובילים בתחום הספורט במדינה, וזאת במטרה לשמור על האיזון בין האינטרסים השונים. מוצע גם להוסיף למועצה נציגים של גופים ואוכלוסיות שלא היו קיימים במועצה להסדר ההימורים בספורט, דוגמת נציג של המועצה הציבורית לקידום ספורט נשים ונציג ההתאחדות לספורט נכים, דבר אשר יבטיח ייצוג הולם לאוכלוסיות אלה ויעזור בקידום הספורט בקרבם.

לסעיפים 117ז ו-117ח

מוצע לקבוע כי אופן מינוי חברים במועצה, תנאי כשירותם, סייגים למינויים, אישור המינויים והסדר ניגודי

⁹⁵ ס"ח התשל"ה, עמ' 132; התשס"ח, עמ' 802.

תקופת כהונת חבר המועצה	17. חבר המועצה יתמנה לתקופת כהונה של שלוש שנים, וניתן לשוב ולמנותו לשתי תקופות כהונה רצופות נוספות שכל אחת מהן לא תעלה על שלוש שנים.
הפסקת כהונת חבר המועצה	17.א. (א) חבר המועצה יחדל לכהן לפני תום התקופה שלה נתמנה בהתקיים אחת מאלה:
	(1) התפטר במסירת כתב התפטרות לשרים; השרים רשאים לעכב את תוקף ההתפטרות לא יותר מחודש ימים;
	(2) נעדר מארבע ישיבות רצופות של המועצה או משש ישיבות בתוך שנה, זולת אם השרים קבעו שהיתה סיבה מוצדקת להיעדרות;
	(3) נבצר ממנו למלא תפקידו;
	(4) הורשע בעבירה שלדעת השרים מפאת חומרתה, מהותה או נסיבותיה, אין זה ראוי שהוא יכהן כחבר המועצה;
	(5) נתמנה בהיותו עובד המדינה, וחדל מהיות עובד המדינה, אלא אם כן החליטו השרים אחרת;
	(6) השרים מצאו כי נתקיימה בו אחת הנסיבות הפוסלות אותו להיות כשיר לכהונה או כי אין הוא ממלא כראוי את תפקידו;
	(7) נתמנה לכהן כנושא משרה באחד מהגופים המנויים בסעיפים 17ה(4) עד 17ה(11), נוסף על כהונתו כנושא משרה בגוף שמטעמו הוא נבחר לכהן במועצה.
	(ב) נפסקה כהונתו של חבר המועצה מכל סיבה שהיא, ימנו השרים חבר מועצה אחר במקומו לפי הקבוע בסעיף 17.
סדרי עבודת המועצה	17.ב. המועצה תקבע את סדרי עבודתה ודיוניה.
מינוי יושב ראש המועצה וסגנו	17.ג. השרים ימנו יושב ראש למועצה וסגן יושב ראש מבין חברי המועצה שהם עובדי המדינה או נציגי ציבור.
מניין חוקי לקיום ישיבות המועצה	17.ד. מניין חוקי לקיום ישיבות המועצה הוא עשרה מבין חברי המועצה ובהם היושב ראש או סגן היושב ראש; החלטות יתקבלו ברוב דעות המועצה; היו הדעות שקולות, תכריע דעתו של היושב ראש.
ועדות המועצה	17.טו. (א) המועצה תמנה ועדות מבין חבריה ותקבע את תחומי פעולתן.
	(ב) במועצה תהיה ועדה לספורט הישגי אשר תמליץ למועצה בעניין מדיניות ארוכת טווח לספורט ההישגי; הרכב הוועדה יהיה –
	(1) שני נציגי מינהל הספורט שבמשרד התרבות והספורט מבין חברי המועצה;

- (2) שני נציגי הוועד האולימפי מבין חברי המועצה;
 (3) נציג שימונה על ידי יושב ראש המועצה מבין
 נציגי הציבור במועצה;
 (4) יושב ראש הוועדה ייבחר על ידי חברי הוועדה
 באישור המועצה.”;

(6) לפני סעיף 18 יבוא:

“פרק ד’ – ביצוע ותקנות”.

60. תיקון חוק להסדר ההימורים בספורט, התשכ”ז-1967* (בפרק זה – חוק להסדר הימורים בספורט) –

- (1) בסעיף 4, במקום סעיף קטן (א) יבוא:
 “(א) במועצה יהיו שבעה חברים שימנו שר האוצר ושר התרבות והספורט
 (בחוץ זה – השרים), שחבריה הם:
 (1) שני עובדי משרד האוצר;
 (2) שני עובדי משרד התרבות והספורט;
 (3) שלושה נציגי ציבור בעלי רקע בתחום החברה והכלכלה.”;
 (2) בסעיף 9 –

(1) במקום סעיף קטן (ב) יבוא:

- “(ב) יתרת ההכנסות המיועדות לחלוקה, לפי סעיף קטן (א), תחולק על
 ידי הגופים המפורטים בסעיף 17 לחוק הספורט, התשמ”ח-1988, בהתאם
 לאמות המידה שאושרו לפי סעיף 17(א) לחוק האמור.”;
 (2) סעיף קטן (ב) – בטל.

ד ב ר י ה ס ב ר

ההימורים בספורט תורכב משבעה חברים שימונו בידי
 השרים: ארבעה נציגי משרדי הממשלה ושלושה נציגי
 ציבור.

לסעיף 9(ב)

לאור הגדרת תפקידי המועצה הלאומית לספורט,
 שכוללים, בין השאר, קביעת אמות מידה לחלוקת המשאבים
 של המועצה להסדר ההימורים בספורט, מתייתר הצורך
 בסעיף 9(ב) לחוק הסדר ההימורים בספורט, התשכ”ז-
 1967, הקובע אמות מידה לחלוקת המשאבים של המועצה
 להסדר ההימורים בספורט.

לסעיף 9(ב)

מאחר שתפקידי המועצה הלאומית לספורט מכילים,
 בין השאר, גם את תפקידי הוועדה הציבורית אשר הוקמה
 מכוח סעיף 9(ב) לחוק להסדר ההימורים בספורט, התשכ”ז-
 1967, מוצע לבטל את סעיף 9(ב) לחוק האמור.

תפקידו האחר בתחום הספורט, אלא יציב אותו במצב של
 ניגוד עניינים נוסף בין האינטרסים של שני הגופים שהוא
 מכהן בהם בנושא משרה ומייצג אותם בתוך המועצה.

סעיף 60 לפסקה (1)

בעקבות הקמת מועצת הספורט והעברת חלק
 מסמכויות המועצה להסדר ההימורים בספורט למועצה
 הלאומית בספורט, מוצע לשנות את הרכב המועצה
 להסדר ההימורים בספורט באופן שיתאים בצורה מיטבית
 לתפקידיה החדשים של המועצה להסדר ההימורים
 בספורט.

לסעיף 4(א)

לאור ההצעה להקים את המועצה הלאומית לספורט
 לפי חוק הספורט, שחברים בה נציגי גופי הספורט השונים,
 ולאור התפקידים המוצעים למועצה הלאומית לספורט,
 קיים צורך להתאים את הרכב המועצה להסדר ההימורים
 בספורט למציאות החדשה. מוצע כי המועצה להסדר

* ס”ח התשכ”ז, עמ’ 142.

61. בחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975⁹⁷, בתוספת השניה, אחרי פרט (23) יבוא:
 תיקון חוק החברות הממשלתיות
- "(24) המועצה הלאומית לספורט שהוקמה מכוח חוק הספורט, התשמ"ח-1988."
62. (1) כהונת חברי המועצה להסדר ההימורים בספורט, כהרכבה בסעיף 4(א) לחוק האמור בנוסחו ערב כניסתו לתוקף של סעיף 60(1), תסתיים ביום כניסתו לתוקף של סעיף 4(א) בנוסחו בסעיף האמור.
- (2) השרים ימנו, עד תום שלושים ימים מיום כניסתו לתוקף של סעיף 59(5), את חברי המועצה להסדר ההימורים בספורט כהרכבה בסעיף 4(א) לחוק להסדר ההימורים בספורט בנוסחו בסעיף 60(1).
- (3) סעיף 9(ב1) לחוק להסדר ההימורים בספורט, בנוסחו בסעיף 60(2)(1), יחול על הקצאות המועצה להסדר ההימורים בספורט החל בתקציב שנת 2010 ואילך.
- (4) כהונת חברי הוועדה הציבורית שקמה מכוח סעיף 9(2) לחוק להסדר ההימורים בספורט תסתיים ערב כניסתו לתוקף של סעיף 59(5).

פרק ט"ז: סיוע למפעלים במצוקה (הוראת שעה)

63. בפרק זה – הגדרות

"החלטת הממשלה" – החלטת ממשלה מס' 150 מיום י"ח באייר התשס"ט (12 במאי 2009) ולפיה על המנהל הכללי של משרד התעשייה המסחר והתעסוקה, הממונה על התקציבים והחשב הכללי במשרד האוצר, להקים קרן, שתפעל למתן סיוע כלכלי למפעלים שנקלעו למצוקה בשל המצב הכלכלי כאמור באותה החלטת ממשלה וכנוסחה ביום קבלתה;

"הקרן" – הקרן שהוקמה לפי החלטת הממשלה;

"חוק הביטוח הלאומי" – חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995⁹⁸;

ד ב ר י ה ס ב ר

- סעיף 61 מוצע לתקן את חוק החברות הממשלתיות ולהוסיף את המועצה הלאומית לספורט לתוספת השניה של החוק האמור וזאת כדי להחיל את הכללים שנקבעו באותו חוק על המינויים למועצה הלאומית לספורט.
- סעיף 62 מוצע לקבוע הוראות מעבר לעניין החוק להסדר ההימורים בספורט.
- לפסקה (1)**
- כדי למנוע כפילות, מוצע כי כהונת חברי המועצה להסדר ההימורים בספורט, כהרכבה ערב אישור חוק זה, תפקע ביום כניסתו לתוקף של סעיף 2(1) הקובע הרכב חדש למועצה להסדר ההימורים בספורט.
- לפסקה (2)**
- מוצע כי השרים ימנו את חברי המועצה להסדר ההימורים בספורט, בהרכבה החדש, עד תום שלושים ימים מיום כניסתו לתוקף של הפרק העוסק במועצה הלאומית לספורט.
- סעיפים 63 עד 67** התשס"ט (12 במאי 2009) (בפרק זה – החלטת הממשלה) קבעה כי על המנהל הכללי של משרד התעשייה המסחר והתעסוקה, הממונה על התקציבים והחשב הכללי במשרד האוצר להקים קרן שתפעל למתן סיוע כלכלי למפעלים שנקלעו למצוקה בשל המצב הכלכלי (בפרק זה – הקרן). לעניין השימוש בכספים שיופקו בקרן קבעה החלטת הממשלה, כי המנהל הכללי של משרד התעשייה המסחר והתעסוקה, הממונה
- מוצע כי אמות המידה שאושרו לפי סעיף 17 יחולו על הקצאות המועצה להסדר ההימורים בספורט החל מתקציב שנת 2010.
- לפסקה (4)**
- מוצע שביטול הוועדה הציבורית שקמה לפי החוק להסדר ההימורים בספורט, ייכנס לתוקף ביום הקמת המועצה הלאומית לספורט.

⁹⁷ ס"ח התשל"ה, עמ' 132.

⁹⁸ ס"ח התשנ"ה, עמ' 210; התשס"ז, עמ' 431.

"חוק לתשלום חלקי" – הצעת חוק לתשלום חלקי של דמי הבראה במגזר הציבורי בשנים 2009 ו-2010 (הוראת שעה), התשס"ט-2009⁹⁹;

"מעביד ציבורי" – מעביד כהגדרתו בסעיף 2 בחוק לתשלום חלקי, למעט המדינה;
"סכום החיסכון" – הסכום שהופחת, לפי חוק תשלום חלקי, מדמי הבראה שעל מעביד ציבורי לשלם לעובדיו במהלך שנת 2009 או שנת 2010, לפי העניין;

"עובד" – כהגדרתו בסעיף 1 לחוק הביטוח לאומי, למעט עובד המדינה, מי שעובד אצל מעביד ציבורי ועובד במשק בית;

"שווי יום חופשה" – סכום השווה למחצית השכר החודשי, כשהוא מחולק ב-30;
"שכר חודשי" – השכר שממנו מגיעים דמי ביטוח לפי חוק הביטוח הלאומי בעד חודש ספטמבר 2009.

מקורות הקרן

64. (א) מעביד החייב בתשלום דמי ביטוח לאומי בעד עובד, לפי סעיף 342 לחוק הביטוח הלאומי, יהא חייב בתשלום סכום בשווי יום חופשתו של כל אחד מעובדיו בעבור חודש ספטמבר 2009 בלבד.

(ב) מעביד החייב בתשלום לפי סעיף קטן (א) ינכה מהשכר החודשי של העובד סכום השווה למחצית משווי יום חופשתו באופן שבו מנוכים דמי ביטוח לאומי.

(ג) מעביד ציבורי הכלול ברשימה שיפרסם שר האוצר, בצו, יעביר למוסד לביטוח לאומי, לא יאוחר מיום 31 באוקטובר של כל אחת מהשנים 2009 ו-2010, את סכום החיסכון שלו באותה השנה; הסכום שיעביר מעביד ציבורי למוסד יהיה לפי אישור של רואה חשבון מטעם המעביד הציבורי על סכום החיסכון.

גבייה וניכוי הוצאות

65. (א) המוסד לביטוח לאומי יגבה את הסכום המפורט בסעיף 2(א) בדרך שבה הוא גובה את דמי הביטוח הלאומי בעד אותו החודש; לעניין הגבייה והתשלום יחולו הוראות חוק הביטוח הלאומי, בשינויים המחויבים לפי העניין, כאילו היו דמי ביטוח לאומי.
(ב) המוסד לביטוח לאומי ינכה מהסכומים שגבה או שהועברו אליו לפי פרק זה הוצאות תפעול בשיעור של 0.5%.

ד ב ר י ה ס ב ר

החודשי כשהוא מחולק ב-30 (בפרק זה – שווי יום חופשה).
תשלום שווי יום החופשה של עובד יוטל – מחציתו על העובד ומחציתו על המעביד;

(2) הסכום הצפוי להיחסך בהוצאותיהם של מעסיקים במגזר הציבורי בהתאם להצעת חוק לתשלום חלקי של דמי הבראה במגזר הציבורי בשנים 2009 ו-2010 (הוראת שעה), התשס"ט-2009, למעט המדינה, ובתנאי שאין בסכום הצפוי להיחסך כאמור כדי להביא, במישרין או בעקיפין, לפינוי מקורות בתקציב המדינה. המעסיקים במגזר הציבורי שיעבירו את הסכום שצפוי להיחסך בהוצאותיהם כאמור יפורטו בצו שיפרסם שר האוצר.

עוד נקבע בהחלטת הממשלה, כי המוסד לביטוח לאומי הוא שייגבה או שאליו יועברו הכספים לטובת קרן הסיוע.

לפיכך מוצע לקבוע בחוק את ההוראות הדרושות לצורך גביית והעברת המקורות לקרן, כלהלן:

על התקציבים והחשב הכללי במשרד האוצר, התיאום עם הסתדרות העובדים החדשה ועם לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים, יקבעו את הכללים להפעלת הקרן. ואילו הפעלת הקרן בהתאם לכללים האמורים תיעשה, בהסכמה פה אחד של כל אלה: המנהל הכללי של משרד התעשייה המסחר והתעסוקה, הממונה על התקציבים במשרד האוצר, החשב הכללי במשרד האוצר, הסתדרות העובדים החדשה ולשכת התיאום של הארגונים הכלכליים.

מקורות הקרן, כפי שנקבעו בהחלטת הממשלה, יהיו:

(1) שווי יום חופשה של כל עובד כהגדרתו בסעיף 1 לחוק הביטוח לאומי, למעט עובד המדינה, מי שעובד אצל מעביד ציבורי ועובד במשק בית (בפרק זה – עובד), כאשר שווי יום חופשה מוגדר כסכום השווה למחצית השכר

⁹⁹ ה"ח התשס"ט, עמ' 332.

66. המוסד לביטוח לאומי יעביר לקרן את הסכומים שגבה או שקיבל לפי סעיפים 2 ו-3, העברת סכומים לקרן בניכוי הוצאות התפעול לפי סעיף 3(ב).

67. תקופת תוקפו של פרק זה תהיה עד מועד סיום הפעלתה של הקרן. תוקף

פרק י"ז: חשמל

68. בחוק משק החשמל, התשנ"ו-1996¹⁰⁰ – תיקון חוק משק החשמל

(1) בסעיף 2 –

(א) ההגדרה "רישיון אחר" – תימחק;

דבריו הסבר

והחשב הכללי במשרד האוצר, או נציגיהם, והסדרות העובדים החדשה ולשכת התיאום של הארגונים הכלכליים, בהסכמה פה אחד, ועל פי הכללים שייקבעו כמפורט לסעיף 1.

3. המקורות הכספיים לקרן יהיו כמפורט בסעיפים 4 ו-6 להלן.

4. לקבוע בחוק, כהוראת שעה, כי המוסד לביטוח לאומי יגבה בחודש ספטמבר 2009, מכלל העובדים המשתלמים בעד דמי ביטוח לאומי בעבור אותו חודש (להלן – עובד) וממעסיקיהם, סכום שיחושב כדלקמן:

א. מכל עובד כאמור יגבה סכום השווה למחצית משווי יום עבודתו, כהגדרתו להלן.

ב. מכל מעסיק של עובד כאמור יגבה סכום השווה לסכום שבסעיף א לעיל.

לעניין החלטה זו:

"עובד ציבור" – עובד שחל עליו הסדר אי תשלום דמי הבראה בשנים 2009/10;

"עובד" – כהגדרתו בסעיף 1 לחוק ביטוח לאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995, ולמעט עובד במשק בית, ולמעט עובד ציבור;

"שווי יום עבודה" – סכום השווה למחצית מהשכר החדשי, כהגדרתו להלן, כשהוא מחולק ב-30; "שכר חודשי" – השכר שממנו מגיעים דמי ביטוח.

5. המוסד לביטוח לאומי יעמיד את הסכומים שנגבו כאמור בסעיפים 4 ו-6 לטובת הקרן.

6. לקבוע בהוראת השעה לפי סעיף 4, כי הגופים שיפורטו בצו, שיקבע שר האוצר, יעבירו את סכום החיסכון בשל הסדר אי-תשלום דמי ההבראה בשנים 2009-2010 (להלן – ההסדר) לביטוח לאומי לטובת הקרן. "סכום החיסכון" – גובה דמי ההבראה שנחסכו לגוף בשל ההסדר.

סעיף 68 לפסקה (1)

(א) להגדרה "רישיון אחר" – ההגדרה אינה מופיעה בגוף החוק וקיומה מונע שימוש בצמד המילים רישיון אחר, לכן מוצע למחקה.

(1) חיוב עובד ומעסיק של העובד, כל אחד מהם – בתשלום מחצית משווי יום החופשה כאמור (סעיפים 2(א) ו-3(ב)); מוצע שהוראת פרק זה לא תחול על עובד המדינה, עובד במשק בית ומי שעובד אצל מעביד ציבורי (ראה ההגדרות עובד ומעביד ציבורי בסעיף 1). החרגת עובד המדינה ומי שעובד אצל מעביד ציבורי מחובת העברת התשלום לפי הוראות פרק זה באה על רקע הצעת חוק לתשלום חלקי של דמי הבראה כאמור לעיל;

(2) חיובם של המעסיקים במגזר הציבורי, שנקבעו בצו של שר האוצר, להעביר לקרן את הסכום שצפוי להיחסך בהוצאותיהם בהתאם להצעת חוק לתשלום חלקי של דמי הבראה כאמור לעיל, הוא סכום החיסכון (סעיף 2(ג));

(3) הסדרי הגבייה שיפעיל המוסד לביטוח לאומי לצורך גביית שווי יום החופשה בעד כל עובד כאמור (סעיף 3(א));

(4) הוצאות התפעול שהמוסד לביטוח לאומי יהיה רשאי לנכות מהסכומים שייגבו או שיועברו כאמור (סעיף 3(ב)).

כן מוצע לקבוע כי ההוראות המוצעות בפרק זה יהיו בתוקף עד מועד סיום הפעלתה של הקרן.

וזו נוסחה של החלטת ממשלה מס' 150 מיום י"ח באייר התשס"ט (12 במאי 2009):

"קרן סיוע למפעלים בתקופת המשבר הכלכלי"

1. בהמשך לסעיף 30 להסכם הקואליציוני שנחתם בין סיעת הליכוד לבין סיעת העבודה ביום 30 במרס 2009, להטיל על המנהל הכללי של משרד התעשייה המסחר והתעסוקה, על הממונה על התקציבים ועל החשב הכללי במשרד האוצר להקים קרן שתפעל למתן סיוע כלכלי למפעלים שנקלעו למצוקה בשל המצב הכלכלי (להלן – הקרן). המנהל הכללי של משרד התעשייה המסחר והתעסוקה, הממונה על התקציבים והחשב הכללי במשרד האוצר, בתיאום עם הסדרות העובדים החדשה ולשכת התיאום של הארגונים הכלכליים, יקבעו את הכללים להפעלת הקרן, לרבות מועדי תחילתה וסיום הפעלתה, את המבחנים ואמות המידה למתן סיוע באמצעותה, את אופן מתן הסיוע באמצעותה, את הפיקוח על השימוש של המפעלים בכספי הסיוע, כללי דיווח ובקרה, וכל עניין אחר הנוגע להפעלתה או לשימוש בכספיה.

2. הפעלת הקרן תיעשה על ידי המנהל הכללי של משרד התעשייה המסחר והתעסוקה, הממונה על התקציבים

¹⁰⁰ ס"ח התשנ"ו, עמ' 208; התשס"ח, עמ' 802.

(ב) בהגדרה "תעריפים", במקום הסיפה המתחילה במילה "למעט" יבוא "שמשלם ספק שירות חיוני לבעל רישיון, למעט תשלום שנקבע במכרז שפורסם בידי המדינה, וכל סוגי התשלומים שמשלם ספק שירות חיוני לצרכן בעבור ייצור או בעבור הסדרים לניהול הצריכה; לעניין זה, בעל רישיון, לרבות אם התשלומים נגבים על ידי אחר בעבורו";

(2) בסעיף 17(ג), במקום "הולכה" יבוא "ספק שירות חיוני" ואחרי "לבעל רישיון" יבוא "או לצרכן, והכל";

(3) אחרי סעיף 17 יבוא:

"ביצוע התשלומים – תנאי לתקופה של 17א. תנאי לתקופה של רישיון ספק שירות חיוני
התשלומים, המגיעים לבעל רישיון אחר מאותו בעל הרישיון ספק שירות חיוני. בסעיף זה, "התשלומים" – התשלומים הנדרשים מבעל רישיון ספק שירות חיוני לפי חוק זה או תנאי רישיונו."

פרק י"ח: מינהל מקרקעי ישראל

תיקון חוק מינהל מקרקעי ישראל
69. בחוק מינהל מקרקעי ישראל, התש"ך-1960¹⁰¹ (בפרק זה – חוק מינהל מקרקעי ישראל) –

דבריו הסבר

התשלומים המגיעים לבעל רישיון אחר (למשל בעל רישיון ניהול מערכת או בעל רישיון ייצור) ממנו, וזאת כדי להבטיח שיבצע את כל התשלומים המגיעים ממנו לבעל רישיון אחר ובכלל זה, ליצרן חשמל פרטי.

פרק י"ח מינהל מקרקעי ישראל (להלן – המינהל) הוא כללי הגוף אשר על פי חוק מינהל מקרקעי ישראל, התש"ך-1960 (להלן – חוק מינהל מקרקעי ישראל), מופקד על ניהול הקרקעות שבבעלות מדינת ישראל, הקרן הקיימת לישראל (להלן – הקק"ל) ורשות הפיתוח – קרקעות המהוות כ-93% מכלל הקרקעות במדינה.

עבודת המינהל כיום מאופיינת ברמת יעילות שאינה גבוהה. הדבר נובע בעיקר משיטת החכירה המטילה על המינהל נטל של חיכוך מתמיד עם ציבור החוכרים, וכן מריבוי התפקידים והמשימות אשר הוטלו על המינהל ואשר אינם מתפקידי ה"ליבה" של ניהול מקרקעי ישראל. המינהל פועל על פי מערכת החלטות מסורבלת ובמבנה ארגוני אשר אינו תואם את תהליכי העבודה הנדרשים לצורך ניהול המקרקעין בעת הזאת. מצב זה מונע מהמינהל לעמוד ביעדיו העיקריים: שיווק מקרקעין בהתאם לצורכי המשק, שמירה על מקרקעי ישראל, רישום זכויות במקרקעי ישראל בפנקסי המקרקעין ומתן שירותים לבעלי זכויות במקרקעין. כל זאת תוך ראייה כוללת של שמירה על מקרקעי ישראל כמשאב לטובת הציבור, הסביבה והדורות הבאים.

נוכח האמור לעיל ובהמשך להחלטת הממשלה מס' 117 מיום י"ח באייר התשס"ט (12 במאי 2009) (להלן – החלטת הממשלה מס' 117), להמלצות שבר"ח ועדת רונן

(ב) להגדרה "תעריפים" – מוצע לתקן את הסיפה של ההגדרה שלשונה כיום הוא "למעט תשלום שנקבע במכרז שפורסם בידי המדינה, שמשלם בעל רישיון הולכה לבעל רישיון מסיבות אלה;

1. נוכח ההתפתחות במשק החשמל והשינויים המבניים המתחייבים מהחוק, מוצע להרחיב את ההגדרה "תעריפים" באופן שתכלול לא רק תשלומים שמשלם בעל רישיון הולכה לבעל רישיון אחר, אלא תשלומים שמשלם כל בעל רישיון ספק שירות חיוני לבעל רישיון אחר;

2. מוצע להכליל בהגדרה גם תשלומים שמשלם ספק שירות חיוני לצרכן בעבור ייצור חשמל בידי הצרכן, וכן תשלומים לצרכן במסגרת הסדרי ניהול ביקושים לפי חוק החשמל;

3. מוצע להבהיר כי התשלומים המהווים תעריף, יכול שייגבו על ידי בעל הרישיון עצמו או על ידי אחר בעבורו, בין אם יש בידי רישיון לפי חוק זה ובין אם לאו, והכל כל עוד לא נקבע אחרת לפי הוראות החוק.

לפסקה (2)

מוצע לתקן את סעיף 17(ג) כדי להתאימו לתיקון ההגדרה "תעריפים", שכן בסעיף מוסדרים חובותיו של בעל רישיון ספק שירות חיוני לבצע את התשלומים בהתאם להגדרת התעריף (ראה דבריו הסבר לפסקה (1)(ב)).

לפסקה (3)

מוצע להוסיף את סעיף 17א, ולקבוע בו, כי תנאי לתקופה של רישיון ספק שירות חיוני יהיה ביצוע כל

¹⁰¹ ס"ח התש"ך, עמ' 57.

(1) בשם החוק, במקום "מינהל מקרקעי ישראל" יבוא "רשות מקרקעי ישראל";

(2) בסעיף 1 –

(א) לפני ההגדרה "מקרקעי ישראל" יבוא:

"חוק המקרקעין" – חוק המקרקעין, התשכ"ט-1969¹⁰²;

(ב) אחרי ההגדרה "המועצה" יבוא:

"פנקסי המקרקעין", "פנקסים" – כמשמעותם בחוק המקרקעין;

(3) במקום סעיף 2 יבוא:

"רשות מקרקעי ישראל, מנהל העובדיה
2. (א) מוקמת בזה רשות מקרקעי ישראל (להלן – הרשות), שתנהל את מקרקעי ישראל.

(ב) (1) ראש הממשלה והשרים ימנו מנהל לרשות אשר יהיה עובד המדינה; על מינויו של מנהל הרשות לא תחול חובת המכרז לפי סעיף 19 לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959¹⁰³; הודעה על המינוי תפורסם ברשומות.

(2) מנהל הרשות כפוף במישרין לשר, ונתונות לו הסמכויות של שר ושל נציב שירות המדינה לפי החוק האמור בפסקה (1), בכל עניין הנוגע לרשות ולעובדיה.

ד ב ר י ה ס ב ר

מגבלות משפטיות לא מעטות, ופוגעת ביעילות המשקית. העברת הבעלות במקרקעין אלה לידי החוכרים תמריץ את הפעילות הכלכלית במשק, תקל באופן משמעותי על החוכרים שלא יידרשו עוד לקבל את הסכמת המינהל לביצוע פעולות שונות, ותשחרר את הרשות החדשה ממטלות רבות המוטלות כיום על המינהל לצורך טיפול בחוכרים אלה. ברור מאליה כי מעת שתועבר הבעלות לידי החוכרים, והרשות החדשה לא תאלץ להידרש לטיפול בהם, היא תוכל לקיים בצורה יעילה ומיטבית את תפקידיה האחרים, בהתאם למטרות הרפורמה.

סעיף 69 לפסקאות (1) ו-(2)

בהתאם להחלטת הממשלה מס' 117 (אשר אימצה את החלטה מס' 5/ממ" של ועדת השרים בראשותו של ראש הממשלה לנושא רפורמה במקרקעי ישראל), שבה נקבעו ההסדרים לנושא הרפורמה במינהל והעברת הבעלות לידי החוכרים, מוצע להקים רשות אשר תבוא במקום המינהל ותיקרא רשות מקרקעי ישראל (להלן – הרשות). סמכויות המינהל יועברו לרשות עד יום י"ד בטבת התש"ע (31 בדצמבר 2009) והמבנה הארגוני של הרשות, אשר עקרוניתו נקבעו בהחלטת הממשלה, יורכב ממטה ושלוש חטיבות (עסקית, שמירה על הקרקע ושירות). בהמשך להחלטת הממשלה האמורה, ובשילוב עם החוק הקיים, נקבעו סדרי מינוי מנהל הרשות, סמכויותיו, דרכי סיום כהונתו והדין אשר יחול על עובדי הרשות.

– הוועדה לרפורמה במדיניות מקרקעי ישראל (אפריל 1997), ולהמלצות שבד"ח ועדת גדיש – הוועדה הציבורית לרפורמה במינהל מקרקעי ישראל (יוני 2005) (להלן – ועדת גדיש), מוצע לבצע רפורמה במינהל מקרקעי ישראל ובדרכי פעולתו. הרפורמה תהיה מבוססת על שני שינויים מרכזיים השלובים זה בזה. השינוי הראשון המוצע מתרכז במישור הארגוני, וזאת על ידי הפיכת המינהל לרשות פנים ממשלתית, שתוקם על בסיס דפוס עבודה מוכוון תהליך, במבנה של שלוש יחידות מקצועיות, שכל אחת מהן תעסוק באחד משלושה נושאים עיקריים: ליווי עסקאות וטיפול בחוכרים; הקצאה ושיווק של קרקעות בהתאם לצורכי המשק; שמירה על מקרקעי ישראל. עוד מוצע לקבוע, מעבר לסמכויות הניהול הכלליות המוענקות לרשות, את תחום תפקידיה ועיסוקיה העיקריים של הרשות, תוך העברת חלק מתפקידיה למשרדים המופקדים על נושאים אלה ומתן שירותים בדרך של מיקור חוץ.

השינוי השני שמוצע לקדמו במקביל לשינוי הראשון, הוא שינוי ביחס לזכויותיהם של פרטים במקרקעי ישראל. לאורך השנים מצאו ועדות ציבוריות שונות שעסקו בנושא, לרבות ועדת גדיש, כי ביחס למקרקעין עירוניים רצוי שהבעלות בהם תועבר לחוכריהם, כדי להביא לצמצום החיכוך בין המינהל לחוכרים. זכות החכירה לדורות זהה במובנים רבים לזכות בעלות; ואולם העובדה כי לפרטים רבים בישראל מוענקת זכות חכירה לדורות, תוך שיוך זכות הבעלות למדינה, לרשות הפיתוח או לק"ל, מייצרת

¹⁰² ס"ח התשכ"ט, עמ' 259.

¹⁰³ ס"ח התשי"ט, עמ' 86.

(ב1) בלי לגרוע מהוראות סעיף 6 לחוק נכסי המדינה, התשי"א-1951¹⁰⁴, מורשה מנהל הרשות, יחד עם חשב הרשות, לייצג את הממשלה בעסקאות כאמור בסעיפים 4 ו-5 לחוק האמור, למטרת ביצוע הוראות חוק זה, ולחתום בשם המדינה על מסמכים הנוגעים לעסקאות כאמור.

(ב2) ראו השרים כי מנהל הרשות אינו ממלא את תפקידו כראוי, וידיעו לו בהודעה מנומקת בכתב כי אם בתוך זמן סביר שנקבע בהודעה לא ימלא את המוטל עליו כפי שפורט בהודעה, יורו על סיום כהונתו; לא מילא המנהל את שהוטל עליו בתוך המועד שנקבע בהודעה כאמור, רשאים השרים להודיע לו על סיום כהונתו.

(ג) (1) עובדי הרשות יהיו עובדי המדינה, ויחול עליהם כל דין החל על עובדי המדינה.

(2) עובדי הרשות יהיו נתונים לפיקוחו של מנהל הרשות ויפעלו לפי הוראותיו;

(4) אחרי סעיף 2 יבוא:

"תפקידי הרשות 2א. תפקידי הרשות הם:

(1) הקצאת קרקעות למטרות מגורים, תעסוקה ולמטרות אחרות, במקומות ובהיקפים הנדרשים על פי צורכי המשק;

(2) רכישת קרקעות, פדיון קרקעות וסיוע להפקעת קרקעות;

(3) שמירת זכויותיהם של הבעלים במקרקעי ישראל;

(4) קידום הרישום של הזכויות במקרקעי ישראל בפנקסי המקרקעין;

(5) מתן שירות לבעלי זכויות במקרקעי ישראל, ככל הניתן בדרך של מיקור חוץ;

(6) פרסום נתונים בדבר זמינותם של מקרקעי ישראל לתכנון ולפיתוח;

(7) בכפוף לביצוע התפקידים המפורטים בפסקאות (1) עד (6) – שמירה על מקרקעי ישראל כמשאב לטובת הציבור, הסביבה והדורות הבאים;

(8) כל תפקיד אחר המוטל עליה לפי כל דין או לפי החלטת הממשלה";

(5) בסעיף 3, במקום "יפעל המינהל" יבוא "תפעל הרשות", במקום "פעולות המינהל" יבוא "פעולות הרשות" ובמקום "תקציבו" יבוא "תקציבה";

ד ב ר י ה ס ב ר

הניהול הכללית של הרשות, את התפקידים העיקריים שבהם תעסוק הרשות, כמפורט בסעיף 2א המוצע לחוק מינהל מקרקעי ישראל.

לפסקה (4)

בהתאם להחלטת הממשלה מס' 117, ולשם מתן ביטוי לעיקרי הרפורמה המוצעת, מוצע לקבוע, נוסף על סמכות

¹⁰⁴ ס"ח התשי"א, עמ' 52.

(6) בסעיף 4, במקום "מנהל המינהל" יבוא "מנהל הרשות" ובכל מקום, במקום "פעולות המינהל" יבוא "פעולות הרשות";

(7) בסעיף 4א, במקום סעיף קטן (א) יבוא:

"(א) במועצה יכהנו השר, שיהיה היושב ראש, וכן אחד עשר חברים נוספים שתמנה הממשלה, מהם שישה נציגי הממשלה וחמישה נציגי הקק"ל, כמפורט להלן:

- (1) נציג ראש הממשלה, מקרב עובדי משרד ראש הממשלה;
- (2) סגן הממונה על התקציבים במשרד האוצר;
- (3) נציג שר הפנים, מקרב עובדי משרדו;
- (4) נציג שר החקלאות ופיתוח הכפר, מקרב עובדי משרדו;
- (5) נציג שר הבינוי והשיכון, מקרב עובדי משרדו;
- (6) נציג שר המשפטים, מקרב עובדי משרדו;
- (7) חמישה נציגי הקק"ל מקרב חברי דירקטוריון הקק"ל או מקרב עובדי הקק"ל.

(1א) נציגי הממשלה במועצה יהיו כפופים למדיניות הממשלה, כפי שבאה לידי ביטוי בהחלטותיה.

(2א) היתה הצבעה בישיבת המועצה והיו הדעות שקולות בה, יהא ליושב הראש קול נוסף באותו עניין.

(3א) הממשלה רשאית למנות ממלא מקום לחבר המועצה, בדרך שבה היא ממנה חבר מועצה, ובלבד שלא יהיה ניתן למנות לממלא מקום, מי שלא ניתן למנות אותו לחבר המועצה;

(8) בסעיף 4ב, במקום "המינהל" יבוא "הרשות";

(9) בסעיף 4טו –

(א) בסעיף קטן (א), במקום "המינהל ינהל" יבוא "הרשות תנהל", במקום "של המינהל" יבוא "של הרשות", במקום "שבניהולו" יבוא "שבניהולה" והמילים "המתנהלים לפי חוק המקרקעין, התשכ"ט-1969" – יימחקו;

(ב) בסעיף קטן (ב) –

(1) בפסקה (2), במקום "המינהל" יבוא "הרשות", ובמקום "מרשם

המקרקעין כמשמעותם בסעיף 123 לחוק המקרקעין, התשכ"ט-1969" יבוא "המקרקעין";

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (7)

יצומצם מספר חבריה, וכן, בהתאם להמלצות ועדת גדיש ובהמשך להסכמת הקק"ל בעניין, מוצע כי המדינה תיוצג במועצה על ידי מספר חברים הגבוה ממספר החברים שייצגו את הקק"ל. חברי המועצה מטעם המדינה יהיו עובדי המדינה, אשר כפופים למדיניות הממשלה.

לפסקה (9)

מוצע לתקן את סעיף 4טו לחוק מינהל מקרקעי ישראל, שעניינו מאגר המידע ביחס לקרקעות שבניהול המינהל, אשר ימשיך להיות מנוהל בידי הרשות. בפנייה למאגר מידע זה ניתן לקבל פרטים שונים ביחס לזכויות לגבי

ההרכב המורחב של חברי מועצת מקרקעי ישראל – אשר בהתאם לנוסחו הקיים של חוק מינהל מקרקעי ישראל עומד על לא פחות משמונה עשר חברים ולא יותר מעשרים ושישה – מקשה על עבודתה של המועצה ופוגם ביעילותה. קושי נוסף נגרם מהשוויון הקיים במספרם של נציגי הממשלה ונציגי הקק"ל במועצה, וזאת על אף הפער המשמעותי שבין שיעור הקרקעות שבבעלות המדינה ורשות הפיתוח מזה לבין שיעור הקרקעות שבבעלות הקק"ל מזה. לפיכך מוצע, כי לשם ייעול עבודת המועצה

(2) בפסקאות (3) ו-(4), בכל מקום, במקום "למינהל" יבוא "לרשות";

(ג) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב1) אין במידע שבמאגר כדי להוות אישור מוסמך המעיד על מצב הזכויות לגבי מקרקעי ישראל";

(10) בסעיף 12 –

(א) בכותרת השוליים, במקום "הקניית בעלות בדירה בבנין רווי – הוראת שעה" יבוא "הקניית בעלות בנכס מקרקעין";

(ב) בסעיף קטן (א) –

(1) במקום ההגדרה "בנין רווי" יבוא:

"בנין רווי" – בנין הבנוי על מקרקעי ישראל, בן שתי קומות לפחות, שיש בו לא פחות מארבע דירות – דירה אחת לפחות בכל קומה";

(2) במקום ההגדרה "דירה", "חכירה", "לשכת רישום", "פנקס הבתים המשותפים", "פנקסים", "רשם", "שטר עסקה" יבוא:

"דירה", "חכירה", "לשכת רישום", "פנקס הבתים המשותפים", "רישום", "רשם", "שטר עסקה" – כמשמעותם לפי חוק המקרקעין;

(3) במקום ההגדרה "הקניית בעלות" יבוא:

"הקניית בעלות" – הקניית בעלות בנכס מקרקעין, בתמורה או בלא תמורה, מהבעלים לחוכר של אותו נכס מקרקעין;

"חוזה חכירה למטרת מגורים או תעסוקה" – למעט אחד מאלה:

ד ב ר י ה ס ב ר

חקלאי או גידול בעלי חיים, או חוזה חכירה למטרה שאינה חקלאית אשר קבועה בו זיקה לאחת מהמטרות האמורות. לאחר קבלת החלטה מתאימה במועצת מקרקעי ישראל (להלן – המועצה), בדבר הנכסים שהרשות תהיה רשאית להקנות בהם בעלות בלא תמורה או בתמורה שתיקבע על ידה, בהתאם להחלטת הממשלה האמורה, תציע הרשות לחוכר מקרקעין (כהגדרתו בתיקון המוצע לסעיף 14(א)) לחוק מינהל מקרקעי ישראל) את הבעלות במקרקעין, בלא תמורה או בתמורה, לפי העניין, סוגי הנכסים אשר תוקנה בהם בעלות והתמורה אשר תשולם, ככל שתשולם, בעד הקניית הבעלות, ייקבעו בידי המועצה, בהתאם להחלטת הממשלה האמורה, ובהתחשב, בין השאר, בגודל המגרש, במטרת החכירה (מגורים או תעסוקה, כהגדרתן בסעיף האמור), בדמי החכירה ששולמו ובמיקומם באזורים שונים בארץ, הזוכים בדרך כלל, לעידוד המדינה.

כדי לאפשר לרשות לבצע את העברת הבעלות באופן יעיל, תוך צמצום ניכר של החוכרים שיזדקקו לשירותיה, מוצע כי ביחס לנכסי מקרקעין שלגביהם ייקבע כי הבעלות בהם תועבר בלא תמורה, יאומץ, בשינויים המחויבים, המנגנון הקיים כיום בסעיף 12 לחוק מינהל מקרקעי ישראל. לפי מנגנון זה נשלחת לחוכר הודעה על הכוונה להעביר לו בעלות, ואם אין הוא מביע התנגדות לאמור

פרקעות שבניהול הרשות והוא משמש פרטים ומוסדות לצרכים שונים. עם זאת, המידע שבמאגר המידע אינו מדויק לחלוטין, ולעתים ייתכנו הבדלים בין המידע המופיע בו לבין הפרטים המדויקים המצויים בתיק הניהול הנוגע למקרקעין הרלוונטיים. על כן מוצע להבהיר כי אין לראות במידע שבמאגר אישור מוסמך ביחס לזכויות לגבי מקרקעין כאמור.

לפסקה (10)

לצורך מימוש מטרות הרפורמה, מוצע, בין השאר, לתקן ולהרחיב את תחולת סעיף 12 לחוק מינהל מקרקעי ישראל, בהתאם להחלטת הממשלה מס' 117. צעד ראשון לקראת העברת הבעלות במקרקעין לחוכרים, תוך יישום ראשוני של המלצות ועדת גדיש, התבצע כבר בתיקון האחרון לחוק האמור משנת 2006 – חוק מינהל מקרקעי ישראל (תיקון מס' 6), התשס"ו–2006 (ס"ח התשס"ו, עמ' 312), שם נקבע מנגנון להעברה של זכויות בעלות לחוכרי דירות בבניין רווי. כעת מוצע להרחיב את אותו הסדר ולהעביר בעלות לחוכרים לדורות של נכסי מקרקעין מסוגים נוספים – נכסים שהוחכרו למטרת מגורים או למטרת תעסוקה, למעט נכסים שהוחכרו על פי חוזה חכירה שבין מטרותיו כלולה גם מטרת עיבוד חקלאי, פרנסה ממשק

- (1) חוזה חכירה שבין מטרותיו כלולה גם מטרת עיבוד חקלאי, פרנסה ממשק חקלאי או גידול בעלי חיים (להלן – מטרה חקלאית);
- (2) חוזה חכירה למטרה שאינה מטרה חקלאית, אשר קבועה בו זיקה אל מקרקעין שהוקצו בהם זכויות למטרה חקלאית;”
- (4) במקום ההגדרה “חוכר” יבוא:
- ”חוכר” – מי שרשום או זכאי להירשם בפנקסי המקרקעין, ובכלל זה פנקס הבתים המשותפים, כחוכר של נכס מקרקעין על פי חוזה חכירה למטרת מגורים או תעסוקה, למעט –
- (1) חוכר משנה;
- (2) חוכר שהפר את חוזה החכירה עם הרשות, ולא תיקן את ההפרה;
- (3) חוכר של נכס מקרקעין שנבנה שלא כדין או שלא בהסכמת הרשות;”
- (5) אחרי ההגדרה “חוק התכנון והבניה” יבוא:
- ”נכס מקרקעין” – נכס מקרקעין ממקרקעי ישראל שהקניית הבעלות בו פטורה מתשלום, או נכס מקרקעין שהקניית הבעלות בו כפופה לתשלום;
- ”נכס מקרקעין שהקניית הבעלות בו פטורה מתשלום” – נכס מקרקעין אשר בהתאם להחלטת המועצה, על הרשות להציע את הקניית הבעלות בו בלא תמורה, לרבות דירה בבניין רווי;

ד ב ר י ה ס ב ר

הכללים החלים לפי חוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ”ג-1963, יחולו גם בעניין זה, לרבות לעניין הליכי השגה וערעור. הרשות תנפיק לחוכר שטר עסקה החתום על ידה, ובכפוף לתשלום כאמור בהודעה לחוכר, יוכל החוכר להגיש ללשכת רישום המקרקעין את שטר העסקה לשם העברת הבעלות בנכס על שמו. יצוין, כי גם לגבי העברת הבעלות בנכס מקרקעין בתמורה, אם לא ניתן יהיה לרשום את הבעלות על שם החוכר במרשם המקרקעין, בשל מגבלות שונות כאמור לעיל, יירשם החוכר כבעלים, לפי אותו מנגנון בעת שניתן יהיה לעשות כן לפי כל דין.

עוד מוצע, כי בהתאם למצב הקיים, גם לגבי סוגי נכסי המקרקעין הנוספים שיועברו לבעלות לפי תיקון זה, תהיה הרשות רשאית להתנות את הקניית הבעלות בתנאים ובהגבלות, לרבות לעניין הקניית זכויות בנכס המקרקעין בעתיד או התחייבות להקניה כאמור, מידי החוכר או מידי אדם אחר שיהיה בעל זכויות לגבי אותו נכס מקרקעין, ובלבד שלא ייקבעו סוגי תנאים או הגבלות שלא חלו על נכס המקרקעין או על העברת הזכויות בו, ערב מועד משלוח ההודעה לחוכר. כך לדוגמה יחולו על העברת הבעלות לפי סעיף 41 בנוסחו המוצע, המגבלות בדבר העברת זכויות לזרים כאמור בסעיף 2.3 להחלטת הממשלה מס’ 3759 מיום י”ב בסיוון התשס”ה (19 ביוני 2005).

בה, רשאית הרשות להגיש ללשכת רישום המקרקעין בקשה לרישום הבעלות בנכס המקרקעין על שם החוכר. ככל שלא קיימות מגבלות על רישום הבעלות, תיעשה העברה זו באופן אוטומטי בהתקשרות בין הרשות ובין לשכת רישום המקרקעין בלא צורך בפנייה של החוכר (הוא הבעלים החדש) ללשכת רישום המקרקעין – הכול בהתאם לתנאים המפורטים בתיקון המוצע לסעיף 41(ב). אם קיימת מגבלה על רישום הבעלות כאמור (למשל, אם רישום זכות הבעלות בגין החכירה מחייב רישום פרצלציה, או אם קיימת התחייבות של המינהל לרשום משכנתה בגין הלוואה שהחוכר נטל), תירשם הבעלות לפי אותו מנגנון, בעת שניתן יהיה לעשות כן לפי כל דין.

לגבי המקרים שבהם ייקבע כי הבעלות תועבר בתמורה, מוצע לפתח מנגנון יעיל אחר, אשר יצמצם את החיכוך שבין החוכר ובין רשויות המדינה בכל הניתן. בדומה למנגנון שבסעיף 41 הקיים, תישלח הודעה לחוכר גם לגבי העברות בתמורה, ואולם ביחס לנכסים אלה, ההודעה תכלול גם בקשת תשלום אשר תהא מורכבת מן התמורה בעד הקניית הבעלות, כפי שתיקבע, וכן ממס הרכישה שיידרש החוכר לשלם בשל הקניית הבעלות בתמורה. כדי לייעל את ההליך, מוצע כי הן התמורה והן מס הרכישה ייגבו במסגרת בקשת התשלום. יצוין, כי

”נכס מקרקעין שהקניית הבעלות בו כפופה לתשלום” – נכס מקרקעין, אשר בהתאם להחלטת המועצה, על הרשות להציע את הקניית הבעלות בו בתמורה, כמפורט באותה החלטה;”

(ג) במקום סעיף קטן (ב) יבוא:

”(ב) הרשות תשלח לכל חוכר של נכס מקרקעין שהקניית הבעלות בו פטורה מתשלום, הודעה, בדואר רשום, על כוונתה להקנות לו בעלות בנכס בלא תמורה (בסעיף זה – הודעה לחוכר הפטור מתשלום), ויחולו לעניין זה הוראות אלה:

”(1) הסכים החוכר בכתב, להקניית הבעלות על סמך ההודעה לחוכר הפטור מתשלום (בסעיף זה – כתב הסכמה), או לא הודיע לרשות, בתוך 60 ימים מיום משלוח ההודעה האמורה, על התנגדותו להקניה כאמור, וזכותו בנכס נרשמה בפנקסי המקרקעין ביחס לכל המקרקעין או לחלק בלתי מסוים מהם, תגיש הרשות ללשכת הרישום בקשה, בחתימת נציג הרשות, לרישום הבעלות על שם החוכר על סמך ההודעה לחוכר הפטור מתשלום (בסעיף זה – בקשה לרישום); היתה זכות החוכר בנכס רשומה בחלק מסוים מהמקרקעין, או שלא היתה רשומה כלל, תוגש הבקשה לרישום במועד שבו יהיה ניתן לרשום את זכות הבעלות בשל אותה חכירה, ובלבד שהרשות תהא רשאית להגיש בקשה לרישום זכות הבעלות כאמור, לפי כל דין.

(2) הגישה הרשות ללשכת רישום בקשה לרישום לפי הוראות פסקה (1) יחולו הוראות אלה:

(א) הרשם ירשום בפנקסי המקרקעין את הבעלות בנכס על שם החוכר, ובלבד שבבקשה לרישום ייכלל אישור מאת הרשות ולפיו נשלחה הודעה לחוכר הפטור מתשלום, והחוכר הסכים להקניית הבעלות או לא הודיע לרשות על התנגדותו להקניה כאמור בתוך התקופה האמורה בפסקה (1);

(ב) לא יידרשו, כתנאי לרישום הבעלות על שם החוכר, מסמכים או אישורים נוספים על האישור האמור בפסקת משנה (א), ובכלל זה שטר עסקה, ייפוי כוח מאת החוכר, וכל מסמך או אישור המהווה הוכחה לכך ששולמו תשלומי החובה, למעט לעניין תשלומי החובה שהיו נדרשים לצורך רישום החכירה בנכס, ככל שמדובר בחכירה שלא היתה רשומה.

ד ב ר י ה ס ב ר

לבסוף יודגש, כי מרבית הוראות סעיף 41 בנכס המוצע, ובכלל זה ההוראות לעניין המנגנון המיוחד להעברת בעלות, לא יחולו על העברת בעלות בנכס מקרקעין אשר ייקבע בהחלטת מועצה, בהתאם להחלטת הממשלה מס' 117, כי היא כפופה לתשלום תמורה מלאה שתיקבע לפי שומה פרטנית.

כן מוצע, כי גם ביחס לסוגי נכסי המקרקעין הנוספים שהבעלות בהם תועבר לפי תיקון זה, יחול ההסדר הקיים כיום בסעיף 41(ו) לחוק מינהל מקרקעי ישראל, ולפיו כאשר אדם אחר קיבל זכות כלשהי ביחס לזכותו של החוכר בנכס (למשל משכנתה), ולאחר מכן הועברה לחוכר הבעלות בנכס, תחול זכותו של אותו אדם ביחס לזכות הבעלות שהועברה לחוכר.

(בו) הרשות תשלח לכל חוכר של נכס שהקניית הבעלות בו כפופה לתשלום, הודעה, בדואר רשום, על כוונת הרשות להקנות לו בעלות בנכס בכפוף לתשלום כפי שיפורט בה, הכולל את התמורה בעד הקניית הבעלות וכן תשלום מס רכישה כמשמעותו בסעיף 9 לחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג-1963¹⁰⁵, בשיעור שנקבע בסעיף האמור או לפיו, לגבי אותה תמורה (בסעיף קטן זה – הודעה לחוכר החייב בתשלום), ויחולו הוראות אלה:

(1) היתה זכותו של החוכר בנכס רשומה בפנקסי המקרקעין, למעט אם היתה זו זכות חכירה בחלק מסוים במקרקעין, יצורף להודעה לחוכר החייב בתשלום, שטר עסקה החתום על ידי הרשות, לרישום הבעלות בנכס על שמו של החוכר, בכפוף לביצוע מלוא התשלום כמפורט בהודעה לחוכר (להלן – שטר העסקה); לא היתה זכותו של החוכר בנכס רשומה בפנקסי המקרקעין, או שהיתה רשומה כזכות חכירה בחלק מסוים במקרקעין, תשלח הרשות לחוכר את שטר העסקה במועד שבו יהיה ניתן לרשום את זכות הבעלות בשל אותה חכירה, ובלבד שהרשות תהא רשאית להגיש בקשה לרישום זכות הבעלות כאמור, לפי כל דין.

(2) הגיש החוכר ללשכת הרישום את שטר העסקה להעברת הבעלות בנכס על שמו, כאמור בפסקה (1), יחולו הוראות אלה:

(א) הרשם ירשום בפנקסי המקרקעין את הבעלות בנכס על שם החוכר, ובלבד שצורפו לבקשה שטר העסקה כאמור בפסקה (1), כשהוא חתום גם בידי החוכר, וכן הוכחה לכך שהתשלום שולם לרשות במועד, כמפורט בהודעה לחוכר.

(ב) על רישום הבעלות כאמור בפסקת משנה (א) יחולו הוראות חוק המקרקעין והתקנות שלפיו, ואולם לא יידרשו כתנאי לרישום הבעלות על שם החוכר, ייפוי כוח מאת הרשות, וכל מסמך או אישור המהווה הוכחה לכך ששולמו תשלומי החובה, למעט לעניין תשלומי החובה שהיו נדרשים לצורך רישום החכירה בנכס, ככל שמדובר בחכירה שלא היתה רשומה.

(ד) בסעיף קטן (ג) –

(1) במקום פסקה (1) יבוא:

"(1) הרשות רשאית להתנות את הקניית הבעלות לפי סעיף זה בתנאים ובהגבלות, לרבות לעניין הקניית זכויות בנכס המקרקעין בעתיד או התחייבות להקניה כאמור, מידי החוכר או מידי אדם אחר שיהיה בעל זכויות לגבי אותו נכס מקרקעין, ובלבד שלא ייקבעו סוגי תנאים או הגבלות שלא חלו על נכס המקרקעין או על העברת הזכויות בו, במועד משלוח ההודעה לחוכר כאמור בסעיף קטן (ב) או (ב1), לפי העניין (להלן – הודעה לחוכר).";

(2) בפסקה (2), במקום "קבע המינהל" יבוא "קבעה הרשות", במקום "יצוין זאת בבקשה לרישום" יבוא "תציין זאת בבקשה לרישום או בשטר העסקה, לפי העניין", ובמקום "בפנקס הבתים המשותפים" יבוא "בפנקסי המקרקעין";

¹⁰⁵ ס"ח התשכ"ג, עמ' 156.

(ה) בסעיף קטן (ד) –

(1) ברישה, אחרי "הודעה לחוכר" יבוא "או תשלום לפיה";

(2) בפסקה (1), אחרי "התשכ"ג-1963" יבוא "לגבי נכס מקרקעין שהקניית הבעלות בו לידי החוכר פטורה מתשלום";

(ו) בסעיף קטן (ה) –

(1) לפני "הוראת כל דין" יבוא "בכפוף להוראות סעיפים קטנים (ב)(2)(ב) ו-(ב)(1)(2)(ב)";

(2) במקום "בעלות בדירה" יבוא "בעלות בנכס מקרקעין" ובמקום "זכויות בדירה" יבוא "זכויות בנכס מקרקעין";

(ז) בסעיף קטן (ו), במקום "דירה בבנין רווי" יבוא "נכס מקרקעין", במקום "בדירה" יבוא "באותו נכס מקרקעין" ובמקום "המינהל יביא" יבוא "הרשות תביא";

(ח) בסעיף קטן (ח)(2), במקום "מהמינהל" יבוא "מהרשות" ובמקום "בדירה בבנין רווי" יבוא "בנכס מקרקעין";

(ט) אחרי סעיף קטן (ח) יבוא:

"(ט) הוראות סעיף זה לא יחולו לענין נכסים שהמועצה קבעה כי התמורה בעד הקניית הבעלות בהם לחוכריהם, תיקבע על פי שומה פרטנית בלבד בלא אפשרות לתשלום על פי שומה כללית, ואולם הוראות סעיף קטן (ג) יחולו לענין נכסים כאמור, בשינויים המחויבים ובשינוי זה:

בסעיף קטן (ג)(1), במקום הסיפה החל במילים "מועד משלוח ההודעה לחוכר" יבוא "במועד עריכת ההסכם להקניית הבעלות";

(11) אחרי סעיף 4 יבוא:

"פטור מתשלומי יח. העברת בעלות במקרקעי ישראל בין המדינה, רשות הפיתוח חובה להעברת קרקע והקק"ל לבין עצמם, תהיה פטורה מתשלום חובה כלשהו. בין המדינה, רשות הפיתוח והקק"ל

(12) אחרי סעיף 7 יבוא:

"הוראת מעבר 8. (א) בכל פעולה, הסכם, התקשרות או עסקה שנעשתה על ידי מינהל מקרקעי ישראל או שמינהל מקרקעי ישראל היה צד לה, לרבות בשם בעליהם של מקרקעי ישראל, ערב מועד הקמת הרשות, תבוא הרשות במקום מינהל מקרקעי ישראל; ואולם אם נקבע בהחלטת הממשלה או לפי חוק, כי גוף אחר יבוא במקום מינהל מקרקעי ישראל לענין פעולה, הסכם, התקשרות או עסקה מסוימים, יבוא אותו הגוף כאמור.

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (12)

לפסקה (11)

כדי להבטיח את הרציפות במעבר בין המינהל לבין הרשות, מוצע לקבוע הוראת מעבר ולפיה הרשות תבוא במקום המינהל לכל דבר וענין, ואולם בהחלטת הממשלה או לפי דין ניתן יהיה להעביר תחומים, פעולות, הסכמים, התקשרויות או עסקאות לאחריותו של גוף אחר.

מוצע כי העברת בעלות במקרקעי ישראל בין המדינה, רשות הפיתוח והקק"ל, לבין עצמם, תהיה פטורה מתשלומי חובה ובכלל זה מסים עירוניים, לרבות היטל השבחה או חלף היטל השבחה או תשלומים מכוח ההסכם בדבר התשלומים מאת מינהל מקרקעי ישראל לרשויות המקומיות, שהיה קיים לפני תחילתו של חוק התכנון והבניה (תיקון מס' 18), התשמ"א-1981 (ס"ח התשמ"א, עמ' 184).

(ב) בסעיף זה –

"מינהל מקרקעי ישראל" – כמשמעותו בחוק זה, בנוסחו

ערב מועד הקמת הרשות;

"מועד הקמת הרשות" – ט"ו בטבת התש"ע (1 בינואר

2010).

תיקון חוק מינהל
מקרקעי ישראל
– הוראת שעה

70. בתקופה שמיום כ"ו באב התשס"ט (16 באוגוסט 2009) עד יום י"ד בטבת התש"ע (31 בדצמבר 2009), ייקרא סעיף 41 לחוק מינהל מקרקעי ישראל כך:

(1) בסעיף קטן (א), בהגדרות "חוכר", "נכס מקרקעין שהקניית הבעלות בו פטורה מתשלום" ו"נכס מקרקעין שהקניית הבעלות בו כפופה לתשלום", בכל מקום, במקום "הרשות" יבוא "המינהל";

(2) בסעיף קטן (ב) –

(א) ברישה, במקום "הרשות תשלח" יבוא "המינהל ישלח" ובמקום "כוונתה" יבוא "כוונתו";

(ב) בפסקה (1), במקום "לרשות" יבוא "למינהל", במקום "תגיש הרשות" יבוא "יגיש המינהל", במקום "הרשות" יבוא "המינהל" ובמקום "שהרשות תהא רשאית" יבוא "שהמינהל יהא רשאי";

(ג) בפסקה (2), במקום "הגיש הרשות" יבוא "הגיש המינהל", במקום "הרשות" יבוא "המינהל" ובמקום "לרשות" יבוא "למינהל";

(3) בסעיף קטן (ב) –

(א) ברישה, במקום "הרשות תשלח" יבוא "המינהל ישלח" ובמקום "הרשות" יבוא "המינהל";

(ב) בפסקה (1), במקום "הרשות" יבוא "המינהל";

(ג) בפסקה (2), במקום "לרשות" יבוא "למינהל" ובמקום "הרשות" יבוא "המינהל";

(ד) בפסקה (3), במקום "תשלח הרשות" יבוא "ישלח המינהל" ובמקום "שהרשות תהא רשאית" יבוא "שהמינהל יהא רשאי";

(4) בסעיף קטן (ג) –

(א) בפסקה (1), במקום "הרשות רשאית" יבוא "המינהל רשאי";

(ב) בפסקה (2), במקום "קבעה הרשות" יבוא "קבע המינהל" ובמקום "תציין" יבוא "יציין";

(5) בסעיף קטן (ו) במקום "הרשות תביא" יבוא "המינהל יביא";

(6) בסעיף קטן (ח) (2), במקום "מהרשות" יבוא "מהמינהל".

תיקון חוק מקרקעי
ישראל

71. בחוק מקרקעי ישראל, התש"ך-1960¹⁰⁶, בסעיף 2 –

(1) בפסקה (6), הסיפה החל במילים "ואולם העברת בעלות" – תימחק;

ד ב ר י ה ס ב ר

ופשוט של תהליך חילופי המקרקעין, מוצע לתקן את סעיף 61 לחוק מקרקעי ישראל, התש"ך-1960 (להלן – חוק מקרקעי ישראל) ולקבוע שלא יהיה צורך בהבאת העסקאות לאישור ועדת הכספים של הכנסת.

סעיף 71 לפסקה (1)

לשם יישום הרפורמה בדבר העברת הבעלות בקרקעות לידי החוכרים יידרשו חילופי מקרקעין בהיקף גדול בין המדינה לבין הקק"ל. כדי לאפשר יישום מהיר

¹⁰⁶ ס"ח התש"ך, עמ' 56.

- (2) בפסקה (7), במקום הסיפה החל במילים "מקרקעין כאלה" יבוא "בעלות במקרקעין כאלה שהם קרקע עירונית".
72. בחוק אזוריים חופשיים לייצור בישראל, התשנ"ד-1994¹⁰⁷ –
- (1) בסעיף 18(א), במקום "מינהל" יבוא "רשות" ובמקום "המינהל" יבוא " הרשות";
- (2) בסעיף 20 –
- (א) בכל מקום, במקום "המינהל" יבוא "הרשות";
- (ב) בסעיף קטן (ב)(2), במקום "שיקבע המינהל" יבוא "שתקבע הרשות";
- (3) בסעיף 23(ד), במקום "למינהל" יבוא "לרשות" ובמקום "שבינו" יבוא "שבינה".
73. בחוק איסור נהיגה ברכב בחוף הים, התשנ"ז-1997¹⁰⁸, בסעיף 4(ב)(1), במקום "מינהל" יבוא "רשות".
74. בחוק בינוי ופינוי של אזורי שיקום, התשכ"ה-1965¹⁰⁹, בסעיף 6(א)(11), במקום "מינהל", יבוא "רשות".
75. בחוק בית הספר החקלאי מקווה ישראל, התשל"ו-1976¹¹⁰, בתוספת, ברישה, במקום "מינהל" יבוא "רשות".
76. בחוק בית חולים באשדוד (הקמה והפעלה), התשס"ב-2002¹¹¹ –
- (1) בסעיף 3(א), במקום "ומינהל" יבוא "ורשות";
- (2) בסעיף 5(א), במקום "לחוק מינהל מקרקעי ישראל" יבוא "לחוק רשות מקרקעי ישראל", ובמקום "מועצת מינהל" יבוא "מועצת".
77. בחוק גנים בוטניים, התשס"ו-2006¹¹², בסעיף 4(ב)(4), במקום "מינהל" יבוא "רשות".

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (2)

שונים אשר מתייחסים למינהל ולחוק מינהל מקרקעי ישראל. תחילתם של תיקוני חקיקה אלה תהא במועד התחילה של התיקון בדבר הקמת הרשות.

סעיפים מוצע כי תחילתו של התיקון לעניין הרפורמה 70 ו-102 בדבר העברת הבעלות בקרקעות לידי החוכרים תהא ביום כ"ו באב התשס"ט (16 באוגוסט 2009), וכי תחילתו של התיקון בעניין הקמת הרשות שתבוא במקום המינהל תהא ביום ט"ו בטבת התש"ע (1 בינואר 2010). בשל הפרש הזמנים שבין שני מועדי התחילה, נקבעה הוראת שעה המתקנת ומתאימה את המינוחים שברפורמה בדבר העברת הבעלות בקרקעות, אשר כבר מתייחסים לרשות מקרקעי ישראל ולא למינהל (סעיף 70 להצעת החוק).

בשל הרפורמה המוצעת במקרקעי ישראל, צפוי כי היקף העברות הבעלות לחוכרים הקיימים והקצאה עתידית של זכויות הבעלות בקרקעות, יעלה בעתיד על מאתיים אלף דונם, שהיא המגבלה הקבועה כיום בסעיף (7) לחוק מקרקעי ישראל. לפיכך, מוצע להסיר את המגבלה הכמותית האמורה ולהותיר בעינה את המגבלה הנוגעת לייעודה של הקרקע (קרקע עירונית).

סעיפים בהמשך לתיקון המוצע בסעיף 69(1) ו-3 להצעת 72 עד החוק, בדבר הקמת הרשות שתבוא במקום המינהל לכל דבר ועניין, מוצע במקביל לערוך את ההתאמות והתיקונים הנדרשים, בחוקים

¹⁰⁷ ס"ח התשנ"ד, עמ' 216.

¹⁰⁸ ס"ח התשנ"ז, עמ' 84.

¹⁰⁹ ס"ח התשכ"ה, עמ' 279.

¹¹⁰ ס"ח התשל"ו, עמ' 222.

¹¹¹ ס"ח התשס"ב, עמ' 124.

¹¹² ס"ח התשס"ו, עמ' 250.

78. בחוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, התשנ"ח-1998¹¹³, תיקון חוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה
79. בחוק הדיור הציבורי (זכויות רכישה), התשנ"ט-1998¹¹⁴ –
(1) בסעיף 1, בהגדרה "רכישה", במקום "מינהל" יבוא "רשות";
(2) בסעיף 3(ו), במקום "מינהל" יבוא "רשות".
80. בחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967¹¹⁵, בתוספת השניה, בחלק א' –
(1) בסעיף 10, בכל מקום, במקום "מינהל" יבוא "רשות";
(2) בסעיף 12, במקום "מינהל" יבוא "רשות".
81. בחוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, התשנ"ח-1998¹¹⁶, בתוספת השניה, בסעיף 17, במקום "מינהל" יבוא "רשות".
82. בחוק הסדרת הטיפול בחופי הכינרת, התשס"ח-2008¹¹⁷, בסעיף 13(5), בכל מקום, במקום "מינהל" יבוא "רשות".
83. בחוק ההתיישבות החקלאית (סייגים לשימוש בקרקע חקלאית ובמים), התשכ"ז-1967¹¹⁸ –
(1) בסעיף 4, במקום "מינהל" יבוא "רשות";
(2) בסעיף 10, בכל מקום, במקום "מינהל" יבוא "רשות";
(3) בסעיף 18, במקום "מינהל" יבוא "רשות".
84. בחוק יישום תכנית ההתנתקות, התשס"ה-2005¹¹⁹, בסעיף 85(ד)(1), במקום "מינהל" יבוא "רשות" ובמקום "אישור" יבוא "אישורה".
85. בחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985¹²⁰, בסעיף 40(ד), במקום "חוק מינהל מקרקעי ישראל" יבוא "חוק רשות מקרקעי ישראל".
86. בחוק כביש ארצי לישראל, התשנ"ה-1994¹²¹, בסעיף 8(ג), בכל מקום, במקום "מינהל" יבוא "רשות".
87. בחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג-1963¹²² –
(1) בסעיף 19(3), במקום "מינהל" יבוא "רשות";
(2) בסעיף 39(9), במקום "מינהל" יבוא "רשות".
88. בחוק המכר (דירות), התשל"ג-1973¹²³, בסעיף 8(ב), במקום "מינהל" יבוא "רשות", במקום "ידיו" יבוא "ידיה", במקום "מוכר" יבוא "מוכרת" ובמקום "קיבל" יבוא "קיבלה".

¹¹³ ס"ח התשנ"ח, עמ' 202.

¹¹⁴ ס"ח התשנ"ט, עמ' 2.

¹¹⁵ ס"ח התשכ"ז, עמ' 116.

¹¹⁶ ס"ח התשנ"ח, עמ' 348.

¹¹⁷ ס"ח התשס"ח, עמ' 450.

¹¹⁸ ס"ח התשכ"ז, עמ' 108.

¹¹⁹ ס"ח התשס"ה, עמ' 142.

¹²⁰ ס"ח התשמ"ה, עמ' 60.

¹²¹ ס"ח התשנ"ה, עמ' 38.

¹²² ס"ח, התשכ"ג, עמ' 156.

¹²³ ס"ח התשל"ג, עמ' 196.

89. תיקון חוק המכר (דירות) (הבטחת השקעות של רוכשי דירות) (הבטחת השקעות של רוכשי דירות) – בסעיף 2ב – בחוק המכר (דירות) (הבטחת השקעות של רוכשי דירות), התשל"ה-1974¹²⁴,
(1) בסעיף קטן (א)(3), בכל מקום, במקום "מינהל" יבוא "רשות" ובמקום "התחייב" יבוא "התחייבה";
(2) בסעיף קטן (ב), בכל מקום, במקום "המינהל" יבוא "הרשות";
(3) בסעיף קטן (ג), במקום "חוייב" יבוא "חויבה", במקום "הוא האחראי" יבוא "היא האחראית" ובכל מקום, במקום "המינהל" יבוא "הרשות".
90. תיקון חוק מקרקעי ציבור (סילוק פולשים) – בסעיף 1 – בחוק מקרקעי ציבור (סילוק פולשים), התשמ"א-1981¹²⁵ –
(1) בסעיף 1 –
(א) במקום ההגדרה "המינהל" יבוא:
"הרשות" – רשות מקרקעי ישראל";
(ב) בהגדרה "הממונה", בכל מקום, במקום "המינהל" יבוא "הרשות";
(2) בסעיף 2(א), במקום "מחוז" יבוא "מרחב";
(3) בסעיף 5(א), במקום "במינהל" יבוא "ברשות";
(4) בסעיף 75(ג)(2), במקום "מינהל" יבוא "רשות".
91. תיקון חוק משק הדלק (קידום התחרות) – בסעיף 1 – בחוק משק הדלק (קידום התחרות), התשנ"ד-1994¹²⁶ –
(1) בסעיף 1 –
(א) במקום ההגדרה "המינהל" יבוא:
"הרשות" – רשות מקרקעי ישראל";
(ב) בהגדרה "חוזה בלעדיות", במקום "מינהל" יבוא "רשות";
(2) בסעיף 5, במקום "שיווק" יבוא "שיווקה", במקום "שעליו" יבוא "שעליה" ובכל מקום, במקום "המינהל" יבוא "הרשות" ובמקום "ישווק" יבוא "תשווק";
(3) בסעיף 6, במקום "המינהל" יבוא "הרשות".
92. תיקון חוק נכסי המדינה – בחוק נכסי המדינה, התשי"א-1951¹²⁷, בסעיף 6, בכל מקום, במקום "מינהל" יבוא "רשות".
93. תיקון חוק לעידוד בניית דירות להשכרה – בחוק לעידוד בניית דירות להשכרה, התשס"ז-2007¹²⁸, בסעיף 6(ב), בכל מקום, במקום "מינהל" יבוא "רשות".
94. תיקון חוק לקידום יישובם של מפוני גוש קטיף, חבל עזה וצפון השומרון, התשס"ח-2008¹²⁹, בסעיף 3 –
(1) בסעיף קטן (ד), במקום "מינהל" יבוא "רשות", במקום "יהיה" יבוא "תהא" ובמקום "ערוך" יבוא "ערוכה";
(2) בסעיף קטן (ה)(1), במקום "מינהל" יבוא "רשות".

¹²⁴ ס"ח התשל"ה, עמ' 14.

¹²⁵ ס"ח התשמ"א, עמ' 105.

¹²⁶ ס"ח התשנ"ד, עמ' 270.

¹²⁷ ס"ח התשי"א, עמ' 52.

¹²⁸ ס"ח התשס"ז, עמ' 282.

¹²⁹ ס"ח התשס"ח, עמ' 410.

- (1) בסעיף 1, במקום ההגדרה "מינהל מקרקעי ישראל" יבוא:
"רשות מקרקעי ישראל" – כהגדרתה בחוק רשות מקרקעי ישראל¹⁵¹;
- (2) בסעיף 26(ב), במקום "מינהל" יבוא "רשות";
- (3) בסעיף 52(א), במקום "מינהל" יבוא "רשות";
- (4) בסעיף 53(ב)(1), במקום "מינהל" יבוא "רשות".
96. בחוק הרשות לפיתוח הגליל, התשנ"ג-1993¹⁵¹, בסעיף 9(א)(2), במקום "מינהל" יבוא "רשות" ובמקום "המינהל" יבוא "הרשות".
97. בחוק הרשות לפיתוח הנגב, התשנ"ב-1991¹⁵², בסעיף 9(א)(2), במקום "מינהל" יבוא "רשות" ובמקום "המינהל" יבוא "הרשות".
98. בחוק רשות נאות מרפא, התשל"ג-1973¹⁵³, בסעיף 2(א)(1), במקום "מינהל" יבוא "רשות".
99. בחוק רשות פיתוח (העברת נכסים), התש"י-1950¹⁵⁴, בסעיף 3(10), במקום "מינהל" יבוא "רשות".
100. בחוק שמירת הניקיון, התשמ"ד-1984¹⁵⁵, בסעיף 12(א), במקום "מינהל" יבוא "רשות".
101. בחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965¹⁵⁶ –
- (1) בסעיף 6א(א)(10), במקום "מינהל" יבוא "רשות";
- (2) בסעיף 7(א)(10), במקום "מינהל" יבוא "רשות";
- (3) בסעיף 18(ב)(2), במקום "מינהל" יבוא "רשות";
- (4) בסעיף 33א(7), במקום "מינהל" יבוא "רשות";
- (5) בסעיף 259(ד) –
- (א) ברישה, במקום "חוק מינהל מקרקעי ישראל" יבוא "חוק רשות מקרקעי ישראל";
- (ב) בפסקה (2), במקום "שהחכיר מינהל" יבוא "שהחכירה רשות", במקום "אליו" יבוא "אליה" ובמקום "בהסכמתו" יבוא "בהסכמתה";
- (6) בתוספת הראשונה, בסעיף 2(9), במקום "מינהל" יבוא "רשות";
- (7) בתוספת השניה, בסעיף 3(ד), במקום "מינהל" יבוא "רשות".
102. (א) תחילתו של פרק זה, למעט סעיפים 69(2), (7), (9)(ג), (10), (11) ו-71, ביום ט"ו בטבת התש"ע (1 בינואר 2010).
- (ב) תחילתם של סעיפים 69(2), (7), (10), (11) ו-71 לחוק זה, ביום כ"ו באב התשס"ט (16 באוגוסט 2009).

פרק מינהל
מקרקעי ישראל
– תחילה

¹⁵⁰ ס"ח התשס"ד, עמ' 456.

¹⁵¹ ס"ח התשנ"ג, עמ' 138.

¹⁵² ס"ח התשנ"ב, עמ' 26.

¹⁵³ ס"ח התשל"ג, עמ' 181.

¹⁵⁴ ס"ח התש"י, עמ' 278.

¹⁵⁵ ס"ח התשמ"ד, עמ' 142.

¹⁵⁶ ס"ח התשכ"ה, עמ' 307.

פרק י"ט: גמלאות וקופות גמל

103. תיקון חוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב], התש"ל-1970¹³⁷ (בפרק זה – חוק המדינה (גמלאות))

(1) בסעיף 1, אחרי ההגדרה "שירות" יבוא:

"תוספת לקצבה לפי חיקוק אחר" – תוספת המגיעה לפי חיקוק אחר, לקצבה כהגדרתה בסעיף זה";

(2) בסעיף 8 –

דבריו הסבר

חוקה, מגבירה את אי-הוודאות אצל הגמלאי ובמידת מה מנוגדת לעיקרון מקובל ולפיו אין הגמלאי תלוי עוד, לאחר פרישתו, בהסדרים עתידיים. התיקון המוצע מביא, בין השאר, לוודאות הן באשר למועד עדכון הגמלה והן באשר לשיעור עדכונה מומן לזמן.

בהקשר זה ייאמר כי חוק הגמלאות אינו חל לגבי עובד חדש, כהגדרתו בסעיף 107 לחוק הגמלאות, בכפוף להריגים שנקבעו בעניין זה בסעיף 107ב לחוק הגמלאות (כך גם ההוראות שנקבעו בסימן ב' לפרק ט', לגבי סוהר, שוטר ועובד שירותי הביטחון). אשר על כן, קבוצת הזכאים לקצבה לפי חוק הגמלאות הולכת וקטנה עם השנים. בהתאם לכך, על פני זמן, מספר העובדים הפעילים שהסדר הפנסיה שחל לגביהם הוא הסדר פנסיה תקציבית ושיעורם היחסי בקרב העובדים ילך ויקטן. כתוצאה מכך, יכולת המימון של קבוצה זו תלך ותקטן בהדרגה וכוהה להביא לכך שיינתן פיצוי שחיקה, צפוי לקטון אף הוא. לכן כבר עתה מוצע לקבוע מנגנון עדכון כאמור.

(3) שיפור היכולת לאמוד לטווח ארוך את ההוצאה הצפויה מתקציב המדינה בשל הסדרי הפנסיה התקציבית, תוך הקטנת התנודתיות באשר להיקף החבות האקטוארית הנובעת מכך. כך למשל, תוספות השכר העיקריות המשפיעות על המשכורת הקובעת, ניתנות במסגרת הסכמים קיבוציים ארציים הנחתמים מדי מספר שנים, אשר עלותם נקבעת, בין השאר, בשים לב למצבו הכלכלי של משק המדינה, לשיעור עליית המדד מאז ההסכם האחרון, לעליה בשכר הנובעת מיישום הסכמים או הסדרים קיימים וליחסי הכוחות שבין ארגוני העבודה לבין הממשלה. מאחר שהסכמי שכר נחתמים מדי מספר שנים ותוכנם תלוי בגורמים רבים, קשה עד מאוד לצפות כיצד יתפתח השכר בשירות המדינה וכיצד תושפע כתוצאה מכך ההוצאה השנתית מתקציב המדינה בעד תשלומי פנסיה תקציבית.

(4) מנגנון העדכון הקיים מקשה על היכולת לנהל ביעילות את מערכת השכר הממשלתית. אחד השיקולים הרלוונטיים בעת עיצוב מערכת השכר הוא המשמעות התקציבית של כל אחת מהחלופות האפשריות שבהן ניתן לבחור. כך למשל, הגדלת שיעור ההפרשה לקרנות פנסיה לגבי עובדים המבוטחים בפנסיה צוברת אינה משפיעה כלל על המשכורת הקובעת של הגמלאים, כך גם מתן תוספת שכר המותנית בתנאי שאינה מוכרת כתוספת קבועה לפי

סעיף 103 חוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב], כללי התש"ל-1970 (להלן – חוק הגמלאות). נועד להבטיח מקורות מחיה נאותים לעובד שפרש משירותו ואשר מתקיימים בו תנאי הזכאות לקצבה לפי חוק הגמלאות.

כדי לשמור על ערכה של הקצבה נקבע בחוק הגמלאות כי המשכורת הקובעת, המהווה את הבסיס לחישוב קצבתו של עובד פורש, תיקבע בהתאם לדרגתו ערב הפרישה מהשירות, והחל ממועד זה, תעודכן בהתאם לשינויים במשכורת קובעת של עובד פעיל באותה דרגה.

עיקרו של התיקון המוצע הוא שינוי שיטת העדכון האמורה, כך שהמשכורת הקובעת תעודכן אחת לשנה, בהתאם לשיעור עליית מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (להלן – המדד).

לשיטת העדכון המוצעת כמה יתרונות, וביניהם:

(1) המדד מהווה אמת מידה כללית המשקפת את השינוי ברמת המחירים במשק. על כן, הוא שומר על ערכה של המשכורת הקובעת על פני זמן. בהקשר זה ייאמר כי מנגנון עדכון הקצבה המבוסס על הצמדה למדד מקובל בהקשרים דומים, בשינויים שונים. כך למשל, מנגנון ההצמדה לקצבה המשולמת לגמלאי רשות הנמלים, לגמלאי חברת הפיתוח והנכסים ולגמלאי חברות הנמל, שהסדר הפנסיה שחל לגביהם הוא הסדר פנסיה תקציבית, תשלומי קצבה לעמיתי קרנות הפנסיה הוותיקות שבהסדר, תשלומים לפי הסכמים קיבוציים שונים ועדכון משכורת בהתאם לחוזים מיוחדים מסוימים הנעשים מכוח סעיף 40 לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1969.

(2) צמצום חוסר הוודאות הגלום במצב הקיים באשר ליכולת לשמור על ערכה של המשכורת הקובעת באופן רציף ועקבי. הדבר בולט בעיקר בתקופות של האטה, מיתון כלכלי או אינפלציה, שבמהלכן תוספות השכר שניתנות, ככל שניתנות, אינן מספיקות לרוב כדי לשמור על ערכה של המשכורת הקובעת.

בנוסף, בשל החיסרון בשיטה הקיימת, ובכפוף להסכמי עבודה אשר ייתכן ומצמצמים או מונעים לחלוטין שחיקה בקצבה, צמצום שחיקה בקצבה מחייב – נוכח הוראותיו של חוק הגמלאות – תיקון חקיקה, כפי שנעשה במקרים בודדים בעבר. מצב דברים זה שבו הגמלה תלויה בתיקון

¹³⁷ ס"ח התש"ל, עמ' 65; התשס"ה, עמ' 914.

(א) לפני ההגדרה "ממוצע משוקלל" יבוא:

"מועד המעבר" – יום י' באב התשס"ט (31 ביולי 2009);

(ב) במקום ההגדרה "משכורת קובעת" יבוא:

"משכורת קובעת", לגבי אדם פלוני בזמן פלוני – שיעור המשכורת, לרבות התוספות הקבועות, כמפורט להלן, לפי העניין, כפי שהוא מעודכן לאותו זמן לפי הוראות סעיף 9:

(1) לגבי פלוני שפרש משירות אחרי מועד המעבר – שיעור המשכורת, לרבות התוספות הקבועות, המגיע ערב פרישתו של פלוני מהשירות, לעובד שדרגתו כדרגה שהיתה לפלוני ערב פרישתו כאמור;

(2) לגבי פלוני שפרש משירות לפני מועד המעבר – שיעור המשכורת, לרבות התוספות הקבועות, המגיע במועד המעבר, לעובד שדרגתו כדרגה שהיתה לפלוני ערב פרישתו מהשירות;

(3) על אף הוראות פסקאות (1) ו-(2), הורד פלוני בדרגתו עקב אמצעי משמעת לפי כל דין, תחושב משכורתו הקובעת במשך כל תקופת ההורדה, בהתאם להוראות הפסקאות האמורות, לפי העניין, על פי הדרגה שאליה הורד, ובתום תקופת ההורדה תחזור ותחושב משכורתו הקובעת בהתאם להוראות הפסקאות האמורות, לפי העניין, על פי הדרגה שלפני ההורדה;

(ג) אחרי ההגדרה "משכורת שנתית" יבוא:

"רשימת הדירוגים הבסיסית" – רשימת הדירוגים שבתוספת השלישית;

(3) במקום סעיף 9 יבוא:

"עדכון המשכורת 9. (א) המשכורת הקובעת תעודכן בחודש ינואר של כל שנה הקובעת (בסעיף זה – חודש העדכון), בעד קצבת חודש ינואר ואילך, לפי שיעור עליית המדד החדש לעומת המדד הקודם.

ד ב ר י ה ס ב ר

הסכמתה של הסתדרות העובדים הכללית החדשה (להלן – ההסתדרות הכללית). התיקון המוצע לחוק הגמלאות בא בהמשך להבנות שהושגו עם ההסתדרות הכללית, אשר מוצאות ביטוי בהסכם הקיבוצי שנחתם ביום י"ב בניסן התשס"ח (17 באפריל 2008) בין מדינת ישראל לבין ההסתדרות הכללית (להלן – הסכם המסגרת).

בהתאם להבנות שהוסכמו בהסכם המסגרת התיקון המוצע כולל גם מתן תוספות לקצבה לגמלאים.

התיקון המוצע הוגש לכנסת במסגרת הצעת חוק שירות המדינה (גמלאות) (תיקון מס' 48), התשס"ט–2008 (להלן – הצעת חוק הגמלאות). ביום ב' בטבת התשס"ט (29 בדצמבר 2008) אושרה הצעת החוק בקריאה ראשונה על ידי הכנסת ה-17. בהתאם לסעיף 1 לחוק רציפות הדיון בהצעת חוק, התשנ"ג–1993, הודיעה הממשלה לכנסת ה-18 על רצונה להחיל דין רציפות על הצעת חוק הגמלאות. הודעתה של הממשלה כאמור אושרה בכנסת ביום י"א בסיוון התשס"ט (3 ביוני 2009).

חוק הגמלאות בשל אופייה והנסיבות שבהן היא ניתנה. רצוי כי הבחירה בין החלופות השונות תיעשה מתוך ראייה הצופה פני עתיד, השמה דגש עיקרי על שיפור פניו של השירות הציבורי ויכולתו לעמוד באתגרים החשובים הניצבים לפתחו, בלא צורך לבחון, כדבר שבשגרה, כיצד תשפיע כל החלטה על החבות האקטוארית של המדינה בשל הסדרי הפנסיה התקציבית והאם כדאי לקבלה בשים לב לכך.

יצוין כי גם כיום משכורות הקובעת של העובדים הפעילים גדלה בממוצע בשיעור גבוה יותר מזו של הגמלאים שכן לשינויים שונים, כגון: קידום בסולם הדרגות, רכישת השכלה המזכה בהטבות שכר או ביצוע שינויי תקינה, אין השפעה על משכורתם הקובעת של הגמלאים.

(5) המנגנון המוצע קל ופשוט ליישום ולהפעלה וכן למעקב ובקרה של הגמלאים.

יצוין כי בהחלטת ממשלה מס' 4845 מיום כ"א בשבט התשנ"ט (7 בפברואר 1999), נקבע כי הממשלה לא תגיש הצעת חוק לתיקון חוק הגמלאות, אלא לאחר קבלת

(ב) בסעיף זה –

“המדד” – מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;

“המדד החדש” – מדד חודש דצמבר של השנה שקדמה לחודש העדכון;

“המדד הקודם” – מדד חודש דצמבר של השנה שקדמה לחודש העדכון הקודם, ולעניין העדכון הראשון –

(1) לגבי מי שפרש מהשירות עד יום ד' בטבת התשס"ט (31 בדצמבר 2008) – מדד חודש דצמבר 2008;

(2) לגבי מי שפרש מהשירות אחרי יום ד' בטבת התשס"ט (31 בדצמבר 2008) – מדד החודש שבו פרש מהשירות.

ד ב ר י ה ס ב ר

שיבוא לאחריו, העדכון יהיה לפי מלוא השינויים במדד מאז העדכון האחרון. השינוי המוצע מונע מצב שבו המשכורת הקובעת תופחת.

מובהר כי השינוי המוצע יחול גם על המשכורת הקובעת לעניין כל אחד מהמפורטים להלן וכי המדד הבסיסי לעדכון הראשון לגבי כל אחד מהם יהיה מדד חודש דצמבר 2008 (להלן – גמלאים קיימים):

(1) מי שפרש מעבודה בשירות המדינה לפני מועד תחילתו של התיקון המוצע, לרבות מי שחל לגביו סעיף 17א לחוק הגמלאות;

(2) שאיריו של עובד או של גמלאי, שנפטר לפני מועד תחילתו של התיקון המוצע.

עוד מובהר, כי לגבי קצבאות שישולמו בעד התקופה שתחילתה במועד תחילתו של התיקון ואילך לא תעודכן המשכורת הקובעת של גמלאים קיימים ושל גמלאים חדשים לפי שינויים שיחולו בשכר של עובד פעיל בזמן כלשהו או שינויים שיחולו בשכר בכלל השירות הציבורי, לרבות בשל תשלום תוספת יוקר.

כמו כן, מובהר כי אין במוצע כדי לשנות את הרכיבים המובאים בחשבון לחישוב המשכורת הקובעת של העובד הפורש, ערב יציאתו לקצבה, או את הרכיבים שהובאו בחשבון, ערב תחילתו של התיקון המוצע, לחישוב משכורתו הקובעת של מי שכבר פרש מהשירות.

במקביל לשיטת העדכון המוצעת בסעיף 9 בנוסחו המוצע, מוצע לבטל את סעיף 9 לחוק הגמלאות, בנוסחו היום. בסעיף 9 בנוסחו היום נקבעים, בין השאר, כללים בדבר חישוב המשכורת הקובעת במצב שבו השתנה סולם המשכורת שלפיו מחושבת המשכורת הקובעת ועל כן יש צורך בקביעת המשכורת הקובעת לפי סולם משכורת חדש. בנוסף, נקבעו בסעיף האמור כללים בדבר חישוב תוספת משפחה במשכורת הקובעת. יצוין כי התוספת האמורה אינה קיימת עוד. לנוכח האמור ולנוכח השינויים המוצעים בשיטת עדכון המשכורת הקובעת, מתיתור הצורך באותו סעיף.

וזוה נוסחו של סעיף 9 לחוק הגמלאות, שמוצע להחליפו:

אִי־השלמת הליכי החקיקה בהצעת חוק הגמלאות מקשה מאוד על חתימת הסכם לעובדים פעילים המיועדים למימוש הסכם המסגרת (ראו לעניין זה סעיף 9א(ד) המוצע בעניין מתן תוספת שכר לגמלאים). כמו כן, תשלום תוספות לגמלאים, אשר לגביהן הושגו הבנות אף לפני למעלה משנה, מתעכב בשל אי־השלמת הליכי החקיקה. לנוכח הדחיפות בהשלמת הליכי החקיקה כאמור, מוצע לשלב במסגרת הצעת חוק זו את התיקונים המוצעים בהצעת חוק הגמלאות, תוך הכנסת כמה שינויים, שעיקרם התאמת המועדים ושיעורי התוספות הנקובים בתיקון לתקופה שחלפה בין מועד פרסום הצעת חוק הגמלאות להצעת חוק זו.

לפסקאות (2) ו־(3) – לסעיף 9 המוצע

סעיף 8 לחוק הגמלאות, בנוסחו היום, מגדיר “משכורת קובעת” כלהלן:

“משכורת קובעת”, לגבי אדם פלוני בזמן פלוני – שיעור המשכורת, לרבות התוספות הקבועות, המגיע, באחד לחודש שבו חל אותו זמן, לעובד שדרגתו כדרגה שהיתה לפלוני ערב פרישתו מהשירות; אם הורד בדרגתו, עקב אמצעי משמעת לפי כל דין, תהיה משכורתו הקובעת במשך כל תקופת ההורדה נחשבת לפי הדרגה שאליה הורד ובתום תקופת ההורדה תחזור ותיחשב לפי הדרגה שלפני ההורדה.”

מוצע לשנות את מנגנון עדכון המשכורת הקובעת, באופן שמשכורתו הקובעת של עובד, נכון לחודש העבודה האחרון שלו, תעודכן, אחת לשנה, בעד קצבת חודש ינואר של אותה שנה, בהתאם לעליית המדד.

העדכון הראשון של משכורתו הקובעת של עובד שפרש והחל לקבל קצבה במהלך שנה מסוימת או של שאיר של עובד או גמלאי שנפטר במהלך אותה שנה, יהיה בשנה העוקבת שלאחריה בהתאם לשיעור עליית מדד חודש דצמבר של השנה שקדמה למועד שבו חל העדכון לבין מדד חודש העבודה האחרון של העובד.

בשנה מסוימת, שבה שיעור השינוי במדד שלילי, לא יבוצע העדכון בשל אותה תקופה. ואולם בעדכון הראשון

”המדד לשנת 2008” – שיעור עליית מדד חודש דצמבר 2008 לעומת מדד חודש דצמבר 2007;
”קצבת הבסיס” – כמפורט להלן, לפי העניין;

(1) לעניין תוספת שחיקה כאמור בסעיף קטן (ב) – הקצבה המגיעה לפי חוק זה למי שפרש משירות או לשאירו, בצירוף תוספת לקצבה לפי חיקוק אחר המגיעה במועד המועד למי שפרש כאמור או לשאירו, ככל שמגיעה לו;

(2) לעניין תוספת בשל המדד לשנת 2008 כאמור בסעיף קטן (ג) – קצבת הבסיס כאמור בפסקה (1) בצירוף תוספת השחיקה המגיעה למי שפרש משירות או לשאירו, ככל שמגיעה לו;

(3) לעניין תוספת בשל הסכמי שכר כאמור בסעיף קטן (ד) – קצבת הבסיס כאמור בפסקה (2), בצירוף התוספת בשל המדד לשנת 2008 המגיעה למי שפרש משירות או לשאירו, ככל שמגיעה לו.

(ב) מי שפרש משירות לפני יום כ”ג בטבת התשס”ח (1 בינואר 2008), וערב פרישתו דורג בדירוג מהמפורטים ברשימת הדירוגים הבסיסית או דורג בדירוג עובדי הוראה, תשולם לו או לשאירו תוספת לקצבה כמפורט להלן, הכל לפי העניין (בסעיף זה – תוספת שחיקה):

(1) לגבי מי שערב פרישתו דורג בדירוג מהמפורטים ברשימת הדירוגים הבסיסית – תוספת בעד קצבת חודש יולי 2008 ואילך, בשיעורים מקצבת הבסיס הקבועים לגביו בחלק א’ בתוספת הרביעית, בהתאם למועד פרישתו;

ד ב ר י ה ס ב ר

הגמלאים, בדירוגים המיוצגים על ידי ההסתדרות הכללית, ואשר מפורטים בתוספת השלישית כנוסחה המוצע בסעיף 103(16) להצעת החוק (להלן – רשימת הדירוגים הבסיסית), וכן גמלאים המדורגים בדירוגים אחרים, בכמה תוספות לקצבה, כמפורט להלן.

לסעיף 9א(ב) המוצע

בסעיף זה מוצע לקבוע תוספת לקצבה בשל שחיקת קצבאותיהם של חלק מהגמלאים בפנסיה תקציבית. התוספת האמורה היא תוספת לקצבה בשל שחיקת הקצבאות בעד התקופה שבין יום כ”ג בטבת התשס”ח (1 בינואר 2008) לבין יום כ”ב בטבת התשס”ח (31 בדצמבר 2007). התוספת תשולם בהתאם למועד פרישתו של הגמלאי ובפריסה לפי המועדים והשיעורים המצטברים המפורטים בחלק א’ בתוספת הרביעית, כנוסחה המוצע בסעיף 103(16) להצעת החוק.

”כללים לחישוב המשכורת הקובעת

9. בחישוב המשכורת הקובעת של אדם פלוני בזמן פלוני יחולו כללים אלה:

(1) כללה המשכורת הקובעת תוספת משפחה – תחושב התוספת לפי הרכב משפחתו של האדם באחד לחודש שבו חל אותו זמן;

(2) היה באותו זמן סולם המשכורת שונה מן הסולם שהיה בשעת פרישתו של פלוני מהשירות – תחושב המשכורת הקובעת לפי הסולם המחייב באחד לחודש שבו חל אותו זמן, בתיאומים שקבעה ועדת השירות; (3) ”תוספת משפחה”, לעניין סעיף זה – לרבות כל הטבה המשתלמת לעובד בזכות בני משפחתו.”

פסקה (3) – לסעיף 9א המוצע ופסקה (16)

כחלק מהשינוי המוצע בשיטת העדכון ובהתאם להבנות שהושגו בהסכם המסגרת, מוצע ליזכות את

(2) לגבי מי שערב פרישתו דורג בדירוג עובדי הוראה – תוספת בעד קצבת חודש יולי 2008 ואילך, בשיעור של 5% מקצבת הבסיס.

(ג) מי שפרש מהשירות לפני יום ה' בטבת התשס"ט (1 בינואר 2009) וערב פרישתו דורג בדירוגים המפורטים ברשימת הדירוגים הבסיסית, בדירוג עובדי הוראה או בדירוג אחר שקבע לגביו השר שיעור בצו לפי פסקה (ג), תשולם לו או לשאירו, לפי העניין, תוספת בעד קצבת חודש ינואר 2009 ואילך, בשיעורים מקצבת הבסיס כמפורט להלן, הכל לפי העניין (בסעיף זה – תוספת בשל המדר לשנת 2008):

(1) לגבי מי שפרש לפני יום כ"ג בטבת התשס"ח (1 בינואר 2008) – בשיעור ההפרש שבין המדר לשנת 2008 לבין אחד מאלה, לפי העניין:

(א) לגבי מי שערב פרישתו דורג בדירוג מהמפורטים ברשימת הדירוגים הבסיסית – השיעור בנקודות האחוז הקבוע לגביו בחלק ב' בתוספת הרביעית, בהתאם למועד פרישתו;

(ב) לגבי מי שערב פרישתו דורג בדירוג עובדי הוראה – שיעור של 0.25 נקודת האחוז;

(ג) לגבי מי שערב פרישתו דורג בדירוג אחר – שיעור שקבע השר בצו, ובלבד שלא יעלה על השיעור בנקודות האחוז המפורט בחלק ב' בתוספת הרביעית, בהתאם למועד פרישתו;

(2) לגבי מי שפרש מהשירות בתקופה שמיום כ"ג בטבת התשס"ח (1 בינואר 2008) עד יום ד' בטבת התשס"ט (31 בדצמבר 2008) – בשיעור עליית מדר חודש דצמבר 2008 לעומת מדר החודש שבו פרש מהשירות.

ד ב ר י ה ס ב ר

המשכורת הקובעת היה אמור להתבצע ביום כ"ג שבט התשס"ח (1 בינואר 2008). אלא שהמועד האמור נדחה מטעמים שונים. אשר על כן, מוצע ליתן לגמלאים קיימים אשר פרשו משירות המדינה עד יום ד' בטבת התשס"ט (31 בדצמבר 2008) או לשאירו של עובד או גמלאי שנפטר עד למועד האמור, תוספת לקצבה בשל העלייה ביוקר המחיה בשנת 2008, וזאת על אף ששינוי מנגנון עדכון המשכורת הקובעת הוא ממועד מאוחר יותר.

משיעור עליית המדר בשנת 2008 ינוכו שיעורים שונים, בשיעור של עד 0.6 נקודת האחוז, וזאת בהתאם לדירוגו של הגמלאי ולמועד פרישתו. כך, למשל, אם שיעור עליית המדר בשנת 2008 יהא 4.6% ושיעור הניכוי לפורש מסוים הוא 0.6 נקודת האחוז, שיעור התוספת בשל המדר בשנת 2008 יעמוד, לגבי אותו פורש, על 4%. ניכוי זה נובע מאופן חישוב עלות תוספת השחיקה והתוספת לקצבה

באשר לגמלאים בדירוג עובדי הוראה מוצע לקבוע שיעור שונה לתוספת השחיקה. שיעור תוספת השחיקה מבוסס על הבנות שהושגו עם הסתדרות המורים בישראל. יובהר כי שיעורה של תוספת זו שונה לגבי גמלאים אלו שכן לגבי דירוג עובדי הוראה קיימים הסדרים אחרים, המיוחדים להם, אשר נותנים מענה נוסף לסוגיית השחיקה.

לגבי דירוגים אחרים, אשר לגביהם נושא שחיקת הקצבאות לא נבחן או טרם לובן, מוצע, בסעיף 9א(ה) כנוסחו המוצע, ליתן סמכות לשר האוצר לקבוע מתן תוספת שחיקה ככל שיתברר כי הנסיבות מצדיקות לעשות כן.

לסעיף 9א(ג) המוצע

בסעיף זה מוצע לקבוע תוספת לקצבה בשל המדר לשנת 2008. בהתאם להבנות שהושגו בין המדינה לבין ההסתדרות הכללית, מועד תחילתו של שינוי מנגנון עדכון

(ד) מי שפרש מהשירות עד יום י"ג בכסלו התש"ע (30 בנובמבר 2009) וערב פרישתו דורג בדירוג מהמפורטים ברשימת הדירוגים הבסיסית, או בדירוג עובדי הוראה, או מי שפרש מהשירות עד יום כ"ד בטבת התשע"א (31 בדצמבר 2010) וערב פרישתו דורג בדירוג הרופאים, תשולם לו או לשאירו, תוספת בעד הקצבאות המפורטות בחלק ג', בחלק ד' או בחלק ה' בתוספת הרביעית, בשיעורים מקצבת הבסיס הקבועים לגביו בחלק ג', בחלק ד' או בחלק ה' האמורים, הכל לפי העניין ובהתאם למועד פרישתו (בסעיף זה – תוספת בשל הסכמי שכר).

(ה) שר האוצר רשאי לקבוע, בצו, כי תוספת שחיקה תשולם למי שפרש מהשירות לפני יום כ"ג בטבת התשס"ח (1 בינואר 2008) או לשאירו או כי תוספת בשל הסכמי שכר תשולם

ד ב ר י ה ס ב ר

בהסכם המסגרת. לפיכך, הזכאות לתוספת האמורה תלויה, בין השאר, גם במועד פרישתו של הגמלאי.

יצוין בהקשר זה כי בסעיף 7 להסכם המסגרת נקבע שהתוספות שעליהן יוסכם במסגרת העלות לתוספת שכר שנקבעה בו לא יובאו בחשבון לעניין חישוב השלמה לשכר מינימום, לפי חוק שכר מינימום, התשמ"ז-1987. מובהר כי מאחר שהתוספת לקצבה בשל הסכמי שכר, בהיותה תוספת לקצבה, לא תיכלל במשכורת הקובעת של הגמלאי, הרי שממילא לא תשפיע על חישוב ההשלמה לשכר מינימום, שהינו רכיב הכלול במשכורת הקובעת.

לגבי עובדי הוראה – שיעור התוספת נקבע בהתאם למסגרת העלות שסוכמה בין המדינה לבין הסתדרות המורים בישראל, כאשר 3% מתוכה משולם לגמלאיהם מכוח הצמדה לעובדי הוראה פעילים, ורק לגבי היתרה יש צורך בתוספת זו.

לגבי רופאים – שיעור התוספת נקבע בעקבות פסק בוררות אשר ניתן ביום כ"ח בחשוון התשס"ט (26 בנובמבר 2008), ואשר על בסיסו ניתנה לרופאים תוספת שכר בשיעור כולל של 23.5%. תוספת השכר, אשר מביאה להגדלת המשכורת הקובעת באותו שיעור, משולמת לרופאים הפעילים בהדרגה, בפריסה למנות, לאורך תקופה שתחילתה במשכורת המשולמת בעבור חודש ינואר 2008 וסיומה במשכורת המשולמת בעבור חודש ינואר 2011. כפועל יוצא מהתיקון המוצע, במשכורתם הקובעת של גמלאים קיימים ושל רופאים פעילים אשר יפרשו עד יום כ"ג בטבת התשע"א (31 בדצמבר 2010), ייכללו רק חלק ממנות התוספת המשולמת בהתאם לפסק הבוררות. על כן מוצע כי תוספת בשל הסכמי שכר לגמלאים בדירוג הרופאים, תכלול את ההשלמה עד למלוא תוספת השכר שניתנה בעקבות פסק הבוררות (וזאת בהתאם למועד פרישתו של הגמלאי). בדומה לגמלאים בדירוגים שברשימת הדירוגים הבסיסית ולגמלאים בדירוג עובדי הוראה.

לסעיף 9א(ה) המוצע

מכיוון שעם דירוגים אחרים טרם גובש הסדר מקביל לתקופה האמורה מוצע ליתן סמכות לשר האוצר לקבוע

בשל הסכמי שכר. כל אחת מתוספות אלה חושבה בנפרד מאותו בסיס נתונים, ואולם לפי ההבנות הסופיות, תוספת השחיקה תיכלל בבסיס לחישוב התוספת בשל הסכמי שכר ועל כן העלות העודפת הנובעת מכך תנוכה משיעור התוספת בשל שיעור עליית המדרג בשנת 2008.

גם בעניין זה ייקבע שיעור שונה לגבי גמלאים בדירוג עובדי הוראה לאור השוני בשיעור תוספת השחיקה לגביהם.

לגבי דירוגים אחרים, שיעור הניכוי תלוי בשאלה האם הבעיה האמורה תתעורר גם לגביהם, בעת בחינת זכאותם לתוספת השחיקה ולתוספת לקצבה בשל הסכמי שכר על כן מוצע כי גם בעניין זה תינתן סמכות בידי שר האוצר לקבוע מהו שיעור הניכוי שיחול לגבי מי שמדרוג באותם דירוגים, ובלבד ששיעור זה לא יעלה על השיעור שנקבע לגבי גמלאים ברשימת הדירוגים הבסיסית, בהתאם למועד פרישתם. תוספת בשל שיעור עליית המדרג בשנת 2008 תשולם לגמלאים בדירוגים אחרים רק ככל שהשר ישתמש בסמכותו האמורה לגביהם.

לסעיף 9א(ד) המוצע

בסעיף זה מוצע לקבוע תוספת לקצבה בשל הסכמי שכר התוספת האמורה היא תוספת שעלותה הוסכמה בהסכם המסגרת לגבי דירוגים ברשימת הדירוגים הבסיסית. במצב הקיים, אם תוקצה העלות, כולה או חלקה, לשם מתן שכר או תוספות קבועות, יביא הדבר להגדלת המשכורת הקובעת של העובד הפעיל, והיא תשולם – מכוח ההצמדה הקבועה בסעיף 8 לחוק הגמלאות – גם לגמלאי אשר ערב פרישתו דורג בדירוגים שברשימת דירוגים בסיסית. מאחר ששינוי מנגנון ערכון המשכורת הקובעת, לפי המוצע, יביא לכך ששינויים עתידיים במשכורתו הקובעת של העובד הפעיל לא ישפיעו עוד על משכורתו הקובעת של הגמלאי, ובעקבות ההסכמה על הקצאת מסגרת עלות לתשלום תוספת שכר לפעילים כמפורט בהסכם המסגרת, מוצע לקבוע, כי העלות האמורה תשולם גם לגמלאים האמורים, וזאת בדרך של מתן תוספת נוספת לקצבה. הוראות הזכאות לתוספת האמורה ואופן חישובה של תוספת זו משקפים את מסגרת העלות כפי שבאה לידי ביטוי

למי שפרש מהשירות לפני יום כ"ה בטבת התשע"א (1 בינואר 2011) או לשאיור, הכל לפי העניין, גם אם ערב הפרישה לא דורג מי שפרש מהשירות כאמור בדירוג מהמפורטים ברשימת הדירוגים הבסיסית, בדירוג עובדי הוראה או בדירוג הרופאים; בצו לפי סעיף קטן זה יקבע שר האוצר את שיעור תוספת השחיקה או התוספת בשל הסכמי שכר, שתשולם למי שפרש מהשירות כאמור או לשאיור, בהתאם למועד הפרישה, וכן את הקצבאות שבעדן תשולם התוספת, ואופן חישובה.

דין תוספות לקצבה ב.9. תוספת לקצבה המגיעה למי שפרש מהשירות או לשאיור לפי סעיף 9א, וכן תוספת לקצבה לפי חיקוק אחר, המגיעה במועד המעבר למי שפרש כאמור או לשאיור, יראו אותן כחלק מהקצבה לעניין סעיפים 25(1), 26(ב)(1), 31, 34, 35, 37, 46 עד 48, 52, 56 עד 58, 61 ו-62(ב), וכחלק מהקצבה בהגדרה "גמלה" שבסעיף 1 לעניין סעיפים 19, 40, 42, 45, 49, 51, 53, 54, 57, 59, 60, 62 ו-105";

(4) בסעיף 12(א)(1) לחוק העיקרי, במקום הסיפה החל במילים "בזמן פלוני" יבוא "משכורתה הקובעת של המשורה המלאה כשהיא מוכפלת בחלקיות המשורה";

(5) בסעיף 17א, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ג) לעניין ההגדרה "המשכורת הקובעת" שבסעיף 8, ולעניין סעיפים 9 עד 9ב, יראו את מועד סיום השירות של מי שבחר בזכויות לגמלאות לפי סעיף זה, כמועד פרישתו מהשירות";

ד ב ר י ה ס ב ר

להחזיר לאוצר המדינה גם את התוספות האמורות. על פי המוצע התוספות האמורות יבואו בחשבון גם לעניין היוון קצבתו של מי שהיה ליתום של עובד, לאחר שהגיע לגיל 18 בהתאם לסעיף 26(ב)(1) לחוק הגמלאות. כמו כן, מוצע לקבוע כי בחישוב מענק לבן זוג הזכאי לקצבת שאיר ונישא יבואו בחשבון גם התוספות לקצבה. עוד מוצע להחיל את המועדים שנקבעו לעניין תשלום קצבאות לפי סעיף 46 לחוק הגמלאות גם לגבי התוספות לקצבה.

לפסקה (4)

בסעיף 12(א)(1) לחוק הגמלאות נקבעו כללים בדבר חישוב קצבה של מי שהועסק במהלך שירותו במשרה חלקית ששיעור חלקיותה לא השתנה במשך כל תקופת השירות. מוצע להתאים את נוסח הסעיף לשוני המוצע במנגנון עדכון המשכורת הקובעת.

לפסקה (5)

בסעיף 17א לחוק הגמלאות נקבעו הוראות בדבר עובד שסיים את שירותו לאחר ששירת עשר שנים ואשר יהיה זכאי לקבלת קצבה בהתקיים התנאים המנויים בסעיף 46(ג) לחוק הגמלאות (להלן – עובד שהקפיא זכויות). מוצע לקבוע כי לעניין ההגדרה "המשכורת הקובעת" שבסעיף 8 לחוק הגמלאות ולעניין סעיפים 9 עד 9ב, כנוסחם המוצע, יראו את מועד סיום השירות של עובד שהקפיא זכויות כמועד

אם תוספת דומה תינתן אף להם ומה יהיה שיעורה, וזאת בשים לב להסכמי השכר שיוגבשו לגביהם ולמועדי מתן תוספות השכר כפי שייקבעו בהסכמים אלה. כך למשל, אם תוספות השכר יינתנו למפרע, במשכורות הקודמות למשכורת חודש דצמבר 2008, יזכו גמלאים אלו ליהנות מהם מכוח ההצמדה למשכורתו הקובעת של העובד הפעיל בדרגתם ולא תהיה הצדקה ליתן להם תוספת נוספת.

פסקה (3) – לסעיף 9ב המוצע

בשל קביעתן של תוספות לקצבה בסעיף 9א וקיומן, במועד המעבר, של תוספות אחרות לקצבה לפי חיקוק אחר, כדוגמת חוק שירות המדינה (גמלאות) (תוספת לקצבה – פיצוי מיוחד) (הוראת שעה), התשס"א–2002, מוצע לקבוע את היחס שבין תוספת לקצבה כאמור לבין הקצבה. תוספת לקצבה המגיעה למי שפרש מהשירות או לשאיור לפי חוק הגמלאות וכן תוספת לקצבה המגיעה במועד המעבר למי שפרש כאמור או לשאיור, לפי חיקוק אחר, יראו אותה כחלק מהקצבה לעניין הסעיפים המפורטים בסעיף המוצע, שעניינם בעיקר, אופן תשלום הקצבאות, החזר קצבאות, הגשת תביעה לממונה, קיזוז מקצבה וכדומה.

כך למשל, אם הודיע זכאי לקצבת פרישה שחזר לשירות, כי במקום זכותו לקצבה בעד שירותו הקודם הוא בוחר בצירוף תקופת שירותו הקודם לתקופת שירותו החוזר (לפי סעיף 24 לחוק הגמלאות), זכותו לקבלת הקצבה ובכלל זה לקבלת התוספות לקצבה – בטלה, ואותו אדם יהיה חייב

בסעיף קטן (ד), אחרי "תהא המשכורת הקובעת" יבוא "המשוקללת" ובמקום הסיפה החל במילים "חל סעיף 12" יבוא "בסעיף קטן זה –
"משכורת קובעת משוקללת" – כמפורט להלן, לפי העניין:

- (1) לגבי מי שמגיעה לו תוספת לקצבה לפי סעיף 9א – המשכורת הקובעת, בתוספת הסכום המתקבל מהכפלת התוספות לקצבה ביחס שבין המשכורת הקובעת לבין הקצבה המגיעה למי שפרש כאמור או לשאירו;
(2) לגבי מי שאינה מגיעה לו תוספת לקצבה לפי סעיף 9א – המשכורת הקובעת;

לעניין הגדרה זו, חל סעיף 12 על המשכורת הקובעת לפי חוק זה, תחושב המשכורת הקובעת המשוקללת, לפי המשכורת הקובעת, הקצבה, והתוספות לקצבה שהיו מחושבות לגבי מי שפרש מהשירות או שאירו אילו עבד מי שפרש כאמור במשרה מלאה בכל תקופת שירותו;
"תוספות לקצבה" – התוספות לקצבה כאמור בסעיף 9ב המגיעות למי שפרש מהשירות או לשאירו";

(7) בסעיף 35, בסופו יבוא:

"(ז) בסעיף זה, "משכורת קובעת" – משכורת קובעת משוקללת כהגדרתה בסעיף 32(ד), ואולם הסיפה להגדרה האמורה, החל במילים "לעניין הגדרה זו" – לא תחול";

(8) בסעיף 46, אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (7)

בסעיף 35 לחוק הגמלאות נקבעו כללים בדבר ניכוי מקצבתו של פורש אשר מקבל גם משכורת מאוצר המדינה או מקופה ציבורית, כשצירוף של שני הסכומים האמורים עולה על משכורת הקובעת שלפיה מחשבים את קצבתו. לנוכח האמור, ומאחר שהתוספות לקצבה המשולמות לפי סעיף 9א לחוק הגמלאות אינן מובאות בחשבון במסגרת חישוב המשכורת הקובעת, על אף שהן חלק מהקצבה לכל דבר ועניין, מוצע לעדכן את הסעיף האמור כך שהתוספות האמורות יבואו בחשבון לעניין חישוב המשכורת הקובעת.

לפסקה (8)

בסעיף 46 לחוק הגמלאות נקבעו מועדים לתשלום קצבה. מוצע לקבוע כי עדכון המשכורת הקובעת יבוצע לא יאוחר מהמועד שבו משולמת קצבה בעד חודש פברואר של השנה שבה חל העדכון, זאת כדי ליתן פרק זמן סביר לביצוע עדכון המשכורת הקובעת ולחישוב הקצבה המעודכנת לפיה, בשים לב לעובדה כי מדרד חודש דצמבר מפורסם כיום, ככלל, ביום ה-15 של חודש ינואר. במידה שהעדכון יבוצע בקצבה המשולמת בעבור חודש פברואר, ישולם במועד תשלום הקצבה האמורה גם התשלום בעבור עדכון קצבת חודש ינואר.

הפרישה מהשירות. כפועל יוצא, המשכורת הקובעת של עובד שהקפיא זכויות תחושב לפי ערכה במועד סיום שירותו, ותעודכן לאחר מכן לפי הוראות סעיף 9, ובהתאם בחינת זכאותו של עובד שהקפיא זכויות לתוספות לקצבה לפי סעיף 9א המוצע תיעשה בהתאם למועד שבו סיים את שירותו. מובהר כי בכל מקרה תוספות אלה, ככל שהעובד האמור זכאי להן, לא ישולמו לו לפני המועד שבו תשולם לו לראשונה קצבה לפי החוק.

לפסקה (6)

בסעיף 32 לחוק הגמלאות נקבעו כללים בדבר סכום הקצבאות המרבי אשר ישולם לזכאי לשתי קצבאות לפי חוק הגמלאות או לקצבה אחת לפי חוק הגמלאות בצירוף אחת או יותר מהגמלאות המנויות באותו סעיף. הסכום המרבי האמור מחושב לפי 70% מהמשכורת הקובעת הגבוהה מבין המשכורות הקובעות שלפיהן משולמות אותן קצבאות. לנוכח האמור, ומאחר שהתוספות לקצבה המשולמות לפי סעיף 8א לחוק הגמלאות אינן מובאות בחשבון במסגרת חישוב המשכורת הקובעת, על אף שהן חלק מהקצבה לכל דבר ועניין, מוצע לעדכן את הסעיף האמור כך שהתוספות האמורות יבואו בחשבון לעניין הסכום המרבי.

"(1א) על אף הוראות סעיף קטן (א), תשלום בעד ערכון המשכורת הקובעת בשל חודש ינואר בכל שנה, כאמור בסעיף 9, ישולם לא יאוחר ממועד תשלום קצבת חודש פברואר של אותה שנה";

(9) במקום סעיף 1א63 יבוא:

"משכורת קובעת 1א63. ההגדרה "משכורת קובעת" שבסעיף 8 תיקרא, לגבי עובד שירותי הביטחון, כך:

"משכורת קובעת", לגבי אדם פלוני בזמן פלוני – שיעור המשכורת, לרבות התוספות הקבועות, המגיע, באחד לחודש שבו חל אותו זמן, לחייל שדרגתו היתה מקבילה לדרגתו של פלוני ערב פרישתו מהשירות, ואולם אם הורד בדרגתו, עקב אמצעי משמעת לפי כל דין, תהיה משכורתו הקובעת במשך כל תקופת ההורדה נחשבת לפי הדרגה שאליה הורד ובתום תקופת ההורדה תחזור ותיחשב לפי הדרגה שלפני ההורדה";

(10) אחרי סעיף 1א63 יבוא:

"סייג לתחולה 2א63. סעיפים 9, 9א ו-46(א) לא יחולו על עובד שירותי הביטחון. סעיף 9ב ייקרא לגבי עובד שירותי הביטחון כאילו במקום הרישה עד המילים "יראו אותן" נאמר "תוספת לקצבה לפי חיקוק אחר המגיעה במועד המעבר למי שפרש מהשירות או לשאיורו, יראו אותה" וכאילו במקום "ו-62(ב)" נאמר "62(ב) ו-63ד";

(11) אחרי סעיף 763 יבוא:

"הגבלת גמלאות 1ד63. סעיף 32(ד) ייקרא לגבי עובד שירותי הביטחון כאילו במקום כפל הסיפה החל במילים "בסעיף קטן זה" נאמר: "בסעיף קטן זה, "משכורת קובעת משוקללת" – כמפורט להלן, לפי העניין;

ד ב ר י ה ס ב ר

וזה סעיף 1א63 לחוק הגמלאות שמוצע להחליפו:

לפסקאות (9) עד (11)

"משכורת קובעת"

1א63. בהגדרת "משכורת קובעת" שבסעיף 8, לגבי עובד שירותי הביטחון, במקום המלים "לעובד שדרגתו כדרגה שהיתה לפלוני ערב פרישתו מהשירות" יראו כאילו נאמר "לחייל שדרגתו היתה מקבילה לדרגתו של פלוני ערב פרישתו מהשירות".

כמו כן, בסעיף 3א63 המוצע, מוצע להתאים את נוסח סעיף 9ב לחוק הגמלאות, כנוסחו המוצע בסעיף 103(3) להצעת החוק, לגבי עובדי שירותי הביטחון, לאור אי-תחולת סעיף 9א לגביהן, כך שיכלול רק תוספת לפי חיקוק אחר המגיעה במועד המעבר לגמלאים שפרשו מהשירות כעובדי שירותי הביטחון.

בפרק ג' לחוק הגמלאות נקבעו כללים מיוחדים לחישוב קצבתם של עובדי שירות הביטחון הכללי והמוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים (להלן – שירותי הביטחון). בסעיף 1א63 לחוק הגמלאות נקבע כי המשכורת הקובעת של פלוני שמשרת בשירותי הביטחון תהיה לפי ההגדרה שנקבעה בסעיף 8 לחוק הגמלאות ובשינוי כך שהיא תיקבע לפי משכורתו הקובעת של חייל שדרגתו מקבילה לדרגתו של פלוני ערב פרישתו מהשירות. לנוכח שינוי מנגנון ההצמדה לגבי עובדי המדינה ומאחר שבשלב זה לא מוצע לשנות את מנגנון העדכון לגבי עובדי שירותי הביטחון, מוצע להחליף את סעיף 1א63 לחוק הגמלאות, כך שההגדרה "משכורת קובעת", תישאר לגביהם כנוסחה היום. כמו כן מוצע שלא להחיל לגבי אותם עובדים את התוספות שניתנו לפי סעיף 9א לחוק הגמלאות ואת התיקונים שהוצעו במסגרת הצעת חוק זו לסעיפים 9, 32, 35 ו-46 לחוק הגמלאות.

(1) לגבי מי שמגיעה לו תוספת לקצבה לפי חיקוק
אחר – המשכורת הקובעת, בתוספת הסכום המתקבל
מהכפלת התוספת לקצבה ביחס שבין המשכורת
הקובעת לבין הקצבה המגיעה לו או לשאירו;

(2) לגבי מי שלא מגיעה לו תוספת לקצבה כאמור
בפסקה (1) – המשכורת הקובעת;

לעניין הגדרה זו, חל סעיף 12 על המשכורת הקובעת לפי חוק
זה, תחושב המשכורת הקובעת המשוקללת, לפי המשכורת
הקובעת, הקצבה, והתוספת לקצבה שהיו מחושבות לגבי
מי שפרש מהשירות או שאירו אילו עבד מי שפרש כאמור
במשרה מלאה בכל תקופת שירותו.

קצבה ומשכורת 2763. סעיף 35(ז) ייקרא לגבי עובד שירותי הביטחון כאילו במקום
”כהגדרתה בסעיף 32(ד)” נאמר ”כהגדרתה בסעיף 1763”;

(12) בסעיף 70(ב), במקום פסקה (3) יבוא:

” (3) סעיפים 9, 9א ו-46(א1) ו-(ב) לא יחולו;”

(13) במקום סעיף 72 יבוא:

”משכורת קובעת 72. (א) ההגדרה ”משכורת קובעת” שבסעיף 8 תיקרא כך:
”משכורת קובעת”, לגבי אדם פלוני בזמן פלוני – שיעור
המשכורת, לרבות התוספות הקבועות, המגיע, באחד
לחודש שבו חל אותו זמן, לשוטר שדרגתו כדרגה
שהיתה לפלוני ערב פרישתו מהשירות, ואולם –

(1) אם הורד בדרגתו, עקב אמצעי משמעת לפי כל
דין, תהיה משכורתו הקובעת במשך כל תקופת ההורדה
נחשבת לפי הדרגה שאליה הורד ובתום תקופת ההורדה
תחזור ותיחשב לפי הדרגה שלפני ההורדה;

ד ב ר י ה ס ב ר

”המשכורת הקובעת”

72. סעיף 8 ייקרא כאילו בסוף הגדרת ”המשכורת
הקובעת” בא:

”אולם שוטר שתכופ לפני פרישתו מהשירות היה
לו מינוי לתפקיד שצמודה לו דרגה העולה על דרגתו,
והמינוי לא היה זמני בלבד, תיחשב משכורתו הקובעת
על פי הדרגה הצמודה לאותו תפקיד ולא על פי דרגתו;
היה ספק אם המינוי היה זמני או לא, יחליט בדבר המפקח
הכללי של המשטרה.”

כמו כן, בסעיף 72(ב) המוצע, בדומה למוצע לגבי עובדי
שירותי הביטחון, מוצע להתאים את נוסח סעיף 9 לחוק
הגמלאות, כנוסחו בסעיף 103(3), לגבי שוטרים וסוהרים, כך
שיכלול רק תוספת לפי חיקוק אחר שמגיעה במועד המעבר
לגמלאים שפרשו מהשירות כשוטרים או סוהרים.

לפסקאות (12) עד (15)

בפרק ה' לחוק הגמלאות נקבעו כללים מיוחדים
להחלת החוק לגבי שוטרים וסוהרים. בסעיף 72 לחוק
הגמלאות נקבע שינוי להגדרה משכורת קובעת שחל רק
לגבי שוטרים וסוהרים. לנוכח שינוי מנגנון ההצמדה לגבי
עובדי המדינה ומאחר שבשלב זה לא מוצע לשנות את
מנגנון העדכון לגבי שוטרים וסוהרים, מוצע להחליף את
סעיף 72 לחוק הגמלאות כך שההגדרה ”משכורת קובעת”,
תישאר לגביהם כנוסחה היום. כמו כן מוצע שלא להחיל
לגבי שוטרים וסוהרים את התוספות שניתנו לפי סעיף 9א
לחוק הגמלאות ואת התיקונים שהוצעו במסגרת הצעת
חוק זו לסעיפים 9, 35, 32 ו-46 לחוק הגמלאות.

וזה סעיף 72 לחוק הגמלאות שמוצע להחליפו:

(2) פלוני שתכוף לפני פרישתו מהשירות היה לו מינוי לתפקיד שצמודה לו דרגה העולה על דרגתו, והמינוי לא היה זמני בלבד, תיחשב משכורתו הקובעת על פי הדרגה הצמודה לאותו תפקיד ולא על פי דרגתו; היה ספק אם המינוי היה זמני או לא, יחליט בדבר המפקח הכללי של המשטרה;

(3) היה באותו זמן סולם המשכורת שונה מן הסולם שהיה בשעת פרישתו של פלוני מהשירות – תחושב המשכורת הקובעת לפי הסולם המחייב באחד לחודש שבו חל אותו זמן, בתיאומים שקבעה ועדת השירות.

(ב) סעיף 9ב ייקרא כאילו במקום הרישה עד המילים "יראו אותן" נאמר "תוספת לקצבה לפי חיקוק אחר המגיעה במועד המעבר למי שפרש מהשירות או לשאירו, יראו אותה", וכאילו במקום "ו-62(ב)" נאמר "62(ב), 78, 78 ו-78ג";

(14) אחרי סעיף 77 יבוא:

"הגבלת גמלאות 77א. סעיף 32(ד) ייקרא כאילו במקום הסיפה החל במילים "בסעיף קטן זה" נאמר:

"בסעיף קטן זה, "משכורת קובעת משוקללת" – כמפורט להלן, לפי העניין;

(1) לגבי מי שמגיעה לו תוספת לקצבה לפי חיקוק אחר – המשכורת הקובעת, בתוספת הסכום המתקבל מהכפלת התוספת לקצבה ביחס שבין המשכורת הקובעת לבין הקצבה המגיעה לו או לשאירו;

(2) לגבי מי שלא מגיעה לו תוספת לקצבה כאמור בפסקה (1) – המשכורת הקובעת;

לעניין הגדרה זו, חל סעיף 12 על המשכורת הקובעת לפי חוק זה, תחושב המשכורת הקובעת המשוקללת, לפי המשכורת הקובעת, הקצבה, והתוספת לקצבה שהיו מחושבות לגבי מי שפרש מהשירות או שאירו, אילו עבד מי שפרש כאמור במשרה מלאה בכל תקופת שירותו";

(15) בסעיף 78א, האמור בו יסומן "(א)", ואחריו יבוא:

"(ב) סעיף 35(ז) ייקרא לגבי עובד שירותי הביטחון כאילו במקום "כהגדרתה בסעיף 32(ד)" נאמר "כהגדרתה בסעיף 77א";

(16) אחרי התוספת השנייה יבוא:

“תוספת שלישית”

(סעיף 8, ההגדרה “רשימת הדירוגים הבסיסית”)

- (1) הדירוג המינהלי;
- (2) דירוג המח"ר;
- (3) דירוג המהנדסים;
- (4) דירוג ההנדסאים והטכנאים;
- (5) דירוג העיתונאים בשירות הציבורי;
- (6) דירוג המשפטנים (לרבות סגורים ציבוריים ולמעט מי שמשכורתו הקובעת חושבה ערב מועד המעבר לפי שכר של נושאי משרה שיפוטית);
- (7) דירוג הפרקליטים (למעט מי שמשכורתו הקובעת חושבה ערב מועד המעבר לפי שכר של נושאי משרה שיפוטית);
- (8) דירוג הפסיכולוגים;
- (9) דירוג הרוקחים;
- (10) דירוג הפיזיותרפיסטים;
- (11) דירוג המרפאים בעיסוק;
- (12) דירוג האחים והאחיות;
- (13) דירוג הביוכימאים והמיקרוביולוגים;
- (14) דירוג טכנאי הרנטגן;
- (15) דירוג הפארה-רפואיים (לרבות קלינאי תקשורת);
- (16) דירוג העובדים הסוציאליים;
- (17) דירוג מקצ"ט;
- (18) דירוג המפקחים הימיים;
- (19) דירוג שירות החוץ.

תוספת רביעית

חלק א'

(סעיף 9א(ב))

שיעור תוספת השחיקה באחוזים מקצבת הבסיס

מועד פרישה	בעד קצבת חודש יולי 2008 עד קצבת חודש מרס 2009	בעד קצבת חודש אפריל 2009 עד קצבת חודש מרס 2010	בעד קצבת חודש אפריל 2010 ואילך
עד יום ה' בטבת התשס"א (31 בדצמבר 2000)	5	9	12
מיום ו' בטבת התשס"א (1 בינואר 2001) עד יום ט"ז בטבת התשס"ב (31 בדצמבר 2001)	5	9	11
מיום י"ז בטבת התשס"ב (1 בינואר 2002) עד יום כ"ו בטבת התשס"ג (31 בדצמבר 2002)	5	9	10
מיום כ"ז בטבת התשס"ג (1 בינואר 2003) עד יום ו' בטבת התשס"ד (31 בדצמבר 2003)	5	9	9
מיום ז' בטבת התשס"ד (1 בינואר 2004) עד יום י"ט בטבת התשס"ה (31 בדצמבר 2004)	5	8	8
מיום כ' בטבת התשס"ה (1 בינואר 2005) עד יום ל' בכסלו התשס"ו (31 בדצמבר 2005)	5	7	7
מיום א' בטבת התשס"ו (1 בינואר 2006) עד יום י' בטבת התשס"ז (31 בדצמבר 2006)	5	6	6

שיעור תוספת השחיקה באחוזים מקצבת הבסיס

מועד פרישה	בעד קצבת חודש יולי 2008 עד קצבת חודש מרס 2009	בעד קצבת חודש אפריל 2009 עד קצבת חודש מרס 2010	בעד קצבת חודש אפריל 2010 ואילך
מיום י"א בטבת התשס"ז (1 בינואר 2007) עד יום כ"ב בטבת התשס"ח (31 בדצמבר 2007)	5	5	5

חלק ב'

(סעיף 9א(ג))

מועד הפרישה	שיעור הניכוי מהמדד לשנת 2008 בנקודות האחוז
עד יום ה' בטבת התשס"א (31 בדצמבר 2000)	0.6
מיום ו' בטבת התשס"א (1 בינואר 2001) עד יום ט"ז בטבת התשס"ב (31 בדצמבר 2001)	0.55
מיום י"ז בטבת התשס"ב (1 בינואר 2002) עד יום כ"ו בטבת התשס"ג (31 בדצמבר 2002)	0.5
מיום כ"ז בטבת התשס"ג (1 בינואר 2003) עד יום ו' בטבת התשס"ד (31 בדצמבר 2003)	0.45
מיום ז' בטבת התשס"ד (1 בינואר 2004) עד יום י"ט בטבת התשס"ה (31 בדצמבר 2004)	0.4
מיום כ' בטבת התשס"ה (1 בינואר 2005) עד יום ל' בכסלו התשס"ו (31 בדצמבר 2005)	0.35
מיום א' בטבת התשס"ו (1 בינואר 2006) עד יום י' בטבת התשס"ז (31 בדצמבר 2006)	0.3
מיום י"א בטבת התשס"ז (1 בינואר 2007) עד יום כ"ב בטבת התשס"ח (31 בדצמבר 2007)	0.25

חלק ג'

(סעיף 9א(ד))

לגבי דירוג מהמפורטים ברשימת הדירוגים הבסיסית

מועד פרישה	שיעור תוספת בשל הסכמי שכר באחוזים בעד קצבת חודש דצמבר 2009 ואילך
עד יום י"ג בכסלו התש"ע (30 בנובמבר 2009)	5

חלק ד'

(סעיף 9א(ד))

לגבי דירוג עובדי הוראה

שיעור תוספת בשל הסכמי שכר באחוזים
בעד קצבת חודש דצמבר 2009 ואילך

מועד פרישה

1.95

עד יום י"ג בכסלו
התש"ע (30 בנובמבר
2009)

חלק ה'

(סעיף 9א(ד))

לגבי דירוג הרופאים

שיעור תוספת בשל הסכמי שכר באחוזים

מועד פרישה	בעד קצבת חודש ינואר 2010 עד קצבת חודש מאי 2010	בעד קצבת חודש יוני 2010 עד קצבת חודש דצמבר 2010	בעד קצבת חודש ינואר 2011 ואילך
עד יום י"ד בטבת התש"ע (31 בדצמבר 2009)	3.964	7.927	11.209
מיום ט"ו בטבת התש"ע (1 בינואר 2010) עד יום י"ח בסיוון התש"ע (31 במאי 2010)	0	3.813	7.625
מיום י"ט בסיוון התש"ע (1 ביוני 2010) עד יום כ"ד בטבת התשע"א (31 בדצמבר 2010)	0	0	3.672

104. (א) תחילתו של חוק הגמלאות, כנוסחו בסעיף 103 לחוק זה, ביום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009), ואולם תשלום תוספת שחיקה בעד קצבת חודש יולי 2008 עד קצבת חודש אוגוסט 2009, ותוספת בשל מדד לשנת 2008 בעד קצבת חודש ינואר 2009 עד קצבת חודש אוגוסט 2009, לפי סעיף 9א לחוק הגמלאות, כנוסחו בסעיף 103(3) לחוק זה, ישולם לא יאוחר מהמועד שבו משולמת קצבת חודש ספטמבר 2009.

תיקון חוק שירות
המדינה (גמלאות)
- תחילה ותחילה

ד ב ר י ה ס ב ר

תוספת שחיקה בעד קצבת חודש יולי 2008 עד קצבת חודש אוגוסט 2009 ותוספת הצמדה למדד בשל 2008 בעד קצבת חודש ינואר 2009 עד קצבת חודש אוגוסט 2009, ישולם לא יאוחר מהמועד שבו משולמת קצבת חודש ספטמבר 2009, כדי ליתן שהות מספקת להיערכות לביצוע התשלום.

סעיף 104 לסעיף קטן (א)

כאמור לעיל מוצע לקבוע כי תחילתו של החוק המוצע תהיה ביום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009) (להלן - יום התחילה).

עוד מוצע לקבוע בהתאם להבנות בהסכם המסגרת תוך התאמת הזמנים למועד התחילה המוצע כי תשלום

(ב) הוראות סעיפים 1, 8, עד 9, 12(א), 17א, 32, 35, 46, תוספת שלישית ותוספת רביעית בחוק הגמלאות, כנוסחם בסעיף 103(1) עד (8) ו-16(1) יחולו לגבי מי שפרש מתאגיד כאמור בסעיף 105 לחוק העיקרי, גם אם פרש לפני מועד המעבר כהגדרתו בסעיף 8 לחוק הגמלאות, כנוסחו בסעיף 103(2)א לחוק זה, ויחול לגביהם האמור בסעיף קטן (א).

105. בחוק התכנית להבראת כלכלת ישראל (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנות הכספים 2003 ו-2004), התשס"ג-2003¹⁵⁸, בסעיף 91 –

- (1) האמור בו יסומן "(ב)" ובו אחרי "לפי סעיף 89 או 90" יבוא "על ידי מי שאינו המדינה או גוף מהגופים המפורטים בסעיף 92(א)";
- (2) לפני סעיף קטן "(ב)" יבוא:

"(א) התשלומים שינוכו מהמשכורת המשולמת לעובד או לנושא משרה לפי סעיפים 89 או 90, על ידי המדינה או על ידי גוף מהגופים המפורטים בסעיף 92(א), ישמשו אך ורק למטרת תשלום קצבה או להחזר תשלומים לפי סעיף 94, לאותו עובד או לעובדים אחרים של המעביד או לאותו נושא משרה או לנושאי משרה אחרים, שפרשו לגמלאות, או לשאיריהם, הכל לפי העניין."

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף קטן (ב)

בסעיף 91 לחוק התכנית להבראת כלכלת ישראל נקבע כי התשלומים שנוכו ממשכורתם של עובדים ונושאי משרה כאמור (להלן – הכספים המנוכים), ישמשו למטרת תשלום קצבה לעובדי המעביד או לנושאי משרה, שפרשו לגמלאות, ולשאיריהם, או להחזר תשלומים למי שאינו זכאי לקבלת קצבה כאמור בסעיף 94 לחוק (להלן – החזר תשלומים). בסעיף 92 לחוק האמור נקבע כי הכספים המנוכים, למעט התשלומים שינוכו על ידי המדינה, ינוהלו בחשבון נפרד על פי כללים שיקבע שר האוצר. החרגת המדינה כאמור נקבעה, בין השאר, בשל העדר חשש שלפיו המדינה לא תוכל לעמוד בהתחייבויותיה לתשלומי קצבאות לגמלאיה, ובשל אופן ניהול תקציב המדינה על בסיס שנתי.

בחוק ההסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2007), התשס"ז-2007 (להלן – חוק ההסדרים לשנת הכספים 2007), נחקקו כמה תיקונים בחוק התכנית להבראת כלכלת ישראל, שמטרתם הבטחת שימוש הכספים המנוכים למטרת תשלום הקצבה לעובד או לנושא המשרה שממשכורתו הם נוכו, או לשאיריהם. כך למשל, תוקן סעיף 91 לחוק התכנית להבראת כלכלת ישראל, באופן שהכספים המנוכים ישמשו אך ורק למטרת תשלום קצבה או להחזר תשלומים, לאותו עובד או לאותו נושא משרה, שפרש לגמלאות או לשאיריו, לפי העניין, ורק אם נפטר העובד או נושא המשרה ואין לו שאירים – לעובדים אחרים של המעביד או לנושאי משרה אחרים, שפרשו לגמלאות או לשאיריהם לפי העניין. בנוסף, תוקן סעיף 92 לחוק האמור, כך שהכספים המנוכים ינוהלו בקופת גמל המיועדת לשם השתתפות במימון תשלומי פנסיה תקציבית לעובדים של המעביד או בקופת גמל

בסעיף 105 לחוק הגמלאות נקבע כי בכל מקום שנקבע בחוק הגמלאות כי תנאי עבודתם של עובדי תאגיד שהוקם על פי חוק הם כתנאי עבודתם של עובדי המדינה, יהיו הרשויות הפועלות לפי החוק מוסמכות לפעול גם לגבי עובדי התאגיד כאילו היו עובדי מדינה, והגמלאות ישולמו מקופת התאגיד.

מוצע להבהיר במפורש שהתיקונים המוצעים בסעיף 103 להצעת החוק, לסעיפים 1, 8, 9, 9א, 39, 12(א), 17א, 32, 35, 46, תוספת שלישית ותוספת רביעית לחוק הגמלאות, יחולו גם לגבי מי שפרש מתאגיד כאמור לפני יום התחילה.

סעיף 105 בחוק התכנית להבראת כלכלת ישראל (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנות הכספים 2003 ו-2004), התשס"ג-2003 (להלן – חוק התכנית להבראת כלכלת ישראל), נקבעה חובת השתתפות של עובדים ונושאי משרה, שהסדר הפנסיה החל לגביהם הוא תשלום קצבה מאוצר המדינה או מקופת הגוף שבו הם מועסקים או מכהנים (להלן – הסדר פנסיה תקציבית), במימון תשלומי הקצבאות האמורים. בין הגופים האמורים נכללים בנוסף למדינה גם גופים מתוקצבים וגופים נתמכים, כהגדרתם בסעיפים 21 ו-32 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985. שיעור הניכוי מהמשכורת המשולמת לעובד או לנושא המשרה, לפי העניין, נקבע בסעיפים 89 ו-90 לחוק התכנית להבראת כלכלת ישראל, ועמד בשנת 2004 על 1% מהמשכורת הקובעת של העובד או נושא המשרה אילו היה יוצא לקצבה במועד הניכוי, והחל בשנת 2005 עמד על 2% ממשכורתו הקובעת.

¹⁵⁸ ס"ח התשס"ג, עמ' 386; התשס"ח, עמ' 140.

(1) בסעיף 49(ו)3, בהגדרה "קופת גמל מרכזית לקצבה", בפסקה (2), במקום "לפני יום ח' בתשרי התשס"ז (30 בספטמבר 2006)" יבוא "לפני יום י"ד בטבת התש"ע (31 בדצמבר 2009), או מועד מאוחר יותר שקבע שר האוצר, בצו";

(2) בסעיף 64, במקום "עד יום ד' בתמוז התשס"ו (30 ביוני 2006)" יבוא "עד יום י"ד בטבת התש"ע (31 בדצמבר 2009)".

107. בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005¹⁴⁰ (בפרק זה – חוק קופות גמל) –
תיקון חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)
(1) בסעיף 2, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

ד ב ר י ה ס ב ר

לתשלום קצבתם של כל עובדי הגוף האמור או לנושא משרה שפרשו לגמלאות ולשאריהם או להחזר תשלומים.

סעיף 106 בסעיף 49(ו) לחוק רשות הספנות והנמלים, התשס"ה-2004 (להלן – חוק רשות הספנות והנמלים), נקבע כי הכספים המיועדים לתשלום גמלה לגמלאי רשות הנמלים ולעובדי רשות הנמלים שהסדר הפנסיה שחל לגביהם הוא הסדר פנסיה תקציבית, ואשר עברו להיות עובדי חברת הפיתוח והנכסים או חברות הנמל, ינוהלו בקופת גמל מרכזית לקצבה אחת לכל מעביד, שהיא קופת גמל המיועדת לשם תשלום קצבה לעובדיו של המעביד. עם זאת, ובהתאם להסכמים שנחתמו בין חברת הפיתוח והנכסים לבין כל אחת מחברות הנמל ביום ט"ו באדר א' התשס"ה (24 בפברואר 2005), נקבע כי קופת הגמל המרכזית לקצבה שהעמית-מעביד בה הוא חברת הפיתוח והנכסים, תהיה מיועדת גם לשם תשלום קצבה לגמלאי רשות הנמלים בפנסיה תקציבית ולשם תשלום קצבה לעובדים בפנסיה תקציבית שעברו מרשות הנמלים לכל אחת מחברות הנמל, אשר קופת הגמל המרכזית לקצבה שהעמית-מעביד בה הוא חברת הנמל העבירה את הכספים המיועדים לתשלום קצבתו לקופת הגמל המרכזית לקצבה שהעמית-מעביד בה הוא חברת הפיתוח והנכסים, לאחר פרישתו לקצבה בהתאם להסכמים האמורים.

עוד נקבע כי הקופות האמורות יאשרו לראשונה לפי חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (גמל), התשס"ה-2005 (להלן – חוק קופות גמל), לפני יום ח' בתשרי התשס"ז (30 בספטמבר 2006).

עד כה, לא הושלם הליך אישור הקופות האמורות. אשר על כן, וכדי שיהיה ניתן להשלים את הליך האישור האמור, מוצע להאריך את המועד האחרון לאישור הקופות האמורות עד יום י"ד בטבת התש"ע (31 בדצמבר 2009). עוד מוצע לקבוע כי שר האוצר רשאי לדחות, בצו, את המועד האמור.

סעיף 107(1) וסעיף 108

סעיף 2 לחוק קופות גמל קובע כי ניהול קופת גמל ייעשה, ככלל, רק בידי מי שניתן לו רישיון חברה מנהלת

מרכזית לקצבה (להלן ביחד – קופה לניהול). עוד נקבע כי כל סכום שמנוהל בקופה לניהול ושנמשך בידי המעביד, שלא באמצעות הוראה לתשלום של אותו סכום לעובדו, לנושא משרה או לשארייו, יופקד בחשבון בנק נפרד למטרה זו בלבד. עם זאת לנוכח השיקולים להחרגת המדינה מניהול הכספים בחשבון נפרד כפי שפורט לעיל, נקבע כי המדינה, וגופים אחרים שתשלומי הקצבה בעד עובדיהם משולמים באמצעות המדינה, ובנק ישראל, יהיו פטורים מלנהל את הכספים המנוכים בקופה לניהול (להלן – גוף פטור מניהול). עוד נקבע בסעיף 93 לחוק התכנית להבראת כלכלת ישראל כי כל סכום המנוהל בקופה לניהול או בחשבון הנפרד לא יהיה ניתן לשעבוד או לעיקול על פי כל דין, ואולם יהיה ניתן להטיל עיקול על כספים כאמור שנמצאים בחשבון הנפרד, ושנוכו ממשכורתו של עובד שסיים את עבודתו או של נושא משרה שסיים את כהונתו, וזאת בשל תביעה של העובד או נושא המשרה לתשלום קצבה או להחזר תשלומים לפי סעיף 94 לחוק התכנית להבראת כלכלת ישראל.

לאור האמור לעיל, ולנוכח תכליתם של התיקונים שנקבעו במסגרת חוק ההסדרים לשנת 2007, נראה כי גם התיקון לסעיף 91 לחוק התכנית להבראת כלכלת ישראל, אשר מהווה כאמור השלמה לקביעה כי הכספים לניכוי ינוהלו בקופה לניהול או בחשבון נפרד וכי לא ניתן להטיל עליהם עיקול, לא נועד לחול לגבי כספים המנוכים מעובדי המדינה או ממי שתשלום הקצבה לגביהם הוא מאוצר המדינה. לעניין זה יצוין כי לגבי תשלומים שהמדינה משלמת לא מתקיים החשש כי המדינה לא תוכל לעמוד בהתחייבותיה לתשלומי קצבה לגמלאיה. בנוסף, גם אם יונח כי המדינה לא תוכל לעמוד בהתחייבותיה, הרי שניהול הכספים בחשבון נפרד בלי שתניתן הגנה מפני עיקולים לטובת נושים ובהיעדר חובה להוסיף לסכומים האמורים תשואה כלשהי, משמעותו ריקון מתוכן של החובה שנקבעה בסעיף האמור.

אשר על כן, מוצע לתקן את סעיף 91 ולהבהיר שהאמור בו כיום חל רק לגבי כספים המנוהלים בקופה לניהול או בחשבון הנפרד. בנוסף, מוצע לקבוע במפורש כי הכספים המנוכים על ידי גוף פטור מניהול יכולים לשמש

¹³⁹ ס"ח התשס"ד, עמ' 456; התשס"ו, עמ' 394.

¹⁴⁰ ס"ח התשס"ה, עמ' 889; התשס"ח, עמ' 160.

”ג) חברה מנהלת לא תנהל יותר מקופת גמל אחת מכל סוג מסוגי קופות הגמל המפורטים להלן:

- (1) קרן ותיקה;
- (2) קרן חדשה כללית;
- (3) קרן חדשה מקיפה;
- (4) קופת גמל לא משלמת לקצבה;
- (5) קופת גמל לתגמולים;
- (6) קופת גמל אישית לפיצויים;
- (7) קרן השתלמות;
- (8) קופת גמל מרכזית לדמי מחלה;
- (9) קופת גמל מרכזית להשתתפות בפנסיה תקציבית;
- (10) קופת גמל מרכזית לפיצויים;
- (11) סוג אחר של קופת גמל שקבע השר.

(ד) הוראות סעיף קטן (ג) לא יחולו לגבי קופת גמל מסוג כאמור באותו סעיף קטן, שהיא קופת גמל בניהול אישי, קופת גמל המבטיחה תשואה קבועה או מזערית לעמיתיה או קופת גמל שההצטרפות אליה מוגבלת, לפי תקנונה, לציבור מסוים בלבד.

(ה) על אף הוראות סעיף קטן (ג), רשאי השר, באישור ועדת הכספים של הכנסת לקבוע כי הוראות הסעיף הקטן האמור לא יחולו על חברה מנהלת שמתקיימים לגביה התנאים שקבע, או כי יחולו, בשינויים שקבע.

(ו) בסעיף זה –

”קרן חדשה כללית” – קופת גמל לקצבה שאינה קופת ביטוח ואינה קופת גמל לא משלמת לקצבה, שאושרה לראשונה אחרי יום כ”ט בטבת התשנ”ה (1 בינואר 1995) ושלא נקבע לגביה בחיקוק כי היא זכאית לרכוש איגרות חוב מסוג ”ערד”;

ד ב ר י ה ס ב ר

כמה קופות גמל דומות שלא קיים כל הבדל ביניהן גם לא הבדל בכל הנוגע למדיניות ניהול ההשקעות של אותן קופות. ריבוי של קופות גמל דומות ואף זהות שמנוהלות על ידי אותה חברה מנהלת גורם להצפה של שוק קופות הגמל בקופות שאין ביניהן כל הבדל. תופעה זו מקשה על עמיתים להשוות בין קופות הגמל השונות בבואם לקבל החלטות מושכלת בנוגע לסוג קופת הגמל המתאים לצרכיהם.

מוצע על כן לקבוע כי חברה מנהלת לא תנהל יותר מקופת גמל אחת מכל סוג מסוגי קופות הגמל המפורטים בסעיף (ג) לחוק קופות גמל, כנוסחו המוצע. לעניין זה פורטו הסוגים השונים של קופות הגמל כאשר לצורך הגדרת קרן חדשה כללית וקרן חדשה מקיפה נעשה שימוש בהגדרות הקיימות בתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל). התשכ”ד–1964, בשינויים מסוימים.

עוד מוצע לקבוע כי ההוראה לא תחול לגבי קופות גמל שלפי אופיין ומדיניות ההשקעה שלהן לא ניתן לנהל אותן יחד כקופה אחת: קופת גמל לניהול אישי המיועדת

לפי החוק האמור וכי חברה מנהלת תנהל את קופת הגמל בהתאם לתנאי הרישיון, לתנאים באישור קופת הגמל ולתקנון הקופה.

שוק החיסכון הפנסיוני מאופיין היום במספר גדול של מוצרי חיסכון שמנוהלים על ידי חברות מנהלות של קופות גמל, כאשר כל חברה מנהלת מנהלת מספר קופות גמל דומות ולפעמים אף זהות מאותו סוג. תופעה זו נוצרה, בין השאר, עקב הרפורמה בתחום שוק ההון בישראל שבמסגרתה חוקק חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות וניגודי העניינים בשוק ההון בישראל (תיקוני חקיקה), התשס”ה–2005, חוק קופות גמל וחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (עיסוק בייעוץ פנסיוני ובשיווק פנסיוני), התשס”ה–2005 (רפורמת בכר), אשר חייבה את התאגידים הבנקאיים למכור את קופות הגמל שבבעלותם לגופים חוץ בנקאיים. בפועל, מרבית קופות הגמל נרכשו על ידי חברות מנהלות שכבר ניהלו בעצמן קופות גמל וכתוצאה מהרכישות נוצר מצב ולפיו אותן חברות מנהלות מנהלות

"קרן חדשה מקיפה" – קופת גמל לקצבה שאינה קופת ביטוח ואינה קופת גמל לא משלמת לקצבה, שאושרה לראשונה אחרי יום כ"ט בטבת התשנ"ה (1 בינואר 1995) ושנקבע לגביה בחיקוק כי היא זכאית לרכוש איגרות חוב מסוג "ערד";

"איגרת חוב מסוג 'ערד'" – איגרת חוב בלתי סחירה שמנפיקה מדינת ישראל לקופות גמל לקצבה בלבד, לפי תקנות מילווה המדינה (סדרות מסוג "ערד"), התשנ"ה-1995¹⁴¹;

(2) בסעיף 23(א)(1), אחרי פסקת משנה (ב) יבוא:

"ג) משיכה של כספים מקופת גמל מרכזית לקצבה, שאינה במישרין בידי עובד של עמית-מעביד או בידי עמית-מעביד, תיעשה רק באמצעות העברתם לאחד מאלה:

(1) קופת גמל אחרת שהיא קופת גמל מרכזית לקצבה;

(2) המדינה, בהתאם להסכם שנחתם בין העמית-המעביד לבין המדינה."

ד ב ר י ה ס ב ר

ישראל בע"מ (להלן – חברת הדואר) ביום ו' בכסלו התשס"ו (7 בדצמבר 2005), בדבר מעבר עובדי רשות הדואר לחברת הדואר, הוסכם כי חברת הדואר תפעל לצורך ביצוע כל הפעולות הנדרשות להקמת קופה מרכזית לקצבה, שבה ינהלו הכספים המיועדים לתשלום קצבה של העובדים העוברים לחברת הדואר, שהסדר הפנסיה החל לגביהם הוא הסדר פנסיה תקציבית (להלן – עובדי החברה בפנסיה תקציבית). בהסכם נוסף שנחתם בין ממשלת ישראל לבין רשות הדואר ולבין חברת הדואר באותו היום (להלן – הסכם הפנסיה), הוסכם כי במועד פרישתו של עובד החברה בפנסיה תקציבית יועבר סכום שיחושב לפי הכללים שנקבעו בהסכם למדינה ולאחר קבלתו תתחיל המדינה לשלם את הקצבה לאותו גמלאי. בהתאם לאמור, קופת גמל מרכזית שהעמית-מעביד בה הוא חברת הדואר, אינה משלמת קצבה לעובדי חברת הדואר אלא באמצעות העברת סכומים לפי הסכם הפנסיה למדינה.

בסעיף 23(א) לחוק קופות גמל נקבע, בין השאר, כללים למשיכת כספים מקופת גמל והעברת כספים מקופת גמל אחת לקופת גמל אחרת. בסעיף 23(ב) לחוק קופות גמל נקבע, בין השאר, כי שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, יקבע את המועדים והתנאים שבהם רשאים עמיתים, עובדים של עמית-מעביד ומוטבים למשוך כספים מקופת גמל. יצוין כי תנאים כאמור בעניין תשלומים מקופת גמל מרכזית לקצבה לעובדים של עמית-מעביד, שאייריהם ולעמית-מעביד קבועים כיום בתקנה 49 לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964.

לעמית אחד בלבד אשר רשאי לתת הוראות לעניין השקעת הכספים בקופה, קופת גמל המבטיחה תשואה קבועה או מזערית לעמיתה וכן קופת גמל שההצטרפות אליה מוגבלת, לפי תקנונה, לציבור מסוים בלבד. לעניין זה, יובהר כי ההוראה לא תחול על קופת ביטוח בשל ניהולה המיוחד כתכנית ביטוח ולא כנאמנות בידי חברה מנהלת ובהתאם להוראות סעיף 56 לחוק קופות גמל.

כמו כן מוצע להסמיך את שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת לקבוע, בתקנות כי ההגבלה הקבועה בסעיף 2(ג) לחוק קופות גמל, כנוסחו המוצע, לא תחול על חברה מנהלת שמתקיימים לגביה התנאים שקבע, או שתחול, בשינויים שקבע. כדי למנוע איסור מוחלט ומיידית על חברה מנהלת שלא לנהל יותר מקופת גמל אחת מכל סוג מסוגי קופות הגמל המפורטים בסעיף 2(ג) האמור, מוצע לקבוע כי תחילתם של סעיפים קטנים (ג) עד (ו) של סעיף 2 האמור, כנוסחם בסעיף 107 להצעת החוק, במועד שיקבע השר בצו או ביום ב' בשבט התש"ע (17 בינואר 2010), לפי המוקדם.

סעיף 107(2)

קופת גמל מרכזית לקצבה היא קופת גמל המיועדת לעמית-מעביד אחד בלבד לשם תשלום קצבה לעובדים של העמית-מעביד, שהסדר הפנסיה שחל לגביהם הוא הסדר פנסיה תקציבית.

כאמור בדברי ההסבר לסעיף 106 להצעת החוק, קופת גמל מרכזית שהעמית-מעביד בה הוא חברת נמל, אינה משלמת קצבה לעובדים של חברת הנמל, אלא באמצעות העברת הכספים לקופת גמל לקצבה שהעמית-מעביד בה הוא חברת הפיתוח והנכסים.

כמו כן בהסכם קיבוצי מיוחד שנחתם בין רשות הדואר לבין הסתדרות העובדים הכללית החדשה לבין חברת דואר

¹⁴¹ ק"ת התשנ"ה, עמ' 1499 ועמ' 1620.

108. תחילתם של סעיפים קטנים (ג) עד (ו) של סעיף 2 לחוק קופות גמל, כנוסחם בסעיף 107(1) לחוק זה, במועד שיקבע שר האוצר בצו, או ביום ב' בשבט התש"ע (17 בינואר 2010), לפי המוקדם מביניהם.

פרק כ': שילוב מקבלי גמלאות בעבודה

109. בחוק המדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2004 (תיקוני חקיקה), התשס"ד-2004¹⁴², בפרק ז' –

(1) בכותרת הפרק, המילים "(הוראת שעה)" – יימחקו;

ד ב ר י ה ס ב ר

מינהלת "אורות לתעסוקה" האחראית על ביצועה וניהולה של תכנית "אורות לתעסוקה", לבין מפעילי התכנית, סייעו בהערכת התכנית והישגיה ובהפקת לקחים לצורך בחינת עתידה של התכנית. כך, לנוכח הלקחים שנלמדו במהלך הליווי השוטף של התכנית הניסיונית ולאור המסקנות וההמלצות של הוועדות האמורות, נערכו במהלך השנים שינויים רבים בתכנית הניסיונית ובנוהלי העבודה של מפעיליה, וכל זאת במגמה לשפר את השירות הניתן לציבור הזכאים לגמלת הבטחת הכנסה (להלן – גמלה).

בסיכומו של דבר, התכנית הניסיונית, כפי שהתערכנה במהלך השנים, נמצאה ככלי מוצלח לשילובם של מקבלי הגמלאות במעגל העבודה, וצמצום תלותם בגמלאות. כך, למשל, מהמחקר המלווה שערך, בין השאר, בחינה השוואתית בין אוכלוסיית משתתפי התכנית לבין אוכלוסיות ביקורת מקבילות, עולה כי התכנית הביאה לשיפור מצב התעסוקה בקרב משתתפיה, לרבות הגדלת היקף המשרה, ביחס לאוכלוסיית הביקורת. ממצא זה הופיע בכל חתכי הגילאים (לרבות המשתתפים המבוגרים) ובכל הרכבי המשפחה, וכן בקרב עולים חדשים כמו גם בקרב תושבים ותיקים.

לאור האמור, גיבש צוות משותף לכלל הגורמים המעורבים בתכנית הניסיונית (מינהלת "אורות לתעסוקה", המוסד לביטוח לאומי, משרד האוצר, משרד המשפטים, שירות התעסוקה והמועצה הלאומית לכלכלה), המלצות לפריסה ארצית של התכנית הניסיונית והפיכתה לתכנית של קבע. בהחלטת ממשלה מס' 3994, מיום 24.8.2008 ובהחלטת ממשלה מס' 159, מיום 12.5.2009 (להלן – החלטות ממשלה מס' 159 ו-1594), אימצה הממשלה את עיקרי המלצות הצוות כאמור בנוגע להפעלת התכנית בהיקף ארצי, והפיכתה לכלי של קבע לשילוב מקבלי גמלאות בעבודה.

פרק י"ב המוצע נועד ליישם את תיקוני החקיקה הנדרשים בהתאם להחלטות הממשלה מס' 3994 ו-159, בפרק ז' לחוק המדיניות הכלכלית ובחוק הבטחת הכנסה, התשמ"א-1980 (להלן – חוק הבטחת הכנסה).

לנוכח האמור לעיל, מוצע לתקן את סעיף 23 האמור ולקבוע כי משיכה של כספים מקופת גמל מרכזית לקצבה, שאינה במישרין בידי עובד של העמית-מעביד או בידי העמית-מעביד, תיעשה רק באמצעות העברתם לקופת גמל מרכזית לקצבה אחרת (כמו במקרה של העברות כספים מקופה מרכזית לקצבה שהעמית-מעביד בה חברת נמל לקופת גמל מרכזית לקצבה שהעמית-מעביד בה חברת הפיתוח והנכסים) או למדינה בהתאם להסכם שנחתם בין העמית-המעביד לבין המדינה (כמו במקרה של העברות כספים מקופת גמל מרכזית לקצבה שהעמית-מעביד בה חברת הדואר למדינה).

לפרק כ' בפרק ז' לחוק המדיניות הכלכלית לשנת כללי הכספים 2004 (תיקוני חקיקה), התשס"ד-2004 (להלן – חוק המדיניות הכלכלית), נקבעה הוראת שעה שבמסגרתה כוונה תכנית ניסיונית לשילוב מקבלי גמלאות בעבודה. התכנית הניסיונית, שנקראה בתחילה "תכנית מהל"ב" ומאוחר יותר שונה שמה ל"תכנית אורות לתעסוקה", הופעלה, החל באוגוסט 2005, ב-4 אזורים: אשקלון ושרדרות, ירושלים, אזור חדרה ונתניה, ואזור נצרת ונצרת עילית. את התכנית הניסיונית ליווה מחקר שבוצע בידי מכון ברוקדייל והמוסד לביטוח לאומי.

כמו כן, במהלך תקופה זו מונו כמה ועדות אשר בחנו היבטים שונים של התכנית הניסיונית ואופן פעולתה: ועדה ציבורית-מדעית בראשות פרופ' מנחם יערי, אשר מונתה בדצמבר 2005 בידי ממלא מקום ראש הממשלה ושר התעשייה המסחר והתעסוקה דאז, מר אהוד אולמרט, לשם ניתוח ולימוד מעמיק של כלל היבטי התכנית; ועדת תמיר, בראשות פרופ' יוסי תמיר, אשר מונתה ביוני 2006 בידי סגן ראש הממשלה ושר התעשייה המסחר והתעסוקה, מר אליהו ישי, לשם בחינת מבחן התעסוקה ולשיפור האיזונים החברתיים בתכנית, וועדת דינור, בראשות מר רענן דינור, אשר מונתה בפברואר 2007 בידי ראש הממשלה דאז מר אהוד אולמרט.

המחקר המלווה ופעילות הוועדות, לצד הפיקוח השוטף על פעילות התכנית הניסיונית והמשוב ההדדי בין

¹⁴² ס"ח התשס"ד, עמ' 70; התשס"ז, עמ' 397.

(א) אחרי ההגדרה "המוסד" יבוא:

"ועדה מקצועית" – ועדה שהוקמה לפי סעיף 37ב;

"ועדת חריגים" – ועדה שהוקמה לפי סעיף 37א;

(ב) אחרי ההגדרה "חוק הבטחת הכנסה" יבוא:

"יושב ראש המינהלה" – מי שעומד בראש המינהלה שהוקמה במשרד

התעשייה המסחר והתעסוקה לשם ביצוע הוראות פרק זה;

(ג) בהגדרה "משתתף", במקום "תושב אזור שילוב" יבוא "מי";

(ד) ההגדרה "תושב אזור שילוב" – תימחק;

ד ב ר י ה ס ב ר

– סימן ו', שעניינו החלת הוראות ומחקר, וזה נוסח:

"סימן ו': החלת הוראות ומחקר

קביעת אזורים והקמת מרכזי תעסוקה

59. (א) פרק זה יחול באזור שיקבע השר בהסכמת שר האוצר ובהתייעצות עם שר הרווחה; הודעה על קביעת אזור תפורסם ברשומות.

(ב) מספר האזורים לא יעלה על ארבעה והם ייקבעו מבין האזורים שעליהם תחליט ועדת מומחים שהוקמה לפי הוראות סעיף קטן (ו); בהחלטתה תתחשב ועדת המומחים, בין השאר, בייצוגן ההולם של מגוון קבוצות האוכלוסיה, במאפיינים שונים של שוק העבודה ובמעורבותה הצפויה של הרשות המקומית בפעילות לשם השגת מטרתו של פרק זה.

(ג) השר רשאי, בהסכמת שר האוצר בהתייעצות עם שר הרווחה ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, לקבוע כאמור בסעיף קטן (ב) יותר מארבעה אזורים.

(ד) בכל אזור יוקם מרכז תעסוקה אחד בלבד.

(ה) השר יקבע בדרך האמור בסעיף קטן (א), בצו, את המועד שהחל בו יחולו הוראות פרק זה באזור שהודעה לגביו פורסמה לפי הוראות סעיף קטן (א), ושמרכז תעסוקה יוקם בו לפי סעיף קטן (ד).

(ו) ועדת המומחים תוקם בידי השר בהסכמת שר הרווחה ושר האוצר ואלה חבריה:

(א) עובד משרד התעשייה המסחר והתעסוקה המומחה בתחום התעסוקה;

(ב) עובד משרד האוצר האחראי על תחום התעסוקה או על תחום הגמלאות;

(ג) עובד המוסד לביטוח לאומי שהוא מומחה לתכנון ולמחקר;

(ד) נציג הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;

(ה) נציג ציבור שהוא מומחה לשוק העבודה.

(2) הועדה תקבע את סדרי עבודתה.

סעיף 109 לפסקאות (1), (2) (ג) ו-(ד), (8) (א) ו-(1) ו-(2), (12), (13), (14) (א) ו-(ב), ו-(15) עד (18)

בהתאם להחלטות הממשלה מס' 3994 ו-159, תפעל תכנית "אורות לתעסוקה" בפריסה ארצית, ככלי של קבע לשילוב מקבלי גמלאות בעבודה. זאת, בניגוד למצב הקיים לפיו מופעלת התכנית רק כהוראת שעה החלה לגבי מי שמתגורר באזור שהוחלו עליו הוראות הפרק, בצו לפי סעיף 59, או שהתגורר באזור כאמור בעת שהוחלו עליו הוראות פרק זה ולאחר מכן שינה את מקום מגוריו (להלן – תושב אזור שילוב).

לפיכך, מוצע לבצע תיקונים בפרק ז' לחוק המדיניות הכלכלית (להלן – פרק שילוב מקבלי גמלאות בעבודה) אשר יהפכו אותו מהוראת שעה להוראה של קבע, לבטל את ההוראות המיוחדות הקבועות בו ביחס לתכנית הניסיונית, ובכלל זה ההוראות לקביעת האזורים שעליהם תוחל התכנית, לבטל את הוראת המעבר המתייחסת להיקף שעות התכנית האישית לגבי מי שמשותף בתכנית "אורות לתעסוקה" שערב היותו תושב אזור שילוב השתתף בהכשרה מקצועית באופן סדיר, ולקבוע כי השתתפות בתכנית לא תהיה תלויה באזור המגורים.

ואלה הסעיפים בפרק שילוב מקבלי גמלאות בעבודה שמוצע, לאור האמור לעיל, לבטלם:

– ההגדרה "תושב אזור שילוב" שבסעיף 37, שזה נוסחה: "תושב אזור שילוב" – כל אחד מאלה:

(1) מי שמתגורר באזור שהוחלו עליו הוראות פרק זה, בצו, לפי הוראות סעיף 59;

(2) מי שהתגורר באזור כאמור בפסקה (1), בעת שהוחלו על האזור הוראות פרק זה כאמור באותה פסקה, ולאחר מכן שינה את מקום מגוריו, ובלבד שבתקנות לפי סעיף 57(ב) נקבע כי הוראות פרק זה יחולו עליו, כולן או חלקן.

”סימן א’1: ועדת חריגים וועדה מקצועית

ועדת חריגים 37א. (א) השר יקים ועדת חריגים, אחת או יותר, שיהיו לה הסמכויות והתפקידים כמפורט בפרק זה, ואלה חבריה:

(1) נציג שימנה השר מבין עובדי משרדו, שהוא מומחה בתחום התעסוקה;

(2) נציג שימנה שר הרווחה והשירותים החברתיים מבין עובדי המוסד, שהוא האחראי במוסד על תחום הבטחת הכנסה או על תחום השיקום או מי מטעמו;

(3) נציג שימנה שר האוצר מבין עובדי משרדו, שהוא האחראי במשרד האוצר על תחום התעסוקה או על תחום הגמלאות או מי מטעמו.

(ב) החלטות ועדת חריגים יתקבלו על דעת כל החברים בה.

ד ב ר י ה ס ב ר**מחקר**

גמלאות בעבודה, כנוסח המוצע (סמכויות לעניין הפחתת היקף השעות של תכנית אישית שהוכנה למשתתף מסוים וסמכות לקבוע כי משתתף הוא חסר מסוגלות תעסוקתית באופן זמני).

עוד מוצע להסמיך את יושב ראש מינהלת “אורות לתעסוקה” (ר’ דברי הסבר לפסקה (2)(ב)), להקים ועדה מקצועית, אחת או יותר, שחבריה יהיו רופא מומחה ברפואה תעסוקתית או שיקומית; פסיכולוג מומחה בפסיכולוגיה תעסוקתית או שיקומית, ועובד סוציאלי או מרפא בעיסוק בעל מומחיות בתחום השיקום, ובלבד שאחד מחברי הוועדה, לפחות, יהיה מומחה בתחום התעסוקה. כמו כן, מוצע לאפשר לשר התמ”ת, בהסכמת שר האוצר, לקבוע תחומי מומחיות שונים שיושב ראש המינהלה יהיה רשאי למנות אדם המומחה בהם לחבר בוועדה, במקום אחד המומחים כאמור, ובלבד שגם במקרה זה אחד מחברי הוועדה יהיה מומחה בתחום התעסוקה. יצוין, כי פעילות התכנית הניסיונית מלווה בידי ועדות מקצועיות, כאשר בתחילה הופעלו הוועדות על ידי מפעילי התכנית באזורים השונים, ובעקבות המלצת ועדת דינור ולקחים שהופקו מהפעלת התכנית הניסיונית, החל בחודש פברואר 2008 מונו ועדות מקצועיות בהרכב המוצע, שמינוי כל אחד מחבריהן טעון אישור של יושב ראש המינהלה, והפעלת הוועדות עברה לידי גורמים בלתי תלויים במפעילי התכנית. כעת מוצע לעגן את הרכבה של ועדה מקצועית ואת סמכויותיה, בפרק שילוב מקבלי גמלאות בעבודה, ולהעניק ליושב ראש המינהלה את הסמכות להקים ועדה כאמור שתפקידה, לצד תפקידה לסייע למרכזי התעסוקה בהתוויית התכנית האישית, יהיו כמפורט בסעיפים 43(ב) ו-48(א1)(2) בפרק שילוב מקבלי גמלאות בעבודה כנוסח המוצע (סמכויות לעניין הפחתת היקף השעות של תכנית אישית שהוכנה למשתתף מסוים וסמכות להמליץ לוועדת חריגים לקבוע כי משתתף הוא חסר מסוגלות תעסוקתית באופן זמני), וכן תפקידים נוספים שיטיל עליה יושב ראש המינהלה לשם השגת מטרתו של פרק זה. יובהר, כי בסמכות

60. (א) פעולות מרכזי התעסוקה בתקופת תוקפו של פרק זה ועל פי הוראותיו, באזורים שנקבעו לפי הוראות סעיף 59, ייעשו כתכנית התנסות.

(ב) תכנית ההתנסות תלווה בבקרה ובמחקר אשר יבחן, בין השאר, את הגשמת מטרתו של פרק זה.”

– סעיף 65, שעניינו תוקף, וזה נוסח:

”תוקף

”65. פרק זה יעמוד בתוקפו עד תום ארבע שנים מיום התחילה.”

– סעיף 66, שעניינו הוראת מעבר, וזה נוסח:

”הוראת מעבר

66. מי שערב היותו תושב אזור שילוב, החל בהכשרה כאמור בפסקה (3)(א) של סעיף 2(א) בחוק הבטחת הכנסה, כנוסחה בסעיף 61(2) בחוק זה, וראו אותו, לענין סעיף 43(א) בחוק זה, וכן לענין פסקה (3)(ב) של סעיף 2(א) בחוק הבטחת הכנסה, כנוסחה בסעיף 61(2) בחוק זה, כמי שעובד בעבודה בשעות שבהן הוא משתתף באותה הכשרה באופן סדיר.”

לפסקאות (2)(א) ו-(3)

מוצע להסמיך את שר התעשייה המסחר והתעסוקה (בפרק זה – שר התמ”ת) להקים ועדת חריגים, אחת או יותר, שהחברים בה יהיו עובדי המדינה, בעלי מומחיות בתחום התעסוקה, השיקום או הבטחת הכנסה. ועדת חריגים תורכב מנציג שר התמ”ת, שימונה מבין עובדי משרד התמ”ת, אשר הוא בעל מומחיות בתחום התעסוקה; נציג שר הרווחה והשירותים החברתיים, שהוא האחראי במוסד לביטוח לאומי על תחום גמלאות הבטחת הכנסה או על תחום השיקום או מי מטעמו, ונציג שר האוצר, שהוא האחראי במשרד האוצר על תחום התעסוקה או על תחום הגמלאות או מי מטעמו. סמכויות ועדת חריגים מפורטות בסעיף 43(ב) ו-48(א) עד (2א) בפרק שילוב מקבלי

ועדה מקצועית 37ב. (א) יושב ראש המינהלה יקים ועדה מקצועית, אחת או יותר, שיהיו לה הסמכויות והתפקידים כמפורט בפרק זה, וכן תפקידים נוספים שיטיל עליה יושב ראש המינהלה לשם השגת מטרתו של פרק זה, ואלה חבריה:

- (1) רופא מומחה ברפואה תעסוקתית או שיקומית;
 - (2) פסיכולוג מומחה בפסיכולוגיה תעסוקתית או שיקומית;
 - (3) עובד סוציאלי או מרפא בעיסוק, שהוא בעל מומחיות בתחום השיקום.
- (ב) אחד מחברי הוועדה המקצועית, לפחות, יהיה מומחה בתחום התעסוקה.
- (ג) על אף הוראות סעיף קטן (א), רשאי השר, בהסכמת שר האוצר, לקבוע תחומי מומחיות נוספים על אלה המפורטים בסעיף הקטן האמור, שיושב ראש המינהלה רשאי למנות אדם המומחה בהם לחבר ועדה מקצועית במקום אחד מהחברים המנויים באותו סעיף קטן, ובלבד שמתקיים האמור בסעיף קטן (ב).";

(4) בסעיף 43 –

(א) במקום סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), רשאי כל אחד מהמנויים בפסקאות שלהלן להפחית את היקף השעות המזערי של תכנית אישית שהוכנה למשתתף מסוים, בהתאם לאמור באותן פסקאות, אם נוכח כי בפני המשתתף קשיים של ממש שהיו מונעים מכל משתתף סביר לבצע תכנית אישית בהיקף השעות המזערי, יהיו מרכיביה של התכנית אשר יהיו:

- (1) מתכנן יעדים תעסוקתי – בתנאים ועד למספר שעות שבועיות כפי שיקבע השר, בהסכמת שר האוצר – למשך תקופה שלא תעלה, בכל פעם, על ארבעה שבועות במהלך שנתיים;

ד ב ר י ה ס ב ר

על החלטת מתכנן יעדים תעסוקתי או ועדה מקצועית לעניין הפחתת היקף שעות מזערי של תכנית אישית כאמור (ר' סעיפים 37ב, 43(ב) ו-46א בפרק שילוב מקבלי גמלאות בעבודה, כנוסחם המוצע), וזאת נוסף על הסמכויות המוקנות לו כיושב ראש המינהלה האחראית לביצוע הוראות הפרק האמור.

לפסקה (4)

על פי סעיף 43(א) בפרק שילוב מקבלי גמלאות בעבודה, שעניינו תכנית אישית – היקף שעות, מי שתובע גמלה או שמשלמת לו גמלה, ושזכאותו לגמלה האמורה מותנית בהשתתפותו בפעילות של מרכז תעסוקה לפי הוראות פרק שילוב מקבלי גמלאות בעבודה (בפרק זה – משתתף), חייב בביצועה של תכנית אישית בהיקף שבין 30 ל-40 שעות שבועיות. עם זאת, לעתים ישנו צורך בהקטנת היקפה של התכנית האישית החלה לגבי משתתף מסוים, וזאת בהתאם למאפיינים ולקשיים המיוחדים של אותו

יושב ראש המינהלה להקים כמה ועדות מקצועיות שיפעלו במקביל ברחבי הארץ.

לפסקה (2)(ב)

לשם ביצוע הוראות פרק שילוב מקבלי גמלאות בעבודה, ובכלל זה לשם הסדרה, ליווי ובקרה של פעילות מרכזי התעסוקה כמשמעותם בסעיף 38 בפרק האמור, הוקמה במשרד התעשייה המסחר והתעסוקה מינהלה האחראית על ביצועה וניהולה של תכנית "אורות לתעסוקה", הפועלת בשיתוף עם המוסד לביטוח לאומי, משרד האוצר וגורמים רלוונטיים נוספים (בפרק זה – המינהלה). על פעילות המינהלה אחראי יושב ראש המינהלה, שהוא עובד משרד התעשייה המסחר והתעסוקה. על פי המוצע, מוענקות ליושב ראש המינהלה הסמכות להקים ועדות מקצועיות, הסמכות להפחית את היקף השעות המזערי של תכנית אישית שהוכנה למשתתף מסוים והסמכות לדון בהשגה

(2) ועדה מקצועית, על פי המלצה של מתכנן יעדים תעסוקתי – בתנאים ועד למספר שעות שבועיות כפי שיקבע השר, בהסכמת שר האוצר – למשך תקופה שלא תעלה, בכל פעם, על ארבעה חודשים במהלך שנתיים;

(3) יושב ראש המינהלה, על פי המלצה של מתכנן יעדים תעסוקתי ושל ועדה מקצועית – עד ל-15 שעות שבועיות, למשך תקופה שלא תעלה, בכל פעם, על שנה; השר, בהסכמת שר האוצר, רשאי לקבוע תנאים שבהתקיימם רשאי יושב ראש המינהלה לקבוע היקף שעות מזערי מופחת לפי פסקה זו, אף בהעדר המלצה של ועדה מקצועית;

(4) ועדת חריגים, על פי המלצה של מתכנן יעדים תעסוקתי ושל ועדה מקצועית – עד לשעה בשבוע, למשך תקופה שלא תעלה, בכל פעם, על שנה;"

(ב) סעיפים קטנים (ג) ו-(ה) – בטלים;

(ג) בסעיף קטן (ד), המילים "ואת היקף השעות המזערי המופחת" – יימחקו;

ד ב ר י ה ס ב ר

לסייע בהפנייתו לעבודה ובהכנת תכנית אישית בעבורו ובוחן מקרים מיוחדים נוכח כי בפני המשתתף קשיים של ממש שהיו מונעים מכל משתתף סביר לבצע תכנית אישית כלשהי בהיקף של 15 שעות, וניתן לכך אישורו של יושב המינהלה (שהוסמך לכך בידי שר התמ"ת). כמו כן, לפי תקנות המדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2004 (תיקוני חקיקה) (שילוב מקבלי גמלאות בעבודה) (הוראת שעה) (הפחתת היקף השעות המזערי של תכנית אישית לסוגי משתתפים), התשס"ו-2006, ניתן היום להקטין את היקף שעות התכנית האישית של משתתף מסוים עד להיקף של שעה בחודש בהתקיים תנאים מסוימים.

השינוי המוצע בא לאפשר מענה מהיר במקרים שבהם נדרשת הפחתת שעות לתקופה קצרה יחסית או עד לבחינה מסודרת של בקשה להפחתת השעות בידי הגורמים המוסמכים כמפורט להלן, וכן לייעל את הליך הטיפול בבקשות להפחתת היקף השעות, לעומת הקבוע בסעיף 43 כנוסחו היום ובתקנות לפיו. לפיכך, מוצע לקבוע מדרג בנוגע להקטנת היקף שעות התכנית האישית של משתתף מסוים, בהתאם להיקף השעות המבוקש ולתקופת ההפחתה. בהתאם לכך מוצע לאפשר למתכנן יעדים תעסוקתי להקטין את היקף השעות המזערי בתנאים ובהיקף שיקבע שר התמ"ת בהסכמת שר האוצר לתקופה של עד ארבעה שבועות בשנתיים, או למספר תקופות שיחד לא יעלו על ארבעה שבועות בשנתיים, וכן לאפשר לוועדה מקצועית, על פי המלצה של מתכנן יעדים תעסוקתי, להקטין את היקף השעות המזערי בתנאים ובהיקף שיקבע שר התמ"ת בהסכמת שר האוצר – למשך תקופה שלא תעלה על ארבעה חודשים במהלך שנתיים או לכמה תקופות שיחד לא יעלו על ארבעה חודשים בשנתיים.

עוד מוצע לפשט את ההליכים לאישור בקשות להפחתת היקף שעות, גם כאשר מתבקשת הקטנת היקף השעות לתקופות ממושכות יותר, וזאת באמצעות מתן

משתתף. בעניין זה קובעים סעיפים קטנים (ב), (ג) ו-(ה) של סעיף 43, כנוסחם היום, לאמור:

"(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), רשאי בוחן מקרים מיוחדים להקטין את היקף השעות המזערי של תכנית אישית שהוכנה למשתתף מסוים עד לחמש עשרה שעות שבועיות (בסעיף זה – היקף השעות המזערי המופחת), בהתקיים כל אלה:

(1) מתכנן היעדים התעסוקתי שהכין את התכנית האישית בעבור אותו משתתף או שאמור להכינה, קבע כי המשתתף עשה את מרב המאמצים לסייע בהפנייתו לעבודה ובהכנת תכנית אישית בעבורו, ולבצע את התכנית האישית שהוכנה לו, ככל שהוכנה;

(2) בוחן המקרים המיוחדים נוכח כי בפני המשתתף קשיים של ממש שהיו מונעים מכל משתתף סביר לבצע תכנית אישית בהיקף השעות המזערי, יהיו מרכיביה של התכנית האישית אשר יהיו;

(3) השר או עובד ציבור שהוא הסמיך לכך אישר את הקטנת היקף השעות המזערי בעבור אותו משתתף.

(ג) בוחן מקרים מיוחדים לא יבחן לפי הוראות סעיף קטן (ב) את הקטנת היקף השעות המזערי של תכנית אישית שהוכנה על ידו או שהוא אמור להכינה.

(ה) בסעיף זה, "בוחן מקרים מיוחדים" – מתכנן יעדים תעסוקתי שמנהל מרכז התעסוקה הסמיכו לבחון את הצורך בהפחתת היקף השעות המזערי במקרים מיוחדים, לפי הוראות סעיף קטן (ב)."

היינו, לפי סעיף 43(ב), כנוסחו היום, ניתן להפחית את מספר השעות של תכנית אישית למשתתף מסוים עד ל-15 שעות שבועיות, לכל הפחות, רק במקרים שבהם קבע מתכנן יעדים תעסוקתי שהמשתתף עשה את מרב המאמצים

(5) בסעיף 46(א), במקום "ובכלל זה מקביעה באישור השתתפות לפי סעיף 45" יבוא "או מהחלטה של רופא או של ועדה מקצועית שהתקבלה על סמך בדיקה שנערכה לפי הוראות סעיף 53(א)(2)" ובסופו יבוא "לעניין זה, "החלטת מתכנן יעדים תעסוקתי" – לרבות קביעה באישור השתתפות לפי סעיף 45 למעט קביעה כאמור הטעונה אישור השר בהתאם להוראות לפי פסקה (2) של סעיף 45(א), ולמעט החלטה בעניין הפחתת היקף השעות המזערי של תכנית אישית שהוכנה למשתתף מסוים לפי הוראות סעיף 43(ב)(1)";

(6) אחרי סעיף 46 יבוא:

"השגה 46א. הרואה את עצמו נפגע מהחלטה של מתכנן יעדים תעסוקתי או של ועדה מקצועית, בעניין הפחתת היקף השעות המזערי של תכנית אישית שהוכנה למשתתף מסוים, לפי הוראות סעיף 43(ב)(1) או (2), לפי העניין, רשאי להשיג על ההחלטה לפני יושב ראש המינהלה או מי שהוא הסמיך לכך, בתוך עשרה ימים מן המועד שבו נודע לו על ההחלטה, ויחולו לעניין השגה כאמור הוראות סעיף 46 (ה) ו-(ו), בשינויים המחויבים";

(7) בסעיף 47 –

(א) בסעיף קטן (א), בסופו יבוא "בסעיף זה – בית דין אזורי";

(ב) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(א1) על אלה ניתן לערער לפני בית הדין האזורי בירושלים, בלבד:

ד ב ר י ה ס ב ר

בירושלים בהתאם להוראות סעיף 47 בנוסחו המוצע). זאת, מכיוון שמדובר למעשה בקביעתו של שר התמ"ת, ולא של מתכנן יעדים. עוד מוצע, למעט מההחלטות שעליהן ניתן לערור בפני ועדת ערר החלטה בעניין הפחתת היקף השעות בתכנית אישית לפי הוראות סעיף 43(ב)(1), בנוסחו המוצע, שעליה יהיה ניתן להשיג לפני יושב ראש המינהלה, כמפורט להלן. בנוסף מוצע לאפשר לערור לפני ועדת ערר גם במקרים שבהם משתתף רואה עצמו נפגע מהחלטת רופא או ועדה מקצועית שהתקבלה על סמך בדיקה שנערכה לפי הוראות סעיף 53(א)(2) בפרק שילוב מקבלי גמלאות בעבודה.

לפסקה (ד)

מוצע לקבוע כי הרואה את עצמו נפגע מהחלטה של מתכנן יעדים תעסוקתי או של ועדה מקצועית, בעניין הפחתת היקף השעות המזערי של תכנית אישית שהוכנה למשתתף מסוים, רשאי להשיג עליה לפני יושב ראש המינהלה או מי שהוא הסמיך לשם כך. במקביל, מוצע בסעיף 40 להצעת החוק לתקן את התוספת בחוק הסיוע המשפטי, התשל"ב-1971, ולהוסיף השגה כאמור לרשימת העניינים שלגביהם תיתן לשכת סיוע משפטי שירות משפטי, למי שידר אינה משגת לשאת בהם.

לפסקה (ד)

סעיף 47 בפרק שילוב מקבלי גמלאות בעבודה קובע כי על החלטת ועדת ערר, שמונתה לפי סעיף 46 בפרק

הסמכה לכל אחד מגורמים אלה, להפחית את היקף השעות של תכנית אישית שהוכנה למשתתף מסוים, בהתאם למפורט להלן:

(1) יושב ראש המינהלה – עד ל-15 שעות בשבוע, לתקופה של עד שנה בכל פעם, בהתאם להמלצה של מתכנן יעדים תעסוקתי וועדה מקצועית, או בלא המלצה של ועדה מקצועית – בתנאים שיקבע שר התמ"ת בהסכמת שר האוצר;

(2) ועדת חריגים, בהתאם להמלצה של מתכנן יעדים תעסוקתי וועדה מקצועית – עד לשעה בשבוע, לתקופה של עד שנה בכל פעם.

לפסקה (5)

סעיף 46 בפרק שילוב מקבלי גמלאות בעבודה קובע, בסעיף קטן (א), כי משתתף הרואה את עצמו נפגע מהחלטת מתכנן יעדים תעסוקתי, רשאי לערור על ההחלטה לפני ועדת ערר שמונתה בידי שר התמ"ת, בהסכמת שר האוצר. סעיף קטן (ב) קובע כי ועדת הערר תהיה בת שלושה חברים, שלפחות שניים מהם עובדי ציבור, ואלה הם: עובד ציבור בעל מומחיות בתחום התעסוקה; עובד סוציאלי שמונה בהתייעצות עם שר הרווחה, ואיש משק וכלכלה. מוצע למעט מההחלטות של מתכנן יעדים תעסוקתי שלגביהן ניתן לערור לפני ועדת ערר, קביעה באישור השתתפות הטעונה אישור שר התמ"ת בהתאם להוראות לפי סעיף 45 (שעליה יהיה ניתן לערער לבית הדין האזורי לעבודה

- (1) קביעה באישור השתתפות לפי הוראות סעיף 45, הטענה אישור השר בהתאם להוראות לפי פסקה (2) של סעיף 45(א);
- (2) החלטה של ועדת חריגים בעניין הפחתת היקף השעות המזערי של תכנית אישית שהוכנה למשתתף מסוים, לפי הוראות סעיף 43(ב)4, וכן החלטה של ועדת חריגים לפי סעיף 48(א);
- (3) החלטה של יושב ראש המינהלה בעניין הפחתת היקף השעות המזערי של תכנית אישית שהוכנה למשתתף מסוים, לפי הוראות סעיף 43(ב)3, החלטה של יושב ראש המינהלה או מי שהוא הסמיך לכך בהשגה לפי סעיף 46א, וכן כל החלטה אחרת של יושב ראש המינהלה שהתקבלה בעניינו של משתתף מסוים;

(ג) בסעיף קטן (ב), אחרי "בערעור" יבוא "לפי סעיף זה";

(ד) בסעיף קטן (ג), במקום "על החלטת ועדת הערר" יבוא "על ההחלטה";

(8) בסעיף 48 –

(א) בסעיף קטן (א) –

- (1) במקום "לא יחולו על" יבוא "לא יחולו על –";
- (2) הסיפה החל במילים "תושב אזור שילוב" תסומן כפסקה (1), ובה, במקום "תושב אזור שילוב" יבוא "מי";
- (3) אחרי פסקה (1) יבוא:

"(2) מי שוועדת חריגים קבעה לגביו, לפי הוראות סעיף קטן (א1), כי הוא חסר מסוגלות תעסוקתית באופן זמני – כל עוד הקביעה כאמור עומדת בתוקף";

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקאות (8)(א)3, (ב) ו- (ג) ו- (9)

מוצע לתקן את סעיף 48 בפרק שילוב מקבלי גמלאות בעבודה, שעניינו אי-תחולה, כך שהוראות הפרק לא יחולו על מי שוועדת חריגים קבעה לגביו, כי הוא חסר מסוגלות תעסוקתית באופן זמני – כל עוד הקביעה כאמור עומדת בתוקף. קביעה כאמור תיעשה על פי בקשה של מתכנן יעדים תעסוקתי, אם מצאה ועדת חריגים כי משתתף אינו מסוגל להשתלב בעבודה כלשהי ואף לא לקיים תכנית אישית, יהיו מרכיביה אשר יהיו, ומתקיימים כל אלה:

(1) מרכז התעסוקה עשה את מרב המאמצים לקידום סיכויי המשתתף להשתלב בעבודה במשך שישה חודשים לפחות קודם להגשת הבקשה לוועדת חריגים, ומתכנן יעדים תעסוקתי קבע כי המשתתף עשה את מרב המאמצים לסיוע בהפנייתו לעבודה, בהכנת תכנית אישית בעבורו ובביצועה במשך שישה חודשים כאמור;

(2) ועדה מקצועית המליצה לקבוע כי המשתתף הוא חסר מסוגלות תעסוקתית באופן זמני;

(3) התקיימו תנאים נוספים, ככל שנקבעו כאלה, בידי שר התמ"ת ובהסכמת שר האוצר.

עוד מוצע לקבוע כי ועדת חריגים תהיה רשאית, מעת לעת, לשוב ולקבוע כי משתתף הוא חסר מסוגלות

האמור, ניתן לערער לפני בית דין אזורי לעבודה, וכי בעלי הדין בערעור יהיו המשתתף והמדינה. מוצע לקבוע כי ערעור על ההחלטות המפורטות להלן יידון לפני בית הדין האזורי לעבודה בירושלים:

(1) קביעה באישור השתתפות, הטענה אישור השר לפי הוראות סעיף 45;

(2) החלטה של ועדת חריגים בעניין הפחתת היקף השעות המזערי של תכנית אישית שהוכנה למשתתף מסוים, לפי הוראות סעיף 43(ב)4;

(3) החלטה של ועדת חריגים לעניין חוסר מסוגלות תעסוקתית זמנית לפי סעיף 48(א1);

(4) החלטה של יושב ראש המינהלה בעניין הפחתת היקף השעות המזערי של תכנית אישית שהוכנה למשתתף מסוים, לפי סעיף 43(ב)3;

(5) החלטה של יושב ראש המינהלה או מי שהוא הסמיך לכך, בהשגה על החלטת מתכנן יעדים תעסוקתי או על החלטת ועדה מקצועית בעניין הפחתת היקף השעות המזערי של תכנית אישית של משתתף מסוים, לפי סעיף 46א;

(6) כל החלטה אחרת של יושב ראש המינהלה שהתקבלה בעניינו של משתתף מסוים.

(ב) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(א1) מצאה ועדת חריגים, על פי בקשה של מתכנן יעדים תעסוקתי, כי משתתף אינו מסוגל להשתלב בעבודה כלשהי או לבצע תכנית אישית לפי הוראות פרק זה, יהיו מרכיביה אשר יהיו, רשאית היא לקבוע כי הוא חסר מסוגלות תעסוקתית, למשך תקופה כפי שתקבע אשר לא תפחת משלושה חודשים ולא תעלה על שנה (בסעיף זה – חסר מסוגלות תעסוקתית באופן זמני), ובלבד שמתקיימים כל אלה:

(1) במשך תקופה של שישה חודשים לפחות שקדמו למועד הגשת הבקשה לוועדת חריגים עשה מרכז תעסוקה את מרב המאמצים לקידום סיכויי השתלבותו של המשתתף בעבודה, ומתכנן יעדים תעסוקתי קבע כי בתקופה האמורה עשה המשתתף את מרב המאמצים כדי לסייע בהפנייתו לעבודה ובהכנת תכנית אישית בעבורו וכדי לבצע את התכנית האישית שהוכנה לו;

(2) ועדה מקצועית המליצה לקבוע כי המשתתף הוא חסר מסוגלות תעסוקתית באופן זמני;

(3) תנאים נוספים שקבע השר, בהסכמת שר האוצר, ככל שנקבעו תנאים כאמור.

(א2) ועדת חריגים רשאית לחדש את קביעתה כאמור בסעיף קטן (א1), מעת לעת, בהתאם להוראות אותו סעיף קטן ולמשך התקופה האמורה בו, ובלבד שבמועד החידוש מתקיימים במשתתף כל התנאים המנויים בסעיף הקטן האמור;

(ג) סעיף קטן (ב) – בטל;

(9) סעיף 48א – בטל;

ד ב ר י ה ס ב ר

"(ב) (1) השר רשאי לקבוע, בצו, כי הוראות פרק זה, למעט הוראות סימן ז' שבו, לא יחולו על תושבי אזור שילוב שמלאו להם 45 שנים, כולם או חלקם, לפי כללים ותנאים שיקבע;

(2) קבע השר צו לפי הוראות פסקה (1), לא יחול הצו, בתקופה הקובעת, על תושב אזור שילוב שמתקיימים לגביו כל התנאים המפורטים להלן:

(א) הוא תובע גמלה או משתלמת לו גמלה ולא מתקיים בו האמור בפסקאות (1), (2), (4), (5), (7) ו-(8) של סעיף 2(א) לחוק הבטחת הכנסה;

(ב) טרם מלאו לו 50 שנים;

(ג) במשך ששת החודשים שקדמו לחודש שבו הוא תובע גמלה או משתלמת לו גמלה, כאמור בפסקת משנה (א), כולם או חלקם, לא התקיים לגביו האמור בפסקאות (2) ו-(3) של סעיף 2(א) לחוק הבטחת הכנסה; התנאי לפי פסקת משנה זו נדרש רק לגבי מי שהיה תושב אזור שילוב בחודש שקדם לחודש שבו הוא תובע גמלה או משתלמת לו גמלה כאמור בפסקת משנה (א).

(3) הוציא השר צו לפי פסקה (1) רשאי הוא, בהסכמת שר האוצר ובאישור ועדת הכספים של

תעסוקתית באופן זמני, לפרק הזמן כאמור, ובלבד שבמועד החידוש התקיימו כל התנאים המפורטים לעיל.

במקביל מוצע לתקן את סעיף 2(א) לחוק הבטחת הכנסה, התשמ"א-1980 (להלן – חוק הבטחת הכנסה), ולקבוע כי מי שמוכר כחסר מסוגלות תעסוקתית באופן זמני לפי סעיף 48(א1) יהיה זכאי, במשך התקופה שבה נקבע כי יוכר כאמור, לגמלת הבטחת הכנסה, בלא תלות בהשתתפותו בתכנית אישית או בקיום מבחן תעסוקה כלשהו.

סעיף קטן (ב) של סעיף 48 בפרק שילוב מקבלי גמלאות בעבודה כנוסחו היום, מאפשר לשר התמ"ת לקבוע, בצו, כי הוראות פרק זה לא יחולו על תושבי אזור שילוב שמתקיימים לגביהם התנאים הקבועים בסעיף. סעיף 48א בפרק האמור מאפשר למי שחל עליו צו כאמור לבחור כי הוראות פרק זה יחולו עליו, על אף הוראות הצו. מוצע לבטל את סעיף 48(ב) האמור וכן את סעיף 48א המתייחס לצו שהוצא לפיו (ר' בעניין זה תיקון סעיף 2(א) לחוק הבטחת הכנסה המוצע בסעיף 39(2) להצעת החוק).

וזה נוסחם של סעיף 48(ב) בפרק שילוב מקבלי גמלאות בעבודה שמוצע להחליפו, ושל 48א בפרק האמור שמוצע לבטלו:

(10) בסעיף 53(א), במקום פסקה (2) יבוא:

"(2) לעמוד לבדיקה הנערכת בידי ועדה מקצועית, או בידי רופא, פסיכולוג, מומחה תעסוקה או מומחה אחר שאישר השר לעניין פרק זה";

(11) בסעיף 57(ב), במקום הסיפה החל במילים "מקום מגוריו" יבוא "מקום מגוריו, אשר יבטיחו רציפות בתחולתן של הוראות פרק זה על משתתף כאמור";

(12) סימן ו' – בטל;

(13) בכותרת סימן ז', במקום "הוראות שעה" יבוא "תיקונים עקיפים";

(14) בסעיף 61 –

(א) במקום כותרת השוליים יבוא "תיקון חוק הבטחת הכנסה";

(ב) במקום הרישה יבוא "בחוק הבטחת הכנסה –";

(15) בסעיף 62, במקום כותרת השוליים יבוא "תיקון חוק הביטוח הלאומי";

(16) בסעיף 63 –

(א) בסעיף קטן (א), במקום "תקופת תוקפו של פרק זה" יבוא "יום תחילתו של פרק זה ואילך";

ד ב ר י ה ס ב ר

(ג) התקיים במשתתף מבחירה תנאי מן התנאים המפורטים להלן, יחדל להיות משתתף מבחירה כאמור בסעיף זה, החל ב־1 בחודש שלאחר התקיימות התנאי:

(1) הוא חזר בו מבחירתו, בהודעה שהגיש לפי הוראות סעיף קטן (ב);

(2) היקף השעות של תכניתו האישית פחת מחמש עשרה שעות שבועיות.

לפסקה (10)

על פי סעיף 53(א)(2) בפרק שילוב מקבלי גמלאות בעבודה חייב משתתף "לעמוד לבדיקה רפואית או לבדיקה של פסיכולוג מטעם מרכז התעסוקה הנערכת בידי מי שהשר אישר לעניין פרק זה וכן לעמוד לבדיקה של מומחה תעסוקה או של מומחה אחר מטעם מרכז התעסוקה", והכל לפי דרישת מתכנן יעדים תעסוקתי. בהתאם להמלצות ועדת דינו, החל מחודש פברואר 2008, בדיקות כאמור נערכות בידי רופאים ומומחים, לרבות ועדות מקצועיות המלוות את פעילות התכנית הניסיונית, אשר מהווים גורמים מטעם המדינה החיצוניים למרכזי התעסוקה. מוצע לעגן בסעיף את השינוי האמור ולקבוע כי משתתף יהיה חייב לעמוד לבדיקה הנערכת בידי ועדה מקצועית, או בידי רופא, פסיכולוג, מומחה תעסוקה או מומחה אחר שאישר שר התמ"ת. הוספת הוועדה המקצועית לרשימת הגורמים העורכים בדיקות לפי סעיף זה, באה על רקע עיגון מעמדה בסעיף 37 כנוסחו המוצע.

לפסקה (11)

מאחר שתכנית "אורות לתעסוקה" תוחל בכל רחבי הארץ ולא באזורים מסוימים בלבד, מוצע להסמיך את שר התמ"ת לקבוע, באישור ועדת הכספים של הכנסת, הוראות שיבטיחו את רציפות הטיפול במשתתף במקרה של שינוי מקום מגוריו, וזאת כדי להבטיח שלא תיגרם פגיעה בזכויותיו ובהישגיו של המשתתף בשל השינוי כאמור.

הכנסת, לבטל את הצו או לקבוע כי הצו האמור לא יחול עוד על תושבי אזור שילוב כאמור בפסקה (1), כולם או חלקם, לפי כללים ותנאים שיקבע;

(4) בסעיף קטן זה, "התקופה הקובעת" – תקופה של חודשיים שתחילתה באחד ממועדים אלה, לפי העניין –

(א) לגבי תושב אזור שילוב שנקבעה לו תכנית אישית ב־1 בחודש מסוים עד ה־7 באותו חודש – ב־1 בחודש שבו נקבעה התכנית כאמור;

(ב) לגבי תושב אזור שילוב שנקבעה לו תכנית אישית ב־8 בחודש מסוים עד סיומו של אותו חודש – 1 בחודש שלאחר החודש שבו נקבעה התכנית כאמור.

משתתף מבחירה

48. (א) הוציא השר צו לפי הוראות סעיף 48(ב)(1), רשאי תושב אזור שילוב שהוראות פרק זה, למעט סימן ז' שבו, אינן חלות עליו בשל הצו האמור, אשר תובע גמלה או שמשלמת לו גמלה, ושלא מתקיים לגביו האמור בפסקאות (1), (2), (4), (5), (7) או (8) של סעיף 2(א) לחוק הבטחת הכנסה, לבחור כי הוראות פרק זה יחולו עליו, בהודעה בכתב, בטופס שאישר השר, שיגיש למוסד; בחר כאמור, יראו אותו כמשתתף לענין פרק זה החל ב־1 בחודש שלאחר הגשת ההודעה (בסעיף זה – משתתף מבחירה), ואולם על אף ההוראות לפי סעיף 43, היקף השעות של התכנית האישית שתיקבע לו לראשונה לפי סעיף 42, יהיה חמש עשרה שעות שבועיות לפחות.

(ב) משתתף מבחירה רשאי לחזור בו מבחירתו לפי הוראות סעיף קטן (א), בכל עת, בהודעה בכתב, בטופס שאישר השר, שיגיש למוסד; חזר בו מבחירתו כאמור, לא יהיה זכאי לבחור פעם נוספת, לפי הוראות סעיף קטן (א), שהוראות פרק זה יחולו עליו.

(ב) בסעיף קטן (ב), במקום "בתקופת תוקפו של פרק זה" יבוא "ביום תחילתו של פרק זה ואילך";

(17) סעיף 65 – בטל;

(18) סעיף 66 – בטל.

תיקון חוק הבטחת הכנסה, 110. בחוק הבטחת הכנסה, התשמ"א-1980¹⁴³ –

(1) בסעיף 1, ההגדרות "תושב אזור שילוב" ו"תושב אזור שילוב פטור" – יימחקו;

(2) בסעיף 2(א) –

(א) אחרי פסקה (1) יבוא:

"(א1) לגבי מי שהוראות פרק שילוב מקבלי גמלאות בעבודה, למעט סימן ז' שבו, אינן חלות עליו בשל קביעתה של ועדת חריגים לפי סעיף 48(א1) בפרק האמור כי הוא חסר מסוגלות תעסוקתית באופן זמני – כל עוד הקביעה כאמור עומדת בתוקף";

(ב) בפסקה (2) –

(1) פסקת משנה (א) – תימחק;

(2) בפסקת משנה (ב), המילים "לגבי תושב אזור שילוב למעט תושב אזור שילוב פטור" – יימחקו;

(ג) בפסקה (3) –

(1) בפסקת משנה (א), במקום "לגבי מי שאינו תושב אזור שילוב, לגבי תושב אזור שילוב פטור ולגבי תושב אזור שילוב המצוי במסגרת שיקומית ושמתיקים לגביו האמור בסעיף 48 בפרק שילוב מקבלי גמלאות בעבודה" יבוא "לגבי מי שמתקיים לגביו האמור בסעיף 48(א1) בפרק שילוב מקבלי גמלאות בעבודה";

ד ב ר י ה ס ב ר

בלא תלות בהשתתפותו בתכנית אישית או בקיום מבחן תעסוקה כלשהו. עוד מוצע, בפסקה (2)(ב) ו-(ג) להתאים את עילות הזכאות שבפסקאות (2) ו-(3) של סעיף 2(א) האמור, לתיקונים המוצעים בפרק שילוב מקבלי גמלאות בעבודה.

לפסקה (2)(ד)

ככלל, נשים עובדות זכאיות לתשלום דמי לידה מהמוסד לביטוח לאומי לתקופה שלא תעלה על 14 שבועות, ואילו אם, או אם שהוא הורה יחיד, זכאים לתשלום גמלת הבטחת הכנסה כל עוד לילד שבהחזקתם והנמצא עמם טרם מלאו שנתיים. לנוכח העובדה שמשתתפים בתכנית שהם הורים לילדים עד גיל 11 לפחות, זכאים לקבלת שירותים תומכי עבודה, ובכלל זה שירותי השגחה וטיפול בילדים, במסגרות ציבוריות או פרטיות לרבות משפחתונים ומטפלות, המסייעים לשילובם בעבודה, הרי שאין עוד הצדקה לקיומו של הסדר המבחין באופן מהותי בין נשים עובדות לבין הורים כאמור הזכאים לגמלה. לפיכך, מוצע

סעיף 110 לפסקאות (1), (2)(א) עד(ג), (3) ו-(4)

כדי ליצור אחידות בטיפול גורמי הרווחה השונים במשתתפי התכנית הניסיונית, נקבעה בסימן ז' בפרק שילוב מקבלי גמלאות בעבודה, בין השאר, הוראת שעה לעניין חוק הבטחת הכנסה, המחילה על מי שחלות עליו הוראות הפרק האמור, במשך תקופת תוקפו, עילות ותנאים לזכאות לגמלה התואמים את הוראותיו. לאור השינויים המוצעים בהצעת חוק זו בפרק האמור, מוצע לבצע את ההתאמות הנדרשות גם בחוק הבטחת הכנסה.

כך מוצע, בפסקה (1), למחוק את ההגדרות "תושב אזור שילוב" ו"תושב אזור שילוב פטור", שאינן רלוונטיות עוד לאור הפריסה הארצית של התכנית. עוד מוצע, בפסקה (2)(א) לתקן את סעיף 2(א) לחוק הבטחת הכנסה, שעניינו תנאי זכאות לגמלה, ולקבוע, בפסקה (א1), כי מי שמוכר כחסר מסוגלות תעסוקתית וזמנית לפי סעיף 48(א1) בפרק שילוב מקבלי גמלאות בעבודה, כנוסחו המוצע, יהיה זכאי לגמלה, במשך התקופה שבה הוא מוכר כאמור,

¹⁴³ ס"ח התשמ"א, עמ' 30; התשס"ח, עמ' 686.

(2) בפסקת משנה (ב), במקום "לגבי תושב אזור שילוב, למעט תושב אזור שילוב פטור ולמעט תושב אזור שילוב הנמצא במסגרת שיקומית כאמור בפסקת משנה (א) – הוא עובד בעבודה" יבוא "הוא עובד בעבודה, ואינו מי שמתקיים לגביו האמור בסעיף 48(א)(1) בפרק שילוב מקבלי גמלאות בעבודה";

(ד) בפסקה (5), במקום "2 שנים" יבוא "4 חודשים";

(3) בסעיפים 3א(ב) ו-3ב, בכל מקום, במקום "תושב אזור שילוב" יבוא "מי".

111. בחוק הסיוע המשפטי, התשל"ב-1972¹⁴⁴, בתוספת, בפרט (4), במקום "46 ו-47" יבוא תיקון חוק הסיוע המשפטי "46 עד 47".

112. (א) תחילתו של פרק זה, למעט פסקאות (1) ו-(13) עד (17) של סעיף 38, ביום י"ג בתשרי התש"ע (1 באוקטובר 2010) (בסעיף זה – יום התחילה), והוא יחול לענין גמלה המשתלמת בעד יום התחילה ואילך; השר, בהתייעצות עם שר האוצר, רשאי לקבוע, בצו, כי יום התחילה יהיה מוקדם או מאוחר יותר מהמועד האמור.

(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), הוראות פרק ז' בחוק המדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2004 (תיקוני חקיקה), התשס"ד-2004 (בסעיף זה – חוק המדיניות הכלכלית), כנוסחן בפרק זה יוחלו, בהדרגה, על פי צו שיקבע השר, בהסכמת שר האוצר ובהתייעצות עם שר הרווחה והשירותים החברתיים, על אלה שערב יום התחילה תבעו גמלה או השתלמה להם גמלה בהתאם להוראות פסקה (2)(א) של סעיף 2(א) לחוק הבטחת הכנסה, התשמ"א-1980 (בסעיף זה – חוק הבטחת הכנסה), כנוסחו ערב יום התחילה, למעט אלה מביניהם שהיו במועד האמור תושבי אזור שילוב פטורים, ובלבד שההחלה כאמור תושלם עד תום שנה מיום התחילה; לא נקבע צו לפי סעיף קטן זה עד יום י"ב באב התשס"ט (2 באוגוסט 2009), יחולו הוראות אלה;

ד ב ר י ה ס ב ר

עוד מוצע לקבוע כי התיקונים המוצעים יוחלו, בהדרגה, על פי צו שיקבע שר התמ"ת, בהסכמת שר האוצר ובהתייעצות עם שר הרווחה והשירותים החברתיים, על מי שערב יום התחילה תבע גמלה או השתלמה לו גמלה לפי הוראות פסקה 2(א) של סעיף 2(א) לחוק הבטחת הכנסה, כנוסחו ערב יום התחילה, אשר עד אותו מועד טופל בידי שירות התעסוקה, למעט מי שהיה ערב יום התחילה תושב אזור שילוב פטור כהגדרתו בחוק הבטחת הכנסה כנוסחו ערב יום התחילה, ובלבד שההחלה כאמור תושלם עד תום שנה מיום התחילה. לפי המוצע, אם לא ייקבע צו כאמור עד יום 2 באוגוסט 2009, יוחלו התיקונים המוצעים על מי שמתקיימים לגביהם התנאים האמורים, בהדרגה, עד תום שנה מיום התחילה, באופן זה: ביום התחילה, יוחלו התיקונים המוצעים, כך שמספר המשתתפים מביניהם לא יפחת מ-2,000 בכל מרכז תעסוקה; לאחר תום שישה חודשים מיום התחילה ובתום שנה ממנו, יוחלו התיקונים המוצעים על הנותרים, בהדרגה, בהתאם לשיעורים הקבועים בסעיף המוצע. החלה כאמור תיעשה על פי מספרי תעודות זהות או על פי אמות מידה אחרות שיקבע שר התמ"ת, בהתייעצות עם שר הרווחה והשירותים החברתיים ובהסכמת שר האוצר. החלת הוראות פרק כ' תושלם בתום שנה מיום התחילה.

לתקן את סעיף 2(א)(5) בחוק הבטחת הכנסה, כך שתקופת הזכאות לגמלה לאם או לאב שהוא הורה יחיד, אשר אינם משתתפים בתכנית, תהיה כל עוד לילד שבהחזקתם והנמצא עמם טרם מלאו ארבעה חודשים.

סעיף 111 מוצע לתקן את התוספת בחוק הסיוע המשפטי, התשל"ב-1972, ולהוסיף השגה על החלטה של מתכנן יעדים תעסוקתי או של ועדה מקצועית, בעניין הפחתת היקף השעות המוערי של תכנית אישית שהוכנה למשתתף מסוים, לפי הוראות סעיף 43(ב)(1) או (2), להליכים שלגביהם ייתן האגף לסיוע משפטי במשרד המשפטים שירות משפטי למשתתפים בתכנית "אורות לתעסוקה", שידם אינה משגת לשאת בהם.

סעיף 112 מוצע לקבוע כי תחילתם של התיקונים המוצעים בפרק זה, ובכלל זה הפעלתה של תכנית "אורות לתעסוקה" במתכונת ארצית, תהיה ביום י"ג בתשרי התש"ע (1 באוקטובר 2010) ואולם מוצע להסמיך את שר התמ"ת, בהתייעצות עם שר האוצר, לקבוע, בצו, יום תחילה אחר.

עם זאת, מוצע כי התיקונים שנועדו להפוך את פרק שילוב מקבלי גמלאות בעבודה ואת הסעיפים בחוק הבטחת הכנסה הנוגעים אליו, מהוראת שעה להוראה של קבע, יתחילו באופן מיידי, במועד תחילתו של החוק המוצע, היינו ביום כ"ג בתמוז התשס"ט (15 ביולי 2009).

¹⁴⁴ ס"ח התשל"ב, עמ' 95; התשס"ח, עמ' 172.

(1) ביום התחילה יוחלו הוראות פרק זה על אלה שערב יום התחילה תבעו גמלה או השתלמה להם גמלה בהתאם להוראות פסקה (2)(א) של סעיף 2(א) לחוק הבטחת הכנסה, כנוסחו ערב יום התחילה, למעט אלה מביניהם שהיו במועד האמור תושבי אזור שילוב פטורים, כך שמספר המשתתפים מביניהם לא יפחת מ-2,000 בכל מרכז תעסוקה;

(2) בתום שישה חודשים מיום התחילה ועד תום שנה ממנו, יוחלו הוראות פרק זה על אלה שמתקיימים לגביהם התנאים שבפסקה (1) וטרם הוחלו עליהם הוראות הפרק לפי אותה פסקה, באופן הזה:

(א) בתום שישה חודשים מיום התחילה, יוחלו הוראות פרק זה על 50% מהם;

(ב) בתום שנה מיום התחילה, תושלם החלת הוראות פרק זה על כל מי שטרם הוחלו לגביו הוראות הפרק לפי פסקה (1) או לפי פסקה זו.

(3) החלה כאמור בפסקאות (1) ו-(2) תיעשה על פי מספרי תעודות זהות, או על פי אמות מידה אחרות שקבע השר, בצו, בהסכמת שר האוצר ובהתייעצות עם שר הרווחה והשירותים החברתיים.

(ג) הוראות פרק ז' לחוק המדיניות הכלכלית, כנוסחן ערב יום התחילה, ימשיכו לחול על כל מי שטרם הוחלו עליו הוראות פרק זה לפי סעיף קטן (ב) – כל עוד לא הוחלו עליו ההוראות כאמור.

(ד) בסעיף זה –

”גמלה”, ”מרכז תעסוקה” – כמשמעותם בחוק המדיניות הכלכלית;

”תושב אזור שילוב פטור” – כהגדרתו בחוק הבטחת הכנסה, כנוסחו ערב יום התחילה.

פרק כ"א: שירותי דת יהודיים

113. בחוק שירותי הדת היהודיים [נוסח משולב], התשל"א-1971¹⁴⁵ (להלן – חוק שירותי הדת היהודיים) –

(1) אחרי סעיף ד' יבוא:

”מינוי חשב מלווה דה. (א) בסעיף זה –

”גירעון מצטבר” – עודף התחייבויות על נכסים, כפי שהופיע בדוח מבוקר;

ד ב ר י ה ס ב ר

כי ההסדר המוצע דומה להסדר שנקבע בסעיפים 142ב, 142ג(א) ו-142ג(א) לפקודת העיריות, לעניין מינויו של חשב מלווה לעיריה וסמכויותיו כאמור באותם סעיפים, בשינויים המחויבים ובשינויים נוספים כמפורט בסעיפים דה עד ז' המוצעים.

לסעיף דה המוצע

מוצע לקבוע כי השר לשירותי הדת (להלן – השר) יהיה רשאי, לאחר שנתן למועצה דתית הזדמנות להשמיע את טענותיה, ומנימוקים שיירשמו, למנות למועצה חשב מלווה, לתקופה שיקבע השר, וזאת אם התקיימה עילה מבין העילות הבאות המנויות בסעיף קטן (ב) של אותו סעיף.

עוד מוצע לקבוע כי מי שהוראות פרק שילוב מקבלי גמלאות בעבודה טרם הוחלו עליו בהתאם להוראות התחולה ההדרגתית המוצעת, ימשיכו לחול עליו הוראות פרק שילוב מקבלי גמלאות בעבודה כנוסחו ערב יום התחילה, לרבות סימן ז' שבו, ובכלל זה לא יחול לגביו שינוי לעניין תנאי מבחן התעסוקה שבו הוא חייב בהתאם להוראות הפרק האמור כנוסחו ערב יום התחילה.

סעיף 113 לפסקה (1)

מוצע להוסיף לחוק שירותי הדת היהודיים [נוסח משולב], התשל"א-1971 (להלן – חוק שירותי הדת), את הוראות סעיפים דה עד ז', ולקבוע בהם הוראות לעניין מינוי חשב מלווה למועצה דתית ולעניין סמכויותיו. יצוין

¹⁴⁵ ס"ח התשל"א, עמ' 130; התשס"ט, עמ' 116.

“גירעון שוטף” – עודף הוצאות על הכנסות בתקציב השוטף, כפי שהופיע בדוח מבוקר;

“שיעור גירעון מצטבר” – היחס שבין הגירעון המצטבר לבין הכנסות המועצה בתקציב השוטף המפורטות בדוח המבוקר שבו הופיע הגירעון המצטבר, למעט הכנסות כאמור לכיסוי הגירעון המצטבר;

“שיעור גירעון שוטף” – היחס שבין הגירעון השוטף לבין הכנסות המועצה בתקציב השוטף המפורטות בדוח המבוקר שבו הופיע הגירעון השוטף, למעט הכנסות כאמור לכיסוי הגירעון המצטבר.

(ב) השר לשירותי דת רשאי, לאחר שנתן למועצה הזדמנות להשמיע את טענותיה, ומנימוקים שיירשמו, למנות למועצה חשב מלווה לתקופה שיקבע, בהתקיים אחד מאלה:

(1) שיעור הגירעון השוטף של המועצה, כפי שהופיע בדוח המבוקר האחרון, הוא עשרה אחוזים או יותר, ושיעור הגירעון המצטבר של המועצה הוא חמישה עשר אחוזים או יותר;

(2) תקציב המועצה או ענייניה הכספיים האחרים מנוהלים, לדעת השר לשירותי דת, באורח לא תקין או שלא בהתאם להוראות כל דין, לרבות בשל אי-תשלום התחייבויות המועצה, כולן או חלקן;

(3) קיימות נסיבות מיוחדות שבשלהן דרוש, לדעת השר לשירותי דת, מנימוקים שיירשמו, למנות חשב מלווה לשם הבטחת ניהול כספי תקין או יעיל של המועצה, לרבות לשם עריכת תכנית הבראה או תכנית התייעלות למועצה.

(ג) השר לשירותי דת רשאי להאריך את תקופת מינויו של החשב המלווה בתקופות נוספות כפי שיקבע.

(ד) שכרו של החשב המלווה ישולם מתקציב המשרד לשירותי דת.

(ה) הודעה על מינוי חשב מלווה תפורסם ברשומות ובאתר האינטרנט של המשרד לשירותי דת.

(ו) השר לשירותי דת, בהסכמת שר המשפטים, יקבע תנאי בשירות ופסלות לחשב מלווה.

מונה למועצה חשב מלווה, יחולו ההוראות המפורטות להלן, כולן או חלקן, כפי שיקבע השר לשירותי דת:

17. סמכויות החשב המלווה ופעולות הטעונות את אישורו

ד ב ר י ה ס ב ר

הנדרשים לשם הבטחת הכספים המגיעים למועצה, לרבות נקיטת צעדים כדי להבטיח כי הרשות המקומית תעביר את סכומי השתתפותה בתקציב המועצה הדתית לפי סעיפים 111 עד 110 בחוק שירותי הדת (כאמור בסעיף ו(1) המוצע);

לסעיף 17 המוצע

מוצע לקבוע הוראות לעניין סמכויות החשב המלווה ופעולות הטעונות את אישורו, לרבות אלה:

(1) לחשב המלווה תהיה הסמכות הבלעדית להגשת הצעת התקציב השנתי של המועצה ולנקיטת הצעדים

(1) החשב המלווה, והוא בלבד, יהיה ממונה על הגשת התקציב השנתי של המועצה לשר לשירותי דת לפי סעיף 11 ועל נקיטת כל האמצעים הנדרשים לשם הבטחת תשלום כספים המגיעים למועצה, לרבות העברת סכומי ההשתתפות של הרשות המקומית שבשטחה נמצאת המועצה, בהוצאות תקציבה, לפי סעיפים 11 עד 111;

(2) החשב המלווה, והוא בלבד, יהיה ממונה על גביית אגרות שהמועצה מוסמכת לגבות לפי כל דין;

(3) המועצה וכל מי שמוסמך או רשאי להתחייב או לפעול בשמה, לא יתחייבו בהתחייבות כספית כלשהי מטעם המועצה, לרבות לעניין תנאי העסקה כהגדרתם בסעיף 33א(ד) לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985¹⁴⁶, אלא אם כן ניתן לאותה התחייבות אישור מראש ובכתב של החשב המלווה; בסעיף זה, "התחייבות כספית" – לרבות בחוזה, בכתב התחייבות, במסמכי תשלום, בהסדר פשרה המוגש לבית משפט או לבית דין כדי לקבל תוקף של פסק דין, או בתעודה אחרת;

(4) התחייבות כספית מטעם המועצה לא תחייב את המועצה אלא אם כן חתם עליה גם החשב המלווה; על כל התחייבות כספית יצוין בכתב כי מונה למועצה חשב מלווה וכי זו תחייב את המועצה רק אם נחתמה על ידו כאמור; התחייבות כספית שלא נחתמה כאמור – בטלה;

(5) לא יתמנה אדם לעובד המועצה אלא אם כן אישור החשב המלווה, מראש ובכתב, את העסקתו ואת תנאי העסקתו; לא יסרב החשב המלווה לאשר העסקה ותנאי העסקה כאמור אלא משיקולים תקציביים, או אם נוכח שהעסקת העובד אינה כדין לרבות בשל תנאי העסקתו; מונה אדם בלא אישור החשב המלווה כאמור – בטל

ד ב ר י ה ס ב ר

בשל תקופת העסקה אם התקיים התנאי המוקדם לקבלת אותו גמול (כאמור בסעיף 17(3) עד (5) המוצע);

(4) כדי לאפשר לחשב המלווה להפעיל את סמכויותיו המוצעות, מוצע לקבוע כי ראש המועצה, עובד המועצה וכל מי שמוסמך להתחייב או לפעול בשמה, חייבים למלא אחר הוראות החשב המלווה שניתנו במסגרת סמכויותיו, וכי לחשב המלווה יהיו נתונות הסמכויות הנתונות לפי כל דין למועצה, לראש המועצה, לעובדי המועצה ולכל בעל תפקיד במועצה, לצורך הפעלת סמכויותיו לפי סעיף 17 המוצע (כאמור בפסקאות (6) ו-(8) המוצעות של אותו סעיף).

(2) החשב המלווה, והוא בלבד, יהיה ממונה על גביית אגרות שהמועצה הרתית מוסמכת לגבות לפי כל דין (כאמור בסעיף 17(2) המוצע);

(3) כל התחייבות כספית מטעם המועצה תהיה טעונה אישור מראש ובכתב של החשב המלווה על אותה התחייבות, ונוסף על כך מינוי של אדם לעובד המועצה טעון אישור מראש ובכתב של החשב המלווה לעניין העסקתו ותנאי העסקתו. עוד מוצע לקבוע כי התחייבות כספית שלא נחתמה בידי החשב המלווה – בטלה, וכי מינוי אדם לעובד המועצה בלא אישור החשב המלווה – בטל גם הוא, בשים לב להוראה המוצעת לעניין זכאות לגמול ראוי

¹⁴⁶ ס"ח התשמ"ה, עמ' 60.

המינוי, ואולם אותו אדם יהיה זכאי לגמול ראוי בשל תקופת העסקתו, אלא אם כן הוכח כי ידע שהעסקתו טעונה אישור החשב המלווה כאמור בפסקה זו, וכי לא ניתן אישור כאמור; בפסקה זו, "עובד המועצה" – לרבות עובד ארעי, עובד זמני, עובד על פי חוזה מיוחד ועובד המועסק באמצעות קבלן כוח אדם כהגדרתו בחוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, התשנ"ו-1996¹⁴⁷;

(6) ראש המועצה, עובד המועצה וכל מי שמוסמך להתחייב או לפעול בשמה, חייבים למלא אחר הוראות החשב המלווה שניתנו במסגרת סמכויותיו ומכוון;

(7) דבר מינויו של החשב המלווה יצוין בכל מסמך של המועצה שהוא בעל משמעות כספית או תקציבית, בנוסח שיקבע השר לשירותי דת;

(8) לחשב המלווה יהיו נתונות, לצורך הפעלת סמכויותיו לפי סעיף זה, כל הסמכויות הנתונות לפי כל דין למועצה, לראש המועצה, לעובדי המועצה ולכל בעל תפקיד במועצה.

17. פתח אדם בהליך משפטי נגד מועצה ומונה למועצה, לפני פתיחת ההליך או במהלך ניהולו, חשב מלווה, ימציא אותו אדם וכן כל אדם אחר שהוא צד להליך, לחשב המלווה, העתק מכתבי בידין שהוא מגיש באותו הליך; בסעיף זה, "הליך משפטי" – לרבות תובענה, עתירה, בקשה או ערעור;

(2) אחרי סעיף 14 יבוא:

"איחוד מועצות דתיות 14.ג. (א) אוחדו כמה רשויות מקומיות לרשות מקומית אחת בחוק או לפי קביעה של שר הפנים לפי כל דין (להלן – הרשות המקומית המאוחדת), והיו בתחום השיפוט של הרשות המקומית המאוחדת כמה מועצות, יאוחדו כל המועצות האמורות למועצה אחת (להלן – המועצה המאוחדת) ביום ה-180 שלאחר יום הבחירות הראשונות למועצת הרשות המקומית המאוחדת ולראש הרשות המקומית המאוחדת (להלן – יום האיחוד).

ד ב ר י ה ס ב ר

מקומיות. הוראות לעניין איחוד רשויות מקומיות נקבעו גם בחוק התכנית להבראת כלכלת ישראל (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנות הכספים 2003 ו-2004) (מס' 2), התשס"ג-2003. בהתאם לכך, מוצע לתקן את חוק שירותי הדת ולקבוע בו הוראות לעניין איחודן של מועצות דתיות שפועלות בשטח השיפוט של רשויות מקומיות שאוחדו לרשות מקומית אחת, כך שבתחום השיפוט של הרשות המקומית שאוחדה כאמור תפעל מועצה דתית אחת בלבד.

לסעיף 17 המוצע

לשם הבטחת העברתו של המידע הנדרש לחשב המלווה בעניינים הנוגעים להליכים משפטיים כנגד המועצה, מוצע לקבוע כי צדדים להליכים משפטיים כאמור ימציאו לחשב המלווה העתק מכתבי בידין המוגשים במסגרתם.

לפסקה (2) ולסעיף 114

לשר הפנים נתונות סמכויות, לפי פקודת העיריות ופקודת המועצות המקומיות, להורות על איחוד רשויות

¹⁴⁷ ס"ח התשנ"ו, עמ' 201.

(ב) על אף הוראות סעיף 6, ביום האיחוד תיפסק כהונתם של ראשי המועצות וחבריהן, של הממונים לפי סעיף 6 או של הוועדה הממונה לפי סעיף 10ב, לפי העניין, וכן של בעלי תפקידים במועצות שאינם עובדים שלהן אשר יפורטו בצו שיקבע השר לשירותי דת בהסכמת שר האוצר, ואם מונן ועדות לפי חוק זה בעניינים הקשורים לתפקידי המועצות – תיפסק גם כהונת חבריהן.

(ג) ביום האיחוד יחדלו המועצות שאוחדו למועצה המאוחדת להיות אישיות משפטית ולמלא את תפקידיהן לפי כל דין, ולא יהיו עוד נתונות להן סמכויות כלשהן.

(ד) חברי המועצה המאוחדת ימונו עד יום האיחוד לפי הוראות סעיפים 2 עד 5, וכהונתם תחל ביום האמור.

(ה) לא מונה עד יום האיחוד הרכב המועצה המאוחדת לפי סעיף קטן (ד), ימונו למועצה המאוחדת, בתוך 30 ימים מיום האיחוד, ממונים בהתאם להוראות סעיף קטן (ב2) של סעיף 6, ויחולו לגביהם הוראות הסעיף הקטן האמור והוראות סעיפים קטנים (ב3) עד (ב7) של אותו סעיף.

(א) בתוך שלושה חודשים מיום האיחוד תכין המועצה המאוחדת תכנית שמטרתה להבטיח את יעילות פעילותה לאחר האיחוד לפי סעיף 14ג (להלן – התכנית); התכנית תתייחס, בין השאר, לפעולות שאותן תנקוט המועצה המאוחדת בעקבות האיחוד, ובכלל זה איחוד יחידות ומערכות, נכסים, זכויות והתחייבויות ופיטורי עובדים, וכן למועדים לביצוע הפעולות האמורות.

תכנית ליישום
האיחוד

14ד.

ד ב ר י ה ס ב ר

המועצה המאוחדת, ולשם הבטחת צמצום ואיחוד של יחידות ומערכות, נכסים, זכויות והתחייבויות, וכן הקטנת היקף כוח האדם של אותה מועצה, מוצע לקבוע הוראות לעניין הכנתה של תכנית ליישום האיחוד (כאמור בסעיף 14ג המוצע). על המועצה המאוחדת חלה החובה להכין את התכנית האמורה בתוך שלושה חודשים מיום האיחוד, כך שייכללו בה כל הפעולות שעל המועצה לנקוט בעקבות האיחוד, לרבות הפעולות המפורטות לעיל. התכנית תוגש לממונה על האיחוד, למנהל הכללי של המשרד לשירותי דת, למנהל הכללי של משרד האוצר ולמנהל הכללי של משרד הפנים (להלן – המנהלים הכלליים) לצורך אישורה (כאמור בסעיף 14ד המוצע).

לצורך ליווי הליכי ההכנה של התכנית והמעקב הנדרש אחר ביצועה, מוצע לקבוע כי המנהלים הכלליים ימנו בתוך 30 ימים מיום האיחוד אדם בעל כשירות מתאימה שישמש ממנהל על האיחוד, ואם לא מונה הממונה על האיחוד בתוך התקופה האמורה – ימנה אותו שר האוצר (כאמור בסעיף 14ה המוצע). כן מוצע לקבוע הוראות לעניין אישור התכנית שהגישה המועצה המאוחדת, אישור התכנית בכפוף לשינויים או אישור תכנית אחרת במקומה, ואם לא הגישה המועצה המאוחדת

איחוד מועצות דתיות ויום האיחוד (סעיף 14ג המוצע)

– מוצע לקבוע בסעיף 14ג המוצע, יום מסוים, הוא יום האיחוד, שבו יאוחדו כל המועצות הדתיות שפועלות בתחום השיפוט של רשויות מקומיות שאוחדו לרשות מקומית אחת (להלן – הרשות המאוחדת), כך שהחל באותו היום תפעל בשטח השיפוט של הרשות המאוחדת מועצה דתית אחת בלבד (להלן – המועצה המאוחדת). בהתאם להוראות סעיף 14ג המוצע, יום האיחוד יהיה ביום ה'180 שלאחר יום הבחירות הראשונות למועצת ולראשות הרשות המאוחדת. עוד מוצע לקבוע, באותו סעיף, כי ביום האיחוד יחדלו כל המועצות שאוחדו למועצה המאוחדת להיות אישיות משפטית ולמלא את תפקידיהן לפי כל דין ולא יהיו עוד נתונות להן סמכויות כלשהן. כן מוצע כי ביום האיחוד תיפסק כהונתם של ראשי המועצות, הממונים או הוועדה הממונה, לפי העניין, וכן של כל מי שהוא בעל תפקיד במועצות שאינם עובד שלהן כפי שיפורט בצו שיתקין השר לשירותי דת בהסכמת שר האוצר. חברי המועצה המאוחדת ימונו עד יום האיחוד, ואם הם לא מוננו עד אותו יום – ימונו למועצה המאוחדת ממונים בתוך 30 ימים.

התכנית ליישום האיחוד והממונה על האיחוד (סעיפים

14ד עד 14ו המוצעים) – לשם הבטחת יעילות פעילותה של

(ב) המועצה המאוחדת תגיש את התכנית, מיד לאחר הכנתה, לממונה על האיחוד שמונה לפי סעיף 14, וכן למנהל הכללי של המשרד לשירותי דת, למנהל הכללי של משרד האוצר ולמנהל הכללי של משרד הפנים (להלן – המנהלים הכלליים). לצורך אישור התכנית כאמור בסעיף 14.

(א) הממונה על האיחוד 14. (א) המנהלים הכלליים ימנו, בתוך 30 ימים מיום האיחוד, אדם בעל כשירות מתאימה שילווה את הליכי הכנתה של התכנית בידי המועצה המאוחדת כאמור בסעיף 14, ייתן למנהלים הכלליים את המלצותיו לעניין אישור התכנית כאמור בסעיף 14, ויעקוב אחר ביצועה (להלן – הממונה על האיחוד); לא מינו המנהלים הכלליים את הממונה על האיחוד בתוך התקופה האמורה, ימנה אותו שר האוצר.

(ב) הממונה על האיחוד יכהן עד תום שנתיים מיום מינויו או עד ליישומן המלא של כל הפעולות הנדרשות על פי התכנית, לפי המוקדם מביניהם; המנהלים הכלליים, ואם מינה שר האוצר את הממונה על האיחוד – שר האוצר, רשאים להאריך את תקופת כהונתו של הממונה על האיחוד אם ראו כי יש צורך בכך לשם הבטחת יישומה של התכנית.

(ג) השר לשירותי דת, בהסכמת שר המשפטים ושר האוצר, יקבע תנאי כשירות ופסלות לממונה על האיחוד.

114. (א) הממונה על האיחוד רשאי, בתוך 30 ימים מיום שהוגשה לו התכנית לפי סעיף 14(ב), להמליץ למנהלים הכלליים לאשר את התכנית שהגישה המועצה המאוחדת; סבר הממונה על האיחוד כי אין בתכנית שהוגשה לו כדי להבטיח את יעילות פעילותה של המועצה המאוחדת, רשאי הוא, בתוך 60 ימים מיום קבלת התכנית כאמור, להמליץ למנהלים הכלליים לאשר את התכנית בכפוף לשינויים שיקבע או לאשר תכנית אחרת שהציע במקומה.

(ב) לא הגישה המועצה המאוחדת את התכנית לפי סעיף 14(ב), יכין הממונה על האיחוד את התכנית במקומה, בתוך 45 ימים מתום התקופה האמורה, ויביאה לאישור המנהלים הכלליים כאמור בסעיף קטן (ג).

ד ב ר י ה ס ב ר

יותר מהפעולות המפורטות בתכנית, או שאינה עומדת ביעד מהיעדים בה. ואולם הממונה על האיחוד לא יפעל במקום המועצה המאוחדת אם שוכנע השר לשירותי דת כי המועצה המאוחדת עושה את כל הנדרש לצורך יישומה המלא של התכנית, והוא הודיע על כך לממונה על האיחוד, בכתב, בתוך פרק הזמן הקבוע לעניין זה בסעיף 14(ב) המוצע לחוק שירותי הדת. יצוין כי חריג זה לעניין אי-הפעלת סמכויות בידי ממונה על האיחוד, חרף הצגת חוות דעתו המקצועית ולפיה המועצה המאוחדת אינה פועלת ליישומה המלא של התכנית, יהיה אך ורק באותם מקרים שבהם ניתן להצביע ברמת ודאות גבוהה, ובהתבסס על נתונים ומידע הנוגעים לעניין, כי יהיה ניתן לממש את

את התכנית – אישור התכנית שהכין הממונה על האיחוד במקום המועצה. אישור התכנית יהיה בידי המנהלים הכלליים, בהחלטה שתתקבל ברוב דעות המנהלים ובכללם המנהל הכללי של משרד האוצר, ואם הם סברו כי אין בה כדי להבטיח את יעילות פעילותה של המועצה, רשאים הם להורות לממונה על האיחוד להכניס בה שינויים (כאמור בסעיף 14 המוצע). לשם הבטחת יישומה המלא של תכנית האיחוד, מוצע להקנות לממונה על האיחוד את כל הסמכויות הדרושות לשם יישום התכנית, ובכלל זה הסמכויות הנתונות למועצה המאוחדת, לראש המועצה, לעובדיה ולבעלי תפקידים בה, וזאת אם ראה הממונה על האיחוד כי המועצה המאוחדת אינה נוקטת אחת או

(ג) החלטת המנהלים הכלליים לעניין אישור התכנית, תתקבל ברוב דעות המנהלים הכלליים ובכללם המנהל הכללי של משרד האוצר, בתוך 45 ימים מהיום שבו הגיש להם הממונה את המלצותיו לפי סעיף קטן (א) או את התכנית שהכין לפי סעיף קטן (ב), לפי העניין; סברו המנהלים הכלליים שאין בתכנית כדי להבטיח את יעילות פעילותה של המועצה המאוחדת, רשאים הם להורות לממונה על האיחוד להכניס בה שינויים, כפי שיוור ובתקופה שיוור.

(ד) הוראות התכנית כפי שאושרה בידי המנהלים הכלליים כאמור בסעיף זה יחייבו את המועצה המאוחדת, והיא תפעל על פיה.

(א) ראה הממונה על האיחוד כי המועצה המאוחדת אינה נוקטת פעולה אחת או יותר מהפעולות המפורטות בתכנית או אינה עומדת ביעד מבין היעדים שנקבעו בה, לרבות במועדים שנקבעו לביצועם, יודיע על כך, בכתב, למועצה המאוחדת ולשר לשירותי דת.

114. מועצה מאוחדת שאינה מיישמת את הוראות התכנית

(ב) בתום 30 ימים מיום מתן ההודעה כאמור בסעיף קטן (א), יפעל הממונה על האיחוד, במקום המועצה המאוחדת, לשם יישום התכנית, אלא אם כן שוכנע השר לשירותי דת כי המועצה המאוחדת עושה את כל הנדרש לצורך יישומה המלא של התכנית, והוא הודיע על כך לממונה על האיחוד, בכתב, עד תום 30 הימים האמורים.

(ג) לממונה על האיחוד הפועל במקום המועצה המאוחדת כאמור בסעיף קטן (ב) יהיו נתונות כל הסמכויות הדרושות לו לשם יישום התכנית, ובכלל זה כל הסמכויות הנתונות למועצה המאוחדת, לראש המועצה, לעובדי המועצה ולכל בעל תפקיד אחר במועצה.

החל ביום פרסומם ברשומות של חוק או של קביעה של שר הפנים שעניינם איחוד רשויות מקומיות, כאמור בסעיף 114(א), יחולו הוראות אלה על כל אחת מהמועצות הנמצאות בתחום השיפוט של הרשויות המקומיות שיאוחדו לרשות המקומית המאוחדת:

114. קבלת עובדים והתקשרויות במועצות הדתיות שיאוחדו למועצה המאוחדת

(1) המועצה לא תקבל עובד למשרה בה; הוראות פסקה זו יחולו גם על קבלת עובדים והעסקתם באמצעות קבלן כוח אדם, כהגדרתו בחוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, התשנ"ו-1996¹⁴⁸;

ד ב ר י ה ס ב ר

הרתיות למועצה המאוחדת, ואת יישומה המלא של התכנית שתאושר למועצה המאוחדת כאמור בסעיפים 114 עד 117 המוצעים, מוצע לקבוע הוראות שונות לעניין קבלת עובדים והתקשרויות במועצות דתיות שצפויות להיות מאוחדות (כאמור בסעיף 114 המוצע), ושיחולו

תכנית האיחוד, במלואה, גם בלא הקניית סמכויות כאמור לממונה.

הוראות לעניין פעילות המועצות הדתיות בתקופת הביניים עד לאיחוד (סעיף 114 המוצע) – כדי לאפשר את מימוש היעדים העומדים בבסיס איחודן של המועצות

¹⁴⁸ ס"ח התשנ"ו, עמ' 201.

(2) המועצה לא תפרסם מכרו ולא תתקשר בכל התקשרות שהיא, לרבות לביצוע עסקה בטובין, לרכישת שירותים, למימוש זכות ברירה הכלולה בחוזה או להארכת תקופת ההתקשרות על פי חוזה, אשר התקופה למימוש הזכויות או לביצוע החיובים על פיהם היא מעבר ליום האיחוד, אלא באישור בכתב ומראש מאת השר לשירותי דת;

(3) על אף הוראות סעיף 7(א), המועצה לא תתחייב לעשות עסקה במקרקעין, אלא באישור בכתב ומראש מאת השר לשירותי דת.

14טו. החל ביום האיחוד יחולו הוראות אלה:

(1) הנכסים, הזכויות וההתחייבויות, לרבות זכויות מוחשיות ושאינן מוחשיות, וכן התחייבויות מותנות, עתידיות, ידועות ובלתי ידועות, שערב יום האיחוד היו של המועצות שאוחדו, יהיו לקניין המועצה המאוחדת; העברת הנכסים והזכויות כאמור בפסקה זו תהיה פטורה מכל מס או תשלום חובה לפי דין;

(2) כל הליך משפטי שהיה תלוי ועומד ערב יום האיחוד, מטעם המועצות שאוחדו או נגדן, וכן כל עילה להליך משפטי כאמור שהיתה קיימת באותה עת, יוסיפו לעמוד בתוקפם ויראו אותם כאילו היו של המועצה המאוחדת או נגדה ביום האיחוד;

(א) מי שהיה עובד אחת המועצות שאוחדו למועצה המאוחדת ערב יום האיחוד יהיה עובד המועצה המאוחדת החל ביום האמור;

(ב) על אף האמור בכל דין ובכפוף להוראות פסקת משנה ג), לא יהיה עובד אחת המועצות שאוחדו למועצה המאוחדת, שנהיה לעובד המועצה המאוחדת, זכאי להטבות פרישה בשל המעבר למועצה המאוחדת.

(ג) הזכויות שהיו לעובד אחת המועצות שאוחדו למועצה המאוחדת, ערב יום האיחוד, ושנהיה לעובד המועצה המאוחדת, יישמרו לו ויראו אותן כזכויות הנובעות מעבודתו במועצה המאוחדת.

הוראות לעניין נכסים, תביעות ועובדים במועצה המאוחדת

ד ב ר י ה ס ב ר

של איחוד המועצות הדתיות למועצה המאוחדת. הוראות אלה מקבילות להוראות שנקבעו בסעיף 15 לחוק התכנית להבראת כלכלת ישראל (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנות הכספים 2003 ו-2004) (מס' 2), התשס"ג-2003, בפרק הדין באיחוד רשויות מקומיות, בכפוף לשינויים הנדרשים לעניין איחוד מועצות דתיות.

על מועצות דתיות שפועלות בשטח השיפוט של רשויות מקומיות שיאוחדו לרשות מקומית מאוחדת, וזאת החל ביום פרסומם ברשומות של חוק או קביעה של שר הפנים שעניינם איחוד של אותן רשויות מקומיות.

הוראות לעניין נכסים, תביעות ועובדים במועצה המאוחדת (סעיף 14טו המוצע) – מוצע לקבוע הוראות שונות שיחולו החל ביום האיחוד, לשם הבטחת יישומו

(ד) אין בהוראות פסקה זו כדי לגרוע מהוראות חוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985.

14. (א) בסעיף זה –
הוראות לעניין כהונת רבנים של המועצה המאוחדת
"חוק הרבנות הראשית" – חוק הרבנות הראשית לישראל, התש"ם-1980¹⁴⁹;

"רב אזורי" – כהגדרתו בסעיף 7(3) לחוק הרבנות הראשית;

"רב עיר" – כהגדרתו בסעיף 15(א)(2);

"רב שכונה" – כהגדרתו בסעיף 7(5) לחוק הרבנות הראשית.

(ב) (1) היה מעמדה המשפטי של הרשות המקומית המאוחדת עירייה או מועצה מקומית שאינה מועצה אזורית, ייערכו, בתוך 75 ימים מיום האיחוד, בחירות לכהונת רב העיר של הרשות המקומית המאוחדת; מתקיימים ברשות המקומית המאוחדת התנאים לבחירת שני רבני עיר החלים לפי התקנות האמורות, על רשות מקומית שאינה רשות מקומית מאוחדת, ייערכו, בתוך התקופה האמורה, בחירות לכהונת שני רבני עיר לרשות המקומית המאוחדת, בהתאם לתקנות האמורות, וזאת אף בלא הסכמת מועצת הרשות המקומית המאוחדת.

ד ב ר י ה ס ב ר

המקומית המאוחדת, אם הגיש בקשה לכך בתוך התקופה האמורה, ובתנאי שבבחירות כאמור נבחרו כל רבני העיר שניתן לבחור לרשות המקומית המאוחדת. כהונתו של רב שכונה שמונה כאמור תסתיים עם הגיעו לגיל פרישת חובה כמשמעותו בסעיף 4 לחוק גיל פרישה, התשס"ד-2004. עוד מוצע לקבוע, למען הסר ספק, כי לא ימונה רב שכונה אחר במקומו של רב השכונה שמונה לפי ההוראה המוצעת. כמו כן מוצע לקבוע, כחריג לסעיף 14(ב) המוצע, מקרים מסוימים, המפורטים בפסקאות משנה (א) ו-(ב) של פסקה (6) באותו סעיף מוצע, שבהם יכהן רב עיר או שני רבני עיר, לפי העניין וכאמור באותו סעיף מוצע, בשטח השיפוט של הרשות המקומית המאוחדת, וזאת בלא בחירות כאמור.

(ב) היה מעמדה המשפטי של הרשות במקומית מועצה אזורית – תיפסק ביום האיחוד כהונתו של מי שכהן ערב האיחוד כרב עיר בכל אחת מהרשויות המקומיות שאוחדו לרשות המקומית המאוחדת, והוא ימונה, באישור השר לשירותי דת, בתוך 30 ימים מיום האיחוד, לרב אזורי בשטח השיפוט של הרשות המקומית המאוחדת, אם הגיש בקשה לכך בתוך התקופה האמורה. כהונתו של רב אזורי שמונה כאמור תסתיים עם הגיעו לגיל פרישת חובה כמשמעותו בסעיף 4 לחוק גיל פרישה, התשס"ד-2004. עוד מוצע לקבוע, למען הסר ספק, כי לא ימונה רב אזורי אחר במקומו של רב אזורי שמונה לפי ההוראה המוצעת.

הוראות לעניין כהונת רבנים של המועצה המאוחדת (סעיף 14 המוצע) – איחודן של המועצות הדתיות למועצה המאוחדת מחייב את קביעתן של הוראות לעניין ההתאמה הנדרשת של מספר הרבנים שיכהנו בשטח השיפוט של הרשות המקומית המאוחדת, מבין הרבנים שכהנו ערב יום האיחוד כרבני העיר של הרשויות המקומיות שאוחדו לרשות מקומית אחת. לפיכך מוצע לקבוע הוראות לעניין כהונת רבנים בעקבות איחודן של המועצות הדתיות, בשים לב למעמדה המשפטי של הרשות המקומית המאוחדת, כמפורט להלן:

(א) היה מעמדה המשפטי של הרשות המשפטית של הרשות המקומית המאוחדת עירייה או מועצה מקומית שאינה מועצה אזורית, ייערכו בחירות לכהונת רב העיר של הרשות המקומית המאוחדת, בהתאם להוראות שנקבעו לעניין זה לפי חוק שירותי הדת, ואם מתקיימים ברשות המקומית המאוחדת התנאים לבחירת שני רבני עיר – ייערכו הבחירות כאמור לכהונת שני הרבנים. בהתאם לכך, ביום בחירות או ביום ה-75 שלאחר יום האיחוד, לפי המוקדם, תיפסק כהונתם של רבני העיר של כל אחת מהרשויות המקומיות שאוחדו לרשות המקומית המאוחדת. עוד מוצע לקבוע כי בבחירות כאמור יתמודד רק מי שכהן כרב עיר של אחת מהרשויות המקומיות שאוחדו לרשות המקומית המאוחדת. כמו כן מוצע לקבוע כי רב עיר שלא נבחר באותן בחירות ימונה בתוך 30 ימים מיום הבחירות, באישור השר לשירותי דת, לרב שכונה של הרשות

¹⁴⁹ ס"ח התש"ם, עמ' 90.

- (2) בבחירות כאמור בפסקה (1) יתמודד רק מי שביהן ערב יום האיחוד כרב עיר של אחת מהרשויות המקומיות שאוחדו לרשות המקומית המאוחדת.
- (3) ביום הבחירות לכהונת רב עיר כאמור בפסקה (1) או ביום ה-75 שלאחר יום האיחוד, לפי המוקדם מביניהם, תיפסק כהונתם של רבני העיר של כל אחת מהרשויות המקומיות שאוחדו לרשות המקומית המאוחדת.
- (4) לא התקיימו בחירות לכהונת רב עיר של הרשות המקומית המאוחדת עד תום 75 ימים מיום האיחוד כאמור בפסקה (1), או לא מונו בבחירות כאמור כל רבני העיר שניתן לבחור לרשות המקומית המאוחדת, יחולו הוראות פסקה (2) לעניין התמודדות בבחירות הבאות לרב עיר של אותה רשות מקומית.
- (5) התמודד בבחירות לפי סעיף קטן זה מתמודד כאמור בפסקה (2), ולא נבחר בהן, תמנה אותו המועצה המאוחדת, באישור השר לשירותי דת, בתוך 30 ימים מיום הבחירות כאמור, לרב שכונה בשטח השיפוט של הרשות המקומית המאוחדת, אם הגיש בקשה לכך למועצה המאוחדת בתוך התקופה האמורה, ובלבד שנבחרו, מתוך המתמודדים כאמור בפסקה (2), כל רבני העיר שניתן לבחור לרשות המקומית המאוחדת; מי שמונה לרב שכונה בהתאם להוראות פסקה זו לא יכהן בתפקידו מכוח מינוי כאמור לאחר הגיעו לגיל פרישת חובה כמשמעותו בסעיף 4 לחוק גיל פרישה, התשס"ד-2004¹⁵⁰ (בסעיף זה – גיל פרישת חובה).
- (6) התפנה מקומו של רב שכונה שמונה לפי הוראות פסקה (5), לא ימונה רב שכונה אחר במקומו.
- (7) על אף הוראות סעיף קטן זה, כיהנו ערב יום האיחוד רב עיר אחד או שני רבני עיר, כמפורט בפסקאות משנה (א) או (ב), יכהנו הם, החל ביום האיחוד, כרב עיר או כרבני עיר, לפי העניין, של הרשות המקומית המאוחדת, וזאת בלא בחירות לפי סעיף קטן זה:
- (א) ערב יום האיחוד כיהן רב עיר אחד בלבד, ברשות מקומית אחת בלבד מבין כלל הרשויות המקומיות שאוחדו לרשות המקומית המאוחדת;
- (ב) ערב יום האיחוד כיהנו שני רבני עיר בלבד ברשות מקומית אחת או בשתי רשויות מקומיות, בלבד, מבין כלל הרשויות המקומיות שאוחדו לרשות המקומית המאוחדת, ומתקיימים לגבי הרשות המקומית המאוחדת התנאים לבחירת שני רבני עיר כאמור בפסקה (1).

¹⁵⁰ ס"ח התשס"ד, עמ' 46.

(ג) (1) היה מעמדה המשפטי של הרשות המקומית

המאוחדת מועצה אזורית, תיפסק ביום האיחוד כהונתו כרב עיר של מי שכהן כרב כאמור בכל אחת מהרשויות המקומיות שאוחדו לרשות המקומית המאוחדת, והוא ימונה, באישור השר לשירותי דת, בתוך 30 ימים מיום האיחוד, לרב אזורי בשטח השיפוט של הרשות המקומית המאוחדת, אם הגיש בקשה לכך למועצה המאוחדת בתוך התקופה האמורה; מי שמונה לרב אזורי בהתאם להוראות פסקה זו לא יכהן בתפקידו מכוח מינוי כאמור לאחר הגיעו לגיל פרישת חובה.

(2) התפנה מקומו של רב אזורי שמונה לפי הוראות פסקה (1), לא ימונה רב אזורי אחר במקומו;

(3) בסעיף 15, אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(א1) תקנות לעניין איחוד מועצות דתיות, לרבות לעניין בחירת רבני עיר לרשות מקומית מאוחדת, לפי סעיפים 14 עד 14א, ייקבעו בהסכמת שר האוצר ושר המשפטים."

(א) על אף הוראות סעיפים 7ה(ו) ו-14ה(ג) לחוק שירותי הדת כנוסחם בסעיף 113(1) ו-114. פרק כ"א – תחילה, תחולה והוראות מעבר

(2) לחוק זה, עד יום י"ד בטבת התש"ע (30 ביוני 2010), רשאי השר לשירותי דת למנות חשב מלווה או ממונה על האיחוד לפי הוראות חוק שירותי הדת כנוסחו בפרק זה, אף אם לא נקבעו תנאי כשירות ופסלות לחשב מלווה לפי הוראות הסעיפים האמורים.

(ב) אוחדו לפני יום התחילה כמה רשויות מקומיות לרשות מקומית אחת, כאמור בסעיף 14 לחוק שירותי הדת, כנוסחו בסעיף 113(2) לחוק זה, וקיימות בתחום שיפוט של הרשות המקומית המאוחדת, ביום התחילה, כמה מועצות דתיות, יחולו לגבי המועצות הדתיות האמורות הוראות סעיפים 14 עד 14א לחוק שירותי הדת, כנוסחם בסעיף 113(2) לחוק זה, בשינויים אלה:

(1) יום האיחוד, כמשמעותו בסעיף 14א(א) לחוק שירותי הדת, כנוסחו בסעיף 113(2) לחוק זה, יהיה ביום י"ג בתשרי התש"ע (1 באוקטובר 2009);

(2) הוראות סעיף 14 לחוק שירותי הדת, כנוסחו בסעיף 113(2) לחוק זה, יחולו על המועצות הדתיות האמורות החל ביום פרסומו של חוק זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף קטן (ב)

מוצע לקבוע כי החלתם של סעיפים 14 עד 14א המוצעים על מועצות דתיות שנמצאות ביום תחילתו של החוק המוצע בשטח השיפוט של רשות מקומית מאוחדת תהיה בשינויים האלה: המועצות הדתיות האמורות יאוחדו למועצה מאוחדת ביום י"ג בתשרי התש"ע (1 באוקטובר 2009), והוראות סעיף 14 לחוק החל ביום הפרסום של החוק.

סעיף 114 לסעיף קטן (א)

כדי לתת שהות מספקת לשר לשירותי דת ולשר המשפטים לקבוע תנאי כשירות ופסלות לכהונת חשבים מלווים וממונים על האיחוד לפי החוק המוצע, מוצע לקבוע כי על אף הוראות סעיפים 7ה(ו) ו-14ה(ג) המוצעים, השר לשירותי דת יהיה רשאי למנות חשב מלווה או ממונה על האיחוד גם אם לא נקבעו תנאי כשירות ופסלות לכהונה כאמור, וזאת עד יום י"ד בטבת התש"ע (30 ביוני 2010).

פרק כ"ב: עידוד השקעות הון

115. בחוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959¹⁵¹ (בפרק זה – חוק לעידוד השקעות הון) – תיקון חוק לעידוד השקעות הון

(1) אחרי סעיף 1 יבוא:

"הגדרות 1א. בחוק זה –

"מועצת מרכז ההשקעות" – מועצת מרכז ההשקעות שמונתה לפי סעיף 12;

"מינהלת השקעות בתיירות" – מינהלת השקעות בתיירות שמונתה לפי סעיף 16א;

"מינהלת מרכז ההשקעות" – מינהלת מרכז ההשקעות שמונתה לפי סעיף 9(א);

"מנהל מינהלת השקעות בתיירות" – מי שמונה לפי סעיף 16ב;

"מנהל מרכז ההשקעות" – מי שמונה לפי סעיף 7;

"מפעל תיירותי" – כהגדרתו בסעיף 40א;

"המינהלה" – מינהלת מרכז ההשקעות או מינהלת השקעות בתיירות, לפי העניין;

"המנהל" – מנהל מרכז ההשקעות או מנהל מינהלת השקעות בתיירות, לפי העניין;

"השרים" –

(1) בכל עניין לפי חוק זה, למעט בעניין הנוגע למפעל תיירותי, ולעניין סעיפים 18א(ד)(3) ו-74(ה), אף בנוגע למפעל תיירותי – שר האוצר יחד עם שר התעשייה המסחר והתעסוקה;

ד ב ר י ה ס ב ר

בתחום האנרגיה המתחדשת, מוצע לקבוע הטבות מס לפעילות מחקר ופיתוח בתחום האנרגיה המתחדשת ולמפעלים המייצרים מיתקנים בתחום האנרגיה המתחדשת, המבוססים על ידע חדש בתחום זה.

לפסקאות (1) ו-(21)

מוצע להוסיף הגדרות חדשות לחוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959 (להלן – חוק לעידוד השקעות הון). הנדרשות בעקבות הקמת מינהלת השקעות נוספת, כך שבכל מקום שבו הוראות החוק מפנות להגדרות "המינהלה", "המנהל" או "השרים" תשתנה המשמעות לפי העניין. בהתאם לכך, בכל הוראה בחוק לעידוד השקעות הון הנוגעת למפעל תיירות, למעט לעניין הוראות סעיפים 18א(ד)(3) ו-74(ה), יראו כאילו נאמר בה מינהלת השקעות בתיירות, מנהל מינהלת השקעות בתיירות, ושר האוצר ושר התיירות, במקום, המינהלה, המנהל והשרים, בהתאמה. במסגרת זאת, מוצע לתקן את סעיף 74, המסמך

סעיף 115 כיום, בקשות לאישור תכנית למפעל כללי תיירותי או תעשייתי מוגשות למרכז השקעות, הפועל במשרד התעשייה המסחר והתעסוקה. ועדת השקעות, אשר יושבת במשרד התיירות, מעבירה את המלצותיה למינהלת מרכז ההשקעות לאישור או לדחייה של בקשות לאישור תכניות למפעלים תיירותיים.

כדי לרכז את הטיפול ביחס למפעלים תיירותיים במשרד הממשלתי האמון על תחום זה, מוצע להקים מינהלת השקעות נוספת, במשרד התיירות, אשר תדון אך ורק באישור מענקים למפעלים תיירותיים. מינהלת השקעות בתיירות תפעל לצד מינהלת מרכז ההשקעות שבמשרד התעשייה המסחר והתעסוקה, אשר תמשיך לעסוק במתן אישורים לתכניות בעניינים אשר אינם נוגעים למפעל תיירות.

בנוסף, בהתאם להחלטת ממשלה 3954 (חכ/22) מיום 21.8.08 בנושא מחקר ופיתוח וטכנולוגיה וייצור חשמל

¹⁵¹ ס"ח התשי"ט, עמ' 234; התשס"ט, עמ' 85.

(2) בכל עניין לפי חוק זה הנוגע למפעל תיירותי, למעט לעניין סעיפים 18א(ד)(3)ג(3)74(ה) – שר האוצר יחד עם שר התיירות.”;

(2) בסעיף 4, במקום הרישה עד המילים “(להלן – השרים)” יבוא “השרים”;

(3) בסעיף 5 –

(1) בכותרת השוליים, במקום “המרכז” יבוא “מרכז ההשקעות”;

(2) המילים “(להלן – המרכז)” – יימחקו, ובסופו יבוא “למעט בכל עניין הנוגע למפעלים תיירותיים”;

(4) בסעיף 6 –

(א) בכל מקום, במקום “המרכז” יבוא “מרכז ההשקעות”;

(ב) בפסקה (1), המילים “(להלן – המנהל)” – יימחקו;

(ג) בפסקה (2), המילים “(להלן – המינהל)” – יימחקו;

(ד) בפסקה (3), המילים “(להלן – המועצה)” – יימחקו;

(5) בסעיף 7, בכל מקום, במקום “המנהל” יבוא “מנהל מרכז ההשקעות” ובמקום “המינהלה והמועצה” יבוא “מינהלת מרכז ההשקעות ומועצת מרכז ההשקעות”;

(6) בסעיף 8 –

(1) בכל מקום, במקום “המנהל” יבוא “מנהל מרכז ההשקעות”;

(2) בסעיף קטן (א), במקום “המינהלה והמועצה” יבוא “מינהלת מרכז ההשקעות ומועצת מרכז ההשקעות”;

(3) בסעיף קטן (ב), במקום “למינהלה, למועצה” יבוא “למינהלת מרכז ההשקעות, למועצת מרכז ההשקעות”;

(7) בסעיף 9 –

(1) בכל מקום, במקום “המינהלה” יבוא “מינהלת מרכז ההשקעות” ובמקום “במינהלה” יבוא “במינהלת מרכז ההשקעות”;

(2) בסעיף קטן (א) –

(א) ברישה, במקום “למנהל” יבוא “למנהל מרכז ההשקעות”;

(ב) פסקה (5) – תימחק;

(3) בסעיף קטן (ב), במקום “המנהל” יבוא “מנהל מרכז ההשקעות”;

(8) בסעיף 9א, בכל מקום, במקום “במינהלה” יבוא “במינהלת מרכז ההשקעות”;

(9) בסעיף 10 –

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקאות (2) עד (14)

בהתאם לאמור לעיל, מוצע לקבוע כי הפרק השני לחוק לעידוד השקעות הון אשר מפרט את פעילות מרכז ההשקעות והרשויות השונות הכלולות בו, ייוחד לעניינים אשר אינם נוגעים למפעלי תיירות. כן, מוצע לתקן את הרכב מינהלת מרכז ההשקעות כך שכלל היא לא תכלול עוד את נציג משרד התיירות.

את השרים לקבוע את תחומי האזורים המנויים בתוספת שבהם יינתן מענק השקעה, ולהתאימה להגדרה “השרים” המוצעת בסעיף 1 לחוק, כך שקביעה כאמור תיעשה בידי שר התמ”ת ושר האוצר ככל שאין המדובר במפעלי תיירות, ובידי שר התיירות ושר האוצר בנוגע למפעלי תיירות.

- (1) בכותרת השוליים, במקום "המינהלה" יבוא "מינהלת מרכז ההשקעות";
- (2) ברישה, במקום "המינהלה" יבוא "מינהלת מרכז ההשקעות, למעט בעניינים הנוגעים למפעלים תיירותיים";
- (10) בסעיף 11, בכל מקום, במקום "המינהלה" יבוא "מינהלת מרכז ההשקעות";
- (11) בסעיף 12 –
- (א) בכותרת השוליים, במקום "המועצה" יבוא "מועצת מרכז ההשקעות";
- (ב) במקום "למועצה" יבוא "למועצת מרכז ההשקעות" ובמקום "המינהלה" יבוא "מינהלת מרכז ההשקעות";
- (12) בסעיף 13 –
- (א) בכותרת השוליים, במקום "המועצה" יבוא "מועצת מרכז ההשקעות";
- (ב) ברישה, במקום "המועצה" יבוא "מועצת מרכז ההשקעות, למעט בעניינים הנוגעים למפעלים תיירותיים";
- (13) בסעיפים 14 ו-15, בכל מקום, במקום "המועצה" יבוא "מועצת מרכז ההשקעות";
- (14) בסעיף 16, במקום "המינהלה" יבוא "מינהלת מרכז ההשקעות", במקום "המועצה" יבוא "מועצת מרכז ההשקעות" ובמקום "המנהל" יבוא "מנהל מרכז ההשקעות";
- (15) אחרי סעיף 16 יבוא:

"פרק שני: מינהלת השקעות בתיירות"

- הקמת מינהלת השקעות בתיירות
16א. מוקמת בזה מינהלת השקעות בתיירות, אשר תפעל להגשמתה של מטרת חוק זה בעניינים הנוגעים למפעלים תיירותיים.
- מינוי מנהל מינהלת השקעות בתיירות
16ב. השרים ימנו מנהל למינהלת השקעות בתיירות, והוא יהיה בתוקף תפקידו חבר מינהלת השקעות בתיירות ויושב הראש שלה.

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (15)

תיירותיים, אין צורך בהקמת מועצה לעניין זה ועל כן מוצע להקנות למינהלת השקעות בתיירות גם תפקידים הנתונים כיום למועצת מרכז ההשקעות לפי סעיף 13(1) לחוק עידוד השקעות, וזאת בכל הנוגע למפעלים תיירותיים. עוד מוצע לקבוע כי סדרי עבודתה של מינהלת השקעות בתיירות יהיו בדומה לסדרי העבודה של מינהלת מרכז ההשקעות, בשיוניים המחויבים.

כמו כן, מוצע לקבוע כי מנהל מינהלת השקעות בתיירות ימונה על ידי שר האוצר ושר התיירות וכי תפקידיו יהיו התפקידים שניתנו למנהל מרכז ההשקעות, בשיוניים המחויבים.

מוצע להוסיף פרק שני לחוק לעידוד השקעות הון, שבמסגרתו ייכללו הוראות בדבר הקמת מינהלת השקעות בתיירות אשר תפעל להגשמת מטרת חוק לעידוד השקעות הון בעניינים הנוגעים למפעלים תיירותיים. עוד מוצע לקבוע כי מינהלת השקעות בתיירות תורכב משני נציגים של משרד האוצר ושני נציגים של משרד התיירות, ושר האוצר ושר התיירות רשאים למנות נציג ציבור להיות חבר נוסף במינהלת השקעות בתיירות. תפקידיה של מינהלת השקעות בתיירות יהיו התפקידים הנתונים למינהלת מרכז ההשקעות בכל הנוגע למפעלים תיירותיים. בנוסף מאחר שמינהלת השקעות בתיירות תפעל רק בענייני מפעלים

- תפקידי מנהל מיינהלת השקעות בתיירות
- 16.1. (א) מנהל מיינהלת השקעות בתיירות יהיה ממונה על ביצוע החלטות מיינהלת השקעות בתיירות, יפעל בשמה וימלא כל תפקיד אחר המוטל עליו על פי כל חיקוק.
- (ב) כל שיש להגישו למיינהלת השקעות בתיירות או לשרים יוגש באמצעות מנהל מיינהלת השקעות בתיירות וכל הודעה מטעמם תימסר על ידו.
- הרכב מיינהלת השקעות בתיירות
- 16.ד. (א) מיינהלת השקעות בתיירות תכלול, נוסף על מנהל מיינהלת השקעות בתיירות, את החברים האלה:
- (1) שני נציגי משרד האוצר, שימנה שר האוצר;
- (2) שני נציגי משרד התיירות, שימנה שר התיירות.
- (ב) השרים רשאים למנות נציג ציבור להיות חבר נוסף במיינהלת השקעות בתיירות.
- תפקידי מיינהלת השקעות בתיירות
- 16.ה. תפקידי מיינהלת השקעות בתיירות יהיו כמפורט בסעיפים 10 ו-13(1), בעניינים הנוגעים למפעלים תיירותיים.
- החלת הוראות מפרק שני
- 16.ו. סעיפים 9(ב), 11, 15 ו-16 יחולו, בשינויים המחויבים, לעניין מיינהלת השקעות בתיירות וחבריה:"
- (16) בסעיף 18(א)(2), במקום "עד ליום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009)" יבוא "עד יום כ"ד בטבת התשע"א (31 בדצמבר 2010)";
- (17) בסעיף 18 –
- (א) בכותרת השוליים, במקום "ולבית מלון" יבוא "ולמיתקן תיירותי ללינה";
- (ב) בסעיף קטן (א) –
- (1) אחרי ההגדרה "מחזור בסיס בשוק מסוים" יבוא:
- "מיתקן תיירותי ללינה" – מבנה הכולל אחד עשר חדרים או יותר, המספק, בתמורה, שירותי לינה לאורחים עוברים ושבים ולפרקי זמן קצובים, וכן שירותים נלווים ובכלל זה שירותי הסעדה, בילוי ופנאי;"
- (2) ההגדרה "בית מלון" – תימחק;
- (ג) בסעיף קטן (ב), בכל מקום, במקום "בית מלון" יבוא "מיתקן תיירותי ללינה" ובמקום "בית המלון" יבוא "המיתקן התיירותי ללינה";

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (16)

לפסקאות (17), (23) ו-(27)

מוצע להחליף את ההגדרה "בית מלון" שבסעיף 18 לחוק לעידוד השקעות הון בהגדרה "מיתקן תיירותי ללינה", וזאת בשל הצורך לכלול בהגדרה טווח רחב יותר של מיתקנים המספקים שירותי לינה לתקופות קצובות. עוד מוצע לבצע את ההתאמות הנדרשות כתוצאה משינוי הגדרה זו בסעיפים 50א, 51, וכן להתאים את התוספת לחוק לשינוי האמור, כך שבמקום "בית מלון" ו"חניון" יבוא "מיתקן תיירותי ללינה", ובמקום "מפעל תיירותי אחר" יבוא "אטרקציה" (ר' הסבר להגדרה "אטרקציה" בדברי ההסבר לפסקאות 19 עד 21).

לפי סעיף 18(א)(2) לחוק לעידוד השקעות הון כנוסחו היום, מיינהלת מרכז ההשקעות רשאית ליתן אישור לתכניות לפי החוק האמור, עד יום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009). מוצע לתקן את סעיף 18(א)(2) לחוק כך שהמיינהלת כהגדרתה המוצעת תהיה רשאית ליתן אישורים לתכניות, בכפוף לשאר התנאים הקבועים בחוק, עד יום כ"ד בטבת התשע"א (31 בדצמבר 2010).

- (ד) בסעיף קטן (ג)3, בכל מקום, במקום "בית מלון" יבוא "מיתקן תיירות ללינה" ובמקום "בבית המלון" יבוא "במיתקן התיירותי ללינה";
- (18) בסעיף 25(ב), במקום הקטע החל במילים "ויכול שיהיו" עד המילים "נציגי ציבור"; יבוא "ולא יהיו חברים בה המנהל וחברי המינהלה; בוועדה הדנה בערר על החלטת מינהלת מרכז ההשקעות יכול שיהיו חברים חברי מועצת מרכז ההשקעות, ובלבד שלפחות שניים מהם יהיו נציגי ציבור";
- (19) בסעיף 40 –
- (א) במקום ההגדרה "מפעל תיירות" יבוא:
- "מפעל תיירותי" – מיתקן תיירותי ללינה כהגדרתו בסעיף 18א(א), או אטרקציה;
- "אטרקציה" – מיזם תיירותי ייחודי שאינו מיתקן תיירותי ללינה, המספק, בתמורה, פעילויות נופש, תרבות או פנאי, והמהווה מוקד משיכה תיירותי באזור שבו הוא ממוקם";
- (20) בסעיף 40ב, בסיפה, במקום "מפעל תיירות" יבוא "מפעל תיירותי";
- (21) בסעיף 40ג(2), בכל מקום, במקום "מפעל תיירות" יבוא "מפעל תיירותי";
- (22) בסעיף 40ד, אחרי "השרים" יבוא "האמורים בפסקה (1) להגדרה "השרים" ובמקום "ורשאים הם לקבוע, בהסכמת שר התיירות" יבוא "ורשאים השרים האמורים בפסקה (2) להגדרה "השרים" לקבוע";
- (23) בסעיף 50א –
- (א) בכותרת השוליים, במקום "לבית מלון" יבוא "למיתקן תיירותי ללינה";
- (ב) במקום "בית מלון" יבוא "מיתקן תיירותי ללינה";
- (24) בסעיף 51 –
- (א) בהגדרה "אזור", "בית מלון", "ידע", "ראש המינהל לפיתוח ומחקר תעשייתי" –
- (1) במקום "בית מלון" יבוא "מיתקן תיירותי ללינה";
- (2) המילה "ידע" – תימחק;

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (18)

בהגדרות. ההגדרה "מפעל תיירותי" כוללת אטרקציה ומיתקן תיירותי ללינה, ובאה במקום ההגדרה "מפעל תיירות" אשר כללה מפעלים המיועדים לשרת תיירות לישראל, לרבות בית מלון או חניון.

ההגדרה "אטרקציה" מפרטת את המיזמים, שאינם מיתקנים תיירותיים ללינה, אשר מיועדים לספק, בתמורה, פעילויות נופש, תרבות או פנאי ואשר מהווים מוקד משיכה תיירותי באזור שבו המיזם ממוקם.

לפסקה (24)

מוצע לקבוע כי מפעל שעיקר פעילותו הוא במחקר ופיתוח בתחום האנרגיה המתחדשת או ביצור מתקנים בתחום כאמור, ייחשב מפעל מוטב ולפיכך יהיה זכאי להטבות מס. מוצע לקבוע כי הטבות המס יחולו בלא תלות

מאחר שכאמור לעיל, מינהלת השקעות בתיירות אשר תוקם על ידי שר האוצר ושר התיירות, לא תכלול מועצה בדומה למרכז ההשקעות, מוצע לתקן את סעיף 25 לחוק לעידוד השקעות הון בהתאם, כך שההוראה הקובעת כי בוועדה יכול שיהיו חברים חברי מועצה תחול רק לעניין ועדת הערר הדנה בהחלטות של מינהלת השקעות בתיירות.

לפסקאות (19) עד (21)

מוצע לתקן את סעיף 40 לחוק לעידוד השקעות הון כך שיווספו בו ההגדרות "מפעל תיירותי" ו"אטרקציה", וזאת במקום ההגדרה "מפעל תיירות" שנמחקה. עוד מוצע לתקן את סעיפים 40 ו-40ג(2), כך שיותאמו לשינוי

(ב) אחרי ההגדרה "אזור", "בית מלון", "ידע", "ראש המינהל לפיתוח ומחקר תעשייתי" יבוא:

"אנרגיה מתחדשת" – אנרגיה שמקורה בניצול קרינת השמש, הרוח, ביומסה או מקור אנרגיה אחר ובלבד שאינו דלק מאובן;

"ביומסה" – מסת חומר אורגני לא מאובן;

"דלק מאובן" – דלק הנוצר מהתאבנות חומר אורגני בסביבה מחוסרת חמצן;

(ג) בהגדרה "הכנסה מוטבת", בפסקה (2), במקום "בית מלון" יבוא "מיתקן תיירותי ללינה";

(ד) בהגדרה "הרחבה", בפסקה (1), במקום "בית מלון" יבוא "מיתקן תיירותי ללינה" ובמקום "בבית המלון" יבוא "במיתקן התיירותי ללינה";

(ה) אחרי ההגדרה "חברה מוטבת" יבוא:

"ידע" – ידע שפותח בישראל על ידי המפעל ושנרשם בשלו פטנט,

או שראש המינהל למחקר ופיתוח תעשייתי קבע שהידע כשיר להיות נושא תכנית מחקר ופיתוח, ולעניין ידע בתחום האנרגיה המתחדשת – ידע שהמדען הראשי של משרד התשתיות הלאומיות קבע שהוא ידע הכשיר להיות נושא למחקר ופיתוח כהגדרתם בחוק לעידוד מחקר ופיתוח;

(ו) אחרי ההגדרה "מענק" יבוא:

"מפעל בר תחרות בתחום האנרגיה המתחדשת" – מפעל תעשייתי

בתחום האנרגיה המתחדשת שמתקיימות בו הוראות סעיף 18א(ב), ואולם לעניין זה, יראו מפעל תעשייתי בתחום האנרגיה המתחדשת כמפעל בר תחרות התורם לתוצר הגולמי כאמור באותו סעיף אם מתקיים בו, בכל שנת מס בתקופת ההטבות, אחד מאלה:

ד ב ר י ה ס ב ר

המתחדשת, יוגדר אף הוא כמפעל מוטב, ובלבד שמתקיים בו אחד משני אלה:

(1) 25% או יותר מכלל הכנסתו בשנת המס ממכירות הם ממכירות למפעל שעיקר עיסוקו בתחום האנרגיה המתחדשת כאמור לעיל או ממכירות שנועדו להקמת מיתקן המבוסס על ידע בתחום האנרגיה המתחדשת. יובהר, כי המפעל יוכר כמוטב הן במקרה שכל 25% יהיו רק ממכירות למפעל שעיקר עיסוקו בתחום האנרגיה המתחדשת או רק ממכירות שנועדו להקמת מתקן כאמור, והן במקרה ש-25% יתחלקו בין שני סוגי המכירות כאמור.

(2) 15% או יותר מכלל הכנסתו בשנת מס ממכירות הם למפעל שעיקר עיסוקו בתחום האנרגיה המתחדשת או שנועדו להקמת מיתקן המבוסס על ידע בתחום האנרגיה המתחדשת, כאמור בפסקה (1) לעיל, ובלבד שיתרת השיעור הקבוע בפסקה (1), קרי 10% לפחות, יהיו מיצוא ישיר לשוק מסוים המונה 12 מיליון תושבים לפחות.

בשאלה, אם המפעל מייצא את המיתקנים המיוצרים על ידו או את תוצרי המחקר והפיתוח, וזאת בדומה להסדר הקיים ביחס למפעלים העוסקים בתחום הביוטכנולוגיה או בתחום הננוטכנולוגיה. מוצע להגדיר כי פעילות כאמור בתחום האנרגיה המתחדשת, אשר זכאית להטבות מס, הינה רק פעילות המבוססת על ידע חדש בתחום האנרגיה המתחדשת, קרי ידע שהמדען הראשי של משרד התשתיות הלאומיות אישר כי הוא כשיר להיות נושא למחקר ופיתוח. יובהר, כי אישור המדען כאמור אינו חייב להינתן בשלב המחקר והפיתוח, אלא שניתן לקבל אישור בשלב ייצור המוצר, ולפיו הייצור מבוסס על ידע שהיה כשיר להיות נושא למחקר ופיתוח, לו היה מתבקש אישור המדען בשלב זה. מוצע להבהיר, כי מפעל מוטב כאמור הוא רק מפעל שעוסק בתחום המחקר והפיתוח או בפעילות של ייצור מיתקנים כאמור, ולא מפעל שעיסוקו מכירת חשמל שמקורו באנרגיה מתחדשת.

כמו כן מוצע לקבוע כי מפעל שהוא קבלן משנה, המוכר רכיב המשמש מפעל העוסק בתחום האנרגיה

(1) עיקר פעילותו הוא בתחום האנרגיה המתחדשת המבוססת על ידע בתחום האמור, וניתן על כך אישור מאת המדען הראשי של משרד התשתיות הלאומיות; לעניין זה, לא יראו מכירת חשמל שמקורו באנרגיה מתחדשת כפעילות בתחום האנרגיה המתחדשת;

(2) הוא מפעל תעשייתי המוכר מוצר שהוא רכיב במיתקן המבוסס על ידע בתחום האנרגיה המתחדשת, ושמתקיים בו, לעניין הכנסתו ממכירות המפעל, אחד מאלה, ויחולו לעניין זה הוראות סעיף 18א(ד):

(א) 25% או יותר מכלל הכנסתו בשנת המס ממכירות המפעל הם ממכירות למפעל תעשייתי העומד בתנאים האמורים בפסקה (1), או ממכירות המשמשות להקמת מיתקן המבוסס על ידע בתחום האנרגיה המתחדשת;

(ב) 25% או יותר מכלל הכנסתו בשנת המס ממכירות המפעל הם ממכירות כאמור בפסקת משנה (א) וממכירות לשוק מסוים המונה 12 מיליון תושבים לפחות, ובלבד שסך הכנסות המפעל ממכירות כאמור בפסקת משנה (א) לא יהיה נמוך מ-15% מכלל הכנסתו כאמור בשנת המס;

(ז) בהגדרה "מפעל מוטב" –

(1) במקום "בית מלון" יבוא "מיתקן תיירותי ללינה";

(2) אחרי "לתוצר המקומי הגולמי" יבוא "או מפעל ברייתחרות בתחום האנרגיה המתחדשת";

(ח) בהגדרה "מפעל תעשייתי", בהגדרה "פעילות ייצורית" המובאת בה, במקום "וכן מחקר" יבוא "מחקר", אחרי "ראש המינהל למחקר ופיתוח תעשייתי" יבוא "וכן מחקר ופיתוח תעשייתי בתחום האנרגיה המתחדשת, ובלבד שניתן על כך אישור מאת המדען הראשי של משרד התשתיות הלאומיות";

(25) בסעיף 51א(3), בתחילתו יבוא "בכל עניין הנוגע למפעלים תעשייתיים" ובסופו יבוא "ובכל עניין הנוגע למפעלים תיירותיים – המנהל הכללי של משרד התיירות או עובד אחר של אותו משרד שמינה המנהל הכללי האמור";

(26) בסעיף 74א, בהגדרה "ידע", במקום "18א(א)" יבוא "51";

(27) בתוספת, בפרט 2, בכל מקום, במקום "בית מלון, חניון" יבוא "מיתקן תיירותי ללינה" ובמקום "מפעל תיירותי אחר" יבוא "אטרקציה".

116. תחילתו של חוק לעידוד השקעות הון, כנוסחו בסעיף 115 לחוק זה, למעט סעיף 18א(2) פרק כ"ב – תחילה ותחילה

לחוק האמור כנוסחו בסעיף 115(16) לחוק זה, סעיף 51 לחוק האמור כנוסחו בסעיף 115(24)א(2), (ב), (ה), (ו), (ז) ו-(ח) לחוק זה, וסעיף 74א(א) לחוק האמור כנוסחו בסעיף

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (26)

סעיף 116 מוצע לקבוע כי מועד תחילתם של התיקונים בחוק לעידוד השקעות הון, הנוגעים להקמת מינהלת השקעות בתיירות והנובעים מהקמתה כאמור, קרי התיקון המוצע בסעיף 115 להצעת החוק למעט התיקון המוצע בפסקה (16) של הסעיף האמור שעניינו הארכת

מוצע לתקן את ההגדרה "ידע" שבסעיף 74א(א) לחוק בהתאם לתיקון לסעיף 51 לחוק כנוסחו בפסקה (24) מהנימוקים שפורטו לעיל.

115(26) לחוק זה, ביום ט"ו בטבת התש"ע (1 בינואר 2010) (בסעיף זה – יום התחילה), והוא יחול לגבי בקשות לאישור שהוגשו לפי הוראות החוק כאמור ביום התחילה ואילך; ואולם רשאים מנהל מרכז ההשקעות ומנהל מינהלת השקעות בתיירות להחליט כי הטיפול בבקשה לאישור תכנית שהוגשה למרכז ההשקעות לפני יום התחילה לפי חוק לעידוד השקעות הון והנוגעת למפעל תיירותי, או הטיפול בתכנית שאושרה לפני יום התחילה לפי הוראות החוק האמור והנוגעת למפעל תיירותי, ייעשה לאחר יום התחילה בידי מינהלת השקעות בתיירות, וזאת אם סברו כי הדבר מוצדק בנסיבות העניין; לעניין זה, "מינהלת השקעות בתיירות", "מנהל מינהלת השקעות בתיירות", "מנהל מרכז ההשקעות" – כהגדרתם בחוק לעידוד השקעות הון, כנוסחו בסעיף 115(1) לחוק זה.

פרק כ"ג: שיפור זכויות עובדים

117. **תיקון חוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969¹⁵², בסעיף 24(א), אחרי פסקה (ג1) יבוא:**
 "(ד) בתובענה של עובד או נציג ארגון עובדים נגד מעביד או נושא משרה אצלו, או של מעביד או נושא משרה אצלו נגד עובד או נציג ארגון עובדים, בקשר ליחסי עבודה, שעילתה עולה אחרית לפי חוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965¹⁵³; לעניין זה, "נושא משרה" – מנהל פעיל בתאגיד, שותף למעט שותף מוגבל, ופקיד האחראי מטעם התאגיד על תחום זכויות עובדים".
118. **בחק דמי מחלה, התשל"ו-1976¹⁵⁴, אחרי סעיף 4 יבוא:**
 "פיטורים בתקופת 4.א. (א) מעביד לא יפטר עובד שנעדר מעבודתו עקב מחלה, הזכאות לדמי מחלה
 במהלך התקופה שהעובד זכאי לדמי מחלה לפי חוק זה או

דבריו הסבר

בחברה. בפורום האמור חברים נציגי המעסיקים, נציגי הסתדרות העובדים הכללית החדשה ונציגי הממשלה. בחוק המוצע באות לידי ביטוי הצעות והבנות אשר הושגו בפורום האמור.

סעיף 117 לאחרונה החלה תופעה של הגשת תביעות לבתי המשפט האזרחיים, שעילתן לשון הרע בקשר ליחסי עבודה בין מעביד או נושא משרה אצלו לבין עובדיו או נציג ארגון עובדים. לאור הקשר המהותי של התביעות ליחסי עבודה, מוצע לתקן את סעיף 24 לחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969, להרחיב את סמכויותיו של בית הדין האזורי לעבודה ולקבוע כי תובענות במסגרת יחסי עבודה, שעילתן בפרסום לשון הרע כמשמעותו בחוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965, ואשר הגיש מעביד או נושא משרה אצלו נגד עובד או נציג ארגון עובדים, או שהגיש עובד או נציג ארגון עובדים נגד מעביד או נושא משרה אצלו – יבואו לפתחו של בית הדין לעבודה. זאת בהתחשב בהתמחותו של בית הדין לעבודה לדון בסכסוכים שביחסים האמורים.

סעיף 118 מוצע לתקן את חוק דמי מחלה, התשל"ו-1976, ולהוסיף את סעיף 4 המוצע, הקובע כי מעביד לא יפטר עובד שנעדר מעבודתו עקב מחלה, כל עוד העובד זכאי לנצל את התקופה הצבורה לו לדמי מחלה וזאת עד

הסמכות להקנות מענקים, ולמעט התיקונים העוסקים בהטבות מס למפעלים בתחום האנרגיה המתחדשת, יהיה ביום ט"ו בטבת התש"ע (1 בינואר 2010) (בפרק זה – יום התחילה). החל ביום זה ואילך, בקשות חדשות לאישור תכניות בנוגע למפעלים תיירותיים יוגשו למינהלת השקעות בתיירות. כך, בקשות לאישור תכניות אשר הוגשו למרכז ההשקעות לפני יום התחילה יישארו בטיפול מרכז ההשקעות.

בהתאם לכך, בדיני מינהלת מרכז ההשקעות בנושאים הנוגעים למפעלים תיירותיים, אשר הוגשו לפני יום התחילה, ימשיך לשבת נציג משרד התיירות, בהתאם לסעיף 9(5) לחוק לעידוד השקעות הון כנוסחו ערב תחילתו של החוק המוצע.

עם זאת, מוצע כי מנהל מינהלת מרכז ההשקעות ומנהל מינהלת השקעות בתיירות רשאים להסכים על העברה של בקשות לאישור תכנית הנוגעות למפעל תיירותי, אשר הוגשו לאישור מרכז ההשקעות לפני יום התחילה לשם קבלת החלטה בעניין, וכן של תכניות הנוגעות למפעל תיירותי אשר אושרו על ידי מרכז ההשקעות לפני יום התחילה, להמשך טיפול בידי מינהלת השקעות בתיירות.

סעיף 117 פורום "השולחן העגול" הוקם במטרה להוות כללי גורם מייצג לממשלת ישראל בענייני כלכלה

¹⁵² ס"ח התשכ"ט, עמ' 70.

¹⁵³ ס"ח התשכ"ה, עמ' 240.

¹⁵⁴ ס"ח התשל"ו, עמ' 206.

לפי הסכם קיבוצי, וזאת עד לתקופת הזכויות המקסימלית
לפי סעיף 4.

(ב) הוראות סעיף זה לא יחולו באחד מאלה:

(1) המעביד נתן לעובד הודעה מוקדמת לפיטורים
לפי חוק הודעה מוקדמת לפיטורים ולהתפטרות,
התשס"א-2001¹⁵⁵, בטרם נעדר העובד עקב מחלתו;

(2) מקום עבודתו של העובד פסק מלפעול או
שהמעביד הוכרז פושט רגל לפי פקודת פשיטת הרגל
[נוסח חדש], התש"ס-1980¹⁵⁶, ואם הוא תאגיד – ניתן
צו פירוק לפי פקודת החברות [נוסח חדש], התשמ"ג-
1983¹⁵⁷; לעניין זה, "פסק מלפעול" – הפסקת פעילות
שאינה זמנית.

(ג) בסעיף זה, "עובד" – לרבות עובד שעניין תשלום לתקופת
מחלה מוסדר לגביו על פי הסכם קיבוצי

תיקון חוק דמי
מחלה (היעדרות
בשל מחלת בן זוג)

119. בחוק דמי מחלה (היעדרות בשל מחלת בן זוג), התשנ"ח-1998¹⁵⁸, אחרי סעיף 1 יבוא:

(א) עובד שעבד שנה לפחות אצל אותו מעביד או באותו
מקום עבודה, זכאי לזקוף עד 60 ימים בשנה של היעדרות,
בשל מחלה ממארת של בן זוגו, על חשבון תקופת המחלה
הצבורה שלו או על חשבון ימי החופשה המגיעים לו, לפי
בחירת העובד.

"היעדרות בשל
מחלה ממארת
של בן זוג

(ב) בחישוב מספר ימי ההיעדרות לפי סעיף זה, יבואו
בחשבון ימי ההיעדרות שזקף העובד לפי סעיף 1.

ד ב ר י ה ס ב ר

דמי מחלה, מוחל גם על עובד שעניין תשלום לתקופת
מחלה מוסדר לגביו על פי הסכם קיבוצי.

יצוין עוד, כי אין בתיקון המוצע כשלעצמו כדי
להשליך על המועד לעריכת שימוע לעובד שנעדר
מעבודתו עקב מחלה לגבי כוונת המעביד לפטר אותו, או
כדי לקבוע את המועד שמוותר למעביד להודיע על כוונתו
לפטר את עובדו.

סעיף 119 מוצע לתקן את חוק דמי מחלה (היעדרות בשל
מחלת בן זוג), התשנ"ח-1998, כך שבדומה לחוק
דמי מחלה (היעדרות בשל מחלת ילד), התשנ"ג-1993,
ייוספ סעיף 1א ולפיו עובד המועסק אצל אותו מעביד
או באותו מקום עבודה שנה אחת לפחות, ושכן זוגו חלה
במחלה ממארת, יהיה זכאי לזקוף עד 60 ימי היעדרות
בשנה על חשבון ימי המחלה שנצברו לו או על חשבון ימי
החופשה המגיעים לו, לפי בחירתו.

ל"תקופת הזכויות המקסימלית" כמשמעותה בסעיף 4 לחוק
האמור.

כמו כן, מוצע שהכלל האמור לא יחול כאשר מקום
העבודה של העובד פסק מלפעול, או אם המעביד פשט
את הרגל ואם הוא תאגיד – ניתן בעניינו צו פירוק. המדובר
במצבים שבהם כלל העובדים של המעביד מפוטרים
ונמנע מכולם להמשיך ולקבל שכר לאחר סגירת העסק,
פשיטת הרגל או צו הפירוק. עוד מוצע לקבוע כי התיקון
לא יחול במצבים שבהם המעביד הודיע על כוונתו לפטר
את העובד, בהודעה מוקדמת כמשמעותה בחוק הודעה
מוקדמת לפיטורים ולהתפטרות, התשס"א-2001, בטרם
נעדר העובד מעבודתו עקב מחלתו.

יודגש כי מטרת התיקון המוצע היא לקבוע זכות
מינימלית להיעדרות בשל מחלה, שממנה אסור למעביד
לגרוע. לפיכך, סעיף 4א המוצע, בניגוד לשאר סעיפי חוק

¹⁵⁵ ס"ח התשס"א, עמ' 378.

¹⁵⁶ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 34, עמ' 639.

¹⁵⁷ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 34, עמ' 764.

¹⁵⁸ ס"ח התשנ"ח, עמ' 236.

תיקון חוק דמי מחלה (היעדרות בשל מחלת ילד)

120. בחוק דמי מחלה (היעדרות בשל מחלת ילד), התשנ"ג-1993¹⁵⁹, בסעיף ו(א), במקום "30 ימים" יבוא "90 ימים" ובמקום "60 ימים" יבוא "110 ימים".

תיקון חוק הסכמים קיבוציים

121. בחוק הסכמים קיבוציים, התשי"ז-1957¹⁶⁰ –

(1) בסעיף 33א, האמור בו יסומן (א), ואחריו יבוא:

"(ב) (1) מצא בית דין אזורי לעבודה כי מעביד הפר את הוראות סעיפים

33א או 33, רשאי הוא לחייב את המפר בתשלום פיצויים שאינם תלויים בנזק (בסעיף זה – פיצויים לדוגמה), בסכום שלא יעלה על 50,000 שקלים חדשים; ואולם רשאי בית הדין לפסוק, בשל הפרה כאמור, פיצויים לדוגמה בסכום העולה על 50,000 שקלים חדשים ובלבד שלא יעלה על 200,000 שקלים חדשים, בהתחשב בחומרת ההפרה או נסיבותיה.

(2) אין בהוראות פסקה (1) כדי לגרוע מזכותו של עובד לפיצויים או לכל סעד אחר לפי כל דין, בשל אותה הפרה; ואולם בית הדין לא יפסוק פיצויים לפי אותה פסקה, בתובענה ייצוגית כמשמעותה בחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006¹⁶¹.

(3) בבואו לפסוק פיצויים לדוגמה למעביד, בשל הפרה כאמור בפסקה (1), רשאי בית הדין להתחשב בכך שהמעביד הורשע בשל אותו מעשה.

(4) בבואו להטיל קנס על מעביד שהורשע בעבירה לפי סעיף 33ז, רשאי בית משפט או בית דין אזורי לעבודה להתחשב בכך שנפסקו נגד המעביד, בפסק דין סופי, פיצויים לדוגמה לפי סעיף זה, בשל המעשה שבשלו הורשע כאמור.

ד ב ר י ה ס ב ר

33. (א) מעביד לא יפטר עובד, לא ירע תנאי עבודה של עובד, ולא יימנע מקבלה של אדם לעבודה, בשל אחד מאלה:

- (1) חברותו או פעילותו בארגון עובדים;
- (2) פעילותו לצורך הקמה של ארגון עובדים;
- (3) הימנעותו מהיותו חבר בארגון עובדים או הפסקת חברותו בארגון עובדים;
- (4) חברותו בועד עובדים או פעילותו בועד עובדים הפועל במסגרת ארגון עובדים; לענין זה, יראו ועד עובדים כפועל במסגרת ארגון עובדים אם יושב ראש ארגון העובדים או מי מטעמו נתן הודעה בכתב המאשרת זאת;
- (5) פעילותו לצורך הקמה של ועד עובדים.

(ב) בסעיף זה, "תנאי עבודה" – לרבות קידום בעבודה, הכשרה או השתלמות מקצועית, פיצויי פיטורים, הטבות ותשלומים הניתנים לעובד בקשר לפרישה מעבודה.

מטרתו של תיקון מס' 6 האמור היתה "לעגן את זכותו של כל עובד לפעול למען התארגנות עובדים בועד עובדים ובארגון עובדים וכן להיות חבר באותן התארגנויות ולפעול

סעיף 120 מוצע לתקן את חוק דמי מחלה (היעדרות בשל מחלת ילד), התשנ"ג-1993, כך שעובד אשר ילדו חלה במחלת ממארת, והמועסק לפחות שנה באותו מקום עבודה או אצל אותו מעביד, יהיה זכאי לזקוף מימי המחלה שנצברו לו או מימי החופשה המגיעים לו, עד 90 ימי היעדרות בשנה, ואם בן זוגו של העובד הוא עובד או עובד עצמאי ולא נעדר מעבודתו, או אם העובד הוא הורה יחיד או שהילד נמצא בהחזקתו הבלעדית יהיה זכאי לזקוף כאמור עד 110 ימי היעדרות בשנה. זאת בשונה מהמצב הקיים היום המאפשר לעובד אשר ילדו חלה כאמור לזקוף 30 ימים בלבד, ואם בן זוגו הוא עובד או עובד עצמאי ולא נעדר מעבודתו, או שהעובד הוא הורה יחיד או שהילד נמצא בהחזקתו הבלעדית, רק 60 ימי היעדרות בשנה.

סעיף 121 במהלך שנת 2001 נכנס לתוקף חוק הסכמים קיבוציים (תיקון מס' 6), התשס"א-2001 (ס"ח התשס"א, עמ' 123), שבמסגרתו הוספו לחוק הסכמים קיבוציים, התשי"ז-1957 (להלן – חוק הסכמים קיבוציים) סעיפים 33א ו-33ב הקובעים כדלקמן:

"33א. מעביד לא ימנע מנציג של ארגון עובדים להיכנס למקום עבודה שבו מועסק עובד, לשם קידום הזכות כאמור בסעיף 33א ולשם קידום עניני עובדים, וזאת בהתחשב בצורכי העבודה ובצנעת הפרט.

¹⁵⁹ ס"ח התשנ"ג, עמ' 134.

¹⁶⁰ ס"ח התשי"ז, עמ' 63.

¹⁶¹ ס"ח התשס"ו, עמ' 264.

(5) הסכומים הנקובים בסעיף זה יעודכנו ב־1 בינואר בכל שנה (בסעיף קטן זה – יום העדכון), בהתאם לשיעור עליית המדד החדש לעומת המדד הבסיסי; לעניין זה –

”מדד” – מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;

”המדד החדש” – המדד שפורסם לאחרונה לפני יום העדכון;

”המדד הבסיסי” – המדד שפורסם בחודש יוני 2009.”;

(2) בסעיף 33ג, במקום ”שנים עשר חודשים” יבוא ”שלוש שנים”.

122. בחוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, התשנ”ו–1996¹⁶² (להלן – חוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם) –

(1) בסעיף 1, אחרי ההגדרה ”קבלן כוח אדם” יבוא:

”קבלן שירות” – מי שעיסוקו במתן שירות, באמצעות עובדיו, אצל זולתו;

”שירות” – שירות באחד מתחומי העבודה המפורטים בתוספת.”;

ד ב ר י ה ס ב ר

מוצע לקבוע כי בבוא בית משפט לפסוק פיצויים לדוגמה, יהא רשאי להתחשב בכך שהמעסיק הורשע והוטל עליו קנס כספי. כמו כן, בית המשפט יהיה רשאי להתחשב בעובדה כי הוטל פיצוי לדוגמה לפי החוק המוצע שעה שהוא בא לגזור את דינו של מי שנמצא אשם בדין פלילי בשל הפרת הוראה בעניין הימנעות מקבלת אדם לעבודה, הרעה בתנאי עבודתו של עובד או פיטורים של עובד, על רקע חברותו בארגון עובדים או בוועד עובדים, הימנעות מהיותו חבר בארגון עובדים או הפסקת חברותו בארגון עובדים.

סעיף 122 מוצע לתקן את חוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, התשנ”ו–1996 (להלן – חוק קבלני כוח אדם), ולקבוע שחובות הרישוי החלות כיום על קבלן כוח אדם, יחולו גם על קבלן שירות בתחומי העבודה של שמירה, אבטחה וניקיון, בשינויים המחויבים, וכן בשינויים הנובעים מהשוני שבין השוק של קבלני כוח האדם לבין השוק של קבלני השירות. כך לדוגמה, קבלני שירות בענף השמירה מחויבים בקבלת רישיון לפי חוק חוקרים פרטיים ושירותי שמירה, התשל”ב–1972. מוצע לקבוע כי במקום התנאי לקבלת רישיון קבלן כוח אדם, הקבוע בסעיף 3א(1) לחוק קבלני כוח אדם, ולפיו מתבקש קבלן כוח אדם או המנהל המועסק על ידו, להיות בעל ניסיון של שלוש שנים לפחות במתן שירותי כוח אדם או ניהול כוח אדם, ידרש מקבלן שירות ניסיון ניהולי או עסקי שאינו קצוב בשנים או ידע בתחום זכויות עובדים. כן מוצע לקבוע כי יציבות הכלכלית של קבלן השירות לא תהווה תנאי לקבלת הרישיון. לעניין סמכויות ההתקנה של שר התעשייה, המסחר והתעסוקה בנוגע להסדרי הרישוי השונים, מוצע כי השר יהא רשאי לקבוע הוראות מיוחדות גם לגבי קבלני שירות, בין השאר לעניין דרך הגשת בקשה לרישיון, ולעניין המצאת ערובה מתאימה לפי סעיף 3 לחוק האמור.

במסגרתן” ר’ דברי ההסבר להצעת חוק הסכמים קיבוציים (תיקון מס’ 5) להגנה על עובד לענין חברות, או פעילות בוועד עובדים או בארגון עובדים), התשס”א–2000, הצ”ח התשס”א, עמ’ 38). לפיכך, במסגרת התיקון האמור, נקבעו בסעיף 33ד לחוק הסכמים קיבוציים עונשים פליליים כנגד מעביד הנמנע מלקבל אדם לעבודה, המרע את תנאי עבודתו של עובד או המפטר בשל חברותו בארגון עובדים או בוועד עובדים, הימנעותו מלהיות חבר בארגון עובדים או הפסקת חברותו בארגון עובדים.

עם זאת, כדי להגביר את האכיפה של סעיפים 33 ו־33א לחוק הסכמים קיבוציים, על ידי עידוד עובדים לעמוד על זכויותיהם, מוצע לתקן את סעיף 33א לחוק ולתת לעובד סעד של פיצויים שאינם תלויים בנוק (להלן – פיצויים לדוגמה), בסכום שלא יעלה על 50,000 שקלים חדשים, ובמקרים מיוחדים בסכום שלא יעלה על 200,000 שקלים חדשים. סעד זה ייווסף לסעדים האזרחיים העומדים לרשות העובד, כגון סעד של צו עשה או צו מניעה ופיצויים לא־ממוניים. כמו כן, יש בסעד של פיצויים לדוגמה כדי להוסיף על האכיפה הפלילית המתבצעת על ידי המדינה. לאחרונה נוסף סעד של פיצויים לדוגמה בכמה חוקי עבודה: חוק הזכות לעבודה בישיבה, התשס”ז–2007, חוק הגנה על עובדים (חשיפת עבירות ופגיעה בטוהר המידות או במינהל התקין), התשנ”ז–1997, וחוק הגנת השכר, התשי”ח–1958.

עוד מוצע לתקן את סעיף 33ג לחוק הסכמים קיבוציים ולהאריך את תקופת ההתיישנות בשל הפרת הוראות סעיפים 33 ו־33א האמורים שעמדה על שנים עשר חודשים, לשלוש שנים מיום שנוצרה עילת התביעה.

מאחר שהן הפיצויים לדוגמה והן הקנס הפלילי, נועדו להביא לענישה ולהרתעה של מעסיקים, הרי שאף על פי שמדובר באמצעים ממערכות דין שונות והטלת שני האמצעים לא תיחשב בהכרח ל”סיכון כפול” – בכל זאת

¹⁶² ס”ח התשנ”ו, עמ’ 201.

(א) בסעיף קטן (ב), הסיפה החל במילים "וניתן לחדשו" – תימחק;

(ב) במקום סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ג) רישיון לפי סעיף זה ניתן לחדש לתקופות נוספות של שנתיים בכל פעם, ורשאי השר, מטעמים מיוחדים שיירשמו, לחדשו לתקופה הקצרה משנתיים או לתקופה שאינה עולה על שלוש שנים; סבר השר שאין לחדש רישיון או שיש לחדשו לתקופה הקצרה משנתיים, יודיע לבעל הרישיון בכתב את נימוקיו לכך וייתן לו הזדמנות להביא את טענותיו לפניו לפני מתן החלטתו; לא הודיע השר כאמור, יתחדש הרישיון לתקופה נוספת של שנתיים, בכל פעם";

(3) אחרי סעיף 10 יבוא:

"רישיון קבלני שירות 10א. (א) הוראות סעיפים 2 עד 9 והוראות פרק ד', ובכלל זה סמכות השר להתקין תקנות לפי סעיפים 2(ד), 3(א) ו-4(ב), יחולו לגבי קבלן שירות, בשינויים המחויבים ובשינויים אלה:

(1) בסעיף 3(א), במקום פסקה (1) יבוא:

"(1) הוא, או המנהל מטעמו, לפי העניין, הם בעלי ניסיון ניהולי או עסקי, או בעלי ידע בתחום זכויות עובדים";

(2) בסעיף 3(ב), במקום "בהוכחת יציבותו הכלכלית של מבקש הרישיון ובקיומם" יבוא "בקיומם".

ד ב ר י ה ס ב ר

באמצעות עובדיו, אצל זולתו. לפיכך ההגדרה אינה כוללת קבלנים עצמאיים בתחומים האמורים, שמבצעים עבודות עצמאיות אצל הזולת.

מוצע לתקן את סעיף 2 לחוק קבלני כוח אדם ולקבוע כי יהיה ניתן לחדש את רישיון קבלן כוח האדם לתקופה של שנתיים בכל פעם, ומטעמים מיוחדים שיירשמו, השר יהיה רשאי לחדש את הרישיון לתקופה הקצרה משנתיים או לתקופה העולה על שלוש שנים. זאת בשונה מן הקבוע כיום בסעיף 2(ג) לחוק האמור, אשר קובע כדלקמן:

"(ב) רישיון לפי סעיף זה יינתן לתקופה של שנה אחת, וניתן לחדשו לתקופות נוספות של שנה אחת בכל פעם.

(ג) סבר השר שאין לחדש רישיון, יודיע לבעל הרישיון את נימוקיו לכך לפחות 30 ימים לפני מועד פקיעת הרישיון, וייתן לו הזדמנות להביא טענותיו לפניו לפני מתן החלטתו; לא הודיע השר על החלטתו שלא לחדש את הרישיון, יתחדש הרישיון לתקופה נוספת של שנה בכל פעם".

עוד מוצע לתקן את סעיף 20 לחוק קבלני כוח אדם, ולקבוע כי ההוראות העונשיות שבאותו חוק לגבי עיסוק בלא רישיון (סעיף 2(א) לחוק) ואי-מסירת דיווחים לשר בהתאם לדרישות החוק (סעיף 9 לחוק), יחולו גם על קבלן שירות.

מטרת החלת חובת הרישוי על קבלני שירות, היא לחזק את הפיקוח על קבלני השירות כדי לשמור על זכויותיהם של עובדים חלשים במשק. תחומי הניקיון, השמירה והאבטחה הכוללים בתוספת המוצעת לחוק קבלני כוח אדם, הם תחומי עבודה שבהם אין לחברות הנותנות שירותים "מפעל" משלהן, אלא הן פועלות בחצרים של מפעלים בבעלות אחרים (עד"מ (ארצי) 1011/04 א. דינמיקה שירותים 1990 בע"מ נ' טיאנה וורונין ואח' (2005) – www.nevo.co.il/Psika_word/avoda/a04001011-84.doc). כמו כן, עובדים המועסקים בתחומים אלה נמנים עם קבוצות העובדים החלשים ביותר במשק (ע"ע (ארצי) 203/07 בועז קוסובסקי נ' קבוצת א. א. ארזי שמירה בע"מ (2007) – www.nevo.co.il/Psika_word/avoda/a07000203-215.doc). חלק גדול מעובדים אלה מועסק במשרות חלקיות, כ-35 אחוזים מהם בשמירה, באבטחה ובניקיון (הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנתון סטטיסטי לישראל 2007, עמ' 522). עוד יצוין שתחלופת העובדים בענפים אלה גבוהה במיוחד. כך לדוגמה, בענף השמירה נמצא שיעור כמעט כפול של תחלופה בהשוואה להיקף התחלופה של כלל העובדים, ורובם משתכרים שכר נמוך.

על פי ההצעה יוגדר "קבלן שירות" כמי שעיסוקו במתן שירות בתחומים האמורים שנקבעו בתוספת,

(ב) השר, לאחר התייעצות עם ארגון העובדים המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדים במדינה ועם ארגון המעבידים שלדעת השר הוא ארגון מעבידים יציג ונוגע בדבר, ובאישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, רשאי לקבוע כי הוראות סעיף זה לא יחולו לגבי סוגים מסוימים של קבלני שירות או של שירות.

(ג) השר רשאי, בצו, בהסכמת שר האוצר, לאחר התייעצות עם ארגון העובדים המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדים במדינה ועם ארגון המעבידים שלדעת השר הוא ארגון מעבידים יציג ונוגע בדבר, ובאישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, לשנות את התוספת, ובלבד שלא יוסיף לתוספת תחום עבודה שהשכר הממוצע המשולם בו עולה על השכר הממוצע כהגדרתו בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995¹⁶³;

(4) בסעיף 20 –

(א) בסעיף קטן (א), אחרי פסקה (2) יבוא:

"(3) קבלן שירות העובר על הוראות סעיף 9, כפי שהוחל בסעיף 10א(א);";

(ב) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב1) קבלן שירות העובר על הוראות סעיף 2א(א), כפי שהוחל בסעיף 10א(א) – דינו מאסר שישנה חודשים";

(5) אחרי סעיף 27 יבוא:

"תוספת"

(ההגדרה "שירות" שבסעיף 1 וסעיף 10א(ד))

(1) שמירה ואבטחה;

(2) ניקיון;

123. תחילתם של סעיפים 1, 10א ו-20 והתוספת לחוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, כנוסחם בסעיף 122(1), (3), (4) ו-5 לחוק זה, ביום ט"ו בטבת התש"ע (1 בינואר 2010).
תיקון חוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם – תחילה

ד ב ר י ה ס ב ר

העובדים המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדים במדינה ובארגון מעבידים שלדעת השר הוא ארגון מעבידים יציג ונוגע בדבר, ובאישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת. מאחר שמטרת הרישוי, כאמור, הינה לחזק את הפיקוח על קבלני שירות כדי לשמור על זכויותיהם של עובדים חלשים במשק, מוצע לקבוע כי השר יהיה רשאי להוסיף תחום עבודה לתוספת רק אם השכר הממוצע המשולם בו אינו עולה על השכר הממוצע כהגדרתו בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995.

יצוין כי על פי התיקון המוצע, שר התעשייה, המסחר והתעסוקה יהיה רשאי להחריג סוגי שירות או סוגי קבלני שירות מן ההסדר המוצע, וזאת, לאחר התייעצות בארגון העובדים המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדים במדינה ובארגון המעבידים שלדעת השר הוא ארגון מעבידים יציג ונוגע בדבר, ובאישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת.

כמו כן, השר יהיה רשאי לשנות את התוספת לחוק האמור, בהסכמת שר האוצר, לאחר התייעצות עם ארגון

¹⁶³ ס"ח התשנ"ה, עמ' 210.

תיקון חוק שוויון ההזדמנויות בעבודה, התשמ"ח-1988¹⁶⁴, בסעיף 14, במקום "שנים עשר חודשים" – "שלוש שנים" והסיפה החל במילים "ואולם, לענין תביעה אזרחית" – תימחק.

פרק כ"ד: אזורי עדיפות לאומית

מטרה 125. מטרת פרק זה היא לעודד פיתוח של אזורים או יישובים שהממשלה החליטה כי הם בעלי עדיפות לאומית, וקידום.

ד ב ר י ה ס ב ר

ככלל, קביעת סדרי העדיפויות בהקצאת המשאבים הציבוריים באה לידי ביטוי בתכנית הכלכלית של הממשלה, ובפרט בחוק התקציב השנתי, אשר מובא לאישורה של הכנסת. תכנית זו, וחוק התקציב השנתי המובא כחלק בלתי נפרד ממנה, כוללים את מסגרת פעילותה של הממשלה לשנת התקציב, והיא רשאית גם לבצע שינויים והתאמות נדרשים, במהלך השנה, בכפוף להוראות הדין.

משכך, קיימת חשיבות רבה לקבוע בשלב זה, כחלק בלתי נפרד מההחלטות הנדרשות לענין מסגרת הפעולה הכללית של הממשלה לשנות התקציב הקרובות, הוראות לענין אופן קביעתם של אזורי עדיפות לאומית וההטבות הניתנות בהם. קביעתה של מסגרת פעולה בתחום אזורי העדיפות הלאומית תאפשר לפעול למימוש התכלית הציבורית בקידום ועידוד אזורי העדיפות הלאומית, במהלך שנות התקציב הקרובות, ובמסגרת המשאבים הציבוריים שהוקצו לכך לשנות תקציב אלה, כחלק ממדיניותה הכלכלית של הממשלה. בנוסף, הדבר יאפשר לממשלה לתכנן מבעוד מועד את אופן הקצאת המשאבים הציבוריים, כפי שיבוא לידי ביטוי בתקציב המדינה לשנים הקרובות, לשם מימוש התכלית האמורה.

לאור האמור, ונוכח הצורך להמשיך ולתת הטבות לאזורים אשר יוכרו על ידי הממשלה כאזורי עדיפות לאומית, מוצע להקנות לממשלה, במסגרת חקיקה ראשית אשר תחליף את חוק ערי ואזורי פיתוח, סמכות לכונן אזורי עדיפות לאומית ולהקנות הטבות שונות בהם.

ההוראות המוצעות בפרק זה, בשינויים שעליהם החליטה הממשלה בהחלטה מס' 130 מיום י"ח באייר התשס"ט (12 במאי 2009), אשר התקבלה במסגרת החלטות הממשלה על המדיניות הכלכלית לשנים 2009 ו-2010, הובאה בהצעת חוק מטעם הממשלה, שפורסמה ביום ט' באדר התשס"ז (27 בפברואר 2007) (הצעות חוק הממשלה – 283, עמ' 256). הצעת החוק אישרה במושב הכנסת הקודמת בקריאה ראשונה, וועדת הכספים דנה בהצעת החוק האמורה. כעת, מוצע לחזור ולהגיש לאישורה של הכנסת ה-18 את הצעת החוק, בשינויים שעליהם החליטה הממשלה כאמור, וזאת כדי להבטיח את מסגרת פעילותה של הממשלה לשנים הקרובות, כחלק ממדיניותה הכלכלית של הממשלה והקצאת המשאבים הציבוריים בהתאם, וכדי להקנות לממשלה את הסמכויות הנדרשות, כמפורט לעיל.

מטרתו של פרק זה היא לעודד פיתוח של אזורים או יישובים שהממשלה החליטה שהם בעלי עדיפות לאומית, וקידומם, בהתאם להוראות המוצעות בו.

סעיף 124 סעיף 14 לחוק שוויון ההזדמנויות בעבודה, התשמ"ח-1988 (להלן – חוק שוויון ההזדמנויות בעבודה), קובע כי בית הדין לעבודה לא יודקק לתביעה לפי החוק לאחר שחלפו שנים עשר חודשים מיום היווצרות עילת התביעה. כמו כן קובע הסעיף תקופת התיישנות של שלוש שנים לגבי תביעה על רקע הטרדה מינית כאמור בסעיף 7 לאותו חוק.

מוצע לתקן את סעיף 14 האמור ולקבוע כי תקופת ההתיישנות תהיה, בכל מקרה, שלוש שנים, וזאת בהתחשב בחסמים שקיימים לגבי עובד שמעבידו הפלה אותו, ובמיוחד במצבים שההפליה לא מביאה בהכרח לסיום יחסי עובד ומעביד אלא מתבטאת בפגיעה בתנאי עבודה – במהלך המשך קיום היחסים האמורים.

יצוין כי הארכת תקופת ההתיישנות בחוק שוויון ההזדמנויות בעבודה תביא להארכת תקופת ההתיישנות של תביעות המוגשות לפי פרק ד' לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998, זאת, בהתאם להוראות סעיף 13 לחוק האמור.

פרק כ"ד חוק ערי ואזורי פיתוח, התשמ"ח-1988 (להלן כללי – חוק ערי ואזורי פיתוח), קובע שורה של הטבות שיינתנו בתחומה של עיריה, מועצה מקומית, מועצה אזורית או חלק ממנה שוועדת השרים לקידום ערי ואזורי הפיתוח הכריזה עליה כעל עיר פיתוח לענין החוק האמור, כולו או חלקו (להלן – עיר פיתוח).

הטבות אלה כוללות מענקים מוגדלים לרשויות המקומיות של ערי הפיתוח ומענקים והטבות מס שונות לתושביהן. מועד תחילתו של חוק ערי ואזורי פיתוח נדחה מזמן לזמן, והוא אמור להיכנס לתוקפו ביום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009) (ר' לענין זה את חוק ערי ואזורי פיתוח (תיקון מס' 9), התשס"ט-2008 (פורסם בס"ח התשס"ט, עמ' 84), המתקן את סעיף 24 לחוק ערי ואזורי פיתוח).

בפסק הדין בבג"ץ 11163/03 ועדת המעקב העליונה ואח' נגד ראש הממשלה, אשר ניתן ביום כ"ט בשבט התשס"ו (27 בפברואר 2006) (פורסם בדינים עליון, כרך עו, עמ' 643), קבע כב' המשנה לנשיא (בדימוס) מ' חשין, כי אין הממשלה מוסמכת לכונן אזורי עדיפות לאומית ולהקנות באזורים אלה הטבות שונות, מכוח סמכותה השיורית לפי סעיף 32 לחוק-יסוד: הממשלה, אלא נדרשת חקיקה המסמיכה את הממשלה לכונן אזורי עדיפות לאומית. זאת, בין השאר, נוכח קיומו של חוק ראשי המסדיר את הנושא, הוא חוק ערי ואזורי פיתוח, התשמ"ח-1988 (להלן – חוק ערי ואזורי פיתוח).

¹⁶⁴ ס"ח התשמ"ח, עמ' 38.

126. (א) הממשלה רשאית להחליט כי אזור מסוים או יישוב מסוים הוא בעל עדיפות לאומית (בפרק זה – אזור עדיפות לאומית); החלטה כאמור יכול שתהיה כללית ויכול שתהיה לגבי עניין מסוים או לתקופה מסוימת.

(ב) לצורך קבלת החלטה לפי סעיף קטן (א), רשאית הממשלה לשקול שיקולים אלה:

- (1) חוסנו הכלכלי והחברתי של האזור או היישוב ורמת השירותים בו;
- (2) מיקומו הגאוגרפי של האזור או היישוב או המרחק שלו מריכוזי אוכלוסיה וממרכז הארץ;
- (3) תכנון הפריסה של אוכלוסיה ברחבי המדינה;
- (4) המצב הביטחוני באזור או ביישוב;
- (5) הצורך בצמצום פערים בין האזור או היישוב לבין אזורים או יישובים אחרים או בין קבוצות אוכלוסיה תושבות האזור או היישוב לבין קבוצות אוכלוסיה אחרות במדינה;
- (6) שיקולים נוספים הנוגעים לצורכי האוכלוסיה באזור או ביישוב שבשלהם יש לעודד פיתוח של אותו אזור או יישוב או קידומו.

127. (א) הממשלה רשאית להחליט על מתן הטבות לאזור עדיפות לאומית; הטבות כאמור יינתנו בתחום מתחומי פעילות הממשלה, ובכלל זה בתחום החינוך, התרבות, התעסוקה, הרווחה, הבינוי, השיכון, התעשייה, החקלאות, התיירות, הפנים, הגנת הסביבה, קליטת העלייה או התשתיות.

(ב) החליטה הממשלה על מתן הטבות לאזור עדיפות לאומית, תחליט בדבר סוג ההטבות שיינתנו לאזור, הדרכים או האמצעים למתן ההטבות, ובכלל זה דרכים כאמור בסעיף קטן (ג), וכן התקופה שבה יינתנו ההטבות ואמות המידה לנתינתן, והכל באופן ההולם את נסיבות העניין; הממשלה רשאית להחליט כי החלטות כאמור בסעיף קטן זה יתקבלו בידי משרד ממשלתי הממשלה.

(ג) הטבות לאזורי עדיפות לאומית יכול שיינתנו, בין השאר, בדרך של מתן מענק כספי או העמדת הלוואה, או בדרך של מתן הטבות בידי משרד ממשלתי הממשלה לתגבור פעילות קיימת או ביצוע פעילות ייעודית.

ד ב ר י ה ס ב ר

שבהן יינתנו ואמות המידה לנתינתן, וכן כי הממשלה רשאית להחליט, שההחלטות כאמור יתקבלו בידי משרד ממשלתי הממשלה, והכל באופן ההולם את נסיבות העניין. בפרק המוצע מפורטות כמה דוגמאות לדרכים שבהן יינתנו ההטבות לאזורי עדיפות לאומית, ובכלל זה מתן מענק כספי או הלוואה, או תגבור פעילות קיימת או ביצוע פעילות ייעודית באזור או ביישוב.

עוד מוצע להבהיר כי התחומים שבהם יינתנו ההטבות וכן סוגי ההטבות, הדרכים, האמצעים, אמות המידה לנתינתן והתקופה שבה יינתנו, יכול שיהיו שונים לגבי אזורי עדיפות שונים. כך, לדוגמה, ניתן לקבוע, כי לאזור עדיפות מסוים יינתנו הטבות רק בתחום החינוך, ואילו לאזור אחר יינתנו הטבות בתחום התיירות דווקא. כמו כן, כאמור, ניתן לקבוע כי הטבות באותו תחום יינתנו לאזורים שונים באמצעים שונים.

סעיף 126 מוצע לקבוע כי הממשלה רשאית להחליט כי אזור מסוים או יישוב מסוים הם בעלי עדיפות לאומית. הכרזה על אזור כאזור עדיפות לאומית יכול שתהיה בשל מצבו הכלכלי והחברתי, מיקומו הגאוגרפי, תכנון הפריסה ברחבי הארץ, המצב הביטחוני באזור, הצורך בצמצום פערים בין האזור או קבוצות אוכלוסיה אחרות במדינה, או בגלל צרכים אחרים של האוכלוסיה באזור, שבשלהם יש לעודד את קידומו ופיתוחו. הממשלה רשאית להחליט כי אזור הוא בעל עדיפות לאומית לעניין מסוים או לתקופה מסוימת.

סעיף 127 מוצע לקבוע כי הממשלה רשאית להחליט על מתן הטבות לאזורי עדיפות לאומית. הטבות כאמור יינתנו בתחום מתחומי פעילות הממשלה. עוד מוצע לקבוע כי הממשלה תחליט בדבר סוגי ההטבות שיינתנו, ובדבר הדרכים או האמצעים למתן ההטבות, התקופות

(ד) התחומים שבהם יינתנו הטבות לאזורי עדיפות לאומית לפי סעיף זה וכן סוגי ההטבות, הדרכים, האמצעים ואמות המידה לנתינתן והתקופות שבהן יינתנו, יכול שיהיו שונים לגבי אזורי עדיפות לאומית שונים.

128. (א) הממשלה לא תחליט על ביטול של החלטה על אזור עדיפות לאומית או של החלטה על מתן הטבות לאזור כאמור, שקיבלה לפי סעיפים 126 או 127 או על הפחתה משמעותית של הטבות שנתנה לאזור עדיפות לאומית מכוח החלטה שקיבלה לפי סעיף 127 (בסעיף זה – החלטת ביטול או הפחתה משמעותית), ככלל או לגבי עניין מסוים, אלא לאחר שחלפו ארבע שנים ממועד קבלת ההחלטה לפי סעיפים 126 או 127, לפי העניין.

ביטול החלטה על אזור עדיפות לאומית או על מתן הטבות, או הפחתה משמעותית של ההטבות

(ב) קיבלה הממשלה החלטת ביטול או הפחתה משמעותית, לא יבוטלו או יופחתו ההטבות הניתנות לאזור או ליישוב שלגביו ניתנה אותה החלטה, אלא לאחר שחלפו שלוש שנים ממועד קבלתה.

(ג) על אף הוראות סעיפים קטנים (א) ו-(ב), רשאית הממשלה לקבל החלטת ביטול או הפחתה משמעותית בטרם חלפו ארבע שנים מהמועד שבו התקבלה ההחלטה לפי סעיפים 126 או 127, לפי העניין, או לקבוע כי יבוטלו או יופחתו ההטבות הניתנות לפי פרק זה לאזור או ליישוב שלגביו ניתנה החלטת הביטול או ההפחתה המשמעותית בטרם חלפו שלוש שנים מיום קבלת ההחלטה כאמור, והכל אם ניתן לכך אישור מאת ועדת הכספים של הכנסת.

(ד) הוראות סעיף זה לא יחולו לעניין ביטול של החלטה על אזור עדיפות לאומית או של החלטה על מתן הטבות לאזור כאמור, שקיבלה הממשלה לפי סעיפים 126 או 127 או לעניין הפחתה משמעותית של הטבות שנתנה הממשלה לאזור עדיפות לאומית מכוח החלטה שקיבלה לפי סעיף 127, ככלל או לעניין מסוים, אם תוקפה של ההחלטה לפי סעיף 126 או תוקפן של ההטבות שניתנו מכוח החלטה לפי סעיף 127, נקבעו מראש לתקופה הקצרה מארבע שנים.

129. משרדי הממשלה ידווחו לממשלה, אחת לשנה, על הטבות שנתנו לאזורי עדיפות לאומית לפי הוראות פרק זה ולפי חוקים אחרים המקנים הטבות לאזור או ליישוב על בסיס עדיפות לאומית.

דיווח שנתי לממשלה

ד ב ר י ה ס ב ר

שנים מהמועד שבו התקבלה ההחלטה על אזור עדיפות לאומית או על מתן ההטבות, לפי העניין, או לקבל החלטה כי פרק הזמן לביצוע הביטול או ההפחתה כאמור יהיה בתוך פחות מ־3 שנים מיום קבלת ההחלטה, והכל אם ניתן לכך אישורה של ועדת הכספים של הכנסת.

עוד מוצע להבהיר כי הסדר הביטול או ההפחתה המוצע בסעיף זה לא יחול לעניין החלטה על אזור עדיפות לאומית או לעניין החלטה על מתן הטבות לאזור כאמור, אם תוקפה של ההחלטה או תוקפן של ההטבות נקבע מראש לתקופה הקצרה מארבע שנים.

סעיף 129 כדי לאפשר מעקב ובקרה בנושא ההטבות הניתנות לאזורי עדיפות לאומית ולהבטיח שקיפות בנושא, מוצע לקבוע כי משרדי הממשלה ידווחו לממשלה אחת לשנה על ההטבות שנתנו לאזורי עדיפות לאומית לפי הוראות פרק זה ולפי חוקים אחרים המקנים הטבות לאזור או ליישוב על בסיס עדיפות לאומית.

סעיף 128 מוצע לקבוע הסדר לעניין ביטול של החלטה על אזור עדיפות לאומית ולעניין ביטול או הפחתה משמעותית של הטבות הניתנות לאזור כאמור, ככלל או לגבי עניין מסוים, לפי פרק זה.

בהתאם להסדר המוצע, הממשלה לא תחליט לבטל החלטת ממשלה קודמת על אזור עדיפות לאומית או על מתן הטבות וכן לא תחליט על הפחתה משמעותית של הטבות שהיא נותנת לאזור כאמור מכוח החלטת ממשלה קודמת, ככלל או לעניין מסוים, אלא לאחר שחלפו 4 שנים ממועד קבלת ההחלטה על אזור עדיפות לאומית או על מתן הטבות לאזור כאמור, לפי העניין. בנוסף, מוצע לקבוע כי הטבות הניתנות לאזור או ליישוב שלגביו ניתנה החלטת ביטול או הפחתה כאמור, יבוטלו או יופחתו רק לאחר שחלפו 3 שנים ממועד קבלת החלטת הביטול או ההפחתה.

עם זאת, מוצע לאפשר לממשלה לקבל החלטה על ביטול או על הפחתה משמעותית כאמור, בתוך פחות מ־4

(ב) סמכויות ראש הממשלה לפי פרק זה, לרבות הסמכות להתקין תקנות, יופעלו בהתייעצות עם שר האוצר.

131. אין בהוראות פרק זה כדי לגרוע –

(1) מהסמכות, לפי חוק אחר, לקבוע כי אזור מסוים או יישוב מסוים זכאי לקבל הטבות או לתת הטבות לאזור או ליישוב כאמור, או מכל הטבה הניתנת לפי חוק אחר לאזור או ליישוב;

(2) מהסמכות הנתונה לממשלה, למשרדי הממשלה או לרשויות המדינה לתת הטבות, בתחומי פעילותם ועל פי אמות מידה מקצועיות, לאזור או ליישוב בהתאם לצרכיו.

132. חוק ערי ואזורי פיתוח, התשמ"ח-1988¹⁶⁵ – בטל.

133. החלטת ממשלה שניתנה ערב תחילתו של פרק זה אשר מקנה הטבות לאזור או ליישוב על בסיס עדיפות לאומית, שניתנה שלא לפי הוראות חיקוק, תוסיף לעמוד בתוקפה עד תום שנה מיום תחילתו של פרק זה או עד המועד הקבוע בה, לפי המוקדם מביניהם.

ד ב ר י ה ס ב ר

– פונקציונלי ליישובים או לאזורים שונים. מתן הטבות לאזורים או ליישובים על בסיס שיקולים מקצועיים של משרד ממשלתי, למשך יישום תפקידו של המשרד, אינה בגדר קביעה של אזור עדיפות לאומית. מוצע להבהיר כי אין בהוראות הפרק המוצע כדי לגרוע מסמכותם של הממשלה, משרדי הממשלה ורשויות המדינה, במסגרת תחומי פעילותם, לתת הטבות לאזור או ליישוב, על פי אמות מידה מקצועיות כאמור.

סעיף 132 הפרק המוצע בא להחליף את חוק ערי ואזורי פיתוח, שמוצע לבטלו (ר' לעניין זה את החלק הכללי בדברי ההסבר). נוסח חוק ערי ואזורי פיתוח מובא בנספח לדברי ההסבר.

סעיף 133 כיום ניתנות הטבות שונות לאזורים ולמגורים שהממשלה הכירה בהם כבעלי עדיפות לאומית בהחלטות שקיבלה מזמן לזמן. מוצע לקבוע כי החלטות ממשלה שנתקבלה לפני תחילתו של פרק זה, שלא מכוח חיקוק, ושעניינה מתן הטבות על בסיס קביעת עדיפות לאומית, תוסיף לעמוד בתוקפה למשך שנה מיום תחילתו של פרק זה או עד למועד הקבוע בה, לפי המוקדם. מובן כי בתקופה האמורה תהיה הממשלה רשאית לקבל החלטה מחודשת, מכוח פרק זה, בנוגע לנושאים שהוסדרו בהחלטותיה הקודמות.

סעיף 130 מוצע לקבוע כי ראש הממשלה יהיה ממונה על ביצוע פרק זה, וכי הוא יפעיל את סמכויותיו לפי הפרק, לרבות הסמכות להתקין תקנות, בהתייעצות עם שר האוצר.

סעיף 131 לפסקה (1)

בחיקוקים שונים קיימים הסדרים פרטניים שמכוחם ניתנות הטבות ליישובים או לאזורים על בסיס קביעת עדיפות ברמה הלאומית (למשל: חוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959, חוק לעידוד השקעות הון בחקלאות, התשמ"א-1980, חוק אזורים חופשיים לייצור בישראל, התשנ"ד-1994, וסעיף 11 לפקודת מס הכנסה). מוצע להבהיר כי ההסדרים החוקיים הפרטניים יישארו על כנם, ויהיה ניתן להמשיך ולהקנות הטבות מכוחם, וזאת לצד ההסדר המוצע בפרק זה. יש להבהיר, כי לפי סעיף 129 המוצע חובת המשרדים לדווח לממשלה ביחס לכלל ההטבות הניתנות לאזורי עדיפות לאומית, תחול גם על הטבות הניתנות מכוח חוקים אלה.

לפסקה (2)

לצד ההטבות הניתנות על ידי הממשלה, בהתאם להחלטות הממשלה בדבר עדיפות ברמה הלאומית או מכוח חוקים הקובעים עדיפות כאמור, כאמור בפסקה (1) לעיל, מעניקים משרדי הממשלה סיוע על בסיס מקצועי

¹⁶⁵ ס"ח התשמ"ח, עמ' 98; התשס"ט, עמ' 84.

פרק כ"ה: הוראות מיוחדות לתקציב המדינה לשנים 2009 ו-2010

134. בפרק זה –

הגדרות

"חוק התקציב הדו-שנתי" – חוק התקציב הדו-שנתי לשנים 2009 ו-2010, כמשמעותו בחוק היסוד;

"חוק היסוד" – חוק יסוד: תקציב המדינה 2009 ו-2010 (הוראות מיוחדות)(הוראות שעה)¹⁶⁶;

"חוק יסודות התקציב" – חוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985¹⁶⁷.

135. לעניין חוק יסודות התקציב –

חוק יסודות
התקציב

(1) ההוצאה, ההוצאה המותנית בהכנסה, ההרשאה להתחייב ומספרי שיא כוח אדם בחוק התקציב הדו-שנתי בכל אחת משנות הכספים 2009 ו-2010 תהיה עד לסכום או למספר הנקוב בסעיף התקציב ביחס לאותה שנת כספים;

(2) לכל אחת משנות הכספים 2009 ו-2010 יהיה נקוב, בסעיף תקציב, בתחום פעולה או בתכנית, בחוק התקציב הדו-שנתי, סכום או מספר המתייחס לאותה שנה, ויראו אותם כסעיף תקציב, כתחום פעולה או כתכנית לאותה שנת כספים;

(3) על העברה של הוצאה, הוצאה מותנית בהכנסה והרשאה להתחייב המתייחסת לאחת משנות הכספים 2009 ו-2010, לשנת הכספים האחרת, יחולו הוראות סעיף 11

ד ב ר י ה ס ב ר

בשנת כספים פלונית את הסכומים והמספרים הנקובים בחוק התקציב השנתי לאותה שנה. מוצע להבהיר כי בחוק התקציב הדו-שנתי, ייקבעו סכומי ההוצאה, סכומי ההוצאה המותנית בהכנסה, סכומי ההרשאה להתחייב ומספרי שיא כוח האדם ביחס לשנת הכספים 2009 וכן סכומים ומספרים כאמור ביחס לשנת הכספים 2010, בנפרד. מוצע לקבוע בהתאמה, כי ההוצאה, ההוצאה המותנית בהכנסה, ההרשאה להתחייב ומספרי שיא כוח האדם בכל אחת מהשנים תהיה עד לסכום או למספר הנקוב באותו סעיף תקציב ביחס לאותה שנה.

לפסקה (2)

סעיף 2(ג) לחוק יסודות התקציב קובע כי סכומי ההוצאה, סכומי ההוצאה המותנית בהכנסה, סכומי ההרשאה להתחייב ומספרי שיא כוח האדם, שבחוק תקציב שנתי, יחולקו לסעיפי תקציב, לתחומי פעולה ולתכניות. מוצע לקבוע ביחס לסעיף תקציב, לתחום פעולה ולתכנית שבחוק התקציב הדו-שנתי, כי הסכום והמספר שבכל אחד מהם יתייחס בנפרד לשנת הכספים 2009 ובנפרד לשנת הכספים 2010. משמעות הקביעה האמורה, הלכה למעשה, היא שחוק התקציב הדו-שנתי יכלול כל סעיף תקציב פעמיים: פעם אחת עם סכום הנקוב בסעיף ביחס לשנת הכספים 2009 ופעם שניה עם סכום הנקוב באותו סעיף ביחס לשנת הכספים 2010.

מכיוון שחוק התקציב הדו-שנתי יכלול סעיפי תקציב המתייחסים לשנים שונות, מוצע לקבוע כי יראו כל סעיף

פרק כ"ה ביום י"ג בניסן התשס"ט (7 באפריל 2009) כללי אישרה הכנסת את חוק יסוד: תקציב המדינה לשנים 2009 ו-2010 (הוראות מיוחדות) (הוראות שעה) (להלן – חוק היסוד). הקובע כי תקציב המדינה לשנים 2009 ו-2010 (להלן – השנים הקובעות) יהיה תקציב דו-שנתי שייבא את הוצאות הממשלה הצפויות והמתוכננות לכל אחת מהשנים הקובעות וייקבע בחוק אחד (להלן – חוק התקציב הדו-שנתי). בנוסף, קובע חוק היסוד כי לעניין כל דין, יראו בשנים 2009 ו-2010 כשנת תקציב אחת, ובחוק התקציב הדו-שנתי כחוק תקציב שנתי של כל אחת מהשנים הקובעות, בכפוף להוראות מיוחדות שייקבעו בחוק.

מוצע לקבוע כמה הוראות לגבי אופן הניהול בפועל של התקציב הדו-שנתי ולערוך כמה התאמות פרטניות של הוראות בחוקים המתייחסות לחוק תקציב שנתי רגיל, למצב של חוק תקציב דו-שנתי, ובכלל זה לקבוע הוראות מיוחדות באשר לעניינים שלגביהם לא יראו בשנים הקובעות כשנת תקציב אחת, או שלגביהם לא יראו בחוק התקציב הדו-שנתי כחוק תקציב שנתי של כל אחת מהשנים הקובעות, והכל כמפורט להלן.

סעיף 135 לפסקה (1)

בהתאם לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985 (להלן – חוק יסודות התקציב), בסעיף 2(ג), יצוינו, בחוק תקציב שנתי, סכומי ההוצאה, הוצאה מותנית בהכנסה, הרשאה להתחייב ומספרי שיא כוח אדם. עוד נקבע בחוק האמור, בסעיף 3, כי הממשלה תהא רשאית להוציא

¹⁶⁶ ס"ח התשס"ח, עמ' 134.

¹⁶⁷ ס"ח התשמ"ה, עמ' 60; התשס"ח, עמ' 654.

לחוק יסודות התקציב הנוגעות להעברה כאמור מסעיף תקציב לסעיף תקציב, ואולם אין להעביר מספר משרות משנת כספים אחת לשנה כספים אחרת;

(4) נותר סכום עודף באחד מסעיפי התקציב שבחוק התקציב הדו־שנתי המתייחס לשנת הכספים 2009, יהיה השימוש באותו סכום מותר, בשנת הכספים 2010, רק בהתאם להוראות סעיף 13 לחוק יסודות התקציב; סכום שהשימוש בו הותר כאמור יראו אותו כסכום שהתווסף לאותו סעיף תקציב המתייחס לשנת הכספים 2010;

(5) בשנת הכספים 2011 יותר שימוש, בהתאם להוראות סעיף 13, רק בסכום עודף באחד מסעיפי התקציב שבחוק התקציב הדו־שנתי המתייחס לשנת הכספים 2010.

136. לעניין סעיף 6א לחוק הפחתת הגירעון והגבלת ההוצאה התקציבית, התשנ"ב–1992¹⁶⁸ –

חוק הפחתת
הגירעון והגבלת
ההוצאה
התקציבית

(1) סכום ההוצאה הממשלתית בחוק התקציב הדו־שנתי, לשנת הכספים 2009, יתייחס, בהתאם להוראות סעיף 6א האמור, לסכום ההוצאה הממשלתית לשנת התקציב 2008;

ד ב ר י ה ס ב ר

יראו אותו כסכום שהתווסף לאותו סעיף תקציב המתייחס לשנת הכספים 2010.

בהתאמה, מוצע לקבוע הוראה דומה ביחס לעודפים שנצברו בשנת הכספים 2010 כך שרק סכום עודף באחד מסעיפי התקציב שבחוק התקציב הדו־שנתי המתייחס לשנת כספים 2010, יהיה השימוש בו מותר בשנת הכספים 2011, בהתאם להוראות סעיף 13 לחוק יסודות התקציב.

סעיף 136 סעיף 6א לחוק הפחתת הגירעון והגבלת ההוצאה התקציבית, התשנ"ב–1992 (להלן – חוק הפחתת הגירעון) קובע, בין היתר, כי סכום ההוצאה הממשלתית לכל אחת משנות התקציב 2007 ואילך לא יעלה בשיעור העולה על 1.7% ביחס לסכום ההוצאה הממשלתית בשנה שקדמה לה.

לשם שמירה על מתווה גידול התקציב השנתי בהתאם לחוק הפחתת הגירעון מוצע להבהיר כי סכום ההוצאה הממשלתית בחוק התקציב הדו־שנתי המתייחס לשנת הכספים 2009 לא יעלה בשיעור העולה על 1.7% ביחס לסכום ההוצאה הממשלתית בשנת התקציב 2008, כי סכום ההוצאה הממשלתית בחוק התקציב הדו־שנתי המתייחס לשנת הכספים 2010 לא יעלה בשיעור העולה על 1.7% ביחס לסכום ההוצאה הממשלתית בחוק התקציב הדו־שנתי 2009, וכי סכום ההוצאה הממשלתית בשנת התקציב 2011 לא יעלה בשיעור העולה על 1.7% ביחס לסכום ההוצאה הממשלתית בחוק התקציב הדו־שנתי 2010. ללא התיקון המוצע, על־פי האמור בסעיף 6א לחוק הפחתת הגירעון, מתחייב גידול של 1.7% בלבד לכלל התקציב הדו־שנתי, אל מול התקציב המקורי לשנת 2008. יצוין כי על פי המוצע בפרק שונות להצעת החוק, בתיקון לחוק הפחתת הגירעון, נקבע כי בנוסף לגידול האמור בהוצאה הממשלתית, תותר הוצאה נוספת בכל אחת מהשנים 2009 ו־2010, בשיעור של 1.35%, שתיועד בעיקרה להתמודדות עם השפעות המשבר הכלכלי על כלכלת ישראל.

תקציב, תחום פעולה ותכנית שבחוק התקציב הדו־שנתי (המתייחס לכל אחת מהשנים הקובעות), כסעיף תקציב, כתחום פעולה וכתכנית, נפרדים.

לפסקה (3)

מוצע לקבוע כי לעניין העברה של הוצאה, הוצאה מותנית בהכנסה והרשאה להתחייב המתייחסת לאחת מהשנים הקובעות, לשנת הכספים האחרת, יחולו הוראות סעיף 11 לחוק יסודות התקציב הנוגעות להעברה כאמור מסעיף תקציב אחד לסעיף תקציב אחר.

בנוסף, מוצע לקבוע שאין להעביר מספר משרות משנת כספים אחת לשנת כספים אחרת, שכן בשונה מסכומי הוצאה, הוצאה מותנית בהכנסה והרשאה להתחייב, הרי שמספרי שיא כוח אדם מתייחסים למצבת כוח האדם בשירות המדינה בכל רגע נתון. בתקציב דו־שנתי העברת משרות משנת כספים אחת לאחרת, לו היתה מותרת, היתה גוררת שינוי במצבת כוח האדם הכוללת בכל אחת מהשנים ומחייבת פיתורי עובדים כנגד הענקת כתבי מינוי לעובדים חדשים, בהתאמה.

לפסקאות (4) ו־(5)

סעיף 13 לחוק יסודות התקציב קובע הוראות לעניין שימוש בעודפי תקציב משנה קודמת. ביחס לתקציב הדו־שנתי נדרשת התאמה של הוראות אלה, הן להסדרת העברת עודפים בין שתי שנות הכספים בתוך חוק התקציב הדו־שנתי, והן לקביעת הבסיס לחישוב העודפים ביחס לשנת הכספים 2011.

מוצע לקבוע כי לעניין סעיף 13 לחוק יסודות התקציב, אם נותר סכום עודף באחד מסעיפי התקציב שבחוק התקציב הדו־שנתי המתייחס לשנת הכספים 2009, יהיה השימוש באותו סכום מותר בשנת הכספים 2010, רק בהתאם להוראות הסעיף האמור. כמו כן מוצע לקבוע כי כל סכום שהשימוש בו מותר לפי הוראות סעיף 13 כאמור,

¹⁶⁸ ס"ח התשנ"ב, עמ' 45; התשס"ח, עמ' 121.

(2) סכום ההוצאה הממשלתית בחוק התקציב הדו-שנתי, לשנת הכספים 2010, יתייחס, בהתאם להוראות סעיף 6א האמור, לסכום ההוצאה הממשלתית בחוק התקציב הדו-שנתי, לשנת הכספים 2009;

(3) סכום ההוצאה הממשלתית בשנת התקציב 2011 יתייחס, בהתאם להוראות סעיף 6א האמור, לסכום ההוצאה הממשלתית בחוק התקציב הדו-שנתי לשנת הכספים 2010.

137. לעניין סעיף 3(ב) לחוק ערבויות מטעם המדינה התשי"ח-1958¹⁶⁹, יראו את הסכומים בתקציב הדו-שנתי המתייחסים לכל אחת מהשנים 2009 ו-2010, כתקציב המדינה לאותה שנת כספים.

חוק ערבויות
מטעם המדינה

138. לעניין סעיף 45 לחוק בנק ישראל, התשי"ד-1954¹⁷⁰, יראו את הסכומים בתקציב הדו-שנתי המתייחסים לכל אחת מהשנים 2009 ו-2010, כתקציב השנתי הרגיל לאותה שנת כספים.

חוק בנק ישראל

פרק כ"ו: שיכון ותכנון ובניה

139. בחוק זכויות הדייר בדיוור הציבורי, התשנ"ח-1998¹⁷¹ –

תיקון חוק זכויות
הדייר בדיוור
הציבורי

(1) בסעיף 1, אחרי ההגדרה "חברה עירונית" יבוא:

"הכללים" – כללי משרד הבינוי והשיכון לעניין זכאות לדיוור ציבורי;

(2) בסעיף 3 –

(א) בסעיף קטן (א), אחרי "יהיה הדייר הממשיך" יבוא "אם הוא זכאי לדיוור ציבורי על פי הכללים, והקטע החל במילים "ובכפוף להוראות" עד המילים "חווה שכירות" – יימחק;

(ב) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

ד ב ר י ה ס ב ר

מכיוון שחוק התקציב הדו-שנתי כורך בתוכו תקציב ביחס לשתי שנות כספים וכדי שלא יתפרש כאילו סך גובה המקדמה המרבי המותר הוא 1.6% מסך התקציב לשתי השנים, מוצע להבהיר כי יראו את הסכומים בתקציב הדו-שנתי המתייחסים לכל אחת מהשנים 2009 ו-2010, כתקציב השנתי הרגיל לצורך קביעת גובה המקדמה המרבי כאמור, כלומר, שסך המקדמה תחושב ביחס לכל שנת כספים בנפרד.

סעיף 139 חוק זכויות הדייר בדיוור הציבורי, התשנ"ח-1998 (להלן – חוק זכויות הדייר בדיוור הציבורי), מעניק לדייר ממשיך, כהגדרתו באותו חוק, זכאות להמשיך ולהתגורר בדירה הציבורית במקרים שבהם הזכאי המקורי עבר להתגורר במוסד סיעודי או נפטר. עוד קובע החוק האמור, כי הדייר הממשיך ישלם שכר דירה בגובה הסכום ששילם הזכאי, למשך תקופה של שנתיים לפחות.

העיקרון המרכזי העומד בבסיסה של מדיניות הסיוע בדיוור הוא כי הסיוע הניתן לזכאי נקבע בהתאם למצבו הסוציו-אקונומי. בניגוד לעיקרון זה, מעניק החוק לדייר

סעיף 137 סעיף 3 לחוק ערבויות מטעם המדינה, התשי"ח-1958, קובע כי סכום הערבויות התקפות שמדינת ישראל מעניקה לפי החוק לא יעלה בכל עת על עשרה אחוזים מסכום תקציב המדינה לאותה שנת כספים, למעט תקציב פיתוח. מכיוון שחוק התקציב הדו-שנתי כולל תקציב ביחס לשתי שנות כספים וכדי שלא יתפרש כאילו סכום הערבויות התקפות המרבי המותר בכל עת הוא עשרה אחוזים מסך התקציב לשתי השנים, מוצע להבהיר כי יראו את הסכומים בתקציב הדו-שנתי המתייחסים לכל אחת מהשנים 2009 ו-2010, כתקציב המדינה לאותה שנת כספים, כלומר שסכום הערבויות התקפות המרבי האמור יחושב ביחס לכל שנת כספים בנפרד.

סעיף 138 סעיף 45 לחוק בנק ישראל, התשי"ד-1954, קובע כי בנק ישראל ייתן לממשלה הלוואה למימון הוצאותיה וכן ייתן לה, לפי בקשתה, מקדמה ארעית לצורך גישור זמני על פערים בתזרים המזומנים שלה בביצוע תקציב, ובלבד שסך כל המקדמה הארעית לא יעלה, בכל עת, על 1.6% מסך כל התקציב השנתי הרגיל לאותה עת.

¹⁶⁹ ס"ח התשי"ח, עמ' 139; התשס"ו, עמ' 102.

¹⁷⁰ ס"ח התשי"ד, עמ' 192; התשס"ח, עמ' 189.

¹⁷¹ ס"ח התשנ"ח, עמ' 278.

"(א1) דייר ממשיך שאינו זכאי לדיוור ציבורי על פי הכללים, לא יהיה זכאי להמשיך ולהתגורר בדירה הציבורית ויפנה אותה בתוך שלושה חודשים מהמועד שבו נמסרה לו הודעה מטעם משרד הבינוי והשיכון בדבר אי-זכאותו כאמור.

(א2) מי שביום כ"ג בתמוז התשס"ט (15 ביולי 2009) היה דייר ממשיך ואינו זכאי לדיוור ציבורי על פי הכללים, לא יהיה זכאי להמשיך ולהתגורר בדירה הציבורית ויפנה אותה בתוך תשעה חודשים מהמועד שבו נמסרה לו הודעה מטעם משרד הבינוי והשיכון בדבר אי-זכאותו כאמור";

(ג) סעיפים קטנים (ב) עד (ד) – בטלים.

140. בחוק רישום שיכונים ציבוריים (הוראת שעה), התשכ"ד-1964¹⁷² (בפרק זה – חוק רישום שיכונים ציבוריים) –

(1) בסעיף 1, בהגדרה "פעולת רישום", בפסקה (2), במקום "לפי סעיף 8(ב)" יבוא "להבטחת תשלום הלוואה שניתנה על ידי המדינה, או על פי הסכם עם המדינה, לשם מימון הקמת השיכון הציבורי";

(2) בסעיף 1א(א), במקום "הכל אם בנייתם החלה לפני כ"ט בטבת התשנ"ה (ובינואר 1995), או אם נכללו" יבוא "ושנכללו" ובמקום "י"ב בטבת התשנ"ט (31 בדצמבר 1998)" יבוא "כ"ג בתמוז התשס"ט (15 ביולי 2009)";

(3) סעיפים 2 עד 5 ו-8 עד 11 – בטלים;

(4) במקום סעיף 12 יבוא:

"ראיות 12. אושרו בניינים כשיכון ציבורי לפי האמור בסעיף 1א, ישמש האישור ראייה חותכת לכך שהבניינים הוקמו על ידי המדינה או מטעמה או ביוזמתה, נכללו בתכנית שאושרה לפי חוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965, עד יום כ"ג בתמוז התשס"ט (15 ביולי 2009), ושבנייתם החלה בתוך שנתיים ממועד אישור התכנית."

ד ב ר י ה ס ב ר

הדייר הממשיך לדיוור ציבורי, בהתאם לנתוניו ועל פי הכללים הקבועים לעניין זה בנוהלי משרד הבינוי והשיכון (להלן – הכללים). במקרה שבו יימצא כי הדייר הממשיך עומד בתנאי הזכאות לדיוור ציבורי, הוא יהיה רשאי להמשיך ולהתגורר בדירת הזכאי המקורי. ואולם במקרה שבו יימצא כי הדייר הממשיך אינו עומד בתנאי הזכאות לדיוור ציבורי, יידרש הדייר הממשיך לפנות את דירת הזכאי, וזאת לא יאוחר מתום שלושה חודשים מהמועד שבו נמסרה לו הודעה בדבר אי-זכאותו כאמור. עוד מוצע לקבוע, כהוראת מעבר, כי מי שביום כ"ג בתמוז התשס"ט (15 ביולי 2009) היה דייר ממשיך, ונמצא כי אינו זכאי לדיוור ציבורי על פי הכללים, לא יהיה זכאי להמשיך ולהתגורר בדירת הזכאי, ויהיה עליו לפנותה בתוך תשעה חודשים מהמועד שבו נמסרה לו הודעה בדבר אי-זכאותו כאמור.

סעיף 140. בהמשך לתיקון המוצע לחוק התכנון והבניה שבסעיף 142(2) להצעת החוק, בעניין הקמת ועדה לרישום שיכונים ציבוריים וההוראות הקשורות

ממשיך זכאות להמשיך להתגורר בדירה הציבורית. בנוסף, החוק מאפשר לדייר הממשיך לשלם שכר דירה בגובה שכר הדירה ששילם הזכאי, וזאת למשך שנתיים בלי לאפשר את העלתו, תוך התעלמות ממאפייניו הסוציו-אקונומיים של הדייר הממשיך, למעט התנאי הקבוע בחוק ולפיו אין בבעלות הדייר הממשיך דירה אחרת.

משמעות הדבר היא, כי הקצאת דירות ציבוריות לדיירים ממשיכים, אשר על פי כללי הסיוע של משרד הבינוי והשיכון לא היו זכאים לדירה ציבורית כאמור, באה על חשבונם של מאות זכאים הממתינים לפתרונות דיוור במסגרת הדיוור הציבורי, ואשר כן עומדים בתנאים הסוציו-אקונומיים שנקבעו לכך. על פי נתוני משרד הבינוי והשיכון, הקצאת דירות לדיירים ממשיכים מהווה כ-10% עד 15% מכלל האכלוסים החדשים של הדיוור הציבורי בשנה, שהם כ-300 יחידות דיוור בשנה.

בהתאם לכך מוצע לתקן את החוק כך שעם פטירתו של זכאי או העברתו למוסד סיעודי, יתבחן זכאותו של

¹⁷² ס"ח התשכ"ד, עמ' 52.

141. על אף הוראות סעיף 140 לחוק זה, הוראות חוק רישום שיכונים ציבוריים, בנוסחו ערב תחילתו של חוק זה, ימשיכו לחול לגבי – תיקון חוק רישום שיכונים ציבוריים (הוראת שעה) – תחולה והוראות מעבר

(1) תכניות שיכון ציבורי שאושרו לפני תחילתו של חוק זה, או שהדיון בהן בוועדת התיאום לפי סעיף 3 לחוק רישום שיכונים ציבוריים החל לפני יום התחילה האמור;

(2) מחוז שלגביו טרם פורסמה ברשומות הודעה בדבר הקמתה של ועדה לרישום שיכונים ציבוריים לפי סעיף 11א1 לחוק התכנון והבניה, כנוסחו בסעיף 142(2) לחוק זה.

142. בחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965¹⁷³ (בפרק זה – חוק התכנון והבניה) – תיקון חוק התכנון והבניה

(1) בסעיף 1, בהגדרה "תשתיות לאומיות", אחרי "דרך" יבוא "מיתקני גז ומיתקני גז" כהגדרתם בסעיף 2 לחוק משק הגז הטבעי, התשס"ב-2002¹⁷⁴, אתרי כרייה וחציבה;

(2) אחרי סעיף 11א יבוא:

"ועדה לרישום שיכונים ציבוריים 11א1. (א) בסעיף זה –

"שיכון ציבורי" – מקרקעין או בניינים אשר אושרו כשיכון

ציבורי בידי שר הבינוי והשיכון בהתאם להוראות

סעיף 1א לחוק רישום שיכונים ציבוריים (הוראת שעה),

התשכ"ד-1964;

"יישוב שיתופי" – כהגדרתו בצו המועצות המקומיות (מועצות

אזוריות), התשי"ח-1958¹⁷⁵.

ד ב ר י ה ס ב ר

והבניה, התשכ"ה-1965 (להלן – חוק התכנון והבניה), והתווסף לפרק ב שבו, סימן א' שעניינו הקמת הוועדה לתכנון ובניה של תשתיות לאומיות (להלן – הות"ל). המונח "תשתיות לאומיות" שבסעיף 1 לחוק האמור, מגדיר את כל אותם נושאים שהות"ל מוסמכת לעסוק בהם, בתנאי ששר הפנים, שר האוצר וראש הממשלה הכריזו עליהם כתשתית לאומית. המונח תשתיות לאומיות כולל כבר עתה "מיתקן אחסון גז ודלק", אך מוצע להבהיר ולהרחיב תחום זה ולאפשר לות"ל לעסוק בתכניות אשר עניינן מיתקני גז ומיתקני גז¹⁷⁶, כהגדרתם בחוק משק הגז הטבעי, התשס"ב-2002. כמו כן מוצע להוסיף לסמכויות הות"ל את הסמכות לעסוק גם בתכניות אשר עניינן אתרי כרייה וחציבה.

לפסקה (2)

במדינת ישראל ישנן מאות אלפי יחידות דיור אשר טרם נרשמו על שם בעליהן במרשם המקרקעין, כאשר חלק גדול מנכסים אלה הם נכסי מדינה. מצב זה מהווה חסם לפיתוח ושכלול שוק המקרקעין, והוא בעל השלכה שלילית על שוק זה ועל משק המדינה בכלל.

העדר רישום של זכויות במקרקעין הוא בעל עלויות רחבות היקף למשק המדינה. במצב דברים זה נפגעת יכולת הסחירות השוטפת בנכס, בשוק הנדל"ן. נכס שזכות הבעלות בו רשומה עדיף על נכס שהזכויות לגביו טרם

בה, מוצע לתקן את חוק רישום שיכונים ציבוריים, כך שמקרקעין יאושרו כשיכון ציבורי אם הוקמו עליהם בניינים בידי המדינה, מטעמה או ביוזמתה, או שהמדינה רכשה בניינים שעליהם, ושנכללו בתכנית שאושרה עד יום כ"ג בתמוז התשס"ט (15 ביולי 2009), ובנייתם החלה בתוך שנתיים ממועד אישור התכנית. במסגרת התיקון המוצע יבוטלו ההסדרים הקיימים בחוק רישום שיכונים ציבוריים, למעט ההוראות לעניין אי-מניעת פעולת רישום בשל אית-שלום של תשלומי חובה, לעניין רישום הערות בפנקס, ולעניין ראיות.

סעיף 141 מוצע לקבוע הוראות מעבר ותחילה לעניין התיקון המוצע לחוק רישום שיכונים ציבוריים, שבסעיף 140 להצעת החוק, ולפיהן ההסדר הקיים בחוק האמור, ערב התיקון המוצע, ימשיך לחול על תכניות שיכון ציבורי שאושרו לפני תחילתו של התיקון, או שהדיון בהן בוועדת התיאום לפי סעיף 3 לחוק רישום שיכונים ציבוריים החל לפני יום התחילה האמור, וכן ימשיך לחול לעניין מחוז שלגביו טרם פורסמה ברשומות הודעה בדבר הקמתה של ועדה לרישום שיכונים ציבוריים.

סעיף 142 לפסקה (1)

במסגרת חוק התכנון והבניה (תיקון מס' 60), התשס"ב-2002 (ס"ח התשס"ב, עמ' 157), תוקן חוק התכנון

¹⁷³ ס"ח התשכ"ה, עמ' 307.

¹⁷⁴ ס"ח התשס"ב, עמ' 55.

¹⁷⁵ ק"ת התשי"ח, עמ' 1259.

(ב) בכל מחוז תוקם, מבין חברי הוועדה המחוזית, ועדת משנה לעניין תכניות ותשריטים לצורכי רישום שלשיכונים ציבוריים (להלן – ועדה לרישום שיכונים ציבוריים). וזה הרכבה:

- (1) מתכנן המחוז, והוא יהיה היושב ראש;
- (2) נציג שר המשפטים;
- (3) נציג שר הבינוי והשיכון;
- (4) נציג השר להגנת הסביבה;
- (5) חבר מבין נציגי הרשויות המקומיות, שימנה שר הפנים.

(ג) הודעה על הקמת ועדה כאמור בסעיף קטן (ב) תפורסם ברשומות.

(ד) לדיוני ועדה לרישום שיכונים ציבוריים יוזמן דרך קבע נציג המרכז למיפוי ישראל.

(ה) לוועדה לרישום שיכונים ציבוריים יהיו נתונות כל הסמכויות של ועדה מחוזית ושל ועדה מקומית הדרושות לשם אישור תכניות ותשריטים לצורכי רישום של שיכונים ציבוריים, ובכלל זה אישור תשריטי חלוקה בהתאם לפרק ד', וליושב ראש ועדה לרישום שיכונים ציבוריים יהיו נתונות הסמכויות של יושב ראש ועדה מקומית לפי סעיפים 125 ו-141. הסמכויות לפי סעיף זה יחולו בתחום המחוז כולו, למעט בתחום יישוב שיתופי.

(ו) דין החלטת ועדה לרישום שיכונים ציבוריים כדין החלטת ועדה מחוזית, והוראות סעיפים 111 ו-110 לא יחולו על ההחלטה.

(ז) אין בסמכויות הנתונות לוועדה לרישום שיכונים ציבוריים בסעיף זה, כדי לגרוע מהסמכויות הנתונות לוועדה מקומית, לאשר כל תכנית או תשריט לפי כל דין.

- (ח) (1) החליטה ועדה לרישום שיכונים ציבוריים על הפקדת תכנית, לא תחליט ועדה מקומית על הפקדת תכנית אחרת בתחום התכנית הראשונה, עד שתאושר התכנית הראשונה או שתתקבל החלטה שלא לאשרה.
- (2) החליטה ועדה מקומית או ועדה מחוזית על הפקדת תכנית, לא תחליט ועדה לרישום שיכונים ציבוריים על הפקדת תכנית אחרת בתחום התכנית הראשונה, עד שתאושר התכנית הראשונה או שתתקבל החלטה שלא לאשרה;"

ד ב ר י ה ס ב ר

רבה את רישום הזכויות הסופי על שם הרוכש. מעבר לכך, בפרויקטים שמנהל משרד הבינוי והשיכון מחויבים קבלנים להעמיד ערבויות להשלמת הליכי הרישום, כאשר שחרור הערבויות מתבצע רק עם השלמת ההליכים. התוצאה היא שהעיכוב מכביד על היקף הערבויות שהקבלן נושא בהן, דבר שעלול להקשות עליו לקבל אשראי נוסף לבנייה.

נרשמו בפנקסי המקרקעין. מטעם זה, לנכסים שרישום הזכויות לגביהם הסתיים ואשר ניתן להעביר בהם זכות בעלות, יש ערך מוסף בשוק הנדל"ן.

קושי נוסף הקיים ביחס להעברת זכויות בנכסי מדינה, הוא הצורך גם בקבלת אישור ממנהל מקרקעי ישראל, ולעתים אף מהחברה המשכנת, הליך אשר מעכב במידה

- (3) בסעיף 62א(ג)3, בסופו יבוא "אלא אם כן החליטה הוועדה המחוזית כי אין צורך בהכנת תכנית מיתאר חדשה וטרם חלפו עשרים שנה מיום תחילתה של תכנית המיתאר המקומית שאושרה";
- (4) בתוספת השלישית –
- (א) בסעיף 1 –

- (1) לפני ההגדרה "השבחה" יבוא:
- "הפרשי הצמדה", "תשלומי פיגורים" – כהגדרתם בחוק ההצמדה";
- (2) אחרי ההגדרה "השבחה" יבוא:
- "חוק ההצמדה" – חוק הרשויות המקומיות (ריבית והפרשי הצמדה על תשלומי חובה), התש"ס-1980¹⁷⁶;
- (3) אחרי ההגדרה "קרוב" יבוא:
- "ריבית" – ריבית החשב הכללי כמשמעותה בהודעה בדבר שיעורי ריבית החשב הכללי כפי שהיא מתפרסמת ברשומות";

ד ב ר י ה ס ב ר

תחילתה. לעתים, תכנית המיתאר המקומית עדכנית ורלוונטית למשך תקופה ארוכה יותר מעשר שנים. על כן מוצע לאפשר לוועדה המחוזית לקבוע כי אין צורך בהכנת תכנית מיתאר חדשה, בתנאי שטרם חלפו עשרים שנים מיום תחילתה של תכנית המיתאר המקומית.

לפסקה (4)

בתוספת השלישית לחוק התכנון והבניה נקבעו ההליכים והתנאים לתשלום ולגביית היטל השבחה כאמור בסעיף 196 לאותו חוק. הליכים אלה נקבעו בתחילת שנות השמונים של המאה הקודמת, בתקופה שבה האינפלציה היתה גבוהה מאוד, ועל כן נקבעו בה הוראות מיוחדות בדבר שיעורי ריבית והצמדה של חיוב היטל השבחה. בחלוף השנים, נמצא כי הסדר זה מיושן מאוד ומטיל על הנישום בהיטל השבחה, עלויות נכבדות נוספות הנובעות רק ממנגנון קביעת ההצמדה והריבית על החיוב, הקבוע בחוק. לפיכך מוצע התיקון הכולל מנגנון חיוב בריבית והצמדה לפי חלוקה לתקופות אלה: ממועד אישור התכנית ועד למועד מימוש הזכויות יוצמד סכום החיוב למדד המחירים לצרכן; ממועד מימוש הזכויות ועד לסיום הליכי ההשגה, הערר והערעור על גובה החיוב יישא סכום החיוב הפרשי הצמדה וריבית בלבד; ושלושים ימים לאחר המועד שבו נקבע גובה החיוב באופן מוחלט ועד לתשלום בפועל יוטלו תשלומי פיגורים.

לפסקה משנה (א)

מוצע להוסיף בסעיף 1 לתוספת השלישית לחוק האמור, את ההגדרות של המונחים "הפרשי הצמדה" ו"תשלומי פיגורים", שיהיו כמשמעותם בחוק הרשויות המקומיות (ריבית והפרשי הצמדה על תשלומי חובה), התש"ס-1980 (להלן – חוק ההצמדה); ואת ההגדרה של המונח "ריבית", שתהיה ריבית החשב הכללי כמשמעותה בהודעה בדבר שיעורי ריבית החשב הכללי כפי שהיא מתפרסמת ברשומות.

כדי להקל על הליכי הרישום ולצמצם את לוחות הזמנים להשלמתם, לכל הפחות ביחס לנכסי המדינה, נקבע בחוק רישום שיכונים ציבוריים (הוראת שעה), התשכ"ד-1964 (להלן – חוק רישום שיכונים ציבוריים), הליך שמאפשר האצת רישומם של מקרקעין ובניינים שהוקמו על ידי המדינה, מטעמה או ביוזמתה.

בחוק רישום שיכונים ציבוריים, בנוסחו כיום, נקבע כי ועדת תיאום, שחברים בה נציגי משרדי הממשלה והרשות המקומית, תהא מוסמכת לאשר תשריטים לצורכי רישום לפי תכניות שאושרו עד לשנת 1998, במטרה להשלים בלוח זמנים קצר את הליך הפרצלציה המהווה בסיס לרישום זכויות. עם זאת, המנגנון שאפיין את החוק הקיים יצר קשיים וכשלים ברמה התכנונית הכוללת.

לצורך קידום הנושא, מוצע להקים בכל מחוז, מכוח חוק התכנון והבניה, ועדת משנה של הוועדה המחוזית אשר תוסמך לאשר תכניות ותשריטים לצורכי רישום מקרקעין שאושרו כשיכון ציבורי בידי שר הבינוי והשיכון (להלן – הוועדה לרישום שיכונים ציבוריים). לוועדה האמורה יהיו נתונות כל הסמכויות של ועדה מחוזית ושל ועדה מקומית הדרושות לשם אישור תכניות ותשריטים כאמור. בדרך זו יהיה ניתן לפעול לזירוז הרישום באמצעות יצירת מוסד תכנון ייעודי לנושא שיפעל במערכת התכנון הקיימת.

לפסקה (3)

סעיף 62 לחוק התכנון והבניה עוסק בתכניות שבסמכות ועדה מקומית לתכנון ולבניה. בסעיף קטן (ג) שבו מפורטות סמכויות נוספות הניתנות בידי ועדה מקומית ששר הפנים אישר כי היא מקיימת באופן מקצועי ויעיל מערכת תכנון ומערכת אכיפה של הוראות חוק זה והתקנות לפיו. כדי שיהיה בידי ועדה מקומית כאמור, לממש את הסמכויות הנוספות הניתנות בידה, נדרש כי תחול בתחומה תכנית מיתאר מקומית אשר טרם חלפו עשר שנים מיום

¹⁷⁶ ס"ח התש"ס, עמ' 46.

(ב) אחרי סעיף 3 יבוא:

”הצהרה 3א. הממשל זכות במקרקעין, כאמור בפסקה (3) להגדרה “מימוש זכויות” שבסעיף 1, ימסור לוועדה המקומית בתוך 30 ימים ממועד המימוש, הצהרה בדבר מימוש הזכות והמועד שבו בוצע; שר הפנים רשאי לקבוע הוראות בדבר אופן מסירת ההצהרה.”;

(ג) בסעיף 4, אחרי פסקה (7) יבוא:

”(8) נמסרה לוועדה המקומית הצהרה כאמור בסעיף 3א, תיערך שומת ההשבחה לגבי אותם מקרקעין בתוך 90 ימים מיום קבלת ההצהרה.”;

(ד) במקום סעיף 9 יבוא:

”הצמדה, ריבית 9. (א) השתנה מדד המחירים לצרכן שפרסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (להלן – המדד) סמוך לפני מועד מימוש הזכויות, לעומת המדד שפורסם סמוך לפני תחילת התכנית, או אישור ההקלה או השימוש החורג, שבעקבותיהם חל ההיטל, יעודכן הסכום שהחייב בהיטל חייב בו, לפי שיעור שינוי המדד.

(ב) על סכום ההיטל שלא שולם ייוספו הפרשי הצמדה וריבית ממועד מימוש הזכויות ועד למאוחר מבין אלה:

- (1) מועד קבלת שומת ההשבחה שנערכה על ידי הוועדה המקומית לפי סעיף 4(4) או 4(א);
- (2) מועד החלטת השמאי המכריע לפי סעיף 14(ב)(3);
- (3) מועד החלטת ועדת הערר לפי סעיף 14(ג);

ד ב ר י ה ס ב ר

והבניה, ולפיה על הוועדה המקומית לערוך שומה בתוך 90 ימים ממועד דרישת בעל הקרקע.

לפסקת משנה (ד)

מוצע כי ממועד אישור התכנית ועד למימוש הזכויות יישא היטל ההשבחה בהפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן, בלבד. זאת מאחר שבתקופה זו בעל הקרקע איננו נהנה מפירות התכנית. במועד מימוש הזכויות כבר נהנה בעל הקרקע מפירות התכנית, בין אם על ידי בנייה ובין אם במכירת הנכס במחיר המושבח על ידי התכנית. לפיכך, החל ממועד זה ועד לסיום בירור גובה החיוב, נושא ההיטל הפרשי הצמדה וריבית. ריבית זו מיועדת לשמירה על ערך הכסף ואין בה מרכיב עונשי. מעת שנסתיימה המחלוקת בדבר גובה החיוב, ועד לתשלום בפועל, נושא היטל ההשבחה בתשלומי פיקורים הכוללים הפרשי הצמדה וריבית גבוהה. תשלומי הפיקורים כוללים מרכיב עונשי המבטא את האיחור בתשלום. נוסף על כך, יוטלו תשלומי פיקורים גם בשל איחור בהגשת ההצהרה בדבר מימוש הזכויות ומועדה, וזאת בעד התקופה שתחלוף עד למסירת אותה הצהרה בפועל.

לפסקת משנה (ב)

על פי מנגנון החיוב בהצמדה וריבית המוצע, יש לוודא מהו מועד מימוש הזכויות. מימוש הזכויות יכול שיהיה באמצעות מתן היתר לבנייה, להקלה או לשימוש חורג או התחלת השימוש בפועל כפי שהותר בתכנית; ויכול שיהיה באמצעות העברת הזכויות במקרקעין. המידע בדבר מתן היתר ועשיית שימוש בפועל נמצא ממילא בידי הוועדה המקומית, ואולם אין בידה מידע בדבר מועדי העברת זכויות במקרקעין הטעונות רישום. כדי שהמידע הזה יהיה בידי הוועדה המקומית, מוצע להטיל חובה על הגשת הצהרה בדבר העברת הזכויות ומועד ביצוע ההעברה. חובה דומה מוטלת בחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ”ג-1963.

לפסקת משנה (ג)

מוצע להטיל חובה על הוועדה המקומית לערוך שומת השבחה בתוך 90 ימים ממועד קבלת ההצהרה בדבר מימוש הזכויות על ידי הנישום. זאת בדומה לחובה המוטלת בסעיף 4(4) לתוספת השלישית לחוק התכנון

(4) מועד החלטת בית המשפט בערעור לפי

סעיף 14(ד).

(ג) על סכום ההיטל שלא שולם בתוך 30 ימים מהמועד המאוחר כאמור בסעיף קטן (ב), ייוספו תשלומי פיגורים.

(ד) על אף הוראות סעיף קטן (ב), לא נמסרה הצהרה לפי סעיף 3א במועד האמור באותו סעיף, ייוספו לסכום ההיטל תשלומי פיגורים מאותו מועד ועד למועד שבו תימסר ההצהרה;

(ה) בסעיף 14, במקום סעיף קטן (ה) יבוא:

”(ה) פתיחה בהליכים לפי סעיפים קטנים (א) עד (ד), לא תעכב את מימוש הזכויות במקרקעין, אם החייב בהיטל שילם את ההיטל.

(ה1) על אף האמור בסעיף קטן (ה), ביקש אדם היתר בנייה לצורכי מגוריו או מגורי קרובו, ופתח בהליכים לפי סעיפים קטנים (א) עד (ד), לא יעוכב מתן ההיתר אם נתן המבקש ערובה לתשלום סכום ההיטל השנוי במחלוקת; תקנות לפי סעיף 8(ב) יחולו גם על מתן ערובה כאמור.

(ה2) על אף האמור בסעיף קטן (ה), ביקש אדם היתר בנייה שלא לצורכי מגוריו או מגורי קרובו, ופתח בהליכים לפי סעיפים קטנים (א) עד (ד), לא יעוכב מתן ההיתר אם עמד המבקש בהוראות שקבע השר לעניין זה, ובכלל זה הוראות בדבר מתן ערובה לתשלום סכום ההיטל השנוי במחלוקת; תקנות על פי סעיף 8(ב) יחולו גם על מתן ערובה כאמור;

(ו) בסעיף 15, במקום הרישה עד המילים ”(להלן – חוק ההצמדה)” יבוא ”בכפוף לאמור בסעיף 9, על תשלום ההיטל יחול חוק ההצמדה”;

(ז) סעיף 16 – בטל;

ד ב ר י ה ס ב ר

תשלומי הפיגורים, אשר נגבו החל ממועד מימוש הזכויות ועד לתשלום בפועל, לרבות במשך כל תקופת בירור גובה החיוב ועצם החיוב. התיקון המוצע מסדיר כאמור את תשלומי הריבית ותשלומי הפיגורים על תשלום היטל השבחה, והחייב בתשלומי פיגורים יחול רק שלושים ימים לאחר המועד שבו נקבע גובה החיוב באופן מוחלט ועד לתשלום בפועל. לפיכך מוצע לבטל את סעיף 16 האמור;

וזה לשון סעיף 16 לתוספת השלישית של חוק התכנון והבניה, שמוצע לבטל:

”הפחתת תשלומי פיגורים

16. בית משפט לעניינים מינהליים או ועדת ערר לפיצויים ולהיטל השבחה הדנים בערעור או בערר בעניין היטל השבחה, או שמאי מכריע בהחלטתו בעניין כאמור, רשאים להפחית את תשלומי הפיגורים שבעל המקרקעין חייב בהם לפי הוראות חוק ההצמדה, בשל התקופה שבה התנהל ההליך לפנייה; וכן רשאים הם, מנימוקים מיוחדים שיירשמו, להפחית תשלומי פיגורים שבעל המקרקעין חייב בהם לפי הוראות חוק ההצמדה, כולם או חלקם, בשל תקופה נוספת.”

לפסקת משנה (ה)

בסעיף 14(ה) לתוספת השלישית לחוק התכנון והבניה, נקבע כי הגשת ערר או ערעור לא תעכב את מימוש הזכויות במקרקעין, אם החייב בהיטל שילם את ההיטל. כמו כן, נכתב שם כי לא יעוכב מימוש הזכויות למי שמבקש היתר בנייה לצורכי מגוריו או מגורי קרובו ונתן ערובה לתשלום סכום ההיטל השנוי במחלוקת. מוצע להרחיב את תחולת הסעיף גם למשך זמן הדיון לפני השמאי המכריע, וכן לאפשר לשר הפנים לקבוע הוראות לעניין אופן התשלום ומתן ערבויות ביחס למבקש היתר שלא לצורכי מגוריו.

לפסקת משנה (ו)

בסעיף 15 לתוספת השלישית לחוק האמור החיל המחוקק את חוק ההצמדה על תשלום היטל השבחה. מוצע לקבוע כי הוראות חוק ההצמדה אמנם ימשיכו לחול לגבי תשלום היטל השבחה, אך זאת בכפוף להוראות שנקבעו בסעיף 9 לתוספת זו.

לפסקת משנה (ז)

הוראות סעיף 16 לתוספת השלישית לחוק התכנון והבניה, נתנו מענה למקרים שבהם היה מקום להפחית את

(ח) בסעיף 17, במקום "תשלומי פיגורים כמשמעותם בחוק ההצמדה" יבוא
"הפרשי הצמדה וריבית";
(ט) סעיף 20 – בטל.

143. (א) הוראות סעיף 11א לחוק התכנון והבניה, כנוסחו בסעיף 142(2) לחוק זה, יחולו
על תכניות ותשריטים לצורכי רישום של שיכונים ציבוריים שהוגשו לוועדה לרישום
שיכונים ציבוריים ביום תחילתו של חוק זה או לאחריו.

(ב) התוספת השלישית לחוק התכנון והבניה, כנוסחה בסעיף 142(4) לחוק זה, תחול
לעניין מימוש זכויות, כמשמעותו בסעיף 1 לתוספת האמורה, שבוצע ביום תחילתו של
חוק זה או לאחריו.

144. בתקופה שמיום תחילתו של חוק זה עד יום ט' בטבת התשע"ה (31 בדצמבר 2014),
יקראו את חוק התכנון והבניה כך:

(1) אחרי סעיף 11א יבוא:

"ועדה לתכניות
פינוי ובינוי –
הוראת שעה
2.11. (א) בכל מחוז המפורט בתוספת השישית, תוקם, מבין חברי
הוועדה המחוזית, ועדת משנה בת שבעה חברים, לאישור
תכניות לפינוי ובינוי (להלן – הוועדה לתכניות פינוי ובינוי),
וזוה הרכבה:

(1) הממונה על המחוז או נציגו, והוא יהיה היושב
ראש;

(2) מתכנן המחוז;

(3) נציג שר הבינוי והשיכון;

(4) נציג שר התחבורה;

(5) נציג השר להגנת הסביבה;

ד ב ר י ה ס ב ר

"הארכת מועדים"

20. מועד שנקבע בתוספת זו, רשאי שר הפנים, על פי
בקשה, להאריך, אלא אם כן קיימת הוראה אחרת באותו
עניין בחוק זה או לפיו.

סעיף 143 מוצע לקבוע כי הוראות תיקון לעניין הוועדה
לרישום שיכונים ציבוריים יחולו על תכניות
ותשריטים לצורכי רישום של שיכונים ציבוריים שיוגשו
לוועדה לרישום שיכונים ציבוריים לאחר תחילתו של חוק
זה.

סעיף 144 פרויקטים של התחדשות עירונית (פינוי ובינוי)
תורמים תרומה משמעותית להגדלת היצע
יחידות הדיור במרכזים אורבניים. ישנה חשיבות גדולה
לכך שחלק מרכזי מהפיתוח והבניה העתידיים יתבצע
במסגרת השטחים המבונים. כך ייעשה שימוש יעיל יותר
בעתודות הקרקע לבניה, בתשתיות ובמוסדות הציבור
המצויים באזור, וכן יישמרו השטחים הפתוחים. תוספת
בניה במסגרת המרקם הקיים, מחדשת את המלאי הבנוי
ומונעת התדרדרות של שכונות בהיבט הפיזי והחברתי.

כדי לייעל את הליכי אישור התכניות, מוצע לתקן
את חוק התכנון והבניה ולקבוע בו הוראת שעה שתעמוד
בתוקפה למשך 5 שנים, ולפיה תקום במחוז המרכז, ועדת

לפסקת משנה (ח)

בהתאם לתיקון האמור הקובע כי היטל ההשבחה
יישא בהצמדה וריבית בלבד ממועד מימוש הזכויות ועד
לסיום הליכי ההשגה, הערר והערעור על גובה החיוב, ולא
בתשלומי פיגורים, מוצע לתקן במקביל את הוראות סעיף
17 לתוספת השלישית של חוק התכנון והבניה, ולקבוע כי
גם תשלומי היטל השבחה שנקבע בהליכים לפי התוספת
האמורה כי יש להחזירם, יישאו בהפרשי הצמדה וריבית
ולא בתשלומי פיגורים.

לפסקת משנה (ט)

במסגרת התיקון המוצע ובמסגרת חוק התכנון והבניה
(תיקון מס' 84 והוראת שעה), התשס"ח-2008 (ס"ח התשס"ח,
עמ' 632) (להלן – תיקון מס' 84 לחוק התכנון והבניה),
הוסדרו כל המועדים הרלוונטיים לתוספת השלישית של
חוק התכנון והבניה והוענקה הסמכות להארכת מועדים
לגורמים שונים בהליך בירור החיוב בהיטל ההשבחה.
לפיכך, מתייתר הצורך בסעיף 20 הקיים לתוספת השלישית,
אשר העניק לשר הפנים להאריך את המועדים שנקבעו
באותה תוספת.

וזוה לשון סעיף 20 לתוספת השלישית של חוק התכנון
והבניה, שמוצע לבטלו:

(6) מי שמונה לוועדה המחוזית בידי שר הפנים לפי סעיף 7א(13);

(7) חבר מבין נציגי הרשויות המקומיות, שימנה שר הפנים.

(ב) לדיוני ועדה לתכניות פינוי ובינוי יוזמן דרך קבע נציג שר הביטחון.

(ג) לוועדה לתכניות פינוי ובינוי יהיו נתונות כל הסמכויות של ועדה מחוזית הדרושות לשם אישור תכניות לפינוי ובינוי.

(ד) על אף האמור בסעיף קטן (ב), לעניין תכנית לפינוי ובינוי במרחב תכנון מקומי שבו הוועדה המקומית אושרה לפי סעיף 62א(ג)(1), תהא הוועדה המחוזית, ובמחוזות המנויים בתוספת השישית – הוועדה לתכניות פינוי ובינוי, מוסמכת לקבוע הוראות רק בעניינים המפורטים בפסקאות משנה (א) עד (ה) שבסעיף 62א(ג)(4).

(ה) דין החלטת ועדה לתכניות פינוי ובינוי כדין החלטת ועדה מחוזית, והוראות סעיפים 111 ו-110 לא יחולו על ההחלטה.

(ו) שר הפנים, בהסכמת שר הבינוי והשיכון, רשאי, בצו, לשנות את התוספת השישית.

(ז) הוראות סעיף זה לא יחולו על תכניות לפינוי ובינוי שהוחלט להפקידן לפני יום כ"ג בתמוז התשס"ט (15 ביולי 2009);

(2) אחרי התוספת החמישית יבוא:

"תוספת שישית"

(סעיף 11א2)

1. מחוז המרכז.

145. בחוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2006), התשס"ו–2006¹⁷⁷, בסעיף 37(ג), במקום הסיפה החל במילים "עם כניסתו" יבוא "ביום ז' באייר התשס"ט (1 במאי 2009)".

תיקון חוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2006)

ד ב ר י ה ס ב ר

הוועדה לתכניות לפינוי ובינוי במחוז שבו קיימת ועדה כזו, ידונו בתכניות לפינוי ובינוי ברמה של תכנון מיתארי בלבד. לעומת זאת התכנון המפורט בתוך המתחמים יועבר לסמכותן של הוועדות המקומיות, אלא אם כן מדובר בתכנית במרחב תכנון מקומי שבו אין ועדה מקומית המוסמכת לדון ולאשר תכנון מפורט.

סעיף 145 חוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית

משנה של הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, לצורך אישור תכניות לפינוי ובינוי (להלן – הוועדה לתכניות פינוי ובינוי). שר הפנים, בהסכמת שר הבינוי והשיכון, יוכל לקבוע מחוזות נוספים שתוקם בהם ועדה כאמור. לוועדה לתכניות פינוי ובינוי יהיו נתונות כל הסמכויות של ועדה מחוזית הדרושות לשם אישור תכניות לפינוי ובינוי.

עוד מוצע, לצורך קידומן של תכניות לפינוי ובינוי והאצת תהליכי אישורן, לקבוע כי ועדות מחוזיות, או

¹⁷⁷ ס"ח התשס"ו, עמ' 306.

פרק כ"ז: ביטוח לאומי

146. בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995¹⁷⁸ (בפרק זה – חוק הביטוח הלאומי) –

(1) בסעיף 24 –

(א) בסעיף קטן (ב), במקום "נוסף לדין וחשבון האקטוארי, שיצורף" יבוא "דין וחשבון אקטוארי מלא יצורף" ובמקום הסיפה החל במילים "לסעיף 31(א)", יבוא "לסעיף 31(א)";

(ב) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב1) שר האוצר, בהסכמת השר, יורה לאקטואר של המוסד על אופן הגשת דין וחשבון אקטוארי מלא לפי סעיף זה, לרבות מתכונתו, תוכנו, מידת פירוטו וכללים לעריכתו, וכן ההצהרות והביאורים שיש לצרף אליו (בחוק זה – דין וחשבון אקטוארי מלא).";

(2) בסעיף 25(א), אחרי "ותגיש אותה למועצה" יבוא "בצירוף דין וחשבון אקטוארי מלא";

(3) בסעיף 26, אחרי "בשינויים שימצא לנכון" יבוא "ואולם לא יאושר התקציב אם לא צורף לו דין וחשבון אקטוארי מלא";

דבריו הסבר

המדינה, ופוגע באפשרות לגבש מדיניות מושכלת בקשר עם פעילות המוסד.

לפיכך מוצע לתקן את סעיף 24 בחוק הביטוח הלאומי ולקבוע בו כי האקטואר של המוסד לביטוח לאומי יגיש לשר הרווחה והשירותים החברתיים ולמועצת המוסד דין וחשבון אקטוארי מלא אחת לשנה. בנוסף, מוצע תיקון נוסף בסעיף 24 באופן שייקבע בסעיף קטן (ב1) המוצע כי שר האוצר, בהסכמת שר הרווחה והשירותים החברתיים, יורה על אופן עריכתו של הדין וחשבון האקטוארי ועל מתכונתו. (סעיף 146(א1) ו-ב1).

בסעיף 147(א) מוצע כי על שר האוצר, בהסכמת שר הרווחה והשירותים החברתיים, ליתן הוראות לאקטואר המוסד בדבר אופן עריכת הדין וחשבון האקטוארי המלא ומתכונתו לא יאוחר מיום 1 בינואר 2010. בסעיף 147(ב) מוצע כי דין וחשבון אקטוארי מלא יוגש אחת לשנה אף אם טרם ניתנו הוראות. במקרה זה יוגש הדין וחשבון האמור בהתאם למתכונת שהיתה נהוגה במוסד לביטוח לאומי ערב תחילתו של סעיף 24 המוצע.

עוד מוצע לתקן את סעיפים 25 ו-26 לחוק האמור (סעיף 146(2) ו-3) ולקבוע בהם כי דין וחשבון אקטוארי מלא יצורף להצעת התקציב השנתי של המוסד, וכי שר הרווחה והשירותים החברתיים לא יאשר את התקציב השנתי של המוסד, אלא אם כן צורף לו דין וחשבון אקטוארי כאמור.

בסעיף 148(א) מוצע לקבוע כי תחילתו של סעיף 25 כמוצע תהיה ביום 1 בינואר 2010 וכי תחולתו של סעיף 26

לשנת הכספים 2006), התשס"ו-2006, קבע, בסעיף 34 שבו, את הרכבה של ועדת ערר לפיצויים ולהיטלי השבחה, ואת סמכויותיה בכל הנוגע לעררים לפי התוספת השלישית לחוק התכנון והבניה, שעניינם היטלי השבחה. בהתאם לסעיף 37(ג) לאותו חוק, תחילתם של ההסדרים האמורים הותנה בכניסתו לתוקף של חוק בתי משפט לעניינים מינהליים (תיקון מס' 15), התשס"ה-2005 ("ס"ח התשס"ה, עמ' 738). תיקון זה למעשה לא נכנס לתוקף, מאחר שתיקון מס' 84 לחוק התכנון והבניה קבע, בין השאר, הוראות שהחליפו את תיקון מס' 15 האמור כדי למנוע אי־בהירות, מוצע לתקן את מועד התחילה של ההסדרים האמורים הנוגעים לסמכויות וועדות הערר לפיצויים ולהיטלי השבחה, ולקבוע כי הוא יהיה ביום ז' באייר התשס"ט (1 במאי 2009).

לסעיף 146 פסקאות (1) עד (3) ו-5), וסעיפים 147(א) ו-148(א) ו-148(ב).

סעיף 24(ב) לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 (להלן – חוק הביטוח הלאומי), קובע כי על אקטואר המוסד לביטוח לאומי להגיש בתום כל שלוש שנות כספים דין וחשבון אקטוארי מלא סעיף 31(א) לחוק הביטוח הלאומי קובע כי לדין וחשבון הכספי השנתי של המוסד יצורף דין וחשבון של אקטואר המוסד.

למרות האמור, בעשר השנים האחרונות לא הוגש דין וחשבון אקטוארי מלא של המוסד. העדרו של דין וחשבון אקטוארי מלא כאמור פוגע ביכולת לבקר את האיתנות הפיננסית של המוסד, בעוד שלמצבו הפיננסי של המוסד לביטוח לאומי יש השפעה מאקרו-כלכלית על משק

¹⁷⁸ ס"ח התשנ"ה, עמ' 210; התשס"ט, עמ' 85.

(4) בסעיף 228, במקום "ועד יום י"ד בטבת התש"ע (31 בדצמבר 2009)" יבוא "ועד יום ט' בטבת התשע"ה (31 בדצמבר 2014)";

(5) בסעיף 31(א), אחרי "יצורף דין וחשבון" יבוא "אקטוארי מלא";

(6) בסעיף 65(ב), בכל מקום, במקום "ששה חודשים" יבוא "חודשיים";

(7) בסעיף 158 –

(א) אחרי ההגדרה "מבוטח" יבוא:

"מבוטח מיוחד" – מי שהיה זכאי לדמי אבטלה לפי הוראות פרק זה,

אלמלא החל לעסוק במשלח יד כעובד עצמאי, בשנה שבתכופ לאחר התאריך הקובע; לעניין זה, יראו את המועד שבו השלים המבוטח את כל אלה, כמועד שבו החל לעסוק במשלח היד כאמור (להלן בפרק זה – מועד פתיחת העסק) –

(1) מסר הודעה לרשות המסים בדבר התחלת עיסוקו במשלח יד כאמור, בהתאם להוראות סעיף 134 לפקודת מס הכנסה¹⁷⁹, ולפי סעיף 52 לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975¹⁸⁰;

(2) נרשם כעצמאי במוסד, לפי סעיף 379 לחוק;

(ב) בהגדרה "תאריך קובע", בסופו יבוא "ולעניין מבוטח מיוחד ימנו את 12 החודשים האמורים, בלי למנות בהם את התקופה שבין מועד פתיחת העסק לבין מועד סגירת העסק, ובלבד שהתקופה האמורה לא תעלה על 24 חודשים";

(8) בסעיף 160, אחרי סעיף קטן (ה) יבוא:

ד ב ר י ה ס ב ר

קצבה בעוד הזמן שלמעלה מששת החודשים הראשונים, אלא בהסכמת המוסד לביטוח לאומי. כלומר: גם ביחס לגמלאות אחרות, הקצבה תשולם במשך שישה חודשים לאחר שהזכאי לה עזב את ישראל.

כדי לעמוד במסגרות התקציב, ומתוך התפיסה כי אחריות המדינה לביטוחן סוציאלי צריכה לחול רק על מי שמתגוררים בתחומה, מוצע לתקן את סעיפים 65(ב) ו-324(א), ולקצר את התקופה שבה לא יראו מבוטח או ילדו כנמצא מחוץ לישראל, משישה חודשים לחודשיים, כך שלא תשולם בעדם קצבה או תוספת לקצבה, החל בחודש השלישי ליציאתם את ישראל. יובהר, כי אין בתיקון המוצע כדי לפגוע בשיקול הדעת המוקנה בסעיפים אלה למוסד לביטוח לאומי לשלם את הקצבה או את התוספת לקצבה, לפי העניין, גם למי שיצא את ישראל.

לסעיף 146 פסקאות (7) עד (9), (10)א ו- (11) וסעיף 148(ה)

אדם שהפך למבוטל זכאי לדמי אבטלה לתקופה שלא תעלה על 12 חודשים מהמועד שבו הפך למבוטל. לפי החוק, כלשונו היום, רק עבודתו של אדם כעובד שכיר יכולה לזכותו בדמי אבטלה אם הפך למבוטל.

צירופן של המגבלות האמורות עלול להוות חסם בפני נקיטת יוזמה עצמאית מצד המבוטח שכן, אם הלה עסוק בפתיחת עסק עצמאי הוא אינו יכול למצות את זכותו

בחוק הביטוח הלאומי תהיה לגבי אישור תקציב המוסד לשנת 2011 ואילך.

לסעיף 146(4) וסעיף 148(ג)

סעיף 228 לחוק הביטוח הלאומי קובע, בהוראת שעה, כי הגירעון בענף ביטוח אבטלה ימומן באמצעות העברה מחשבון ענף ילדים. הוראת השעה האמורה עתידה לפוג ביום י"ד בטבת התש"ע (31 בדצמבר 2009). מוצע להאריך את תוקפה של הוראת השעה האמורה עד ליום ט' בטבת התשע"ה (31 בדצמבר 2014).

לסעיף 146 פסקאות (6) ו- (22) וסעיף 148(ד)

סעיף 66 לחוק הביטוח הלאומי קובע כי הורה מבוטח זכאי לקצבת ילדים חודשית לפי פרק ד' בעד כל ילד. בהתאם להגדרה "ילד" שבסעיף 65(א) לחוק הביטוח הלאומי, קצבת הילדים תשתלם רק בעד ילד הנמצא בישראל. בכך בא לידי ביטוי הכלל ולפיו אחריות המדינה לביטוחן סוציאלי חלה רק על מי שמתגורר בתחומה. חריג לכלל האמור, מצוי בסעיף 65(ב) לחוק הקובע כי לא יראו ילד כנמצא מחוץ לישראל אם יצא מישראל לתקופה שאינה עולה על שישה חודשים; כלומר, קצבת הילדים מוסיפה להשתלם במשך שישה חודשים לאחר שהילד עזב את ישראל.

סעיף 324(א) לחוק הביטוח הלאומי קובע כי מי שנמצא מחוץ לישראל למעלה משישה חודשים לא תשולם לו

¹⁷⁹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120.

¹⁸⁰ ס"ח התשל"ו, עמ' 52.

”ו) מבוטח מיוחד, שלא מיצה את זכותו לדמי אבטלה בתוך 12 חודשים מהתאריך הקובע, רק מחמת עיסוקו במשלח ידו כעובד עצמאי, יהיה זכאי לדמי אבטלה לפי הוראות פרק זה, אם חדל לעסוק במשלח ידו ושב והפך מובטל בתוך התקופה המיוחדת; לעניין זה, יראו את המועד שבו השלים המבוטח את כל אלה, כמועד שבו חדל לעסוק במשלח ידו כאמור (להלן – מועד סגירת העסק) –

(1) מסר הודעה לרשות המסים בדבר הפסקת עיסוקו במשלח ידו כאמור, בהתאם להוראות סעיף 134 לפקודת מס הכנסה ולפי סעיף 61 לחוק מס ערך מוסף, התשל”ו-1975;

(2) נרשם כמי שאינו עובד ואינו עובד עצמאי במוסד לביטוח לאומי, לפי סעיף 345 לחוק;”

בסעיף זה, ”התקופה המיוחדת” – 12 חודשים שלאחר התאריך הקובע שבמניינם לא תובא בחשבון התקופה הקצרה מבין אלה:

- (1) התקופה שבין מועד פתיחת העסק לבין מועד סגירת העסק;
- (2) 24 חודשים;”

(9) בסעיף 161(ה), בסופו יבוא ”ולגבי מבוטח מיוחד ימנו את 12 החודשים האמורים, בלי למנות בהם את התקופה שבין מועד פתיחת העסק למועד סגירת העסק, ובלבד שהתקופה האמורה לא תעלה על 24 חודשים;”

(10) בסעיף 163 –

(א) בסעיף קטן (ג), אחרי ”מהתאריך הקובע” יבוא ”ולגבי מבוטח מיוחד ימנו את 12 החודשים האמורים, בלי למנות בהם את התקופה שבין מועד פתיחת העסק למועד סגירת העסק, ובלבד שהתקופה האמורה לא תעלה על 24 חודשים” ובמקום ”ובלבד” יבוא ”והכל בלבד”;

(ב) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

”(ד) (1) אדם שנבחן בבחינה במקצועות מעשיים בכתב לפי הוראות חוק לשכת עורכי הדין, התשכ”א-1961¹⁸¹ (בסעיף קטן זה – חוק לשכת עורכי הדין), לא יראו אותו כמובטל, בתקופה שתחילתה חודשיים לפני מועד הבחינה האמורה ועד למועד הבחינה; השר, בהסכמת שר האוצר רשאי לקבוע מועד של בחינה אחרת שנקבעה לפי הוראות חוק לשכת עורכי הדין, כמועד שממנו תימנה תקופת החודשיים האמורה; הוראת פסקה זו תחול גם על אדם ששב ונבחן בבחינה האמורה.

ד ב ר י ה ס ב ר

מוצע לקבוע כי התיקון המוצע יחול על מי שהתאריך הקובע לגביו, כמשמעותו בסעיף 158 לחוק הביטוח הלאומי, חל ביום 1 באוגוסט 2009 ואילך.

לסעיף 146 פסקאות (10א) ו-(12א) וסעיף 148(ו)

מדי שנה ניגשים לבחינות ההסמכה של לשכת עורכי הדין ולבחינות ההסמכה לראיית חשבון מספר רב של נבחנים. מדובר בבחינות הסמכה תובעניות, המצריכות פרק זמן משמעותי של לימודים אינטנסיביים כהכנה לבחינה. הלכה למעשה, מרבית המשפטנים ורואי החשבון, מקדישים את פרק הזמן שמתום תקופת התמחותם ועד למועד הבחינה ללימודים לבחינת ההסמכה. מטבע הדברים, אין

לדמי אבטלה באותה התקופה, והוא עלול לאבד לחלוטין את זכותו לדמי אבטלה. נוכח השפעות המשבר הכלכלי העולמי על המשק הישראלי בכלל ועל שוק העבודה בפרט, וכדי לעודד את מי שהפך למובטל לפתוח עסק עצמאי, מוצע לתקן את הסעיפים הנוגעים לעניין שבחוק הביטוח הלאומי (סעיפים 158, 160(ה), 161(ה), 163(ג) ו-171(א)), ולקבוע בהם כי מי שעסק בפתיחת עסק עצמאי, ושב להיות מובטל בתוך תקופה שלא עלתה על שנתיים ממועד פתיחת העסק כאמור – יוכל למצות את זכותו לדמי אבטלה אף אם חלפו 12 חודשים מעת שהפך מובטל לראשונה. התיקון המוצע יפחית את הסיכון של המובטל הכרוך בפתיחת עסק עצמאי, ובכך גם יגביר את הפעילות הכלכלית במשק.

¹⁸¹ ס”ח התשכ”א, עמ’ 178.

(2) אדם שנבחן בבחינה סופית חלק ב' בנושא חשבונאות פיננסית מתקדמת הנערכת מטעם מועצת רואי חשבון לפי חוק רואי חשבון, התשט"ו-1955¹⁸² (בסעיף זה – חוק רואי חשבון), לא יראו אותו כמובטל, בתקופה שתחילתה חודשיים לפני מועד הבחינה האמורה עד למועד הבחינה; השר, בהסכמת שר האוצר רשאי לקבוע מועד של בחינה אחרת שנקבעה לפי הוראות חוק רואי חשבון, כמועד שממנו תימנה תקופת החודשיים האמורה; הוראת פסקה זו תחול גם על אדם ששב ונבחן בבחינה האמורה.

(3) אדם שנבחן בבחינה סופית חלק ב' בנושא ביקורת חשבונות ובעיות ביקורת מיוחדות הנערכת מטעם מועצת רואי חשבון לפי חוק רואי חשבון, לא יראו אותו כמובטל, בתקופה שתחילתה חודשיים לפני מועד הבחינה האמורה ועד למועד הבחינה; השר, בהסכמת שר האוצר רשאי לקבוע מועד של בחינה אחרת שנקבעה לפי הוראות חוק רואי חשבון, כמועד שממנו תימנה תקופת החודשיים האמורה; הוראת פסקה זו תחול גם על אדם ששב ונבחן בבחינה האמורה;

(11) בסעיף 171(א), ברישה, אחרי "מספר ימים" יבוא "כלהלך" ובסופה, במקום המילה "כלהלך" יבוא "ולגבי מבוטח מיוחד ימנו את 11 החודשים האמורים, בלי למנות בהם את התקופה שבין מועד פתיחת העסק למועד סגירת העסק, ובלבד שהתקופה האמורה לא תעלה על 24 חודשים";

(12) בסעיף 176 –

(א) בסעיף קטן (א), אחרי "הזכאי לדמי אבטלה" יבוא "למעט אדם שנבחן בבחינות לפי הוראות סעיף 163(ד)";

(ב) בסעיף קטן (ב), במקום "לא יפחתו דמי האבטלה ליום מההפרש" יבוא "יחושבו דמי האבטלה ליום לגביו לפי ההפרש", ובסופו יבוא "אך לא יעלו על הסכום הקבוע לגביו בסעיף 167(ב)(2)";

(13) בסעיף 176א, במקום "שחושבו" יבוא "המשתלמים";

ד ב ר י ה ס ב ר

ולגבי נבחנים לבחינות הסמכה בראיית חשבון, בתקופה שתחילתה חודשיים לפני כל אחת מבחינות ההסמכה האחרונות, ועד למועד כל בחינה, כמי שאינם זכאים לדמי אבטלה בתקופה האמורה.

עוד מוצע להסמיך את שר הרווחה והשירותים החברתיים, בהסכמת שר האוצר לקבוע מועד של בחינה אחרת, הן לגבי הנבחנים בבחינות הסמכה לעריכת דין והן לגבי הנבחנים בבחינות הסמכה לראיית חשבון, כמועד שממנו תימנה תקופת החודשיים האמורה.

מוצע כי ההוראות האמורות יחולו על מי שנבחן בבחינה שנערכה החל ביום 1 ביוני 2010 ואילך.

לסעיף 146 פסקאות (12)(ב) ו-(13) וסעיף 148(ז)

סעיף 167(ב)(2) קובע סכום מרבי לתשלום דמי האבטלה. סעיפים 176(ב) ו-176א לחוק הביטוח הלאומי, קובעים כי מבוטח הזכאי לדמי אבטלה, העובד בעבודה

הם זמינים לעבודה בתקופה זו. עם זאת, מכיוון שלפי נוהלי שירות התעסוקה די בכך שיירשמו כזמינים לעבודה בלשכת שירות התעסוקה אחת לשבוע כדי להיחשב כמי שזמינים לעבודה, רבים מהם נרשמים בלשכות התעסוקה ותובעים דמי אבטלה מן המוסד לביטוח לאומי.

דמי האבטלה הם קצבה מחליפת שכר שנועדה לסייע לדורשי העבודה בפרק הזמן שבו הם מחפשים מקום עבודה, ומשכך צריך לשלם רק למי שנכון להתחיל בעבודה בכל עת, זמין לעבודה ומחפש מקום עבודה באופן פעיל. מי שלומדים למבחני ההסמכה הנערכים למשפטים ולרואי חשבון אינם עומדים בתנאים אלה, ולפיכך מוצע לתקן את סעיף 163 לחוק הביטוח הלאומי באופן שייקבע בסעיף קטן (ד) המוצע כי לעניין הנבחנים בבחינות ההסמכה לקבלת רישיון עריכת דין, יראו אותם כמי שאינם זמינים לעבודה בתקופה שתחילתה חודשיים לפני מועד הבחינה במקצועות מעשיים בכתב, ועד למועד הבחינה האמורה,

¹⁸² ס"ח התשט"ו, עמ' 26.

(14) בסעיף 183, במקום "כפול עשר" יבוא "כפול 13";

(15) בסעיף 224(א) –

(א) בפסקה (א1), בסופה יבוא "ואם אין בידו היתר להעסקת עובד זר בענף הסיעוד לפי סעיף ויג לחוק עובדים זרים, התשנ"א-1991¹⁸³ (להלן – חוק עובדים זרים), ואינו מעסיק עובד זר – זכאי לתוספת בשיעור השווה ל-27.2% מקצבת יחיד מלאה";

(ב) בפסקה (2), בסופה יבוא "ואם אין בידו היתר להעסקת עובד זר בענף הסיעוד לפי סעיף ויג לחוק עובדים זרים ואינו מעסיק עובד זר – זכאי לתוספת בשיעור השווה ל-36.2% מקצבת יחיד מלאה";

(16) בסעיף 225א, בסעיף קטן (ג)1, אחרי "120% מקצבת יחיד מלאה" יבוא "ואם אין בידו היתר להעסקת עובד זר בענף הסיעוד לפי חוק עובדים זרים ואינו מעסיק עובד זר – בתוספת השווה ל-22% מקצבת יחיד מלאה", ואחרי "135% מקצבת יחיד מלאה" יבוא "ואם אין בידו היתר להעסקת עובד זר בענף הסיעוד לפי חוק עובדים זרים ואינו מעסיק עובד זר – בתוספת השווה ל-29% מקצבת יחיד מלאה";

ד ב ר י ה ס ב ר

מוצע לקבוע כי התיקון המוצע יחול לגבי עובד שניתן לגבי מעבידו צו כאמור בסעיף 182 בחוק הביטוח הלאומי ביום 1 באוגוסט 2009 ואילך (סעיף 148(ח)).

לסעיף 146 פסקאות (15) ו-(16) וסעיף 148(ט)

במסגרת תכנית ההאצה במשק שיזם משרד האוצר בסוף שנת 2008, כדי להתמודד עם השפעות המשבר הכלכלי-העולמי על המשק הישראלי, נחתם הסכם לפי סעיף 9 לחוק הביטוח הלאומי בין ממשלת ישראל למוסד לביטוח לאומי בדבר תשלום גמלה לעידוד העסקת עובדים ישראלים בתחום הסיעוד (להלן – ההסכם), בעלות שנתית של כ-180 מיליון שקלים חדשים.

במסגרת ההסכם נקבעה תוספת של שלוש שעות סיעוד, למבוטח שמשתלמת לו גמלת סיעוד לפי סעיף 224(א)(א1) לחוק הביטוח הלאומי (גמלת סיעוד ברמה הבינונית), ותוספת של ארבע שעות סיעוד למבוטח שמשתלמת לו גמלת סיעוד לפי סעיף 224(א)(2) לחוק הביטוח הלאומי (גמלת סיעוד ברמה הגבוהה), ובלבד שאין בידי המבוטח היתר להעסקת עובד זר והוא אינו מעסיק עובד זר.

מוצע לתקן את סעיפים 224(א) ו-225א בחוק הביטוח הלאומי בעניין זה כדי לעגן את ההסכם כחלק מחוק הביטוח הלאומי. התוספת האמורה לגמלת הסיעוד תינתן לנותן שירותי הסיעוד ולא לזכאי, ואולם מוצע כי לגבי זכאי לגמלת סיעוד שמשתלמת לו גמלה לפי הוראות סעיף 225א, תשתלם התוספת האמורה לידיו (סעיף 146(15) ו-16).

התיקון המוצע צפוי להביא לתוספת של כ-2,000 משרות מלאות לישראלים בתחום הסיעוד.

מוצע לקבוע כי התיקון המוצע יחול על גמלה המשתלמת בעד יום 1 באוגוסט 2009 ואילך (סעיף 148(ח)).

שהציע לו שירותי התעסוקה ושאינה עבודה מתאימה כמשמעותה בסעיף 165 לחוק האמור, או שהשכר בה נמוך משכרו ערב האבטלה (להלן – עבודה בשכר נמוך), יהיה זכאי לדמי אבטלה בסכום השווה להפרש שבין שכרו מהעבודה לבין סכום השווה ל-75% משכרו ערב האבטלה. לפי סעיף 176א בתנאים מסוימים משתלם מענק המחושב לפי הוראות סעיף 176(ב).

הוראות אלה יוצרות עיוות, שכן הסכום המרבי הקבוע בסעיף 167(ב)(2) אינו חל עליהן. בשל כך, ייתכן שאדם יהיה זכאי למענק או לדמי אבטלה בשל עבודה בשכר נמוך או בעבודה אחרת שאינה עבודה מתאימה לגביו, באופן שדמי האבטלה המשתלמים לו לפי סעיפים אלה עולים בהרבה על הסכום המרבי של דמי אבטלה הקבועים כיום בחוק.

מוצע לבטל את העיוות הקיים כיום בחוק ולקבוע בסעיפים 176(ב) ו-176א בחוק הביטוח הלאומי כי שיעור דמי האבטלה והמענק לא יעלה על הסכום המרבי לדמי האבטלה הקבוע בסעיף 67(ב)(2) (סעיף 146(12)(ב) ו-13).

מוצע לקבוע כי הוראה זו תחול לגבי מי שהחל לעבוד בעבודה כאמור באותם סעיפים ביום 1 באוגוסט 2009 ואילך (סעיף 148(ז)).

לסעיף 146(14) וסעיף 148(ח)

סעיף 182 לחוק הביטוח הלאומי קובע כי מבוטח יהיה זכאי לגמלה אם ניתן לגבי מעבידו צו המכריז עליו כפושט רגל, וביחס למעביד שהוא תאגיד – אם ניתן לגביו צו פירוק.

סעיף 183 לחוק קובע כי הגמלה תהיה סכום חוב שכר העבודה ופיצויי הפיטורין, ועד לסכום שלא יעלה על עשר פעמים הסכום הבסיסי (סכום העומד היום על כ-73,000 ש"ח). כדי לשמור על זכויות עובדים כאמור, בפרט בתקופה של משבר כלכלי, מוצע להגדיל את התקרה הקבועה באותו סעיף ולהעמידה על 13 פעמים הסכום הבסיסי (כך שיעמוד על כ-100,000 ש"ח) (סעיף 146(14)).

¹⁸³ ס"ח התשנ"א, עמ' 112.

(17) בסעיף 244 –

(א) בסעיף קטן (א), במקום "16.5%" יבוא "17.8%";

(ב) בסעיף קטן (ב) –

(1) בפסקה (1), במקום "8.3%" יבוא "8.9%";

(2) בפסקה (2), במקום "5.2%" יבוא "5.6%";

(18) בסעיף 247א, במקום "17.5%" יבוא "18.8%";

(19) בסעיף 252 –

(א) בסעיף קטן (א) –

(1) בפסקה (1), בריש, במקום "16.5%" יבוא "17.8%";

(2) בפסקה (2), במקום "12.4%" יבוא "13.4%";

(ב) בסעיף קטן (ב), במקום "7.7%" יבוא "8.3%";

(ג) בסעיף קטן (ג) –

(1) בפסקה (1), במקום "10.3%" יבוא "11.1%" ובמקום "7.7%" יבוא "8.3%";

(2) בפסקה (2), במקום "10.3%" יבוא "11.1%";

(20) בסעיף 256א, במקום "17.5%" יבוא "18.8%";

(21) בסעיף 315, בפסקה (3), במקום הסיפה החל במילים "תוספת לפי שיעור עליית המדד" יבוא "הפרשי הצמדה וריבית לפי חוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961¹⁸⁴";

(22) בסעיף 324א, במקום "מששה חודשים" יבוא "מחודשיים" ובמקום "מששת החודשים" יבוא "מהחודשיים";

(23) אחרי סעיף 383 יבוא:

"חובת עדכון פרטים 383א. הזכאי לגמלה יודיע בכתב למוסד, בתוך שלושים ימים, על כל שינוי שחל במצבו המשפחתי, בהכנסותיו או בעניין אחר, שלגביהם מסר בעבר מידע למוסד או בעניין שלגביו הודיע לו המוסד כי הוא דרוש לצורך קבלת גמלה, והכל אם השינוי עשוי להשפיע על זכאותו לגמלה או על שיעורה; מונה לזכאי מקבל גמלה לפי סעיף 304 יודיע מקבל הגמלה על כל שינוי כאמור בסעיף זה שחל במצבו של הזכאי לגמלה.";

ד ב ר י ה ס ב ר

הלאומי, לא יופחת בעקבות הגדלת קצבת הזקנה וגמלת השאירים, בהתאם לתיקונים המוצעים בחוק הביטוח הלאומי (סעיפים 153(3), 154(ב) ו-155 עד 157).

לסעיף 146 פסקאות (21), ו-(23) עד (25), סעיף 148(יא) עד (יג), סעיף 153 פסקאות (1) ו-(2), סעיף 154(א), וסעיפים 158 עד 162

מניעת הונאות בידי תובעי גמלה - כללי

בשנת 2008 הוציא המוסד לביטוח לאומי בעד תשלום גמלאות כ־50 מיליארד שקלים חדשים. על פי הערכות של גורמי מקצוע בארץ, שיעור התשלומים ששולמו בעקבות מעשי הונאה הוא לפחות 5% מסך תשלומי הגמלאות, כלומר לפחות 2.5 מיליארד שקלים חדשים לשנה. מכאן שמניעה של

לסעיף 146 פסקאות (17) עד (20), סעיף 148(י), סעיף 149(ב) ו-(ג), סעיף 150(ב) ו-(ג), סעיף 153(3), סעיף 154(ב) וסעיפים 155 עד 157

כדי להקטין את תוחלת העוני בקרב הזקנים, מוצע להגדיל את שיעור קצבאות הזקנה והשאירים, המשולמות למנויים בסעיפים 244, 247א, 252 ו-256א לחוק הביטוח הלאומי (סעיף 146(17) עד (20)), בהדרגה וכמפורט בסעיפים 148(י), 149(ב) ו-(ג), 150(ב) ו-(ג), בעלות כוללת בהבשלה מלאה, של כ־1,300 מיליון שקלים חדשים בשנה. במקביל לתיקונים המוצעים בחוק הביטוח הלאומי, מוצע לתקן את התוספת השניה לחוק הבטחת הכנסה, התשמ"א-1980, כך ששיעור הגמלה המשתלמת לפי אותו חוק למי שזכאי לקצבה לפי הוראות הסעיפים האמורים בחוק הביטוח

¹⁸⁴ ס"ח התשכ"א, עמ' 192.

(1) בסעיף קטן (א), במקום הסיפה החל במילים "כל מידע שנקבע" יבוא "(להלן – רשות המסים בישראל), מידע המפורט בפסקאות (1) עד (4), לצורך קביעת חיובו של אדם בדמי ביטוח או לצורך קביעת זכאותו של אדם לגמלה שמשלם המוסד לפי כל דין, ושהזכאות לה, שיעורה או אופן חישובה תלויים בהכנסת המבוטח:

- (1) הכנסותיו של נישום כפי שדווחו לרשות המסים בישראל על ידו או על ידי מעסיק, לפי העניין;
 - (2) בעלות של נישום או של מבוטח בנכסי דלא נידי;
 - (3) מידע בדבר החזקת מניות בחברה משפחתית ובחברת בית; לעניין זה, "חברת בית" ו"חברה משפחתית" – כמשמעותן בסעיפים 64 ו-64א לפקודה;
 - (4) מידע בדבר שומות ניכויים שנערכו למעסיק בידי רשות המסים בישראל";
- (2) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:
- "(1א) המוסד יבקש מידע כאמור בסעיף קטן (א), רק אם נדרש לצורך התכליות האמורות באותו סעיף, ובמידה שנדרש";

ד ב ר י ה ס ב ר

ריבית על גמלאות שהתקבלו שלא כדין

מוצע לקבוע בסעיף 315 בחוק הביטוח הלאומי כי מי שהשיג גמלה שלא כדין ישיב את הסכום שקיבל שלא כדין בצירוף הפרשי הצמדה וריבית לפי חוק פסיקת ריבית והצמדה (סעיף 146(21)).

ערכון פרטים

מוצע להטיל חובה על זכאי לגמלה או מקבל גמלה, לפי העניין, לעדכון פרטים שחל בהם שינוי, ושלגביהם הוא מסר בעבר מידע למוסד או פרטים על כל שינוי בעניין שלגביו הודיע לו המוסד כי הוא דרוש לצורך קבלת גמלה, ובלבד שהשינוי עשוי להשפיע על זכאותו לגמלה או על שיעורה (הוספת סעיף 383 לחוק הביטוח הלאומי; תיקון סעיף 20 לחוק הבטחת הכנסה, התשמ"א-1981 (להלן – חוק הבטחת הכנסה); הוספת סעיף 8 לחוק המזונות (הבטחת תשלום), התשל"ב-1972 (להלן – חוק המזונות), והוספת סעיף 19 לחוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, התש"ל-1970 (להלן – חוק התגמולים)).

עבירות

מוצע לקבוע שתי עבירות חדשות: האחת – על מסירת פרטים שאינם נכונים, או העלמתם (הוספת סעיף 398(א) לחוק הביטוח הלאומי; הוספת סעיף 20(א) לחוק הבטחת הכנסה; הוספת סעיף 17(א) לחוק המזונות; הוספת סעיף 19(א) לחוק התגמולים), והשניה – על אי-עדכון פרטים, (הוספת סעיף 398(2א) לחוק הביטוח הלאומי; הוספת סעיף 20(ב) לחוק הבטחת הכנסה; הוספת סעיף 17(ב) לחוק המזונות; והוספת סעיף 19(ב) לחוק התגמולים).

מוצע כי הסעיפים האמורים יחולו על הצהרה או מידע שהעלים תובע או מקבל גמלה ביום 1 באוגוסט

כרבע מהיקף ההונאות השנתי יכולה להביא לחיסכון של לפחות 625 מיליון שקלים חדשים בשנה. עוד יצוין לעניין זה, כי מהשוואה בין-לאומית, שנערכה על ידי ממשלת אנגליה בין שמונה מדינות במערב אירופה, עולה כי שיעור ההונאות מסך תשלומי הגמלאות במדינות אלה הוא כ-4%.

אחת הסיבות לתופעת הרמייה בארץ היא מחסור בכלי ענישה וסנקציות אפקטיביים אשר ייצרו הרתעה מספקת כנגד מעשי מרמה בקשר עם גמלאות. הסנקציות הקיימות כיום אינן יוצרות הרתעה מספקת או שהן אינן מיושמות בשל כך שיישומן כרוך בתהליך ארוך ומסורבל של העמדה לדין פלילי.

סיבה אפשרית נוספת לרמייה היא העדר נתונים מספיקים על אודות המבוטחים לצורך בחינת זכאותם לגמלאות השונות. חלק מהגמלאות מותנות במבחני הכנסה אשר מתבצעים בפועל על סמך הצהרות התובעים בלבד ובהתבסס על מספר מסמכים מצומצם שאותם נדרש תובע הגמלה להמציא. כיום, למוסד יש יכולת מוגבלת ביותר לבדוק אם הנתונים שהוגשו הם מלאים ומהימנים. הסיבה לכך נעוצה בהעדר יכולת של המוסד להשוות מידע על אודות הכנסות התובעים בין זה שבדי המוסד לביטוח לאומי לבין זה שקיים בידי גופים אחרים, ובעיקר – מידע המצוי בידי רשות המסים בישראל.

כדי להתמודד עם תופעת המרמה בגמלאות מוצע לתקן את חוק הביטוח הלאומי, כך שיקבעו בו סנקציות אפקטיביות על מי שהשיג גמלה שלא כדין, וזאת כדי ליצור הרתעה הולמת ולצמצם את תופעת הרמייה.

(3) בסעיף קטן (ב), במקום "בהתייעצות עם שר האוצר" יבוא "ושר האוצר", ובמקום הסיפה החל במילים "יקבע את סוגי המידע" יבוא "רשאי לקבוע מידע נוסף שעובד המוסד, שהמינהלה הסמיכה לכך, יהא רשאי לקבל; מידע שנקבע לפי הוראות סעיף קטן זה, יימסר רק אם הוא נדרש ובמידה שנדרש, לצורך קביעת חיובו של אדם בדמי ביטוח או לצורך קביעת זכאותו של אדם לגמלה שמשלם המוסד לפי כל דין, ושהזכאות לה, שיעורה או אופן חישובה תלויים בהכנסת המבוטח";

(4) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ג) מידע כאמור בסעיף קטן (א) ומידע שנקבע לפי הוראות סעיף קטן (ב), יימסר למוסד כמסר אלקטרוני, בהגדרתו בחוק חתימה אלקטרונית, התשס"א-2001¹⁸⁵, ואולם רשאי מנהל רשות המסים בישראל להורות כי פרטי מידע מסוימים יימסרו למוסד בדרך אחרת, אם מצא כי קיימת מניעה להעבירם כמסר אלקטרוני כאמור";

(25) בסעיף 398, אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(א1) תובע שמסר הצהרה כוזבת לגבי מידע הדרוש למוסד, לצורך קביעת זכאותו לגמלה או לצורך קביעת גובה הגמלה שלה הוא זכאי או עדכונה או שהעלים מידע כאמור, דינו – שישה חודשי מאסר או קנס לפי סעיף 61(א)(2) לחוק העונשין.

(א2) זכאי לגמלה או מקבל גמלה, לפי העניין, שלא הודיע בכתב למוסד על שינוי שחל במצבו המשפחתי, בהכנסותיו או בעניין אחר, העשוי להשפיע על זכאותו לגמלה או על שיעורה, בניגוד להוראת סעיף 383א, דינו – שישה חודשי מאסר או קנס לפי סעיף 61(א)(2) לחוק העונשין";

(26) בלוח ב'1 –

(1) בסעיף (1), בהגדרה "מענק בסיסי", במקום "9,598 שקלים חדשים" יבוא "11,917 שקלים חדשים";

(2) בסעיף (2)(א), במקום "7,595 שקלים חדשים" יבוא "9,539 שקלים חדשים" ובמקום "114,800 שקלים חדשים" יבוא "144,177 שקלים חדשים";

ד ב ר י ה ס ב ר

משפחתית, ומידע בדבר שומות ניכויים שנערכו למעסיק. אימות מידע זה יימנע העלמת מידע מהמוסד, הן ביחס לפעולות של המוסד לגביית דמי ביטוח והן בקשר עם קביעת הזכאות של מבוטח לגמלה (תיקון סעיף 384 לחוק הביטוח הלאומי).

מוצע לקבוע כי סעיף 384 המוצע יחול לגבי מידע שדרש המוסד ביום תחילתו של החוק המוצע (15 ביולי 2009) ואילך וכי מידע כאמור יימסר אף לגבי תקופה שקדמה ליום האמור.

לסעיף 146(26) ו-148(יד)

סעיף 43 לחוק הביטוח הלאומי, שעניינו מענק אשפוז, קובע, בין השאר, כי סכום מענק האשפוז שמשלם המוסד לביטוח לאומי לבתי החולים, בשל יולדת המאושפזת בו, יהיה כאמור בלוח ב'1. סעיף 2(א) בלוח ב'1 קובע כי מענק

2009 ועל אי-עדכון שינוי שהיה עליו לעדכן לפי הוראות הסעיפים האמורים ביום האמור ואילך.

מוצע לקבוע כי עבירות אלו יהיו גם עבירות מינהליות, בהתאם לחוק העבירות המינהליות, התשמ"ו-1985, ובכך לתת בידי המוסד לביטוח לאומי כלי יעיל, גמיש ואפקטיבי לאכיפת עבירות אלה (תיקון התוספת לחוק העבירות המינהליות, התשמ"ו-1985 בסעיף 160).

שיתוף מידע

עוד מוצע לקבוע בסעיף 384א לחוק הביטוח הלאומי הוראות שיאפשרו למוסד לביטוח לאומי לקבל מידע מרשות המסים בישראל, לשם אימות פרטים בדבר הכנסותיו של נישום, בעלות של נישום או של מבוטח בנכסי דלא נידי, מידע בדבר החזקת מניות בחברה משפחתית ובחברת בת

¹⁸⁵ ס"ח התשס"א, עמ' 210.

(27) בלוח י', בכותרת, במקום "שנת 2009 ואילך" יבוא "שנת 2011 ואילך".

147. (א) שר האוצר ייתן הוראות לאקטואר המוסד על אופן הגשת דין וחשבון אקטוארי מלא לפי הוראות סעיף 24(ב1) לחוק הביטוח הלאומי, כנוסחו בסעיף 146(1)(ב) לחוק זה, לא יאוחר מיום ט"ו בטבת התש"ע (1 בינואר 2010).
- (ב) דין וחשבון אקטוארי מלא כאמור בסעיף 24(ב) לחוק הביטוח הלאומי, כנוסחו בסעיף 146(1)(א) לחוק זה, יוגש אף אם טרם ניתנו הוראות כאמור בסעיף קטן (א) ואולם אם טרם ניתנו הוראות לפי אותו סעיף קטן, יוגש הדין וחשבון בהתאם למתכונת הנהוגה במוסד ערב תחילתו של סעיף 24 לחוק הביטוח הלאומי כנוסחו בסעיף 146(1)(א) לחוק זה.
148. (א) תחילתם של סעיפים 24(ב), 25(א) ו-31(א) לחוק הביטוח הלאומי, כנוסחם בסעיף 146(1)(א), (2) ו-5 לחוק זה, ביום ט"ו בטבת התש"ע (1 בינואר 2010).
- (ב) סעיף 26 לחוק הביטוח הלאומי, כנוסחו בסעיף 146(3) לחוק זה, יחול לגבי אישור תקציב המוסד לשנת 2011 ואילך; ואולם אם טרם ניתנו הוראות כאמור בסעיף 24(ב1) לחוק הביטוח הלאומי כנוסחו בסעיף 146(1)(ב) לחוק זה, יצורף לתקציב המוסד דין וחשבון אקטוארי מלא בהתאם למתכונת הנהוגה במוסד ערב תחילתו של סעיף 24 לחוק הביטוח הלאומי כנוסחו בסעיף 146(1)(א) לחוק זה.
- (ג) תחילתו של סעיף 28 לחוק הביטוח הלאומי, כנוסחו בסעיף 146(4) לחוק זה, ביום ט"ו בטבת התש"ע (1 בינואר 2010).
- (ד) סעיפים 65(ב) ו-324(א) לחוק הביטוח הלאומי, כנוסחם בסעיף 146(6) ו-22 לחוק זה, יחולו על גמלה המשתלמת בעד יום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009) ואילך.
- (ה) סעיפים 158, 160(ו), 161(ה), 163(ג) ו-171(א) לחוק הביטוח הלאומי, כנוסחם בסעיף 146(7), (8), (9), (10)(א) ו-11 לחוק זה, יחולו על מי שהתאריך הקובע לגביו חל ביום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009) ואילך.
- (ו) סעיפים 163(ד) ו-176(א), כנוסחם בסעיף 146(10)(ב) ו-12(א) לחוק זה, יחולו על מי שנבחן כאמור בהוראות סעיף 163(ד), בבחינה שנערכה ביום י"ט בסיוון התש"ע (1 ביוני 2010) ואילך.

ד ב ר י ה ס ב ר

- האשפוז לילדת עומד על סכום של 7,595 שקלים חדשים, ובמקרה שנולד פג – 114,800 שקלים חדשים נוספים.
- נוכח הגידול בעלות שירותים רפואיים הניתנים בבתי החולים, בין השאר בתחום היולדות, מוצע לתקן את לוח ב'1 לחוק הביטוח הלאומי, ולהגדיל את הסכומים שמשלם המוסד לביטוח לאומי לבית חולים בשל ימי אשפוז של יולדות, כך שמענק האשפוז יעמוד על סכום של 9,539 שקלים חדשים ליולדת, וכן להגדיל את התוספת למענק האשפוז בשל פג כך שתעמוד על סכום של 144,177 שקלים חדשים.
- העלאת הסכומים כאמור מביאה בחשבון, בין השאר, את הגידול בפועל בהוצאות בתי החולים הממשלתיים, אשר לא גולמו באופן מלא במחיר של יום אשפוז לגבי שנת 2008, שכן מחיר זה נעשה בהתחשב בביטול מס המעסיקים שאושר בחוק ההסדרים לשנת 2008 (ר' חוק ההסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2008), התשס"ח – 2008), בעוד שהביטול כאמור אינו משפיע על ההוצאות בפועל של בתי החולים הממשלתיים. בנוסף, הסכומים האמורים מביאים לידי ביטוי את הגידול בעלויות של בתי החולים הציבוריים הכלליים הנובע ממקרים של רשלנות
- רפואית שמקורה בלידות. כמו כן, הסכומים כוללים עלות בדיקת סינון שמיעה לילוד.
- מוצע לקבוע כי התיקונים המוצעים בלוח ב'1 לחוק הביטוח הלאומי, יחולו על מענק אשפוז המשתלם בעד יום 1 באוגוסט 2009 ואילך.
- לסעיף 146(27), 148(טו), 149(א), סעיף 150(א), וסעיפים 151 ו-152**
- לוח י' בחוק הביטוח הלאומי מתייחס לשיעור דמי הביטוח הלאומי, ובכלל זה גם להקצבות אוצר המדינה למוסד לביטוח לאומי, לפי סעיף 32 לחוק הביטוח הלאומי. לוח י"א עניינו הכנסה מרבית ומזערית לעניין דמי ביטוח.
- מוצע לקבוע, כהוראת שעה, החל ביום 1 באוגוסט 2009 ועד ליום 31 בדצמבר 2010, כי שיעור דמי הביטוח הלאומי הנגבה ממעסיקים יעלה בשיעור של 0.4% (לוח י'), וכי התקרה לתשלום דמי ביטוח לאומי ודמי ביטוח בריאות לפי לוח י"א תעלה, בתקופה האמורה, מחמש פעמים השכר הממוצע במשק לעשר פעמים השכר הממוצע במשק. בשל תוספת ההכנסה הצפויה למוסד לביטוח לאומי, מוצע לצמצם, בהתאמה, את הקצבות אוצר המדינה למוסד לביטוח לאומי בתקופה האמורה.

(ז) סעיפים 176(ב) ו-176א לחוק הביטוח הלאומי, כנוסחם בסעיף 146(12)(ב) ו-13(13) לחוק זה, יחולו לגבי מי שהחל לעבוד בעבודה כאמור באותם סעיפים, ביום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009) ואילך.

(ח) סעיף 183 לחוק הביטוח הלאומי, כנוסחו בסעיף 146(14) לחוק זה, יחול על מי שניתן לגבי מעבדיו צו כאמור בסעיף 182 לחוק הביטוח הלאומי, ביום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009) ואילך.

(ט) סעיפים 224(א) ו-225א לחוק הביטוח הלאומי, כנוסחם בסעיף 146(15) ו-16(16) לחוק זה, יחולו על גמלה המשתלמת ביום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009) ואילך.

(י) תחילתם של סעיפים 244, 247א, 252 ו-256א לחוק הביטוח הלאומי, כנוסחם בסעיף 146(17) עד (20) לחוק זה, ביום כ"ה בטבת התשע"א (1 בינואר 2011), והם יחולו על גמלה המשתלמת בעד היום האמור ואילך.

(יא) סעיף 315 בחוק הביטוח הלאומי, כנוסחו בסעיף 146(21) לחוק זה יחול על תשלום ועל גמלה המשתלמת בעד יום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009) ואילך.

(יב) סעיפים 383א ו-398א לחוק הביטוח הלאומי, כנוסחם בסעיף 146(23) ו-25(25) לחוק זה, יחולו על הצהרה שניתנה או מידע שהעלים תובע או מקבל גמלה, לפי העניין, ביום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009) ואילך, ועל אי-עדכון שינוי שהיה עליו לעדכן לפי הוראות סעיף 383א ביום האמור ואילך.

(יג) סעיף 384 לחוק הביטוח הלאומי, כנוסחו בסעיף 146(24) לחוק זה, יחול לגבי מידע שדרש המוסד ביום תחילתו של חוק זה ואילך, לרבות לגבי תקופה שקדמה ליום האמור.

(יד) לוח ב' לחוק הביטוח הלאומי, כנוסחו בסעיף 146(26) לחוק זה, יחול על מענק אשפוז המשתלם בעד יום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009) ואילך.

(טו) תחילתו של לוח י' לחוק הביטוח הלאומי, כנוסחו בסעיף 146(27) לחוק זה, ביום כ"ה בטבת התשע"א (1 בינואר 2011), והוא יחול על הקצבות אוצר המדינה למוסד ועל דמי ביטוח המשתלמים בעד היום האמור ואילך.

(א) בתקופה שמיום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009) ועד יום כ"ד בטבת התשע"א (31 בדצמבר 2010), ייקרא טור "הכנסה מרבית" שבלוח י"א לחוק הביטוח הלאומי כך –

חוק הביטוח הלאומי 149.
– הוראות שעה
לעניין קצבאות
הזקנה ולוח י"א

(1) בפרט 1, במקום "כפול 5" יקראו "כפול 10";

(2) בפרט 2, במקום "לחמש פעמים" יקראו "ל-10 פעמים".

(ב) בתקופה שמיום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009) ועד יום י"ד בטבת התש"ע (31 בדצמבר 2009) ייקרא חוק הביטוח הלאומי כך –

(1) בסעיף 244 –

(א) בסעיף קטן (א), במקום "16.5%" יקראו "17.0%";

(ב) בסעיף קטן (ב) –

(1) בפסקה (1), בריש, במקום "8.3%" יקראו "8.5%";

(2) בפסקה (2), במקום "5.2%" יקראו "5.4%";

(2) בסעיף 247א, במקום "17.5%" יקראו "18.0%";

(3) בסעיף 252 –

(א) בסעיף קטן (א) –

- (1) בפסקה (1), במקום "16.5%" יקראו "17.0%";
- (2) בפסקה (2), במקום "12.4%" יקראו "12.8%";
- (ב) בסעיף קטן (ב), במקום "7.7%" יקראו "7.9%";
- (ג) בסעיף קטן (ג) –
- (1) בפסקה (1), במקום "10.3%" יקראו "10.6%" ובמקום "7.7%" יקראו "7.9%";
- (2) בפסקה (2), במקום "10.3%" יקראו "10.6%";
- (4) בסעיף 256א, במקום "17.5%" יקראו "18.0%";
- (ג) בתקופה שמיום ט"ו בטבת התש"ע (1 בינואר 2010) ועד יום כ"ד בטבת התשע"א (31 בדצמבר 2010) ייקרא חוק הביטוח הלאומי כך –
- (1) בסעיף 244 –
- (א) בסעיף קטן (א), במקום "16.5%" יקראו "17.4%";
- (ב) בסעיף קטן (ב) –
- (1) בפסקה (1), ברישדה, במקום "8.3%" יקראו "8.7%";
- (2) בפסקה (2), במקום "5.2%" יקראו "5.5%";
- (2) בסעיף 247א, במקום "17.5%" יקראו "18.4%";
- (3) בסעיף 252 –
- (א) בסעיף קטן (א) –
- (1) בפסקה (1), במקום "16.5%" יקראו "17.4%";
- (2) בפסקה (2), במקום "12.4%" יקראו "13.1%";
- (ב) בסעיף קטן (ב), במקום "7.7%" יקראו "8.1%";
- (ג) בסעיף קטן (ג) –
- (1) בפסקה (1), במקום "10.3%" יקראו "10.9%" ובמקום "7.7%" יקראו "8.1%";
- (2) בפסקה (2), במקום "10.3%" יקראו "10.9%";
- (4) בסעיף 256א, במקום "17.5%" יקראו "18.4%".

150. (א) לוח י"א לחוק הביטוח הלאומי, כנוסחו בסעיף 149(א) לחוק זה, יחול על דמי ביטוח המשתלמים בעד התקופה שמיום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009) ועד יום כ"ד בטבת התשע"א (31 בדצמבר 2010).

- (ב) סעיפים 244, 247א, 252 ו-256א לחוק הביטוח הלאומי, כנוסחם בסעיף 149(ב) לחוק זה, יחולו על גמלה המשתלמת בעד התקופה שמיום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009) ועד יום י"ד בטבת התש"ע (31 בדצמבר 2009).
- (ג) סעיפים 244, 247א, 252 ו-256א לחוק הביטוח הלאומי, כנוסחם בסעיף 149(ג) לחוק זה, יחולו על גמלה המשתלמת בעד התקופה שמיום ט"ו בטבת התש"ע (1 בינואר 2010) ועד יום כ"ד בטבת התשע"א (31 בדצמבר 2010).

151. (א) (1) בתקופה שמיום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009) עד יום י"ד בטבת התש"ע (31 בדצמבר 2009), בלוח ב' שבחוק הביטוח הלאומי, בטור שכותרתו "שיעור", במקום "210%" יקראו "173%".

חוק הביטוח
הלאומי – תחולה
לעניין הוראות
השעה שבסעיף
149

חוק הביטוח
הלאומי – הוראות
שעה לעניין לוח
ב'

(2) לוח ב', כנוסחו בפסקת משנה (1), יחול על הקצבות אוצר המדינה המשתלמות בעד התקופה שמיום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009) ועד יום י"ד בטבת התש"ע (31 בדצמבר 2009).

(ב) (1) בתקופה שמיום ט"ו בטבת התש"ע (1 בינואר 2010) עד יום כ"ד בטבת התשע"א (31 בדצמבר 2010), בלוח ב' שבחוק הביטוח הלאומי, בטור שכותרתו "שיעור", במקום "210%" יקראו "164%".

(2) לוח ב', כנוסחו בפסקת משנה (1), יחול על הקצבות אוצר המדינה המשתלמות בעד התקופה שמיום ט"ו בטבת התש"ע (1 בינואר 2010) ועד יום כ"ד בטבת התשע"א (31 בדצמבר 2010).

152. (א) בתקופה שמיום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009) ועד יום כ"ד בטבת התשע"א (31 בדצמבר 2010) יקראו את לוח י' בחוק הביטוח הלאומי כך –
 – הוראת שעה לעניין לוח י'

(1) בטור ג', שכותרתו "אחוזים מההכנסה או מהשכר לפי סעיפים 337(א) ו-340(א)", בכותרת המשנה "על חלק העולה על 60% מהשכר הממוצע", בטור המשנה "לעובד", במקום האחוזים המפורטים בו, יקראו:

1.04"

–

2.24

0.63

0.09

0.25

0.02

2.31

0.21

6.04

"12.83

(2) בטור ג', שכותרתו "אחוזים מההכנסה או מהשכר לפי סעיפים 337(א) ו-340(א)", בכותרת המשנה "על החלק שאינו עולה על 60% מהשכר הממוצע", בטור המשנה "לעובד", במקום האחוזים המפורטים בו, יקראו:

0.16"

–

1.47

0.41

0.02

0.04

0.01

0.41

0.06

1.67

"4.25

(ב) לוח י' לחוק הביטוח הלאומי, כנוסחו בסעיף קטן (א), יחול על דמי ביטוח המשתלמים בעד התקופה שמיום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009) ועד יום כ"ד בטבת התשע"א (31 בדצמבר 2010).

תיקון חוק הבטחת
הכנסה

153. בחוק הבטחת הכנסה, התשמ"א-1980¹⁸⁶ (בפרק זה – חוק הבטחת הכנסה) –

(1) בסעיף 20 –

(א) בכותרת השוליים, במקום "הודעה" יבוא "עדכון פרטים";

(ב) במקום הסיפה החל במילים "המשפחתי" יבוא "המשפחתי, בהכנסותיו או בעניין אחר שלגביהם מסר בעבר מידע למוסד או מידע שלגביו הודיע לו המוסד כי הוא דרוש לצורך קבלת גמלה, והכל אם השינוי עשוי להשפיע על זכאותו לגמלה או על שיעורה";

(2) אחרי סעיף 20 יבוא:

"עונשין 20ב. (א) מקבל גמלה שלא הודיע בכתב למוסד לביטוח לאומי על שינוי שחל במצבו המשפחתי, בהכנסותיו או בעניין אחר העשוי להשפיע על זכאותו לגמלה או על שיעורה, בניגוד להוראת סעיף 20, דינו – שישה חודשי מאסר או קנס לפי סעיף 61(א)(2) לחוק העונשין.

(ב) תובע שמסר הצהרה כוזבת לגבי מידע הדרוש למוסד לביטוח לאומי, לצורך קביעת זכאותו לגמלה או לצורך קביעת גובה הגמלה שלה הוא זכאי או עדכונה או שהעלים מידע כאמור, דינו – שישה חודשי מאסר או קנס לפי סעיף 61(א)(2) לחוק העונשין";

(3) בתוספת השניה, במקום טור א' יבוא:

"טור א'

מי שהגיע לגיל הפרישה ומי שמקבל קצבת זקנה, שאירים או תלויים
לפי חוק הביטוח

אם מלאו לו 80 שנים	אם טרם מלאו לו 80 שנים
32.4%	30.4%"
48.1%	45.2%
58.2%	55.3%
68.3%	65.4%
53.1% פחות הסכום הבסיסי לילד	50.2% פחות הסכום הבסיסי לילד
63.2% פחות הסכום הבסיסי לילד	60.3% פחות הסכום הבסיסי לילד
53.1% פחות הסכום הבסיסי לילד	50.2% פחות הסכום הבסיסי לילד
63.2% פחות הסכום הבסיסי לילד.	60.3% פחות הסכום הבסיסי לילד

חוק הבטחת
הכנסה – תחילה
ותחולה

154. (א) סעיפים 20 ו-20ב לחוק הבטחת הכנסה, כנוסחם בסעיף 153(1) ו-(2) לחוק זה, יחולו על הצהרה שניתנה או מידע שהעלים תובע או מקבל גמלה, לפי העניין, ביום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009) ואילך ועל אי-עדכון שינוי שהיה עליו לעדכן לגביו לפי הוראות סעיף 20 ביום האמור ואילך.

¹⁸⁶ ס"ח התשמ"א, עמ' 30.

(ב) תחילתה של התוספת השניה לחוק הבטחת הכנסה, כנוסחה בסעיף 153(3) לחוק זה, ביום כ"ה בטבת התשע"א (1 בינואר 2011), והיא תחול על גמלה המשתלמת בעד היום האמור ואילך.

155. בתקופה שמיום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009) ועד יום י"ד בטבת התש"ע (31 בדצמבר 2009) יקראו את טור א' שבתוספת השניה בחוק הבטחת הכנסה, כך –

תיקון חוק הבטחת הכנסה – הוראת שעה לשנת 2009

"טור א"

מי שהגיע לגיל הפרישה ומי שמקבל קצבת זקנה, שאירים או תלויים לפי חוק הביטוח

אם מלאו לו 80 שנים	אם טרם מלאו לו 80 שנים
31.4%	29.4%"
46.5%	43.7%
56.6%	53.8%
66.7%	63.9%
51.6% פחות הסכום הבסיסי לילד	48.7% פחות הסכום הבסיסי לילד
61.6% פחות הסכום הבסיסי לילד	58.8% פחות הסכום הבסיסי לילד
51.6% פחות הסכום הבסיסי לילד	48.7% פחות הסכום הבסיסי לילד
61.6% פחות הסכום הבסיסי לילד:	58.8% פחות הסכום הבסיסי לילד

156. בתקופה שמיום ט"ו בטבת התש"ע (1 בינואר 2010) ועד יום כ"ד בטבת התשע"א (31 בדצמבר 2010) יקראו את טור א' שבתוספת השניה בחוק הבטחת הכנסה, כך –

חוק הבטחת הכנסה – הוראת שעה לשנת 2010

"טור א"

מי שהגיע לגיל הפרישה ומי שמקבל קצבת זקנה, שאירים או תלויים לפי חוק הביטוח

אם מלאו לו 80 שנים	אם טרם מלאו לו 80 שנים
31.9%	29.9%"
47.3%	44.4%
57.4%	54.5%
67.5%	64.6%
52.3% פחות הסכום הבסיסי לילד	49.4% פחות הסכום הבסיסי לילד
62.4% פחות הסכום הבסיסי לילד	59.5% פחות הסכום הבסיסי לילד
52.3% פחות הסכום הבסיסי לילד	49.5% פחות הסכום הבסיסי לילד
62.4% פחות הסכום הבסיסי לילד:	59.5% פחות הסכום הבסיסי לילד

157. (א) התוספת השניה לחוק הבטחת הכנסה, כנוסחה בסעיף 155 בחוק זה, תחול על גמלה המשתלמת בעד התקופה שמיום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009) עד יום י"ד בטבת התש"ע (31 בדצמבר 2009).

חוק הבטחת הכנסה – תחולה לעניין הוראות השעה שבסעיפים 155 ו-156

(ב) התוספת השניה לחוק הבטחת הכנסה, כנוסחה בסעיף 156 בחוק זה, תחול על גמלה המשתלמת בעד התקופה שמיום ט"ו בטבת התש"ע (1 בינואר 2010) ועד יום כ"ד בטבת התשע"א (31 בדצמבר 2010).

(1) אחרי סעיף 8 יבוא:

"חובת עדכון פרטים 8א. הזוכה יודיע בכתב למוסד בתוך שלושים ימים, על כל שינוי שחל במצבו המשפחתי, בהכנסותיו או בעניין אחר, שלגביהם מסר בעבר מידע למוסד או בעניין שלגביו הודיע לו המוסד כי הוא דרוש לצורך קבלת התשלום, והכל אם השינוי עשוי להשפיע על זכאותו לתשלום או על שיעורו";

(2) בסעיף 17, האמור בו יסומן "(ג)", ולפניו יבוא:

"(א) זוכה שמסר הצהרה כוזבת, לגבי מידע הדרוש למוסד, לצורך קביעת זכאותו לתשלום או לצורך קביעת גובה התשלום שלו הוא זכאי או עדכונה, או שהעלים מידע כאמור, דינו – שישה חודשי מאסר או קנס לפי סעיף 61(א)(2) לחוק העונשין.

(ב) זוכה שלא הודיע בכתב למוסד על שינוי שחל במצבו המשפחתי, בהכנסותיו או בעניין אחר העשוי להשפיע על זכאותו לתשלום או על שיעורו, בניגוד להוראת סעיף 8א, דינו – שישה חודשי מאסר או קנס לפי סעיף 61(א)(2) לחוק העונשין."

159. סעיפים 8א ו-17 לחוק המזונות, כנוסחם בסעיף 158 לחוק זה, יחולו על הצהרה שניתנה או מידע שהעלים זוכה ביום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009) ועל אי-עדכון פרטי שינוי שהיה עליו לעדכן לגביו לפי הוראות סעיף 8א, ביום האמור ואילך.

160. בחוק העבירות המינהליות, התשמ"ו-1985¹⁸⁸, בטור א', בתוספת הראשונה בסופה יבוא:

"חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995;

חוק הבטחת הכנסה, התשמ"א-1980;

חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, התש"ל-1970¹⁸⁹;

חוק המזונות (הבטחת תשלום), התשל"ב-1972."

161. בחוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, התש"ל-1970 (להלן – חוק התגמולים), אחרי סעיף 19 יבוא:

"חובת עדכון פרטים 19א. מקבל תגמול יודיע בכתב למוסד בתוך שלושים ימים, על כל שינוי שחל במצבו המשפחתי, בהכנסותיו או בעניין אחר שלגביהם מסר בעבר מידע למוסד או בעניין שלגביו הודיע לו המוסד כי הוא דרוש לצורך קבלת התגמול, והכל אם השינוי עשוי להשפיע על זכאותו לתגמול או על שיעורו.

עונשין 19א. (א) תובע שמסר הצהרה כוזבת, לגבי מידע הדרוש למוסד לביטוח לאומי, לצורך קביעת זכאותו לתגמול או לצורך קביעת גובה התגמול שלו הוא זכאי או עדכונה או שהעלים מידע כאמור, דינו – שישה חודשי מאסר או קנס לפי סעיף 61(א)(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977¹⁹⁰.

¹⁸⁷ ס"ח התשל"ב, עמ' 87.

¹⁸⁸ ס"ח התשמ"ו, עמ' 31.

¹⁸⁹ ס"ח התש"ל, עמ' 126.

¹⁹⁰ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

חוק התגמולים
לנפגעי פעולות
איבה – תחולה

תיקון חוק להגדלת
שיעור ההשתתפות
בכוח העבודה
ולצמצום פערים
חברתיים (מס
הכנסה שלילי)

סימן א' – תחולה

תיקון פקודת
מס הכנסה

סעיפים 163 ו-164

¹⁹¹ ס"ח התשס"ח, עמ' 84 ועמ' 796.
¹⁹² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120; ס"ח התשס"ט, עמ' 128.

(ב) מקבל תגמול שלא הודיע בכתב למוסד לביטוח לאומי על שינוי שחל במצבו המשפחתי, בהכנסותיו או שינוי אחר העשוי להשפיע על זכאותו לתגמול או על שיעורה, בניגוד להוראות סעיף 19, דינו – שישה חודשי מאסר או קנס לפי סעיף 61(א)(2) לחוק העונשין¹⁹¹;

162. סעיפים 19 ו-190 לחוק התגמולים, כנוסחם בסעיף 161 לחוק זה, יחולו על הצהרה שניתנה או על מידע שהעלים תובע או מקבל תגמול, לפי העניין, ביום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009) אילך ועל אי עדכון פרטי שינוי שהיה עליו לעדכן לגבי לפי הוראות סעיף 19, ביום האמור ואילך.

פרק כ"ח: מסים

סימן א': מס הכנסה שלילי

163. בחוק להגדלת שיעור ההשתתפות בכוח העבודה ולצמצום פערים חברתיים (מס הכנסה שלילי), התשס"ח-2007¹⁹¹ (להלן – חוק להגדלת שיעור ההשתתפות) –
(1) בסעיף 26(ג), במקום "בשנות המס 2008 ו-2009 ישולם מענק בעד חודשי עבודה בפועל בשנות המס 2007 ו-2008" יבוא "בכל אחת משנות המס 2008 עד 2011, ישולם מענק בעד חודשי עבודה בפועל בשנת המס שקדמה לה";
(2) בסעיף 27(ב), במקום "לגבי שנת המס 2008" יבוא "לגבי כל אחת משנות המס 2008 עד 2010".

164. (א) סעיף 26(ג) לחוק להגדלת שיעור ההשתתפות כנוסחו בסעיף 163(1) לחוק זה יחול לגבי מענק המשתלם בעד חודשי עבודה בפועל בשנות המס 2009 ו-2010.
(ב) סעיף 27(ב) לחוק להגדלת שיעור ההשתתפות כנוסחו בסעיף 163(2) לחוק זה יחול לגבי הכנסה חודשית ממוצעת שהופקה בשנות המס 2009 ו-2010.

סימן ב': תיקון פקודת מס הכנסה

165. בפקודת מס הכנסה¹⁹² (להלן – הפקודה) –
(1) בסעיף 3(ה4), במקום הרישה עד המילים "ורווחים אחרים שקיבל" יבוא "ריבית ורווחים אחרים, שקיבל יחיד" והמילים "לקיפת הגמל או" – יימחקו;

דבריו הסבר

הכנסה חודשית ממוצעת שהופקה בידי עצמאי בשנת 2008 ישולם רק לעצמאי שהוא תושב אזור שילוב, כהגדרתו בסעיף 26(ג) לחוק. מטעמים תקציביים מוצע כי החלת החוק האמור באופן הדרגתי תימשך גם בשנים 2009 ו-2010, כך שתחולה ארצית של מס הכנסה שלילי תהא בעד הכנסות מעבודה ובעד הכנסה חודשית ממוצעת, לפי העניין, של שנת 2011 ואילך.

סעיף 165(1) ו-165(2) ו-171(א)

סעיפים 3(ה4) ו-9(א18) לפקודת מס הכנסה (להלן – הפקודה) קובעים הוראות לעניין מיסוי רווחים הנובעים מכספים שהופקדו בקופות גמל הוניות החל בשנת המס 2003. עד לשנת המס 2002 רווחים שנצברו בקופות גמל

פרק כ"ח בפרק כ"ח להצעת החוק, מוצע לתקן הוראות כללי שונות בפקודת מס הכנסה ובחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975. נוסח ההוראות שמוצע לבטלן או להחליפן בפרק זה, מובא בנספח לדבריו ההסבר.

ביום י"ח בטבת התשס"ח (27 בדצמבר 2007) פורסם החוק להגדלת שיעור ההשתתפות בכוח העבודה ולצמצום פערים חברתיים (מס הכנסה שלילי), התשס"ח-2007 (ס"ח התשס"ח, עמ' 84). סעיף 26(ג) לחוק האמור קובע כי מענק בעד חודשי עבודה בפועל בשנות המס 2007 ו-2008 ישולם רק לעובד שהוא תושב אזור שילוב, כהגדרתו באותו סעיף. בהתאמה, סעיף 27(ב) לחוק האמור קובע כי מענק בעד

(א) בפסקה (2)ג, בסופה יבוא:

"(3) לעניין הכנסתה של קופת גמל מדיבידנד, מריבית או מהפרשי הצמדה שהתקבלו מאת חבר בני אדם – על אף האמור בפסקה (3) להגדרה "שליטה" ובפסקה (1) להגדרה "החזקה מהותית", שבפסקת משנה (ב), החזקת אחד או יותר מאמצעי השליטה בחבר בני האדם בידי קופת גמל או בידי כמה קופות גמל, בשיעור המביא אותם לשליטה בחבר בני האדם או להחזקה מהותית בו, לא תהווה שליטה או החזקה מהותית, לפי העניין, אם השינוי בשיעור נעשה בעקבות הסדר חוב עם חבר בני האדם, ובלבד שמתקיימים תנאים שקבע שר האוצר לשם הגבלת היכולת של קופת הגמל או קופות הגמל, לפי העניין, לכונן את פעילות חבר בני האדם, לרבות הוראות בעניין צמצום שיעור האחזקה באותו חבר בני אדם בתוך תקופה שיקבע ולעניין אופן החזקת אמצעי השליטה; לעניין זה, "הסדר חוב" – קבלת אמצעי שליטה, במישרין או בעקיפין, בחבר בני אדם, במועד החל בתקופה שתחילתה ביום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009) וסיומה בתום שנתיים מהמועד האמור, חלף חוב שאותו חבר בני אדם חב לקופת הגמל לפני התקופה האמורה, כולו או חלקו";

ד ב ר י ה ס ב ר

בסופו של דבר, על ציבור החוסכים. בשל הצורך להקטין את העלויות התפעוליות בגין שימור "ההיסטוריה" לאורך השנים, כאמור לעיל, ובשל הצורך להקל בנטל המס על חוסכים בקופות גמל לנוכח ההפסדים בחיסכון הפנסיוני שספגו במהלך שנת 2008, מוצע לתקן את סעיפים 3(ה4) ו-9(18) ולמחוק את סעיף 9(18א) לפקודה, כך שיבוטל המס החל על רווחים שנצברים בקופות הגמל לתגמולים, והכל בגין הפקדות שביצעו במהלך השנים 2003 עד 2007, ובלבד שמדובר ב"משיכה כדין" ובסכומים שאינם חייבים במס לפי סעיף 3(ד) או סעיף 87 לפקודה.

מוצע כי תחולת התיקון תהא לגבי ריבית ורווחים שמקורם בתשלומי היחיד לקופת הגמל, שהופקדו במהלך השנים 2003 עד 2007, וששולמו לו על ידי הקופה החל ביום 1.7.2009.

אבדן הכנסות המדינה העתידיות מהמס שהיה מוטל על כספים שהופקדו בקופות גמל במהלך השנים 2003 עד 2007 מוערך בכ-60 מיליון ש"ח (נכון לסוף שנת 2008).

סעיף 165(2)א וסעיף 171ב

לפי סעיף 9(2) לפקודה, הכנסה של קופת גמל מתאגיד מסוים תהא פטורה ממס ובלבד שהיא מחזיקה עד 20% מאמצעי השליטה של התאגיד, או שהיא מחזיקה, יחד עם גופים פטורים אחרים, לרבות קופות גמל אחרות, בשיעור העולה על 50% מאמצעי השליטה בחברה. הוראה זו באה לעגן את תפקידן של קופות הגמל וקרנות הפנסיה כגופים פיננסיים ולא כגופים ריאליים.

בעקבות המשבר הפיננסי העולמי, חברות רבות מתקשות לעמוד בתנאים להחזר ומתקשות למחזר את החוב שלהן. מצב זה עלול לפגוע באופן מהותי בחסכונות הציבור המנוהלים באמצעות גופים מוסדיים, אשר נתנו אשראי לאותן חברות, לרבות באמצעות רכישת אגרות חוב

הונית היו פטורים ממס. סעיפים 3(ה4) ו-9(18א) לפקודה תוקנו במסגרת החוק לתיקון פקודת מס הכנסה (תיקון מס' 132), התשס"ב-2002 (ס"ח התשס"ב, עמ' 530). בהתאם להוראות אלה, רווחים שנצברו בקופת הגמל בגין הפקדות החל בשנת 2003, אשר לא מתקיימים לגביהם כל התנאים האלה, חייבים במס: הם נובעים מהפקדה שנתית עד לסכום תקרת ההפקדה המוטבת (כ-20,000 ש"ח); משיכת הכספים התבצעה בגיל 67 (לגבר) או 64 (לאישה) לפחות, והיא נעשתה רק לאחר 15 שנות ותק לפחות בחשבון העמית בקופה או 5 שנות ותק לגבי מי שהתחיל להפקיד החל בגיל הזכאות.

בתחילת שנת 2008, במסגרת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תיקון מס' 3), התשס"ח-2008 (ס"ח התשס"ח, עמ' 160) (להלן – תיקון 3), בוצעה רפורמה בשוק מוצרי החיסכון הפנסיוני שתכליתה היתה ביטול קופות הגמל ההונית. במסגרת הרפורמה נקבע כי כל ההפקדות החדשות, קרי משנת 2008 ואילך, למוצרי חיסכון פנסיוני יהיו לקופות גמל לקצבה. רווחים שנצברו מהפקדות אלה כלולים בקצבה החדשה המשתלמת מקופת הגמל לקצבה, ועל כן הוראות סעיפים 3(ה4) ו-9(18א) האמורות אינן רלוונטיות לגביהן.

מכאן שלאחר תיקון 3 נוצר בחשבון החוסך מעין "אי" בגין הפקדות שביצעו בין השנים 2003 עד 2007, אשר שאלת החיוב במס לגבי הרווחים שנצברו בגין צריכה להמשיך ולהיבחן בהתאם לתנאים המפורטים לעיל, בעת משיכתם על ידי החוסך. עובדה זו מחייבת את הגופים המנהלים לשמור ולתעד את "ההיסטוריה" בגין ההפקדות שנעשו בתקופה הקובעת, לרבות, קרן ההפקדה, חישוב הרווח הנומינלי וההצמדה בגין אותן הפקדות, לאורך עשרות שנים, עד למועד משיכת הכסף מהקופה. שמירת "ההיסטוריה" גוררת עלויות תפעוליות גבוהות המושגות,

(ב) בפסקה (18) –

(1) בכותרת, במקום "הפרשי הצמדה" יבוא "רווחים";

(2) במקום "הפרשי הצמדה" יבוא "ריבית, הפרשי הצמדה ורווחים אחרים";

(ג) פסקה (18א) – תימחק;

(3) בסעיף 11(ב) –

(א) בפסקה (1), במקום "13%" יבוא "11%";

(ב) בפסקה (2), במקום "25%" יבוא "21%";

(ג) בפסקה (3) –

(1) בפסקת משנה (א), במקום "25%" יבוא "21%";

(2) בפסקת משנה (ב), במקום "20%" יבוא "17%";

(3) בפסקת משנה (ג), במקום "16%" יבוא "14%";

(4) בפסקאות משנה (ד) ו-(ה), במקום "13%" יבוא "11%";

ד ב ר י ה ס ב ר

מוצע כי תחילתו של התיקון המוצע לסעיף 9(2) לפקודה תהא ביום תחילתן של תקנות שקבע שר האוצר, כאמור לעיל.

סעיף 166 וסעיף 171(ג)

בסעיף 11 לפקודה, נקבעו הטבות מס לתושבי יישובים מסוימים (כ־160 יישובים). הטבות המס נקבעו בצורה של זיכוי ממס – משמע, הפחתה מסך המס שבו חייב הנישום על פי הדין. הפחתת המס מחושבת כמכפלה של שיעור הזיכוי בסך ההכנסה החייבת מיגיעה אישית (עד לתקרת הכנסה). שיעורי הזיכוי הקבועים כיום בסעיף 11 הם 13%, 16%, 20% ו־25%, והתקרה לצורך חישוב הזיכוי היא 142,800 ש"ח או 214,320 ש"ח, לפי העניין (הסכומים נכונים לשנת המס 2009). שיעורי הזיכוי נשארים קבועים על פני זמן ואילו התקרות מתעדכנות מדי שנה לפי שיעור עליית המדד.

בשנים האחרונות מתקיים תהליך של הפחתת שיעורי מס ההכנסה על יחידים, כך ששיעור המס הממוצע שמשולם בכל רמת הכנסה נתונה, יורד בהדרגה על פני זמן. שיעורי מס הכנסה ומדרגות המס, יחד עם נקודות זיכוי לסוגי תושבים שונים, יוצרים את סף המס – סכום שממנו מתחילים לשלם מס. ביישובים שנהנים מהטבות מס, סף המס גבוה יותר והוא מושפע משיעור הזיכוי מהמס ומתקרת ההטבה. בעבר, במהלך השנים שבהן בוצעו הפחתות מס, לא נערך שינוי מקביל בשיעורי הזיכוי לפי סעיף 11. כך, נוצר מצב שסף המס של התושבים באותם יישובים עלה, וחלק משמעותי של תושבי אותם יישובים מוטבים, בעלי הכנסות גבוהות, אינם מחוייבים כלל בתשלום מס הכנסה.

לאור הפחתות המס הצפויות בשנים 2011 עד 2016, כמוצע בסעיפים 166(12) ו־167 להצעת החוק, המגמה האמורה תגדל, כך שקבוצה גדולה יותר מבין תושבי היישובים המוטבים, בעלי הכנסה מיגיעה אישית, "יצאו" ממעגל משלמי המסים והיקף ההטבה יתרחב, וזאת שלא

של החברות. הגופים המוסדיים מחוייבים, מתוקף חובת הנאמנות שבה הם חבים, לנקוט באמצעים להחזר החוב, לרבות בדרך של הסדרי חוב, אשר יאפשרו ללווים לקיים את התחייבויותיהם כלפיהם במידת האפשר. אחד האמצעים המקובלים בהסדרי חוב הוא המרת החוב, כולו או חלקו, להון מניות בחברה הלווה או קבלת אמצעי שליטה בבטוחה להחזר החוב (להלן – הסדר המרה לאמצעי שליטה). הסדרי המרה לאמצעי שליטה הם פשוטים ומהירים באופן יחסי ומאפשרים לחברות מנהלות של קופות גמל להשתתף ברווחי החברות בעת שיעלו שוב על תוואי של צמיחה ולהפחית את הסיכון הגלום בחוב.

בשל המגבלות הקבועות בסעיף 9(2) לפקודה לגבי שיעורי ההחזקה המזכים בפטור ממס, ישנה סבירות גבוהה כי חברות מנהלות ימנעו מהסדרי חוב בעבור קופות הגמל שבניהולן הכוללים מרכיב של המרת החוב, כולו או חלקו, בהון מניות, וזאת משיקולי מס בלבד ובאופן שלא יעלה בקנה אחד עם טובתם של החוסכים באמצעותן. לאור האמור, מוצע לקבוע, כהוראת שעה לשנתיים, החל מיום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009), כי אם בעקבות ביצוע הסדר חוב שבוצע במהלך התקופה האמורה קיבלה קופת גמל, חלק החוב, אמצעי שליטה בתאגיד שחייב לה את החוב נושא ההסדר, כך ששיעור "ההחזקה המהותית", כהגדרתה בסעיף 9(2) לפקודה, של הקופה עלה על שיעור של 20% או ששיעור אחזקתם של כל קופות הגמל יחד עלה על 50%, לא יפגע הדבר בפטור שלו זכאית קופת הגמל מכוח הסעיף האמור, וזאת רק לגבי הכנסותיה הפסיביות הנובעות מהחזקתה, קרי הכנסה מדיבידנד, מריבית ומהפרשי הצמדה ששולמו על ידי התאגיד שעמו ערכה את הסדר החוב, הכול בתנאים שיקבע שר האוצר לשם הגבלת היכולת של קופות הגמל לכוון את פעילות התאגיד, לרבות הוראות בעניין צמצום שיעור האחזקה באותו תאגיד בתוך תקופה שתיקבע ולעניין אופן החזקת המניות.

(4) בסעיף 14, במקום סעיף קטן (ד) יבוא:

“(ד) (1) שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי להאריך את התקופות המפורטות בפסקאות משנה (א) עד (ח), כולן או חלקן, לגבי יחיד שהיה לתושב ישראל לראשונה או לגבי תושב חוזר ותיק, לתקופה שלא תעלה על עשר שנות מס, ובלבד שביצע השקעה משמעותית בישראל שיש בה כדי לקדם יעדים לאומיים הנוגעים למשק המדינה, בתוך שנתיים מהמועד שהיה לתושב ישראל לראשונה או לתושב חוזר ותיק, לפי העניין, או בתוך שנתיים מיום כניסתו לתוקף של תקנות לפי פסקה זו, לפי המאוחר מביניהם, ורשאי שר האוצר לקבוע תקופות הארכה שונות, בהתחשב בין השאר, בסוג ההשקעה, בהיקפה ובמיקומה הגאוגרפי, והכל בתנאים ובתיאומים שקבע:

ד ב ר י ה ס ב ר

הפרט והן ברמת ההיקף הכולל של הטבות המס. ההפחתות בשיעורי ההטבה נבנו כך שיישמרו, בקירוב, ספי המס הקיימים היום (במחירים קבועים של שנת 2009). ההפחתה בשיעורי הזיכוי ממס הקבועים בסעיף 11 לפקודה, תלויה בפרמטרים של כל אחד ממסלולי ההטבה (שיעור הזיכוי ותקרת הכנסה לעניין חישוב ההטבה) והיא נעה בין 1-2 נקודות אחוז בשנים 2012-2013, 3-2 נקודות אחוז בשנים 2014-2015, ו-4-2 נקודות אחוז בשנת 2016 ואילך (הכל במצטבר ביחס למצב הקיים לפני התיקון), כדלקמן:

בהתאם לכוונתו המקורית של סעיף 11 לפקודה. לפיכך, לאור הפחתת שיעורי המס על יחידים מוצע, החל בשנת 2012, לקבע את היקף ההטבה הנוכחי הניתן לפי סעיף 11 לפקודה לכל תושב יישוב המנוי בו, כך שלא יהיה שינוי ביחס למצב החוקי הנוכחי. בהתאם למתווה הפחתת שיעורי המס החלים על הכנסתו של יחיד מיגיעה אישית, כאמור בסעיפים 165(12) ו-167 להצעת החוק, חושבו בקירוב ההפחתות הנדרשות בשיעורי ההטבות שנקבעו בסעיף 11 לפקודה, הכל כדי לשמר את המצב הקיים הן ברמת

2016	2015-2014	2013-2012	2010-2009
11.0%	11.0%	12.0%	13.0%
14.0%	14.0%	15.0%	16.0%
17.0%	18.0%	19.0%	20.0%
21.0%	22.0%	23.0%	25.0%

להלן חישוב של ספי המס במסלולי ההטבות השונים הקבועים בפקודה, לאחר הפעלת עדכון שיעורי ההטבה. כל הסכומים הם בשקלים חדשים לחדש, במחירים קבועים של שנת 2009.

2016		2014		2012		2009		תקרת הכנסה שנתית
סך מס	אחוז הטבה	סך מס	אחוז הטבה	סך מס	אחוז הטבה	סך מס	אחוז הטבה	
12,489	11.0%	12,489	11.0%	12,771	12.0%	12,433	13%	142,800
12,987	11.0%	12,987	11.0%	13,517	12.0%	12,841	13%	214,320
13,976	14.0%	13,976	14.0%	14,144	15.0%	13,623	16%	142,800
15,464	17.0%	15,959	18.0%	15,974	19.0%	15,210	20%	142,800
17,447	21.0%	17,884	22.0%	17,772	23.0%	17,193	25%	142,800
22,099	21.0%	22,405	22.0%	22,194	23.0%	21,624	25%	214,320

- (א) תקופת הפטור האמורה בסעיף קטן (א);
- (ב) התקופה האמורה בפסקה (ב)(2) להגדרה "תושב ישראל" או "תושב";
- (ג) התקופה האמורה בפסקה (2) להגדרה "חברת משלח יד זרה", ובהגדרה "הכנסה של בעלי המניות תושבי ישראל", שבסעיף 5(ה);
- (ד) התקופה האמורה בהגדרה "תושב ישראל" שבסעיף 75(א)(15);
- (ה) התקופה האמורה בסעיף 75(א)(1) ו-7(ג)(א);
- (ו) התקופה האמורה בסעיף 97(ב)(1);
- (ז) התקופה האמורה בסעיף 134ב;
- (ח) התקופה האמורה בסעיף 135(1)(ב).
- (2) שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לקבוע כי תקנות שנקבעו לפי פסקה (1), יחולו גם על יחיד כאמור באותה פסקה שביצע את ההשקעות בישראל לפני המועד שהיה לתושב ישראל לראשונה או לתושב חוזר ותיק או לפני כניסתו לתוקף של תקנות שנקבעו לפי הפסקה האמורה, בתנאים ובתיאומים שיקבע;
- (5) בסעיף 140 –
- (א) במקום סעיף קטן (א) יבוא:
- "(א) בחישוב המס של יחיד תושב ישראל (בסעיף זה – יחיד) תובא בחשבון מחצית נקודת זיכוי אם הוא זכאי לקבל תואר אקדמי ראשון או תואר אקדמי שני ממוסד להשכלה גבוהה";
- (ב) בסעיף קטן (ב), במקום "נקודת זיכוי אחת או מחצית נקודת זיכוי כאמור בסעיף זה, לפי הענין" יבוא "מחצית נקודת זיכוי כאמור בסעיף זה";

ד ב ר י ה ס ב ר

עוד מוצע לקבוע, כי כדי ליהנות מהארכת תקופת ההטבה כאמור, על היחיד לבצע השקעה משמעותית בישראל, שיש בה כדי לקדם יעדים לאומיים הנוגעים למשק המדינה. ההשקעה צריכה להתבצע בתוך שנתיים מיום כניסתו לתוקף של תקנות שיוקנו או בתוך שנתיים ממועד הגעתו לישראל, לפי המאוחר, ואולם היא יכולה להתבצע גם טרם כניסתו לתוקף של תקנות או טרם עלייתו. במסגרת חקיקת המשנה, יוכל השר לקבוע תקופות הארכה שונות, בהתחשב, בין השאר, בסוג ההשקעה, בהיקפה ובמיקומה הגאוגרפי וכיו"ב תנאים שיש בהם כדי לקדם יעדים לאומיים הנוגעים למשק המדינה, הכל בתנאים ובתיאומים שיקבע השר.

מוצע כי התיקון המוצע לסעיף 14(ד) יחול על מי שהיה לתושב ישראל לראשונה או לתושב חוזר ותיק ביום י"א בטבת התשס"ז (1 בינואר 2007) ואילך, וזאת בהתאמה לתחולה שנקבעה בתיקון 168.

סעיף 165(5) ו-6(6) וסעיף 171(ה)

לפי סעיף 140 לפקודה, יחיד שסיים תואר אקדמי ראשון זכאי לנקודת זיכוי אחת במשך מספר שנות מס

סעיף 165(4), (8) עד (10) וסעיף 171(ד)

במסגרת החוק לתיקון פקודת מס הכנסה (תיקון מס' 168 והוראת שעה), התשס"ח-2008 (ס"ח התשס"ח, עמ' 902) (להלן – תיקון 168) הורחבו, בין השאר, הטבות המס הניתנות לעולים חדשים גם לגבי תושבים חוזרים ותיקים, ונקבע פטור ממס ופטור מחובת דיווח על הכנסותיהם מכל המקורות, שהופקו מחוץ לישראל, במשך 10 שנים (להלן – תקופת ההטבה), בלא נפקות לעובדה האם הנכס ממנו מופקת ההכנסה היה ליחיד לפני שעלה או חזר לישראל, לפי העניין. במסגרת התיקון האמור, לא תוקן סעיף 14(ד) לפקודה, המסמך את שר האוצר להאריך את תקופת ההטבה ובלבד שהיחיד ביצע השקעות בישראל לפני שעלה ארצה. נוסח הסעיף הקיים אינו תואם את התיקון שנעשה במסגרת תיקון 168, ומוצע לשנותו כך שיוסמך שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, להאריך את תקופת ההטבות, כפי שיפורט להלן. לאור היקף ההטבות שניתנו במסגרת תיקון 168 לעומת הדין שקדם לו, מוצע להגביל את סמכות שר האוצר, כך שלא יהיה ניתן להאריך את תקופת ההטבות לתקופה העולה על עשר שנות מס.

(ג) בסעיף קטן (ג), במקום "נקודת זיכוי אחת" יבוא "מחצית נקודת זיכוי" ובמקום "ומחצית נקודת זיכוי כאמור בסעיף זה בעבור" יבוא "ובעבור";
(ד) בסעיף קטן (ד) –

(1) בפסקה (1), במקום "נקודת זיכוי אחת, בשלוש שנות מס, ומחצית נקודת זיכוי, בשתי שנות מס" יבוא "מחצית נקודת זיכוי, בחמש שנות מס";

(2) בפסקה (2), במקום "נקודת זיכוי אחת" יבוא "מחצית נקודת זיכוי";

(ה) בסעיף קטן (ה), המילים "נקודת זיכוי אחת או" ו"לפי העניין" – יימחקו;

(6) בסעיף 40ה, במקום הסיפה החל במילים "לבחור אם יובאו" יבוא "למחצית נקודת זיכוי לפי סעיף 40 או לפי סעיף 40ד, לפי בחירתו";

(7) בסעיף 75א, המילים "וכן בדבר שיעור המס שיחול על הכנסתו האמורה" – יימחקו;

(8) בסעיף 75ז(ה), במקום "לפי סעיפים 14(א) או (ג)" יבוא "לפי סעיפים 14(א), (ג) או (ד)";

(9) בסעיף 75יא(א), במקום "לפי סעיפים 14(א) או (ג)" יבוא "לפי סעיפים 14(א), (ג) או (ד)";

(10) בסעיף 75יב(ו), במקום "לפי סעיפים 14(א) או (ג)" יבוא "לפי סעיפים 14(א), (ג) או (ד)";

(11) בסעיף 94(א)(2), בהגדרה "הרווחים הראויים לחלוקה עד המועד הקובע", בסופה יבוא "בהפחתת סכום ההכנסה מדיבידנד שחויבה במס לפי הוראות סעיף 168 לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט-2009";

ד ב ר י ה ס ב ר

1996 ותקנות מס הכנסה (ספורטאי חוץ), התשנ"ח-1998. לפי התקנות האמורות זכאים עיתונאי חוץ, במשך שלוש השנים הראשונות לשהותם בארץ, וספורטאי חוץ, במשך ארבע השנים הראשונות לשהותם בארץ, לנכות את דמי השכירות ששילמו בעד דירה ששכרו בישראל, הוצאות לינה וארוחות, וכן לשלם מס בשיעור של 25% בלבד על הכנסתם החייבת לאחר ניכוי ההוצאות האמורות. מוצע לתקן את סעיף 75א לפקודה, ולבטל את הסמכת שר האוצר לקבוע שיעורי מס מופחתים כאמור לעיל, מהטעם שאין הצדקה לקביעת שיעור מס מופחת על הכנסתם החייבת עיתונאי חוץ מעבודה עיתונאית וביחס להכנסתו של ספורטאי חוץ מעיסוק בספורט, ומהטעם שקיומם של שיעורי מס מיוחדים יוצר תקדים לא מוצדק ומפלה ביחס לאוכלוסיות אחרות.

מוצע כי התיקון האמור יחול החל ביום ו' בטבת התש"ע (1 בינואר 2010). לגבי הכנסה שהופקה החל מאותו יום.

סעיף 165(11), סעיף 168 וסעיף 171(ז)

סעיף 94 לפקודה קובע כי במכירת מניה של חברה שמניותיה אינן רשומות בבורסה (או של חברה שמניותיה רשומות כמפורט בסעיף 94(א1) לפקודה לגבי רווחים שנצברו החל ביום 1 בינואר 2006) על ידי יחיד, אם יום רכישת המניות הנמכרות היה לפני 1 בינואר 2003 (להלן – המועד הקובע), או על ידי חבר בני אדם, שיעור המס על חלקו של המוכר ברווחים הראויים לחלוקה בחברה יהיה שיעור המס שהיה חל עליהם אילו היו מתקבלים כדיבידנד

כמספר שנות לימודיו ולא יותר משלוש שנות מס, ויחיד שסיים תואר אקדמי שני זכאי למחצית נקודת זיכוי כאמור במשך לא יותר משתי שנות מס. מוצע לקבוע כי גם מסיימי תואר אקדמי ראשון יהיו זכאים למחצית נקודת זיכוי בלבד, וזאת בלי לשנות את תקופת הזכאות. בהתאמה, מוצע לתקן את ההוראות החלות לגבי מסיימי תואר אקדמי ברפואה או ברפואת שיניים ולגבי מסיימי מסלול ישיר לתואר אקדמי שלישי. לפי הדין הקיים, מסיימי תארים כאמור, זכאים לנקודת זיכוי אחת בשלוש שנות מס ולמחצית נקודת זיכוי בשתי שנות המס שלאחריהן. בהתאם למוצע לגבי יחיד שסיים תואר אקדמי ראשון, מוצע כי מסיימי תארים כאמור יהיו זכאים רק למחצית נקודת זיכוי בגין התקופות האמורות.

מוצע לקבוע כי התיקון יחול לגבי יחיד שסיים את לימודיו בשנת המס 2009 ואילך. יצוין, כי על פי הפקודה, נקודות הזיכוי ניתנות רק משנת המס שלאחר השנה שבה הסתיימו הלימודים, כך שהשינוי בנקודות הזיכוי לפי התיקון המוצע יחל, למעשה, בשנת המס 2010.

סעיף 165(7) וסעיף 171(ז)

סעיף 75א לפקודה מסמך את שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, להתקין תקנות המעניקות ניכויים וזיכויים ולקבוע שיעורי מס מופחתים, הכל ביחס להכנסתו של עיתונאי חוץ מעבודה עיתונאית וביחס להכנסתו של ספורטאי חוץ מעיסוק בספורט. מכוח הסעיף האמור הותקנו תקנות מס הכנסה (עיתונאי חוץ), התשנ"ז-

"שיעור המס ליחיד 121. (א) המס על הכנסתו החייבת של יחיד בשנת המס יהיה כלהלן:

(1) על כל שקל חדש מ־240,000 השקלים החדשים הראשונים – 24%;

(2) על כל שקל חדש מ־240,001 שקלים חדשים – 27%;

(3) על כל שקל חדש נוסף – 39%.

(ב) (1) על אף האמור בסעיף קטן (א)(1) ובכפוף לאמור בפסקה (2), לגבי הכנסה חייבת בשנת המס מיגיעה אישית ולגבי הכנסה חייבת בשנת המס של יחיד שמלאו לו 60 שנים, יחולו שיעורים אלה:

ד ב ר י ה ס ב ר

דיבידנד יהווה תחליף למשיכת שכר ותשלומים אחרים לבעלי המניות, מוצע כי תנאי לקבלת השיעור המופחת הוא שלא תהא ירידה ברמת השכר ותשלומים אחרים שמשולמים לבעלי המניות בחבר בני האדם, בשנים 2009 עד 2012, בהפחתת סכום הדיבידנד שחוייב במס לפי סעיף 168 המוצע, ביחס לממוצע התשלומים האמורים שהתקבלו בידם מאת החברה מחלקת הדיבידנד, במישרין או בעקיפין, בשנים 2007 ו־2008.

מוצע לקבוע כי שיעור המס המופחת כאמור לעיל, יחול לגבי הכנסה מדיבידנד שהתקבלה החל ביום ט"ו בטבת התש"ע (1 בינואר 2010) עד יום כ"ב בתשרי התשע"א (30 בספטמבר 2010), וזאת כדי שגביית המס החל על ההכנסה מדיבידנד האמור תהא בשנת המס 2010.

לאור הוראת השעה המוצעת, מוצע, בסעיף 11(3) להצעת החוק, לחקן את סעיף 94ב(א)(2) לפקודה כך שיובהר בו כי סכום הדיבידנד שחוייב בהתאם להוראת השעה שבסעיף 168 המוצע, יופחת מסכום הרווחים הראויים לחלוקה שער המועד הקובע, וזאת כדי שבגין סכום זה לא תתקבל כפל הטבה בעת מכירת המניה.

סעיף 165(12), סעיף 167 וסעיף 171(ג) ו־(ח)

בסעיף 121 לפקודה קבועים שיעורי המס החלים על הכנסתו החייבת של יחיד, וזה נוסחו, החל משנת המס 2010:

"שיעור המס ליחיד

121. (א) המס על הכנסתו החייבת של יחיד בשנת המס יהיה כלהלן:

(1) על כל שקל חדש מ־192,000 השקלים החדשים הראשונים – 30%;

(2) על כל שקל חדש מ־192,001 שקלים החדשים עד 413,400 שקלים חדשים – 32%;

(3) על כל שקל חדש נוסף – 44%.

(ב) (1) על אף האמור בסעיף קטן (א)(1) ובכפוף לאמור בפסקה (2), לגבי הכנסה חייבת בשנת המס מיגיעה אישית ולגבי הכנסה חייבת בשנת

בסמוך לפני המכירה, לפי סעיפים 125 או 126(ב) לפקודה, לפי העניין. סעיף 94ב(א)(2) קובע, כי על אף האמור לעיל, שיעור המס על חלקו של המוכר ברווחים הראויים לחלוקה בחברה שנצברו עד המועד הקובע, קרי הסכום שהיה נחשב כרווחים ראויים לחלוקה אילו נמכרה המניה במועד האמור, יהיה 10%.

הוראות סעיף 94 לפקודה נועדו להשוות את נטל המס הכולל בעת מכירת מניה, אשר מוטל במישור החברה ובעלי מניותיה על הרווחים הראויים לחלוקה כהגדרתם בסעיף זה, בין אם רווחים אלה חולקו כדיבידנד בטרם מכירת המניה ובין אם נמכרו המניות יחד עם הרווחים הצבורים, ובכך לגרום לניטרליות באשר לחלוקת רווחים או השארתם בקופת החברה. ואולם הוראות סעיף 94 לפקודה, לפי הדין הקיים, יוצרות אצל יחיד העדפה להשאיר את הרווחים בחברה ולמכור את מניותיו עם הרווחים הצבורים או לפקק את החברה, שכן שיעור המס שיחול על רווח ההון שנובע מהמכירה, לגבי הסכום שהיה נחשב כרווחים ראויים לחלוקה אילו נמכרה המניה במועד הקובע, הוא 10% ואילו חלוקת דיבידנד שמקורו באותם רווחים מתחייבת במס בשיעור של 20% או 25%, בהתאם לשיעור החזקתו של היחיד באמצעי השליטה בחברה. לאור ההעדפה האמורה, ישנם סכומים הצבורים בידי חברות הנאמדים בעשרות מיליארדי שקלים חדשים, אשר אינם מחולקים שכן חלוקתם תחייב את בעלי המניות במס בשיעור של 20% או 25%, לפי העניין, כאמור לעיל.

לאור האמור, מוצע, בסעיף 168 להצעת החוק, להפחית, לתקופה קצובה, את שיעור המס החל על דיבידנד שמקורו ברווחים ראויים לחלוקה שנצברו בידי החברה מחלקת הדיבידנד עד המועד הקובע, לשיעור של 12%, ובלבד שמקבל הדיבידנד היה זכאי לשיעור מס של 10% לפי הוראות סעיף 94ב(א)(2) לפקודה אילו היה מוכר את המניות. הפחתה זו עשויה ליצור תמריץ למשיכה חדרפעמית של רווחים אלה ובכך להביא להגדלת ההכנסות ממסים, לניוד הון ולעידוד הצריכה הפרטית. כדי למנוע מצב שבו, עקב המיסוי הנמוך על משיכת הרווחים הראויים לחלוקה כדיבידנד, תשלום

- (א) על כל שקל חדש מ-55,080 השקלים
החדשים הראשונים – 10%;
- (ב) על כל שקל חדש מ-55,081 שקלים חדשים
עד 97,920 שקלים חדשים – 14%;
- (ג) על כל שקל חדש מ-97,921 שקלים חדשים
עד 159,000 שקלים חדשים – 18%;
- (ד) על כל שקל חדש מ-159,001 שקלים חדשים
עד 240,000 שקלים חדשים – 24%.

(2) השיעורים המופחתים הקבועים בפסקה (1) לא
יחולו על הכנסה שחייבים לגביה בניהול פנקסי
חשבונות ולא נוהלו לגביה פנקסים קבילים;

(13) בסעיף 126(א), במקום "השיעור הקבוע בו" יבוא "18%";

(14) בסעיף 140א –

(א) בסעיף קטן (א), במקום הסיפה החל במילים "רשאי המנהל" יבוא "רשאי המנהל, או מי שהוא הסמיך לעניין זה מבין עובדי רשות המסים בישראל (בסעיף זה – הרשות), לקבל מאת המוסד לביטוח לאומי, מידע לגבי תשלומים או גמלאות שמשלם המוסד לביטוח לאומי לפי כל דין, המהווים הכנסה בידי הנשום, ובלבד שמידע כאמור נדרש לצורך קביעת שומה או עריכת ביקורת, ובמידה שנדרש";

(ב) בסעיף קטן (ב), במקום "בהסכמת שר המשפטים, בהתייעצות עם שר הרווחה" יבוא "בהסכמת שר המשפטים ושר הרווחה והשירותים החברתיים", ובמקום הסיפה החל במילים "יקבע את סוגי המידע" יבוא "רשאי לקבוע מידע נוסף על האמור בסעיף קטן (א), שהמנהל, או מי שהוא הסמיך לעניין זה מבין עובדי הרשות, יהא רשאי לקבל מאת המוסד לביטוח לאומי, ובלבד שמידע כאמור נדרש לצורך קביעת שומה או עריכת ביקורת, ובמידה שנדרש";

(ג) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

ד ב ר י ה ס ב ר

פנקסי חשבונות ולא נוהלו לגביה פנקסים קבילים.

מוצע לרווח את מדרגות המס ולהפחית את שיעורי המס בהדרגה החל בשנת המס 2011. שיעורי המס המפורטים בסעיף 165(12) המוצע ייכנסו לתוקף בשנת המס 2016, ובשנות המס 2011 עד 2015, יחולו שיעורי המס הקבועים בהוראות השעה, כמפורט בסעיף 5 להצעת החוק. מוצע שלא לתקן את הפקודה לגבי שנת המס 2010, כך שבגין שנה זו יחולו שיעורי המס שנקבעו לאותה שנה במסגרת סעיף 39 לחוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 147), התשס"ה-2005 (פורסם בס"ח התשס"ה, עמ' 766) (להלן – תיקון 147 לפקודה). בטבלה שלהלן מובאים שיעורי המס שיחולו בשנים 2011 עד 2016 (באחוזים), לגבי הכנסה חייבת של יחיד מיגיעה אישית ולגבי הכנסה חייבת של יחיד שמלאו לו 60 שנים:

המס של יחיד שמלאו לו 60 שנים, יחולו שיעורים אלה:

- (א) על כל שקל חדש מ-50,040 השקלים
החדשים הראשונים – 10%;
- (ב) על כל שקל חדש מ-50,041 שקלים
חדשים עד 89,040 שקלים חדשים – 14%;
- (ג) על כל שקל חדש מ-89,041 שקלים
חדשים עד 133,680 שקלים חדשים – 21%;
- (ד) על כל שקל חדש מ-133,681 שקלים
חדשים עד 192,000 שקלים חדשים – 28%;

(2) השיעורים המופחתים הקבועים בפסקה (1) לא יחולו על הכנסה שחייבים לגביה בניהול

"(ג) מידע לגבי תשלומים או גמלאות כאמור בסעיף קטן (א) ומידע שנקבע לפי הוראות סעיף קטן (ב), יימסר לרשות כמסר אלקטרוני, כהגדרתו בחוק חתימה אלקטרונית, התשס"א-1993, ואולם רשאי מנהל המוסד לביטוח לאומי להורות כי פרטי מידע מסוימים יימסרו לרשות בדרך אחרת, אם מצא כי קיימת מניעה להעבירם כמסר אלקטרוני כאמור";

(15) בסעיף 166, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב1) בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (ב), מעביד או מנכח יגיש דוח, בטופס שקבע המנהל, לגבי תשלום הכנסת עבודה לעובד ולגבי תשלום הכנסה חבת ניכוי, בשל כל רבעון בשנת המס, באופן מקוון, כפי שיוורה המנהל, עד ליום האחרון של הרבעון שלאחר הרבעון שלגביו מוגש הדוח האמור";

(16) בסעיף 235, במקום סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), מותר למסור למוסד לביטוח לאומי מידע המפורט בסעיף 384 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995, או בתקנות לפיו, ובלבד שמידע כאמור נדרש לתכליות האמורות באותו סעיף, ובמידה שנדרש";

ד ב ר י ה ס ב ר

מדרגות המס בשקלים חדשים	2011	2012	2013	2014	2015	2016
0-55,080	10	10	10	10	10	10
55,081-97,920	14	14	14	14	14	14
97,921-159,000	20	19	18	18	18	18
159,001-240,000	27	26	25	24	24	24
240,001-454,680	32	31	30	29	28	27
מעל 454,681	44	43	42	41	40	39

סעיף 165(13), סעיפים 169, 170 ו-171(ט) ו-(יג)

סעיף 165(14) ו-(16) וסעיף 171(י)

סעיף 140א לפקודה מסמיך את מנהל רשות המסים לקבל מהמוסד לביטוח לאומי כל מידע שנקבע בתקנות לפי הסעיף האמור. עד היום טרם הותקנו תקנות לפי סעיף זה. לפיכך מוצע לקבוע במפורש בפקודה איזה מידע ניתן לקבל מהמוסד לביטוח לאומי, ולהקנות לשר האוצר, בהסכמת שר המשפטים ושר הרווחה והשירותים החברתיים, את הסמכות לקבוע מידע נוסף שיהיה ניתן לקבל כאמור. לצורך שמירה על פרטיות מקבלי הגמלאות והתשלומים מהמוסד לביטוח לאומי, מוצע לקבוע, כי ניתן לקבל רק מידע לגבי גמלאות ותשלומים שמשלם המוסד לביטוח לאומי לפי כל דין, שנדרש לרשות המסים לצורך קביעת שומה או עריכת ביקורת, ורק במידה שמידע זה נדרש. מאותו טעם מוצע לקבוע כי הסמכות לקבל את המידע האמור תינתן רק למנהל רשות המסים או לעובד רשות המסים שהוא

סעיף 126 לפקודה קובע את שיעור מס החברות. על פי תיקון 147 לפקודה, מס החברות הוא 26% בשנת 2009 ו-25% החל בשנת 2010. מוצע להפחית את שיעור המס בהדרגה, כבר בשנת המס 2009, עד לשיעור של 18% שיחול החל משנת 2015. עד אותה שנה יחולו הוראות השעה שבסעיף 169 להצעת החוק, ולפיהן מס החברות יהיה 25% בשנת 2009, 24% בשנים 2010 ו-2011, 23% בשנת 2012, 21% בשנת 2013 ו-20% בשנת המס 2014. בהתאמה, מוצע כי תחילת הוראות התיקון לגבי שיעור מס החברות בשנת המס 2009 יהא ביום ה' בטבת התשס"ט (1 בינואר 2009), ותחילת הוראת ביטול הוראת השעה שנקבעה לגבי אותה שנה במסגרת תיקון 147 (בסעיף 77(א)(4) לתיקון האמור) תהא באותו מועד.

¹⁹³ ס"ח התשס"א, עמ' 210.

¹⁹⁴ ס"ח התשנ"ה, עמ' 210; התשס"ט, עמ' 85.

"(ג) נישום שהוא אחד מהמפורטים בפסקאות (1) עד (3), יגיש את הטופס לגבי נתוני הדוחות הכספיים, המאזן, דוח רווח והפסד ודוח ההתאמה למס (טופס 6111), שנקבע לפי סעיף 243, באופן מקוון, כפי שיורה המנהל, לא יאוחר מהיום שבו הוא מגיש את הדוח לפי הוראות סעיף 132:

(1) חברה;

(2) מי שחלה עליו חובה לנהל מערכת חשבונות לפי שיטת החשבונאות הכפולה, בהתאם להוראות ניהול פנקסי חשבונות שנקבעו לפי סעיף 130 (בסעיף קטן זה – הוראות ניהול פנקסי חשבונות);

(3) מי שמנהל מערכת חשבונות ממוחשבת, בהתאם להוראות ניהול פנקסי חשבונות."

סימן ג': מס הכנסה – הוראות שעה

166. (א) לגבי שנות המס 2012 ו-2013 יקראו את סעיף 11(ב) לפקודה כך:

(1) בפסקה (1), במקום "13%" יקראו "12%";

(2) בפסקה (2), במקום "25%" יקראו "23%";

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 165(15) וסעיף 171(יא)

כדי לשפר את זמינות המידע בדבר הכנסות הנישומים, בין השאר לצורך ייעול מנגנון מס ההכנסה השלילי ומנגנון התמיכה לפי תכנית אורות לתעסוקה, מוצע לתקן את סעיף 166 לפקודה ולקבוע כי נוסף על טופסי 0126 ו-0856, שהם טפסים שנתיים לגבי תשלום הכנסת עבודה ולגבי תשלום הכנסה חבת ניכוי, המוגשים כיום באופן מקוון, מעביד או מנכ"ל יגיש דוח באופן מקוון, בטופס שיקבע המנהל, לגבי תשלום הכנסת עבודה לעובד ולגבי תשלום הכנסה חבת ניכוי, בשל כל רבעון בשנת המס, וזאת עד ליום האחרון של הרבעון שלאחר הרבעון שלגבי מוגש הדוח האמור.

מוצע לקבוע כי הוראה זו תחול על דוחות בגין תשלום הכנסת עבודה לעובד ותשלום הכנסה חבת ניכוי ששולמו לגבי התקופה שתחילתה ביום ט"ו בטבת התש"ע (1 בינואר 2010).

סעיף 165(17) וסעיף 171(יב)

מוצע לתקן את סעיף 240ב לפקודה ולקבוע כי נישומים מסוימים, שיפורטו להלן, ידרשו להגיש את טופס 6111 (טופס לגבי נתוני הדוחות הכספיים, המאזן, דוח רווח והפסד ודוח ההתאמה למס) באופן מקוון. כדי שלא להכביד על כלל הנישומים יתר על המידה, מוצע לקבוע כי החובה האמורה תחול רק על חברות, על מי שחלה עליו חובה לנהל מערכת חשבונות לפי שיטת החשבונאות הכפולה ועל מי שמנהל מערכת חשבונות ממוחשבת, שכן סביר שלנישומים אלה לא יהיה קושי ממשי ביישום התיקון המוצע. התיקון מוצע על מנת לייעל את עבודת רשות המסים ולאפשר ניתוח מהיר יותר של הדיווחים. נוסף על כך, הדיווח המקוון יחייב אחידות בדרך הרישום, דבר שיקשה על הנישומים להסתיר מידע בדרך של רישום מעורפל וישפר את יכולת הרשות לבקר את הדוחות. מוצע כי התיקון המוצע יחול לגבי דיווח בשל שנת המס 2009 ואילך.

הסמך לעניין זה. נוסף על כך, מטעמי יעילות, מוצע לקבוע, כי המידע יועבר לרשות המסים כמסר אלקטרוני כהגדרתו בחוק חתימה אלקטרונית, התשס"א-2001, אלא אם כן הורה מנהל המוסד לביטוח לאומי על מסירה בדרך אחרת, אם מצא כי קיימת מניעה להעביר את המידע בדרך זו.

במסגרת תיקון מס' 134 לפקודה (ס"ח התשס"ג, עמ' 386) תוקן, בין השאר, סעיף 235(ב) לפקודה ונקבע בו, שעל אף האיסור למסור ידיעות על רכוש או על הכנסתו של אדם, החל על מי שממלא תפקיד רשמי בביצוע הפקודה, ניתן למסור למוסד לביטוח לאומי מידע שנקבע לפי סעיף 384 לחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשנ"ה-1995 (להלן – חוק הביטוח הלאומי). תחילת התיקון האמור נקבעה ליום תחילתן של תקנות שיתקנו לפי סעיף 384 האמור. עד היום טרם הותקנו תקנות לפי סעיף זה. לאור האמור לעיל, ובדומה לתיקון המוצע לסעיף 140א לפקודה, מוצע בפרק כ"ז: ביטוח לאומי להצעת חוק זו, בסעיף 146(24) המוצע, לתקן גם את סעיף 384 לחוק הביטוח הלאומי, כך שהמידע שרשאי המוסד לביטוח לאומי לקבל מרשות המסים ייקבע בחוק הביטוח הלאומי. בהתאם, מוצע לשוב ולתקן את סעיף 235(ב) ולקבוע, כי על אף האיסור למסור ידיעות כאמור לעיל, יהיה ניתן למסור מידע למוסד לביטוח לאומי כמפורט בסעיף 384 לחוק הביטוח הלאומי או בתקנות ולפיו, ובלבד שמידע כאמור נדרש לתכלית שנקבעו באותו סעיף, ובמידה שנדרש.

מוצע לקבוע כי תחולתם של התיקונים המוצעים תהא לגבי מידע שנדרש כאמור בסעיפים 140א ו-235(ב) לפקודה ביום תחילתו של החוק המוצע (15 ביולי 2009) ואילך לרבות לגבי תקופה שקדמה ליום התחילה האמור.

(3) בפסקה (3) –

- (א) בפסקת משנה (א), במקום "25%" יקראו "23%";
(ב) בפסקת משנה (ב), במקום "20%" יקראו "19%";
(ג) בפסקת משנה (ג), במקום "16%" יקראו "15%";
(ד) בפסקאות משנה (ד) ו-(ה), במקום "13%" יקראו "12%".
(ב) לגבי שנות המס 2014 ו-2015 יקראו את סעיף 11(ב) לפקודה כך:

- (1) בפסקה (1), במקום "13%" יקראו "11%";
(2) בפסקה (2), במקום "25%" יקראו "22%";

(3) בפסקה (3) –

- (א) בפסקת משנה (א), במקום "25%" יקראו "22%";
(ב) בפסקת משנה (ב), במקום "20%" יקראו "18%";
(ג) בפסקת משנה (ג), במקום "16%" יקראו "14%";
(ד) בפסקאות משנה (ד) ו-(ה), במקום "13%" יקראו "11%".

167. (א) לגבי שנת המס 2011 יקראו את סעיף 121 לפקודה כך:

הוראות שעה
לשנים 2011 עד
2015, לעניין
סעיף 121

"שיעור המס ליחיד 121. (א) המס על הכנסתו החייבת של יחיד בשנת המס 2011 לגבי שנת המס 2011 יהיה כלהלן:

- (1) על כל שקל חדש מ־240,000 השקלים החדשים הראשונים – 27%;
(2) על כל שקל חדש מ־240,001 שקלים חדשים עד 454,680 שקלים חדשים – 32%;
(3) על כל שקל חדש נוסף – 44%.
(ב) (1) על אף האמור בסעיף קטן (א)(1) ובכפוף לאמור בפסקה (2), לגבי הכנסה חייבת בשנת המס מיגיעה אישית ולגבי הכנסה חייבת בשנת המס של יחיד שמלאו לו 60 שנים, יחולו שיעורים אלה:
(א) על כל שקל חדש מ־55,080 השקלים החדשים הראשונים – 10%;
(ב) על כל שקל חדש מ־55,081 שקלים חדשים עד 97,920 שקלים חדשים – 14%;
(ג) על כל שקל חדש מ־97,921 שקלים חדשים עד 159,000 שקלים חדשים – 20%;
(ד) על כל שקל חדש מ־159,001 שקלים חדשים עד 240,000 שקלים חדשים – 27%.
(2) השיעורים המופחתים הקבועים בפסקה (1) לא יחולו על הכנסה שחייבים לגביה בניהול פנקסי חשבונות ולא נוהלו לגביה פנקסים קבילים";

(ב) לגבי שנת המס 2012 יקראו את סעיף 121 לפקודה כך:

"שיעור המס ליחיד 121. (א) המס על הכנסתו החייבת של יחיד בשנת המס 2012 לגבי שנת המס 2012 יהיה בלהלן:

(1) על כל שקל חדש מ־240,000 השקלים החדשים הראשונים – 26%;

(2) על כל שקל חדש מ־240,001 שקלים חדשים עד 454,680 שקלים חדשים – 31%;

(3) על כל שקל חדש נוסף – 43%.

(ב) (1) על אף האמור בסעיף קטן (א)(1) ובכפוף לאמור בפסקה (2), לגבי הכנסה חייבת בשנת המס מיגיעה אישית ולגבי הכנסה חייבת בשנת המס של יחיד שמלאו לו 60 שנים, יחולו שיעורים אלה:

על כל שקל חדש מ־55,080 השקלים החדשים הראשונים – 10%;

(ב) על כל שקל חדש מ־55,081 שקלים חדשים עד 97,920 שקלים חדשים – 14%;

(ג) על כל שקל חדש מ־97,921 שקלים חדשים עד 159,000 שקלים חדשים – 19%;

(ד) על כל שקל חדש מ־159,001 שקלים חדשים עד 240,000 שקלים חדשים – 26%.

(2) השיעורים המופחתים הקבועים בפסקה (1) לא יחולו על הכנסה שחייבים לגביה בניהול פנקסי חשבונות ולא נוהלו לגביה פנקסים קבילים";

(ג) לגבי שנת המס 2013 יקראו את סעיף 121 לפקודה כך:

"שיעור המס ליחיד 121. (א) המס על הכנסתו החייבת של יחיד בשנת המס 2013 לגבי שנת המס 2013 יהיה בלהלן:

(1) על כל שקל חדש מ־240,000 השקלים החדשים הראשונים – 25%;

(2) על כל שקל חדש מ־240,001 שקלים חדשים עד 454,680 שקלים חדשים – 30%;

(3) על כל שקל חדש נוסף – 42%.

(ב) (1) על אף האמור בסעיף קטן (א)(1) ובכפוף לאמור בפסקה (2), לגבי הכנסה חייבת בשנת המס מיגיעה אישית ולגבי הכנסה חייבת בשנת המס של יחיד שמלאו לו 60 שנים, יחולו שיעורים אלה:

(א) על כל שקל חדש מ־55,080 השקלים החדשים הראשונים – 10%;

(ב) על כל שקל חדש מ־55,081 שקלים חדשים עד 97,920 שקלים חדשים – 14%;

(ג) על כל שקל חדש מ־97,921 שקלים חדשים עד 159,000 שקלים חדשים – 18%;

(ד) על כל שקל חדש מ־159,001 שקלים חדשים עד 240,000 שקלים חדשים – 25%.

(2) השיעורים המופחתים הקבועים בפסקה (1) לא יחולו על הכנסה שחייבים לגביה בניהול פנקסי חשבונות ולא נוהלו לגביה פנקסים קבילים;”;

(ד) לגבי שנת המס 2014 יקראו את סעיף 121 לפקודה כך:

”שיעור המס ליחיד 121. (א) המס על הכנסתו החייבת של יחיד בשנת המס 2014 לגבי שנת המס 2014 יהיה כלהלן:

(1) על כל שקל חדש מ־240,000 השקלים החדשים הראשונים – 24%;

(2) על כל שקל חדש מ־240,001 שקלים חדשים עד 454,680 שקלים חדשים – 29%;

(3) על כל שקל חדש נוסף – 41%.

(ב) (1) על אף האמור בסעיף קטן (א)(1) ובכפוף לאמור בפסקה (2), לגבי הכנסה חייבת בשנת המס מיגיעה אישית ולגבי הכנסה חייבת בשנת המס של יחיד שמלאו לו 60 שנים, יחולו שיעורים אלה:

(א) על כל שקל חדש מ־55,080 השקלים החדשים הראשונים – 10%;

(ב) על כל שקל חדש מ־55,081 שקלים חדשים עד 97,920 שקלים חדשים – 14%;

(ג) על כל שקל חדש מ־97,921 שקלים חדשים עד 159,000 שקלים חדשים – 18%;

(ד) על כל שקל חדש מ־159,001 שקלים חדשים עד 240,000 שקלים חדשים – 24%.

(2) השיעורים המופחתים הקבועים בפסקה (1) לא יחולו על הכנסה שחייבים לגביה בניהול פנקסי חשבונות ולא נוהלו לגביה פנקסים קבילים;”;

(ה) לגבי שנת המס 2015 יקראו את סעיף 121 לפקודה כך:

”שיעור המס ליחיד 121. (א) המס על הכנסתו החייבת של יחיד בשנת המס 2015 לגבי שנת המס 2015 יהיה כלהלן:

(1) על כל שקל חדש מ־240,000 השקלים החדשים הראשונים – 24%;

(2) על כל שקל חדש מ־240,001 שקלים חדשים עד 454,680 שקלים חדשים – 28%;

(3) על כל שקל חדש נוסף – 40%.

(ב) (1) על אף האמור בסעיף קטן (א)(1) ובכפוף לאמור בפסקה (2), לגבי הכנסה חייבת בשנת המס מיגיעה אישית ולגבי הכנסה חייבת בשנת המס של יחיד שמלאו לו 60 שנים, יחולו שיעורים אלה:

- (א) על כל שקל חדש מ-55,080 השקלים
החדשים הראשונים – 10%;
- (ב) על כל שקל חדש מ-55,081 שקלים חדשים
עד 97,920 שקלים חדשים – 14%;
- (ג) על כל שקל חדש מ-97,921 שקלים חדשים
עד 159,000 שקלים חדשים – 18%;
- (ד) על כל שקל חדש מ-159,001 שקלים חדשים
עד 240,000 שקלים חדשים – 24%.

(2) השיעורים המופחתים הקבועים בפסקה (1)
לא יחולו על הכנסה שחייבים לגביה בניהול פנקסי
חשבוניות ולא נוהלו לגביה פנקסים קבילים.

הוראת שעה לגבי
חלוקת דיבידנד
בשנת 2010, לעניין
סעיף 125ב

168. על אף הוראות סעיף 125ב(1) עד (3) לפקודה, שיעור המס על הכנסה מדיבידנד בידי
יחיד או בידי חברה משפחתית, שמקורו ברווחים ראויים לחלוקה עד המועד הקובע,
כהגדרתם בסעיף 94ב(א)(2) לפקודה, שנצברו בידי החברה מחלקת הדיבידנד עד יום
כ"ז בטבת התשס"ג (31 בדצמבר 2002), יהיה 12%, ובלבד שמתקיימים כל אלה:
- (1) ההכנסה מדיבידנד התקבלה בתקופה שמיום ט"ו בטבת התש"ע (1 בינואר 2010)
עד יום כ"ב בתשרי התשע"א (30 בספטמבר 2010) (בסעיף זה – תקופת ההטבה);
- (2) יום רכישת המניות שבשלהן התקבלה ההכנסה מדיבידנד היה לפני יום כ"ז בטבת
התשס"ג (1 בינואר 2003);
- (3) בכל אחת משנות המס 2009 עד 2012, הסכום הכולל של הכנסת עבודה, דמי
ניהול, הפרשי הצמדה או ריבית ותשלומים אחרים ששולמו למקבל ההכנסה מדיבידנד
על ידי החברה מחלקת הדיבידנד, במישרין או בעקיפין, בהפחתת ההכנסה מדיבידנד
שחויבה במס לפי סעיף זה, לא פחת מממוצע סכום התשלומים כאמור ששולמו לו על
ידי החברה האמורה, במישרין או בעקיפין, בשנות המס 2007 ו-2008;
- (4) אילו מקבל הדיבידנד היה מוכר את מניותיו בתקופת ההטבה, היו חלות הוראות
סעיף 94ב(א)(2) לפקודה לגבי הרווחים הראויים לחלוקה עד המועד הקובע, כהגדרתם
בסעיף האמור, שנצברו עד יום כ"ג בטבת התשס"ג (31 בדצמבר 2002).

הוראות שעה
לשנים 2009 עד
2014, לעניין
סעיף 126(א)

169. לגבי שנות המס 2009 עד 2014 יקראו את סעיף 126(א) לפקודה כאילו במקום השיעור
הקבוע בו נקבעו השיעורים שלהלן:
- (1) לשנת המס 2009 – 25%;
- (2) לשנת המס 2010 – 24%;
- (3) לשנת המס 2011 – 24%;
- (4) לשנת המס 2012 – 23%;
- (5) לשנת המס 2013 – 21%;
- (6) לשנת המס 2014 – 20%.

תיקון חוק לתיקון
פקודת מס הכנסה
(מס' 147)

170. בחוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 147), התשס"ה-2005¹⁹⁵ (בפרק זה – תיקון
מס' 147), בסעיף 77 –
- (1) בכותרת השוליים, במקום "עד 2009" יבוא "עד 2008";
- (2) בסעיף קטן (א) –

¹⁹⁵ ס"ח התשס"ה, עמ' 766.

(א) ברישה, במקום "ער 2009" יבוא "ער 2008";

(ב) פסקה (4) – תימחק.

סימן ד': מס הכנסה – תחילה, תחולה והוראות מעבר

תחילה, תחולה
והוראות מעבר

171. (א) תחילתם של סעיפים 3(ה4) ו-9(18) ו-18(א) לפקודה, כנוסחם בסעיף 165(1), (2)(ב) ו-1(ג) לחוק זה, ביום ט' בתמוז התשס"ט (1 ביולי 2009), והם יחולו על ריבית, הפרשי הצמדה ורווחים אחרים שמקורם בתשלומי היחיד, ששולמו לקופת הגמל אחרי יום כ"ז בטבת התשס"ג (1 בינואר 2003), ובלבד שהתקיימו כל אלה:
- (1) היחיד היה זכאי לקבל את ההכנסות האמורות לפי הוראות סעיף 23 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005¹⁹⁶;
- (2) קופת הגמל שילמה ליחיד את ההכנסות האמורות ביום ט' בתמוז התשס"ט (1 ביולי 2009) ואילך.
- (ב) תחילתה של פסקה (3) של סעיף 9(2)(ג) לפקודה, כנוסחה בסעיף 165(2)(א) לחוק זה, ביום תחילתן של תקנות שקבע שר האוצר לפי הפסקה האמורה.
- (ג) תחילתם של סעיפים 11 ו-121 לפקודה, כנוסחם בסעיף 165(3) ו-12(12) לחוק זה, ביום כ' בטבת התשע"ו (1 בינואר 2016), והם יחולו על הכנסה שהופקה ביום האמור ואילך.
- (ד) סעיפים 14(ד), 175(ה), 75(א) ו-75(ז) לפקודה, כנוסחם בסעיף 165(4) ו-8(עד (10) לחוק זה, יחולו על מי שהיה לתושב ישראל לראשונה או לתושב חוזר ותיק, ביום י"א בטבת התשס"ז (1 בינואר 2007) ואילך.
- (ה) סעיפים 40 ו-44 לפקודה, כנוסחם בסעיף 165(5) ו-6(6) לחוק זה, יחולו לגבי יחיד שסיים את לימודיו לתואר אקדמי ראשון או לתואר אקדמי שלישי ברפואה, ברפואת שיניים או במסלול ישיר לתואר שלישי, בשנת המס 2009 ואילך.
- (ו) תחילתו של סעיף 74 לפקודה, כנוסחו בסעיף 165(7) לחוק זה, ביום ו' בטבת התש"ע (1 בינואר 2010), והוא יחול על הכנסה שהופקה ביום האמור ואילך.
- (ז) תחילתו של סעיף 94ב(א)(2) לפקודה, כנוסחו בסעיף 165(11) לחוק זה, ביום ט"ו בטבת התש"ע (1 בינואר 2010).
- (ח) לעניין סעיף 120 לפקודה, יראו את הסכומים הנקובים בסעיף 121 לפקודה, כנוסחו בסעיפים 165(12) ו-167 לחוק זה, כאילו תואמו לאחרונה ביום ה' בטבת התשס"ט (1 בינואר 2009).
- (ט) תחילתו של סעיף 126(א) לפקודה, כנוסחו בסעיף 165(13) לחוק זה, ביום י' בטבת התשע"ה (1 בינואר 2015), והוא יחול על הכנסה שהופקה ביום האמור ואילך.
- (י) סעיפים 140 ו-235(ב) לפקודה, כנוסחם בסעיף 165(14) ו-16(16) לחוק זה, יחולו גם לגבי מידע שנדרש כאמור באותם סעיפים ביום תחילתו של חוק זה ואילך, לרבות לגבי תקופה שקדמה ליום התחילה האמור.
- (יא) סעיף 166(ב1) לפקודה, כנוסחו בסעיף 165(15) לחוק זה, יחול על תשלום הכנסת עבודה לעובד ותשלום הכנסה חבת ניכוי, כמשמעותם בסעיף האמור, ששולמו לגבי התקופה החל ביום ט"ו בטבת התש"ע (1 בינואר 2010).
- (יב) סעיף 240ב(ג) לפקודה, כנוסחו בסעיף 165(17) לחוק זה, יחול לגבי דיווח בשל שנת המס 2009 ואילך.

¹⁹⁶ ס"ח התשס"ה, עמ' 889.

(יג) תחילתו של סעיף 169(1) לחוק זה ושל סעיף 77 לתיקון מס' 147, כנוסחו בסעיף 170 לחוק זה, ביום ה' בטבת התשס"ט (1 בינואר 2009).

סימן ה': תיקון חוק מס ערך מוסף

תיקון חוק מס
ערך מוסף

172. בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975¹⁹⁷ (בפרק זה – חוק מס ערך מוסף) –

(1) בסעיף 1 –

(א) אחרי ההגדרה "חשבונית עסקה" יבוא:

"חתימה אלקטרונית מאושרת" – כהגדרתה בחוק חתימה אלקטרונית, התשס"א-2001 (להלן – חוק חתימה אלקטרונית);

"חתימה אלקטרונית מאובטחת" – כהגדרתה בחוק חתימה אלקטרונית, ובלבד שהונפקה על ידי המדינה או על ידי מי שהמדינה הסמיכה לכך, בהתאם להוראות לפי סעיף 145(א);

(ב) אחרי ההגדרה "מס תשומות" יבוא:

"מספר רישום" – מספר שבו נרשם חייב במס, לפי פרק י';

(ג) בהגדרה "עוסק פטור", במקום הקטע החל במילים "אינו עולה על" עד המילים "שקלים חדשים לשנה" יבוא "אינו עולה על 100,000 שקלים חדשים לשנה";

(2) בסעיף 30(א) –

(א) בפסקה (8), פסקאות משנה (א) עד (ב) ו-(ז) – יימחקו;

(ב) פסקה (13) – תימחק;

(3) בסעיף 38 –

(א) בסעיף קטן (א), במקום "ובלבד שרשימון" יבוא "ובלבד שחשבונית המס כוללת את הפרטים שקבע המנהל לפי סעיף 47(ב), או שרשימון" ואחרי "כבעל הטובין" יבוא "לפי העניין";

(ב) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

ד ב ר י ה ס ב ר

שבו היא הונפקה על ידי המדינה או מי שהמדינה הסמיכה לכך. יובהר, כי על פי חוק חתימה אלקטרונית והתקנות מכוחו, חתימה אלקטרונית מאובטחת, להבדיל מחתימה אלקטרונית מאושרת, לא צריכה להיות מונפקת על ידי גורם מאשר, אשר מפקח על ידי המדינה, ועליה לעמוד בסטנדרטים טכנולוגיים פחותים. מכאן, רמת הוודאות האמורה, אשר ניתנת באמצעות חתימה אלקטרונית מאובטחת, נמוכה יותר מזו שמובטחת באמצעות חתימה אלקטרונית מאושרת. לפיכך, ככל שמנהל רשות המסים יורה על שימוש בחתימה אלקטרונית מאובטחת, יש צורך להגביר את רמת הוודאות לגבי המידע המועבר. לאור האמור לעיל מוצע לאפשר שימוש בחתימה כאמור רק כאשר זו מונפקת על ידי המדינה. בסעיף 172(18) להצעת החוק, מוצע להקנות סמכות לשר האוצר ולשר המשפטים לקבוע הוראות לעניין אופן הנפקתה של חתימה מאובטחת ולעניין חובותיו של בעל אמצעי החתימה המאובטחת ואחריותו לשימוש בה.

סעיף 172(1)(א), (10) ו-(18) וסעיף 177(ב)(1)

על פי הוראות סעיף 172(10) המוצע, יש להגיש דוחות מסוימים, המצוינים בו, באופן מקוון, כשהם חתומים בחתימה אלקטרונית מאושרת או בחתימה אלקטרונית מאובטחת, כפי שיוורה מנהל רשות המסים. הדרישה לחתימה אלקטרונית כאמור נובעת מן הצורך להגביר את הוודאות בנוגע להעדר יכולת החותם להתכחש לתוכן המסר המדווח שנחתם על ידו ולהסדיר את תוקפם המשפטי ומעמדם הראייתי של הדוחות. ההגדרה המוצעת של חתימה אלקטרונית מפנה להגדרות המופיעות בחוק חתימה אלקטרונית, התשס"א-2001 (להלן – חוק חתימה אלקטרונית) ולהוראותיו, אשר קובעות, בין השאר, את תנאי הסף הטכנולוגיים להכרה בשימוש בחתימה כאמור ואת הנפקות המשפטיות של השימוש בה.

מוצע כי השימוש בחתימה אלקטרונית מאובטחת, להבדיל מחתימה אלקטרונית מאושרת, יתאפשר רק במקום

¹⁹⁷ ס"ח התשל"ו, עמ' 52; התשס"ט, עמ' 834.

"(א1) המנהל רשאי שלא להביא בחשבון מס תשומות הכלול בחשבונית מס שהוצאה לעוסק, לצורך חישוב המס שיש לשלמו על פי השובר לתשלום המס כמשמעותו בסעיף 88 (בסעיף קטן זה – עיכוב ניכוי). בהתקיים אחד מאלה:

(1) המנהל הורה לבדוק את פנקסיו של העוסק, ובלבד שלא יורה כאמור אלא מטעמים מיוחדים שיירשמו; עיכוב ניכוי לפי פסקה זו לא יעלה על 90 ימים ממועד קבלת הדוח התקופתי כמשמעותו בסעיף 67;

(2) המנהל או מי שהוא הסמיך לכך, או משטרת ישראל, החלו בחקירה לגבי חשד בביצוע עבירה על חוק זה בידי העוסק; עיכוב ניכוי לפי פסקה זו לא יעלה על 180 ימים ממועד קבלת הדוח התקופתי כמשמעותו בסעיף 67";

(4) בסעיף 47 –

(א) בסעיף קטן (א), אחרי "חשבונית מס" יבוא "שמספרה הוקצה על ידי המנהל לפי סעיף קטן (ד)";

(ב) בסעיף קטן (ב1), במקום "שר האוצר" יבוא "המנהל" ובמקום "שיפורט בה המס בנפרד" יבוא "שיפורטו בה המס בנפרד וכן מספר הרישום של הקונה";

(ג) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ד) מספרי חשבוניות המס יוקצו לעוסק על ידי המנהל באופן מקוון, כפי שיוורה המנהל, עד ה-30 בנובמבר של כל שנה, לשימושו בשנה שלאחר מכן, כולה או חלקה";

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 172(1)(ג) וסעיף 177(א)

מוצע להעלות את מחזור העסקאות הקובע לעניין ההגדרה "עוסק פטור" שבסעיף 1 לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 (להלן – חוק מס ערך מוסף), החל בשנת המס 2011, מסכום של 67,000 שקלים חדשים לסכום של 100,000 שקלים חדשים. זאת כדי להפחית את הנטל שמוטל על עוסקים שמחזורם קטן יחסית. ההערכה היא שבדרך זו ייוספו כ-35,000 עוסקים לאוכלוסיית העוסקים הפטורים שמונה, על פי הדין הקיים, כ-100,000 עוסקים. יובהר, כי עוסק פטור כאמור, פטור מתשלום המס לפי סעיף 31(3) לחוק ומהגשת דוח תקופתי. עם זאת עליו להצהיר עד ליום 31 בינואר בכל שנה על מחזור עסקאותיו בשנה שחלפה.

סעיף 172(2) וסעיף 177(ב2) – כללי

מוצע לבטל את הוראות סעיף 30(8)(א) עד (ב1) ו-1(13) לחוק מס ערך מוסף, הקובע מס ערך מוסף בשיעור אפס על מתן שירותים שונים לתיירים ועל מכירת פירות וירקות טריים, כך שיחול על עסקאות אלה שיעור המס הרגיל, וזאת החל ב-1 בינואר 2010, והכל כפי שיוסבר להלן:

סעיף 172(2)(א)

מוצע להטיל מס ערך מוסף בשיעור מלא על שירותי לינה, השכרת רכב, הסעה או שירותי סוכנות נסיעות אחרים, לתיירות נכנסת. כמו כן מוצע לבטל את מס ערך המוסף בשיעור אפס על אשפוז של תייר בבית חולים. יובהר, כי

מס ערך מוסף, במהותו, הנו מס טריטוריאלי המוטל על צריכה מקומית. מכאן שאין מקום לקבוע מס בשיעור אפס על צריכה של זרים המבוצעת בישראל. קביעת שיעור אפס במס ערך מוסף לשירותי תיירות במדינות שונות בעולם נעשית כדי להתמודד עם התחרות בשוק התיירות העולמי. זאת מאחר שהביקוש לשירותי תיירות, ובעיקר תיירות נופש, מאופיין, בדרך כלל, בהעדף זיקה למקום מסוים ומונע, בין השאר, משיקולי עלות. ואולם היתרון התחרותי של ישראל בתחום התיירות נובע ממאפייניה הייחודיים (היסטוריה, דת וכו'). לפיכך ספק אם ההחלטה של תיירים לבוא לישראל דווקא נובעת משיקולים כלכליים בכלל, ומאי החיוב במס ערך מוסף, בפרט. מכאן שאין מקום להקנות את ההטבה האמורה, שהנהנים ממנה הם אזרחים של מדינות זרות דווקא. יש לציין, שכבר בהתאם לדין הקיים, על חלק ניכר מהוצאותיו של תייר בישראל, כגון הוצאותיו במסעדות, מוטל מס ערך מוסף. לאור האמור לעיל, ובהנחה שהטלת מס ערך המוסף תתגלגל רק במחציתה על התייר עצמו, הרי ששך עלות השהייה של התייר עשויה להתייך בכ-4 עד 5 אחוזים לכל היותר. תוספת הכנסות המשוערת כתוצאה מביטול ההטבה מוערכת בכ-500 מיליון שקלים חדשים.

סעיף 172(2)(ב)

מוצע להטיל מס ערך מוסף בשיעור רגיל על פירות וירקות טריים. בסיס מס ערך מוסף בישראל הוא הרחב ביותר, ואין כל הצדקה להוציא פירות וירקות דווקא

(א) בסעיף קטן (א), במקום הרישה עד המילים "או לסוגים" יבוא "חייב במס יגיש למנהל דוח לכל תקופה בת חודש שתחילתה באחד בחודש";

(ב) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(2א) עוסק שחוק זה הוחל לגביו לראשונה שלא באחד בחודש פלוני, תהא תקופת הדיווח הראשונה שלו לפי סעיף זה תקופה שתחילתה ביום שבו הוחל לגביו החוק וסיומה בתום אותו חודש";

(ג) בסעיף קטן (ב), במקום "תוך חמישה עשר יום" יבוא "בתוך שנים עשר ימים";

(א) במקום סעיף קטן (א) יבוא:

"(א) בדוח תקופתי של עוסק יפורטו כל אלה, ובלבד שלא נכללו בדוח תקופתי קודם:

(1) כל חשבוניות המס שהמועד להוצאתן חל בתקופת הדוח, אף אם העוסק הופטר מהוצאת חשבוניות, וסכומן הכולל;

(2) כל חשבוניות המס שהוצאו, אף אם המועד להוצאתן טרם הגיע, וסכומן הכולל;

(3) כל רשימוני היבוא הנושאים את שמו של העוסק, שהותרו בתקופת הדוח, וסכומם הכולל;

(4) כל חשבוניות הקנייה שהוצאו לעוסק בתקופת הדוח, וסכומן הכולל.

(א) לגבי כל חשבונית מס וחשבונית קנייה כאמור בסעיף קטן (א), יפורטו בדוח התקופתי: מספרה הסידורי, תאריכה וסכומה, וכן מספר הרישום של המוכר או של נותן השירות, לפי העניין, ומספר הרישום של הקונה, ולגבי כל רשימוני יבוא כאמור בסעיף קטן (א) – יפורט מספרו הסידורי.

(2א) על אף הוראות סעיפים קטנים (א) ו-(1א), המנהל רשאי לפטור עוסק מפירוט החשבוניות האמורות בסעיף קטן (א), כולן או חלקן, בשל סכומה של כל אחת מחשבוניות אלה, ובלבד שהסכום הכולל של החשבוניות האמורות יפורט בדוח; פטור לפי סעיף קטן זה יכול שיינתן דרך כלל או לסוגים של עוסקים או עסקאות, הכל כפי שיקבע המנהל";

ד ב ר י ה ס ב ר

הקטנת ההכנסה החייבת, המדווחת לצורכי מס הכנסה. ביטול שיעור האפס יחייב בדיווח על עסקאות אלה, דבר שיגדיל באופן ניכר את המידע שיש לרשות המסים על ההכנסות החייבות במס. תוספת ההכנסות מהתיקון המוצע מוערכת בכ-1.8 מיליארד שקלים חדשים לשנה.

סעיף 172(ב), (3) עד (10), (12) עד (16) וסעיף 177(ב)(3) עד (6) ו-(ג)

כללי מאז כניסתו לתוקף של חוק מס ערך מוסף עד היום, מבנה הדוח התקופתי לצורכי מע"מ לא השתנה במהותו והוא מכיל את תוצאות הפעילות של עוסק לתקופת הדיווח ברמה סיכומית בלבד: סך העסקאות (בחלוקה לעסקאות חייבות, פטורות או בשיעור מס אפס).

מתחולתו. יש להבהיר, כי החיוב במס ערך מוסף על פירות וירקות לא פוגע בשכבות החלשות יותר מאשר המס על מוצרי צריכה בסיסיים אחרים כגון לחם, חלב ותרופות. מכאן שאין כל הצדקה להבחנה בין מוצרים אלו משיקולים רגריסיביים. בדיקות ומחקרים שנעשו העלו כי הרגריסביות בצריכת פירות וירקות טריים אינה שונה מהותית בהשוואה למוצרי חלב, לחם, שמן וביצים, וכי היא אף נמוכה במעט בהשוואה לזו הקיימת בבשר ובתחבורה ציבורית. נוסף על כך, יש הצדקה לתיקון המוצע גם משיקולי גבייה ואכיפה. יובהר כי אי החיוב במס ערך מוסף מקשה על המעקב אחר פעילות העוסק. הפטור הקיים מנוצל הן לרישום מכירות חייבות במס ערך מוסף כמכירות פטורות מהמס, והן לשם

(ב) בסעיף קטן (ב), המילה "סך" – תימחק, במקום "ואת" יבוא "את" ובסופו יבוא "ואת סכומן הכולל";

(7) בסעיף 70, האמור בו יסומן "(א)" ואחריו יבוא:

"(ב) מלכ"ר מוסד כספי שרכשו טובין או שקיבלו שירותים מעוסק יגיש, במועד הגשת הדוח התקופתי, דוח מיוחד על כך; בדוח כאמור יפורטו מספרה הסידורי של החשבונית, תאריכה וסכומה, וכן מספר הרישום של המוכר או של נתן השירות, לפי העניין.

(ג) המנהל רשאי לפטור סוגי מלכ"רים או מוסדות כספיים כאמור בסעיף קטן (ב) מהגשת דוח מיוחד כאמור באותו סעיף קטן, וכן רשאי הוא לפטור כאמור מלכ"ר מסוים או מוסד כספי מסוים, דרך כלל או במקרה מיוחד, אם מצא כי קיימים טעמים מיוחדים המצדיקים זאת בנסיבות העניין";

(8) בסעיף 71, במקום הסיפה החל במילים "יגיש החייב במס" יבוא "רשאי המנהל להתיר לחייב במס להגיש דוח משלים; התיר המנהל כאמור, לא יצורפו נתוני הדוח המשלים, לדוח אחר";

(9) אחרי סעיף 71 יבוא:

"דוח מסכם לעוסקים 71א. (א) כל אחד מהעוסקים שנרשמו כאחד לפי סעיף 56, יגיש שנרשמו כאחד דוח שנתי מסכם על כל עסקאותיו, לרבות עסקאות שעשה עם העוסקים שנרשמו עמו כאחד.

ד ב ר י ה ס ב ר

העסקה (מכירות). בדרך זו יהיה ניתן, בצורה פשוטה יחסית, לבצע הצלבה ממוחשבת של חשבוניות העסקה וחשבוניות הקניה. כך, יהיה ניתן לגלות את אותם מקרים שבהם חשבונית קניה הוצאה בלי שהוצאה כנגדה חשבונית עסקה, או את המקרים בהם אין התאמה בנתונים של אותן חשבוניות.

בנוסף, כדי שיהיה ניתן לזהות את מנפיקי החשבוניות, מוצע כי מספרי החשבוניות יקצו לכל עוסק על ידי רשות המסים, ועוסק לא יהיה רשאי להנפיק חשבונית מס, שמספרה לא הוקצה כאמור.

כמו כן מוצע לשנות את שיטת תשלום המס – במקום שהתשלום יתבצע על ידי החייב במס בעצמו במועד הגשת הדוח התקופתי, על החייב במס יהיה לשלם את המס, כפי שמפורט בשובר תשלום שישלח לו על ידי רשות המסים, ואשר ייגזר על פי הדוח שהוגש על ידי החייב במס. בדרך זו יוכל מנהל הרשות למנוע מראש ניכוי תשלומים שלא כדין במקרים המתאימים שיפורטו לגבי סעיף 172(3) להלן.

מהלך כולל זה, אשר פרטיו יתוארו להלן, צפוי להביא לצמצום משמעותי של תופעת החשבוניות הפיקטיביות ויסייע בהשגת יעדי הגבייה לשנים 2009 ו-2010.

סעיף 172(3) ו-172(4)

כדי למנוע ניכוי תשלומים ביתר, ולאפשר לרשות המסים לוודא כי חשבונית מס, שעל בסיסה נדרש ניכוי מס תשלומים, הוצאה כדין ודיוחה במסגרת הדוח התקופתי שהגיש העוסק הרשום על גבי החשבונית, מוצע להתנות את האפשרות לנכות מס תשלומים בהסתמך על חשבונית

מס התשלומים לקיומו (בחלוקה לתשלומים ציוד ותשלומים שוטפות) והסכום לתשלום או להחזר. שיטת הדיווח, בלא פירוט העסקאות שביצע העוסק ובלא פירוט רכישותיו, תוך עריכת שומה עצמית על ידו, יצרה תמריץ לרמאויות בכלל ולשימוש בחשבוניות פיקטיביות בפרט. השימוש בחשבוניות הפיקטיביות מאפשר להקטין את חבות המס באמצעות קיזוז מס התשלומים, והקטנת ההכנסה החייבת במס הכנסה הנובעת מההגדלה של ההוצאות הלאוריות. כך, כוללים את התשלומים הפיקטיביים בדיווח עם ערך מוסף חיובי, כלומר ששך העסקאות גדול מסך התשלומים; בדרך זו, אמנם משולם מס על ידי העוסק אולם בסכום נמוך יותר מסכום המס האמיתי. מאומדנים המתבססים על מתודולוגיה מקובלת בעולם, תוך הצלבה בין החשבוניות הלאומיות לסך הגבייה בפועל, הנזק לקופת המדינה מוערך בכ-6 מיליארד שקלים חדשים, בהערכה שמרנית. זאת בלי להתייחס לפגיעה החמורה בתחרות ההוגנת, להשפעות ההונאה על הקטנת החבות בביטוח הלאומי, לסוגיית הלבנת ההון, למעורבותם של גורמים פליליים בהונאות אלה ועוד. יש להבהיר כי גילוי של הונאות מהסוג המפורט לעיל הוא מורכב בשיטת הדיווח הקיימת. התוצאה היא שרק 1% מהמס, אותו היה ניסיון להעלים באמצעות חשבוניות פיקטיביות, נגבה בסופו של דבר. לאור האמור, מוצע לבצע מהלך כולל של שינוי שיטת הדיווח ושיטת התשלום במס ערך מוסף כפי שיפורט להלן:

מוצע כי הדיווח התקופתי של עוסק ישלח לרשות המסים באופן מקוון, ויכלול לא רק את סכום העסקאות, אלא פירוט של חשבוניות הקנייה (רכישות) וחשבוניות

(ב) המנהל רשאי לפטור סוגי עוסקים שנרשמו כאחד כאמור בסעיף קטן (א), מהגשת דוח שנתי מסכם או מפירוט העסקאות שעשו עם העוסקים שנרשמו עמם כאחד, וכן רשאי הוא לפטור עוסק מסוים שנרשם עם עוסקים אחרים כאחד, דרך כלל או במקרה מיוחד, מהגשת דוח או מפירוט כאמור, אם מצא כי קיימים טעמים מיוחדים המצדיקים זאת בנסיבות העניין¹⁹⁸;

(10) אחרי סעיף 72 יבוא:

”הגשת דוחות באופן מקוון 72א. (א) דוחות לפי סעיפים 67(א), 68(א), 70(א) ו-71(ב), 71 ו-72א יוגשו באופן מקוון, כשהם חתומים בחתימה אלקטרונית מאושרת או בחתימה אלקטרונית מאובטחת, כפי שיוורה המנהל.

(ב) המנהל רשאי לדרוש כי דוחות נוספים שקבע לפי סעיף 72(א), יוגשו באופן מקוון כאמור בסעיף קטן (א).”;

(11) אחרי סעיף 75 יבוא:

”מאגר מידע 75א. (א) מידע המפורט בדוח תקופתי, בדוח ארעי לפי סעיף 68, בדוח המיוחד לפי סעיף 70(ב), או בדוח משלים לפי סעיף 71, יישמר כמאגר מידע, כמשמעותו בחוק הגנת הפרטיות, התשמ”א-1981¹⁹⁸, במשך תקופה שלא תעלה על חמש שנים ממועד הגשת הדוח האמור, לפי העניין.

ד ב ר י ה ס ב ר

את המשתמשים בחשבוניות הפיקטיביות. בכך תיווצר הרתעה אפקטיבית שתוביל לצמצום תופעת החשבוניות הפיקטיביות.

סעיף 172(4)(א) ו-177(א) ו-177(ב) ו-177(ג)

מוצע לקבוע כי עוסק יהיה רשאי להוציא חשבונית מס רק אם מספרה הוקצה לו על ידי רשות המסים. מספרי החשבוניות יוקצו לכל עוסק עד לסוף חודש נובמבר של כל שנה לשימוש בשנה לאחר מכן, כולה או חלקה. הקצאת מספרי החשבוניות כאמור תקשה “להמציא” חשבונית פיקטיבית, שכן לכל חשבונית יהיה “מספר זיהוי”.

מוצע, כי החיוב של עוסקים להוציא חשבוניות מס רק בהתאם למספרים שהוקצו להם כאמור יחול החל ב-1 בינואר 2011. ואולם מוצע להסמיך את שר האוצר לדחות את מועד תחילתה של הוראה זו בשנה אחת נוספת, לכלל העוסקים או לפי סוגי עוסקים, וזאת אם מצא שהדבר נדרש עקב קשיים תפעוליים ביישומה. מוצע כי תחילתה של ההוראה המחייבת את רשות המסים להקצות את מספרי החשבוניות תהיה ביום 1 בינואר 2010, כך שיהיה ניתן לעשות שימוש במספרי החשבוניות שהוקצו החל ביום 1 בינואר 2011. כמובן, שאם ידחה שר האוצר את תחילת ההוראה המחייבת שימוש במספרי חשבוניות כאמור, חיוב רשות המסים להקצות את מספרי החשבוניות יידחה בהתאם.

מס בכך שחשבונית המס כוללת את מספר הרישום של הקונה במס ערך מוסף ואת שאר הפרטים שקבע מנהל רשות המסים. יצוין, כי מוצע להסמיך את מנהל רשות המסים לקבוע את פרטי חשבונית המס, במקום שר האוצר, כדי לאפשר יותר גמישות, ומאחר שמדובר בהוראות תפעוליות בלבד. עוד, מוצע לאפשר למנהל רשות המסים לעכב ניכוי של מס תשומות, ולא להביאו בחשבון במסגרת שובר התשלום, במקרים שבהם קיים חשש כי ניכוי המס אינו נכון. כדי שלא לפגוע יתר על המידה בחייבים במס, מוצע לקבוע כי למנהל רשות המסים תהיה סמכות כאמור רק במקרה שבו הורה, מטעמים מיוחדים שיירשמו, לבדוק את פנקסיו של העוסק, או במקרה שבו החלה חקירה לגבי חשד בביצוע עבירה על הוראות החוק בידי העוסק. במקרה הראשון תקופת העיכוב לא תעלה על 90 ימים מהמועד שבו התקבל הדוח התקופתי הכולל את חשבונית המס, ובמקרה השני לא תעלה התקופה על 180 ימים מקבלת הדוח כאמור.

יובהר, כי בשל האפשרות להצליב את הנתונים, יהיה ניתן, בזמן אמת, לזהות מקרים שבהם יש חשד להונאות ולהבדילם ממקרים “טכניים” כגון איחורים בדיווח, טעויות הקלדה וכיוצא באלה. הסמכת מנהל רשות המסים לעכב ניכוי תשומות כאמור, בצירוף מאגר המידע הממוחשב, תאפשר בקרה סלקטיבית שמצד אחד לא תפריע לעוסקים שפועלים כדן, ומצד שני תאתר במהירות רבה

¹⁹⁸ ס”ח התשמ”א, עמ’ 128.

(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), הורה המנהל, בתוך התקופה הנקובה באותו סעיף קטן, לבדוק את פנקסיו של החייב במס או שהחלה חקירה לגבי חשד בביצוע עבירה על חוק זה בידי החייב במס, יישמר המידע שפורט בדוח התקופתי, בדוח הארעי, בדוח המיוחד או בדוח המשלים, לפי העניין, שהגיש החייב במס, והנוגע לבדיקה או לחקירה, לפי העניין, עד לסיום ההליכים לפי חוק זה.

(ג) מידע שנשמר כאמור בסעיפים קטנים (א) או (ב) יימחק בתום התקופה האמורה באותם סעיפים קטנים, לפי העניין.

(ד) המנהל או מי שהוא הסמיך לעניין זה מבין עובדי רשות המסים בישראל, רשאי, לצורך ביצוע ההוראות לפי חוק זה, לעשות שימוש במידע שנשמר כאמור בסעיפים קטנים (א) או (ב), ובלבד ששימוש כאמור נדרש לצורך עריכת ביקורת, לצורך שומה או לצורך חקירה לגבי חשד בביצוע עבירה על חוק זה בידי החייב במס, ובמידה שנדרש.

(ה) אין בהוראות סעיף קטן (ד) כדי לגרוע מהוראות חוק לתיקון דיני מסים (חילופי ידיעות בין רשויות המס), התשכ"ז-1967¹⁹⁹;

(12) בסעיף 88, במקום סעיף קטן (א) יבוא:

"(א) בסעיף זה –

"השנה הקובעת" – תקופה של שנים עשר חודשים רצופים המסתיימת

ב־31 באוגוסט של שנת המס שחלפה;

"ימי מנוחה" – כהגדרתם בסעיף 67(ב1).

ד ב ר י ה ס ב ר

לנכות מס תשומות אכן דווחו כחשבוניות עסקה על ידי העוסקים הרשומים על גבי החשבוניות, ולהצליב את הנתונים הכלולים בחשבוניות הקנייה שבגינם הוא מבקש לנכות מס תשומות, עם הנתונים בחשבוניות העסקה של העוסקים שסיפקו לו את המוצרים או השירותים נשוא חשבוניות הקניה. מהטעמים האמורים מוצע כי הדוח התקופתי יכלול גם פירוט של כל רשימוני היבוא הנושאים את שמו של העוסק ואשר הותרו על ידו בתקופת הדוח.

כדי לא לפגוע יתר על המידה בעוסקים, נדרש העוסק לפרט לגבי כל חשבונית רק את מספרה הסידורי, את תאריכה, את סכומה ואת מספר הרישום של המוכר או נותן השירות, לפי העניין, ואת מספר רישומו של הקונה. יובהר, כי כדי למנוע פגיעה בפרטיות, לא נמסר מידע מזהה אודות צרכנים פרטיים, אלא רק מידע, קרי מספר רישום, אודות קונה שהינו עוסק, מלכ"ר או מוסד כספי. דבר זה עולה מההגדרה "מספר רישום" אשר מתייחסת רק לחייבים במס לפי חוק מס ערך מוסף. לגבי כל רשימון נדרש העוסק לפרט רק את מספרו הסידורי.

סעיף 172(5)

מוצע לקבוע כי החל ביום כ"ה בטבת התש"ע (1 בינואר 2011) תקופת דוח של עוסק תהא בת חודש ותחילתה באחד בחודש. הוראה זו תחול גם על עוסקים שהיום מדווחים רק אחת לחודשיים, וזאת מאחר שדיווחיהם נדרשים כדי להצליב את המידע עם המידע הכלול בדוחות המוגשים אחת לחודש. כמו כן מוצע לקצר את המועד להגשת הדוח התקופתי לתקופה של שנים עשר ימים מתום תקופת הדוח, זאת מאחר שמוצע שתשלום המס לא יתבצע יותר עם הגשת הדוח, אלא על פי שובר לתשלום המס שרשות המסים תנפיק לעוסק. מכאן שאמנם מועד הגשת הדוח מתקצר, ואולם מועד התשלום נדחה.

סעיף 172(6) עד (10)

כפי שצוין לעיל, מוצע לקבוע, כי בדוח תקופתי של עוסק יפורטו כל חשבוניות המס שהוציא בשל עסקאותיו וכן כל חשבוניות הקנייה שלו, ולא רק סך המכירות. השירותים, הקניות ומס התשומות. זאת כדי שיהיה ניתן לוודא שחשבוניות הקנייה שבהסתמך עליהן מבקש העוסק

¹⁹⁹ ס"ח התשכ"ז, עמ' 136.

(א1) בתוך חמישה ימים מיום קבלת הדוח התקופתי, הדוח הארעי או הדוח המשלים, לפי העניין, ישלח המנהל לעוסק, באופן מקוון, כפי שיוורה המנהל, שובר לתשלום המס המגיע לפי הדוח ולפי סעיף 38(א1), ככל שמגיע.

(א2) על אף הוראות סעיף קטן (א1), לגבי עוסק שמחזור עסקאותיו בשנה הקובעת אינו עולה על 835,000 שקלים חדשים, ישלח המנהל שובר תשלום באופן האמור באותו סעיף קטן, בתוך חמישה ימים מיום קבלת הדוח התקופתי, הדוח הארעי או הדוח המשלים, לפי העניין, בשל חודש פברואר, אפריל, יוני, אוגוסט, אוקטובר ודצמבר של כל שנה, והוא יכלול את המס המגיע לפי הדוח האמור ולפי הדוח שהגיש העוסק בחודש שקדם לו וכן לפי סעיף 38(א1), ככל שמגיע מס כאמור.

ד ב ר י ה ס ב ר

לקבוע כי דוח משלים יוגש רק אם מנהל רשות המסים התיר זאת. עוד מוצע לקבוע כי דוח זה יוגש בצורה מקוונת בצירוף חתימה אלקטרונית, זאת כאמור כדי לאפשר לרשות המסים לנתח את הנתונים המפורטים בו.

סעיף 172(9) ו-10(10) וסעיף 177(ב)(6)

בהתאם לחוק מס ערך מוסף, רשאים מספר עוסקים להגיש דיווח למס ערך מוסף באופן מאוחד, בהתקיים התנאים הקבועים בחוק (להלן – איחודי עוסקים). כיום, איחודי עוסקים אינם חייבים לדווח על העסקאות והתשומות ה"פנימיות", קרי העסקאות בין חברי האיחוד. אי קבלת מידע אודות היקף העסקאות בין חברי האיחוד מונע מרשות המסים לבקר באופן אפקטיבי את איחודי העוסקים ופותח פתח להעלמות מס. לפיכך, מוצע לחייב איחודי עוסקים להגיש דוח שנתי מסכם על כל עסקאותיהם, לרבות העסקאות עם שאר חברי האיחוד. בסעיף 172(10) מוצע לקבוע כי דוח זה יוגש באופן מקוון בצירוף חתימה אלקטרונית, כדי לשפר את יכולת הפיקוח והאכיפה של רשות המסים באמצעות ניתוח ממוחשב של הנתונים כמפורט לעיל. בהתאם למוצע, תחילתה של הוראה זו ביום 1 בינואר 2010, והיא תחול לגבי דיווחים בשל שנת המס 2009 ואילך. גם כאן מוצע להקנות למנהל רשות המסים סמכות לפטור סוגים של איחודי עוסקים מהגשת הדוח האמור או מפירוט העסקאות הפנימיות. כן רשאי הוא לפטור כאמור עוסק מסוים אם מצא כי קיימים טעמים מיוחדים המצדיקים זאת בנסיבות העניין.

סעיף 172(11)

מוצע לקבוע, כי המידע המפורט בדוחות התקופתיים, בדוחות הארעיים או בדוחות המשלימים, וכן המידע המפורט בדוח המיוחד שמלכ"ר ומוסד כספי נדרשים להגיש על רכישת טובין או שירותים מעוסק, לפי סעיף 70(ב) לחוק כנוסחו בסעיף 172(7) להצעת החוק, יישמר כמאגר מידע כמשמעותו בחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 (ס"ח התשמ"א, עמ' 136).

כדי להקטין במידת האפשר את הפגיעה במי שהמידע לגביו מצוי במאגר, מוצע להגביל את השימוש במידע ואת תקופת שמירתו, כפי שיפורט להלן: לעניין השימוש במידע מוצע לקבוע, כי הוא יישמש את רשות המסים לצורך ביצוע הוראות חוק מס ערך מוסף, ובלבד שהוא נדרש לרשות

מוצע להקנות למנהל רשות המסים סמכות לקבוע, ככלל או לסוגי עוסקים או עסקאות, כי לגבי חשבונות מתחת לסכום מסוים לא יהיה הכרח לציין את הפרטים הקבועים בסעיף, קרי מספרה הסידורי, תאריכה, סכומה ומספר הרישום של המוכר או הקונה, כולם או חלקם. מטרת ההוראה היא לאפשר למנהל רשות המסים להקל על עוסקים, שלהם הרבה חשבונות בסכומים מאוד נמוכים, ולאפשר להם לציין, לגבי חשבונות אלה בלבד, רק את סכומן הכולל.

בסעיף 172(10) להצעת החוק מוצע לקבוע כי דוחות אלה יוגשו באופן מקוון, בצירוף חתימה אלקטרונית. הוראה זו נדרשת, כאמור לעיל, כדי שרשות המסים תוכל לנתח בצורה ממוחשבת את הנתונים שבדוחות ולאפשר הצלבה של הנתונים. זאת כדי לייעל את יכולת הפיקוח והבקרה של הרשות.

סעיף 172(7) ו-10(10)

מוצע לקבוע שמלכ"רים ומוסדות כספיים, אשר רכשו טובין או קיבלו שירות מעוסק, יהיו מחויבים, במועד הגשת דוחותיהם התקופתיים, בהגשת דוח מפורט על תשומותיהם, שבו יפורטו מספרה הסידורי של חשבונות הקנייה, תאריכה, סכומה ומספר הרישום של המוכר או נותן השירות, לפי העניין (בפסקה זו – הדוח המפורט). אמנם חיובם במס של מלכ"רים ומוסדות כספיים אינו תלוי בתשומותיהם, ואולם פירוט כאמור נדרש על מנת להצליב עם נתוני חשבונות העסקה של העוסקים מוכרי הטובין או נותני השירות. כדי שיהיה ניתן לבצע את הצלבת המידע ולסייע במניעת הונאות מס, מוצע כי מלכ"רים ומוסדות כספיים יגישו את דוחותיהם התקופתיים ואת הדוח המפורט, באופן מקוון, בצירוף חתימה אלקטרונית.

מוצע להקנות למנהל רשות המסים סמכות לפטור סוגי מלכ"רים או מוסדות כספיים מהגשת הדוח המפורט או לפטור כאמור מלכ"ר מסוים או מוסד כספי מסוים, אם מצא כי קיימים טעמים מיוחדים שמצדיקים זאת בנסיבות העניין.

סעיף 172(8) ו-10(10)

בהתאם לסעיף 71 לחוק מס ערך מוסף, רשאי החייב במס להגיש דוח משלים אם נשמטו מהדוח התקופתי פרטים שהיו צריכים להיכלל בו. כדי לאפשר פיקוח ובקרה אחר נתונים שמתבקש להוסיפם במסגרת דוח כאמור, מוצע

(3א) על אף הוראות סעיף קטן (2א), רשאי המנהל להחיל על עוסק שמתקיים בו האמור באותו סעיף קטן, את הוראות סעיף קטן (א), בתנאים שיוורה, ובלבד שהעוסק ביקש זאת.

(4א) עוסק ישלם את המס המגיע לתקופת הדוח, על פי השובר שהומצא לו לפי הוראות סעיפים קטנים (1א) או (2א), בתוך שלושה ימים לאחר היום שבו הומצא לו שובר התשלום.

(5א) במניין הימים כאמור בסעיפים קטנים (1א), (2א) ו-(4א) לא יבואו ימי מנוחה.

(6א) חייב במס שהוא מלכ"ר או מוסד כספי, ישלם את המס המגיע לתקופת הדוח, בין על פי הדוח התקופתי ובין על פי הדוח הארעי, עם הגשתו.

(7א) על אף הוראות סעיף זה, רשאי שר האוצר לקבוע הוראות כמפורט להלן:

(1) הוראות בדבר משלוח שובר התשלום באופן אחר מהאמור בסעיף קטן (1א), דרך כלל או לסוגים של עוסקים או עסקאות, כפי שיקבע, בתנאים ובתיאומים שיקבע; קבע השר הוראות כאמור, יקבע בהן גם חזקות לעניין המצאת שובר התשלום שנשלח באופן שקבע כאמור;

(2) הוראות בדבר דחיית מועד התשלום האמור בסעיף קטן (4א), לעוסק שהגיש את הדוח התקופתי במועד שקדם לתום התקופה האמורה בסעיף 67(ב), בתנאים ובתיאומים שיקבע, ובלבד שמועד התשלום שידחה כאמור לא יהיה מאוחר מהיום ה-25 בחודש שלאחר תקופת הדוח;

(3) פטור מתחולת הוראות סעיפים קטנים (1א) עד (4א), לעוסק בשל מחזור עסקאותיו; קבע השר פטור כאמור, ישלם העוסק את המס המגיע לתקופת הדוח, על פי הדוח התקופתי, הדוח הארעי או הדוח המשלים, לפי העניין, עם הגשתו;

(13) בסעיף 113 –

(א) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(1א) עוסק שנוהג להוציא חשבוניות מס שלא כדין, יתרה בו המנהל ויפרט בהתראה את הפגם; קיים לדעת המנהל חשש שהעוסק יוסיף לעשות כן, רשאי המנהל שלא להקצות לו מספרי חשבוניות מס, כאמור בסעיף 47(ד), לתקופה שיקבע";

(ב) בסעיף קטן (ב) –

(1) האמור בו יסומן כפסקה "(1)", ובה, אחרי "חשבוניות מס" יבוא "לפי סעיף קטן (א)";

ד ב ר י ה ס ב ר

לעניין תקופת שמירת המידע – מוצע להגביל את התקופה שבה יישמר המידע במאגר, לתקופה של חמש שנים, שכן תקופה זו היא התקופה הקבועה בחוק מס ערך מוסף לביצוע שומה. עם זאת, אם בתוך התקופה האמורה הורה מנהל רשות המסים על בדיקת פנקסיו של החייב במס או שהחלה חקירה לגבי חשד לביצוע עבירה על חוק מס ערך מוסף על ידו, יישמר המידע שפורט בדוחות שהגיש אותו חייב במס, אשר נוגע לבדיקה או לחקירה כאמור, עד לסיום ההליכים האמורים.

לצורך עריכת ביקורת, קביעת שומה או לצורך חקירה לגבי חשד לביצוע עבירה לפי חוק מס ערך מוסף, כמו כן מוצע לקבוע כי שימוש במידע יהיה רק בידי מנהל רשות המסים או בידי עובד הרשות שהמנהל הסמיך לעניין זה. עם זאת, אין בכך כדי לגרוע מהסמכות למסור מידע למי שזכאי לקבלתו לפי חוק לתיקון דיני מסים (חילופי ידיעות בין רשויות המס), התשכ"ז-1967 (ס"ח התשכ"ז, 136) בהתאם להוראות אותו חוק.

(2) אחרי פסקה (1) יבוא:

"(2) החייב במס רשאי לערער על התראת המנהל, או לפי בחירתו על ההחלטה שלא להקצות מספרי חשבוניות מס, לפי סעיף קטן (א1), לפני בית המשפט המחוזי";

(ג) בסעיף קטן (ג), אחרי "האיסור" יבוא "או על אי ההקצאה, לפי העניין";

(14) בסעיף 117(א) –

(א) אחרי פסקה (א6) יבוא:

"(ב) לא פירט ברוח התקופתי פרט שהיה עליו לפרט לפי סעיף 69(א) עד (א2);";

(ב) אחרי פסקה (16) יבוא:

"(17) לא שילם במועד את המס הכלול בשובר לתשלום המס, כמשמעותו בסעיף 88, שהומצא לו, בניגוד להוראות אותו סעיף";

(15) בסעיף 126, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב1) הסכום האמור בסעיף 88(א2) יתואם ב־1 בספטמבר של כל שנה (בסעיף קטן זה – יום העדכון), לפי שיעור עליית המדד שפורסם לאחרונה לפני יום העדכון לעומת המדד שפורסם לאחרונה לפני יום העדכון הקודם, ויעוגל ל־5,000 השקלים החדשים הקרובים";

(16) בסעיף 141, אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ד) שובר לתשלום המס כמשמעותו בסעיף 88, רואים אותו כאילו הומצא לעוסק ביום השני שלאחר היום שנשלח לפי הוראות אותו סעיף, אף אם סירב העוסק לקבלו; הוראות סעיף קטן זה לא יחולו לגבי עוסק שהוראות לפי סעיף 88(אד1) חלות עליו";

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 172(12), (15) ו־177(ג) וסעיף 177(ג)

מוצע ששיטת תשלום מס ערך מוסף של עוסקים תשווה, כך שבמקום שהעוסק ישלם את המס, בהתאם לשומתו העצמית, עם הגשת הרוח התקופתי, רשות המסים תמציא לעוסקים שוברי תשלום לפי הדוחות שהוגשו על ידם ובכפוף לסמכות מנהל רשות המסים כאמור בסעיף 38(א1) לחוק כנוסחו בסעיף 172(3) להצעת החוק, לעכב ניכוי מס תשומות, והמס ישולם על ידי החייבים במס בהתאם לשוברים אלו. מוצע, כי שובר התשלום ישלח על ידי מנהל רשות המסים לעוסק, באופן מקוון, בתוך חמישה ימים מיום קבלת הרוח התקופתי, הרוח הארעי או הרוח המשלים, לפי העניין, וכי יראו את השובר כאמור כאילו הומצא לעוסק ביום השני שלאחר היום שנשלח, אף אם סירב העוסק לקבלו.

כאמור בסעיף 67(א) לחוק כנוסחו בסעיף 172(5) להצעת החוק, גם עוסקים שהיום רשאים להגיש את הדוחות התקופתיים אחת לחודשיים נדרשים על פי התיקון להגיש את דוחותיהם כל חודש. עם זאת, אין הדבר גורע מזכותם של אותם עוסקים לשלם את המס המגיע מהם אחת לחודשיים. בהתאם לכך, מוצע לקבוע כי שוברי התשלום לעוסקים אלה יישלחו רק לאחר הגשת הדוחות

בשל חודשי השנה ה"זוגיים" (קרי פברואר, אפריל וכו'), כאשר כל שובר תשלום יהיה לפי הרוח של אותו חודש ולפי הרוח של החודש שקדם לו. כדי שלא לשנות את המצב הנוהג היום לפי תקנה 20 לתקנות מס ערך מוסף, התשל"ו-1976, נקבע בסעיף 172(15) להצעת החוק כי סכום מחזור העסקאות שלפיו נקבע אם עוסק נדרש לשלם אחת לחודש או אחת לחודשיים (835,000 שקלים חדשים) יתואם בדרך שבה סכום זה מתואם היום לפי התקנות האמורות, קרי ב־1 בספטמבר של כל שנה לפי המדד שפורסם לפני חודש ספטמבר של השנה הקודמת.

עוסק נדרש, בהתאם למוצע, לשלם את המס לפי שובר התשלום בתוך שלושה ימים ממועד המצאת הרוח. ואולם כדי לתמרץ עוסקים להגיש את הדוחות התקופתיים מוקדם ככל שניתן, ולייעל את הטיפול בדוחות, על ידי כך שלא כל הדוחות יוגשו בו זמנית במועד האחרון להגשה, מוצע להסמיך את שר האוצר לדחות את מועד התשלום לעוסק שהגיש את הרוח התקופתי בטרם חלוף 12 הימים שנקבעו להגשתו, ובלבד שמועד זה לא יהיה מאוחר מהיום 25 בחודש שלאחר תקופת הדוח.

נוסף על כך, כדי לסייע לעוסקים שיתקשו לקבל את השוברים באופן מקוון, מוצע להסמיך את שר האוצר

(17) בסעיף 142(א), במקום פסקה (3) יבוא:

"(3) המידע הוא כמפורט בסעיף 384 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 או בתקנות לפיו, ובלבד שמידע כאמור יימסר למוסד לביטוח לאומי ושמידע זה נדרש לתכליות האמורות באותו סעיף, ובמידה שנדרש";

(18) בסעיף 145 –

(א) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(1א) שר האוצר ושר המשפטים רשאים לקבוע הוראות לעניין אופן הנפקת חתימה אלקטרונית מאובטחת, וכן הוראות לעניין חובותיו של בעל אמצעי החתימה האלקטרונית ואחריותו לשימוש בה";

(ב) בסעיף קטן (ג), אחרי "למעט תקנות לפי" יבוא "סעיף קטן (1א) ולפי".

סימן ו': מס ערך מוסף – הוראות שעה

173. לכל מונח בסימן זה תהא המשמעות הנודעת לו בחוק מס ערך מוסף.

פרשנות

ד ב ר י ה ס ב ר

ברורה לעשות שימוש בחשבונות שלא כדין. מוצע לקבוע כי על התראת מנהל רשות המסים או על החלטת המנהל שלא להקצות מספרי חשבונות, כאמור לעיל, יהיה ניתן לערער לפני בית המשפט המחוזי בלבד.

סעיף 172(14)

כדי לאפשר אכיפה של התיקונים לחוק שהוצעו לעיל בנוגע לדוחות המפורטים ולאופן תשלום המס, מוצע להוסיף לרשימת ההוראות העונשיות המפורטות בסעיף 117, שדינו של המפר אותן הוא מאסר שנה, גם את ההוראות האלה: אי-פירוט של עוסק בדוח התקופתי של החשבונות ורשימוני היבוא כנדרש לפי סעיף 69(א) עד 2(א) לחוק כנוסחו בסעיף 172(6) להצעת החוק, ואי תשלום במועד של המס הכלול בשובר התשלום שהומצא לו. יובהר, כי עבירת אי תשלום המס כרוכה היום באי הגשת הדוח (סעיף 117(א) לחוק מס ערך מוסף), וזאת מאחר שבהתאם להוראות סעיף 88(א) לחוק הקיים, התשלום מתבצע עם הגשת הדוח, ולא ניתן להגיש את הדוח בלא תשלום כאמור. מאחר שהתיקון המוצע קובע שתשלום המס לא יתבצע עם הגשת הדוח אלא לפי שובר שישלח לעוסק לפי הדוח שהוגש, נדרש לתקן בהתאם את סעיף 117.

סעיף 172(17) וסעיף 177(ב)(7)

בדומה לתיקון המוצע בסעיפים 140 ו-235(ב) לפקודה ולסעיף 384 לחוק הביטוח הלאומי, כאמור בסעיף 165(14) ו-16(16) בסעיף 146(24) להצעת החוק, מוצע לתקן גם את סעיף 142(א) לחוק מס ערך מוסף, ולקבוע כי יהיה ניתן למסור מידע למוסד לביטוח לאומי כמפורט בסעיף 384 לחוק הביטוח הלאומי או בתקנות לפיו, על אף האיסור הכללי למסור ידיעות שהגיעו אגב ביצוע חוק מס ערך מוסף, ובלבד שמידע כאמור נדרש לתכליות שנקבעו בסעיף 384 דלעיל, ובמידה שנדרש. תחילתה של הוראה זו ביום כ"ג בתמוז התשס"ט (15 ביולי 2009), והיא תחול גם לגבי מידע לגבי תקופה שקדמה למועד האמור, ובלבד שהוא נדרש על ידי המוסד לביטוח לאומי החל במועד התחילה האמור.

לקבוע הוראות בדבר המצאת השובר שלא באופן מקוון. במידה שייקבעו הוראות כאמור לא תחול חזקת ההמצאה שמוצעת בסעיף 141(ג) לחוק כנוסחו בסעיף 172(16) להצעת החוק, אלא ששר האוצר יוסמן לקבוע חזקות המצאה שיותאמו לאופן ההמצאה שיקבע.

עוד מוצע להסמיך את שר האוצר לפטור עוסקים מתחולת ההוראות בדבר אופן תשלום המס באמצעות שובר, וזאת לפי מחזור עסקאותיהם. על עוסקים שקיבלו פטור כאמור, ימשיך לחול הדין הקיים בנוגע לתשלום המס, קרי הם ישלמו את המס עם הגשת הדוח התקופתי.

מובהר, כי האמור לעיל חל רק לגבי עוסקים, ואין כל שינוי באופן תשלום המס של מלכ"רים ומוסדות כספיים. אלה ימשיכו גם לאחר התיקון לשלם את המס עם הגשת דוחותיהם התקופתיים.

סעיף 172(13)

סעיף 113 לחוק מס ערך מוסף קובע כי מי שאינו מנהל פנקסי חשבונות או רשומות, או שהוא מנהלם בסטייה מהותית מהוראות חוק מס ערך מוסף והתקנות לפיו, יתרה בו מנהל רשות המסים, ואם לא תוקן הפגם, רשאי המנהל לאסור עליו להוציא חשבונות מס. מאחר שבהתאם לתיקון המוצע, מספרי חשבונות המס יוקצו על ידי רשות המסים, מוצע להסמיך את מנהל רשות המסים שלא להקצות לעוסק מספרי חשבונות מס לתקופה שיקבע. לאור הפגיעה הקשה שיכולה להיגרם לעוסק עקב סמכות זו, מוצע לקבוע תנאים מחמירים יותר להפעלתה. כך, מוצע לקבוע כי התראה לעניין זה תינתן רק אם העוסק נוהג להוציא חשבונות מס שלא כדין, ולא אם המדובר במקרה חד-פעמי או בכמה מקרים בודדים. לא תוקנה התנהגות העוסק בהתאם להתראה וקיים לדעת מנהל רשות המסים חשש שהעוסק יוסיף לעשות כן, רשאי המנהל שלא להקצות לעוסק מספרי חשבונות. סמכות מנהל רשות המסים לפי סעיף זה תופעל תוך בחינה קפדנית כי אין מדובר בטעויות טכניות מצד העוסק וכי מדובר במגמה

174. (א) עוסק שמתקיים בו האמור בפסקאות (1) ו-(2), יגיש, נוסף על כל דוח תקופתי שהוא מגיש בשל התקופה שמיים י"ב באלול התשס"ט (1 בספטמבר 2009) עד יום י"ד בטבת התש"ע (31 בדצמבר 2009), דוח שבו יפורטו כל חשבוניות הקנייה שהוצאו לו בתקופת הדוח התקופתי, וזאת בתוך חמישה עשר ימים ממועד הגשת הדוח התקופתי או במועד מאוחר יותר שיורה המנהל:

(1) מחזור עסקאותיו עולה על 3,000,000 שקלים חדשים;

(2) חלה עליו חובה לנהל מערכת חשבוניות לפי שיטת החשבונאות הכפולה, כפי שנקבעה בהוראות ניהול פנקסי חשבוניות שנקבעו לפי סעיף 130 לפקודת מס הכנסה.

(ב) לגבי כל חשבונית קנייה כאמור בסעיף קטן (א) יפורטו בדוח לפי אותו סעיף קטן, מספרה הסידורי, תאריכה וסכומה וכן מספר הרישום של הקונה.

(ג) המנהל רשאי לפטור סוגי עוסקים שמתקיים לגביהם האמור בסעיף קטן (א), מהגשת דוח לפי אותו סעיף קטן, וכן רשאי הוא לפטור כאמור עוסק מסוים, דרך כלל או במקרה מיוחד, אם מצא כי קיימים טעמים מיוחדים המצדיקים זאת בניסבות העניין.

175. (א) (1) עוסק שמתקיים בו האמור בפסקאות (1) ו-(2) של סעיף 174(א), יגיש, נוסף על כל דוח תקופתי שהוא מגיש בשל שנת 2010, דוח שבו יפורטו כל אלה, וזאת בתוך חמישה עשר ימים ממועד הגשת הדוח התקופתי או במועד מאוחר יותר שיורה המנהל:

(א) כל חשבוניות המס שהמועד להוצאתן חל בתקופת הדוח התקופתי, אף אם העוסק הופטר מהוצאת חשבוניות, הנכללות בדוח התקופתי, וסכומן הכולל;

(ב) כל חשבוניות המס שהוצאו, אף אם המועד להוצאתן טרם הגיע, הנכללות בדוח התקופתי, וסכומן הכולל;

ד ב ר י ה ס ב ר

או לפטור כאמור עוסק מסוים, אם מצא כי קיימים טעמים מיוחדים המצדיקים זאת.

סעיף 175 מוצע לקבוע, כי עוסק כאמור בסעיף 174 לעיל, קרי עוסק שמחזור עסקאותיו עולה על 3 מיליון שקלים חדשים ושמוחב לנהל את מערכת חשבוניות לפי שיטת החשבונאות הכפולה, יידרש להגיש, לגבי דוחות בשל התקופה שתחילתה ביום 1 בינואר 2010 ואשר מסתיימת ביום 31 בדצמבר 2010, דוח מפורט מלא, קרי הן על חשבוניות העסקה ורשימוני היבוא והן על חשבוניות הקנייה. מוצע כי הדוח המפורט האמור יוגש נוסף על הדוח התקופתי שמחוב העוסק להגיש בתוך 15 ימים ממועד הגשת הדוח התקופתי או במועד מאוחר יותר שיורה מנהל רשות המסים. על אף האמור לעיל, רשאי מנהל רשות המסים לאשר לעוסק שביקש זאת להגיש את הדוח המפורט במקום הדוח התקופתי, ובלבד שדוח זה יוגש במועד שבו יש להגיש את הדוח התקופתי.

לגבי דוחות בשל התקופה שמיים 1 ביולי 2010 ועד ליום 31 בדצמבר 2010, מוצע להחיל את ההוראה שפורטה לעיל גם על עוסק שמחזור עסקאותיו עולה על 1 מיליון שקלים חדשים וגם על עוסק שמחוב לנהל את מערכת חשבוניות לפי שיטת החשבונאות הכפולה. הכל בדומה

סעיפים 174 עד 176 ו-177(ב)(3)

כללי מוצע כי תחילתן של ההוראות לעניין שינוי שיטת הדיווח והתשלום במס ערך מוסף יכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2011, ויחולו רק לגבי דוחות בשל התקופה החל ממועד זה. עם זאת, מוצע לקבוע הוראת תחילה מוקדמת יותר, כפי שתפורט להלן, לגבי עוסקים, שלא יתקשו, מבחינה תפעולית, ליישם את התיקון המוצע לפני יום 1 בינואר 2011 (מועד תחילתו של סימן ה' המוצע).

סעיף 174 מוצע לקבוע, כי עוסק שמחזור עסקאותיו עולה על 3 מיליון שקלים חדשים ושמוחב לנהל את מערכת חשבוניות לפי שיטת החשבונאות הכפולה, יידרש להגיש דוח מפורט לגבי חשבוניות הקנייה בלבד, וזאת בשל התקופה שתחילתה ביום 1 בספטמבר 2009 עד יום 31 בדצמבר 2009 (שכן הוא נדרש להגיש דוח מפורט גם לגבי חשבוניות העסקה, כפי שיפורט להלן לגבי סעיף 175, בשל התקופה שתחילתה ב-1 בינואר 2010). דוח זה לא יהיה במקום הדוח התקופתי, אלא יוגש נוסף על הדוח התקופתי בתוך 15 ימים ממועד הגשתו, אלא אם כן הורה מנהל רשות המסים על מועד מאוחר יותר. מוצע להסמיך את מנהל רשות המסים לפטור מהוראה זו סוגי עוסקים

(ג) כל רשימוני היבוא הנושאים את שמו של העוסק, שהותרו בתקופת הדוח התקופתי והנכללים בו, וסכומם הכולל;
(ד) כל חשבוניות הקניה שהוצאו לעוסק בתקופת הדוח התקופתי והנכללות בו, וסכומן הכולל.

(2) לגבי כל חשבונית מס וחשבונית קנייה כאמור בפסקה (1), יפורטו בדוח לפי אותה פסקה, מספרה הסידורי, תאריכה וסכומה, וכן מספר הרישום של המוכר או נותן השירות, לפי העניין, ומספר הרישום של הקונה, ולגבי כל רשימון ייבוא כאמור בפסקה (1) – יפורט מספרו הסידורי.

(3) על אף הוראות פסקאות (1) ו-(2), המנהל רשאי לפטור עוסק מפירוט החשבוניות האמורות בפסקה (1), כולן או חלקן, בשל סכומה של כל אחת מחשבוניות אלה, ובלבד שהסכום הכולל של החשבוניות האמורות יפורט בדוח האמור בפסקה (1); פטור לפי פסקה זו יכול שיינתן דרך כלל או לסוגים של עוסקים או עסקאות, הכל כפי שיקבע המנהל.

(4) עוסק רשאי להגיש דוח כאמור בפסקה (1) במקום הדוח התקופתי, אם אישר זאת המנהל, בתנאים ובתיאומים שיורה, ובלבד שדוח כאמור יוגש במועד שיש להגיש את הדוח התקופתי לפי סעיף 67 לחוק מס ערך מוסף.

(ב) עוסק שמחזור עסקאותיו עולה על 1,000,000 שקלים חדשים או שמתקיים בו האמור בפסקה (2) של סעיף 174(א), יגיש, נוסף על כל דוח תקופתי שהוא מגיש בשל התקופה שמיום י"ט בתמוז התש"ע (1 ביולי 2010) עד יום כ"ד בטבת התש"ע (31 בדצמבר 2010), דוח כאמור בסעיף קטן (א), ויחולו לענין דוח כאמור הוראות אותו סעיף קטן.

(ג) עוסק שלא פירט בדוח כאמור בסעיפים קטנים (א) או (ב), פרט שהיה עליו לפרט לפי הסעיפים הקטנים האמורים, דינו – מאסר שנה.

176. דוחות לפי סימן זה, יוגשו באופן מקוון, כשהם חתומים בחתימה אלקטרונית מאושרת או בחתימה אלקטרונית מאובטחת, כפי שיורה המנהל.

הגשת דוחות
באופן מקוון

סימן ז': מס ערך מוסף – תחילה, תחולה והוראות מעבר

177. (א) תחילתו של חוק מס ערך, כנוסחו בסימן ה' לחוק זה, ביום כ"ה בטבת התשע"א (1 בינואר 2011).

תחילה, תחולה
והוראות מעבר

(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א) –

(1) תחילתן של ההגדרות "חתימה אלקטרונית מאושרת" ו"חתימה אלקטרונית מאובטחת" שבסעיף 1 לחוק מס ערך מוסף, כנוסחו בסעיף 172(1)(א) לחוק זה, ושל סעיף 145 לחוק מס ערך מוסף, כנוסחו בסעיף 172(18) לחוק זה, ביום כ"ג בתמוז התשס"ט (15 ביולי 2009);

ד ב ר י ה ס ב ר

עוסקים או עסקאות, כי לגבי חשבוניות מתחת לסכום מסוים לא יהיה הכרח לציין את הפרטים הקבועים בסעיף, קרי מספרה הסידורי, תאריכה, סכומה ומספר הרישום של המוכר או הקונה, כולם או חלקם. כמו כן, בדומה להוראה העונשית שלפי סעיף 172(14) להצעת החוק, שנבקעה לגבי כלל העוסקים החל ביום 1 בינואר 2011, מוצע לקבוע, כי עוסק כאמור שלא פירט את החשבוניות ואת רשימוני היבוא כנדרש דינו מאסר שנה.

להוראה שתחול, החל מדוחות בשל התקופה שתחילתה ב-1 בינואר 2011, על כלל העוסקים, לפי סעיפים 172(6) ו-177(3) להצעת החוק.

מוצע כי הדוחות האמורים בסעיפים 174 ו-175 להצעת החוק, יוגשו באופן מקוון ובצירוף חתימה אלקטרונית.

נוסף על כך, בדומה להוראות החלות לגבי כלל העוסקים לפי סעיף 172(6) להצעת החוק, מוצע להקנות למנהל רשות המסים סמכות לקבוע, ככלל או לסוגי

(2) תחילתו של סעיף 30(א)(8)(א) עד (ב1) ו־ (ז) ו־ (13) לחוק מס ערך מוסף, כנוסחם בסעיף 172(2) לחוק זה ביום ט"ו בטבת התש"ע (1 בינואר 2010);

(3) סעיפים 38(א1), 67, 69, 70, 71, 72א, 75א, 88, 117(א) ו־ 141(ד) לחוק מס ערך מוסף, כנוסחם בסעיף 172(3), (5) עד (8), (10) עד (12), (14) ו־ (16) לחוק זה, יחולו לעניין דוחות המוגשים בשל תקופה שתחילתה ביום כ"ה בטבת התשע"א (1 בינואר 2011) ואילך, ולעניין שוברים לתשלום מס כמשמעותם בסעיף 88 לחוק מס ערך מוסף, כנוסחו בסעיף 172(12) לחוק זה, המגיעים בשל דוחות כאמור, לפי העניין;

(4) תחילתו של סעיף 47(ד) לחוק מס ערך מוסף, כנוסחו בסעיף 172(4)(ג) לחוק זה, ביום ט"ו בטבת התש"ע (1 בינואר 2010);

(5) שר האוצר רשאי, עד יום כ"ב בכסלו התשע"א (29 בנובמבר 2010), לדחות את מועד תחילתו של סעיף 47(א) לחוק מס ערך מוסף, הקבוע בסעיף קטן (א) ואת מועד תחילתו של סעיף 47(ד) לחוק מס ערך מוסף, הקבוע בפסקה (4), בשנה אחת, דרך כלל או לסוגים של עוסקים, כפי שיקבע, אם מצא כי הדבר נדרש מטעמים תפעוליים;

(6) תחילתו של סעיף 71א לחוק מס ערך מוסף, כנוסחו בסעיף 172(9) לחוק זה, ביום ט"ו בטבת התש"ע (1 בינואר 2010), והוא יחול לגבי עסקאות כאמור באותו סעיף, שנעשו בשנת 2009 ואילך;

(7) תחילתו של סעיף 142(א)(3) לחוק מס ערך מוסף, כנוסחו בסעיף 172(17) לחוק זה, ביום כ"ג בתמוז התשס"ט (15 ביולי 2009), והוא יחול גם לגבי מידע שנדרש כאמור באותו סעיף ביום האמור ואילך, לגבי תקופה שקדמה לאותו יום.

(ג) על אף האמור בסעיף 126(ב1) לחוק מס ערך מוסף כנוסחו בסעיף 172(15) לחוק זה, הסכום שנקבע בסעיף 88(2א) לחוק מס ערך מוסף, כנוסחו בסעיף 172(12) לחוק זה, יתואם לראשונה ביום תחילתו של סימן זה, כאמור בסעיף קטן (א), לפי שיעור עליית המדד שפורסם לאחרונה לפני יום כ"ב באלול התש"ע (1 בספטמבר 2010) לעומת המדד שפורסם לאחרונה לפני יום א' באלול התשס"ח (1 בספטמבר 2008), ויעוגל ל־5,000 השקלים החדשים הקרובים.

פרק כ"ט: האפטרופוס הכללי

178. בחוק האפטרופוס הכללי, התשל"ח-1978²⁰⁰ (בפרק זה – חוק האפטרופוס הכללי), תיקון חוק האפטרופוס הכללי בסעיף 15 –

ד ב ר י ה ס ב ר

כי האפטרופוס ינהל נכס עזוב עד שיתייצב אדם ויוכיח להנחת דעתו שהוא רשאי לקבלו, או שהובהר לאפטרופוס שהנכס חדל להיות עזוב. בנוסף קובע סעיף 15(ג) האמור כי אם נמשך ניהולו של נכס שהוא נכס של נספה השואה או נכס מקרקעין, לפי חוק זה חמש עשרה שנים ושוכנע בית המשפט, לפי דוח מאת האפטרופוס, שאין הצדקה להמשיך בניהול, רשאי בית המשפט לצוות שהאפטרופוס יעביר את הנכס לקניין המדינה, ולתת לו תעודת שחרור. בפועל האפטרופוס מנהל היום נכסים עזובים במשך עשרות שנים, אך רק מעט מהנכסים מועברים לקניין המדינה.

פרק כ"ט האפטרופוס הכללי (להלן – האפטרופוס) הוא כללי תאגיד, כשר לכל חובה, זכות ופעולה משפטית שהוקם על פי חוק האפטרופוס הכללי, התשל"ח-1978 (להלן – חוק האפטרופוס הכללי). במסגרת סמכויותיו, האפטרופוס מופקד על ניהולם של נכסים שנמצאים בארץ או שאינם נמצאים בארץ והם של אזרח ישראלי, של תושב ישראל או של תאגיד הרשום בישראל או שהוקם בה ולא נמצא מי שרשאי ומסוגל לנהוג בהם מנהג בעלים, לנהלם או שבעליו אינו ידוע (להלן – נכסים עזובים).

סעיף 15 לחוק האפטרופוס הכללי קובע הוראות לעניין סיום הניהול של נכס עזוב. סעיף קטן (א) שבו קובע

²⁰⁰ ס"ח התשל"ח, עמ' 61; התשס"ה, עמ' 423.

(1) בסעיף קטן (א), במקום "סעיף קטן (ג)" יבוא "סעיפים קטנים (ג), (ד) או (ה)";

(2) סעיף קטן (ג) – בטל;

(3) בסעיף קטן (ג) –

(א) בפסקה (1), במקום הרישה יבוא:

"נמשך ניהולו של נכס שאינו נכס של נספה השואה או נכס מקרקעין, לפי חוק זה, חמש עשרה שנים, יעביר האפוטרופוס הכללי את הנכס לקניין המדינה, ובלבד שבטרם יעביר את הנכס כאמור, יבצע את הפעולות המנויות בפסקאות משנה (א) עד (ד) להלן; האפוטרופוס הכללי יתחיל בביצוע הפעולות האמורות לא יאוחר מתום ארבע עשרה שנים מתחילת ניהול הנכס כאמור, ויבצע אותן במשך תקופה של שנה לפחות";

(ב) בפסקה (3), במקום "פסקאות (1) ו-(2)" יבוא "סעיף קטן זה";

(4) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

"(2ג) על אף האמור בסעיף קטן (ג), לא עלה שוויו של נכס כאמור באותו סעיף קטן על הסכום הנקוב בסעיף 7, יעביר האפוטרופוס הכללי את הנכס לקניין המדינה ובלבד שבטרם יעביר את הנכס כאמור, יבצע את הפעולות המנויות בפסקאות משנה (א) ו-(ב) להלן; האפוטרופוס הכללי יתחיל בביצוע הפעולות האמורות לא יאוחר מתום ארבע עשרה שנים ושלושה חודשים מתחילת ניהול הנכס כאמור, ויבצע אותן במשך תקופה של תשעה חודשים לפחות";

ד ב ר י ה ס ב ר

המשפטים; ייזום הליך של חקירה ובדיקה לאיתור בעלי הזכויות בנכס; הגשת דין וחשבון לבית המשפט על פעולות האיתור שבוצעו, וכן פעולות נוספות שקבע שר המשפטים. כדי שהאפוטרופוס יסיים את פעולות האיתור לפני המועד שנקבע בחוק להעברת הנכסים כאמור לקניין המדינה, מוצע לקבוע שהאפוטרופוס יתחיל בביצוע הפעולות האמורות לא יאוחר מתום ארבע עשרה שנים מתחילת ניהול הנכסים כאמור, כלומר שנה לפני שמלאו חמש עשרה שנים לניהול הנכסים.

לפסקאות (2) ו-(4)

לסעיף קטן (2ג) המוצע

חלק נכבד של נכסים עזובים כאמור בסעיף 15(ג), כלומר נכסים שאינם של נספי השואה או נכס מקרקעין שנמשך ניהולם על פי חוק חמש עשרה שנים, הם בעלי שווי נמוך מאוד, והאפוטרופוס מנהל אותם בלא צו ניהול מאת בית המשפט, מאחר ששווים אינו עולה על הסכום הנקוב בסעיף 7 לחוק האפוטרופוס הכללי (העומד כיום על כ-10,000 ש"ח). עלות פעולות האיתור שנדרש האפוטרופוס לבצע לפי הוראות החוק כיום, בטרם העברת אותם נכסים לקניין המדינה, עולה פי כמה על שווים. לפיכך, מוצע לקבוע מסלול "מהיר" להעברת נכסים כאמור לקניין המדינה, תוך קביעת כמה פעולות פשוטות יותר שעל האפוטרופוס לבצע בטרם העברתם לקניין המדינה.

בתיקון מס' 2 לחוק האפוטרופוס הכללי (ס"ח התשס"ה, עמ' 346, 423) נוסף סעיף 15(ג) שנקבע בו מנגנון חדש ולפיו מועברים לקניין המדינה נכסים שאינם של נספי השואה או נכסי מקרקעין שנמשך ניהולם על פי החוק חמש עשרה שנים, ובלבד שהאפוטרופוס עשה פעולות כאמור באותו סעיף, לאיתור בעלי הזכויות בנכס, במשך תקופה של שנה לפחות, שקדמה למועד העברת הנכס לקניין המדינה.

מוצע לקבוע הוראות נוספות לעניין העברת נכסים עזובים המנוהלים בידי האפוטרופוס לקניין המדינה, בכלל כן מוצע לערוך כמה שינויים במנגנון הקיים המוזכר לעיל הכולל קביעת מועדים לביצוע הפעולות לאיתור בעלי הזכויות בנכסים. כן מוצע מנגנון נוסף להעברה מהירה יותר של נכסים עזובים עד שווי מסוים, לקניין המדינה. כמו כן, מוצע מנגנון להעברתם של נכסי מקרקעין לקניין המדינה, והכל כמפורט להלן.

סעיף 178 לפסקה (3)

סעיף 15(ג) קובע כי נכסים שיש להעבירם על פי הסעיף האמור לקניין המדינה, יועברו אליה רק לאחר שהאפוטרופוס ביצע את הפעולות המפורטות בסעיף האמור לשם איתור בעלי הנכס (להלן – פעולות האיתור). במשך תקופה של שנה לפחות לפני המועד שהנכס מנוהל חמש עשרה שנים. פעולות האיתור כוללות פרסום הודעה לציבור על הכוונה להעביר את הנכס לקניין המדינה – בשני עיתונים יומיים נפוצים ובאתר האינטרנט של משרד

- (א) יפרסם הודעה לציבור באתר האינטרנט של משרד המשפטים על הכוונה להעביר את הנכס לקניין המדינה;
- (ב) יפנה לגופים המפורטים בסיפה של סעיף קטן (ג)(1)(ב), לשם איתור בעלי הזכויות בנכס.

(2) האפוסטרופוס הכללי יפרסם, אחת לחצי שנה, הודעה לציבור בשני עיתונים יומיים נפוצים כמשמעותם בסעיף 1א לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965²⁰¹, בדבר כוונתו להעביר נכסים כאמור בסעיף קטן זה לקניין המדינה; בהודעה כאמור יצוין כי ניתן לעיין ברשימה של הנכסים המיועדים להעברה לקניין המדינה וברשימה של שמות בעלי הזכויות בנכסים, באתר האינטרנט של משרד המשפטים.

(3) הוראות סעיף קטן זה לא יחולו לגבי נכס עזוב המנוהל בידי האפוסטרופוס הכללי לפי צו ירושה אשר על פיו היה בין היורשים נעדר.

(3ג) (1) נמשך ניהולו של נכס מקרקעין שאינו נכס של נספה השואה, לפי חוק זה, עשרים וחמש שנים, יוקנה הנכס למדינה, ובלבד שבטרם יעביר האפוסטרופוס הכללי את הנכס, יבצע את הפעולות המנויות בפסקאות משנה (א) עד (ד) שבסעיף קטן (ג)(1)(א), וכן, לשם איתור בעלי זכויות בנכס, יפנה גם למינהל מקרקעי ישראל ולאגף לרישום והסדר מקרקעין; האפוסטרופוס הכללי יתחיל בביצוע הפעולות האמורות לא יאוחר מתום עשרים ושלוש שנים וחצי מתחילת ניהול הנכס כאמור, ויבצע אותן במשך תקופה של שנה וחצי לפחות.

ד ב ר י ה ס ב ר

בנוסף, מוצע לקבוע כי בדומה להוראה החלה על מנגנון העברת הנכסים לקניין המדינה הקבוע בסעיף 15(ג) כאמור, לא יחול המנגנון המוצע כאן ביחס להעברה לקניין המדינה במסלול מהיר לגבי נכס עזוב המנוהל בידי האפוסטרופוס לפי צו ירושה אשר על פיו היה בין היורשים נעדר.

לסעיף קטן (3ג) המוצע

האפוסטרופוס מנהל גם נכסים עזובים שהם נכסי מקרקעין, אשר כאמור לעיל, נקבע ביחס אליהם בחוק האפוסטרופוס הכללי, כי אם נמשך ניהולו של נכס כאמור יותר מחמש עשרה שנים ושוכנע בית המשפט, לפי דוח מאת האפוסטרופוס, שאין הצדקה להמשיך בניהול, רשאי בית המשפט לצוות שהאפוסטרופוס יעביר את הנכס לקניין המדינה ולתת לו תעודת שחרור. בפועל, לא נעשה כמעט כל שימוש במנגנון המוצע ומרבית נכסי המקרקעין המנוהלים אצל האפוסטרופוס למעלה מחמש עשרה שנים, אינם מועברים לקניין המדינה. לפיכך מוצע לבטל את סעיף 15(ג) לחוק האמור (סעיף 178(2) להצעת החוק), ולקבוע מנגנון שבחובה להעברת נכסי מקרקעין לקניין המדינה, בדומה למנגנון הקיים ביחס לנכסים כאמור בסעיף 15(ג)(1) לאותו חוק.

הפעולות המוצעות כוללות פרסום באתר האינטרנט של משרד המשפטים, של הודעה לציבור על הכוונה להעביר את הנכס לקניין המדינה; פנייה לגופים המפורטים בסיפה של סעיף 15(ג)(1)(ב) לחוק האפוסטרופוס, לשם איתור בעלי הזכויות בנכס, וכן פרסום הודעה לציבור, אחת לחצי שנה, בשני עיתונים יומיים נפוצים, בדבר כוונתו להעביר נכסים כאמור לקניין המדינה. מוצע לקבוע בקשר להודעה כאמור כי יצוין בה שניתן לעיין ברשימה של הנכסים המיועדים להעברה לקניין המדינה וברשימה של שמות בעלי הזכויות בנכסים, באתר האינטרנט של משרד המשפטים. זאת במטרה לצמצם את העלויות של פעולות האיתור תוך שמירה על מנגנון של שקיפות.

מאחר שהפעולות האמורות שנדרש האפוסטרופוס לבצע, פחות מורכבות מפעולות האיתור, מוצע לקבוע כי האפוסטרופוס הכללי יתחיל בביצוע הפעולות האמורות לא יאוחר מתום ארבע עשרה שנים ושלושה חודשים מתחילת ניהול הנכס כאמור, ויבצע אותן במשך תקופה של תשעה חודשים לפחות, זאת במקום תקופה של שנה הקבועה במנגנון העברת הנכסים לקניין המדינה כאמור בסעיף 15(ג)(1) לחוק האמור.

²⁰¹ ס"ח התשכ"ה, עמ' 307.

(2) על העברת נכס לפי סעיף קטן זה יחולו הוראות סעיף קטן (1ג)(2) ו-(3), בשינוי זה: בסעיף קטן (1ג)(2), בסופו יבוא "ואולם, לגבי נכס מקרקעין שנמכר לאדם אחר – יורה בית המשפט כי המדינה תיתן לבעלי הזכויות בנכס, אחד מאלה, לפי בחירתה:

(1) שוויו של הנכס כפי שהיה ביום העברתו לקניין המדינה, בצירוף ריבית כאמור;

(2) התמורה שנתקבלה ממכירת הנכס, ואם השביחה המדינה את הנכס לפני מכירתו – בקיזוז ההוצאות שהוציאה בקשר להשבת הנכס, והכל בצירוף ריבית כאמור";

(5) במקום סעיף קטן (ד) יבוא:

"(ד) הועבר נכס לקניין המדינה לפי סעיפים קטנים (1ג), (2ג) או (3ג), זכאי המעוניין לקבל מהמדינה –

ד ב ר י ה ס ב ר

(2) התמורה שנתקבלה ממכירת הנכס, ואם השביחה המדינה את הנכס לפני מכירתו – בקיזוז ההוצאות שהוציאה בקשר להשבת הנכס, והכל בצירוף ריבית כאמור.

בנוסף, מוצע להחיל גם את הוראות סעיף 15(1ג)(3) לחוק האפוטרופוס הכללי על המנגנון המוצע להעברת נכסי מקרקעין לקניין המדינה, כך שהמנגנון האמור לא יחול על נכס עזוב המנוהל בידי האפוטרופוס לפי צו ירושה אשר על פיו היה בין היורשים נעדר.

וזו לשון סעיף 15(ג) לחוק האפוטרופוס הכללי שמוצע לבטל:

"(ג) נמשך ניהולו של נכס שהוא נכס של נספה השואה או נכס מקרקעין לפי חוק זה חמש עשרה שנה ושוכנע בית המשפט, לפי דיו"ח מאת האפוטרופוס הכללי, שאין הצדקה להמשיך בניהול, רשאי בית המשפט לצוות שהאפוטרופוס הכללי יעביר את הנכס לקניין המדינה, ולתת לו תעודת שחרור"

לפסקה (5)

סעיף 15(ד) לחוק האפוטרופוס הכללי קובע הוראות ביחס למצבים שבהם הועבר הנכס לקניין המדינה ולאחר העברה זו מופיע מעוניין ומוכיח שיש לו זכויות בנכס. לפי הוראות אותו סעיף חייבת המדינה להשיב למעוניין את הנכס אם הוא מצוי בידה, או את שוויו ביום ההעברה בצירוף ריבית, לפי בחירתו. הוראות אלו נועדו לשמור על האינטרס של המעוניין, אם על אף חלוק השנים הוא הופיע והוכיח את זכותו בנכס. נוכח המנגנון החדש המוצע להעברת נכס מקרקעין לקניין המדינה, נולד הצורך להגן על מעוניין בנכס מקרקעין המופיע לאחר שנים רבות, כאמור. לפיכך מוצע להחליף את סעיף קטן (ד) האמור ולקבוע הוראות נוספות המיוחדות לנכס מקרקעין. לפי ההוראות הנוספות האלו, יוכל מעוניין בנכס מקרקעין, לפי בחירתו, לדרוש את התמורה שקיבלה המדינה בעד נכס המקרקעין, אם מכרה אותו, כשהיא משוערכת. אם יבחר המעוניין באפשרות זו, יקוזזו מן התמורה המשוערכת, הוצאות שהוציאה המדינה לצורך השבת הנכס.

בהתאם לאמור, מוצע לקבוע כי אם נמשך ניהולו של נכס מקרקעין שאינו נכס של נספה השואה, לפי חוק זה, עשרים וחמש שנים, יוקנה הנכס למדינה, ובלבד שבטרם יעביר האפוטרופוס הכללי את הנכס, יבצע את פעולות האיתור. יצוין כי התקופה של עשרים וחמש שנים, במקום חמש עשרה שנים, נועדה להגן על עניינו של בעל הזכויות בנכס המקרקעין, מתוך התפיסה כי הקשר של בעל זכויות לנכס המקרקעין שלו, חזק יותר וראוי להגנה למשך תקופה ארוכה יותר. עוד בהקשר זה, מוצע לקבוע כי מאחר שמדובר בנכס מקרקעין, הרי שלשם איתור בעלי זכויות בנכס יפנה האפוטרופוס גם למינהל מקרקעי ישראל ולאגף לרישום והסדר מקרקעין.

כדי שיוקדש זמן מספיק לפעולות האיתור, כדי להגדיל את הסיכוי לאיתור בעלי הזכויות, והואיל ומדובר בנכס שהוא נכס מקרקעין, יש צורך בקביעת תקופה ארוכה יותר משנה לביצוע פעולות האיתור (התקופה שנקבעה לנכסים שאינם נכסי מקרקעין). לפיכך מוצע לקבוע כי האפוטרופוס הכללי יתחיל בביצוע הפעולות האמורות לא יאוחר מתום עשרים ושלוש שנים וחצי מתחילת ניהול הנכס ויבצע אותן במשך תקופה של שנה וחצי לפחות.

עוד מוצע לקבוע כי על העברת נכס מקרקעין יחולו הוראות סעיף 15(1ג)(2) לחוק האפוטרופוס הכללי, לעניין סמכויות בית המשפט ביחס לדין וחשבון שהוגש לו על פעולות האיתור שבוצעו. בהתאם לסעיף האמור, ככל שאותו בעל הזכויות בנכס, יורה בית המשפט על החזרת הנכס מקניין המדינה או על החזרת שוויו כפי שהיה ביום העברתו לקניין המדינה, והכל בצירוף ריבית לפי חוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961, והמדינה תיתן להם את הנכס אם הוא עדיין בידה, או את שוויו כאמור לפי בחירתם. בשל אופיים המיוחד של נכסי מקרקעין (ראה דברי ההסבר לפסקה (5) להלן), מוצע להוסיף לסמכויות בית המשפט בסעיף האמור, גם סמכויות לגבי נכס מקרקעין שנמכר לאדם אחר – כך שיוכל להורות כי המדינה תיתן לבעלי הזכויות בנכס, אחד מאלה, לפי בחירתם:

(1) שוויו של הנכס כפי שהיה ביום העברתו לקניין המדינה, בצירוף ריבית כאמור;

(1) אם הנכס עדיין בידי המדינה – את הנכס או את שווי כפי שהיה ביום העברתו למדינה, בצירוף ריבית לפי חוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961²⁰² (להלן – חוק פסיקת ריבית והצמדה), לפי בחירתו;

(2) אם הנכס אינו בידי המדינה – שווי כפי שהיה ביום העברתו למדינה, בצירוף ריבית לפי חוק פסיקת ריבית והצמדה; ואם היה הנכס, נכס מקרקעין – את אחד מאלה לפי בחירתו:

(א) שווי של הנכס כפי שהיה ביום העברתו למדינה בצירוף ריבית כאמור;

(ב) התמורה שנתקבלה ממכירת הנכס, ואם השביחה המדינה את הנכס לפני מכירתו – בקיזוז ההוצאות שהוציאה בקשר להשבתת הנכס, והכל בצירוף ריבית כאמור;

(6) במקום סעיף קטן (ה) יבוא:

"(ה) בסעיף זה –

"נכס של נספה השואה" – כהגדרתו בחוק נכסים של נספי השואה (השבה ליורשים והקדשה למטרות סיוע והנצחה), התשס"ו-

2006²⁰³."

179. (א) על אף האמור בסעיף 15(ג) לחוק האפוטרופוס הכללי, כנוסחו בסעיף 178(4) לחוק זה, לגבי נכסים כאמור באותו סעיף, שביום תחילתו של חוק זה (בסעיף זה – יום התחילה) חלפו ארבע עשרה שנים ושלושה חודשים לפחות מתחילת ניהולם לפי אותו חוק –

(1) לא יועברו הנכסים כאמור לקניין המדינה בטרם חלפו תשעה חודשים מיום התחילה; ואולם רשאי האפוטרופוס הכללי לעכב את העברתו לקניין המדינה של נכס כאמור, אם הוגשה לאפוטרופוס הכללי או לבית משפט בקשה לשחרור הנכס לפני תום תשעת החודשים האמורים וטרם ניתנה החלטה בתום אותה תקופה – עד למתן החלטה או פסק דין בבקשה;

ד ב ר י ה ס ב ר

ושלושה חודשים לפחות מתחילת ניהולם בידי האפוטרופוס – מוצע לקבוע כי הם לא יועברו לקניין המדינה בטרם חלפו תשעה חודשים מיום התחילה, וזאת אף אם חלפו יותר מחמש עשרה שנים מתחילת ניהול הנכס כאמור. הוראה זו נועדה לאפשר לאפוטרופוס לבצע את פעולות האיתור בטרם העברת הנכסים כאמור לקניין המדינה. כמו כן, אם הוגשה לאפוטרופוס או לבית משפט בקשה לשחרור הנכס האמור לפני תום תשעת החודשים האמורים וטרם ניתנה החלטה בתום אותה תקופה, מוצע לקבוע כי האפוטרופוס רשאי לעכב את העברתו לקניין המדינה של נכס כאמור – עד למתן החלטה או פסק דין בבקשה.

כדי לאפשר לאפוטרופוס להיערך להעברה לקניין המדינה של נכסים כאמור, מוצע לקבוע כי האפוטרופוס יתחיל בביצוע פעולות האיתור בתוך שלושה חודשים מיום התחילה אך יבצע אותן במשך שישה חודשים לפחות.

וזו לשון סעיף 15(ד) לחוק האפוטרופוס הכללי שמוצע להחליפו:

"(ד) העברת נכס לפי סעיפים קטנים (ג) או (1ג) אין בה כדי למנוע ממעונין לתבוע מהמדינה את הנכס או את שווי כפי שהיה ביום העברתו למדינה, בצירוף ריבית לפי חוק פסיקת ריבית, התשכ"א-1961, והמדינה תתן לו את הנכס, אם הוא עדיין בידיה, או את שווי לפי בחירתו."

סעיף 179 מוצע לקבוע הוראות מעבר לגבי התיקון המוצע בסעיף 178 להצעת החוק, כמפורט להלן:

לסעיף קטן (א)

לגבי נכסים שאינם נכס של נספה השואה או נכס מקרקעין, ושהם נכסים בשווי נמוך אשר ביום תחילתו של חוק זה (להלן – יום התחילה) חלפו ארבע עשרה שנים

²⁰² ס"ח התשכ"א, עמ' 192.

²⁰³ ס"ח התשס"ו, עמ' 202.

(2) האפוטרופוס הכללי יתחיל בביצוע הפעולות המנויות בפסקאות משנה (א) ו-(ב) שבסעיף 15(2ג)1 האמור, בתוך שלושה חודשים מיום התחילה, ויבצע אותן במשך שישה חודשים לפחות.

(ב) בתקופה שמיום התחילה עד יום ט' בתמוז התשע"ו (15 ביולי 2016) (בסעיף קטן זה – תקופת המעבר) –

(1) יקראו את סעיף 15(3ג)1 לחוק האפוטרופוס הכללי, כנוסחו בסעיף 178(4) לחוק זה, כאילו במקום "עשרים וחמש שנים" יבוא "שלושים ושתיים שנים" ובמקום "עשרים ושלוש שנים וחצי" יבוא "שלושים שנים וחצי";

(2) על אף הוראות פסקה 1, לגבי נכסים כאמור בסעיף 15(3ג)1 לחוק האפוטרופוס הכללי כנוסחו בסעיף 178(4) לחוק זה, שביום התחילה –

(א) חלפו שלושים שנים וחצי לפחות מתחילת ניהולם לפי החוק האמור –

(1) לא יועברו נכסים כאמור לקניין המדינה בטרם חלפה שנה מיום התחילה; ואולם רשאי האפוטרופוס הכללי לעבב את העברתו לקניין המדינה של נכס כאמור, אם הוגשה לאפוטרופוס הכללי או לבית משפט בקשה לשחרור הנכס לפני תום התקופה האמורה או תום שלושים ושתיים שנים מתחילת הניהול, לפי העניין, וטרם ניתנה החלטה בתום אותה תקופה – עד למתן החלטה או פסק דין בבקשה;

(2) האפוטרופוס הכללי יתחיל בביצוע הפעולות האמורות בסעיף 15(3ג)1 האמור (בסעיף קטן זה – פעולות האיתור), בתוך שלושה חודשים מיום התחילה, ויבצע אותן במשך שנה לפחות;

(ב) חלפו בין שמונה עשרה שנים לעשרים וחמש שנים מתחילת ניהולם לפי החוק האמור, האפוטרופוס הכללי יתחיל בביצוע פעולות האיתור לא יאוחר משמונה עשר חודשים לפני תום תקופת המעבר, ויבצע את הפעולות עד תום תקופת המעבר.

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף קטן (ב)

תקופה, מוצע לקבוע כי האפוטרופוס רשאי לעבב את העברתו לקניין המדינה של נכס כאמור – עד למתן החלטה או פסק דין בבקשה.

כדי לאפשר לאפוטרופוס להיערך להעברה לקניין המדינה של נכסים כאמור, מוצע לקבוע כי האפוטרופוס יתחיל בביצוע פעולות האיתור בתוך שלושה חודשים מיום התחילה אך יבצע אותן במשך שנה לפחות.

מכיוון שבתום תקופת המעבר יחויב האפוטרופוס על פי התיקון המוצע להעביר לקניין המדינה נכסים המנוהלים במשך עשרים וחמש שנים לפחות, נדרשת התאמה של לוחות הזמנים ביחס לפעולות האיתור שהאפוטרופוס נדרש לבצע לפני העברתם לקניין המדינה. לפיכך, מוצע לקבוע כי אם חלפו בין שמונה עשרה שנים לעשרים וחמש שנים מתחילת ניהולם של הנכסים כאמור, יתחיל האפוטרופוס בביצוע פעולות האיתור לא יאוחר משמונה עשר חודשים לפני תום תקופת המעבר, ויבצע את פעולות האיתור עד תום תקופת המעבר.

כדי לאפשר לאפוטרופוס להיערך להעברה לקניין המדינה של נכסי מקרקעין, מוצע לקבוע החלה מדורגת של המנגנון להעברת נכסים אלו לקניין המדינה, כך שבמשך שבע שנים מיום התחילה (להלן – תקופת המעבר), יועברו לקניין המדינה נכסים שניהולם נמשך שלושים ושתיים שנים במקום עשרים וחמש שנים.

לגבי נכסים שניהולם נמשך שלושים שנים וחצי לפחות, מוצע לקבוע כי הנכסים לא יועברו לקניין המדינה בטרם חלפה שנה מיום התחילה לפחות, וזאת גם אם יחלפו שלושים ושתיים שנים מתחילת ניהול הנכסים במהלך אותה שנה. הוראה זו נועדה לאפשר לאפוטרופוס לבצע את פעולות האיתור בטרם העברת הנכסים כאמור לקניין המדינה. כמו כן, אם הוגשה לאפוטרופוס או לבית משפט בקשה לשחרור הנכס האמור לפני תום שנה מיום התחילה או לפני שחלפו שלושים ושתיים שנים מתחילת ניהול הנכסים, לפי העניין, וטרם ניתנה החלטה בתום אותה

פרק ל': מים וביוב

תיקון חוק איגודי ערים

180. בחוק איגודי ערים, התשט"ו-1955²⁰⁴ (בפרק זה – חוק איגודי ערים) –

(1) אחרי סעיף 17 יבוא:

"איגוד ערים למים 17ה. (א) בסעיף זה – או לביוב

"איגוד ערים למים או לביוב" – איגוד ערים, שתפקידיו וסמכויותיו הם, בין השאר, בתחומים הקשורים למשק המים או הביוב;

"חוק המים" – חוק המים, התשי"ט-1959²⁰⁵;

"חוק תאגידי מים וביוב" – חוק תאגידי מים וביוב, התשס"א-2001²⁰⁶;

"מועצת רשות המים והביוב" – מועצת הרשות הממשלתית למים ולביוב, שהוקמה לפי סעיף 124טו לחוק המים;

"הממונה" – כהגדרתו בסעיף 2 לחוק תאגידי מים וביוב;

"מנהל רשות המים והביוב" – מנהל הרשות הממשלתית למים ולביוב, שמונה לפי סעיף 124יט לחוק המים;

"רשות המים והביוב" – הרשות הממשלתית למים ולביוב, שהוקמה לפי סעיף 124יא לחוק המים;

"תאגיד מים וביוב" – חברה כהגדרתה בסעיף 2 לחוק תאגידי מים וביוב.

ד ב ר י ה ס ב ר

ההיבטים השונים במשק מורכב זה, וכן הסדרה אחידה שנועדה להבטיח את פיתוחו.

בפרק זה מוצע לקבוע הוראות שנועדו להבטיח את קידומו של המהלך שנקבע בחוק ההסדרים לשנת 2006, לעניין ריכוז סמכויות בתחום משק המים והביוב בידי רשות המים. הוראות מוצעות אלה נוגעות, ככלל, למשק המים והביוב המוניציפלי, וכן למבנה הראוי של משק זה בעקבות השינויים והתמורות שחלו בו במהלך השנים האחרונות, בפרט בעקבות חקיקתו של חוק תאגידי מים וביוב, התשס"א-2001 (להלן – חוק תאגידי מים וביוב), ובעקבות הפעולות השונות שמבצעים הגורמים הנוגעים בדבר בממשלה לשם הבטחת יישומן של ההוראות הקבועות בחוק האמור.

יובהר כי חלק מההוראות המוצעות בפרק זה נועדו לשם התאמת הוראות בחקיקים שונים להסדרים הקבועים כיום בחקיקה, כמו גם לפרשנות התכליתית הנובעת מאותם הסדרים. בהתאם לכך, הוראות אלה, שאותן מוצע לקבוע בפרק זה, נועדו לשם ביצוע ההתאמות הנדרשות לעניין

פרק ל' בתיקון המקיף לחוק המים, התשי"ט-1959 כללי (להלן – חוק המים), וכן לחוקים נוספים שעניינם תחום המים או הביוב, אשר נכלל בחוק ההסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2006). התשס"ו-2006 (להלן – חוק ההסדרים לשנת 2006). נקבע כי החל ביום י"א בטבת התשס"ז (1 בינואר 2007) תפעל רשות אחת בתחום המים ובתחום הביוב, היא הרשות הממשלתית למים ולביוב (להלן – רשות המים). בהתאם להוראות אותו תיקון, רשות המים ומועצת רשות המים הן הגורם המופקד על ההסדרה והפיקוח בעניינים שונים הנוגעים לתחום המים והביוב, למעט בעניינים מסוימים ומוגדרים שלגביהם נקבע אחרת, במפורש, במסגרת אותו תיקון.

ריכוז הסמכויות כאמור שינה את המצב שקדם למועד תחילת פעילותן של רשות המים ומועצת רשות המים, שבו סמכויות שונות בתחום המים והביוב היו מסורות לשורה ארוכה של גורמים בממשלה. שינוי זה באופי ההסדרה במשק המים והביוב מאפשר ראייה כוללת ורחבה של

²⁰⁴ ס"ח התשט"ו, עמ' 48; התשס"ח, עמ' 487.

²⁰⁵ ס"ח התשי"ט, עמ' 169.

²⁰⁶ ס"ח התשס"א, עמ' 454.

(ב) הוראות חוק זה יחולו לעניין איגוד ערים למים או לביו, בשינויים המחויבים ובשינויים אלה:

(1) בסעיף 1 –

(א) בהגדרה "רשות מקומית", בסופה יקראו "או תאגיד מחליף כמשמעותו בסעיף 17(ב)(2)";

(ב) בהגדרה "תחום האיגוד", אחרי "המאגדות באיגוד ערים" יקראו "לרבות שטחה של רשות מקומית שתאגיד מחליף, כמשמעותו בסעיף 17(ב)(2), בא במקומה";

(2) תאגיד מים וביוב הפועל בתחומה של רשות מקומית המאוגדת באיגוד ערים למים או לביו, יבוא במקומה של אותה רשות מקומית בכל עניין הנוגע לאיגוד הערים שבו היא מאוגדת, ויראו אותו בכל עניין כאמור כרשות המקומית המאוגדת באיגוד (בסעיף זה – תאגיד מחליף); הרשות המקומית תעביר לתאגיד מחליף, בתוך שישה חודשים מהמועד שבו הוא בא במקומה כאמור בפסקה זו, את כל הנכסים, הזכויות והחובות של אותה רשות מקומית באיגוד הערים למים או לביו, ויחולו לעניין זה ההוראות לפי סעיפים 11 עד 13 לחוק תאגידי מים וביוב, בשינויים המחויבים;

(3) הסמכויות הנתונות לשר הפנים לפי חוק זה, למעט הסמכויות לפי סעיף 13 ולרבות הסמכויות לפי הסעיפים בפקודת העיריות המוחלים על איגוד ערים למים או לביו לפי סעיף 17, יהיו נתונות, לעניין איגוד ערים למים או לביו, למועצת רשות המים והביוב;

(4) על אף הוראות סעיף 2, החל ביום כ"ג בתמוז התשס"ט (15 ביולי 2009) לא יוקם איגוד ערים למים או לביו, ולא תצורף לאיגוד כאמור רשות מקומית, למעט רשות מקומית שהיא מועצה אזורית;

ד ב ר י ה ס ב ר

ערים, ולקבוע בו כי סמכויות שר הפנים לפי הוראות החוק האמור, לעניין איגוד ערים למים או לביו, יהיו נתונות למועצת רשות המים, לרבות הסמכויות לפי הסעיפים בפקודת העיריות המוחלים על איגוד ערים למים או לביו לפי סעיף 17 לחוק איגודי ערים. כמו כן מוצע לקבוע כי הסמכות הנתונה לשר הפנים, לפי סעיף 13 לחוק איגודי ערים, לאשר קבלת הלוואות בידי איגוד ערים ושעבוד הכנסותיו ונכסיו לשם כך, תהיה נתונה, לעניין איגוד ערים למים או לביו, בידי מנהל רשות המים.

נוסף על כך, מוצע לבצע את ההתאמה הנדרשת בסעיף 16 לחוק איגודי ערים, שעניינו מינוי ועדת חקירה לבדיקת הצורך במינוי ועדה למילוי תפקידי מועצת איגוד ערים, כך שבין חברי אותה ועדת חקירה, לעניין איגוד ערים למים או לביו, יהיה היועץ המשפטי של רשות המים או נציגו, במקום היועץ המשפטי של משרד הפנים או נציגו,

הסמכויות הנתונות כיום לרשות המים על פי דין, או לצורך הבהרת ההסדרים החלים כיום על גורמים שונים הפועלים במשק המים והביוב במגזר המוניציפלי.

סעיפים 180 ו-181

מוצע לתקן את חוק איגודי ערים, התשט"ו-1955 (להלן – חוק איגודי ערים), ולהוסיף בו הוראות לעניין איגוד ערים, שתפקידיו וסמכויותיו הם, בין השאר, בתחומים הקשורים למשק המים או הביוב (להלן – איגוד ערים למים או לביו), כמפורט להלן:

– **ריכוז סמכויות לעניין איגוד ערים למים או לביו בידי רשות המים** (סעיף 17(א) ו-17(ב)(3), (8), (10) ו-13) וסעיף 18(ב)(1) המוצעים לחוק איגודי ערים וכן סעיף 181(א) ו-181(ג) – כחלק מהמגמה לריכוז הסמכויות בתחום המים והביוב בידי רשות המים, כמפורט לעיל, מוצע לתקן את חוק איגודי

- (5) על אף הוראות סעיף 8(ב) ו-1(ג), מספר הנציגים של תאגיד מחליף במועצה יהיה כמספר הנציגים שנקבעו בצו המקים לרשות המקומית שהוא בא במקומה, או מספר הנציגים שנקבע בצו המקים לתאגיד המחליף, והם ימונו בידי דירקטוריון התאגיד המחליף מקרב עובדי התאגיד; נציגים ראשונים של תאגיד מחליף לפי פסקה זו ימונו לא יאוחר משישה חודשים מהמועד שבו בא התאגיד המחליף במקום הרשות המקומית;
- (6) בסעיף 10, אחרי "וכל אחת מהרשויות המקומיות האמורות" יקראו "למעט תאגיד מחליף";
- (7) סעיף 12 – לא יחול;
- (8) הסמכויות הנתונות לשר הפנים לפי סעיף 13 יהיו נתונות למנהל רשות המים והביוב, ולעניין איגוד ערים למים או לביוב שמאוגד בו תאגיד מחליף – למנהל רשות המים והביוב, בהסכמת הממונה;
- (9) הסמכות להתקין חוקי עזר, לפי סעיף 14, לא תחול לעניין הטלת אגרות והיטלים;
- (10) בסעיף 16(ב)(2), במקום "משרד הפנים" יקראו "הרשות למים ולביוב";

ד ב ר י ה ס ב ר

ועניין. כן מוצע לקבוע כי גם במהלך תקופת הביניים יחולו, במלואן, לעניין איגוד ערים כאמור, הסמכויות שמוצע להקנות למועצת רשות המים, לפי התיקון המוצע, בנוגע לקביעתן של אמות מידה והוראות לעניין איכות השירותים בתחום המים או הביוב, ולעניין חישוב עלות ותעריפים לתשלומים בתחום המים או הביוב (כאמור בסעיף 18(ב)(2) ו-3) המוצע לחוק איגודי ערים). כמו כן, איגוד הערים האמור לא יהיה רשאי, במהלך תקופת הביניים, להתקין חוקי עזר שעניינם אגרות והיטלים כאמור בסעיף 14 לחוק איגודי ערים וכאמור בסעיף 17(ב)(9) המוצע לחוק האמור. נוסף על כך, מוצע להבהיר כי ההוראות לעניין אי-צירופן של רשויות מקומיות לאיגוד ערים למים או לביוב, כאמור בתיקון המוצע, יחולו גם במהלך תקופת הביניים ביחס לאיגוד ערים שחלות לגביו הוראות סעיף 181(ג).

החלפתה של רשות מקומית החברה באיגוד ערים למים או לביוב בתאגיד מים וביוב הפועל בתחומה (סעיף 17(א) ו-1(ב)(2), (5) ו-6) המוצע לחוק איגודי ערים – חוק תאגידי מים וביוב מטיל חובה על רשויות מקומיות, שאינן מועצות אזוריות, להפעיל את שירותי המים והביוב שבתחומן באמצעות תאגידי מים וביוב שהן הקימו לעניין זה. בהתאם לכך, מוצע לקבוע בחוק איגודי ערים כי תאגיד מים וביוב הפועל בתחומה של רשות מקומית, המאוגדת באיגוד ערים למים או לביוב, יבוא במקומה של אותה רשות בכל עניין הנוגע לאיגוד הערים האמור (להלן – תאגיד מחליף). כן מוצע לקבוע הוראות שונות לעניין החלפתה של הרשות המקומית בתאגיד האמור, לרבות בנוגע להעברת נכסים, זכויות וחובות של הרשות המקומית

כאמור בסעיף קטן (ב)(2) של אותו סעיף. כן מוצע לקבוע כי הוראת סעיף 17 לחוק איגודי ערים, שעניינה הסמכות הנתונה לשר הפנים לאצול מסמכויותיו לפי סעיפים 11 עד 13 לחוק האמור, לא תחול לעניין הסמכויות שמוצע להעבירן למועצת רשות המים או למנהל רשות המים, לפי העניין, בנוגע לאיגוד ערים למים או לביוב. כמו כן, מוצע להקנות למועצת רשות המים, בסעיף 18(ב)(1) המוצע לחוק איגודי ערים, סמכות לקביעת כללים לעניין איגוד ערים למים או לביוב, לרבות בעניינים המפורטים בסעיף 18(א)(1) עד (4) לחוק איגודי ערים שייקבעו בהתייעצות עם שר המשפטים.

לשם הבטחת ההיערכות הנדרשת ליישומן של תיקון מוצע זה, לרבות לעניין בחינת הצורך בהעברת סמכויות הנתונות בידי איגוד ערים למים או לביוב, אשר אינן נוגעות לתחומים הקשורים למשק המים או הביוב, ליד איגוד ערים אחר, ליד הרשויות המקומיות החברות באיגוד הערים למים או לביוב או ליד גורם מוסמך אחר, וכן לביצוע אותה העברה במידת הצורך, מוצע לקבוע הוראת מעבר בסעיף 181(ג). בהתאם להוראת המעבר האמורה, התיקון המוצע לא יחול לעניין איגוד ערים למים או לביוב, אשר ערב תחילתו של חוק מוצע זה היו נתונים לו תפקידים וסמכויות גם בתחום שאינו קשור למשק המים או הביוב, וזאת כל עוד נתונים לו תפקידים וסמכויות אלה או עד תום שנה מיום תחילתו של התיקון המוצע, לפי המוקדם מביניהם (להלן – תקופת הביניים). יובהר כי בתום תקופת הביניים, יחולו על איגוד ערים כאמור ההוראות הקבועות בתיקון מוצע זה, לכל דבר

(11) בלי לגרוע מהסמכות לפירוק איגוד ערים למים או לביוב לפי סעיפים 17 ו-17ב, מנהל רשות המים והביוב יוציא צו לפירוק איגוד ערים למים או לביוב, בתוך שישה חודשים מהמועד שבו מאוגדים באיגוד תאגידים מחליפים בלבד; הוציא מנהל רשות המים והביוב צו כאמור, יחולו הוראות אלה:

(א) מנהל רשות המים והביוב יכלול בצו הוראות כאמור בסעיף 17ב(א), בשינויים המחויבים; הוראות כאמור טעונות את אישור הממונה;

(ב) הממונה יקבע, באישור מנהל רשות המים והביוב, הוראות לעניין אופן ניהולם של נכסים שהיו בבעלות איגוד הערים למים או לביוב שהוצא לגביו הצו כאמור, לרבות באמצעות תאגיד משותף לתאגידים מחליפים המאוגדים באיגוד הערים, כולם או חלקם;

(12) הוראות סעיף 13(ב) לחוק תאגידי מים וביוב יחולו, בשינויים המחויבים, לעניין העברת נכסים מאיגוד הערים למים או לביוב למאוגדים בו, בשל פירוק לפי סעיפים 17 ו-17ב או לפי פסקה (11);

(13) סעיף 17ג – לא יחול;

ד ב ר י ה ס ב ר

ערים למים או לביוב לא תשחרר את תאגידי המים והביוב מהסמכויות והתפקידים הנתונים להם לפי הוראות חוק תאגידי מים וביוב, והם יהיו רשאים, למשל, להקים מיתקנים הנדרשים לצורך פעילותם כאמור, גם שלא במסגרת איגוד הערים.

– הוראות לעניין המשך פעילותם של איגודי ערים למים או לביוב (סעיף 17ה(א) ו-17ב(4), (11) ו-12) המוצעים לחוק איגודי ערים – השינויים הנדרשים בתחום משק המים והביוב המוניציפלי, לצד החובות החלות על רשויות מקומיות להקים תאגידים עצמאיים שיפעלו בתחומי המים והביוב בהתאם להוראות חוק תאגידי מים וביוב, מצביעים על אי-התאמתו של ההסדר הקיים כיום, לפי חוק איגודי ערים, למתכונת ההפעלה של השירותים במשק המים והביוב המוניציפלי באמצעות תאגידי מים וביוב, ובמידת הצורך, ובכפוף להוראות חוק תאגידי מים וביוב – תוך שיתוף פעולה בין כמה תאגידי מים וביוב.

בהתאם לכך, מוצע לקבוע כי החל ביום תחילתו של חוק מוצע זה, לא יוקמו עוד איגודי ערים למים או לביוב, ולא יצורפו לאיגודים הקיימים רשויות מקומיות נוספות, למעט רשות מקומית שהיא מועצה אזורית, אשר לא חלה לגביה החובה להקים תאגיד מים וביוב לפי הוראות חוק תאגידי מים וביוב. נוסף על כך, מוצע לקבוע, לגבי איגוד ערים למים או לביוב שכל החברים המאוגדים בו הם תאגידי מים וביוב, כי מנהל רשות המים יוציא

לידי התאגיד המחליף והחלתן של הוראות סעיפים 11 עד 13 לחוק תאגידי מים וביוב לעניין העברה כאמור, וכן בנוגע לנציגיו של תאגיד המים והביוב באיגוד הערים.

הוראות חוק תאגידי מים וביוב מטילות על תאגיד מים וביוב חובה לפעול לקידום ופיתוח שירותי המים והביוב שעליהם הוא מופקד. בהתאם לכך, על התאגיד לבחון, בכל עת, את המתכונת הראויה להפעלת שירותי המים והביוב, באופן שיאפשר לו למלא את החובות המוטלות עליו לפי הוראות החוק האמור, ובכלל זה רמת שירות, איכות ואמינות נאותים לתושבים. סעיף 10 לחוק איגודי ערים קובע כי לאיגוד ערים יהיו כל הסמכויות והתפקידים של כל אחת מהרשויות המקומיות שבתחומו בעניינים הקשורים לסמכויותיו ולתפקידיו. עוד קובע סעיף 10 לחוק איגודי ערים כי כל אחת מהרשויות המקומיות האמורות תהיה משוחררת מחובותיה לגבי כל אחד מהעניינים האמורים ולא יהיו נתונות לה הסמכויות והתפקידים שהיו בידה. בעניין אחרון זה, מוצע לתקן את סעיף 10 לחוק איגודי ערים, לעניין איגוד ערים למים או לביוב, ולקבוע בו כי הוראות אלה לא יחולו על תאגידי מים וביוב החברים באותו איגוד. בהתאם לכך, על תאגידים אלה תהיה מוטלת החובה לבחון, בכל עת, מהי המתכונת הראויה של מתן השירותים לתושבים, והאם מתן השירותים באמצעות איגוד הערים מאפשר להם לממש את החובות החלות עליהם לפי הוראות חוק תאגידי מים וביוב ואת היעדים העומדים ביסוד פעילותם. נוסף על כך, החברות באיגוד

(א) האמור בו יסומן "א)", ובו, ברישה, אחרי "רשאי" יבוא "למעט לעניין איגוד ערים למים או לביוב כהגדרתו בסעיף 17(א)";

(ב) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(ב) מועצת רשות המים והביוב, כהגדרתה בסעיף 17(א), רשאית לקבוע כללים לעניין איגוד ערים למים או לביוב כהגדרתו בסעיף האמור, לרבות כללים בדבר –

(1) העניינים המפורטים בסעיף קטן (א)1 עד (4); כללים כאמור יותקנו בהתייעצות עם שר המשפטים;

(2) אמות מידה והוראות בעניין הרמה, הטיב והאיכות של שירותים בתחומים הקשורים למשק המים או הביוב שנותן האיגוד לצרכניו, והבטחתם ברציפות ולאורך זמן; נקבעו כללים לפי פסקה זו, יבצע איגוד ערים למים או לביוב כל פעולה בתחומים הקשורים למשק המים או הביוב שאותם הוא רשאי לבצע לפי כל דין, בכפוף לכללים האמורים;

(3) חישוב עלות ותעריפים לתשלומים, בעד ביצוע פעולות בתחומים הקשורים למשק המים או הביוב שנותן האיגוד לצרכניו; הוראות סעיפים 101 עד 103 לחוק תאגידי מים וביוב יחולו לעניין קביעת כללים לפי פסקה זו, בשינויים המחויבים."

ד ב ר י ה ס ב ר

אמות המידה לשירות, אשר מוסדרות בסעיף 99 לחוק תאגידי מים וביוב בנוגע לתאגידי המים והביוב.

בהתאם לכך, מוצע לתקן את סעיף 18 לחוק איגוד ערים, ולקבוע בו כי מועצת רשות המים תהיה מוסמכת לקבוע אמות מידה והוראות בעניין הרמה, הטיב והאיכות של פעולות בתחום המים והביוב, שיחולו על איגודי ערים למים או לביוב, וכן תהיה המועצה מוסמכת לקבוע כללים לחישוב עלות ותעריפים לתשלומים בעד ביצוע פעולות של אותם איגודים, בהתאם להוראות סעיפים 101 עד 103 לחוק תאגידי מים וביוב, בשינויים המחויבים.

מוצע לקבוע הוראת מעבר בסעיף 181(ב), ולפיה עד לקביעתם של הכללים לעניין חישוב עלות ותעריפים לתשלומים בידי מועצת רשות המים, ימשיכו לחול על איגוד ערים למים או לביוב התעריפים שנקבעו לעניין ביצוע פעולות באמצעותו, ואשר היו בתוקף ערב תחילתו של חוק מוצע זה. כן מוצע לקבוע כי כל עוד לא נקבעו כללים ותעריפים כאמור, תהיה רשאית מועצת רשות המים לשנות לגבי איגוד ערים למים או לביוב את התעריפים הקיימים, על פי העקרונות הקבועים בסעיפים 101 עד 103 לחוק תאגידי מים וביוב, או לעדכןם לפי מדד המחירים לצרכן או לפי מדד אחר שייראה לה הולם, אם שוכנעה שיש לכך הצדקה. כך למשל, מועצת רשות המים תהיה רשאית לשנות את התעריפים לגבי איגוד ערים למים או לביוב מסוים, אם שוכנעה כי הדבר נדרש בשל ההשקעות הצפויות בפיתוח משק המים או הביוב של אותו איגוד.

צו לפירוק איגוד הערים האמור, בתוך פרק הזמן הקבוע לעניין זה בסעיף 17(ב)11 המוצע לחוק איגודי ערים, וכן מוצע לקבוע הוראות הנחוצות להבטחת פירוקו של אותו איגוד ערים, שענייני הקניית הסמכויות הנדרשות לעניין זה למנהל רשות המים ולממונה על התאגידים. כמו כן, מוצע לקבוע כי הוראות סעיף 13(ב) לחוק תאגידי מים וביוב יחולו, בשינויים המחויבים, לעניין העברת נכסים מאיגוד ערים למים או לביוב למאגדים בו, בשל פירוקו.

– הוראות לעניין קביעת תעריפים ואמות מידה לשירות, בידי מועצת רשות המים, לאיגודי ערים למים או לביוב (סעיף 17(א) ו-17(ב)7 ו-9) וסעיף 18(ב)2 ו-3) המוצעים לחוק איגודי ערים וכן סעיף 181(א) ו-181(ב) – כפי שפורט לעיל, התיקון המקיף שנקבע בחוק ההסדרים לשנת 2006 כלל הוראות לעניין ריכוז סמכויות בידי מועצת רשות המים בשורה של נושאים הנוגעים להסדרת משק המים והביוב. מוצע לבצע תיקונים משלימים בחוק איגודי ערים, לעניין קביעת תעריפים לאיגודי ערים למים או לביוב ולעניין קביעת אמות מידה לשירות, בידי מועצת רשות המים, וזאת לשם התאמת ההוראות הקבועות בחוק האמור לתיקון שנקבע בחוק ההסדרים לשנת 2006. התיקון המוצע נועד גם להבטיח אחידות בנוגע להסדרים מרכזיים בתחום שירותי המים והביוב הניתנים על ידי איגודי ערים למים או לביוב, ביחס להסדרים כאמור הנוגעים לתאגידי מים וביוב לפי הוראות חוק תאגידי מים וביוב. אותה אחידות נדרשת בפרט לעניין הסמכות לקביעת תעריפים לפי סעיפים 101 עד 103 לחוק תאגידי מים וביוב וכן לעניין קביעתן של

181. (א) בסעיף זה, "איגוד ערים למים או לביוב", "מועצת רשות המים והביוב" – כהגדרתם בסעיף 17(הא) לחוק איגודי ערים, כנוסחו בסעיף 180(1) לחוק זה.

(ב) כל עוד לא נקבעו כללים לעניין חישוב עלות ותעריפים לתשלומים בעד ביצוע פעולות של איגוד ערים למים או לביוב, לפי הוראות סעיף 18(ב)(3) לחוק איגודי ערים, כנוסחו בסעיף 180(2)(ב) לחוק זה, ימשיכו לחול התעריפים שנקבעו לעניין זה לפי כל דין ושהיו בתוקף ערב תחילתו של חוק זה (להלן – התעריפים הקיימים); ואולם רשאים מועצת רשות המים והביוב, כל עוד לא קבעה תעריפים לפי הסעיף האמור ולאחר ששוכנעה כי יש הצדקה לכך, לשנות לגבי איגוד ערים למים או לביוב את התעריפים הקיימים, על פי העקרונות לקביעת כללים לפי סעיפים 101 עד 103 לחוק תאגירי מים וביוב, התשס"א–2001, או לעדכנם לפי מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה או לפי מדד אחר שייראה לה הולם.

(ג) הוראות סעיפים 17 ו-18 לחוק איגודי ערים כנוסחם בסעיף 180(1) ו-2 לחוק זה, למעט הוראות סעיף 17(ה)(9) וההוראות לפי סעיף 18(ב)(2) ו-3 לחוק איגודי ערים, כנוסחם בסעיף האמור, לא יחולו לעניין איגוד ערים למים או לביוב, שערב תחילתו של חוק זה היו נתונים לו תפקידים וסמכויות גם בתחום שאינו קשור לתחום משק המים או הביוב – כל עוד נתונים לו תפקידים וסמכויות גם בתחום כאמור או עד תום שנה מיום תחילתו של חוק זה, לפי המוקדם מביניהם (בסעיף קטן זה – תקופת הביניים); ואולם לא תצורף בתקופת הביניים רשות מקומית לאיגוד כאמור.

182. בפקודת העיריות²⁰⁷ –

(1) בסעיף 238, בסעיף קטן (א)(5), הסיפה החל במילים "וכן את המחיר שישולם" – תימחק;

(2) בסעיף 125(1), אחרי "בסעיף 250" יבוא "למעט תשלום כאמור בעד ביצוע פעולות בתחומים הקשורים למשק המים או הביוב, לרבות פעולות מכירה, הולכה או אספקה".

183. בפקודת המועצות המקומיות²⁰⁸, בסעיף 22(א), בסופו יבוא "ואולם לא תאשר המועצה חוק עזר הכולל הוראות בדבר תשלום בעד ביצוע פעולות בתחומים הקשורים למשק המים או הביוב, לרבות פעולות מכירה, הולכה או אספקה".

ד ב ר י ה ס ב ר

עזר בעניינים הנוגעים לתשלומים בעד ביצוע פעולות בתחומים הקשורים למשק המים או הביוב. הוראה מוצעת זו מתיישבת עם הסמכויות הקיימות כיום למועצת רשות המים, ועם ההוראות הקבועות בחוק תאגירי מים וביוב, והיא נועדה לבצע את ההתאמות הנדרשות באותן פקודות, כך שההוראות האמורות בהן ישקפו את ההוראות המחייבות לעניין זה, כפי שהן קבועות בחקיקה מקבילה בתחום המים והביוב.

סעיפים פרק שלישי לחוק הרשויות המקומיות (ביוב), 184 ו-185 התשכ"ב–1962 (להלן – חוק הרשויות המקומיות (ביוב)), קובע הוראות לעניין התשלומים שרשות מקומית רשאית להטיל על בעלי נכס בעד שירותי ביוב, וכן הוראות לעניין הליכי ערר וערעור בקשר לתשלומים האמורים.

סעיפים ככלל, הסמכות לקביעת תעריפים בתחום משק המים והביוב נתונה בידי מועצת רשות המים, בהתאם להוראות החקיקה הקיימת, לרבות חוק המים וחוק תאגירי מים וביוב, ובהתאם להוראות נוספות בפרק מוצע זה. ריכוז הסמכות האמורה בידי הגורם המופקד על תחום המים והביוב, היא רשות המים ומועצת רשות המים, בכלל המקטעים של משק המים והביוב, עולה בקנה אחד עם המגמה להבטיח הסדרה אחידה וכוללת בתחום זה. זאת ועוד, לפי חוק תאגירי מים וביוב, חלה חובה על הרשויות המקומיות, למעט מועצות אזוריות, להקים תאגירי מים וביוב שיפעלו במקומן למתן שירותי מים וביוב.

בהתאם לכך, מוצע לתקן את פקודת העיריות ואת פקודת המועצות המקומיות, כך שייקבע בהן כי עיריה או מועצה מקומית אינן מוסמכות לקבוע חוקי

²⁰⁷ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 8, התשכ"ד, עמ' 197; ס"ח התשס"ח, עמ' 631.

²⁰⁸ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 9, עמ' 256; ס"ח התשס"ח, עמ' 631.

"פרק שני: קביעת כללים לחישוב עלות ותעריפים בעד שירותי ביוב שנותנת רשות מקומית בלא תאגיד

כללים לחישוב עלות ותעריפים בעד שירותי ביוב שנותנת רשות מקומית בלא תאגיד
15א. (א) בפרק זה –
"מועצת רשות המים והביוב" – מועצת הרשות הממשלתית למים ולביוב, שהוקמה לפי סעיף 124טו לחוק המים, התשי"ט-1959;

"רשות מקומית בלא תאגיד" – רשות מקומית שאינה חייבת בהפעלת שירותי המים והביוב שבתחומה באמצעות חברה, לפי הוראות חוק תאגידי מים וביוב, למעט איגוד ערים למים או לביוב כהגדרתו בסעיף 17ה(א) לחוק איגודי ערים, התשט"ו-1955.

(ב) על אף האמור בכל דין, מועצת רשות המים והביוב תקבע, בכללים, את התעריפים לתשלומים שתגבה רשות מקומית בלא תאגיד בעד שירותים שהיא נותנת לפי חוק זה בתחום הביוב; הוראות סעיפים 101 עד 103 לחוק תאגידי מים וביוב, התשס"א-2001, יחולו לעניין קביעת כללים כאמור, בשינויים המחויבים";

(2) פרק שלישי – בטל.

185. (א) בסעיף זה –

תיקון חוק
הרשויות
המקומיות (ביוב)
– הוראות מעבר

"איגוד ערים למים או לביוב" – כהגדרתו בסעיף 17ה(א) לחוק איגודי ערים, כנוסחו בסעיף 180(1) לחוק זה;

"חוק איגודי ערים" – חוק איגודי ערים, התשט"ו-1955;

"חוק הרשויות המקומיות (ביוב)" – חוק הרשויות המקומיות (ביוב), התשכ"ב-1962;

ד ב ר י ה ס ב ר

– לגבי תעריפים בעד שירותי ביוב – על רשות מקומית, למעט איגוד ערים למים או לביוב שלגביו נקבעה הוראת מעבר לעניין זה בסעיף 181(ב), יחולו התעריפים בעד שירותי ביוב שנקבעו לפי כל דין ושהיו בתוקף ערב תחילתו של החוק המוצע. התעריפים כאמור יחולו על רשות מקומית בלא תאגיד – עד לכניסתם לתוקף של התעריפים שנקבעה מועצת רשות המים לגבי אותה רשות מקומית לפי הוראות פרק שני המוצע לחוק רשויות מקומיות (ביוב), ולגבי רשות מקומית אחרת – עד יום תחילת פעילותו של תאגיד המים והביוב שבתחומה, בהתאם להוראות חוק תאגידי מים וביוב. כן מוצע לקבוע כי מועצת רשות המים רשאית לעדכן תעריפים אלה לפי מדד המחירים לצרכן או לפי מדד אחר שייראה לה הולם;

– לגבי הוראות הקבועות בפרק שלישי לחוק הרשויות המקומיות (ביוב) – הוראות פרק זה ימשיכו לחול על רשות מקומית לאחר תחילתו של החוק המוצע, למעט ההוראות לעניין קביעת אגרות והיטלים בחוקי עזר, ולרבות הליכי

כפי שפורט לעיל, הסדרת היבטים שונים בתחום משק המים והביוב נתונה, ככלל, בידי מועצת רשות המים. התיקון המוצע בפרק זה נועד להביא להשלמת ריכוזן של הסמכויות האמורות בידי מועצת רשות המים, בפרט לעניין קביעתם של תעריפים בתחום שירותי הביוב ואמות מידה לשירות בתחום האמור, לגבי המגזר המוניציפלי.

בהתאם לכך, מוצע לבטל את פרק שלישי לחוק הרשויות המקומיות (ביוב), ולקבוע בחוק האמור, בפרק שני המוצע, כי מועצת רשות המים תהיה מוסמכת לקבוע את התעריפים לתשלומים שתגבה רשות מקומית, שאינה חייבת בהפעלת שירותי המים והביוב שבתחומה באמצעות תאגיד מים וביוב, ואשר אינה איגוד ערים למים או לביוב (להלן – רשות מקומית בלא תאגיד). בעד שירותים שנותנת אותה רשות מקומית בתחום הביוב.

כן מוצע לקבוע הוראות מעבר בעקבות ביטולו של הפרק האמור, כמפורט להלן:

²⁰⁹ ס"ח התשכ"ב, עמ' 96; התשס"ו, עמ' 353.

”חוק תאגידי מים וביוב” – חוק תאגידי מים וביוב, התשס”א-2001;

”מועצת רשות המים והביוב” – מועצת הרשות הממשלתית למים ולביוב, שהוקמה לפי סעיף 124טו לחוק המים, התשי”ט-1959;

”רשות מקומית בלא תאגיד” – כהגדרתה בסעיף 15א(א) לחוק הרשויות המקומיות (ביוב), כנוסחו בסעיף 184(1) לחוק זה.

(ב) בלי לגרוע מהוראות חוק תאגידי מים וביוב, התעריפים בעד שירותים בתחום הביוב שנותנת רשות מקומית, למעט איגוד ערים למים או לביוב (בסעיף קטן זה – רשות מקומית) שנקבעו לפי כל דין ושהיו בתוקף ערב תחילתו של חוק זה, ימשיכו לחול לעניין שירותים כאמור שנותנת רשות מקומית לאחר יום תחילתו של חוק זה, ורשאית מועצת רשות המים והביוב לקבוע עדכונים לתעריפים אלה לפי מדרד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה או לפי מדרד אחר שייראה לה הולם, וזאת עד שיתקיים לגבי הרשות המקומית אחד מאלה, לפי העניין:

(1) לגבי רשות מקומית בלא תאגיד – נכנסו לתוקפם תעריפים שקבעה מועצת רשות המים והביוב לגבי אותה רשות מקומית לפי סעיף 15א(ב) לחוק הרשויות המקומיות (ביוב), כנוסחו בסעיף 184(1) לחוק זה;

(2) לגבי רשות מקומית אחרת – חלות לגביה הוראות סעיף 139(ב) לחוק תאגידי מים וביוב.

(ג) הוראות פרק שלישי לחוק הרשויות המקומיות (ביוב), כנוסחו לפני ביטולו כאמור בסעיף 184(2) לחוק זה, ימשיכו לחול לאחר תחילתו של חוק זה על רשות מקומית, למעט ההוראות לעניין קביעת אגרות והיטלים בחוקי עזר, וזאת עד שיתקיים לגביה המפורט להלן, לפי העניין:

(1) לגבי רשות מקומית בלא תאגיד – נכנסו לתוקפם תעריפים שקבעה מועצת רשות המים והביוב לגבי אותה רשות מקומית לפי סעיף 15א(ב) לחוק הרשויות המקומיות (ביוב), כנוסחו בסעיף 184(1) לחוק זה, ואולם הוראות הפרק השלישי האמור בנוגע להגשת ערר או ערעור, ימשיכו לחול לגבי אותה רשות מקומית בנוגע להגשת ערר או ערעור בשל דרישת תשלום שנשלחה לצרכן לפני מועד כניסתם לתוקף של תעריפים אלה ובנוגע להליכים בקשר לערר או לערעור כאמור;

(2) לגבי איגוד ערים למים או לביוב – נכנסו לתוקפם תעריפים שקבעה מועצת רשות המים והביוב לגבי אותו איגוד ערים לפי סעיף 18(ב)(3) לחוק איגודי ערים, כנוסחו בסעיף 180(2)(ב) לחוק זה, ואולם הוראות הפרק השלישי האמור בנוגע להגשת ערר או ערעור, ימשיכו לחול לגבי אותה רשות מקומית בנוגע להגשת ערר או ערעור בשל דרישת תשלום שנשלחה לצרכן לפני מועד כניסתם לתוקף של תעריפים אלה ובנוגע להליכים בקשר לערר או לערעור כאמור;

ד ב ר י ה ס ב ר

יום תחילת פעילותו של תאגיד המים והביוב שבתחומה, בהתאם להוראות חוק תאגידי מים וביוב. עוד מוצע לקבוע כי הוראות הפרק השלישי בנוגע להגשת ערר או ערעור ימשיכו לחול לגבי רשות מקומית בלא תאגיד ולגבי איגוד ערים למים או לביוב, לעניין הגשת ערר או ערעור בשל דרישת תשלום שנשלחה לצרכן לפני מועד כניסתם לתוקף של התעריפים כאמור ולעניין הליכים בקשר לערר או ערעור כאמור.

ערר או ערעור בקשר לדרישות תשלום. הוראות הפרק ימשיכו לחול על רשות מקומית בלא תאגיד – עד לכניסתם לתוקף של התעריפים שקבעה מועצת רשות המים לגבי אותה רשות מקומית לפי הוראות פרק שני המוצע לחוק רשויות מקומיות (ביוב), על איגוד ערים למים או לביוב – עד לכניסתם לתוקף של התעריפים שקבעה מועצת רשות המים לגבי אותו איגוד ערים לפי סעיף 18(ב)(3) המוצע לחוק איגודי ערים, ועל רשות מקומית אחרת – עד

(3) לגבי רשות מקומית אחרת – חלות לגביה הוראות סעיף 139(ב) לחוק תאגידים

מים וביוב.

186. (א) בסעיף זה –

”חוק המים” – חוק המים, התשי”ט–1959;

”מועצת רשות המים והביוב” – מועצת הרשות הממשלתית למים ולביוב, שהוקמה לפי סעיף 124טו לחוק המים;

”רשות מקומית” – למעט איגוד ערים למים או לביוב, כהגדרתו בסעיף 17(א) לחוק איגודי ערים בנוסחו בסעיף 180(1) לחוק זה.

(ב) מועצת רשות המים והביוב תקבע, בכללים, אמות מידה והוראות לעניין הרמה, הטיב והאיכות של שירותים בתחומים הקשורים למשק המים או הביוב שנותנת רשות מקומית לצרכניה, והבטחתם ברציפות ולאורך זמן.

(ג) בלי לגרוע מהוראות חוק תאגידים מים וביוב, התשס”א–2001, רשות מקומית תבצע כל פעולה בתחומים הקשורים למשק המים או הביוב שאותה היא רשאית לבצע לפי כל דין, בכפוף לכללים שקבעה מועצת רשות המים והביוב כאמור בסעיף קטן (ב).

(ד) אמות מידה והוראות שנקבעו בכללים שקבעה מועצת רשות המים והביוב לפי הוראות סעיף קטן (ב), בתחומים הקשורים למשק המים או בתחומים המוסדרים לפי הוראות חוק המים, יראו אותן כחלק מתנאי רישיון שניתן לרשות המקומית לפי חוק המים.

187. בחוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2006), התשס”ו–2006²¹⁰ –

(1) בסעיף 42(א), במקום ”י”ח בתמוז התש”ע (30 ביוני 2010)” יבוא ”י”ב בתשרי התש”ע (30 בספטמבר 2009);

(2) בסעיף 55(ד), במקום ”י”ח בתמוז התש”ע (30 ביוני 2010)” יבוא ”י”ב בתשרי התש”ע (30 בספטמבר 2009).“

ד ב ר י ה ס ב ר

כאמור. יובהר כי הוראות מוצעות אלה אינן גורעות מהחובה החלה על רשויות מקומיות להקים תאגידים מים וביוב לפי הוראות חוק תאגידים מים וביוב, ולהעביר לאותם תאגידים את האחריות והסמכות להפעלת משק המים והביוב בתחומן, והן אינן גורעות מהסמכויות הקיימות בידי מועצת רשות המים בעניינים אלה, מכוח חקיקה מקבילה.

לשם הבטחת קיום ההוראות שנקבעו בידי מועצת רשות המים לעניין אמות המידה לשירות בתחומים הקשורים למשק המים, מוצע לקבוע כי אמות מידה אלה יהיו חלק בלתי נפרד מהרישיון שניתן לרשות מקומית לפי חוק המים. משכך, הפרה של הוראות אלה תקנה למנהל רשות המים, בין השאר, את הסמכויות הנתונות לו לפי הוראות חוק המים, לעניין הפרה של הוראות הקבועות ברישיון.

סעיף 187 בסעיף 55(ד) לחוק ההסדרים לשנת 2006 נקבע כי הממונה על התאגידים במינהל המים במשרד הפנים וכן המנהל לפיתוח תשתיות ביוב במשרד התשתיות הלאומיות, יעברו לרשות המים ביום י”ח בתמוז התש”ע

יצוין כי הוראות מוצעות אלה אינן גורעות מהחובה של רשות מקומית, שחלות עליה הוראות חוק תאגידים מים וביוב, להעביר את הפעלת משק המים והביוב שבתחומה לידי תאגיד מים וביוב, כפי שהדבר עולה גם מנוסח ההוראות המוצעות.

הוראות פרק שלישי בחוק הרשויות המקומיות (ביוב), שמוצע לבטלן כאמור לעיל, מובאות בנספח לדברי ההסבר.

סעיף 186 לשם הבטחת איכות השירותים בתחום המים והביוב שניתנים לתושבים, מוצע לקבוע הוראה ולפיה מועצת רשות המים תקבע אמות מידה והוראות לעניין הרמה, הטיב והאיכות של שירותים שנותנת רשות מקומית לצרכניה בתחום המים והביוב. כן מוצע להבהיר כי פעולות בתחום משק המים והביוב, בתחומי הרשות המקומית, יבוצעו בכפוף לכללים שקבעה מועצת רשות המים לעניין זה. בהתאם לכך, חוקי עזר שקבעה רשות מקומית, ואשר מתייחסים לשירותי המים או הביוב שניתנים בתחומי אותה רשות, יהיו כפופים להוראות שתקבע מועצת רשות המים לעניין טיב ואיכות השירותים

²¹⁰ ס”ח התשס”ו, עמ’ 306.

188. בחוק הניקוז וההגנה מפני שיטפונות, התשי"ח-1957²¹¹, בסעיף 1, בהגדרה "ניקוז", בסופה יבוא "וכן ניצול מרבי ויעיל של מים עיליים או אחרים, שנעשתה לגביהם פעולה כאמור, לשם הבטחת השימושים השונים בהם בתחום משק המים".

פרק ל"א: היטל בשל צריכת מים עודפת – הוראת שעה

סימן א': פרשנות

189. מטרתו של פרק זה לקבוע, כהוראת שעה, הסדר שנועד להביא להפחתת צריכת המים בידי צרכנים ביתיים, וזאת במסגרת ההתמודדות עם המשבר החמור במשק המים ולשם הבטחת מקורות מים בני-קיימא.

ד ב ר י ה ס ב ר

כדי לאפשר את המשך הספקת המים באופן תקין וסדיר, וכדי לצמצם ככל האפשר את הסיכון הממשי לפגיעה במקורות המים השונים, נעשות פעולות שונות, שמטרתן להביא להגדלת היצע המים ולהפחתת היקף צריכתם. גורמי המקצוע ברשות הממשלתית למים ולביוב (להלן – רשות המים), אשר מופקדת על הפיקוח, ההסדרה והאכיפה של משק המים בישראל, הגיעו למסקנה כי הבטחת מקורות המים בשלב זה, במהלך המשבר הקשה הפוקד את משק המים, ובטרם הושלמו הפעולות הנדרשות להגדלת היצע המים, מחייבת לפעול גם לצמצום היקף הביקושים למים למטרת צורכי בית, וזאת במקביל למכלול הצעדים שנקטים כדי להתמודד עם משבר חמור זה.

בהתאם לעמדה שהציגה רשות המים, פעולות אלה שאותן יש לבצע במגזר הביתי לעניין צמצום היקף הביקושים למים למטרת צורכי בית, כמפורט בפרק מוצע זה, צריך שיהיו במהלך תקופת צריכת המים במגזר הביתי שתחילתה ביום ט' בתמוז התשס"ט (1 ביולי 2009) וסיומה ביום כ"ד בטבת התשע"א (31 בדצמבר 2010). פעולות אלה, לגבי צריכת המים במהלך כל אותה תקופה, אשר ייקבעו כהוראת שעה בחקיקה, יבטיחו, לפי ההערכה, עמידה ביעדי משק המים בישראל לטווח הקצר, עד להגדלתו של היצע המים בטווח הבינוני והארוך. מטבע הדברים, נקיטת פעולות לצמצום הביקושים לצרכי ביתית, כהוראת שעה בחקיקה, היא צעד חריג, המבטא את ההכרח לפעול, באופן מיידי, למניעת הסיכונים הממשיים לנוקים חמורים במשק המים בישראל. בנסיבות אלה, צעדים אלה ייקבעו לתקופה מוגבלת, במהלך תקופת הצריכה כאמור, באופן שיאפשר, לפי הערכת גורמי המקצוע ברשות המים, להבטיח את המטרות העומדות ביסוד אותם צעדים.

ההחלטה לנקוט את הפעולות הקבועות בפרק זה לצמצום הביקושים לצריכת מים במגזר הביתי, כפי שיפורטו להלן, התקבלה לאחר בחינת כלל האמצעים הנדרשים להתמודדות עם המשבר במשק המים, ולאחר שגורמי המקצוע ברשות המים הגיעו למסקנה כי האמצעי שנבחר לעניין זה אינו פוגע, יתר על המידה בנסיבות העניין, בשגרת החיים של תושבי המדינה, הוא מאפשר לצמצם ביקושים עודפים למים, והוא הולם את המטרה הציבורית בשמירה על מקורות המים.

(30 ביוני 2010). כן נקבע בסעיף 42 לחוק האמור, כפי שתוקן בסעיף 40 לחוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2007), התשס"ז-2007, כי תחילתן של חלק מההוראות בחוק תאגידים מים וביוב, אשר נוגעות גם הן למועד העברת הסמכויות למועצת רשות המים, תהיה ביום י"ח בתמוז התש"ע (30 ביוני 2010).

כחלק מהמגמה לריכוז המבנה הארגוני בממשלה, בתחום המים והביוב, תחת רשות המים, מוצע להקדים את המועד שנקבע בחוק ההסדרים לשנת 2006, כך שמעבר הממונה על התאגידים והמנהל לפיתוח תשתיות ביוב, לרשות המים, יהיה ביום י"ב בתשרי התש"ע (30 בספטמבר 2009). כמו כן, מוצע להקדים את תחילתם של תיקוני החקיקה השונים לחוק תאגידים מים וביוב, כאמור בסעיף 42 לחוק ההסדרים לשנת 2006, לאותו יום.

סעיף 188 מוצע לתקן את חוק הניקוז וההגנה מפני שיטפונות, התשי"ח-1957, ובו להרחיב את ההגדרה "ניקוז", כך שיובהר כי המונח כולל לא רק פעולות שמטרתן מניעת נזק שנגרם או עלול להיגרם על ידי מים עיליים או אחרים (כגון ריכוז ואגירה), אלא גם פעולות המבוצעות לאחר מכן, הנעשות במטרה לנצל את המים כאמור, לצורך הבטחת השימושים השונים במשק המים. מטרתה של הרחבת ההגדרה כאמור היא לשקף את התפיסה ולפיה לפעולות הניקוז המנצלות מקורות מים שהיו עלולים לגרום נזק, יש השפעה על כמות מקורות המים הזמינים בישראל. בהתאם לכך, בביצוע פעולות הניקוז יש להבטיח ניצול יעיל של המים כחלק מהפעולות הנדרשות להגדלת היצע המים והשימושים הנעשים בהם.

פרק ל"א משק המים בישראל מצוי במשבר חמור לאחר כללי חמש שנים רצופות שבהן כמות מי הגשמים וסעיף 189 היתה מתחת לממוצע. אוגרי המים השונים מנוהלים על סף ה"קווים השחורים" ומשמעות הירידה מתחת לאותם קווים היא פגיעה קשה ובלתי הפיכה במקורות המים. בנסיבות אלה, נדרשת הממשלה לבצע שורה של צעדים כדי להבטיח מקורות מים בני-קיימא, באופן שיאפשר להבטיח המשך הספקה סדירה של מים למשקי הבית ולשימושים נוספים.

²¹¹ ס"ח התשי"ח, עמ' 4; התשס"ו, עמ' 351.

"החשב הכללי" – החשב הכללי במשרד האוצר או מי שהוא הסמיך לעניין הוראות פרק זה, כולן או חלקן;

"היטל", "היטל צריכה עודפת" – היטל בעד צריכת מים עודפת, שצרכן ביתי חייב בתשלום לפי הוראות סימן ב';

"חוק המים" – חוק המים, התשי"ט-1959²¹²;

"חוק העונשין" – חוק העונשין, התשל"ז-1977²¹³;

"חוק תאגידי מים וביוב" – חוק תאגידי מים וביוב, התשס"א-2001²¹⁴;

"יישוב מוכרז" – יישוב שממוצע מספר הימים בשנה, בשנים 2006 עד 2008, שבהם עלתה הטמפרטורה בו על 38°C, הוא למעלה מ-20 ימים, בהתאם לנתוני השירות המטאורולוגי הישראלי במשרד התחבורה והבטיחות בדרכים, ואשר מנהל רשות המים הכריז, בהודעה ברשומות, שהוא יישוב מוכרז;

"כללי הרשויות המקומיות" – כללי המים (תעריפים למים ברשויות מקומיות), התשנ"ד-1994²¹⁵;

"מועצת רשות המים" – מועצת הרשות הממשלתית למים ולביוב, שמונתה לפי סעיף 124 לחוק המים;

"מנהל רשות המים" – מנהל הרשות הממשלתית למים ולביוב, שמונה לפי סעיף 124 לחוק המים;

"מספר נפשות מוכר" – כל אחד מאלה, לפי העניין:

- (1) לגבי צרכן ביתי כאמור בפסקה (1) להגדרה "צרכן ביתי" – מספר הנפשות המתגוררות ביחידת דיור אחת שבה מתגורר הצרכן הביתי, שעליו דיווח הצרכן הביתי לספק המים בהתאם להוראות סעיפים 2 או 4 לתוספת לפרק זה או כפי ששונה בידי ספק מים בהתאם להוראות סעיפים 6 או 7 לתוספת לפרק זה, וכל עוד לא העביר הצרכן הביתי דיווח כאמור, יראו כאילו מתגוררת באותה יחידת דיור נפש אחת;

ד ב ר י ה ס ב ר

ליחידת דיור הכוללת 4 נפשות, והחל ביום ט"ו בטבת התש"ע (1 בינואר 2010) עד יום כ"ד בטבת התשע"א (31 בדצמבר 2010) (להלן – תקופת הצריכה השניה) – על כמות של 4 מטרים מעוקבים ל"נפש מוכרת".

כמות הצריכה שבשלה לא יחויב הצרכן הביתי בתשלום ההיטל, כמפורט לעיל, מאפשרת למגור הביתי לעשות שימוש במים לצרכים שונים הנדרשים ביחידת הדיוור, באופן שיבטיח, במקביל, מניעת בזבז ושימוש עודף במים, בפרט בעת הזו שבה נדרשים הצרכנים הביתיים לצמצום היקף הצריכה.

הכמות שבשלה יחויב הצרכן בהיטל הצריכה העודפת תואם את כמויות המים שבשלהן מחויבים כיום הצרכנים הביתיים בתשלום תעריף המים הגבוה ביותר על הספקת

האמצעי שמוצע לנקוט לשם הפחתת היקף הצריכה הביתית הוא הטלתו של היטל בשל צריכת מים עודפת במגור הביתי (להלן – היטל או היטל צריכה עודפת). החיוב בתשלום ההיטל, בעד צריכת מים בהיקפים שיפורטו להלן, יאפשר לווסת, באמצעות קביעת "תג מחיר" על צריכה מוגברת ועודפת של מים, את היקף הצריכה כאמור. כך, צרכן שיצרוך מים למטרת צורכי בית מעבר לכמות הקבועה בפרק מוצע זה, יידרש לשלם היטל על כמות עודפת זו, דבר שיאפשר להבטיח, באופן מידי, את הפחתת היקף הביקושים למים.

מוצע לקבוע כי ההיטל יחול בעד צריכת מים העולה, בתקופה שמיום ט' בתמוז התשס"ט (1 ביולי 2009) עד יום י"ד בטבת התש"ע (31 בדצמבר 2009) (להלן – תקופה הצריכה הראשונה), על כמות של 15 מטרים מעוקבים

²¹² ס"ח התשי"ט, עמ' 169.

²¹³ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

²¹⁴ ס"ח התשס"א, עמ' 454.

²¹⁵ ק"ת התשנ"ד, עמ' 885.

(2) לגבי צרכן ביתי כאמור בפסקה (2) להגדרה "צרכן ביתי" – הגבוה מבין אלה:

(א) סך הנפשות המתגוררות בכל יחידות הדיור שלהן הוא מספק מים, אשר עליו דיווח הצרכן הביתי לספק המים בהתאם להוראות סעיפים 2 או 4 לתוספת לפרק זה או כפי ששונה בידי ספק המים בהתאם להוראות סעיפים 6 או 7 לתוספת לפרק זה;

(ב) כמות האוכלוסיה בכל יחידות הדיור שלהן הוא מספק מים, כפי שמופיעה בפרסום האחרון של רשימת היישובים, אוכלוסייתם וסמליהם שפרסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;

"ספק", "ספק מים" – מי שמספק מים לפי רישיון הפקה, כמשמעותו בסעיף 23 לחוק המים, בין אם הפיקם בעצמו ובין אם קיבלם מספק אחר, למעט ספק המספק מים לספק אחר;

"צריכת מים", לגבי צרכן ביתי – צריכת מים למטרת צורכי בית, לרבות צריכה המיוחסת לצרכן ביתי מתוך צריכה של כמה צרכנים ביתיים;
"צרכן ביתי" – כל אחד מאלה:

(1) צרכן מים המתגורר ביחידת דיור וצורך בה מים;

(2) צרכן מים שמתקיימים לגביו כל אלה:

(א) הוא מספק מים למטרת צורכי בית לכמה יחידות דיור;

(ב) ביום תחילתו של חוק זה לא חלים לגבי צריכת המים שלו התעריפים לפי כללי הרשויות המקומיות;

(ג) צריכת המים ביחידת דיור אחת לפחות שלה הוא מספק מים, אינה נמדדת באמצעות מד-מים;

"הרשות הממשלתית למים ולביוב", "רשות המים" – הרשות הממשלתית למים ולביוב, שהוקמה לפי סעיף 124 ויא לחוק המים;

"תאגיד בנקאי" – כהגדרתו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981.²¹⁶

ד ב ר י ה ס ב ר

הצריכה שבעדה חייב הצרכן הביתי בתשלום תעריף ג', המבטאת את כמות הצריכה העודפת שבשלה עליו לשלם לספק המים את התעריף הגבוה ביותר. לפי ההערכה, גמישות הביקוש לגבי כמויות מים אלה תאפשר להביא לחיסכון משמעותי בכמות נצרכת זו, באופן שיבטיח את החיסכון הנדרש במשק המים.

נוסף על כך, מהנתונים המצויים בידי רשות המים עולה כי ממוצע הצריכה לנפש עומד על 5 מטרים מעוקבים לחודש. עם זאת, מבדיקות שנערכו ברשות המים עולה כי החציון לגבי צריכת המים, שמהווה מדד למיקום מרכז הצריכה של אוכלוסיית צרכני המים, נמוך באופן משמעותי מהממוצע האמור. כמו כן, מבדיקות שנערכו לגבי צריכת כמות המים שבשלה חייב הצרכן בתשלום תעריף ג', עולה כי גם לגבי כמות מים זו – הממוצע גבוה מהחציון, ולכן ניתן להבטיח צמצום משמעותי בצריכה הביתית ביחס להיקף הצריכה האמורה.

המים והשימוש בהם, בהתאם לכללי המים (תעריפים למים ברשויות המקומיות), התשנ"ד-1994 (להלן – כללי הרשויות המקומיות). בהתאם לסעיף 4 לכללי הרשויות המקומיות, מחויבים הצרכנים הביתיים בתשלום מדורג של תעריפי מים לרשויות המקומיות בעד הספקת המים, בהתאמה לכמויות המים הנצרכות. כך, בעד 8 מטרים מעוקבים ראשונים של מים חייב הצרכן בתשלום הנמוך ביותר ("תעריף א'"). בעד 7 מטרים מעוקבים נוספים חייב הצרכן בתשלום גבוה יותר ("תעריף ב'"), ובעד כל מטר מעוקב נוסף מעבר לכמות האמורה חייב הצרכן בתשלום הגבוה ביותר ("תעריף ג'"). כן נקבע בסעיף 4 לכללי הרשויות המקומיות כי משפחה המונה מעל 4 נפשות ביחידת דיור, ושהצריכה שלה עולה על היקף הצריכה הקבועה לגבי תעריף א', תהיה זכאית ל-3 מטרים מעוקבים נוספים לכל נפש מוכרת מעל ל-4, במחיר תעריף א' ("הכמות המוגדלת").

בהתאם לכך, היטל הצריכה יוטל, בשל צריכת מים עודפת במהלך תקופת הצריכה הראשונה, השווה לכמות

²¹⁶ ס"ח התשמ"א, עמ' 232.

סימן ב': חיוב צרכן ביתי בתשלום היטל צריכה עודפת

191. (א) צרכן ביתי חייב בתשלום היטל צריכה עודפת, בסכום של 20 שקלים חדשים, ואם הוא מתגורר ביישוב מוכרז – בסכום של 80% מהסכום האמור, לכל מטר מעוקב של מים, בעד צריכת מים חודשית בכמות העולה על הכמות האמורה בפסקאות (1) או (2) שלהלן, במהלך התקופות האמורות בהן:

(1) בעד צריכת מים במהלך התקופה שמיום ט' בתמוז התשס"ט (1 ביולי 2009) עד יום י"ד בטבת התש"ע (31 בדצמבר 2009) – הכמות הקבועה בסעיף 1(1.1)(1.2)(1.4) לכללי הרשויות המקומיות, כנוסחם ביום ט' בתמוז התשס"ט (1 ביולי 2009), ואם מתקיימים לגבי אותו צרכן ביתי התנאים הקבועים בסעיף 1(1.1)(1.4)(1.1.4) לכללים אלה – הכמות האמורה, בתוספת הכמות המוגדלת כמשמעותה באותו סעיף; לעניין זה, "צרכן ביתי" – כאמור בפסקה (1) להגדרה "צרכן ביתי";

ד ב ר י ה ס ב ר

וכן עם הבטחת הסדרים כלליים נוספים הנדרשים במשק המים.

עם זאת, ההתאמות הנדרשות להבטחת הסדר אחיד זה, לגבי הצרכנים הביתיים המיוחדים, מחייבת דחיה מסוימת, לפרק זמן סביר של שישה חודשים, כדי לאפשר לאותם צרכנים את ההיערכות הנדרשת להחלתו של ההיטל על צריכת המים שלהם, בפרט לצורך התקנתם של מדי מים ביחידות הדיוור של אותם צרכנים. בתום פרק הזמן האמור, והחל מתקופת הצריכה השניה, יחול על אותם צרכנים היטל הצריכה העודפת, בהתאם להוראות הקבועות לעניין זה בסעיף 191. יובהר כי ככל שתאפשר מדידה של כמויות המים בכל יחידות הדיוור של אותם צרכנים לגבי תקופת הצריכה השניה, יחולו על הצרכנים הביתיים המיוחדים ההוראות הקבועות בפרק זה לעניין צרכנים ביתיים רגילים.

כמו כן, הפרק המוצע מביא בחשבון את ההבחנה הקיימת בהסדרים הנהוגים לעניין פיגור בתשלום לספקי המים בעד הספקת המים. מאחר שתשלום היטל מתווסף, ככלל, לתשלום השוטף שהצרכן הביתי חייב בו בעד הספקת המים, ראוי לקבוע הסדר אחיד לעניין גובה הפרשי ההצמדה והריבית שיווספו לסכום היטל בשל פיגור בתשלומם וכן לתשלום בעד הספקת המים. ואולם הסדר אחיד זה עשוי להביא לשינוי בגובה החיוב בשל פיגור בתשלום השוטף לספק המים, דבר המחייב תקופת היערכות סבירה, שאותה מוצע לקבוע למשך שישה חודשים כאמור בסעיף 194 המוצע. במהלך שישה חודשים אלה, תיתכן הבחנה בין צרכני הבית השונים לעניין היקף החיוב בשל אי-עמידתם בחובה החלה עליהם לשלם את ההיטל במועד הנדרש לכך, ואולם לאחר תקופת ההיערכות האמורה, והחל מתחילת תקופת הצריכה השניה, יחולו הסדרים אחידים על כלל הצרכנים לעניין זה.

בפרק מוצע זה נכללות הוראות שונות לעניין גבייתו של היטל הצריכה העודפת בידי ספק המים והעברתו לאוצר המדינה, בניכוי הוצאותיו של הספק בקשר להיטל כמפורט בסימן ג'. הוראות אלה מביאות לידי ביטוי את מערכת

זאת ועוד, בהתאם לצעדים שמתכננות רשות המים ומועצת רשות המים, לעניין קביעתם של כללים לחישוב עלות שירותי המים והביוב ולעניין תעריפים לשירותים האמורים, אשר מצויים בימים אלה בשימוע ציבורי וצפויים להיכנס לתוקף ביום ט"ו בטבת התש"ע (1 בינואר 2010), הכמות שבשלה יחויב הצרכן הביתי בתעריף נמוך קטנה מ-4 מטרים מעוקבים לנפש, ומעל כמות זו יחויב הצרכן הביתי בתעריף גבוה יותר. לפיכך, מוצע לבצע את ההתאמות הנדרשות בשל השינוי הצפוי בהוראות לעניין החיוב בתשלום בעד תעריפי המים כאמור, כך שהכמות שבשלה יחויב הצרכן הביתי בהיטל, במהלך תקופת הצריכה השניה, תעמוד על 4 מטרים מעוקבים לנפש מוכרז.

קביעתן של הוראות לעניין החיוב בהיטל הצריכה העודפת צריכה להביא בחשבון, בין השאר, את ההסדרים המורכבים במשק המים בישראל. כך למשל, קיימת כיום הבחנה בין שני סוגים מרכזיים של צרכנים ביתיים כאמור בהגדרה "צרכן ביתי" שבסעיף 190 המוצע: האחד – צרכן מים המתגורר ביחידת דיור והצורך בה מים (להלן – צרכן ביתי רגיל); השני – צרכן מים שמתקיימים לגביו כל אלה: ביום תחילתו של חוק זה לא חלים לגבי צריכת המים שלו התעריפים לפי כללי הרשויות המקומיות; הוא מספק מים למטרת צורכי בית לכמה יחידות דיור; וצריכת המים בכל יחידות הדיוור שלהן הוא מספק מים אינה נמדדת באמצעות מדי מים (להלן – צרכן ביתי מיוחד).

ואולם הבטחת צמצום הביקושים למים, וכן ההכרח לקבוע כללים אחידים שיחולו על הצרכנים הביתיים, אשר צמצום בצריכת המים שלהם יבטיח את השגת היעדים הנדרשים למשק המים בישראל, מחייבים את קביעתו של היטל בעד צריכת מים עודפת, בלא הבחנה בין שני סוגי הצרכנים כאמור. נוסף על כך, קיימת חשיבות להבטיח כי כמויות המים לצריכה ביתית יימדדו לכלל צרכני הבית, בכל יחידת דיור, בלא הבחנה בין סוגים שונים של צרכנים ביתיים לעניין זה. החלתם של הסדרים אחידים אלה עולה בקנה אחד עם התכלית העומדת ביסוד קביעתו של ההיטל,

(2) בעד צריכת מים במהלך התקופה שמיום ט"ו בטבת התש"ע (1 בינואר 2010) עד יום כ"ד בטבת התשע"א (31 בדצמבר 2010) – הכמות המתקבלת ממכפלה של 4 מטרים מעוקבים במספר הנפשות המוכר.

(ב) לעניין חיוב בהיטל לפי סעיף קטן (א)(2), יראו את כמות צריכת המים החודשית של צרכן ביתי כאמור בפסקה (2) להגדרה "צרכן ביתי", ככמות המתקבלת ממכפלה של 8 מטרים מעוקבים במספר הנפשות המוכר.

(א) צרכן ביתי ישלם את היטל הצריכה העודפת שהוא חייב בו לפי הוראות סימן זה, לספק מים, נוסף על כל תשלום אחר שעליו לשלם לספק בעד השירותים הניתנים לו בידי הספק.

תשלום היטל צריכה 192. עודפת לספק מים

(ב) ספק מים ימסור לצרכן ביתי, בהודעה בדבר התשלום שהוא חייב בו בעד השירותים הניתנים לו בידי הספק או בהודעה נפרדת (בפרק זה – הודעת חיוב), את כל הפרטים האלה:

- (1) סכום ההיטל שהצרכן הביתי חייב בו לפי הוראות סימן זה ואופן חישובו;
- (2) היקף צריכת המים שבשלה הוא חייב בתשלום ההיטל;
- (3) תקופת צריכת המים;
- (4) מספר הנפשות המוכר החל לגביו;
- (5) כל פרט אחר שעליו יורה מנהל רשות המים ושיפורסם באתר האינטרנט של הרשות הממשלתית למים ולביוב.

ד ב ר י ה ס ב ר

חובת הנאמנות בעבור המדינה, ולמעשה – בעבור הציבור בכלל, לעניין גבייתו של ההיטל מצרכניו.

סעיפים 190, 191, 192(א), (ג) ו-193, 194, 220 ו-221 והתוספת לפרק ל"א

מוצע לקבוע כי צרכן ביתי יחויב בתשלום היטל צריכה עודפת בסכום של 20 שקלים חדשים לכל מטר מעוקב של מים, בעד צריכת מים חודשית בכמות העולה, במהלך תקופת הצריכה הראשונה – על 15 מטרים מעוקבים ליחידת דיו, בהתאמות הנדרשות הנובעות מההוראות הקבועות בכללי הרשויות המקומיות לעניין הכמות המוגדלת, ובמהלך תקופת הצריכה השנייה – על הכמות המתקבלת ממכפלה של 4 מטרים מעוקבים במספר הנפשות המוכר. סכום ההיטל יחול על צריכת מים המיועדת לכלל השימושים הביתיים, לרבות צריכת מים המיוחסת לצרכן הביתי מתוך צריכה של כמה צרכנים ביתיים. להערכת גורמי המקצוע ברשות המים, סכום ההיטל האמור יביא לצמצום הנדרש בהיקף צריכת המים, ולהשגת היעדים העומדים ביסוד קביעתו. כן מוצע לקבוע היטל מופחת, השווה לסכום של 80% מהסכום האמור, ביישובים שבהם קיימת טמפרטורה גבוהה במהלך פרק הזמן הקבוע לעניין זה בהגדרה "יישוב מוכרז" שבסעיף 190 המוצע. כפי שפורט בחלק הכללי לדברי ההסבר, ומהטעמים האמורים בו, החיוב בהיטל בעד צריכת מים במהלך תקופת הצריכה הראשונה, תחול על צרכנים ביתיים רגילים בלבד.

מאחר שההסדר לעניין גבייתו של היטל בעד צריכת מים עודפת למטרת צורכי בית הוא חריג, ונועד כדי להתמודד עם המשבר החמור במשק המים, ייבחנו במהלך תקופת ההסדר הנתונים לעניין השינויים בהיקף צריכת

היחסים שבין הספק לבין הצרכן הביתי במשק המים, ואת התפקידים המוטלים על הספק, ובכלל זה הספקת מים לצרכן הביתי, מדידת כמויות המים שבהן יעשה הצרכן שימוש למטרת צורכי בית, וכן חיובו של הצרכן הביתי בתשלום בעד הספקת המים. קיומו של מנגנון שיבטיח את צמצום הביקושים למים במגזר הביתי, באמצעות קביעתו של היטל על הצריכה העודפת שיועבר לאוצר המדינה, מחייב החלה של אותו מנגנון על מערכת היחסים שבין ספק המים לבין צרכן המים, כך שצרכן המים ישלם את ההיטל לספק על היקף צריכת המים העודפת שאותה הוא מדר, וספק המים יגבה את ההיטל ויעבירו לאוצר המדינה. בדרך זו בלבד יהיה ניתן להבטיח הפעלה מהירה ויעילה של מנגנון צמצום הביקושים המוצע, בהתבסס על מאפייני ההספקה, הצריכה והגבייה של מים למגזר הביתי. בהתאם לכך, פרק מוצע זה כולל הוראות שונות להתאמת מנגנון היטל הצריכה העודפת למנגנון החיוב של הצרכן הביתי בתשלומים בעד הספקת המים. נוסף על כך, מאחר שההיטל מהווה חלק בלתי נפרד ממחיר השימוש במים במהלך תקופת הצריכה הראשונה והשנייה, והוא נגבה בידי ספק המים כחלק מהחיובים האחרים של הצרכן בעד הספקת המים, ובשל חשיבותו בהבטחת מנגנון יעיל ומהיר לגבייתו של ההיטל, לפרק זמן מוגבל, כדי לממש את המטרות העומדות ביסוד פרק זה, מוצע להתאים את מנגנון הגבייה של ההיטל למנגנון החיוב בעד הספקת המים. בהתאם לכך, ומהטעמים האמורים, מוצע לקבוע כי הוראות לחיוב באמצעות הוראת קבע בבנק או הוראה לחיוב באמצעות כרטיס חיוב וכן כל הרשאה אחרת לחיוב חשבון הצרכן, יראו אותן כחלות גם לעניין תשלום ההיטל שהצרכן חייב בו. כמו כן, מוצע להחיל על ספק המים את

(ג) תשלום היטל צריכה עודפת כאמור בסעיף קטן (א) ייעשה במועד שלא יאוחר מהמועד שבו על הצרכן הביתי לשלם לספק המים בעד השירותים הניתנים לו בידי הספק בהתאם להודעת החיוב, או בתוך 90 ימים מיום תחילתה של תקופת צריכת המים שאליה מתייחסת הודעת החיוב (בסעיף זה – התקופה הנמדדת), לפי המוקדם מביניהם (בפרק זה – מועד החיוב).

ד ב ר י ה ס ב ר

90 ימים מיום תחילתה של תקופת צריכת המים שאליה מתייחסת הודעת החיוב, לפי המוקדם מביניהם (להלן – מועד החיוב), כאמור בסעיף 192(ג) המוצע.

מאחר שקיימת אפשרות ולפיה קריאת מדי המים בידי ספק המים לא תבצע לגבי כלל הצרכנים ביום הראשון של תקופת הצריכה הראשונה, ומאחר שההנחה היא כי קביעתו של ההיטל בעד הצריכה העודפת תביא לריסון וצמצום הביקושים למים, מוצע לקבוע כי ככל שהחיוב בהיטל הוא לגבי תקופת צריכת מים, שאינה חופפת במלואה את התקופה שבשלה חייב הצרכן הביתי בתשלום ההיטל, ייגבה ההיטל רק לגבי מחצית כמות צריכת המים המיוחסת לתקופה האמורה, כאמור בסעיף 192(ו) המוצע.

מאחר שהודעות החיוב של ספק המים יכללו את החיוב בעד היטל הצריכה העודפת וכן את החיוב בעד השירותים הניתנים בידי ספק המים, מוצע לקבוע כי במקרה של תשלום חלקי, שאינו מכסה את מלוא סכום החיוב כאמור, יזקוף ספק המים בעד ההיטל את החלק היחסי של ההיטל מסכום החיוב הכולל שנקבע בהודעת החיוב, כאמור בסעיף 193 המוצע. צרכן המים יחויב בתשלום הפרשי הצמדה וריבית בעד יתרת סכום ההיטל כאמור, ודין התשלום האמור כדין היטל הצריכה העודפת, לכל דבר ועניין.

כן מוצע לקבוע, בסעיף 194 המוצע, הוראות לעניין תוספת של הפרשי הצמדה וריבית לסכום ההיטל שלא שולם במועד החיוב. כפי שפורט בחלק הכללי לדברי ההסבר, ומהטעמים האמורים בו, קיימת הבחנה בתשלומי הפיגורים בין תקופת הצריכה הראשונה לבין תקופת הצריכה השנייה.

לשם הבטחת תשלום ההיטל מהצרכנים הביתיים, ומאחר שמדובר בתשלום חובה החל על צריכת מים עודפת, מוצע לקבוע הוראת עונשין שתחול על צרכן ביתי שלא שילם במועד החיוב את היטל הצריכה העודפת שהוא חייב בו, כאמור בסעיף 214(א) המוצע. יחד עם זאת, ובשל המאפיינים המיוחדים של הוראות העונשין, מוצע לקבוע בסעיף 214(ב) המוצע, כי אם נזקף, לפי הוראות סעיף 193 המוצע, מתוך הסכום ששילם הצרכן הביתי לספק המים, סכום השווה לסכום ההיטל הקבוע בהודעת החיוב, יראו את הצרכן הביתי כאילו שילם את היטל הצריכה העודפת, וזאת לעניין סעיף 214(א) המוצע בלבד, ובלא שיהיה בכך כדי לגרוע משאר הוראות הפרק המוצע.

המים והחיסכון הנובע משינויים אלה, והצורך להמשיך בהחלת ההסדר עד תום תקופת הצריכה השנייה בהתאם לנתונים כאמור, וכן בהתבסס על נתונים נוספים שעשויים להצביע, במהלך אותה תקופה, על עלייה בהיצע המים. במקביל, ייבחן הצורך להאריך את ההסדר המוצע, אם הארכה זו תידרש להבטחת המטרות העומדות ביסוד פרק זה. כן ייבחנו לאורך אותה תקופה השינויים הנדרשים בסכום ההיטל, ככל שהדבר יידרש להשגת המטרות כאמור. בהתאם לכך, מוצע לקבוע בסעיף 221 כי שר האוצר רשאי, בהסכמת שר התשתיות הלאומיות ועל פי המלצת מועצת רשות המים, להאריך את תקופת הצריכה השנייה או להקדים את מועד סיומה, ולשנות את סכום ההיטל.

כאמור, במהלך תקופת הצריכה השנייה ייקבע סכום ההיטל הכולל בעד צריכת מים שעולה על 4 מטרים מעוקבים לנפש לפי מספר הנפשות המוכר. בהתאם להגדרה "מספר נפשות מוכר" שבסעיף 190 המוצע, מספר הנפשות המוכר, בנוגע לצרכן ביתי רגיל, הוא מספר הנפשות המתגוררות ביחידת דיור אחת שבה מתגורר הצרכן הביתי, אשר עליו הוא דיווח לספק המים, או מספר הנפשות כאמור כפי ששונה בידי ספק המים, בהתאם להוראות התוספת, וכל עוד לא ניתן דיווח כאמור – יעמוד מספר הנפשות המוכר על אחד. בהתאם לכך, מוצע לקבוע בתוספת הוראות שונות לעניין הדיווחים וההודעות שבין הצרכן לבין הספק בנוגע למספר הנפשות המוכר כאמור. כן מוצע לקבוע כי מספר הנפשות המוכר, לגבי צרכן ביתי מיוחד, הוא סך הנפשות המתגוררות בכל יחידות הדיור שלהן הוא מספק מים, בהתאם לדיווחים הקבועים בתוספת, או כמות האוכלוסייה בכל יחידות הדיור של צרכן המים האמור בהתאם לנתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, לפי הגבוה מביניהם. כן מוצע לקבוע הסמכה לעניין שינוי התוספת לפרק ל"א, כאמור בסעיף 222 המוצע.

עוד מוצע לקבוע כי כמות צריכת המים החודשית של הצרכן הביתי המיוחד, לעניין חישוב סכום ההיטל, תהיה שווה למכפלה של 8 מטרים מעוקבים במספר הנפשות המוכר של אותו צרכן, וההיטל יחושב בהתאם. היקף הצריכה החודשית האמורה נגזרת מהקצאת המים בסיווג ביתי לנפש בהתייחסות המתוכננת בניכוי הצריכה הביתית לשימושים ציבוריים.

כפי שפורט בחלק הכללי לדברי ההסבר, ומהטעמים האמורים בו, מוצע לקבוע בסעיף 192(א) המוצע כי הצרכן הביתי ישלם את סכום ההיטל לספק המים, נוסף על כל תשלום אחר שעליו לשלם לספק בעד הספקת המים. כמו כן, תשלום ההיטל ייעשה במועד שבו על הצרכן הביתי לשלם לספק את התשלומים בעד הספקת המים, או בתוך

(ד) ספק מים יגבה מצרכן ביתי את סכום היטל הצריכה העודפת שהוא חייב בו בהתאם להוראות סימן זה, ויהיו נתונות לו לשם הגבייה כאמור כל הסמכויות הנתונות לו לעניין גבייה של תשלומים מצרכנים בעד השירותים שהוא מספק, לרבות פקודת המסים (גבייה)²¹⁷ אם היא חלה לעניין גביית תשלומים כאמור.

(ה) הוראה לחיוב באמצעות הוראת קבע בבנק או הוראה לחיוב באמצעות כרטיס חיוב כהגדרתו בחוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו-1986²¹⁸, וכן כל הרשאה אחרת לחיוב חשבון הצרכן, שנתן צרכן ביתי לצורך תשלומים בעד השירותים הניתנים לו בידי הספק, יראו אותן כחלות גם לעניין תשלום היטל צריכה עודפת שהצרכן חייב בו לפי הוראות סימן זה.

(ו) כללה הודעת החיוב תקופה נמדדת שאינה חופפת, במלואה, את התקופה שבעד צריכת מים שבמהלכה חייב צרכן ביתי בתשלום היטל צריכה עודפת לפי הוראות סעיף 191 (בסעיף קטן זה – תקופת החיוב בהיטל), תחולק כמות הצריכה שנכללה בתקופה הנמדדת במספר הימים שבאותה תקופה, והצרכן יחויב בתשלום ההיטל בעד מחצית הכמות שצרך בימים שנכללים בתקופת החיוב בהיטל.

על אף האמור בכל דין או הסכם, שילם צרכן ביתי לספק מים סכום שאינו מכסה את מלוא הסכום שהוא חייב בו בעד השירותים הניתנים לו בידי הספק ובעד היטל הצריכה העודפת, כקבוע בהודעת החיוב, יזקוף ספק המים בעד ההיטל, מתוך הסכום ששולם לו כאמור, את החלק היחסי של ההיטל מסכום החיוב הכולל שנקבע בהודעת החיוב, ועל יתרת סכום ההיטל שהצרכן חייב בו יחולו הוראות סעיף 194(ב); ספק המים יפקיד את סכום ההיטל שזקף כאמור בהתאם להוראות סעיף 195.

זקיפת סכום היטל צריכה עודפת במקרה של תשלום חלקי

(א) היטל צריכה עודפת שלא שולם, כולו או חלקו, עד מועד החיוב, ישולם בתוספת הפרשי הצמדה וריבית, ודין הפרשי הצמדה והריבית לעניין פרק זה ולעניין כל דין, כדין היטל הצריכה העודפת.

פיגור בתשלום היטל צריכה עודפת

(ב) בסעיף זה –

“הפרשי הצמדה” – כל אחד מאלה, לפני העניין:

(1) לגבי היטל בעד צריכת מים במהלך התקופה האמורה בסעיף 191(א);
– תוספת לפי שיעור עליית מדד המחירים לצרכן, או תוספת לפי שיעור עליית

ד ב ר י ה ס ב ר

לשם הבטחת העברת המידע הנדרש לצרכן הביתי, לעניין החיוב בתשלום ההיטל, מוצע לקבוע את הפרטים שעל הספק יהיה להעביר לצרכן בהודעת החיוב, לרבות סכום ההיטל, היקף צריכת המים ומספר הנפשות המוכר, כאמור בסעיף 192(ב) המוצע.

בשל החשיבות לגבייתו של ההיטל בעד צריכת מים עודפת, לצורך מימוש התכלית העומדת ביסוד פרק זה, ובשים לב למעמדו ולתפקידו של ספק המים כאמור בפרק זה, מוצע לקבוע הוראת עונשין לגבי ספק מים שלא גבה מהצרכן הביתי את סכום ההיטל שהוא חייב בו, כאמור בסעיף 215 המוצע. כן מוצע לקבוע כי נושא משרה בספק המים חייב לפקח ולעשות ככל שניתן למנוע ביצוע עבירה כאמור בידי ספק המים או בידי עובד מעובדיו, וכי הפרה של אותה הוראה תהווה עבירה פלילית, כאמור בסעיף 217 המוצע.

סעיפים 192(ב), (ד) ו-215, (ה) ו-216

כפי שפורט בחלק הכללי לדברי ההסבר, ומהטעמים האמורים בו, על הצרכן הביתי מוטלת החובה לשלם את היטל הצריכה העודפת לספק המים. בהתאם לכך, על ספק המים לגבות מהצרכן הביתי את סכום ההיטל, ויהיו נתונות לו לשם כך כל הסמכויות הנתונות לו לעניין גבייה של תשלומים מצרכנים בעד השירותים שהוא מספק, לרבות פקודת המסים (גבייה) אם היא חלה על גביית אותם תשלומים, כאמור בסעיף 192(ד) המוצע. נוסף על כך, ומהטעמים שהובאו בחלק הכללי לדברי ההסבר, מוצע לקבוע כי יראו את ההרשאות לחיוב חשבון הצרכן, שנתן הצרכן הביתי לצורך תשלומים בעד הספקת המים, כחלות גם לעניין תשלום היטל הצריכה העודפת, כאמור בסעיף 192(ה) המוצע.

²¹⁷ חוקי א"י, כרך ב', עמ' 1374, (א) 1399.

²¹⁸ ס"ח התשמ"ו, עמ' 187.

מדד אחר שביחס אליו חייב ספק את צרכניו, כדון, ערב תחילתה של התקופה האמורה, בשל איחור בתשלום בעד הספקת מים, כשהיא מחושבת מהמדד כאמור שפורסם לאחרונה לפני מועד החיוב עד המדד כאמור שפורסם לאחרונה לפני יום התשלום בפועל;

(2) לגבי היטל בעד צריכת מים במהלך התקופה האמורה בסעיף 191(א)(2) – תוספת לפי שיעור עליית מדד המחירים לצרכן, כשהיא מחושבת מהמדד כאמור שפורסם לאחרונה לפני מועד החיוב עד המדד כאמור שפורסם לאחרונה לפני יום התשלום בפועל;

”מדד המחירים לצרכן” – מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;

”ריבית” – כל אחת מאלה, לפי העניין:

(1) לגבי היטל בעד צריכת מים במהלך התקופה האמורה בסעיף 191(א)(1) – ריבית צמודה למדד המחירים לצרכן בשיעור של 4% לשנה או ריבית אחרת שבה חייב ספק את צרכניו, כדון, ערב תחילתה של התקופה האמורה, בשל איחור בתשלום בעד הספקת מים, כשהיא מחושבת ממועד החיוב עד מועד התשלום בפועל;

(2) לגבי היטל בעד צריכת מים במהלך התקופה האמורה בסעיף 191(א)(2) – ריבית צמודה למדד המחירים לצרכן בשיעור של 4% לשנה, כשהיא מחושבת ממועד החיוב עד מועד התשלום בפועל.

סימן ג': הוראות בקשר להפקדת כספי ההיטל והעברתם לאוצר המדינה

195. (א) ספק מים יפקיד את כספי היטל הצריכה העודפת ששולמו לו לפי הוראות סימן ב', לאחר שניכה מהם סכום השווה ל-5% מהסכום שגבה ספק המים בשל ההוצאות שהיו לו בקשר להיטל (בפרק זה – היטל נטו), מיד או בסמוך למועד תשלום כספי ההיטל לספק, ולא יאוחר מתום 48 שעות ממועד התשלום כאמור (בפרק זה – מועד ההפקדה), בחשבון נפרד בתאגיד בנקאי (בפרק זה – החשבון הנפרד) שיפתח ספק המים לצורך הפקדת כספי ההיטל בלבד; סכום הניכוי כאמור הוא בעד כל ההוצאות שהיו לספק המים בקשר להיטל הצריכה העודפת, לרבות הוצאות גבייה, והוא לא יהיה זכאי לכל תשלום נוסף בקשר להיטל מעבר לסכום האמור.
- (ב) על ספק מים לבצע את כלל הפעולות הנדרשות לצורך הפקדת הכספים כאמור בסעיף קטן (א) בחשבון הנפרד, לרבות מתן הוראות לעניין ההתאמות הנדרשות בהוראות החיוב של הצרכן הביתי כאמור בסעיף 192(ה).

ד ב ר י ה ס ב ר

מהסכום שאותו הוא גבה, בשל ההוצאות שהיו לו בקשר להיטל (להלן – היטל נטו). החשבון הנפרד ישמש את ספק המים אך ורק לצורך העברת הכספים שהופקדו בו לאוצר המדינה, וזאת באמצעות העברתם לחשבון המדינה. הפקדת הכספים בחשבון הנפרד נועדה להבטיח, בין השאר, כי כספי ההיטל נטו מוחזקים בנפרד מהכספים האחרים המשמשים את ספק המים, בשם לב למטרה שלשמה נגבו אותם כספים ולחובה להעבירם לאוצר המדינה. לפיכך, מוצע גם לקבוע כי כספי ההיטל נטו שהופקדו בחשבון הנפרד לא יהיו ניתנים לשעבוד או לעיקול. על הספק להפקיד את כספי ההיטל נטו בחשבון הנפרד, מיד או בסמוך למועד תשלום, ולא יאוחר מתום 48 שעות

סעיפים 195 עד 198, 200, 201, 216 ו-217

בשל מעמדו ותפקידו של ספק המים להבטחת קיומו של המנגנון המוצע בפרק זה ולהשגת התכלית העומדת ביסודו, כפי שפורט בחלק הכללי לדברי ההסבר, ומהטעמים שהובאו בו, מוצע לקבוע הוראות שונות לעניין הפקדת כספי ההיטל בידי ספק המים והעברתם לאוצר המדינה, כמפורט להלן.

מוצע לקבוע בסעיף 195 כי ספק המים יפקיד את כספי ההיטל ששולמו לו בידי הצרכנים הביתיים בחשבון נפרד בתאגיד בנקאי שיפתח ספק המים לצורך כך בלבד (להלן – החשבון הנפרד), לאחר שניכה סכום השווה ל-5%

(ג) בחשבון הנפרד לא יופקדו אלא כספי ההיטל נטו, והוא ישמש את ספק המים אך ורק לשם הפקדת הכספים כאמור לצורך העברתם לחשבון המדינה בהתאם להוראות סעיף 196.

(ד) במועד פתיחת החשבון הנפרד ימסור ספק המים לתאגיד הבנקאי את פרטי החשבון שאליו יש להעביר את כספי ההיטל נטו המיועדים לאוצר המדינה בהתאם להוראות סעיף 196 (בפרק זה – חשבון המדינה), והם לא יועברו אלא לחשבון המדינה, אלא אם כן אישר החשב הכללי, בכתב, העברה של אותם כספים לחשבוננו של ספק המים, או לחשבוננו של הצרכן הביתי בהתאם להוראות פרק זה.

(ה) ספק מים ימסור לחשב הכללי את פרטי החשבון הנפרד, וזכויות החתימה באותו חשבון יהיו נתונות לחשב הכללי בלבד; ואולם לעניין הוראה להעברת כספי היטל נטו שהופקדו בחשבון הנפרד לחשבון המדינה, בהתאם להוראות סעיף 196, תהיה נתונה זכות חתימה בחשבון גם לספק המים לבדו.

(ו) כספי ההיטל נטו שהופקדו בחשבון הנפרד לא יהיו ניתנים לשעבוד או לעיקול.

ספק מים יעביר לחשבון המדינה, עד היום העשירי מתחילת כל רבעון (בפרק זה – מועד ההעברה) את כספי ההיטל נטו שהופקדו בחשבון הנפרד במהלך הרבעון הקודם; הספק יודיע לחשב הכללי, במועד ההעברה, על העברת הכספים כאמור.

196. העברת כספי היטל נטו לחשבון המדינה

לא הפקיד ספק מים במועד ההפקדה את כספי ההיטל נטו, במלואם, בחשבון הנפרד או לא העביר במועד ההעברה את כספי ההיטל נטו, במלואם, לחשבון המדינה, תיווסף לכספים כאמור ריבית פיגורים החשב הכללי, בחישוב יומי ממועד ההפקדה או ממועד ההעברה, לפי העניין, עד מועד ההפקדה בפועל או מועד ההעברה בפועל, לפי העניין, ודין הריבית כאמור לעניין פרק זה ולעניין כל דין כדין ההיטל נטו; לעניין זה, "ריבית פיגורים החשב הכללי" – כמשמעותה בהודעה בדבר שיעור ריבית החשב הכללי כפי שהיא מתעדכנת מזמן לזמן ומתפרסמת ברשומות.

197. פיגור בהפקדה או בהעברה של כספי היטל נטו

ספק מים ישמש כנאמן בעבור המדינה לעניין גביית ההיטל מצרכניו כאמור בסעיף 192(ד). לעניין הפקדת כספי ההיטל נטו בחשבון הנפרד כאמור בסעיף 195, לעניין העברתם לחשבון המדינה כאמור בסעיף 196, ולעניין החזקתם עד להעברתם לחשבון המדינה, והוא יפעל בשקידה ראויה למילוי החובות החלות עליו לפי סעיף זה.

198. ספק המים כנאמן בעבור המדינה לעניין גבייתו של היטל צריכה עודפת והעברת כספי היטל נטו לחשבון המדינה

ד ב ר י ה ס ב ר

יהיה זכאי לכל תשלום נוסף בקשר להיטל מעבר לסכום האמור.

ממועד התשלום (להלן – מועד ההפקדה), והוא יהיה רשאי להפקידם ישירות לאותו חשבון.

עוד מוצע לקבוע בסעיף 197 כי בשל פיגור בהפקדה או בהעברה של כספי ההיטל נטו, ביחס למועד ההפקדה או למועד ההעברה, לפי העניין, יחויב ספק המים בריבית פיגורים החשב הכללי. כן מוצע לקבוע, בסעיף 200, כי החשב הכללי יהיה רשאי להורות על קיזוז סכום השווה לסכום ההיטל נטו, אשר לא הופקד בחשבון הנפרד או לא הועבר לחשבון המדינה, בהתאם להוראות סימן ג' המוצע, לרבות סכומים שעל ספק המים להשיב למדינה לפי סעיף 220(ב) המוצע, מכל סכום שעל הממשלה להעביר לספק המים, למעט לעניין חוב מס.

בשל מעמדו ותפקידו של ספק המים להבטחת קיומו של ההסדר האמור בפרק זה, ובהתחשב בכך שמדובר בתשלום חובה המוטל על הצרכנים הביתיים לפי הוראות הקבועות בחקיקה, ואשר מיועד לאוצר המדינה, מוצע

בהתאם להוראות סעיפים 195(ד) ו-196 המוצעים, הכספים שהופקדו בחשבון הנפרד יועברו אך ורק לחשבון המדינה, עד היום העשירי מתחילת כל רבעון (להלן – מועד ההעברה), אלא אם כן אישר החשב הכללי העברה של אותם כספים לחשבוננו של ספק המים, או לחשבוננו של הצרכן הביתי בהתאם להוראות פרק זה.

כאמור, ספק המים יהיה רשאי לנכות מכספי ההיטל את ההוצאות שהיו לו בקשר להיטל, בסכום השווה ל-5% מהסכום שאותו הוא גבה מצרכניו. ניכוי הסכום כאמור מבטא הכרה נורמטיבית בעלויות של ספקי המים בשל הפעולות הנדרשות לגביית ההיטל, הן עלויות הגביה הקבועות והן עלויות הגביה המשתנות. לשם הבטחת האחידות הנדרשת בהיקף הסכומים המועברים לאוצר המדינה מכל ספקי המים, מוצע לקבוע כי הספק לא

199. (א) ספק מים יעביר למנהל רשות המים ולחשב הכללי, עד היום העשירי מתחילת כל רבעון, דיווח הכולל את הפרטים המפורטים להלן לגבי הרבעון הקודם, ועד היום העשירי מתחילת הרבעון השני של כל שנה – גם דיווח כאמור לגבי השנה שקדמה לה, ורשאים החשב הכללי או מנהל רשות המים להורות לספקי המים, כולם או חלקם, על העברת הפרטים כאמור, כולם או חלקם, במועדים אחרים או לגבי תקופות דיווח אחרות, כפי שיפורטו בהודעה שתישלח לספק המים או כפי שיפורטו באתר האינטרנט של הרשות הממשלתית למים ולביוב:

- (1) פרטים לגבי ספק המים, לרבות מספר הזהות שלו – אם הוא יחיד, ואם הוא תאגיד – מספר התאגיד, כתובת משרדו ומספר רישיון ההפקה שניתן לו;
- (2) הסכום הכולל של היטל הצריכה העודפת שגבה הספק מצרכניו לפי הוראות סימן ב';
- (3) יתרת החוב הכוללת של צרכניו של הספק בעד היטל צריכה עודפת, ואם הורה על כך מנהל רשות המים או החשב הכללי לספק המים – גם פירוט החוב של כל אחד מצרכניו של הספק או של חלקם, בעד ההיטל והחוב בעד הפרשי הצמדה וריבית על החוב כאמור בהתאם להוראות סעיף 194(ב), ואופן חישובם;
- (4) פירוט סכומי ההיטל נטו שהופקדו בחשבון הנפרד;
- (5) פירוט הוצאות הגבייה שניכה הספק מסכום ההיטל בהתאם להוראות סעיף 195(א), לאחר שאושרו בידי רואה החשבון המבקר של הספק;
- (6) כמות המים הכוללת שסיפק הספק לצרכנים ביתיים וכמות המים שחל לגביה חיוב בהיטל צריכה עודפת לפי סימן ב';
- (7) מספר הנפשות המוכר בכל אחת מיחידות הדיור שלהן הוא מספק מים;

ד ב ר י ה ס ב ר

ספק המים להשיב לחשבון המדינה כאמור בסעיף 220(ב) המוצע.

סעיפים 199 ו-202 עד 213

לשם הבטחת הפעלה תקינה וסדירה של המנגנון המוצע בפרק זה, והבטחת הפיקוח והבקרה הנדרשים בידי המדינה, מוצע לקבוע בסעיף 199 הוראות לעניין דיווחים שעל ספק המים להעביר למדינה. בהתאם להוראות המוצעות בסעיף 199, על ספק המים להעביר למנהל רשות המים ולחשב הכללי, במועדים הקבועים באותו סעיף, פרטים שונים, ובהם אלה: הסכום הכולל של ההיטל שנגבה מהצרכנים, פירוט סכומי ההיטל נטו שהופקדו בחשבון הנפרד, פירוט לעניין הוצאות הגבייה שניכה הספק מכספי ההיטל, כמות המים הכוללת שסיפק הספק לצרכנים הביתיים, וכן כל פרט אחר שלגביו ניתנה הוראה מאת מנהל רשות המים או החשב הכללי, לגבי ספק מסוים או לגבי כלל הספקים. עוד מוצע לקבוע כי הדיווחים האמורים יהיו חתומים בידי נושא משרה שהוסמך לעניין זה, ואם לא הוסמך – בידי המנהל הכללי של ספק המים, והם יהיו מאומתים בתצהיר. כן מוצע לקבוע כי נושא המשרה בספק המים יפקח על העברת הדיווחים, לרבות על מידת נכונותם ואמינותם, וכי אי-העברת הדיווחים כנדרש כמוה כהפרת חובת הפיקוח של נושא המשרה כאמור.

לקבוע בסעיף 198 כי ספק המים ישמש כנאמן בעבור המדינה לעניין גביית ההיטל מצרכניו, וכן לעניין הפקדת כספי ההיטל נטו בחשבון הנפרד, העברתם לחשבון המדינה והחזקתם עד להעברתם לחשבון המדינה כאמור. בהתאם לכך, על ספק המים יחולו לעניין זה החובות החלות על מי שמשמש כנאמן לפי הוראות הדין. כמו כן, החזקתם של הכספים בידי ספק המים בנאמנות, עד להעברתם לחשבון המדינה, מונעת, לפי הוראות הדין, כל שימוש או פעולה אחרת בקשר לאותם כספים, בידי כל גורם שהוא שאינו נמנה עם המדינה.

לאור האמור, מוצע גם לקבוע כי אי-הפקדתם של כספי ההיטל נטו בחשבון הנפרד, במועד הקבוע לכך, או אי-העברתם לחשבון המדינה כנדרש, תהווה עבירה פלילית, כאמור בסעיף 216 המוצע. כן מוצע לקבוע כי על נושא משרה בספק המים לפקח ולעשות כל שניתן כדי למנוע את ביצועה של העבירה האמורה, וכי הפרת חובה זו תהווה עבירה פלילית, כאמור בסעיף 217 המוצע.

בלי לגרוע מהחובות המוטלות על הצרכן הביתי ועל ספק המים, כמפורט לעיל, מוצע לקבוע בסעיף 201 כי למדינה תוקנה הסמכות לפעול לגבייתו של היטל הצריכה העודפת וההיטל נטו לפי פקודת המסים (גבייה), וכן תינתן לה הסמכות האמורה לעניין גבייתם של סכומים שעל

(8) כל פרט אחר שלגביו ניתנה הוראה מאת מנהל רשות המים או החשב הכללי, לגבי ספק מסוים או לגבי כלל הספקים, אשר נדרש לשם הבטחת קיום הוראות פרק זה, ובלבד שפרטים אלה לא יכללו מידע כהגדרתו בסעיף 7 לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981.²¹⁹

(ב) החשב הכללי או מנהל רשות המים רשאים לפרסם באתר האינטרנט של הרשות הממשלתית למים ולביוב הוראות לעניין מתכונת הדיווח של הפרטים כאמור בסעיף קטן (א). לרבות נוסח הטפסים שיידרשו הספקים למלא, ולעניין אופן העברת הדיווח כאמור.

(ג) דיווחים כאמור בסעיף זה יהיו חתומים בידי נושא משרה שספק המים הסמיך לעניין זה, ואם לא הוסמך נושא משרה כאמור – בידי המנהל הכללי של ספק המים או בידי כל מי שממלא תפקיד מקביל גם אם תואר משרתו שונה; הדיווחים האמורים יאומתו בתצהיר, אלא אם כן קבע החשב הכללי, בהודעה שתפורסם באתר האינטרנט של הרשות הממשלתית למים ולביוב, לגבי כלל הספקים או חלקם, כי פרטים מסוימים לא ייחתמו או לא יאומתו כאמור בסעיף קטן זה.

(ד) (1) נושא משרה בספק המים יפקח על העברת דיווחים לפי סעיף זה בידי ספק המים, לרבות על מידת נכונותם ואמינותם, עמידתם במידת הפירוט ובמתכונת הדיווח הנדרשת והעברתם במועדים שנקבעו לכך.

(2) לא הועברו דיווחים בהתאם להוראות סעיף זה, יראו את נושא המשרה כאילו הפר את חובת הפיקוח החלה עליו כאמור בפסקה (1).

(ה) בסעיף זה, "נושא משרה" – מנהל פעיל בספק המים, שותף, למעט שותף מוגבל, או פקיד האחראי מטעם הספק על גבייתו של היטל הצריכה העודפת או על הפקדת כספי ההיטל נטו בחשבון הנפרד והעברתם לחשבון המדינה, ולעניין ספק מים שהוא רשות מקומית – ראש הרשות המקומית, גזבר הרשות המקומית או ממונה על הגבייה ברשות המקומית; וכן כל מי שממלא תפקיד כאמור גם אם תואר משרתו שונה.

ד ב ר י ה ס ב ר

כאמור, יחויב הוא בעיצום כספי בסכום של 250,000 ש"ח, וזאת בכפוף להוראות סעיף 207 המוצע לעניין הנסיבות והשיקולים שבשלהם יהיה ניתן להפחית סכומים אלה.

כן מוצע לקבוע הוראות נוספות בנוגע לעיצום הכספי, כמקובל בחיקוקים שונים המסדירים את מנגנון החיוב בעיצום, ובכלל זה הוראות לעניין הודעה מאת מנהל רשות המים על הכוונה להטיל עיצום כספי, זכות הטיעון של המפר בטרם קבלת החלטה על הטלת העיצום הכספי וכן הסכומים שיויוספו בשל הפרה נמשכת או הפרה חוזרת. כן מוצע לקבוע הוראות לעניין האפשרות לעתור לבית משפט השלום על דרישת החיוב לתשלום עיצום כספי, אשר יחולו לגביה סדרי הדין לפי חוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000, וכן האפשרות לערער על פסק הדין של בית משפט השלום לבית המשפט לעניינים מינהליים.

בשל החשיבות בהעברת הדיווחים כנדרש, מוצע לקבוע הוראות לעניין עיצום כספי, כמפורט בסעיפים 202 עד 213, אשר יוטל על ספק המים או נושא משרה בספק המים, לפי העניין, בשל הפרת הוראות אלה:

- (1) אי-העברת דיווחים בידי ספק המים, במועדים ועל פי הפירוט והמתכונת הקבועים בסעיף 199(א) ו-199(ב) המוצע;
- (2) אי-העברת דיווחים בידי ספק המים כשהם חתומים ומאומתים בתצהיר, בניגוד להוראות סעיף 199(ג) המוצע;
- (3) העדר פיקוח כנדרש של נושא המשרה בספק המים על העברת הדיווחים בידי הספק, בניגוד לסעיף 199(ד) המוצע.

כמו כן, מוצע לקבוע כי על הפרת ההוראות בידי ספק המים כאמור, יחויב הספק בעיצום כספי בסכום של 500,000 ש"ח, ועל הפרת ההוראות בידי נושא המשרה

²¹⁹ ס"ח התשמ"א, עמ' 128.

קיוזו סכומים כנגד
חוב בעד כספי
היטל נטו

200. (א) החשב הכללי רשאי להורות על קיוזו סכום השווה לסכום ההיטל נטו, כולו או חלקו, שהיה על ספק המים להפקיד בחשבון הנפרד ולהעביר לחשבון המדינה, לפי הוראות סימן זה, ואשר לא הופקד או הועבר כאמור, לרבות סכומים כאמור בסעיף 219(ב), מכל סכום שעל הממשלה להעביר לספק המים, לפי הוראות כל דין או הסכם, לרבות בשל השתתפות הממשלה בתקציבו, במישרין או בעקיפין, אך למעט חוב מס.

(ב) קיוזו כאמור בסעיף קטן (א) ייעשה לאחר שניתנה הודעה בכתב לספק המים על הכוונה לקזז את הסכום האמור באותו סעיף קטן, והוא לא הועבר לחשבון המדינה בתוך 30 ימים.

(ג) בסעיף זה –

“הממשלה” – הממשלה ומשרדי הממשלה, לרבות יחידותיהם ויחידות הסמך שלהם; “חוב מס” – כהגדרתו בחוק קיוזו מסים, התש”ם-1980.

201. על גבייה בידי המדינה של כל אחד מאלה תחול פקודת המסים (גבייה):

גבייה בידי
המדינה לפי
פקודת המסים
(גבייה)

(1) גבייה של היטל צריכה עודפת ושל היטל נטו; ואולם המדינה לא תנקוט בהליכי גבייה לפי הפקודה כאמור לגבי צרכן ביתי, אלא לאחר שהודיעה לספק המים כי בכוונתה לנקוט הליכים כאמור;

(2) גבייה של סכומים שעל ספק מים להשיב לחשבון המדינה כאמור בסעיף 219(ב).

סימן ד': עיצום כספי

202. (א) הפר ספק מים הוראה מההוראות לפי פרק זה, כמפורט להלן, רשאי מנהל רשות המים להטיל עליו עיצום כספי לפי הוראות סימן זה, בסכום של 500,000 שקלים חדשים:

(1) לא העביר דיווחים למנהל רשות המים ולחשב הכללי, במועדים ועל פי הפירוט ומתכונת הדיווח הקבועים בסעיף 199(א) ו-(ב), בניגוד להוראות הסעיף האמור;

(2) לא העביר דיווחים כאמור בפסקה (1) כשהם חתומים ומאומתים בתצהיר, בניגוד להוראות סעיף 199(ג).

(ב) לא פיקח נושא משרה בספק מים על העברת דיווחים בידי ספק המים, בניגוד להוראות סעיף 199(ד), רשאי מנהל רשות המים להטיל עליו עיצום כספי לפי הוראות סימן זה, בסכום של 250,000 שקלים חדשים.

הודעה על כוונת
חיוב

203. (א) היה למנהל רשות המים יסוד סביר להניח כי ספק מים או נושא משרה בו הפר הוראה מההוראות לפי סימן זה, כאמור בסעיף 202 (בסימן זה – המפר), ובכוונתו להטיל עליו עיצום כספי לפי אותו סעיף, הוא רשאי למסור למפר הודעה על הכוונה להטיל עליו עיצום כספי (בסימן זה – הודעה על כוונת חיוב).

(ב) בהודעה על כוונת חיוב יציין מנהל רשות המים, בין השאר, את אלה:

(1) המעשה או המחל (בסימן זה – המעשה), המהווה את ההפרה;

(2) סכום העיצום הכספי והתקופה לתשלומי;

(3) זכותו של המפר לטעון את טענותיו לפני מנהל רשות המים לפי הוראות סעיף 204;

(4) שיעור התוספת על העיצום הכספי בהפרה נמשכת או בהפרה חוזרת לפי הוראות סעיף 206

- זכות טיעון
204. מפר שנמסרה לו הודעה על כוונת חיוב לפי הוראות סעיף 203 רשאי לטעון את טענותיו, בכתב, לפני מנהל רשות המים, לעניין הכוונה להטיל עליו עיצום כספי ולעניין סכומו, בתוך 30 ימים ממועד מסירת ההודעה.
- החלטת מנהל רשות המים ודרישת חיוב
205. (א) טען המפר את טענותיו לפני מנהל רשות המים לפי הוראות סעיף 204, יחליט מנהל רשות המים, לאחר ששקל את הטענות שנטענו, אם להטיל על המפר עיצום כספי, והוא רשאי להפחית את סכום העיצום הכספי לפי הוראות סעיף 207.
- (ב) (1) החליט מנהל רשות המים לפי הוראות סעיף קטן (א) להטיל על המפר עיצום כספי, ימסור לו דרישה לשלם את העיצום הכספי (בסימן זה – דרישת חיוב); בדרישת החיוב יציין מנהל רשות המים, בין השאר, את סכום העיצום הכספי המעודכן והתקופה לתשלומו.
- (2) החליט מנהל רשות המים לפי הוראות סעיף קטן (א) שלא להטיל על המפר עיצום כספי, ימסור לו הודעה על כך.
- (ג) לא ביקש המפר לטעון את טענותיו לפי הוראות סעיף 204, בתוך 30 ימים מיום שנמסרה לו ההודעה על כוונת חיוב, יראו הודעה זו, בתום 30 הימים האמורים, כדרישת חיוב שנמסרה למפר במועד האמור.
- הפרה נמשכת והפרה חוזרת
206. (א) בהפרה נמשכת ייווסף על העיצום הכספי החלק החמישים שלו לכל יום שבו נמשכת ההפרה.
- (ב) בהפרה חוזרת ייווסף על העיצום הכספי שיהיה ניתן להטיל בשלה אילו היתה הפרה ראשונה, סכום השווה לעיצום הכספי כאמור; לעניין זה, "הפרה חוזרת" – הפרת הוראה מההוראות לפי סימן זה כאמור בסעיף 203, בתוך שישה חודשים מהפרה קודמת של אותה הוראה שבשלה הוטל על המפר עיצום כספי.
- סכומים מופחתים
207. (א) מנהל רשות המים אינו רשאי להטיל עיצום כספי בסכום הנמוך מהסכומים הקבועים בסעיף 202, אלא לפי הוראות סעיף קטן (ב).
- (ב) מועצת רשות המים, בהסכמת שר המשפטים, רשאית לקבוע מקרים, נסיבות ושיקולים שבשלהם יהיה ניתן להפחית את סכום העיצום הכספי הקבוע בסעיף 202, בשיעורים שתקבע.
- סכום מעודכן של העיצום הכספי
208. (א) העיצום הכספי יהיה לפי סכומו המעודכן ביום מסירת דרישת החיוב, ולגבי מפר שלא טען את טענותיו לפני מנהל רשות המים כאמור בסעיף 204 – ביום מסירת ההודעה על כוונת החיוב; הוגשה עתירה לבית משפט שלום לפי סעיף 212 ובית המשפט הורה על עיכוב תשלומו של העיצום הכספי, יהיה סכום העיצום הכספי לפי סכומו המעודכן ביום מתן פסק הדין בעתירה.
- (ב) סכום העיצום הכספי יעודכן ב־1 בינואר בכל שנה (בסעיף קטן זה – יום העדכון). בהתאם לשיעור עליית המדד הידוע ביום העדכון לעומת המדד שהיה ידוע ביום תחילתו של חוק זה; הסכום האמור יעוגל לסכום הקרוב שהוא מכפלה של 10 שקלים חדשים; לעניין זה, "מדד" – מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.
- (ג) הודעה על סכום העיצום הכספי המעודכן לפי סעיף קטן (ב), תפורסם ברשומות.
- המועד לתשלום העיצום הכספי
209. העיצום הכספי ישולם בתוך 30 ימים מיום מסירת דרישת החיוב כאמור בסעיף 205.

210. לא שולם עיצום כספי במועד, ייוספו עליו לתקופת הפיגור הפרשי הצמדה וריבית כהגדרתם בחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961²²⁰ (בסימן זה – הפרשי הצמדה וריבית), עד לתשלומו.

211. עיצום כספי ייגבה לאוצר המדינה, ועל גבייתו תחול פקודת המסים (גבייה).

212. (א) על דרישת חיוב לפי סימן זה ניתן לעתור לבית משפט שלום, בתוך 30 ימים מיום מסירת הדרישה לעותר; על עתירה כאמור יחולו סדרי הדין לפי חוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000²²¹ (בסימן זה – חוק בתי משפט לעניינים מינהליים), בשנינויים המחויבים.

(ב) על פסק דין של בית משפט שלום בעתירה לפי סעיף קטן (א) ניתן לערער לבית המשפט לעניינים מינהליים; על פסק דין של בית המשפט לעניינים מינהליים בערעור לפי סעיף קטן זה יחולו הוראות סעיף 12 לחוק בתי משפט לעניינים מינהליים.

(ג) אין בהגשת עתירה או ערעור לפי סעיף זה, כדי לעכב את תשלום העיצום הכספי אלא אם כן הסכים לכך מנהל רשות המים או אם בית המשפט הורה אחרת.

(ד) החליט בית המשפט לקבל עתירה או ערעור שהוגשו לפי סעיף זה, לאחר ששולם העיצום הכספי לפי הוראות סימן זה, יוחזר העיצום הכספי או כל חלק ממנו אשר הופחת על ידי בית המשפט, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום תשלומו עד יום החזרתו.

213. הוטל עיצום כספי לפי הוראות סימן זה, רשאי מנהל רשות המים לפרסם בעיתון או בכל דרך אחרת את דבר הטלת העיצום הכספי וסכומו, את שמו של המפר ואת מהות ההפרה שבשלה הוטל העיצום הכספי ונסיבותיה, ורשאי מנהל רשות המים להורות למפר לפרסם פרסום כאמור.

סימן ה': עונשין

214. (א) צרכן ביתי שלא שילם במועד החיוב את היטל הצריכה העודפת שהוא חייב בו, בניגוד להוראות סעיפים 191 ו-192, דינו – מאסר חצי שנה או הקנס הקבוע בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין.

(ב) נזקף, לפי הוראות סעיף 193, מתוך הסכום ששילם צרכן ביתי לספק מים, סכום השווה לסכום ההיטל הקבוע בהודעת החיוב, יראו את הצרכן הביתי, לעניין סעיף קטן (א), כאילו שילם את היטל הצריכה העודפת, וזאת אף אם נותר חייב בתשלום בעד שירותים הניתנים לו בידי הספק או בעד ההיטל, כאמור באותו סעיף.

215. ספק מים שלא גבה מצרכן ביתי את סכום היטל הצריכה העודפת שהוא חייב בו, בניגוד להוראות סעיף 192(ד), דינו – מאסר חצי שנה או הקנס הקבוע בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין.

216. ספק מים שלא הפקיד בחשבון נפרד, בתוך 48 שעות, את כספי ההיטל נטו, בניגוד להוראות סעיף 195(א), או שלא העביר לחשבון המדינה את כספי ההיטל נטו, בניגוד להוראות סעיף 196, דינו – מאסר שנה או הקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין.

217. נושא משרה בספק מים חייב לפקח ולעשות כל שניתן למנוע ביצוע עבירות לפי סעיפים 214 ו-215 בידי ספק המים או בידי עובד מעובדיו; המפר הוראה זו, דינו – הקנס הקבוע בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין; לעניין זה, "נושא משרה" – מנהל פעיל בספק המים, שותף, למעט שותף מוגבל, או פקיד האחראי מטעם הספק על גבייתו של היטל

²²⁰ ס"ח התשכ"א, עמ' 192.

²²¹ ס"ח התש"ס, עמ' 190.

הצריכה העודפת או על הפקדת כספי ההיטל נטו בחשבון הנפרד והעברתם לחשבון המדינה, ולעניין רשות מקומית – ראש הרשות המקומית, גזבר הרשות המקומית או ממונה על הגבייה ברשות המקומית; וכן כל מי שממלא תפקיד כאמור גם אם תואר משרתו שונה.

סימן ו': הוראות שונות

218. פנה צרכן ביתי לספק מים בבקשה להשיב לו סכומים שנגבו בעד היטל צריכה עודפת, ומצא ספק המים כי נגבו מהצרכן כספים ביתר בעד ההיטל, יפנה ספק המים לחשב הכללי בבקשה להשיב לצרכן את הכספים שנגבו ביתר; החשב הכללי לא יאשר בקשה כאמור אלא בהסכמת רשות המים ולאחר שספק המים אישר, בכתב, כי ישיב לצרכן הביתי גם תשלומים ששולמו ביתר בעד הספקת המים שבשל צריכתם הוא חויב בהיטל כאמור; פניות ספק המים לחשב הכללי לפי סעיף זה יבוצעו אחת לרבעון.

הסכמה בין צרכן ביתי לספק מים על השבת כספים שנגבו ביתר

219. רשות המים רשאית לברר תלונה של צרכן ביתי בעניינים כמפורט להלן, שהוגשה אליה, בכתב, בתוך 60 ימים ממועד החיוב בהיטל הצריכה העודפת, ובלבד שהצרכן פנה תחילה לספק המים לקבל את עמדתו בעניין נושא התלונה:

בירור תלונות של צרכנים ביתיים

(1) קביעת מספר הנפשות המוכר, שלא בהתאם להוראות פרק זה;

(2) גביית היטל צריכה עודפת בעד כמות מים שלא נצרכה בידי הצרכן הביתי.

(א) רשות המים רשאית, לבקשת צרכן ביתי, להאריך את המועד להגשת תלונה לפי סעיף קטן (א), אם מצאה כי קיימים טעמים מיוחדים לכך.

(ב) רשות המים לא תיתן החלטה בתלונה שהוגשה לפי סעיף זה, שלפיה יש להשיב לצרכן ביתי כספים ששילם ביתר, אלא לאחר שקיבלה אישור לכך מאת החשב הכללי; החשב הכללי ייתן אישור כאמור אם נוכח כי החלטת רשות המים ניתנה בהתאם להוראות סעיף זה.

(ג) רשות המים תודיע על החלטתה בתלונה שהוגשה אליה לפי סעיף זה, לצרכן הביתי שהגיש את התלונה כאמור ולספק המים.

(ד) צרכן ביתי או ספק מים רשאים לערער על החלטתה של רשות המים לפי סעיף זה לבית משפט שלום, בתוך 45 ימים מיום קבלת ההחלטה.

220. (א) כספים שיש להשיב לצרכן ביתי בהתאם להוראות סעיפים 217 או 218, יושבו לצרכן בתוספת הפרשי הצמדה וריבית; לעניין זה –

הוראות נוספות לגבי השבת כספים שנגבו ביתר

ד ב ר י ה ס ב ר

שנגבו ביתר בעד הספקת המים, מוצע לקבוע כי בקשה כאמור של הספק לא תאושר, אלא לאחר שניתן אישורו בכתב כי הוא ישיב לצרכן הביתי גם תשלומים אלה.

סעיפים 218 עד 220

מוצע לקבוע בסעיף 219 כי רשות המים תהיה רשאית לברר תלונות של צרכנים ביתיים, אם הם פנו תחילה לספק המים לקבלת עמדתו בעניין נושא התלונה, בשל כל אחת מהעילות האלה: (1) קביעת מספר הנפשות המוכר; (2) גביית היטל צריכה עודפת בעד כמות מים שלא נצרכה בידי הצרכן הביתי. בקשות כאמור יוגשו לרשות המים, בכתב, בתוך 60 ימים ממועד החיוב בהיטל, אלא אם כן החליטה רשות המים, לבקשת צרכן ביתי, להאריך את המועד להגשת התלונה, אם מצאה כי קיימים טעמים מיוחדים לכך. החלטה, ולפיה יש להשיב לצרכן כספים

קביעת גובה היטל הצריכה העודפת, חיוב הצרכן בתשלום וגביית סכום ההיטל מהצרכנים, מחייבת העברת מידע בין ספק המים לצרכן הביתי, כמפורט בפרק מוצע זה. בהתאם לכך, ייתכן כי בשל שגגה שנפלה, יחויב הצרכן הביתי ביתר, לרבות בשל שגיאה בקביעת מספר הנפשות המוכר, חישוב גובה הזקיפה ואופן חישובו של ההיטל. בהתאם לכך, מוצע לקבוע בסעיף 218 מנגנון ולפיו צרכן המים רשאי לפנות לספק בבקשה להשיב לו סכומים שנגבו ביתר, אם מצא הספק כי פנייתו של הצרכן מוצדקת, יפנה הוא, אחת לרבעון, לחשב הכללי בבקשה להשיב את הכספים שנגבו ביתר. מאחר שהכרה בתשלום היטל שנגבה ביתר משפיעה, במישור, גם על השבתם של תשלומים

"הפרשי הצמדה" – תוספת לפי שיעור עליית המדד, כשהיא מחושבת מהמדד שפורסם לאחרונה לפני המועד שבו שילם הצרכן הביתי את היטל הצריכה העודפת עד המדד שפורסם לאחרונה לפני מועד השבת הכספים לאותו צרכן;

"מדד" – מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;

"ריבית" – ריבית צמודה למדד בשיעור של 4% לשנה, כשהיא מחושבת מהמועד שבו שילם הצרכן הביתי את היטל הצריכה העודפת עד מועד השבת הכספים לאותו צרכן.

(ב) הוחלט להשיב לצרכן ביתי כספים שנגבו ביתר בעד היטל צריכה עודפת, בהתאם להוראות סעיפים 217 או 218, ישיב ספק המים, בתוך 30 ימים ממועד קבלת ההחלטה כאמור, לחשבון המדינה את סכום ההוצאות שאותן ניכה בקשר להיטל, כאמור בסעיף 195(א). בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כאמור בסעיף קטן (א).

221. שר האוצר, בהסכמת שר התשתיות הלאומיות ועל פי המלצת מועצת רשות המים, רשאי, בצו, להקדים את מועד הסיום של התקופה שבעד צריכת מים במהלכה חייב צרכן ביתי בתשלום היטל צריכה עודפת לפי הוראות סעיף 191(א)(2), אם נוכח כי חיוב בהיטל אינו נדרש עוד לשם השגת מטרות פרק זה, או להאריך את מועד הסיום של התקופה כאמור אם נוכח כי הדבר נדרש לשם השגת מטרות פרק זה, וכן רשאי הוא, בצו כאמור, לשנות את סכום היטל הצריכה העודפת הקבוע בסעיף 191(א).

שינוי מועד הסיום של תקופת החיוב בהיטל וסכום ההיטל

222. שר האוצר, בהסכמת שר התשתיות הלאומיות ובהסכמת מועצת רשות המים, רשאי, בצו, לשנות את התוספת לפרק ל"א; ואולם שינוי של התוספת שלדעת שר האוצר אין בו השפעה כלכלית או תקציבית, ייעשה בידי מועצת רשות המים, בהתייעצות עם שר האוצר ושר התשתיות הלאומיות.

שינוי התוספת לפרק ל"א

223. שר האוצר, בהסכמת שר התשתיות הלאומיות ובהסכמת מועצת רשות המים, רשאי לקבוע הוראות לעניין ביצוע פרק זה.

תקנות לביצוע פרק ל"א

224. (א) הוראות פרק זה יחולו לגבי צריכת מים של צרכן ביתי במהלך התקופות האמורות בסעיף 191.

(ב) חיוב בעד צריכת מים במהלך התקופה שמיום ט' בתמוז התשס"ט (1 ביולי 2009) עד יום תחילתו של חוק זה, ייכלל בהודעת החיוב הראשונה שתישלח לצרכן לאחר יום תחילתו של חוק זה, ומועד התשלום של החיוב כאמור יהיה קבוע באותה הודעה.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 223 מוצע להקנות לשר האוצר את הסמכות לקבוע, בהסכמת שר התשתיות הלאומיות ומועצת רשות המים, הוראות הנדרשות לביצוע פרק ל"א המוצע.

סעיף 224 בשל החשיבות בהבטחת צמצום מיידי של היקף צריכת המים לצורכי בית, מוצע לקבוע כי הוראות פרק ל"א המוצע יחולו לגבי צריכת מים עודפת במהלך התקופה שתחילתה ביום ט' בתמוז התשס"ט (1 ביולי 2009). יחד עם זאת, הואיל ומועד תחילתו של החוק המוצע הוא ביום כ"ג בתמוז התשס"ט (15 ביולי 2009), מוצע להבהיר כי החיוב בעד צריכת מים במהלך התקופה שמיום ט' בתמוז התשס"ט (1 ביולי 2009) עד יום התחילה האמור ייכלל רק בהודעת החיוב הראשונה שתישלח לצרכן לאחר יום התחילה.

ששולמו ביתר, תינתן באישור החשב הכללי, אשר ייתן את אישורו אם נוכח כי אותה החלטה ניתנה בהתאם להוראות סעיף 219 המוצע. על החלטת רשות המים כאמור, יהיה ניתן לערער לבית משפט השלום, בתוך 45 ימים מיום קבלת ההחלטה.

מוצע לקבוע בסעיף 220 כי לכספי ההיטל שיש להשיב לצרכן הביתי, כאמור בסעיפים 218 או 219 המוצעים, ייווספו הפרשי הצמדה וריבית כמפורט בסעיף האמור. עוד מוצע לקבוע כי ספק המים יחויב להשיב לחשבון המדינה, במקרה של השבת כספי היטל לצרכן הביתי, את ההוצאות שאותן הוא ניכה בקשר לאותם כספים לפי סעיף 195(א) המוצע, בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כאמור.

תוספת לפרק ל"א

(ההגדרה "מספר נפשות מוכר" שבסעיף 190)

עד יום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009) ישלח ספק מים, בדואר, לצרכן ביתי, לכתובת שאליה הוא שולח את הודעת החיוב, הודעה לעניין החובה החלה על הצרכן לדווח לספק המים על מספר הנפשות המתגוררות ביחידת הדיור, ולהצהיר בדבר נכונות הפרטים הנכללים באותו דיווח; הדיווח האמור יהיה לפי נוסח שיפרסם מנהל רשות המים, ביום כ"ג בתמוז התשס"ט (15 ביולי 2009), באתר האינטרנט של הרשות הממשלתית למים ולביוב.

קיבל צרכן ביתי הודעה כאמור בסעיף 1, ישלח הצרכן לספק המים, בדואר, בפקסימיליה או בדואר אלקטרוני, את הדיווח בהתאם להודעה האמורה, כשהוא כולל את כל הפרטים שאותם נדרש הצרכן למלא, לרבות הצהרה בדבר נכונות אותם פרטים, בצירוף תצלום ספח תעודת הזהות, של כל המתגוררים דרך קבע ביחידת הדיור של אותו צרכן, המעיד על שמם ומקום מגוריהם, ולגבי ילדים שטרם מלאו להם 18 שנים – בצירוף ספח תעודת הזהות של ההורה שבו מפורטים פרטי הילדים; היה הצרכן הביתי מי שאינו אזרח ישראלי, יעביר לספק המים תצהיר מאומת לגבי מקום מגוריו, צילום של דרכונו וכן אישור שהייה כדין, במקום תעודת הזהות כאמור; על צרכן המים להעביר לספק המים דיווח כאמור בסעיף זה עד יום כ"ז באלול התשס"ט (15 בספטמבר 2009).

בתוך 14 ימים מהיום שבו קיבל ספק המים את דיווח כאמור בסעיף 2, ימסור ספק המים לצרכן המים, בדואר או באמצעי שבו העביר לו הצרכן את הדיווח האמור, הודעה על מספר הנפשות המתגוררות ביחידת הדיור שעליו דיווח הצרכן לפי סעיף 2, ובלבד שמספר הנפשות שעליו יודיע הספק לצרכן לא יפחת מאחד; הספק יציין בכל הודעת חיוב של אותו צרכן את מספר הנפשות כאמור.

צרכן ביתי ידווח לספק המים על כל שינוי במספר הנפשות המתגוררות ביחידת הדיור; דיווח כאמור יכלול את הפרטים כאמור בסעיף 2 וייעשה בהתאם למתכונת הדיווח הקבועה באותו סעיף.

שינה ספק המים את מספר הנפשות הרשומות אצלו כמתגוררות באותה יחידת דיור, בהתאם לדיווח שהעביר לו הצרכן הביתי כאמור בסעיף 4, יחול אותו שינוי החל בהודעת החיוב הקרובה לאחר הודעת הצרכן כאמור ובלבד שמספר הנפשות שיירשמו אצל הספק כאמור לא יפחת מאחד.

ראה ספק המים כי קיימת סתירה בין מספר הנפשות שדווח בידי צרכן המים, כמתגוררות ביחידת הדיור, לבין הנתונים הידועים לו, יודיע על כך לצרכן הביתי בהודעת החיוב הקרובה; הודיע ספק המים על שינוי במספר הנפשות המוכר כאמור, ישנה בהתאם את מספר הנפשות הרשומות אצלו כמתגוררות ביחידת הדיור בתקופת החיוב הראשונה שלאחר התקופה שלגביה נשלחה הודעת החיוב האמורה, ובלבד שמספר הנפשות שיירשמו אצלו כאמור לא יפחת מאחד.

ספק המים ישנה את מספר הנפשות הרשומות אצלו כמתגוררות ביחידת דיור, בהתאם להוראות סעיף 218 או בהתאם להחלטת רשות המים או בית משפט לפי הוראות סעיף 219.

1. הודעה מאת ספק מים לעניין החובה של צרכן ביתי לדווח על מספר הנפשות המתגוררות ביחידת הדיור

2. הודעה מאת צרכן ביתי על מספר הנפשות המתגוררות ביחידת הדיור

3. הודעה מאת ספק המים על מספר הנפשות המתגוררות ביחידת הדיור

4. דיווח של צרכן ביתי על שינוי במספר הנפשות המתגוררות ביחידת הדיור

5. דיווח של ספק המים על שינוי במספר הנפשות המתגוררות ביחידת הדיור

6. סתירה בין דיווח הצרכן לבין הנתונים הידועים לספק

7. שינוי מספר הנפשות הרשומות אצל הספק בהתאם להחלטת רשות המים או בית משפט

פרק ל"ב: מסי פיתוח

הגדרות

225. בפרק זה –

"מס מבני ציבור" – מס להקמת מבני ציבור;

"מס שטח ציבורי" – מס לפיתוח שטח ציבורי;

"מס תשתיות" – מס לפיתוח תשתיות עירוניות;

"מסי פיתוח" – מס תשתיות, מס מבני ציבור ומס שטח ציבורי;

"עבודות פיתוח" – עבודות לפיתוח תשתיות, עבודות להקמת מבני ציבור או עבודות לפיתוח שטח ציבורי;

"עבודות לפיתוח תשתיות" – עבודות סלילה, ניקוז או תיעול;

"רשות מקומית" – עיריה או מועצה מקומית;

"השרים" – שר הפנים ושר האוצר.

226. (א) רשות מקומית תגבה מס תשתיות בעד כל נכס שבתחומה, מבעל הנכס, לצורך מימון מס תשתיות עבודות לפיתוח תשתיות בתחומה, בהתאם לתקנות שיקבעו השרים לפי סעיף 228.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), נכס ששולמו בעדו אגרה, היטל או דמי השתתפות, או ששולמו בעדו דמי פיתוח למינהל מקרקעי ישראל, בשל עבודות לפיתוח תשתיות, וטרם חלפו 25 שנים ממועד התשלום כאמור, יחולו לגבי תשלום מס תשתיות בעד אותו נכס, התקנות שיקבעו השרים לעניין זה, ובלבד שבתקנות כאמור לא יחויב בעל הנכס בתשלום מלא של מס תשתיות בעד הנכס.

227. (א) רשות מקומית תגבה מס מבני ציבור או מס שטח ציבורי בעד כל נכס שבתחומה, מבעל הנכס, ובלבד שהגישה לשרים בקשה בעניין וקיבלה את אישורם לכך, וזאת בהתאם לתקנות שיקבעו השרים לעניין זה לפי סעיף 228.

דבריו הסבר

על כן, מוצע לקבוע הסדר חדש, ולפיו היטלי פיתוח לא יוטלו עוד במסגרת של חקיקת עזר במקום זאת, תיקבע בחוק חובה של כל רשות מקומית לגבות מסי פיתוח, בהתאם להוראות שיקבעו שר הפנים ושר האוצר בתקנות. התקנות ייקבעו בהתאם להמלצות שיגבש צוות מקצועי, אשר יבחן את הנושא בשינוף משרדי הממשלה הרלוונטיים.

סעיף 226 מוצע להטיל חובה בחוק על כל רשות מקומית לגבות, בעד כל נכס שבתחומה, "מס תשתיות" – מס לביצוע עבודות לפיתוח תשתיות עירוניות (סלילה, ניקוז ותיעול), בהתאם לתקנות שיקבעו שר הפנים ושר האוצר (להלן – השרים). עוד מוצע כי בעל נכס ששילם בעבר בעד נכסו אגרה, היטל או דמי השתתפות, או דמי פיתוח למינהל מקרקעי ישראל, בשל עבודות לפיתוח תשתיות, וטרם חלפו 25 שנים ממועד התשלום כאמור, לא יחויב בתשלום מס תשתיות, או שלכל היותר יחויב במס תשתיות חלקי בלבד.

סעיף 227 מוצע לקבוע כי רשות מקומית תגבה מס בעד עבודות להקמת מבני ציבור (להלן – מס מבני ציבור) או מס בעד עבודות לפיתוח שטח ציבורי (להלן – מס שטח ציבורי), וזאת אם ביקשה וקיבלה אישור לכך מאת השרים, ובהתאם לתקנות שיקבעו השרים לעניין זה.

כללי החלטת הממשלה מס' 2214 מיום כ"ח באב התשס"ז (12 באוגוסט 2007), קבעה כי מדיניות הממשלה בתחום פיתוח קרקע לבנייה למגורים, היא להעביר את פיתוח הקרקע לאחריות הרשויות המקומיות. ניהול הפיתוח על ידי הרשויות המקומיות מחייב, בין השאר, כי לרשויות המקומיות תהיה יכולת כלכלית לביצועו. נכון להיום, המקור הכספי למימון פעולות הפיתוח על ידי הרשויות המקומיות, הוא היטלי פיתוח ואגרות שהרשות המקומית קובעת במסגרת של חקיקת עזר, הטעונה בדיקה של שר הפנים בהתאם להוראות פקודת העיריות. תנאי הכרחי לביצוע פיתוח נאות על ידי הרשויות המקומיות הינו קביעת היטלים בשיעור שישקף נכונה את עלויות הפיתוח.

בהתאם לכך, אישורו של כל היטל, המעוגן בחוק עזר טעון הליך קבלת אישור פרטני, כאשר הרשות המקומית נדרשת לעדכן את התעריפים מדי כמה שנים בהליך אישור נוסף. תהליך מורכב זה מהווה חסם לקידום הליכי פיתוח קרקע על ידי הרשויות המקומיות, ועל כן מסכל את מדיניות הממשלה בנושא. חשיבות פישוט ההליכים וקיצור לוחות הזמנים לצורך מתן אישורים מסוג זה, מתחדדת ביתר שאת נוכח ההאטה בענף הנדל"ן, והצמצום הצפוי בהתחלות הבנייה ובהיצע הדירות למגורים.

- (ב) השרים יקבעו הוראות לעניין הגשת בקשה לפי סעיף קטן (א) והדיון בה.
228. השרים יקבעו הוראות לעניין תשלום מסי פיתוח, וזאת לכל סוג מסוגי עבודות הפיתוח, לרבות בעניינים האלה:
- (1) גובה המס, ובכלל זה קביעת שיעורי מס שונים לרשויות מקומיות שונות, תוך התחשבות בסיוע שניתן לרשויות המקומיות לביצוע עבודות הפיתוח, בין בתקציב ובין בביצוע עבודות על ידי המדינה;
 - (2) מועדי גביית המס ודרכי תשלומם;
 - (3) גובה המס במקרים שבהם בעל הנכס או מי מטעמו ביצע עבודות פיתוח בעצמו;
 - (4) מתן הנחות ממס;
 - (5) קביעת שיעורי המס בעד נכסי המדינה, ויכול שעל פי תקנות כאמור יוטל על סוגי נכסים של המדינה מס בסכום אפס.
229. השרים רשאים, בצו, לקבוע עבודות פיתוח נוספות אשר הרשויות המקומיות יגבו מסי פיתוח בשלהן, והוראות פרק זה יחולו עליהם, בשינויים המחויבים.
230. (א) השרים רשאים, לבקשת רשות מקומית שהוגשה לפי החלטת מועצת הרשות, לתת היתר חריג לרשות לגבות מסי פיתוח בשיעור העולה על הקבוע בתקנות לפי סעיף 228, ובלבד שלא יעלה ביותר מעשרים אחוזים על המס הקבוע בתקנות.
- (ב) השרים יקבעו הוראות לעניין הגשת בקשה לפי סעיף קטן (א) והדיון בה.
231. (א) רשות מקומית תנהל קרן מסי פיתוח (בפרק זה – קרן מסי פיתוח) שתקבוליה הם כספי מסי פיתוח.
- (ב) כספי מסי פיתוח ישמשו אך ורק לביצוע עבודות פיתוח מן הסוג שלמימנם הוטל, או להחזר הלוואה שנטלה הרשות המקומית למימון עבודות כאמור.
- (ג) קרן מסי פיתוח תנוהל בידי גזבר הרשות המקומית ומסי הפיתוח יוחזקו בחשבון בנק אחד או יותר, שיוחזקו בו אך ורק כספי קרן מסי פיתוח; קרן מסי פיתוח תנוהל באופן שיאפשר מעקב אחר תקבולי הקרן מכל מקור וההוצאות שהוצאו למטרות השונות.
232. (א) כספי קרן מסי פיתוח וזכותה של הרשות המקומית לקבלת כספים כאמור, לא יהיו ניתנים לשעבוד, אלא אם כן השעבוד נעשה לטובת מי שהרשות המקומית התקשרה עמו כדין בהסכם לביצוע עבודות פיתוח או למימנם, ובלבד שלא ישועבדו כספי מס פיתוח אלא לטובת מי שהרשות המקומית התקשרה עמו בהסכם כאמור בנוגע לעבודות פיתוח מן הסוג שלצורך מימנם הוטל אותו מס; לעניין זה, "שעבוד" – לרבות המחאה על דרך השעבוד וקיוויו.

ד ב ר י ה ס ב ר

עבודות פיתוח נוספות אשר הרשות המקומית תגבה מס בגינן, ואשר הוראות פרק זה יחולו גם בעניינן.

סעיף 230 השרים יהיו מוסמכים לאשר באישור חריג, לבקשת רשות מקומית בהתאם להחלטת מועצת הרשות המקומית, כי אותה רשות תגבה מס בשיעור העולה על הקבוע בתקנות, ובלבד שגובה המס שיאושר לגבייה באישור חריג, לא יעלה ביותר מעשרים אחוזים על גובה המס הקבוע בתקנות.

סעיפים 231 ו-232

מוצע לקבוע כי הרשות המקומית תנהל קרן מסי פיתוח שיועברו אליה כל תקבולי הרשות המקומית ממסי פיתוח. מטרת ההסדר ליצור הברדלה חדשה בין תקציבה

סעיפים 228 ו-229

מוצע לקבוע כי גובה מסי הפיתוח (מס תשתיות, מס מבני ציבור ומס שטח ציבורי), ייקבע בתקנות שיתקינו השרים, תוך קביעת שיעורי מס שונים לרשויות מקומיות שונות, ותוך התחשבות בסיוע שניתן לרשויות מקומיות לביצוע עבודות הפיתוח, בין בתקציב ובין בביצוע עבודות על ידי המדינה. נוסף על כך, יסדירו השרים בתקנות, בין השאר, את מועדי גביית המס ודרכי תשלומם, דרך תשלום המס במקרים שבהם בעל הנכס או מי מטעמו ביצע בעצמו עבודות פיתוח, הוראות לעניין מתן הנחות בתשלומי מס פיתוח, וקביעת שיעור מסי פיתוח לנכסי המדינה, כאשר יכול שעל פי תקנות כאמור יוטל על סוגי נכסים של המדינה מס בסכום אפס. כמו כן יוסמכו השרים לקבוע

(ב) כספי קרן מסי פיתוח וזכותה של הרשות המקומית לקבלת כספים כאמור, לא יהיו ניתנים לעיקול, אלא אם כן העיקול נעשה לטובת מי שהרשות המקומית התקשרה עמו כדין בהסכם לביצוע עבודות פיתוח או למימון, בשל אי-תשלום כספים בעבור ביצוע אותן עבודות או אי-החזרת המימון כאמור, ובלבד שלא יעוקלו כספי מס פיתוח אלא לטובת מי שהרשות המקומית התקשרה עמו בהסכם כאמור בנוגע לעבודות פיתוח מן הסוג שלצורך מימון הוטל אותו מס.

(ג) הוראות סעיף זה בנוגע לקיזוז לא יחולו על קיזוז הנעשה בידי המדינה.

233. לבעל נכס תהיה זכות השגה על חיובו במסי פיתוח, בהתאם להוראות שיקבעו השרים לעניין זה.

234. מי שעשה שימוש בכספי מסי פיתוח שלא בהתאם להוראות סעיף 231, או שלא למטרה שלשמה הוטל, או שהורה לאחר לעשות כן, דינו – קנס כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977.²²²

235. השרים ממונים על ביצוע פרק זה, והם רשאים להתקין תקנות בכל הנוגע לביצוע, לרבות לענין חובת דיווח של רשויות מקומיות בדבר גביית מסי הפיתוח והשימוש בהם.

236. בפקודת העיריות²²³ –

תיקון פקודת העיריות

(1) בסעיף 251(1), בסופו יבוא "למעט מסי פיתוח, כהגדרתם בפרק ל"ב לחוק ההתייעלות הכלכלית לשנים 2009–2010 (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית), התשס"ט–2009"²²⁴;

(2) סעיף 251ג – בטל.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 235 מוצע לקבוע כי השרים ממונים על ביצוע פרק זה, וכי הם רשאים להתקין תקנות בכל הנוגע לביצוע, לרבות לענין חובת דיווח של הרשות המקומית בדבר גביית מסי הפיתוח והשימוש בהם.

סעיף 236 ההסדר המוצע מחליף את ההסדר הקיים שלפיו הטילו רשויות מקומיות היטלי פיתוח בחקיקת עזר. בהתאם לכך, מוצע לתקן את פקודת העיריות כך שתבוטל סמכותה של רשות המקומית להטיל חובת תשלום, מכוח חוק עזר, בשל עבודות פיתוח, וכן מוצע לבטל את סעיף 251 לפקודת העיריות, שעניינו הטלת חובת תשלום על בעלי נכסים בתחום הרשות המקומית בשל סלילת מדרכה.

וזה נוסחו של סעיף 251 לפקודת העיריות שמוצע לבטל:

"הוראות בדבר סלילת מדרכות"

251ג. (א) בחוק עזר לפי סעיף 249(12) רשאית המועצה לקבוע הוראות בדבר –

(1) סלילת מדרכה בדרך של דרישה מבעלי המקרקעין הגובלים רחוב (להלן – הבעלים) לסלול, על חשבונם, סלילה ראשונה, מדרכה לאורך הרחוב הגובל את מקרקעיהם; או

השוטף של הרשות המקומית וההוצאות הדרושות לכך, לבין תקציב הפיתוח שלה והכספים המיועדים לכך. הסדר זה נועד למנוע יצירת גירעונות בקרנות המורכבות מכספים שייעודם פיתוח או מימון הוצאות שוטפות מכספי פיתוח. בהתאם לכך, מוצע להטיל על הרשות המקומית חובת ניהול קרן פיתוח נפרדת מכספי הרשות המקומית השוטפים. כספי הרשות המקומית ממסי פיתוח יופקדו באופן בלעדי בקרן זו. הוצאת כספים מהקרן תהיה רק לצורך מטרות פיתוח. כדי למנוע שימוש בכספי פיתוח שלא למטרות שלשמן יועדו, מוצע להגביל את היכולת לשעבד את כספי הקרן (וזאת בין השאר בדרך של קיזוז) או להטיל עליהם עיקול, אך המגבלות בנוגע לקיזוז לא יחולו על קיזוז הנעשה בידי המדינה.

סעיף 233 מוצע לקבוע זכות השגה לבעל נכס בשל חיובו במסי פיתוח, בהתאם לתקנות שיקבעו השרים.

סעיף 234 מוצע לקבוע עבירה ולפיה מי שעשה שימוש בכספי מסי פיתוח שלא בהתאם להוראות סעיף 231 המוצע, או שלא למטרה שלשמה הוטל, או שהורה לאחר לעשות כן, דינו – קנס כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

²²² ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

²²³ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 8, עמ' 197.

²²⁴ ס"ח התשס"ט, עמ' 348.

פרק ל"ג: הגדלת קצבאות הילדים והתנייתן

תיקון חוק הביטוח הלאומי
238. בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה–1995²²⁵ (בפרק זה – חוק הביטוח הלאומי) –

(1) בסעיף 1, בהגדרה "הסכום הבסיסי" –

(א) ברישה –

(1) בפסקה (2), אחרי "בפרק ד'" יבוא "למעט קצבה המשתלמת בעד הילד השני, השלישי והרביעי שבמניין ילדיו של ההורה";

(2) אחרי פסקה (2) יבוא:

"(2א) לעניין קצבת הילדים המשתלמת לפי הוראות סימן ב' בפרק ד' בעד הילד השני, השלישי והרביעי שבמניין ילדיו של ההורה – 259 שקלים חדשים";

(ב) בסיפה, החל במילים "הסכום הבסיסי יעודכן כמפורט להלן" –

(1) בפסקה (2), במקום "משנת 2007 ואילך" יבוא "לעניין כל גמלה למעט קצבת ילדים המשתלמת לפי הוראות סימן ב' בפרק ד' בעד הילד השני, השלישי והרביעי, שבמניין ילדיו של ההורה – משנת 2007 ואילך";

ד ב ר י ה ס ב ר

פרק ל"ג במסגרת המדיניות הכלכלית – חברתית של כללי הממשלה, החליטה הממשלה על שינויים בתשלומי קצבאות הילדים, שעיקרם שני הרכיבים שלהלן:

האחד – הגדלת קצבאות הילדים המשתלמות בעד הילד השני, השלישי והרביעי במשפחה, בהדרגה, כך שהחל ב־1 באפריל 2012 תעמוד הקצבה בשל כל אחד מהילדים הללו על 259 שקלים חדשים לחודש.

השני – התנאת הזכות של הוריו של הילד לחלק מהקצבה (בשים לב לסכום של התוספת שניתנה כאמור לעיל), בתנאים שיבטיחו את שלום הילד ואת טובת הציבור, ובכלל זה, השקעה בחינוך, צמצום הבערות והאבטלה, וכן שמירה על בריאות הילד ובריאות הציבור.

לסעיף 238(1) ו-239(א) עד (ג), סעיף 239(א) עד (ד), וסעיפים 240 עד 242

מוצע לתקן את ההגדרה "הסכום הבסיסי" שבסעיף 1 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה–1995 (להלן – חוק הביטוח הלאומי), כך שתגדל הקצבה המשתלמת בעד הילד השני, השלישי והרביעי בתא משפחתי מטעמים פסיקליים מוצע לקבוע את הגדלת הקצבה בהדרגה, החל ב־1 באוגוסט 2009, ובהדרגה עד לתחולה מלאה כך שהחל ב־1 באפריל 2012 תעמוד הקצבה בשל כל אחד מהילדים הללו על 259 שקלים חדשים לחודש.

סכומי הקצבה האמורים יתעדכנו לפי הוראות חוק הביטוח הלאומי החל ביום 1 בינואר 2013 (בראשונה לפי

(2) חיוב הבעלים במלוא הוצאות הסלילה שתבוצע בידי העיריה, ובלבד שהבעלים לא יחוייבו לשלם לפני תחילת הסלילה יותר ממחצית ההוצאות המשוערות של הסלילה (להלן – מקדמת סלילה) והיתרה תשולם עם השלמת הסלילה, לאחר שערך מקדמת הסלילה והוצאות הסלילה לפי חשבון שיגיש מהנדס העיריה; או

(3) חיוב הבעלים בהיטל סלילת מדרכה שיגבה עם תחילת הסלילה או עם מתן היתר בניה במקרקעין הגובלים רחוב.

(ב) לא סללה העיריה את המדרכה עבורה נגבתה מקדמת סלילה תוך שנה מיום גביית המקדמה – יראו את המקדמה כאילו היתה תשלום יתר כאמור בסעיף 6 לחוק הרשויות המקומיות (ריבית והפרשי הצמדה על תשלומי חובה), תש"ם–1980.

(ג) החליטה עיריה לבצע סלילת מדרכה ולחייב את הבעלים בתשלום הוצאות הסלילה, תודיע על כך לבעלים ותתן להם את הברירה לשלם מקדמת סלילה או לשלם מראש את מלוא ההוצאות המשוערות של הסלילה; שילמו הבעלים מראש את מלוא ההוצאות כאמור, לא יחוייבו בהוצאות נוספות כלשהן שהיו לעיריה בגין סלילת המדרכה."

סעיף 237 מוצע לקבוע כי תחילתו של פרק זה תהא ביום י"ז באייר התש"ע (1 במאי 2010), כדי לתת מסגרת זמן מספקת לקביעת התקנות לפי סעיף 228 המוצע.

(2) אחרי פסקה (2) יבוא:

"(3) לענין קצבת ילדים המשתלמת לפי הוראות סימן ב' בפרק ד' בעד הילד השני, השלישי והרביעי, שבמנין ילדיו של ההורה – משנת 2013 ואילך – ב־1 בינואר של כל שנה, לפי שיעור עליית המדד שפורסם לאחרונה לפני אותו יום לעומת המדד שפורסם לאחרונה לפני יום 1 בינואר של השנה הקודמת";

(2) בסעיף 68 –

(א) בסעיף קטן (א), בסופו יבוא "הקבוע לגביו";

(ב) בסעיף קטן (ב) –

(1) הרישה עד המילים "סעיף קטן (א)" – תימחק;

(2) במקום "תהיה בסכום כמפורט להלן" יבוא "תהיה כמפורט בסעיף קטן (א) או לפי הסכום המפורט להלן, הגבוה מביניהם";

(3) בפסקה (1), אחרי "לסכום הבסיסי" יבוא "הקבוע בפסקה (2) בהגדרה "הסכום הבסיסי" שבסעיף 1";

(4) בפסקה (2), אחרי "לסכום הבסיסי" יבוא "הקבוע בפסקה (2) בהגדרה "הסכום הבסיסי" שבסעיף 1";

(ג) בסעיף קטן (ג), אחרי "הסכום הבסיסי" יבוא "הקבוע בפסקה (2) בהגדרה "הסכום הבסיסי" שבסעיף 1";

(ד) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ד) התקיים בילד האמור בפסקה מן הפסקאות (1) עד (3), תופחת קצבת הילדים לחודש המשתלמת בעדו, בסכום של 100 שקלים חדשים (בסעיף זה – סכום ההפחתה), ובלבד שניתנה הודעה כאמור בסעיפים קטנים (ה), (ו) ו-(ז), לפי הענין, וחלפה תקופת ארבעה עשר הימים כאמור באותם סעיפים קטנים מיום המצאת ההודעה לפי הוראות סעיף קטן (יא)(2); ההפחתה תחל ב־1 בחודש שלאחר מסירת ההודעה למוסד כאמור בפסקאות (1) עד (3);

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 238(2)(ד) וסעיף 239 (ה) ו-(ו), וסעיפים 238(4) ו-(5), 243 עד 246

הזכות לקצבת ילדים מעוגנת בסעיף 66 לחוק הביטוח הלאומי, הקובע כי הורה מבוטח זכאי לקצבת ילדים חודשית בעד כל ילד. מסעיף זה עולה כי הזכות לקצבת ילדים מוקנית להורה ולא לילדיו. זכות זו משקפת את הרצון לתמוך בתא המשפחתי ולסייע להורה בגידול ילדיו, בשים לב למספר הילדים במשפחה. לפיכך, ולאור הגדלת הקצבה כמוצע לעיל, מוצע להביא בחשבון בעת נתינתה של הקצבה גם תנאים שיבטיחו את שלום הילד ואת טובת הציבור, ובכלל זה, השקעה בחינוך, צמצום הבערות והאבטלה, וכן שמירה על בריאות הילד ובריאות הציבור. בהתאם לכך, מוצע לקבוע הפחתה מקצבת ילדים, בסכומים ועד לתקרה כמפורט להלן, בהתקיים אחד מאלה:

שיעור עליית המדד שפורסם לפני 1 בינואר 2013 לעומת זה שפורסם לפני ה־1 בינואר 2012.

סכום קצבת הילדים המשתלם כיום בעד ילד שנולד לפני 1 ביוני 2003 והוא הילד השלישי ואילך שבמנין ילדיו של ההורה, הוא גבוה יותר, שכן הוא משקף את הקצבה שהיתה משתלמת בעדו לפני השינוי בקצבאות ילדים שנערך בתיקון לחוק הביטוח הלאומי במסגרת חוק התכנית להבראת כלכלת ישראל (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנים 2003 ו־2004), התשס"ג–2003. על מנת שלא להגדיל את אי־השוויון שבין הקצבאות המשתלמות בשל ילדים שונים לפי מועד לידתם, מוצע לקבוע כי הקצבה שתשולם בשל ילדים אלה תהיה הקצבה שהיתה משתלמת לגביהם לפני התיקון המוצע כעת לחוק הביטוח הלאומי או הקצבה המשולמת לילד כאמור אחרי התיקון לחוק האמור, לפי הגבוה מביניהם.

(1) משרד הבריאות הודיע למוסד כי חלפו שישה חודשים מהמועד שבו היה על הילד לקבל את החיסונים הנדרשים בהתאם לגילו ולמצבו הבריאותי ועל פי תכנית החיסונים שעליה הורה המנהל הכללי של משרד הבריאות; תכנית כאמור תפורסם ברשומות והיא תכלול הוראות בדבר סוג החיסון, מועדי החיסון, ומועדים נוספים שבהם ניתן להשלים חיסון שלא ניתן במועד שנקבע לו, ואת הגיל המרבי שבו ניתן לקבל כל חיסון (בסעיף זה – תכנית החיסונים); הודעה כאמור תישלח למוסד לא יאוחר מתום שבעה ימים מהיום שבו חלפו שישה חודשים כאמור;

ד ב ר י ה ס ב ר

מוצע לקבוע כי סכום ההפחתה בשל כל ילד יעמוד על 100 שקלים חדשים, ועד לתקרה של 100 שקלים חדשים להורה שמניין ילדיו אינו עולה על שניים, עד לתקרה של 200 שקלים חדשים להורה שמניין ילדיו הוא שלושה, ועד לתקרה של 300 שקלים חדשים להורה שמניין ילדיו עולה על שלושה (סעיף 68 סעיפים קטנים (ד) ו(ט) רישוה ו(ט) המוצעים לחוק הביטוח הלאומי). קביעה זו משקפת קשר בין הסכום המותנה, שניתן להפחיתו בהתקיים התנאים הנזכרים, לבין התוספת המוצעת בפרק זה כעת לקצבת הילדים. מטעם זה, בתקופה שעד להחלה מלאה של התוספת לקצבאות הילדים, מוצע לקבוע כי התקרה האמורה תהיה נמוכה יותר, כמפורט בסעיף 240 המוצע.

עוד מוצע לקבוע כי עובד משרד הבריאות או עובד משרד החינוך, לפי העניין, ישלחו הודעה להורה, לפני ביצוע ההפחתה, על התקיימות אחד התנאים שבשלהם יופחתו קצבאות הילדים, וזאת כדי לאפשר להורה הילד לקיים אחר הוראות הפרק המוצע או להוכיח כי לא התקיימו התנאים להפחתת הקצבה (סעיף 68 סעיפים קטנים (ה) עד (ז) המוצעים לחוק הביטוח הלאומי).

כן מוצע להסמיך את שר החינוך, בהתייעצות עם שר האוצר, לקבוע בתקנות, בהתייעצות עם שר האוצר, נסיבות הקשורות במצבו הבריאותי, הנפשי או התפקודי של הילד או בטעמים פדגוגיים המתקיימים בילד, שבהן לא תופחת קצבת הילדים בשל כך שילד אינו רשום במוסד חינוך או בשל היעדרותו מלימודים, או שבהן יידחה המועד להפחתה כאמור, ונסיבות שבהן תשוב הזכות לקצבה מלאה, ובלבד שתקנות בקשר עם מצבו התפקודי של הילד ייקבעו בהתייעצות עם שר הרווחה והשירותים החברתיים. נוסף על כך, מוצע להסמיך את שר החינוך, בהתייעצות עם שר האוצר, לקבוע תקנות לעניין החלת הוראות בדבר הפחתת קצבה, בשל אי-רישום למוסד חינוכי או בשל היעדרות ממוסד חינוכי, גם על ילדים בגילאי 3 ו-4 שחוק לימוד חובה חל עליהם (סעיף 68(ח) המוצע לחוק הביטוח הלאומי).

מוצע לקבוע נסיבות בהן תבוטל ההפחתה בקצבת הילדים ותחושב מחדש. מוצע כי הנסיבות לביטול הפחתת קצבת הילדים יהיו לעניין קבלת חיסונים – שהילד קיבל

הילד לא קיבל חיסונים (סעיף 68(ד)1) המוצע לחוק הביטוח הלאומי) – לפי נתוני משרד הבריאות, אלפי ילדים בכל שנתון אינם זוכים למעקב רפואי הולם ואינם מקבלים חיסונים. השמירה על הילד בתקופת חייו הראשונה הכרחית לשמירה על בריאותו ולהתפתחותו. מתן חיסונים לפעוטות שומר הן על בריאותו של הפעוט והן על בריאות הציבור באשר הוא מונע תחלואה ומגיפות. היה ניתן להיווכח בחשיבות החיסונים במהלך שנת 2008, כאשר מספר אנשים בחרו שלא לחסן את ילדיהם כנגד מחלת החצבת וכתוצאה מכך התפרצה המחלה והביאה לכך שעשרות ילדים לקו במחלה הקשה.

לפיכך, מוצע לקבוע הפחתה לקצבה המשתלמת בשל ילד שחלפו שישה חודשים מהמועד שבו היה על הוריו להבטיח שיקבל את החיסונים הנדרשים בהתאם לגילו ולמצבו הבריאותי ועל פי תכנית החיסונים שעליה הורה המנהל הכללי של משרד הבריאות, כפי שזו תפורסם ברשומות.

הילד אינו רשום במוסד חינוכי או אינו לומד לימוד סדיר (סעיף 68(ד)2) ו(3) המוצע לחוק הביטוח הלאומי) – החובה שעל התלמיד ללמוד באופן סדיר במוסד חינוך מוטלת על הוריו, ואי מילוייה של חובה זו מהווה עבירה פלילית של ההורים לפי סעיף 4 לחוק לימוד חובה, התש"ט-1949 (להלן – חוק לימוד חובה). למרות זאת, כיום כעשרות אלפי ילדים בגילאי חוק לימוד חובה אינם רשומים ללימודים, וזאת למרות קיומו של חינוך חינוך כמשמעותו בחוק האמור. ברי, כי ילדים אלה הנמצאים מחוץ למסגרת חינוכית, יתקשו בעתיד להשתלב באופן ראוי בחברה ולהתפרנס בכבוד.

לפיכך, מוצע לקבוע הפחתה לקצבה המשולמת בשל ילד שאינו רשום במוסד חינוך.

עוד מוצע לקבוע הפחתה לקצבה המשתלמת בשל ילד שרשום במוסד חינוך, אך נעדר מלימודים תקופה של 30 ימי לימודים מתוך 60 ימי לימודים רצופים במהלך שנת לימודים אחת או שנעדר תקופה של 60 ימים מתוך 120 ימי לימודים רצופים במהלך שנת לימודים אחת.

(2) משרד החינוך הודיע למוסד כי ילד מסוים אינו רשום; משרד החינוך ישלח את ההודעה למוסד ביום 15 בנובמבר של כל שנת לימודים; הוראת פסקה זו לא תחול אם הילד אינו רשום מטעמים מיוחדים שקבע שר החינוך; בפסקה זו – “חוק לימוד חובה” – חוק לימוד חובה, התש”ט-1949²²⁶;

“ילד” – כהגדרתו בסעיף 1, לרבות נע, ובלבד שחוק לימוד חובה חל עליו, למעט ילדים שהם בגילאי 3 ו-4, או שקיבלו פטור מחובת לימוד סדיר לפי סעיף 5(ב) לחוק לימוד חובה;

“מוסד חינוך” – כהגדרתו בחוק לימוד חובה; “רשום” – לפי סעיף 3(א) לחוק לימוד חובה או לפי תקנות שהותקנו לפי סעיף 15(ב) לחוק לימוד חובה;

ד ב ר י ה ס ב ר

ליישום ההוראות בדבר הפחתת קצבאות נדרשת העברת מידע ממשרד החינוך וממשרד הבריאות אל המוסד לביטוח לאומי באשר לרישום של ילדים במוסדות חינוך ובאשר לנוכחות שלהם במוסדות חינוך, ובאשר לחיסונים של ילדים. לשם כך, מוצע לקבוע הוראות בדבר העברת מידע ממשרד החינוך וממשרד הבריאות למוסד לביטוח לאומי וכן הקמת מאגרי מידע ממוחשבים לעניין זה במשרד הבריאות ובמשרד החינוך (סעיפים 3384 ו-3384 המוצעים לחוק הביטוח הלאומי, וכן סעיף 102 המוצע לחוק לימוד חובה, וסעיף 165 המוצע לפקודת בריאות העם).

מוצע לקבוע מועדי תחילה לכניסת הוראותיו השונות של פרק זה לתוקף כלהלן:

הפחתת קצבת הילדים לעניין קבלת חיסונים תהיה ביום 1 בספטמבר 2010 אלא אם כן קבע שר הבריאות מועד תחילה מאוחר יותר בשל אי השלמת הקמתו של מאגר מידע ממוחשב במשרד הבריאות, ובלבד שמועד כאמור לא יהיה מאוחר מיום 1 במרס 2011;

הפחתת קצבת הילדים לעניין רישום במוסד חינוך והיעדרות ממוסד חינוך תהיה ביום 1 בספטמבר 2011; שר החינוך רשאי לקבוע מועד תחילה מאוחר יותר לגבי ילדים בגיל גן חובה אם לא הושלמה הקמתו של מאגר מידע ממוחשב במשרד החינוך, ובלבד שמועד כאמור לא יהיה מאוחר מיום 1 בספטמבר 2012. עוד מוצע לקבוע כי שר החינוך יתקין תקנות לפי הוראות סעיף 68(ח) המוצע וכן לפי סעיף 102 לחוק לימוד חובה ביחס לכלל מוסדות החינוך עד יום 1 באוגוסט 2010. כל עוד לא הותקנו כאמור, לא יוחלו ההוראות לעניין הפחתת קצבת הילדים בשל היעדרות ממוסד חינוך או אי-רישום במוסד חינוך.

עוד מוצע לאפשר לעולה או לתושב חוזר, תקופה בת שלושה חודשים מיום עלייתו או מיום ששב ארצה, לפי העניין, בטרם יפעילו את הוראות החוק עליו (סעיף 68(ט) המוצע).

את החיסונים הנדרשים על פי תכנית החיסונים, בהתאם לגילו ולמצבו הבריאותי או כי על פי תכנית החיסונים חלף המועד האחרון שבו היה ניתן לקבל את החיסון שבשלו הופחתה קצבת הילדים וכי הילד קיבל את תורת החיסונים בהתאם לגילו; לעניין אי-רישום במוסד חינוכי – הילד רשום ונכח במוסד החינוך שבו הוא רשום או הוכח כי הילד לומד במוסד חינוך, והכל אם התקופה שבה נכח במוסד החינוך שבו הוא רשום או לומד במוסד חינוך, לפי העניין, היא תקופה של 30 ימי לימודים לפחות מתוך 40 ימי לימודים רצופים, או תקופות אחרות שקבע שר החינוך; לעניין היעדרות מלימודים – הילד חזר ללמוד במוסד החינוך שבו הוא רשום או הוכח כי הילד לומד במוסד חינוך, והכל אם התקופה שבה נכח במוסד החינוך שבו הוא רשום או לומד במוסד חינוך, לפי העניין, היא תקופה של 30 ימי לימודים לפחות מתוך 40 ימי לימודים רצופים, או תקופות אחרות שקבע שר החינוך (סעיף 68(י) המוצע לחוק הביטוח הלאומי).

נוסף על כך, מוצע לקבוע כי הפעלת ההפחתות תבוצע על פי הודעה של משרד הבריאות או של משרד החינוך, לפי העניין, למוסד לביטוח לאומי. מוצע לקבוע כי הודעות בטרם ביצוע ההפחתה והודעות על ההפחתה יישלחו להורה הילד בדואר רשום לפי מענו של הורה הילד, וכי יראו הודעות שנשלחו כאילו הומצאו ביום השישי שלאחר יום המשלוח וכדי להוכיח המצאה יש להוכיח שהמכתב המכיל את ההודעה נשלח כראוי ומוען כראוי (סעיף 68(יא) המוצע לחוק הביטוח הלאומי).

עוד מוצע לקבוע הליך של השגה על הודעה של משרד הבריאות או של משרד החינוך, לפי העניין, כי התקיימו התנאים שבהתקיימן תופחת הקצבה, וכן לקבוע כי על החלטה כאמור יהיה ניתן לערער לבית הדין לעבודה וכי בעלי הדין בערעור יהיו הורה הילד או מי שמקבל קצבת ילדים בערו והמדינה (סעיף 68 פסקאות (יב) עד (יד) המוצעות לחוק הביטוח הלאומי, וסעיף 392(ג) המוצע לחוק הביטוח הלאומי).

²²⁵ ס”ח התשנ”ה, עמ’ 210.

(3) משרד החינוך הודיע למוסד, לא יאוחר מתום שבעה ימים שתחילתם בתום תקופה המפורטת בפסקאות משנה (א) או (ב), לפי העניין, שילד רשום נעדר ממוסד החינוך שבו הוא רשום –

(א) תקופה של 30 ימי לימודים מתוך 60 ימי לימודים רצופים במהלך אותה שנת לימודים;

(ב) תקופה של 60 ימי לימודים מתוך 120 ימי לימודים רצופים במהלך אותה שנת לימודים;

לעניין פסקה זו, במניין ימי ההיעדרות לא יובאו בחשבון ימי היעדרות מטעמים רפואיים; שר החינוך רשאי לקבוע טעמים נוספים שבשלהם לא יובאו בחשבון ימי היעדרות לפי פסקה זו (להלן – היעדרות מוצדקת);

(ה) עובד משרד הבריאות, שהשר הסמיכו לעניין זה, ישלח הודעה להורה שילדו לא קיבל חיסון בהתאם לנדרש בתכנית החיסונים; ההודעה תישלח להורה בתום ארבעה חודשים לאחר המועד שבו היה עליו לקבל את החיסון האמור; בהודעה יצוינו הוראות סעיפים קטנים (ד)(1) ו-(י)(1); הורה הילד יוכל לפנות לעובד משרד הבריאות ולהוכיח בתוך 14 ימים מיום המצאת ההודעה לפי סעיף קטן (יא)(2) כי הילד קיבל את החיסון כנדרש או כי בשל מצבו הבריאותי של הילד לא ניתן לחסנו; הוכיח הורה הילד כאמור לא תישלח הודעה למוסד בדבר הפחתת קצבת הילדים לפי הוראות סעיף קטן (ד)(1);

(ו) עובד משרד החינוך, שהשר הסמיכו לעניין זה, ישלח הודעה להורה לא יאוחר מ־1 באוקטובר של כל שנה, על אי־רישומו של ילדו למוסד חינוך; בהודעה יצוינו הוראות סעיפים קטנים (ד)(2) ו-(י)(2); הורה הילד יוכל לפנות לעובד משרד החינוך בתוך 14 ימים מיום המצאת ההודעה לפי סעיף קטן (יא)(2) ולהוכיח כי הילד רשום במוסד חינוך או להוכיח כי הילד לומד באופן סדיר במוסד חינוך; הוכיח הורה הילד כאמור לא תישלח הודעה למוסד בדבר הפחתת קצבת הילדים לפי הוראות סעיף קטן (ד)(2);

(ז) עובד משרד החינוך, שהשר הסמיכו לעניין זה, ישלח הודעה להורה על כך שילדו נעדר ממוסד החינוך שבו הוא רשום; הודעה כאמור תישלח בתום 14 ימים בתוך 45 ימי לימודים רצופים במהלך שנת לימודים שבהם הילד נעדר כאמור ויצוינו בה הוראות סעיפים

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 238(3)

ביוני 2003, יבואו הילדים במניין האב ולא במניין כל אחת מהנשים בנפרד, אלא אם כן הוכיחה האם, להנחת דעתו של המוסד כי אינה מקיימת משק בית משותף עם האב וכי הילד לא סמוך על שולחנו של האב, במקרה כאמור, יבוא הילד במניין האם.

מוצע לקבוע כי התיקון המוצע יחל ב־1 באוגוסט 2009 ואילך.

סעיף 69א לחוק הביטוח הלאומי קובע כי מבוטח אשר יש לו ילדים מכמה נשים, יבואו הילדים במניין כל אחת מהנשים בנפרד. לנוכח התוספות שיינתנו לקצבאות הילדים בעבור ילדים במיקום השני עד הרביעי בתא המשפחתי לפי המוצע, יש צורך להגדיר את התא המשפחתי כך שלא תהיה אפשרות לקבל את כפל התוספת במשפחות שבהן למבוטח יש ילדים מכמה נשים. לשם כך, מוצע לקבוע כי מבוטח שיש לו ילדים מכמה נשים, וכולם נולדו לאחר 1

קטנים (ד)(3) ו-(י)(3); הורה הילד יוכל לפנות לעובד משרד החינוך בתוך 14 ימים מיום המצאת ההודעה לפי סעיף קטן (יא)(2) ולהוכיח כי הילד אינו נעדר ממוסד החינוך שבו הוא רשום או כי היעדרותו הנה היעדרות מוצדקת או להוכיח כי הילד לומד באופן סדיר במוסד חינוך; הוכיח הורה הילד כאמור לא תישלח הודעה למוסד בדבר הפחתת קצבת הילדים לפי הוראות סעיף קטן (ד)(3);

(ח) שר החינוך, בהתייעצות עם שר האוצר רשאי לקבוע תקנות בדבר –

(1) נסיבות שבהתקיימן בילד לא תופחת קצבת הילדים לפי הוראות סעיף קטן (ד)(2) או (3), לפי העניין, ובלבד שהנסיבות הן בשל מצבו הבריאותי, הנפשי או התפקודי של הילד, או בשל קיומם של טעמים פדגוגיים בילד המצדיקים אי-הפחתת קצבת ילדים, לתקופות שיקבע, וכל עוד הנסיבות מתקיימות בילד; בתקנות ייקבעו הגורמים שיהיו רשאים לאשר את קיומן של הנסיבות האמורות בילד; תקנות לעניין מצבו התפקודי של הילד יותקנו גם בהתייעצות עם השר; הותקנו תקנות כאמור לא תישלח הודעה לפי סעיף קטן (ד)(2) ו-(3) לגבי ילד שהתקיימו לגביו הוראות התקנות, לגבי התקופה שנקבעה;

(2) נסיבות שבהתקיימן בילד יידחה המועד שבו תופחת קצבת הילדים או שבהתקיימן בילד הורה ישוב להיות זכאי לקצבת ילדים, גם אם לא התקיימו הוראות סעיף קטן (י), ובלבד שהנסיבות הן בשל מצבו הבריאותי, הנפשי או התפקודי של הילד או בשל קיומם של טעמים פדגוגיים בילד המצדיקים אי-הפחתת קצבת ילדים, וכל עוד מתקיימות הנסיבות בילד, לתקופות שיקבע; בתקנות ייקבעו הגורמים שיהיו רשאים לאשר את קיומן של הנסיבות האמורות בילד (בסעיף זה – גורם מוסמך) והתקופה המרבית שרשאי כל גורם מוסמך לאשר את קיומן של הנסיבות כאמור; תקנות לעניין מצבו התפקודי של הילד יותקנו גם בהתייעצות עם השר; מצא גורם מוסמך כי יש לדחות את המועד להפחתת קצבת הילדים, לא תישלח הודעה למוסד בדבר הפחתת הקצבה עד למועד שקבע אותו גורם;

(3) החלת הוראות סעיף קטן (ד)(2) ו-(3) על ילדים בגילאי 3 ו-4 שחוק לימוד חובה הוחל עליהם;

(ט) על אף האמור בסעיף קטן (ד), סכום ההפחתה לא יעלה על אלה:

- (1) לגבי הורה שמניין ילדיו אינו עולה על שניים – 100 שקלים חדשים;
- (2) לגבי הורה שמניין ילדיו הוא שלושה – 200 שקלים חדשים;
- (3) לגבי הורה שמניין ילדיו עולה על שלושה – 300 שקלים חדשים;

הסכומים האמורים בסעיף קטן זה ובסעיף קטן (ד) יעודכנו משנת 2013 ואילך – ב־1 בינואר של כל שנה, לפי השיעור שבו מתעדכן הסכום הבסיסי לעניין קצבת ילדים;

(י) הופחתה קצבת הילדים לפי אחת מהפסקאות (1) עד (3) של סעיף קטן (ד), והתקיים האמור באחת מהפסקאות (1) עד (3) להלן, תחושב קצבת הילדים מחדש, לפי סעיף קטן (ד), החל ב־1 בחודש שלאחר המועד שבו –

(1) משרד הבריאות הודיע למוסד כי הילד קיבל את כל החיסונים הנדרשים על פי תכנית החיסונים כאמור בסעיף קטן (ד)(1), בהתאם לגילו ולמצבו הבריאותי, או כי על פי תכנית החיסונים חלף המועד האחרון שבו היה ניתן לקבל את החיסון שבשלו ניתנה הודעה כאמור בסעיף קטן (ד)(1), וכי הילד קיבל את יתרת החיסונים בהתאם לגילו;

(2) משרד החינוך הודיע למוסד כי הילד אשר לגביו הופחתה הקצבה כאמור בסעיף קטן (ד)(2) – רשום עתה והוא נכח במוסד החינוך שבו הוא רשום או כי הוכח לפי הוראות סעיף קטן (ו) כי הילד לומד במוסד חינוך, והכל אם התקופה שבה נכח במוסד החינוך שבו הוא רשום או לומד במוסד חינוך, לפי העניין, היא תקופה של 30 ימי לימודים לפחות מתוך 40 ימי לימודים רצופים, או תקופות אחרות שקבע שר החינוך; לעניין פסקה זו, במניין ימי הלימודים יובאו בחשבון ימי היעדרות מוצדקת;

(3) משרד החינוך הודיע למוסד כי הילד אשר לגביו הופחתה קצבת הילדים כאמור בסעיף קטן (ד)(3) – חזר ללמוד במוסד החינוך שבו הוא רשום או כי הוכח לפי הוראות סעיף קטן (ז) כי הילד לומד במוסד חינוך, והכל אם התקופה שבה נכח במוסד החינוך שבו הוא רשום או לומד במוסד חינוך, לפי העניין, היא תקופה של 30 ימי לימודים לפחות מתוך 40 ימי לימודים רצופים, או תקופות אחרות שקבע שר החינוך; לעניין פסקה זו, במניין ימי הלימודים יובאו בחשבון ימי היעדרות מוצדקת;

(יא) (1) הודעה למוסד כאמור בסעיפים קטנים (ד) ו־(י) תימסר באמצעות מסר אלקטרוני כהגדרתו בחוק חתימה אלקטרונית, התשס"א–2001²²⁷ (להלן – חוק חתימה אלקטרונית);

(2) כל הודעה לפי סעיפים קטנים (ה) עד (ז), (יב) ו־(יג), תישלח בדואר רשום לפי מענו של הורה הילד, כפי שהוא מופיע במרשם האוכלוסין; נשלחה הודעה כאמור, יראוה כהודעה שהומצאה ביום השישי שלאחר יום המשלוח, ולהוכחת המצאה בדרך זו דיה הוכחה שהמכתב המכיל את ההודעה נשלח כראוי ומוען כראוי; הודעה שנשלחה כאמור והנמען סירב לקבלה, יראוה כאילו הומצאה כדין;

(3) הודעה לפי סעיפים קטנים (ד) ו־(י) תישלח להורה הילד כאמור בפסקה (2) ותחול עליה הוראת פסקה (2);

²²⁶ ס"ח התש"ט, עמ' 287.

(4) הודעה שנמסרה למוסד ולהורה הילד לפי סעיף קטן (ד), תעמוד

בתוקפה עד למתן הודעה אחרת לפי הוראות סעיף קטן (י);

(יב) הרואה את עצמו נפגע מהודעה שניתנה לפי סעיף קטן (ד)(1), רשאי להשיג עליה לפני עובד משרד הבריאות ששר הבריאות הסמיכו לכך, בתוך 14 ימים מיום המצאת ההודעה לפי סעיף קטן (יא)(3); החלטה בהשגה תינתן בתוך 30 ימים מיום הגשתה. ההודעה בדבר הפחתת קצבת הילדים תעמוד בתוקפה עד מתן החלטה בהשגה; ניתנה החלטה – תימסר על כך, במסר אלקטרוני כהגדרתו בחוק חתימה אלקטרונית, הודעה למוסד;

(יג) הרואה את עצמו נפגע מהודעה שניתנה לפי סעיף קטן (ד)(2) או (3) רשאי להשיג עליה לפני עובד משרד החינוך ששר החינוך הסמיכו לכך, בתוך 14 ימים מיום המצאת ההודעה לפי סעיף קטן (יא)(3); החלטה בהשגה תינתן בתוך 30 ימים מיום הגשתה. ההודעה בדבר הפחתת קצבת הילדים תעמוד בתוקפה עד מתן החלטה בהשגה; ניתנה החלטה – תימסר על כך, במסר אלקטרוני כהגדרתו בחוק חתימה אלקטרונית, הודעה למוסד;

(יד) על החלטה של עובד משרד הבריאות או עובד משרד החינוך, שניתנה לפי הוראות סעיפים קטנים (יב), או (יג), לפי העניין, ניתן לערער לפני בית הדין האזורי לעבודה, כמשמעותו בחוק בית הדין לעבודה; ערעור לפי סעיף קטן זה יוגש בתוך 45 ימים ממועד המצאת ההחלטה לפי סעיף קטן (יא)(2). אין בהגשת ערעור כדי לעכב את ההחלטה בדבר הפחתת קצבת הילדים אלא אם כן הורה בית הדין אחרת;

(טו) הוראות סעיף 68(ד) עד (יד) יחולו על ילד שהוא עולה או תושב חוזר, רק בתום שלושה חודשים מיום שבו נעשה עולה ואם הוא תושב חוזר – מיום חזרתו ארצה;

בסעיף זה –

”עולה” – כהגדרתו בסעיף 197(ג);

”תושב חוזר” – יחיד ששב והיה לתושב ישראל לאחר שהיה תושב חוץ במשך שש שנים רצופות לפחות.”;

(3) בסעיף 69א, במקום הסיפה החל במילים ”יבואו הילדים” יבוא ”יחולו לגבי הוראות אלה:

(א) היה לו ילד כאמור בסעיף 68(ב), יבואו הילדים במניין כל אחת מהנשים בנפרד;

(ב) לא היה לו ילד כאמור בסעיף 68(ב), יבואו הילדים במניין האב; הוכיחה האם, להנחת דעתו של המוסד, כי אינה מקיימת משק בית משותף עם האב, וכי הילד לא סמוך על שולחנו של האב – יבוא הילד במניין האם.”;

(4) אחרי סעיף 384א יבוא:

”קבלת מידע ממשרד החינוך 384ב. (א) משרד החינוך יעביר למוסד לביטוח לאומי את רשימת מספרי זהותם, תאריכי לידתם ומינם של ילדים אשר אינם רשומים במוסד חינוך כאמור בסעיף 68(ד)(2), או אשר נעדרו ממוסד חינוך מספר ימים הקבוע בסעיף 68(ד)(3), והכל לשם ביצוע הוראות סעיף 68.

(ב) העברת המידע כאמור בסעיף קטן (א), לעניין ילד אשר אינו רשום במוסד חינוך כאמור בסעיף 68(ד)(2) תהיה לא יאוחר מ-15 בנובמבר של כל שנה.

(ג) העברת המידע כאמור בסעיף קטן (א), לעניין היעדרות של ילד במוסד חינוך כאמור בסעיף 68(ד)(3) תהיה לא יאוחר מהמועד הנקוב באותו סעיף.

קבלת מידע ממשרד 384ג. (א) משרד הבריאות יעביר למוסד לביטוח לאומי את רשימת מספרי זהותם, תאריכי לידתם ומינם של ילדים אשר לא חוסנו בהתאם לנדרש בתכנית החיסונים, והכל לשם ביצוע הוראות סעיף 68.

(ב) העברת המידע כאמור בסעיף קטן (א), תהיה לא יאוחר מהמועד הנקוב בסעיף 68(ד)(1);

(5) בסעיף 392, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ג) על אף האמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב), בעלי הדין בערעור לפי הוראות סעיף 68(ד) יהיו הורה הילד או מי שמקבל קצבת ילדים בערו והמדינה."

239. (א) תחילתה של פסקה (2) ברישה של ההגדרה "הסכום הבסיסי", כנוסחה בסעיף 238(א)(1) לחוק זה, ביום י"ט בתמוז התש"ע (1 ביולי 2010), והיא תחול על גמלה המשתלמת בעד היום האמור ואילך.

(ב) תחילתה של פסקה (2א) ברישה של ההגדרה "הסכום הבסיסי", כנוסחה בסעיף 238(א)(1)(2) לחוק זה, ביום ט' בניסן התשע"ב (1 באפריל 2012), והיא תחול על גמלה המשתלמת בעד היום האמור ואילך.

(ג) תחילתה של פסקה (2) בסיפה של ההגדרה "הסכום הבסיסי", כנוסחה בסעיף 238(ב)(1) לחוק זה, ביום י"א באב התש"ע (1 ביולי 2010), והיא תחול על גמלה המשתלמת בעד היום האמור ואילך.

(ד) תחילתה של פסקה (3) בסיפה של ההגדרה "הסכום הבסיסי", כנוסחה בסעיף 238(ב)(2) לחוק זה, ביום י"ח בטבת התשע"ג (31 בדצמבר 2012), והיא תחול על גמלה המשתלמת בעד היום האמור ואילך.

(ה) תחילתו של סעיף 68 לחוק הביטוח הלאומי כנוסחו בסעיף 238 לחוק זה יהיה כאמור בפסקאות (1) עד (3) –

(1) סעיפים קטנים (א), (ב) ו-(ג) – ביום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009);

(2) סעיף קטן (ד) רישה ופסקה (1) שבו, סעיפים קטנים (ה) ו-(ט), סעיף קטן (י) רישה ופסקה (1) שבו, סעיף קטן (יא) לעניין הודעות של משרד הבריאות למוסד ולהורה הילד כאמור ברישה של סעיף קטן (ד) בפסקה (1) שבו וברישה של סעיף קטן (י) בפסקה (1) שבו, סעיף קטן (יב), סעיף קטן (יד) לעניין ערעור על החלטה של עובד משרד הבריאות, וסעיף קטן (טו) לעניין הפחתת קצבת הילדים לילד שהוא עולה חדש או תושב חוזר – ביום כ"ב באלול התש"ע (1 בספטמבר 2010), הוראות פסקה זו יחולו גם על חיסונים שהמועד לנתינתם חל שישה חודשים לפני היום האמור, ובלבד שארבעה חודשים לאחר המועד שבו היה על הילד לקבל את החיסון נשלחה הודעה כאמור בסעיף קטן (ה); לא הושלמה הקמתו של מאגר;

תיקון חוק הביטוח הלאומי – תחילה ותחולה

מידע ממוחשב לפי הוראות סעיף 65ב לפקודת בריאות העם, כנוסחו בסעיף 245 לחוק זה, רשאי שר הבריאות לקבוע, בצו, יום תחילה מאוחר יותר ובלבד שלא יהיה מאוחר מיום כ"ה באדר א' התשע"א (1 במרס 2011);

(3) סעיף קטן (ד) רישתה ופסקאות (2) ו-(3) שבו, סעיפים קטנים (ו) ו-(ז), סעיף קטן (י) רישתה ופסקאות (2) ו-(3) שבו, סעיף קטן (יא) לענין הודעות של משרד החינוך למוסד ולהורה הילד כאמור ברישתה של סעיף קטן (ד) בפסקאות (2) ו-(3) שבו וברישתה של סעיף קטן (י) בפסקאות (2) ו-(3) שבו, סעיף קטן (יג), סעיף קטן (יד) לענין ערעור על החלטה של עובד משרד החינוך, וסעיף קטן (טו) לענין הפחתת קצבת הילדים לילד שהוא עולה חדש או תושב חוזר – ביום ב' באלול התשע"א (1 בספטמבר 2011); לא הושלמה הקמתו של מאגר מידע ממוחשב לפי הוראות סעיף 112 לחוק לימוד חובה, כנוסחו בסעיף 243 לחוק זה, רשאי שר החינוך לקבוע, בצו, לגבי ילדים הלומדים במוסד חינוך שמספק חינוך גן ילדים, כמשמעותם בחוק לימוד חובה, יום תחילה מאוחר יותר ובלבד שלא יהיה מאוחר מיום י"ד באלול התשע"ב (1 בספטמבר 2012).

(ו) שר החינוך יתקין תקנות לפי סעיפים קטנים (ד) (2) ו-(3) ו-(ח), שבסעיף 68 לחוק הביטוח הלאומי כנוסחו בסעיף 238 לחוק זה, עד יום כ"א באב התש"ע (1 באוגוסט 2010); כל עוד לא הותקנו תקנות כאמור או תקנות לפי סעיף 112 לחוק לימוד חובה בעבור כלל מוסדות החינוך, כנוסחו בסעיף 243 לחוק זה, לא יוחלו הוראות סעיף 68 לחוק הביטוח הלאומי לענין הפחתת קצבת הילדים בשל היעדרות ממוסד חינוך או אי רישום במוסד חינוך.

(ז) תחילתו של סעיף 69 לחוק הביטוח הלאומי, כנוסחו בסעיף 238(3) לחוק זה, ביום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009).

(ח) תחילתו של סעיף 338 לחוק הביטוח הלאומי, כנוסחו בסעיף 238(4) לחוק זה ביום ב' באלול התשע"א (1 בספטמבר 2011).

(ט) תחילתו של סעיף 384 לחוק הביטוח הלאומי, כנוסחו בסעיף 238(4) לחוק זה כ"ב באלול התש"ע (1 בספטמבר 2010) ואם קבע שר הבריאות מועד מאוחר יותר לפי הוראות סעיף קטן (ה) (2) סיפה – במועד שקבע.

(י) תחילתו של 392(ב) לחוק הביטוח הלאומי, כנוסחו בסעיף 238(5) לחוק זה, ביום כ"ב באלול התש"ע (1 בספטמבר 2010).

240. בתקופה שמיום כ"ב באלול התש"ע (1 בספטמבר 2010) עד יום כ"ח בסיוון התשע"א (30 ביוני 2011) יקראו את סעיף 68(ט) בחוק הביטוח הלאומי, כנוסחו בסעיף 238(2)(ד) (ט) כך –

"(ט) התקיים בילד שמניין הילדים במשפחתו עולה על שניים האמור בסעיף קטן (ד), תופחת להורה קצבת הילדים לחודש המשתלמת בעדו בסכום של 100 שקלים חדשים (להלן – סכום ההפחתה), ואולם סכום ההפחתה לא יעלה על אלה:

(1) לגבי הורה שמניין ילדיו הוא שלושה – 100 שקלים חדשים;

(2) לגבי הורה שמניין ילדיו עולה על שלושה – 200 שקלים חדשים."

241. בתקופה שמיום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009) עד יום י"ט בתמוז התש"ע (30 ביוני 2010) יקראו את חוק הביטוח הלאומי כך: בסעיף 1, בהגדרה "הסכום הבסיסי" –

חוק הביטוח
הלאומי – הוראת
מעבר לענין
הגבלת סכום
ההפחתה של
קצבת ילדים

חוק הביטוח
הלאומי – הוראת
מעבר להגדרה
"הסכום הבסיסי"
לענין קצבת
ילדים

- (א) ברישה, בפסקה (2), בסופה יבוא:
 "למעט קצבה המשתלמת בעד הילד השלישי והרביעי שבמניין ילדיו של ההורה";
- (ב) בסיפה שתחילתה במילים "הסכום הבסיסי יעודכן כמפורט להלן", בפסקה (2), בסופה יבוא:
 "לעניין כל גמלה, למעט קצבת ילדים המשתלמת לפי הוראות סימן ב' בפרק ד' בעד הילד השלישי והרביעי שבמניין ילדיו של ההורה."
242. בסעיף 1 לחוק הביטוח הלאומי, בהגדרה "הסכום הבסיסי", ברישה, בפסקה (א2), במקום – הוראות שעה לעניין הסכום הבסיסי של קצבת ילדים
- "259 שקלים חדשים" יבוא:
 (א) בעד הילד השני במשפחה –
- (1) בתקופה שמיום י"ט בתמוז התש"ע (1 ביולי 2010) עד יום כ"ח בסיוון התשע"א (30 ביוני 2011) – "195 שקלים חדשים";
- (2) בתקופה שמיום כ"ט בסיוון התשע"א (1 ביולי 2011) עד יום ח' בניסן התשע"ב (31 במרס 2012) – "252 שקלים חדשים";
- (ב) בעד הילד השלישי במשפחה –
- (1) בתקופה שמיום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009) עד יום י"ח בתמוז התש"ע (30 ביוני 2010) – "219 שקלים חדשים";
- (2) בתקופה שמיום י"ט בתמוז התש"ע (1 ביולי 2010) עד יום ח' בניסן התשע"ב (31 במרס 2012) – "252 שקלים חדשים";
- (ג) בעד הילד הרביעי במשפחה –
- בתקופה שמיום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009) עד יום ח' בניסן התשע"ב (31 במרס 2012) – "252 שקלים חדשים".
243. בחוק לימוד חובה, התש"ט-1949²²⁸ (להלן – חוק לימוד חובה) –
- (1) בסעיף 1א, בסעיף קטן (ב) –
- (א) לפני ההגדרה "מנהל מחלקת חינוך" יבוא:
 "מוסד חינוך" – מוסד חינוך מוכר, מוסד חינוך לפי סעיף 5(א) ו-(א1), וכן כל מוסד חינוך אחר שחל עליו חוק פיקוח על בתי ספר, התשכ"ט-1969²²⁹;
- (ב) במקום ההגדרה "תלמיד" יבוא:
 "תלמיד" – מי שלומד במוסד חינוך";
- (2) אחרי סעיף 12 יבוא:
- 12ד. (א) השר יקים במשרד החינוך מאגר מידע ממוחשב, לשם פיקוח על רישום ונוכחות תלמידים במוסד חינוך ולשם ביצוע הוראות סעיף 68 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 (להלן – חוק הביטוח הלאומי) ואשר יכלול פרטים אלה:

(1) שמו, מענו הידוע לאחרונה, מספר זהותו, תאריך לידתו ומינו של ילד שאינו רשום במוסד חינוך;

(2) שמו, מענו הידוע לאחרונה, מספר זהותו, תאריך לידתו ומינו של ילד שנעדר ממוסד חינוך שבו הוא רשום, ושם המוסד שבו הוא רשום;

(3) פרטים נוספים שקבע השר, בהסכמת שר המשפטים, הנדרשים לשם ביצוע הוראות סעיף 68 לחוק הביטוח הלאומי.

(ב) השר, בהסכמת שר המשפטים, יקבע כללים והוראות בדבר ניהול המאגר לרבות בדבר אופן ודרכי מסירת המידע למאגר, הדרכים לעיון בו ומחיקת מידע מן המאגר.

244. (א) מאגר מידע ממוחשב, לפי הוראות סעיף 12 בחוק לימוד חובה, כנוסחו בסעיף 243 לחוק זה, יוקם לא יאוחר מיום א' באלול התשע"א (31 באוגוסט 2011).

(ב) שר החינוך יקבע לכלל מוסדות החינוך, כללים לפי סעיף 12 לחוק לימוד חובה, כנוסחו בסעיף 243 לחוק זה, עד יום כ"א באב התש"ע (1 באוגוסט 2010).

245. בפקודת בריאות העם²³⁰, אחרי סעיף 65 יבוא:

תיקון פקודת
בריאות העם

1.65ב. (א) שר הבריאות יקים מאגר מידע ממוחשב לשם פיקוח על מתן חיסונים לילדים הניתנים בקופות החולים, בתחנות לבריאות המשפחה ובמוסדות חינוך ולשם ביצוע הוראות סעיף 68 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה – 1995 (להלן – חוק הביטוח הלאומי) אשר יכלול פרטים אלה:

"מאגר מידע
ממוחשב

(1) שם הילד, מספר זהותו, תאריך לידתו, מינו, מענו הידוע לאחרונה, סוג החיסון שקיבל, מועד החיסון ומקום קבלת החיסון;

(2) פרטים נוספים שקבע שר הבריאות, בהסכמת שר המשפטים הנדרשים לשם ביצוע הוראות סעיף 68 לחוק הביטוח הלאומי.

(ב) שר הבריאות, בהסכמת שר המשפטים יקבע הוראות בדבר ניהול המאגר לרבות בדבר אופן ודרכי מסירת המידע למאגר, הדרכים לעיון, שלא בתמורה של הורה הילד ומחיקת מידע מן המאגר.

246. מאגר מידע ממוחשב, לפי הוראות סעיף 65ב לפקודת בריאות העם, כנוסחו בסעיף 245 לחוק זה, יוקם לא יאוחר מיום כ"א באלול התש"ע (31 באוגוסט 2010); שר הבריאות רשאי לקבוע, בצו, יום תחילה מאוחר יותר ובלבד שלא יהיה מאוחר מיום כ"ה באדר א' התשע"א (1 במרס 2011).

פקודת בריאות
העם – תחילה

²³⁰ ע"ר 1065, תוס' 1, עמ' (ע) 191, (א) 239.

פרק ל"ד: שונות

תיקון חוק החברות 247. בחוק החברות, התשנ"ט-1999²³¹ –

(1) בפרק רביעי, בכותרת הפרק, במקום "ועיצום כספי" יבוא "עיצום כספי ורישום חברה כחברה מפרה";

(2) אחרי סעיף 362 יבוא:

"סימן ג': רישום חברה כחברה מפרה

רישום חברה כחברה 362א. (א) בלי לגרוע מההוראות לפי סימן ב', היה לרשם יסוד סביר להניח כי חברה או חברת חוץ לא שילמה אגרה או תשלומים אחרים שהיא חייבת בתשלומם לפי סעיף 44(6), או כי חברה פרטית או חברת חוץ הפרה חובה להגיש דין וחשבון שנתי לפי הוראות סעיפים 141 או 348, לפי העניין, רשאי הוא לרשום במרשם שהוא מנהל לגבי אותה חברה בהתאם להוראות חוק זה, כי החברה הפרה חובה כאמור (בסעיף זה – חברה מפרה).

(ב) על חברה מפרה יחולו הוראות אלה:

(1) הרשם רשאי לסרב –

(א) לרשום פעולה מהפעולות המפורטות בסעיף 40, לגבי החברה המפרה; הוראות פסקת משנה זו לא יחולו לעניין חברת חוץ;

(ב) לרשום, בהתאם להוראות פקודת החברות [נוסח חדש], התשמ"ג-1983²³², שעבוד על נכסי החברה המפרה;

ד ב ר י ה ס ב ר

(2) שינוי מטרות החברה;

(3) שינוי תקנון החברה שבעקבותיו הופכת החברה לחברה לתועלת הציבור.

הסמכות לאירישום פעולות כאמור לא תחול לעניין חברת חוץ, שכן תוקפן של פעולות אלה נקבע בהתאם לדין הזר שעל פיו התאגדה חברת החוץ.

מאחר שלכל אחת מפעולות אלה אין תוקף בלא הרישום, הרי שסירובו של הרשם לרשום את הפעולה לא יפגע במידת האמינות של המידע על אודות החברה כפי שהוא מוצג לציבור.

נוסף על כך מוצע לאפשר לרשם שלא לרשום שעבודים על נכסי חברה מפרה. אי-רישום שעבודים על נכסי החברה המפרה, יקשה עליה לקבל אשראי מגורמים שונים, כיוון שבלא רישום השעבוד לא תהא להם עדיפות על פני נושים מאוחרים. כמו כן מוצע לקבוע כי רשם המשכונות יהיה רשאי שלא לרשום משכונות לטובת חברה מפרה.

סעיף 247 כדי להגביר את האכיפה של הוראות חוק החברות, התשנ"ט-1999 (להלן – חוק החברות), שעניינן חובת תשלום אגרות ותשלומים אחרים בשל פעולות ושירותים שנותן רשם החברות (להלן – הרשם) לפי החוק האמור, מוצע להסמיך את הרשם, נוסף על הסמכות להטיל עיצומים כספיים הנתונה לו בחוק החברות בנוסחו כיום, להטיל סנקציות נוספות על חברה המפרה את החובות האמורות.

לפי המוצע, הרשם יהיה רשאי לרשום במרשם החברות המתנהל אצלו, חברה או חברת חוץ כהגדרתה בחוק החברות אשר לא שילמה אגרות או תשלומים אחרים שהיא חייבת בתשלום לפי הוראות חוק החברות, כחברה מפרה.

במקרה שבו רשם הרשם חברה כחברה מפרה, רשאי הוא לסרב לרשום לגביה פעולות כמפורט להלן (המנויות בסעיף 40 לחוק החברות), שאין להן תוקף בלא הרישום כאמור:

(1) שינוי שמה של החברה;

²³¹ ס"ח התשנ"ט, עמ' 189; התשס"ח, עמ' 813.

²³² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש התשמ"ג, עמ' 761.

(ג) לרשום חברה, שאחד מבעלי המניות בה הוא אחד מאלה:

(1) החברה המפרה;

(2) בעל שליטה בחברה המפרה; לעניין זה, "בעל שליטה" – בעל השליטה כמשמעותה בסעיף 1, לרבות מי שמחזיק בעשרים וחמישה אחוזים או יותר מהון המניות המונפק של החברה המפרה או מזכויות ההצבעה בה;

(3) דירקטור בחברה המפרה, שלא שילם עיצום כספי שהוא נדרש לשלם לפי סעיף 360 בשל הפרת החובה שבשלה נרשמה החברה כחברה מפרה;

(2) רשם המשכונות שמונה לפי חוק המשכון, התשכ"ז-1967²³³, רשאי לסרב לרשום משכון לטובת החברה המפרה.

(ג) תיקנה חברה מפרה את ההפרה שבשלה נרשמה כחברה מפרה לפי הוראות סעיף קטן (א), ימחק הרשם ממרשמי את הרישום כאמור.

248. בחוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975²³⁴, בסעיף 3, סעיפים קטנים (ג) תיקון חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים (ד) – בטלים.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 248 סעיף 3 לחוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975 (להלן – החוק) מסדיר את חלוקת האחריות בין נהגים במקרה של תאונת דרכים שבה מעורבים כמה כלי רכב. סעיף 17 לחוק מסמך את שר האוצר, בתנאים המפורטים בסעיף, לקבוע הסדרים לחלוקת נטל הפיצויים בין מבטחי רכב, בהתחשב בסוגי הרכב השונים. מכוחו של סעיף 17 האמור הותקן בשנת 2001 צו פיצויים לנפגעי תאונות דרכים (הסדרים לחלוקת נטל הפיצויים בין המבטחים). התשס"א-2001 (להלן – צו החצייה) אשר הכיר בפגיעות היחסית המאפיינת את הרכיבה על האופנוע. סעיף 2(ב) לצו החצייה החלוקה קובע מנגנון ולפיו בתאונת דרכים שבה היו מעורבים אופנוע אחד או יותר ורכב אחר אחד או יותר (להלן – תאונת דרכים מעורבת) ישלמו המבטחים של הרכב האחר למבטחים של האופנוע 50% מהפיצויים על נזקי גוף, שהמבטחים של האופנוע חייבים בתשלומם עקב התאונה (למעט חבות כלפי הולך רגל לפי סעיף 3(ב) לחוק).

בחקוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים (תיקון מס' 20), התשס"ח-2008 (להלן – תיקון 20), הוספו סעיפים קטנים (ג) ו-(ד) לסעיף 3 לחוק אשר שינו את חלוקת נטל הפיצויים בין המבטחים שנקבעה בצו החצייה, כך שהמבטח של

מוצע להטיל את הסנקציות האמורות, גם על חברה שלא הגישה את הדוח השנתי לרשם, שכן אי-עמידה בחובות הדיווח גורם לפרסום של מידע שאינו מעודכן ומביא בכך להטעיית הציבור.

כדי למנוע, ככל האפשר, מצב שבו בעלי המניות בחברה מפרה שלא ניתנים לה שירותי הרישום כאמור יקימו חברה חדשה, מוצע להסמיך את הרשם שלא לרשום חברה אם אחד מבעלי מניותיה הוא חברה מפרה, בעל שליטה בחברה מפרה, או דירקטור בחברה מפרה שלא שילם עיצום כספי שהוא נדרש לשלם בשל אותה הפרה.

הסעיף המוצע דומה להסדר החל במדינת דלוור שבארצות הברית, אשר לפיו במקרה שבו חברה אינה מקיימת את חובותיה לרשם החברות, ניתן להעבירה למצב של תרדמת (Coma). במצב של תרדמת, החברה אינה נמחקת וניתן לתבוע אותה, אך אין היא יכולה לתבוע או לעשות פעולות משפטיות אחרות. בשונה מהמצב בדלוור, הסעיף המוצע אינו מונע מחברה מפרה לבצע כל פעולה משפטית, אלא רק פעולות משפטיות שתוקפן מותנה ברישום או שעבודים שבלא רישומם לא תהא לבעליהם עדיפות על פני נושים מאוחרים, וזאת כדי שלא לפגוע בתוקפן של פעולות משפטיות שלהן השפעה על גורמים נוספים פרט לחברה עצמה.

²³³ ס"ח התשכ"ז, עמ' 48.

²³⁴ ס"ח התשל"ה, עמ' 234; התשס"ח, עמ' 610.

- תיקון חוק צער בעלי 249. בחוק צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים), התשנ"ד-1994²⁵⁵ (בפרק זה – חוק צער בעלי חיים), בסעיף 14א, סעיף קטן (ב) – בטל.
- תיקון חוק צער בעלי 250. תחילתו של סעיף 14א לחוק צער בעלי חיים, כנוסחו בסעיף 249 לחוק זה, ביום ה' בטבת תשס"ט (1 בינואר 2009).

ד ב ר י ה ס ב ר

(ג) "אירעה תאונת דרכים שבה היו מעורבים אופנוע אחד או יותר ורכב אחר אחד או יותר שאינו אופנוע, ישלמו המבטחים של הרכב האחר למבטחים של האופנוע, 75% מהפיצויים על נזקי גוף שהמבטחים של האופנוע חייבים בתשלומם עקב התאונה, למעט חבות לפי סעיף קטן (ב); המבטחים של הרכב האחר יהיו חייבים יחד ולחוד כלפי המבטחים של האופנוע, ובינם לבין עצמם יישאו בנטל החיוב בחלקים שווים; לעניין חלוקת החבות בין הנוהגים לפי סעיף קטן זה, יחולו הוראות הסיפה של סעיף קטן (ב); בסעיף קטן זה –

"אופנוע" – רכב מנועי בעל שני גלגלים המורכבים זה אחרי זה, בין אם חובר אליו רכב צדי ובין אם לאו, ולרבות קטנוע ותלת-אופנוע;

"תלת-אופנוע" – רכב מנועי הנע על שלושה גלגלים ואשר סווג ברישיונו כתלת-אופנוע או תלת-קטנוע ובלבד שמשקלו העצמי אינו עולה על 400 ק"ג.

(ד) שר האוצר, רשאי, בצו, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, לשנות את יחס חלוקת החבות כאמור ברישה של סעיף קטן (ג), ובלבד שחלפו שנתיים ממועד התחילה של הסעיף הקטן האמור.

סעיפים סעיף 14א לחוק צער בעלי חיים (הגנה על בעלי 249 ו-250 חיים), התשנ"ד-1994 (להלן – החוק), הוסף בחוק צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים) (תיקון מס' 7), התשס"ח-2008, ביום י"ד בתמוז התשס"ח (17 ביולי 2008). סעיף 14א לחוק, שעניינו צמצום ההתרבות של בעלי חיים משוטטים, קובע בסעיף קטן (א) את החובה לקבוע הוראות לעניין דרכים שבהן תפעל המדינה לצמצום ההתרבות של בעלי חיים כאמור. סעיף קטן (ב) של הסעיף האמור קובע כי לשם מימון הפעולות האמורות תקצה המדינה תקציב שנתי בסך 4.5 מיליון שקלים חדשים, אשר ייקבע בתחום פעולה נפרד בסעיף תקציב משרד החקלאות ופיתוח הכפר בחוק התקציב השנתי.

משמעות הוראות של סעיף 14א(ב) היא שבכל שנה ישוריינו לנזק זה תקציב מוגדר וקבוע מראש בלא כל התחשבות בסדר העדיפות התקציבי של הממשלה בכלל ושל משרד החקלאות ופיתוח הכפר בפרט, הנכון לאותה עת. קביעת תקציב מוגדר וקבוע כאמור, גם מונעת, בחינה לגופו של עניין לגבי הצורך הקיים בכל שנת תקציב, לשם יישום הוראות הסעיף האמור. כמו כן, אין סיבה לייחד תקציב מוגדר כאמור דווקא לנושא צמצום ההתרבות של בעלי חיים, להבדיל מנושאים רבים וחשובים לא פחות המוסדרים בחקיקה.

הנהגה בכלי הרכב האחר ישלם למבטח של האופנוע 75% מהפיצויים על נזקי גוף של רוכב האופנוע.

תיקון 20 יצר מצב בעייתי שכן גם בתאונה בין אופנוע לכלי רכב קטן, לדוגמה קלנועית, שגם הנסיעה בו מאופיינת בפגיעות גבוהה יחסית, יישא המבטח של כלי הרכב האחר הקטן ברוב הפיצויים.

בנוסף, לא קיים כל צידוק כלכלי לחלוקת הנטל בין המבטחים כפי שנקבע בתיקון 20, אשר הגדיל ב-25% את השיעור הקבוע בצו החצייה להשתתפות של המבטח את כלי הרכב האחר בנוזקיו של רוכב האופנוע. החלוקה שנקבעה בתיקון 20 יוצרת עיוות כלכלי בענף ביטוח רכב חובה, שכן ככל שהנטל שוטל על המבטח של כלי הרכב האחר המעורב בתאונה גדול יותר, פוחת הסיכון שנטל המבטח של רוכב האופנוע. יוצא אפוא שהמבטח אופנוע יישא בשיעור נמוך יותר של הסיכון אך יקבל את מלוא הפרמיה ששילם בעל פוליסת הביטוח (רוכב האופנוע).

כמו כן מעורר תיקון 20 קושי מהותי בשלב תשלום הפיצויים לנפגעים, מאחר שעל פי חלוקת הנטל הקבועה בו, במקרה של תאונת דרכים מעורבת, חברת הביטוח המבטחת את האופנוע תנהל את התביעה ותקבע את החבות כלפי המבוטח, אך החברה המבטחת את כלי הרכב האחר היא זו שתישא ברובו המכריע של התשלום. דבר זה עשוי להשפיע על התנהלות חברת הביטוח המבטחת את האופנוע, ואולי אף לתשלום מופרז לנפגעים – דבר שיביא לגידול בהוצאות של חברות הביטוח המבטחות את כלי הרכב האחרים, שיבוטא בהגדלת הנטל על כלל המבוטחים.

עוד יצוין כי בבסיסו של תיקון 20 עמדה הטענה כי יש להשוות, ככל הניתן, בין הזכויות של רוכב אופנוע ובין הזכויות של הולך רגל. ואולם בעוד שהולך הרגל לא יוצר סיכון תחבורתי הרי שרוכב האופנוע יוצר סיכון כזה. כמו כן, ברור כי לא ניתן להשוות בין הולך רגל לרוכב אופנוע מאחר שרוכב האופנוע בחר לעשות שימוש ברכב, על כל המשתמע מכך ביחס לסיכוי להיפגע, לפגוע באחר ולהוות סיכון תחבורתי.

לאור האמור, מוצע לבטל את סעיפים (ג) ו-(ד) לסעיף 3 לחוק, כך שחלוקת הנטל בין המבטחים תהא על פי הקבוע בצו החצייה, ולפיו המבטח את האופנוע יישא ב-50% מהסיכון הגלום בתאונות דרכים מעורבות ובמאה אחוזים מהסיכון הגלום בתאונות עצמיות.

וזה נוסחם של סעיפים קטנים (ג) ו-(ד) של סעיף 3 לחוק, שמוצע לבטלם:

²⁵⁵ ס"ח התשנ"ד, עמ' 56; התשס"ח, עמ' 655.

"(13) סכום שיש לשלמו למדינה לפי דין ושפקודת המסים (גבייה) חלה עליו ובלבד שמנהל המרכז, בהסכמת חשב המשרד הממשלתי הנוגע בדבר, אישר לגבותו באמצעות המרכז; הודעה על אישור המנהל כאמור תפורסם ברשומות;

(14) מס, אגרה, היטל או תשלום חובה אחר שיש לשלמו למדינה לפי דין, שסכומו נקבע בחיקוק, ושפקודת המסים (גבייה), לא חלה עליו ובלבד ששר המשפטים קבע אותו בצו, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת ומנהל המרכז, בהסכמת חשב המשרד הממשלתי הנוגע בדבר, אישר לגבותו באמצעות המרכז."

ד ב ר י ה ס ב ר

לגבייה כאמור ייעשה באמצעות המרכז לגבייה, ובכך יתייתר הצורך בהקמת יחידות אכיפה קטנות במשרדים השונים, שכן, כלל גביית החובות כלפי המדינה תרוכז במרכז לגבייה והטיפול בגבייה כאמור יתייעל.

לפסקה (13) המוצעת

מוצע לקבוע כי יהיה ניתן לגבות באמצעות המרכז לגבייה סכומים שיש לשלם למדינה ושפקודת המסים (גבייה) חלה עליהם. כדי למנוע כפילות משאבים וכן לצורכי תיאום בין משרדי הממשלה לפעילות המרכז לגבייה בקשר עם תשלומים שניתן לגבות גם באמצעות המשרד הממשלתי הרלוונטי, מוצע לקבוע שסכומים כאמור ייגבו באמצעות המרכז לגבייה רק אם מנהל המרכז לגבייה, בהסכמת חשב המשרד הממשלתי הרלוונטי, אישר לגבותו באמצעות המרכז. בנוסף, מאחר שראוי כי אישור המנהל כאמור יובא לידיעת הציבור, מוצע כי הודעה עליו, תפורסם ברשומות.

לפסקה (14) המוצעת

כדי שיהיה אפשר לגבות באמצעות המרכז לגבייה גם סכומים שפקודת המסים (גבייה) אינה חלה עליהם, מוצע כי יהיה ניתן לגבות באמצעות המרכז לגבייה גם מס, אגרה, היטל או תשלום חובה אחר, שיש לשלם למדינה ושסכומו נקבע בחיקוק, ובלבד ששר המשפטים קבע בצו, באישור ועדת חוקה חוק ומשפט של הכנסת כי יש לגבותו באמצעות המרכז. מנגנון זה מאפשר גמישות ומרחיב את השימוש במרכז לגבייה, תוך קביעת מאפיינים ברורים לסוגי התשלומים שיהיה ניתן לגבות באמצעותו, למשל שהתשלומים יהיו תשלומי חובה המשתלמים מכוח חוק. כדי למנוע כפילות בפעולות הגבייה מול חייבים שונים באמצעות המרכז ובאמצעות המשרד הממשלתי הרלוונטי ולשם הגברת היעילות בגבייה, מוצע גם, כי לאחר שייקבע בצו כי ניתן לגבות סוג תשלום חובה כאמור באמצעות המרכז, על מנהל המרכז לאשר, בהסכמת חשב המשרד הממשלתי הנוגע בדבר, כי יש לגבותו בפועל באמצעות המרכז.

מוצע על כן לבטל את סעיף 14א(ב) לחוק, ולאפשר לממשלה לקבוע את סדרי העדיפות בהוצאה התקציבית תוך מתן ביטוי לצרכים המשתנים משנה לשנה ביישום החוק, כפי שמקובל לגבי רוב החקיקה במדינת ישראל.

וזה נוסחו של סעיף 14א(ב) אשר מוצע לבטלו:

"(ב) תקציב שנתי בסך 4.5 מיליון שקלים חדשים למימון פעולות כאמור בסעיף קטן (א) ייקבע בתחום פעולה נפרד בסעיף תקציב משרד החקלאות ופיתוח הכפר בחוק התקציב השנתי; בסעיף זה, "תחום פעולה" ו"סעיף תקציב" – כהגדרתם בחוק תקציב שנתי, כמשמעותו בחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985."

סעיף 251 המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות (להלן – **כללי** המרכז לגבייה) הוקם בשנת 1995 מכוח חוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, התשנ"ה-1995 (בסעיף זה – **החוק**). המרכז לגבייה מוסמך לגבות את סוגי החובות המפורטים בהגדרה "חוב" שבחוק המשלמים לאוצר המדינה (או לקרן שהוקמה לפי חוק, באחריות משרד ממשלתי הממשלה, שלה יועדו כספי חוב ושר המשפטים קבע אותה בצו באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת). המדובר בעיקר בקנסות אורחים ומנהלים מכוח חוק, אגרות, דמי ערובה והוצאות משפט המשתלמות לבתי משפט ובתי דין, ופיצויים מכוח חוקים שונים. כדי לאפשר גבייה יעילה, הוענקו למרכז לגבייה סמכויות שונות וביניהן הסמכות לדרוש מידע מגוף ציבורי, לבצע עיקולים, לפנות לבית המשפט בבקשה למנות כונס נכסים לנכס מסוים של החייב או לעכב יציאתו של החייב מהארץ, לפרוס חוב לתשלומים, לבטל תוספות פיגורים על חוב פלילי ובהעדר הוראה מפורשת בחוק, לפעול בהתאם לקבוע בפקודת המסים (גבייה).

אולם יש חובות נוספים המגיעים למדינה, שאינם נכללים בהגדרת "חוב" שבחוק (בעיקר אגרות, תמלוגים והיטלים), שלשם גבייתם נדרשת הקמה של מנגנון מקצועי וייחודי לשם אכיפה וגבייה. ניסיון השנים מלמד כי במקרים רבים לא הוקמו יחידות מקצועיות כנדרש וגביית החובות כאמור נפגעה. על כן מוצע כי גם הטיפול בחובות

²⁵⁶ ס"ח התשנ"ה, עמ' 170; התשס"ח, עמ' 784.

252. בפקודת החברות [נוסח חדש], התשמ"ג-1983²³⁷ (בפרק זה – פקודת החברות), בסעיף 354(א)(1)(א), במקום הסכום הנקוב בו יבוא "21,000 שקלים חדשים". תיקון פקודת החברות – תחולה
253. סעיף 354(א)(1)(א) לפקודת החברות, כנוסחו בסעיף 252 לחוק זה, יחול על חברה שניתן לגביה צו פירוק ביום תחילתו של חוק זה ואילך. תיקון פקודת החברות – תחולה
254. בפקודת פשיטת הרגל [נוסח חדש], התש"ם-1980²³⁸ (בפרק זה – פקודת פשיטת הרגל), בסעיף 78(1)(א), במקום הסכום הנקוב בו יבוא "21,000 שקלים חדשים". תיקון פקודת פשיטת הרגל
255. סעיף 78(1)(א) לפקודת פשיטת הרגל, כנוסחו בסעיף 254 לחוק זה, יחול על חייב שניתן לגביו צו כינוס ביום תחילתו של חוק זה ואילך. תיקון פקודת פשיטת הרגל – תחולה
256. בחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975²³⁹, אחרי סעיף 18 יבוא:
18. (א) השרים יעבירו לבדיקת הוועדה לבדיקת מינויים, את עניינו של המועמד לכהונת דירקטור מקרב עובדי החברה אשר נקבע מקרב הנציגים הנבחרים לפי סעיף 17(ג)(3) (בסעיף זה – המועמד מקרב העובדים), בתוך 60 ימים ממועד קבלת כל המידע הנדרש.
- (ב) אישרה הוועדה לבדיקת מינויים את המועמדות לפי סעיף קטן (א), יקבלו השרים החלטה לפי סעיף 18 בתוך 30 ימים ממועד מתן האישור כאמור או ממועד קבלת המידע הנדרש, לפי המאוחר, אלא אם כן מצאו, בתוך תקופת 30 הימים כאמור, כי אין למנות את המועמד מקרב העובדים.
- (ג) לא אישרה הוועדה לבדיקת מינויים את המועמדות כאמור, או מצאו השרים כי אין למנות את המועמד מטעם אחר, יביאו לפני הוועדה לבדיקת מינויים את עניינו של

ד ב ר י ה ס ב ר

- סעיפים** סעיף 354 לפקודת החברות [נוסח חדש],
252 עד 255 התשמ"ג-1983, וסעיף 78 לפקודת פשיטת הרגל [נוסח חדש], התש"ם-1980, קובעים את החובות שיש להם דין קדימה במקרה של פירוק או פשיטת רגל. על פי אותם סעיפים, שכן העבודה כמשמעותו בחוק הגנת השכר, התשי"ח-1958, שמגיע לעובד בעד התקופה שלפני פשיטת רגל של חייב או פירוקה של חברה, הוא בגדר חוב שיש לו דין קדימה והוא הראשון בסדר העדיפויות של חובות שיש להם דין קדימה. כדי לשמור על זכויות עובדים במקרה של פירוק חברה ופשיטת רגל של חייב, בפרט בתקופה של משבר כלכלי, מוצע להעלות את תקרת שכר העבודה שיש לו דין קדימה ולהעמידה על 21,000 שקלים חדשים הן לעניין פקודת החברות והן לעניין פקודת פשיטת רגל.
- מוצע לקבוע כי התיקון המוצע יחול על חברה שניתן לגביה צו פירוק או חייב שניתן לגביו צו כינוס נכסים ביום 1 באוגוסט 2009 ואילך.
- 256 סעיף מינוי דירקטורים מקרב העובדים מוסדר היום בחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975 (להלן – חוק החברות הממשלתיות). בפרק ב' שבו, ובתקנות החברות הממשלתיות (כללים לקביעת נציג נבחר מקרב עובדי החברה כדירקטור), התשל"ז-1977.
- מוצע לייעל את ההליכים למינוי דירקטורים מקרב העובדים בחברות הממשלתיות ולתקן את חוק החברות הממשלתיות כך שייקבעו בו הוראות ולפיהן יהיה על השרים, המוסמכים למנות דירקטורים בחברות הממשלתיות, לפעול כמפורט להלן:
- (1) להביא לבחינת הוועדה לבדיקת מינויים את עניינו של המועמד אשר נקבע מקרב הנציגים הנבחרים לפי חוק החברות הממשלתיות, בתוך פרק זמן שלא יעלה על 60 ימים מהמועד שבו התקבל כל המידע הנדרש לצורך הבאת אותה מועמדות לאישור בידי הוועדה לבדיקת מינויים (סעיף 18(א) המוצע);

²³⁷ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 37, עמ' 761; התשס"ז, עמ' 453.

²³⁸ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 34, עמ' 639; התשס"ט, עמ' 65.

²³⁹ ס"ח התשל"ה, עמ' 132; התשס"ח, עמ' 804.

מועמד אחר מקרב העובדים בתוך 30 ימים ממועד החלת
הוועדה כאמור או ממועד קבלת המידע הנדרש, לפי
המאחר.

(ד) בסעיף זה –

”מועד קבלת המידע הנדרש” – המועד שבו יתקבל בידי
השרים והרשות כל מידע הנדרש, לרבות מהנציגים
הנבחרים, מהחברה או מארגון העובדים היציג, לצורך
הבאת עניינו של המועמד לבדיקת הוועדה לבדיקת
מינויים או לצורך השלמת המינוי לפי סעיף 18, לפי
העניין;

”ארגון העובדים היציג”, נציג נבחר – כמשמעותם בתקנות
החברות הממשלתיות (כללים לקביעת נציג נבחר מקרב
עובדי החברה כדירקטור), התשל”ז-1977²⁴⁰.

257. בחוק קליטת חיילים משוחררים, התשנ”ד-1994²⁴¹ (להלן – חוק קליטת חיילים משוחררים), בסעיף 7(ג), הסיפה המתחילה במילים ”סכום שלא נוצל” – תימחק.
258. על אף הוראות סעיף 7(ב) ו-7(ג) לחוק קליטת חיילים משוחררים, בתקציב המדינה המתייחס לשנת הכספים 2009 יתוקצב לקרן לסיוע נוסף הסכום המחושב לפי הסעיף האמור בניכוי 35 מיליון שקלים חדשים.
- חוק קליטת חיילים משוחררים – תיקון חוק קליטת חיילים משוחררים – הוראת שעה

ד ב ר י ה ס ב ר

נקבע כי בתקציב המדינה, יתוקצב מדי שנה, לקרן לסיוע נוסף סכום של 80 מיליון שקלים חדשים. סכום זה יעודכן אחת לשנה לפי שיעור עליית המדד בשנה שחלפה וייוסף אליו סכום שלא נוצל בשנת כספים שקדמה לאותה שנה.

בשנים האחרונות ניצול תקציב הקרן לסיוע נוסף עמד בממוצע על כ-45%, זאת לאור ירידה בהיקף הבקשות לקרן. כך למשל, בתקציב המדינה לשנת 2006 תוקצב תקציב של כ-142 מיליון שקלים חדשים (כולל סכומים שלא נוצלו בשנת הכספים 2005) ונוצל רק סכום של כ-64 מיליון ש”ח. בשנת 2007 תוקצב באופן דומה סכום של 169 מיליון ש”ח ונוצל מתוכו סכום של 75 מיליון ש”ח. בשנת התקציב 2008 תוקצב באופן דומה סכום של כ-135 מיליון ש”ח ונוצל סכום של 94 מיליון ש”ח.

לנוכח האמור לעיל, בשים לב להיקפי תקציב הקרן וניצול התקציב כאמור, ומאחר שככלל תקציב המדינה מנוהל על בסיס שנתי בלא העברת עודפים בין שנות כספים, מוצע לבטל משנת הכספים 2009 ואילך את העברת הסכומים שלא נוצלו בשנת כספים פלונית לשנה שאחריה.

עוד מוצע לקבוע כי בתקציב המדינה המתייחס לשנת הכספים 2009 יופחת באופן חריגותי תקציב הקרן לסיוע נוסף בסכום של 35 מיליון ש”ח, מהעודפים שנצברו עד לשנת הכספים האמורה. בהתאם לכך, אמור תקציב הקרן לשנת הכספים 2009 לעמוד על סכום של 95 מיליון ש”ח.

(2) למסור למועמד ולחברה את כתב המינוי לכהונה כדירקטור, בתוך פרק זמן שלא יעלה על 30 ימים ממועד קבלת אישור הוועדה לבדיקת מינויים או ממועד קבלת המידע הנדרש לצורך השלמת המינוי, לפי המאחר (סעיף 108(ב) המוצע), או אם לא אישרה הוועדה לבדיקת מינויים את המועמד כאמור או אם השרים מצאו כי אין למנות את המועמד מטעם אחר – להביא לפני הוועדה לבדיקת מינויים עניינו של מועמד אחר מקרב הנציגים הנבחרים (סעיף 108(ג) המוצע).

סעיפים בחוק קליטת חיילים משוחררים, התשנ”ד-1994 257 ו-258 (להלן – חוק קליטת חיילים משוחררים), הוקמה הקרן לקליטת החייל המשוחרר (להלן – הקרן). בהתאם להוראות חוק קליטת חיילים משוחררים וכא מי ששירת שירות סדיר בצבא הגנה לישראל, במשמר הגבול, ביחידות אחרות במשטרת ישראל או בשירות מוכר לפי פרק ג’ לחוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ”ו-1986, ולפי סעיף 34 לחוק האמור וכן שירות לאומי, לכמה הטבות כלכליות, וביניהן: מענק שחרור ופיקדון אישי שניתן לממשו בהתאם למטרות ולתנאים שנקבעו לפי החוק האמור.

בסעיף 7 לחוק קליטת חיילים משוחררים נקבע כי במסגרת הקרן תהיה קרן לסיוע נוסף, שתשמש למתן סיוע לחיילים משוחררים המבקשים סיוע מעבר לפיקדון למטרות של לימודים במכינה קדם-אקדמית, דמי קיום ללומדים כאמור ולימודים במוסד להכשרה מקצועית. עוד

²⁴⁰ ק”ת התשל”ז, עמ’ 1992; התשמ”ו, עמ’ 722.

²⁴¹ ס”ח התשנ”ד, עמ’ 132; התשס”ט, עמ’ 88.

ביטול חוק הצבת מכשירי החייאה במקומות ציבוריים, התשס"ח-2008²⁴² – בטל. מכשירי החייאה במקומות ציבוריים

259. חוק הצבת מכשירי החייאה במקומות ציבוריים, התשס"ח-2008²⁴² – בטל.

תיקון חוק בתי המשפט

260. בחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984²⁴³, אחרי סעיף 78 יבוא:

78א. "העברת הליכים למקום אחר לאיוון עומס הדיונים מנהל בתי המשפט, ככל שיוסמך לכך בידי נשיא בית המשפט העליון, באישור שר המשפטים, רשאי להעביר כמות מסוימת של הליכים שהוגשו לבית משפט מסוים, ואשר טרם החל הדיון בהם, לבית משפט אחר או לבתי משפט אחרים של אותה דרגה, באותו אזור שיפוט או באזור שיפוט אחר, כדי ליצור איוון בחלוקת עומס הדיונים בין בתי המשפט; מנהל בתי המשפט יפרסם הודעה ברשומות בדבר העברת הליכים כאמור."

תיקון חוק הפחתת הגירעון והגבלת ההוצאה התקציבית

261. בחוק הפחתת הגירעון והגבלת ההוצאה התקציבית, התשנ"ב-1992²⁴⁴ (להלן – חוק הפחתת הגירעון) –

ד ב ר י ה ס ב ר

כדי ליצור איוון בחלוקת עומס הדיונים בין בתי המשפט. מטעמים של שקיפות מוצע כי מנהל בתי המשפט יפרסם הודעה ברשומות בדבר העברת תיקים כאמור.

סעיף 261 חוקי-סוד: משק המדינה, קובע כי תקציב המדינה כללי ייקבע מדי שנה בחוק, בידי הממשלה באישור הכנסת. חוק התקציב השנתי קובע את סך התקציב שהממשלה רשאית להוציא באותה שנה, וכן את חלוקתו לחלקים, לסעיפי תקציב, לתחומי פעולה ולתכניות. הממשלה רשאית להוציא בשנת תקציב את הסכום הנקוב בחוק התקציב לאותה שנה בכל סעיף תקציב, תחום פעולה ותכנית, ובסך הכל את הסכום הכולל הנקוב בחוק התקציב.

תקציב המדינה קובע את סדרי העדיפויות של הממשלה בהוצאה התקציבית, ומבטיח כי ההוצאה התקציבית תיעשה בצורה מרוסנת, מתוך ראייה של כלל צורכי המשק למול כלל האמצעים שבידי הממשלה. חוק הפחתת הגירעון והגבלת ההוצאה התקציבית, התשנ"ב-1992 (להלן – חוק הפחתת הגירעון), קובע את תקרת התקציב הכולל של הממשלה, בין השאר, כך שהגירעון בתקציב לא יעלה בשנות התקציב 2009 ואילך על 1% מהתוצר המקומי הגולמי, והיקף ההוצאה הכולל לא יעלה על 1.7% ביחס לסכום ההוצאה הממשלתית בשנת התקציב הקודמת.

המשבר הכלכלי העולמי הביא להאטה בפעילות במשק במחצית השניה של 2008, וכתוצאה מכך לירידה ניכרת בהכנסות המדינה ממסים. בעקבות כך, נרשם שינוי במגמה והגירעון התקציבי בשנת 2008 הסתכם ל-2.1 אחוזי תוצר. המשבר הכלכלי העולמי כאמור צפוי להביא לעלייה נוספת בגירעון התקציבי גם בשנים 2009 ו-2010, ומחייב מדיניות כלכלית נחושה וברורה שתמנע גידול בלתי מבוקר של הגירעון התקציבי בשנים הקרובות.

סעיף 259 חוק הצבת מכשירי החייאה במקומות ציבוריים, התשס"ח-2008, קובע כי מחזיק מקום ציבורי, כהגדרתו בחוק האמור, יציב במקום הציבורי, במקום מרכזי ונגיש בו, מכשירי החייאה אחד לפחות, וידאג לתקינותו.

נוכח העלויות הניכרות של הפעלת החוק האמור מוצע לבטלו.

נוסח חוק הצבת מכשירי החייאה במקומות ציבוריים, התשס"ח-2008, מובא בנספח לדברי ההסבר.

סעיף 260 כיום, אין חלוקה אחידה בעומס הדיונים בין בתי המשפט שונים. על פי סעיף 78 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, עניין שהובא או שיש להביאו לפני בית משפט מחוזי או בית משפט שלום במקום אחד, רשאי נשיא בית המשפט העליון או המשנה לנשיא להורות שיהיה נידון בבית משפט של אותה דרגה במקום אחר, ובלבד שלא תינתן הוראה כאמור לאחר התחלת הדיון אלא בהסכמת השופט שהחל לדון בו. אין בסעיף זה כדי לטפל בבעיית העומס בבתי המשפט והוא מתייחס להעברת תיק פרטנית.

זכות פיתוח המערכת הממוחשבת "נט המשפט" והתקנתה בבתי המשפט, ניתן לבצע ניתוחים סטטיסטיים שונים בזמן אמת, הכוללים את התפלגות התיקים בבתי משפט שונים בארץ, העומס בבתי המשפט, משך זמן הניהול של התיק ועוד. כדי ליעיל את המערכת המשפטית, ובהתאם להמלצות הוועדה לבחינת דרכי ייעול ההליכים המשפטיים בראשות כבוד השופטת רות רונן, מוצע לקבוע כי מנהל בתי המשפט, ככל שיוסמך לכך בידי נשיא בית המשפט העליון, באישור שר המשפטים, יהיה רשאי להעביר כמות מסוימת של תיקים שהוגשו לבית משפט מסוים, ואשר טרם החל הדיון בהם, לבית משפט אחר או לבתי משפט אחרים של אותה דרגה, באותו אזור שיפוט או באזור שיפוט אחר,

²⁴² ס"ח התשס"ח, עמ' 680.

²⁴³ ס"ח התשמ"ד, עמ' 198; התשס"ט, עמ' 115.

²⁴⁴ ס"ח התשנ"ב, עמ' 45; התשס"ח, עמ' 121.

(1) בסעיף 5, במקום פסקה (4) יבוא:

- "(4) בשנת הכספים 2009 – באופן שלא יעלה על 6%;
(5) בשנת הכספים 2010 – באופן שלא יעלה על 5.5%;
(6) בשנת התקציב 2011 – באופן שלא יעלה על 3%;
(7) בשנת התקציב 2012 – באופן שלא יעלה על 2%;
(8) בשנת התקציב 2013 – באופן שלא יעלה על 1.5%;
(9) בשנות התקציב 2014 ואילך – באופן שמדי שנה לא יעלה על 0.1%";

(2) אחרי סעיף 8 יבוא:

"הוראת שעה לשנים 2009 ו-2010 – מימון ההוצאות הנובעות מהמשבר העולמי
(א) על אף הוראות סעיף 6א, נוכח השפעת המשבר העולמי על המשק הישראלי, בכל אחת משנות הכספים 2009 ו-2010, רשאית הממשלה להגדיל את סכום ההוצאה הממשלתית, בשיעור נוסף על השיעור האמור בסעיף 6א שלא יעלה על 1.35% ביחס לסכום ההוצאה הממשלתית בשנת הכספים 2008, המחושב לפי סעיף 6א.

(ב) הגידול בסכום ההוצאה הממשלתית כאמור בסעיף זה, לא יובא בחשבון כחלק מסכום ההוצאה הממשלתית בשנים 2009 ו-2010 לצורך חישוב סכום ההוצאה הממשלתית לפי סעיף 6א בשנים הבאות."

262. בחוק לימוד חובה (תיקון מס' 16), התשמ"ד-1984²⁴⁵, בסעיף 2, המילים "במשך עשר שנים החל משנת הלימודים התש"ס" – יימחקו, ובמקום "התש"ט" יבוא "התשע"ט".

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (1)

2009 ו-2010, שלפיה תהא הממשלה רשאית להגדיל את סכום ההוצאה הממשלתית בכל אחת משנים אלה, בשיעור נוסף על השיעור האמור בסעיף 6א שלא יעלה על 1.35% ביחס לסכום ההוצאה הממשלתית בשנת כספים 2008, המחושב לפי סעיף 6א.

עוד מוצע להבהיר כי הגידול בסכום ההוצאה הממשלתית כאמור, לא יובא בחשבון כחלק מסכום ההוצאה הממשלתית בשנים 2009 ו-2010 לצורך חישוב סכום ההוצאה הממשלתית לפי סעיף 6א לחוק הפחתת הגירעון בשנים הבאות, שכן מדובר בתוספת להוצאה הממשלתית המותרת ועל כן תוספת זו אינה נלקחת בחשבון בחישוב ההוצאה הממשלתית "הרגילה" במהלך השנים הבאות.

סעיף 262 בחוק לימוד חובה (תיקון מס' 16), התשמ"ד-1984 (להלן – תיקון מס' 16), תוקן חוק לימוד חובה, התש"ט-1949 (להלן – חוק לימוד חובה), ובו נקבע כי החלת חוק לימוד חובה על ילדים בגילאי 3 עד 4 תיעשה בהדרגה ובשיעורים שווים, ככל האפשר, במשך שש שנים, החל משנת הלימודים התשמ"ו, על פי צווים שייתן שר החינוך בהתייעצות עם ועדת החינוך והתרבות של הכנסת, ובלבד שהחלת חוק לימוד חובה תסתיים לא יאוחר מראשית שנת הלימודים התשנ"ב.

בהתאם לאמור בחלק הכללי לעיל וכדי לאפשר לממשלה לבצע את פעילותה השוטפת בלא לחרוג מהיקף התקציב המאושר באופן העומד בהוראות חוק הפחתת הגירעון, מוצע לתקן את סעיף 5 לחוק האמור הקובע את שיעור הגירעון המרבי שמותר לממשלה לקבוע בשנים הקרובות, כך שביחס לשנת הכספים 2009 יתאפשר גירעון בשיעור שלא יעלה על 6%, במקום שיעור של 1% כאמור בחוק כיום, ובשנים הבאות יופחת בהדרגה שיעור הגירעון שמותר לממשלה לקבוע, עד שבשנת 2014 ישוב השיעור המרבי המותר לעמוד על 1%.

לפסקה (2)

סעיף 6א לחוק הפחתת הגירעון קובע כי סכום ההוצאה הממשלתית בכל אחת משנות התקציב 2007 ואילך, לא יעלה בשיעור העולה על 1.7% ביחס לסכום ההוצאה הממשלתית בשנה שקדמה לה, כשהוא צמוד למדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ובלבד שסכום ההוצאה כאמור לא יגרום לחריגה משיעור הגירעון שנקבע לאותה שנה לפי הוראות החוק האמור.

נוכח השפעת המשבר העולמי על המשק הישראלי כמוזכר לעיל, מוצע לקבוע הוראת שעה לשנות הכספים

²⁴⁵ ס"ח התשמ"ה, עמ' 160; התשנ"ט, עמ' 65.

(1) בסעיף 1, אחרי ההגדרה "השר" יבוא:

"התכנית" – תכנית "אופק חדש", כפי שנקבעה בהסכם הקיבוצי בין מדינת ישראל לבין הסתדרות המורים בישראל מיום כ"ח בכסלו התשס"ט (25 בדצמבר 2008), למעט בגני חובה";

(2) בסעיף 3 –

(א) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב1) על אף האמור בסעיף קטן (ב), במוסדות חינוך שבהם מופעלת התכנית, יום חינוך ארוך יהיה כלהלן:

(1) ארבעה ימים בשבוע – שבע שעות לימוד לפחות;

(2) באחד מימי אמצע השבוע – חמש שעות לימוד לכל היותר;

(3) ביום שישי בשבוע – ארבע שעות לימוד לכל היותר";

ד ב ר י ה ס ב ר

החוק המוצע דוחה את השלמת החלתו של חוק לימוד חובה על ילדים בגיל 3 עד 4 משנת הלימודים התשס"ט לשנת הלימודים התשע"ט.

סעיף 263 סעיף 3 לחוק יום חינוך ארוך ולימודי העשרה, התשנ"ז-1997 (להלן – חוק יום חינוך ארוך), קובע כי במוסדות חינוך שמונהג בהם יום חינוך ארוך יילמדו שמונה שעות לימוד לפחות במשך ארבעה ימים בשבוע, חמש שעות לימוד לכל היותר באחד מימי אמצע השבוע וארבע שעות לימוד לכל היותר ביום שישי. עוד קובע החוק האמור, כי שר החינוך רשאי לקבוע, באישור ועדת החינוך והתרבות של הכנסת, לגבי סוגים של מוסדות חינוך או כיתות לימוד, מספר אחר של שעות הלימוד בכל אחד מימי השבוע, ובכלבד ששן שעות הלימוד בשבוע לא יפחת מ־41 שעות.

במסגרת תכנית "אופק חדש", כפי שנקבעה בהסכם הקיבוצי שבין מדינת ישראל לבין הסתדרות המורים בישראל מיום כ"ח בכסלו התשס"ט (25 בדצמבר 2008), (להלן – רפורמת "אופק חדש"), נקבעו שעות לימוד שבהן נערכים הלימודים בקבוצות קטנות של עד 5 חמישה תלמידים לכל היותר (להלן – שעות לימוד פרטניות). עוד נקבע במסגרת רפורמת "אופק חדש", כי שעות ההוראה, לרבות שעות הלימוד הפרטניות ושעות השהייה, של מורים המועסקים בתנאים הקבועים ברפורמת "אופק חדש" לא יעלו על 8.5 שעות בימי אמצע השבוע. יחד עם זאת, לפי הנחיות משרד החינוך יש לקיים את שעות הלימוד הפרטניות או בסוף יום הלימודים או על ידי חלוקת הכיתה לקבוצות קטנות, כך שהלימוד במסגרת השעות הפרטניות שיינתנו יהיה בנוסף לשיעורים הפרונטליים שמתקיימים לכלל הכיתה במשותף. יצוין כי הארכת שעות הפעילות במוסד החינוך לצורך מתן השעות הפרטניות, מעבר לשמונה שעות הלימוד שאותן מחויב מוסד חינוך

ואולם השלמת החלת חוק לימוד חובה על ילדים בגילאי 3 עד 4 נדחתה פעמים מספר (לרוב במסגרת חוקי ההסדרים בשנים השונות). כך, בחוק לימוד חובה (תיקון מס' 16) (תיקון מס' 6) שחוקק בסעיף 43 בחוק להגברת הצמיחה והתעסוקה ולהשגת יעדי התקציב לשנת הכספים 1998 (תיקוני חקיקה), התשנ"ח-1998, נקבע כי החלת חוק לימוד חובה על ילדים בגילאי 3 עד 4, תושלם לא יאוחר מראשית שנת הלימודים התשס"ט.

עד כה, הוחל חוק לימוד חובה כאמור מכוח צווים שנתן שר החינוך לגבי כ־106,000 ילדים בגילאי 3 עד 4 המתגוררים ביישובים ובשכונות שקבע השר – צו לימוד חובה (החלה בגני ילדים), התשנ"ט-1999, וצו לימוד חובה (החלה בגני ילדים), התשס"א-2001.

כיום, במקומות שבהם הוחל חוק לימוד חובה, המדינה והרשות המקומית שבתחום שיפטה נמצא גן הילדים, נושאות במלוא עלות גן הילדים, ואילו הורי הילדים אינם נדרשים לשלם ולהשתתף במימונו. באזורים שבהם טרם הוחל חוק לימוד חובה, עלויות הגן נחלקות בין המדינה והרשות המקומית המשתתפות באופן חלקי במימון עלות גן הילדים, לבין הורי הילדים, המשתתפים במימון העלות בהתאם לגובה ההכנסה לנפש של המשפחה.

ואולם החלת חוק לימוד חובה השנה, על כלל הילדים במדינה בגילאי 3 עד 4, כמתחייב מתיקון מס' 16, דורשת תוספת תקציב ניכרת העומדת על קרוב למיליארד שקלים חדשים לבסיס תקציב משרד החינוך. לפיכך, כדי לעמוד במסגרת התקציב לשנת 2009 (התשס"ט), מוצע לדחות את השלמת תהליך ההחלה ההדרגתית של תיקון מס' 16 כך שיושלם בשנת הלימודים התשע"ט.

השפעת התיקון המוצע בסעיף 262 על זכויות ילדים:

²⁴⁶ ס"ח התשנ"ז, עמ' 204; התשס"ח, עמ' 122.

(ב) בסעיף קטן (ג), במקום "סעיף קטן (ב)" יבוא "סעיפים קטנים (ב) ו-(ב1)" ובסופו יבוא "ובמוסדות חינוך שבהם מופעלת התכנית – מ־37 שעות";

(ג) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ד) על אף הוראות סעיפים קטנים (א) עד (ג), רשאי מנהל מוסד חינוך, במקרים חריגים ובאישור המנהל הכללי של משרד החינוך, לקבוע מספר אחר של שעות הלימוד בכל יום מימי שבוע הלימודים, ובלבד שמספר שעות הלימוד בשבוע לא יפחת מ־41 שעות, ובמוסדות חינוך שבהם מופעלת התכנית – מ־37 שעות."

תיקון חוק ארוחה
יומית לתלמיד

264. בחוק ארוחה יומית לתלמיד, התשס"ה-2005²⁴⁷, בסעיף 2א –

(1) בסעיף קטן (א), אחרי "של 41 שעות לימוד לפחות" יבוא "ואם מיושמת בהם התכנית – שמתקיים בהם שבוע לימודים של 37 שעות לימוד לפחות" ואחרי "שמונה שעות לימוד לפחות" יבוא "ובמוסדות חינוך שבהם מיושמת התכנית – בימים שבהם מתקיימות במוסד החינוך שבע שעות לימוד לפחות";

ד ב ר י ה ס ב ר

סוגים של מוסדות חינוך או כיתות לימוד שבהם מונהג יום חינוך ארוך, מספר שונה של שעות לימוד בכל אחד מימי השבוע, ובלבד ששך שעות הלימוד בשבוע לא יפחת מ־41 שעות. כדי שיהיה ניתן להיענות לצרכים נקודתיים וייחודיים של מוסדות חינוך מסוימים, מוצע לקבוע כי מנהל מוסד חינוך שבו מונהג יום חינוך ארוך יהיה רשאי באישור המנהל הכללי של משרד החינוך, לקבוע מספר שונה של שעות לימוד בכל אחד מימי השבוע, ובלבד ששך שעות הלימוד בשבוע לא יפחת מ־41 שעות, או מ־37 שעות אם במוסד החינוך מופעלת רפורמת "אופק חדש".

השפעת התיקון המוצע בסעיף 263 על זכויותיהם של ילדים:

התיקון המוצע בא לאפשר את הפעלת רפורמת "אופק חדש" גם במוסדות חינוך שבהם מונהג חוק יום חינוך ארוך באופן מיטבי, קרי בלי שתידרש הוצאת תלמידים משעות ההוראה הפרונטליות הניתנות לכלל הכיתה לטובת שעות לימוד פרטניות. לשם כך, מוצע להפחית את המספר המינימלי של שעות.

סעיף 264 חוק ארוחה יומית לתלמיד, התשס"ה-2005 (להלן – חוק ארוחה יומית). קובע כי בגן חובה ובבית ספר יסודי שהוחל בהם יום חינוך ארוך, וכן בגן חובה של תאגיד רשת הגנים שליד מרכז החינוך העצמאי ובגן חובה של תאגיד רשת הגנים שליד מרכז מעיין החינוך התורני בארץ ישראל, ביישובים ובשכונות שהוחל בהם יום חינוך ארוך כאמור ושמתקיים בהם שבוע לימודים של 41 שעות לימוד לפחות, תינתן לתלמידים ארוחה יומית, וזאת בימים שבהם מתקיימות במוסד החינוך שמונה שעות לימוד לפחות.

כדי לאפשר את החלת חוק ארוחה יומית גם בבתי ספר שמונהג בהם יום חינוך ארוך ומופעלת בהם רפורמת "אופק חדש", מוצע לקבוע כי לגבי בתי ספר כאמור תינתן

כאמור לקיים בארבעה מימי אמצע השבוע, כרוכה בעלות תקציבית ניכרת.

כדי ליתן מענה לקשיים האמורים, ולאפשר את הפעלת רפורמת "אופק חדש" במוסדות חינוך שבהם מונהג חוק יום חינוך ארוך באופן מיטבי, קרי בלי שתידרש הוצאת תלמידים משעות ההוראה הפרונטליות הניתנות לכלל הכיתה לטובת שעות לימוד פרטניות, מוצע לקבוע כי במוסדות חינוך שבהם מונהג יום חינוך ארוך ומופעלת בהם רפורמת "אופק חדש", יילמדו במשך ארבעה ימים בשבוע שבע שעות לימוד לפחות, במקום שמונה שעות לימוד.

כמו כן, מוצע לקבוע, כי שר החינוך רשאי לקבוע, באישור ועדת החינוך והתרבות של הכנסת, לגבי סוגים של מוסדות חינוך או כיתות לימוד שמופעלת בהם רפורמת "אופק חדש", מספר אחר של שעות הלימוד, ובלבד ששך שעות הלימוד בשבוע לא יפחת מ־37 שעות. מוצע כי התיקון האמור לא יחול על גני הילדים, וזאת בשל העובדה שהפעלת רפורמת "אופק חדש" בגני הילדים אינו כולל הפעלת שעות פרטניות.

בנוסף מוצע לקבוע כי מנהל מוסד חינוך שבו מונהג יום חינוך ארוך, יהיה רשאי במקרים חריגים ובאישור המנהל הכללי של משרד החינוך, לקבוע מספר שונה של שעות לימוד בכל אחד מימי השבוע, ובלבד ששך שעות הלימוד בשבוע לא יפחת מ־41 שעות, או מ־37 שעות אם במוסד החינוך מופעלת רפורמת "אופק חדש", וזאת כדי שיהיה ניתן להיענות לצרכים נקודתיים וייחודיים של מוסדות מסוימים, אשר לגביהם קבע שר החינוך כאמור בסעיף 3(ג) לחוק יום חינוך ארוך, מספר שונה של שעות לימוד.

כאמור, לפי חוק יום חינוך ארוך, שר החינוך רשאי לקבוע, באישור ועדת החינוך והתרבות של הכנסת ולגבי

²⁴⁷ ס"ח התשס"ה, עמ' 70; התשס"ח, עמ' 498.

(2) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ג) בסעיף זה, "התכנית" – כהגדרתה בחוק יום חינוך ארוך ולימודי העשרה, התשנ"ז-1997."

תיקון חוק לימוד חובה (תיקון מס' 28), התשס"ז-2007²⁴⁸, בסעיף 2 – חובה (תיקון מס' 28)

(1) בפסקה (2), במקום "התשע"ג" יבוא "התשע"ג";

(2) בפסקה (4), במקום "התשע"ב" יבוא "התשע"ה".

תיקון חוק לימוד חובה (תיקון מס' 29), התשס"ז-2007²⁴⁹, בסעיף 8 – חובה (תיקון מס' 29)

(1) בסעיף קטן (א), במקום "החל בשנת הלימודים התשס"ח" יבוא "ובשיעורים שיקבע

כאמור, החל בשנת הלימודים התש"ע", במקום "התשע"ג" יבוא "התשע"ז", והסיפה החל

במילים "בשנת הלימודים התשס"ח תהא" – תימחק;

(2) בסעיף קטן (ב), במקום "התשס"ט" יבוא "התשע"א".

ד ב ר י ה ס ב ר

כ"ג באב התשס"ח (24 באוגוסט 2008) ומיום כ"ט בחשוון התשס"ט (27 בנובמבר 2008) קבעו את הפעלתה של התכנית להקטנת מספר התלמידים בכיתה, באופן הדרגתי, החל בראשית שנת הלימודים התשס"ט.

יישום רפורמת "אופק חדש" והתכנית להקטנת מספר התלמידים בכיתה צמצם את הצורך בתוספת שעות לימוד לשם הקטנת מספר התלמידים במסגרות הלימוד.

נוכח האמור, ובשל עלותו התקציבית הגבוהה של תיקון מס' 28, מוצע לדרות את מועד תחולתו של התיקון האמור, כך שההרחבה של מספר שעות הלימוד השבועיות, מ-5 שעות לימוד ל-10 שעות לימוד, במסגרת לימודים מצומצמת תידחה ביחס לכיתות א', לשנת הלימודים התשע"ג, וביחס לכיתות ב', לשנת הלימודים התשע"ה.

השפעת התיקון המוצע בסעיף 265 על זכויותיהם של ילדים:

התיקון המוצע דוחה את ההרחבה של מספר שעות הלימוד השבועיות, מ-5 שעות לימוד ל-10 שעות לימוד, שבהן ילמדו כיתות א' ו-ב' במסגרת לימודים מצומצמת, כך שבעבור כיתות א' תוחל ההרחבה בשנת הלימודים התשע"ג, במקום בשנת הלימודים התש"ע, ובעבור כיתות ב' תחול ההרחבה בשנת הלימודים התשע"ה, במקום בשנת הלימודים התשע"ב. למען הסר ספק, מובהר כי אין בתיקון המוצע כדי לפגוע בתוספת 5 שעות לימוד שבועיות, העתידה להינתן לכיתות ב' בשנת הלימודים התשע"א.

סעיף 266 חוק לימוד חובה (תיקון מס' 29), התשס"ז-2007 (להלן – תיקון מס' 29), קובע חובה לימוד בבית

ספר עד סוף כיתה י"ב. עוד, קובע החוק, בסעיף 8 שבו, כי החלת החובה האמורה תהיה הדרגתית, החל בשנת הלימודים התשס"ח ועד לשנת הלימודים התשע"ג, וכי שר החינוך יקבע בצווים, בהתייעצות עם שר התעשייה המסחר והתעסוקה, בהסכמת שר האוצר ובאישור ועדת החינוך,

לתלמידים ארוחה יומית גם אם מתקיים בהם שבוע לימודים של 37 שעות לימוד לפחות בימים שבהם מתקיימות במוסד החינוך שבע שעות לימוד לפחות.

השפעת התיקון המוצע בסעיף 264 על זכויותיהם של ילדים:

התיקון המוצע נועד לאפשר מתן ארוחה יומית לתלמידים בבתי ספר שבהם מונהג יום חינוך ארוך ושמפועלת בהם רפורמת "אופק חדש".

סעיף 265 בחוק לימוד חובה (תיקון מס' 28), התשס"ז-2007 (להלן – תיקון מס' 28), תוקן חוק לימוד חובה, התש"ט-1949 (להלן – חוק לימוד חובה), ובו נקבע כי בלימודים המתקיימים במוסד חינוך רשמי, בכיתת יסוד (כיתות א' ו-ב'), ילמדו 10 שעות לפחות מסך כל שעות הלימוד השבועיות של מיומנויות היסוד (קריאה, כתיבה וחשבון) בכיתת לימוד שבה היחס בין מספר התלמידים למורה אינו עולה על עשרים (להלן – מסגרת לימודים מצומצמת).

לתיקון האמור נקבעה תחולה הדרגתית, כך שהחל בשנת הלימודים התשס"ט, תלמידי כיתות א' ילמדו במסגרת לימודים מצומצמת 5 שעות לימוד שבועיות, לפחות, והחל בשנת הלימודים התש"ע ילמדו במסגרת זו 10 שעות לימוד שבועיות לפחות; ביחס לתלמידי כיתות ב' – החל בשנת הלימודים התשע"א, ילמדו במסגרת לימודים מצומצמת 5 שעות לימוד שבועיות לפחות, והחל בשנת הלימודים התשע"ב, ילמדו במסגרת זו 10 שעות לימוד שבועיות, לפחות.

עם זאת, בעקבות יישום רפורמת "אופק חדש" בחינוך היסודי, נוספו שעות לימוד למערכת החינוך שמטרתן העיקרית היא לאפשר לימודים בקבוצות קטנות, שבהן היחס בין מספר התלמידים למורה לא עולה על 5 (שעות פרטניות). החלטות הממשלה מס' 4016 ומס' 4275, מיום

²⁴⁸ ס"ח התשס"ז, עמ' 387.

²⁴⁹ ס"ח התשס"ז, עמ' 392, התשס"ח עמ' 121.

(1) בסעיף קטן (ג) –

(א) האמור בו יסומן כפסקה (1), ובה, אחרי "וכדי למנוע פגיעה ביכולתו לקיים את התחייבויותיו" יבוא "ובכלל זה לשם ניהול הסיכונים של התאגיד הבנקאי";

ד ב ר י ה ס ב ר

הלימודים התשע"ג לשנת הלימודים התשע"ז.

סעיף 267 נוכח התפתחות תחום ניהול הסיכונים בעולם, ולאחר תהליך בין-לאומי ממושך, פרסמה ועדת באזל לפיקוח על הבנקים, ביוני 2006, כללים חדשים בעניין מדידה של הון בתאגידים בנקאיים והקצאתו (להלן – כללי באזל 2). ועדת באזל לפיקוח על הבנקים היא ועדה של מפקחים על בנקים מ-13 מדינות, שמושבה בבנק הבין-לאומי לסליקה (The Bank of International Settlements) בבאזל שבשווייץ (להלן – ועדת באזל לפיקוח על הבנקים). ועדה זו מתווה עקרונות וסטנדרטים משותפים לפיקוח על בנקים, אשר מאמצים על ידי רשויות הפיקוח במרבית מדינות העולם, ובכלל זה בישראל. מטרת כללי באזל 2 היא לשפר את אופן ניהול הסיכונים במערכת הבנקאית העולמית.

הפיקוח על הבנקים בישראל רואה בקידום ניהול הסיכונים בבנקים יעד פיקוחי בעדיפות עליונה, והציפייה היא שהתאגידים הבנקאיים יעמדו בדרישות אלה עד סוף שנת 2009.

כללי באזל 2 מבוססים על העיקרון של ניהול סיכונים על בסיס קבוצתי. המשמעות היא, שהחשיפה לסיכונים אשראי, למשל, מצד לווה מסוים תיבחן אל מול כל הקבוצה הבנקאית ולא רק אל מול כל תאגיד בנקאי בנפרד.

לכד מכללי באזל 2, פרסמה ועדת באזל לפיקוח על הבנקים כללים נוספים המחייבים ניהול סיכונים על בסיס קבוצתי, כך, למשל, פורסמו באוקטובר 2004 כללים בדבר ניהול סיכוני "הכר את הלקוח" על בסיס מאוחד (consolidated KYC risk management), הקובעים כי על בנקים ליישם תהליך מובנה ומרוכז לתיאום ולהפצת המדיניות והנהלים שלהם בעניין "הכר את הלקוח", כמו גם הסדרים לשיתוף במידע בתוך הקבוצה לגבי החשבונות והפעילויות שעלולים להציב סיכון מוגבר לחברות הקבוצה הבנקאית.

אחד הכלים החשובים ביותר לשם ניהול סיכונים על בסיס קבוצתי על ידי התאגידים הבנקאיים הוא שיתוף במידע, לרבות מידע על לקוחות, בין כל מרכיבי הקבוצה הבנקאית. ההצעה מהווה איזון בין הצורך להבטיח את יציבותם של התאגידים הבנקאיים ואת יכולתם לנהל את סיכוניהם בראייה קבוצתית, מצד אחד, לבין הצורך בהגנה על פרטיותם של לקוחותיהם, מצד אחר.

לפסקה (ו)

סעיף 5 לפקודת הבנקאות, 1941 (להלן – הפקודה), שעניינו המפקח על הבנקים וסמכויותיו, מקנה בסעיף קטן (11), למפקח על הבנקים, סמכות "ליתן הוראות הנוגעות לדרכי פעולתו של תאגיד בנקאי, של נושא משרה בו ושל

התרבות והספורט של הכנסת, בעבור כל שנת לימודים, את היישובים, השכונות, מוסדות החינוך או שכבות הגיל שעליהם תחול החובה האמורה (להלן – צווים לפי תיקון מס' 29), ובלבד שבכל שנת לימודים החל בשנת הלימודים התשס"ט ועד לשנת הלימודים התשע"ג, תורחב תחולתה של החובה האמורה בשיעורים שווים. בנוסף נקבע בסעיף 8 האמור כי צווים כאמור יובאו לאישור ועדת החינוך התרבות והספורט של הכנסת, שלושה חודשים לפחות לפני תחילת כל שנת לימודים, החל מהצו לשנת הלימודים התשס"ט.

לפי סעיף 14 לחוק לימוד חובה, התש"ט-1949 (להלן – חוק לימוד חובה), על שר החינוך להיוועץ עם ועדת החינוך, כמשמעו בחוק חינוך ממלכתי, התשי"ג-1953, בטרם ישתמש בסמכות המסורה לפי החוק האמור, לרבות התקנת הצווים לפי תיקון מס' 29. מאחר שערך קודם לשנת הלימודים התשס"ט פקעה כהונתו של ועדת החינוך ומשרד החינוך נמצא בהליך למינוי ועדת חינוך חדש, לא היה ניתן לקבוע צווים לפי תיקון מס' 29, וכן ברי, שלא ניתן יהיה להביא לאישור ועדת החינוך התרבות והספורט של הכנסת את הצו לשנת הלימודים התש"ע במועד הקבוע לכך בחוק.

לפיכך, מוצע לדחות את תחילתה של החובה להתקין צווים לפי תיקון מס' 29 משנת הלימודים התשס"ח לשנת הלימודים התש"ע, וכן לקבוע כי המועד הקבוע בתיקון מס' 29 להבאת הצווים לאישור ועדת החינוך התרבות והספורט של הכנסת יחול לגבי הצווים החל בשנת הלימודים התשע"א (כלומר לא יחול לגבי הצו לשנת הלימודים התש"ע).

כדי שיהיה ניתן לממש את חובת הלימוד בבתי ספר עד סוף כיתה י"ב, נדרשים משרדי הממשלה הנוגעים לדבר והרשויות המקומיות, שעליהן הוחלה החובה האמורה, לפעול לצורך הקמה והרחבה של המערכים לטיפול בתלמידי כיתות י"א-י"ב, ובפרט בתלמידים שנפלטים ממערכת החינוך בשלבים אלה. לפיכך, ועל רקע האילוצים התקציביים העומדים לפני משרד החינוך והרשויות המקומיות האחראים על יישום החוק, מוצע לקבוע, כי החלת חובת הלימודים עד סוף כיתה י"ב, באמצעות צווים כאמור, תושלם עד שנת הלימודים התשע"ז. במקום שנת הלימודים התשע"ג, וכן כי צווים כאמור יחילו את חובת הלימוד עד סוף כיתות י"ב בהיקף שייקבע השר, במקום בשיעורים שווים בכל שנה.

השפעת התיקון המוצע בסעיף 266 על זכויותיהם של ילדים:

החוק המוצע דוחה את המועד להשלמת החלתה של חובת לימודים בבתי ספר עד סוף כיתה י"ב משנת

²⁵⁰ ע"ר 1134, תוס' 1, עמ' (ע) 69, 85 (א) ס"ח התשס"ח, עמ' 684.

"(2) (א)

בהוראת ניהול בנקאי תקין רשאי המפקח, לשם ניהול סיכוני האשראי של התאגיד הבנקאי, או של התאגיד הבנקאי וכל תאגיד הנשלט בידו (בפסקה זו – הקבוצה הבנקאית), להורות לכל תאגיד הכלול בקבוצה הבנקאית, להעביר מידע על לקוח שלו, למאגר מידע מרכזי אשר יוקם לעניין זה בקבוצה הבנקאית (בפסקה זו – המאגר); לעניין זה, "מידע" – למעט כל אחד מאלה:

(1) מידע על מצב בריאותו של לקוח;

(2) פירוט ההוצאות של הלקוח בכרטיס חיוב כהגדרתו בחוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו-1986;

(3) פרטים בדבר הלאום, המוצא והדת של לקוח.

(ב) הוראת המפקח כאמור בפסקת משנה (א) תכלול, בין השאר, הוראות לעניין אופן ניהול המאגר, מחיקת מידע מן המאגר ואבטחת המידע הכלול בו.

(ג) בכפוף להוראות לפי כל דין, לא יימסר מן המאגר מידע שהועבר אליו לפי הוראות פסקת משנה (א); ואולם רשאי המפקח בהתייעצות עם שר המשפטים, בשים לב לצורך בהגנה על פרטיות הלקוחות של תאגידים הכלולים בקבוצה הבנקאית, ובהתחשב, בין השאר, בהיקף החבות של הלקוח בקבוצה הבנקאית, לקבוע סוגי מידע שניתן למסור מן המאגר לתאגיד הכלול בקבוצה הבנקאית, לשם ניהול סיכונים כאמור בפסקת משנה (א).

ד ב ר י ה ס ב ר

מידע מרכזי בקבוצה הבנקאית שיוקם לשם כך, לצורך ההוראה כאמור, מוצע להגדיר "קבוצה בנקאית" ככוללת את התאגיד הבנקאי וכל תאגיד שנשלט על ידו. כדי להגיע לאיזון נאות בין צרכי ניהול הסיכונים של התאגיד הבנקאי לבין פרטיות הלקוחות מוצע לצמצם את המידע שיהיה ניתן להעביר למאגר מידע מרכזי כאמור, ולמעט מההגדרה "מידע" פריטי מידע רגילים במיוחד, הגם שייתכן שיש בהם כדי לתרום לניהול סיכוני האשראי של התאגיד הבנקאי והקבוצה הבנקאית, כמו מידע על מצב בריאותו של לקוח; הלאום, המוצא והדת של לקוח; כמו כן, לא תועבר רשימה פרטנית של הרכישות שביצע הלקוח בכרטיס חיוב. בהוראות אלה יתייחס המפקח, בין השאר, לאופן ניהול מאגר המידע, למחיקת מידע מן המאגר ולאבטחת המידע.

עוד מוצע להסמיך את המפקח על הבנקים, בהתייעצות עם שר המשפטים, לקבוע מהו המידע שניתן למסור ממאגר המידע המרכזי של הקבוצה הבנקאית לתאגידים הכלולים באותה קבוצה, לצורך ניהול סיכוני האשראי של התאגיד הבנקאי או הקבוצה הבנקאית. בהחלטתו כאמור, ייתן המפקח את דעתו לצורך בהגנה על פרטיות הלקוח, באופן שהמידע שיועבר כאמור יהיה

כל מי שמועסק על ידיו, והכל כדי להבטיח את ניהולו התקין ואת השמירה על עניינם של לקוחותיו, וכדי למנוע פגיעה ביכולתו לקיים את התחייבויותיו" (להלן – הוראות ניהול בנקאי תקין), והכל לאחר התייעצות עם הוועדה המייעצת לענייני בנקאות ובאישור נגיד בנק ישראל.

מכוח הוראה זו, מוציא המפקח על הבנקים מפעם לפעם הוראות ניהול בנקאי תקין, המשתרעות על כל תחומי פעילותו ופעולותיו של התאגיד הבנקאי, לרבות הוראות בדבר ניהול הסיכונים של התאגיד הבנקאי.

המגמה בעולם, כנזכר לעיל, המתבטאת, לאחרונה, בפרסום כללי באול 2, היא לחייב בנקים לנהל את סיכוניהם על בסיס קבוצתי. לצורך ניהול סיכונים כאמור, נדרשת, בין השאר, העברת מידע פרטני על לקוחות בין חברי הקבוצה הבנקאית. העברת מידע כאמור עשויה לפגוע בפרטיותם של לקוחותיו של התאגיד הבנקאי.

מוצע לתקן את סעיף 5(ג) לפקודה ולעגן בו במפורש את סמכותו של המפקח על הבנקים ליתן הוראות בעניין העברת מידע על לקוחות של תאגיד בנקאי ושל תאגיד הנשלט בידי תאגיד בנקאי, לשם ניהול סיכוני האשראי של התאגיד הבנקאי או של הקבוצה הבנקאית, למאגר

(ד) המפקח, בהסכמת שר המשפטים, רשאי להורות כמפורט להלן, בשים לב לצורך בהגנה על פרטיות הלוקחות של תאגידים הכלולים בקבוצה הבנקאית:

(1) כי מידע מסוג שיורה, על לקוחות של תאגידים הכלולים בקבוצה הבנקאית, יועבר וייאגר בדרך אחרת מהאמור בפסקת משנה (א);

(2) כי הוראות לפי סעיף זה יחולו, בשינויים המחויבים, גם לעניין העברת מידע כאמור בפסקת משנה (א) לשם ניהול סיכונים מסוג אחר מהאמור באותה פסקה:"

(2) בסעיף קטן (2ג)(1), אחרי "הוראות ניהול בנקאי תקין" יבוא "למעט הוראות כאמור הכוללות הוראות בעניין העברת מידע, כאמור בסעיף קטן (2ג)(2) ובמקום "כאמור" יבוא "ניהול בנקאי תקין".

268. תחילתו של חוק זה ביום כ"ג בתמוז התשס"ט (15 ביולי 2009), אלא אם כן נקבע בו תחילה אחרת.

ד ב ר י ה ס ב ר

הלקוח, ויגביל את סוג המידע שיועבר למידע שרלוונטי לניהול אותו סיכון.

לפסקה (2)

לאור הפגיעה האפשרית בפרטיותם של לקוחות התאגיד הכלול בקבוצה הבנקאית, מוצע כי הפטור החל על פי סעיף 5(2ג)(1) לפקודה לעניין פרסום הוראות ניהול בנקאי תקין ברשומות לא יחול לעניין הוראות ניהול בנקאי תקין הכוללות הוראות בעניין העברת מידע כאמור בסעיף קטן (2ג)(1) כנוסחו המוצע, והוראה כאמור תפורסם ברשומות.

רק מידע הנחוץ לניהול אותם סיכונים, ולא כל מידע אחר. כן, לדוגמה, אם ניתן לצורך ניהול סיכון כלשהו להסתפק במידע על לקוחות שהיקף חבותם לקבוצה הבנקאית עולה על סכום מסוים, יוגבל היקף המידע שיועבר בהתאם.

כמו כן מוצע להסמין את המפקח על הבנקים, בהסכמת שר המשפטים, לקבוע דרך אחרת להעברת המידע מזו המוצעת כאמור, קרי, העברה למאגר מידע מרכזי בקבוצה הבנקאית, וכן מוצע להסמיכו לקבוע הוראות בעניין העברת מידע על לקוח של תאגיד הכלול בקבוצה הבנקאית לשם ניהול סיכונים מסוג אחר מאשר סיכוני אשראי, כמו, למשל, ניהול סיכוני הלבנת הון. בקביעת הוראות כאמור יתחשב המפקח בצורך בהגנה על פרטיות

נספח לדברי הסבר

התוספת

(סעיף 2)

מנות חודשיות

4 החודשים הראשונים	19/240 כל חודש
4 החודשים הבאים	20/240 כל חודש
4 החודשים האחרונים	21/240 כל חודש

להלן נוסח ההוראות בחוק הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו, התש"ן-1990, כנוסחם לאחר התיקונים המוצעים בסימן ב' לפרק י"ב להצעת החוק, אשר מוצע לבטלם או להחליפם ביום י"ט בחשון התשע"ו (1 בנובמבר 2015) בהתאם להוראות סימן ג' לפרק האמור:

הגדרות

1.

"זיכיון לשידורי טלוויזיה" – זיכיון שניתן לפי חוק זה לקיום שידורי טלוויזיה;

...

"זיכיון לשידורים" – זיכיון לשידורי רדיו או זיכיון לשידורי טלוויזיה;

...

"יחידת שידור" – כמשמעותה בסעיף 54;

...

"ערוץ 2" ו"הערוץ השלישי" – כמשמעותם בסעיף 54;

...

"תקופת הזיכיון הראשונה" –

לענין ערוץ 2 – התקופה המסתיימת ביום ה' בחשון התשס"ד (31 באוקטובר 2003);

לענין הערוץ השלישי – התקופה המסתיימת בתום שמונה שנים מהיום שבו התחילו שידורים בו;

תפקיד המנהל וסמכויותיו

28. (א) המנהל אחראי לניהול השוטף של ענייני הרשות ותפקידיו, בין היתר, יהיו:

(1) להכין הצעה לחלוקת יחידות השידור בין בעלי זיכיון לשידורי טלוויזיה ולהגישא לאישור המועצה;

(2) ...

זכיון לשידורים ורישיון לשידורי רדיו ותנאיהם

33. (א) ...

(ב) המועצה רשאית לקבוע בזכיונות לשידורים או ברישיונות לשידורי רדיו תנאים, לרבות תנאים שיש לקיימם לפני שיינתנו הזכיונות או הרישיונות כאמור, וכן לקבוע הוראות והגבלות בכל ענין הנובע מהוראות חוק זה, לרבות בענינים אלה:

להלן נוסח חוק הרשויות המקומיות (העברת תשלומים מהמדינה), התשנ"ה-1995, שמוצע בפרק ה' להצעת החוק, בסעיף 13, לבטל:

חוק הרשויות המקומיות (העברת תשלומים

מהמדינה), התשנ"ה-1995

הגדרות

1. בחוק זה –

"היום הקובע" – מועד שנקבע בחוק זה לשילומו של תשלום חובה;

"הפרשי הצמדה" – תוספת לתשלום חובה לפי שיעור העליה של המדד מן המדד שפורסם סמוך לפני היום הקובע עד המדד שפורסם סמוך לפני יום שילומו של התשלום בפועל;

"מדד" – מדד המחירים לצרכן המתפרסם מטעם הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;

"פיתוח" – עבודה, רכישה או שירות;

"תשלום חובה" – כל תשלום המשולם לרשות מקומית מאת המדינה מכוח חוק או לשם ביצועו של חוק, לרבות מענק ותשלומי העברה מכוח חוק תקציב שנת.

מועדי תשלומים ומנותיהם

2. (א) תשלום חובה שלא נקבע בחיקוק מועד לתשלום, ישולם במלואו או במנות חודשיות החל בחודש שבו נקבע; לא תפחת מנה חודשית מהקבוע בתוספת עד אשר ישולם תשלום החובה במלואו.

(ב) העברת תשלום חובה כאמור בסעיף קטן (א) תיעשה עד ליום השביעי מתחילת כל חודש.

(ג) תשלום חובה שהוא תקציב או מענק לפיתוח על פי חוק תקציב, ישולם בהתאם לקצב הביצוע בפועל של הפיתוח שעבורו אושר התקציב או המענק.

(ד) העברת תשלום חובה כאמור בסעיף קטן (ג), כולו או חלק, תיעשה תוך 60 ימים מיום הגשת בקשה המוכיחה, להנחת דעתה של המדינה, את ביצוע הפיתוח, כולו או חלק.

הפרשי הצמדה

3. תשלום חובה – לרבות מנה כאמור בסעיף 2 – שלא שולם תוך חודשיים מהיום הקובע ישולם בתוספת הפרשי הצמדה.

ביצוע ותקנות

4. שר האוצר ושר הפנים ממונים על ביצוע חוק זה והם רשאים להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו.

תחילה

5. תחילתו של חוק זה ביום ט' בתמוז התשס"ט (1 ביולי 2009).

(1) ...;

(2) יחידת השידור העומדת לרשות בעל הזיכיון;

(3) ...

תקופת תוקפם של זכיון לשידורים ורישיון לשידורי רדיו

34. (א) ...

(ב) תקופת תקפו של זכיון לשידורי טלוויזיה שניתן לראשונה לכל אחת מיחידות השידור בערוץ 2, בהיקף שנקבע לראשונה לכל יחידה – תהיה שש שנים (להלן – תקופת זכיון ראשונה).

(ב1) תקופת תוקפו של זכיון לשידורי טלוויזיה בערוץ 2 שניתן לזוכה במכרו לאחר תחילתו של חוק הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו (תיקון מס' 19), התשס"ג-2003, תהיה עשר שנים; הוראות פסקה (2) של סעיף קטן (ג) יחולו לגבי זכיון כאמור בסעיף קטן זה, ואולם הליך הבדיקה לפי אותה פסקה ייערך בתום חמש השנים הראשונות של תקופת הזיכיון.

(ב2) על אף הוראות סעיף קטן (ב1), תקופת תוקפו של זכיון לשידורי טלוויזיה בערוץ 2 שניתן לזוכה במכרו אחרי יום תחילתו של חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט-2009 ולפני מועד המעבר, תהיה עד יום י"ח בחשוון התשע"ו (31 באוקטובר 2015); על זכיון כאמור לא יחולו הוראות סעיף קטן (ב1) סיפה.

(ג) (1) תקופת תוקפו של זכיון לשידורי טלוויזיה שניתן לכל אחת מיחידות השידור בערוץ השלישי תהיה שמונה שנים (בסעיף קטן זה – תקופת הזיכיון);

(2) בלי לגרוע מסמכויות המועצה לפי חוק זה, בתום ארבע השנים הראשונות של תקופת הזיכיון תקיים המועצה הליך בדיקה, שבו תבחן כיצד מילא בעל הזיכיון בתקופה האמורה אחר ההוראות לפי חוק זה, כללי המועצה ותנאי הזיכיון (בסעיף קטן זה – הוראות הדין); מצאה המועצה כי בעל הזיכיון הפר את הוראות הדין, אך חומרת ההפרה אינה מצדיקה, לדעת המועצה, ביטול הזיכיון בהתאם לסמכותה לפי סעיף 37, תורה לו, לאחר שנתנה לו הזדמנות להשמיע את טענותיו, כיצד לתקן את ההפרות ביתרת תקופת הזיכיון.

(ד) על אף הוראות סעיף קטן (ג1), תקופת תוקפו של זכיון לשידורי טלוויזיה בערוץ השלישי שניתן לזוכה במכרו אחרי יום תחילתו של חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט-2009 ולפני מועד המעבר, תהיה עד יום י"ח בחשוון התשע"ו (31 באוקטובר 2015); על זכיון כאמור לא יחולו הוראות סעיף קטן (ג2).

(ה) ...

הוראות לענין מכרז בשנת 2004 לזיכיון לשידורי טלוויזיה ומיזוג בעלי הזיכיון בערוץ 2

34. (א) הרשות תפרסם בין יום כ"ט באלול התשס"ד (15 בספטמבר 2004) ליום ט"ו בתשרי התשס"ה (30 בספטמבר 2004) מכרז, לפי הוראות חוק זה, למתן זיכיון לשידורי טלוויזיה בערוץ 2 לתקופה שתחל ביום כ"ט בתשרי התשס"ו (1 בנובמבר 2005).

(ב) הממונה כהגדרתו בחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (בסעיף זה – הממונה), יחליט עד יום כ"ו בסיון התשס"ד (15 ביוני 2004), אם מתקיימת תחרות משמעותית בין ערוץ 2 לערוץ השלישי.

(ג) לאחר קבלת החלטת הממונה, כאמור בסעיף קטן (ב), רשאית המועצה לקבוע, לאחר שהתייעצה עם הממונה, כי על אף האמור בסעיף 54(א), המכרז שתפרסם הרשות לפי סעיף זה יהיה למתן שני זיכיונות ולשתי יחידות שידור.

(ד) בעלי הזיכיונות בערוץ 2, כולם או חלקם, וכן מי שמחזיק באמצעי שליטה בהם, כולם או חלקם, רשאים, לכד או יחד עם אחרים, לצורך השתתפות במכרז לי סעיף זה, לעשות אחד מאלה:

(1) להתאחד בשני תאגידים נפרדים, שמתקיימות לגבי כל אחד מהם הוראות חוק זה לענין השתתפות במכרז;

(2) החליט הממונה כי מתקיימת תחרות משמעותית, כאמור בסעיף קטן (ב) – להתאחד בתאגיד נפרד שמתקיימות לגביו הוראות חוק זה לענין השתתפות במכרז.

(ה) (1) לאחר תחילת השידורים לפי הזיכיונות שניתנו במכרז לפי סעיף קטן (ג) רשאית המועצה, לאחר, בתנאים שתקבע, לשני בעלי הזיכיונות שזכו במכרז האמור, להתמזג לתאגיד אחד שמתקיימות בו הוראות חוק זה המכשירות אותו להשתתף במכרז ולהיות בעל זיכיון.

(2) תגיד כאמור בפסקה (1) יהיה בעל הזיכיון ליחידת שידור אחת, שתבוא במקום שתי יחידות השידור של בעלי הזיכיונות האמורים באותה פסקה.

(3) הוראות סעיפים קטנים (א) ו-(ג) של סעיף 71 יחולו לענין מיזוג לפי סעיף קטן זה.

(4) אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לגרוע מהוראות חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988.

(ו) לענין מכרז לפי סעיף זה, עתירות נגד החלטות המועצה כועדת מכרזים, יידונו בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק בלבד.

סימן א'1: הארכת תקופת הזיכיונות הראשונים בערוץ 2

הארכת זיכיון לשידורי טלוויזיה בערוץ 2

א37. (א) (1) בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה בערוץ 2 רשאי לבקש מהמועצה להאריך את תוקף זיכיונו, לתקופה שמיום ו' בחשון התשס"ד (1 בנובמבר 2003) עד ליום כ"ח בתשרי התשס"ו (31 באוקטובר 2005) (בחוץ זה – תקופת ההארכה).

(2) (א) האריכה המועצה את הזיכיונות לכל בעלי הזיכיונות, יוארך גם הזיכיון שניתן לטלוויזיה הלימודית בהתאם להוראות סעיף 55(א1), עד ליום כ"ח בתשרי התשס"ו (31 באוקטובר 2005);

(ב) (נמחקה).

(ב) בלי לגרוע משאר סמכויות המועצה לפי חוק זה, המועצה תקבע תנאים להארכת הזיכיון, לרבות תנאים שיש לקיימם לפני שיוארך הזיכיון, וכן רשאית היא לקבוע הוראות והגבלות בכל ענין הנובע מהוראות חוק זה, ובלבד שיחולו הוראות אלה:

(1) ההתחייבויות והתנאים שחלו על בעל הזיכיון לפי חוק, כללי המועצה או תנאי הזיכיון בשנת הזיכיון העשירית, יחולו עליו גם בתקופת ההארכה, אלא אם כן קבעה המועצה, כי תנאים או התחייבויות שתקבע לא יחולו עליו, או שיחולו בשינויים שקבעה;

(2) על אף הוראות סעיף 100(ב), התמלוגים שישלם בעל זיכיון לרשות, יהיו בתקופת ההארכה, בשיעור של 4%; השר רשאי, בהסכמת שר האוצר בהתייעצות עם השר הממונה על חוק הקולנוע, התשנ"ט–1999, ובאישור הועדה, לקבוע שיעור גבוה יותר, ובלבד שלא יעלה על 6%;

(3) בעל הזיכיון ישלם למדינה תמורה בעד הארכת זיכיונו, שתיקבע על ידי שר האוצר, בהסכמת שר התקשורת ובאישור הועדה.

(ג) לא תאשר המועצה הארכת זיכיון אם מצאה כי בבעל הזיכיון חדלו להתקיים אחד או יותר מן התנאים המנויים בחוק זה, שהיו מכשירים אותו להשתתף במכרז או להיות בעל זיכיון בערוץ 2, או כי התקיים בו תנאי אשר היה פוסל אותו מלהשתתף במכרז או מלהיות בעל זיכיון כאמור לפי הוראות חוק זה.

(ד) לא הוארכו כל הזיכיונות בערוץ 2, או פקע או בוטל זיכיון שתוקפו הוארך (בסעיף זה – זיכיון לשעבר), תקבע המועצה הוראות בדבר יחידת השידור של בעל הזיכיון לשעבר, בין בדרך של פרסום מכרז להפעלת יחידת השידור, ובין בדרך אחרת, לרבות חלוקת יחידת השידור האמורה בין בעלי הזיכיונות שנותרו, כולם או חלקם, ובכלל זה תקבע את התשלומים שישלם בעל זיכיון שקיבל זמן שידור נוסף, את סוגי השידורים ונושאייהם ואת

החובות בנוגע להפקות המקומיות הנוספות שיחולו עליו, ורשאית המועצה לקבוע בכללים את ההתאמות והשינויים הנדרשים בתוספת הראשונה ובכללים לפי חוק זה.

(ה) הוראות סעיפים 54א, 71א ו-71ב יחולו לענין בעלי הזיכיונות בערוץ 2 גם בתקופת ההארכה.

שימוש בתדר הקרקעי ובמשדרים

37. (א) החליטה המועצה להאריך זיכיון לשידורי טלוויזיה בערוץ 2 בהתאם להוראות סעיף 37א, וביקש בעל זיכיון אחר לשידורי טלוויזיה לפי חוק זה להשתמש לשידוריו בתדר הקרקעי ובמשדרים ששימשו את בעלי הזיכיון בערוץ 2 לפני תקופת ההארכה, רשאית היא, על אף ההארכה, לאחר ששקלה את טובת הציבור, לערוך מכרז סגור בין כל בעלי הזיכיון לשידורי טלוויזיה לפי חוק זה למתן זכות השימוש בתדר ובמשדרים האמורים בתקופת ההארכה.

(ב) במכרז כאמור בסעיף קטן (א) תקבע המועצה –

(1) הוראות ותנאים לענין זכות השימוש בתדר הקרקעי ובמשדרים, לרבות המועד שהחל בו תינתן זכות השימוש לזוכה במכרז, ושלא יקדם למועד תחילת תקופת ההארכה;

(2) ההתחייבויות שעל הזוכה במכרז יהיה לעמוד בהן כדי להבטיח תשלום שוויו של התדר הקרקעי, בהתחשב, בין השאר, בעלויות הכספיות הכרוכות בשימוש בו.

(ג) המועצה רשאית לדרוש מהזוכה במכרז ערובות להבטחת התחייבויותיו כאמור בסעיף קטן (ב).

(ד) על אף הוראות סעיפים קטנים (א) ו-(ב), רשאי השר, בהסכמת המועצה ובאישור הועדה, לקבוע הוראות בדבר ביטול השידור הקרקעי, כולו או חלקו, או לקבוע הסדרים אחרים שיחולו לענין שיטות השידור לפי חוק זה.

סימן א2: הארכת תקופת הזיכיון הראשונה בערוץ השלישי

הארכת זיכיון לשידורי טלוויזיה בערוץ השלישי

37. (א) בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה בערוץ השלישי רשאי לבקש מהמועצה להאריך את תוקף זיכיונו לתקופה שמיום י"ג בשבט התש"ע (28 בינואר 2010) עד יום ג' בשבט התשע"ב (27 בינואר 2012) (בסעיף זה – תקופת ההארכה הראשונה).

(ב) בעל זיכיון שהוארכה תקופת זיכיונו כאמור בסעיף קטן (א), רשאי לבקש מהמועצה להאריך את תוקף זיכיונו לתקופה נוספת, מיום ד' בשבט התשע"ב (28 בינואר 2012) עד יום כ"ו בשבט התשע"ד (27 בינואר 2014) (בסעיף זה – תקופת ההארכה השנייה).

(ג) ביקש בעל זיכיון מהמועצה להאריך את תוקף זיכיונו כאמור בסעיפים קטנים (א) או (ב), לפי הענין, רשאית

המועצה להאריך את תוקף זיכיונו, אלא אם כן מצאה כי מתקיים אחד מאלה:

(1) בעל הזיכיון לא קיים, במהלך תקופת הזיכיון או במהלך תקופת ההארכה הראשונה, לפי הענין, אחר ההוראות לפי חוק זה, כללי המועצה או תנאי הזיכיון, לרבות תנאים והתחייבויות שמועד קיומם נדחה לפי סעיף 59א(ג);

(2) בבעל הזיכיון חדל להתקיים אחד או יותר מן התנאים המנויים בחוק זה, שהיו מכשירים אותו להשתתף במכרז או להיות בעל זיכיון בערוץ השלישי, או התקיים בו תנאי אשר היה פוסל אותו מלהשתתף במכרז או מלהיות בעל זיכיון כאמור לפי הוראות חוק זה.

(ד) בלי לגרוע משאר סמכויות המועצה לפי חוק זה, תקבע המועצה תנאים להארכת הזיכיון לכל אחת מתקופות ההארכה האמורות בסעיפים קטנים (א) ו-(ב), לרבות תנאים נוספים על אלה המנויים בסעיף קטן (ג), שיש לקיימם לפני שיוארך הזיכיון, וכן רשאית היא לקבוע הוראות והגבלות בכל ענין הנובע מהוראות חוק זה, ובלבד שיחולו הוראות אלה:

(1) ההתחייבויות והתנאים שחלו על בעל הזיכיון לפי חוק, כללי המועצה או תנאי הזיכיון, בשנת הזיכיון השמינית או בשנת הזיכיון העשירית, לפי הענין, יחולו עליו גם בתקופת ההארכה הראשונה או בתקופת ההארכה השנייה, בהתאמה, אלא אם כן קבעה המועצה כי התחייבויות או תנאים הקבועים בכללי המועצה או בזיכיון לא יחולו עליו, או יחולו בשינויים שקבעה;

(2) לענין תקופת ההארכה השנייה, ישלם בעל הזיכיון למדינה תמורה בעד הארכת זיכיונו לתקופה זו, שתקבע על ידי שר האוצר, בהסכמת השר ובאישור הוועדה.

(ה) השר, באישור הוועדה, יקבע בתקנות את המועדים להגשת בקשות להארכת תוקף הזיכיון לפי סעיפים קטנים (א) ו-(ב), ואת המועדים למתן החלטות המועצה בבקשות כאמור.

אמות מידה בבחירת הזוכה במכרז

45. ועדת מכרזים, בבואה לבחור את הזוכה במכרז, תיתן דעתה, בין היתר, לשיקולים הבאים:

...(1)

(א1) לענין מכרז לשידורי טלוויזיה – דמי הזיכיון החד-פעמיים המוצעים;

...(2)

...(3)

...(4)

(א4) היקף ההשקעות המוצע בהפקות מקומיות, וכן ההיקף השנתי המוצע לתכניות דרמה, לתכניות תעודה ולתכניות מיוחדות כהגדרתן בתוספת הראשונה;

...(5)

הקמה ומימון של תחנות שידור בשיטה האנלוגית

51. (א) הרשות תכנן, תקים ותפעיל, בעצמה או באמצעות אחרים, תחנות שידור ראשיות לשידורי טלוויזיה בשיטה האנלוגית, לקליטתם והפצתם בציבור של השידורים של בעלי הזיכיונות לשידורים כאמור שייקלטו בכל רחבי הארץ, הכל במימונם של בעלי הזיכיונות כאמור ובסכומים שהחליטה הרשות בהתאם לאמור בסעיף קטן (ב); תחנות השידור כאמור יהיו בבעלותה של הרשות ובפיקוחה; בסעיף זה –

”מימון” – כלל התשלום בעד תכנון, הקמה והפעלה של תחנות כאמור, ולרבות תשלום בעד –

(1) רכישת המקרקעין שעליהם יוקמו תחנות השידור;

(2) רכישתן של זכויות שימוש בציוד, לרבות במשבים בלוויין;

(3) הקמת תחנות השידור, לרבות עבודות התשתית הכרוכות בכך;

(4) רכישת המשרדים;

(5) תפעולן ותחזוקתן של תחנות השידור;

”תחנת שידור ראשית” – תחנת שידור לרבות מוקד לבקרה, לתיאום, לתקנון ולהגברה של שידורי טלוויזיה המשודרים בידי בעל זיכיון, לשם הפצתם לציבור במישרין או באמצעות תחנות שידור ראשיות נוספות.

(א1) בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה בערוץ השלישי לא יחל בשידוריו אלא לאחר שהמנהל הודיע לו כי שידוריו ניתנים לקליטה בכל רחבי הארץ.

(2א) תכנון, הקמה והפעלה של תחנות שידור ראשיות לשידורי טלוויזיה בשיטה האנלוגית, כאמור בסעיף קטן (א), וכן קליטתם והפצתם של שידורי טלוויזיה באמצעות תחנות שידור ראשיות כאמור, יופסקו בתום 18 חודשים מהמועד הקובע, ובלבד שבאותו מועד יש לציבור אפשרות זמינה לרכישת ציוד לקליטת שידורי טלוויזיה בשיטה הספרתית, ופורסם צו שהוצא לפי סעיף 51א; בסעיף זה, ”המועד הקובע” – המועד שבו החלה הרשות בהפצת שידורי טלוויזיה באמצעות תחנות שידור ספרתיות, לאחר שניתנה הודעת המנהל לפי סעיף 51א(ט).

(3א) על אף הוראות סעיף קטן (2א), רשאי השר, בהסכמת שר האוצר, להאריך, בצו, את התקופה האמורה בסעיף קטן (2א), לתקופה נוספת שלא תעלה על שישה חודשים, אם נוכח כי דחייה כאמור נדרשת בשל שיקולים

של טובת הציבור או שמתקיימים טעמים אחרים המצדיקים דחייה כאמור.

(ב) הרשות תחליט מהו שיעור ההשתתפות של כל אחד מבדלי הזיכיונות במימון כאמור לפי יחידת השידור שהוקצתה לו, ובהתחשב, בין היתר, בקצב הקמתן של תחנות השידור והרחבת אפשרויות הקליטה ברחבי הארץ.

(ג) בעלי הזיכיונות לשידורי טלוויזיה רשאים להתאגד, לשם העברת שידוריהם לתחנות שידור ראשיות ורשאים הם להתקשר עם הרשות לצורך זה; התאגדות או התקשרות כאמור לא ייראו כחסדר כובל לענין חוק ההגבלים העסקיים, תשמ"ח-1988.

(ד) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מהוראות פקודת הטלגרף האלחוטי.

הקמה ומימון של תחנות שידור ספרתיות

51א. (א) הרשות תתכן, תקים ותפעיל, בעצמה או באמצעות אחרים, תחנות שידור ספרתיות לקליטתם ולהפצתם בציבור של שידורים שיקלטו בכל רחבי הארץ, של גופים אלה:

(1) בעלי זיכיונות לשידורי טלוויזיה בערוץ 2 ובערוץ השלישי;

... (א1);

... (2);

... (3);

... (4);

... (ב);

... (ג);

(ד) בעלי הזיכיונות כאמור בסעיף קטן (א) (1) יממנו, עד לערב מועד המעבר, את עלות ההקמה לצורך קליטתם והפצתם בציבור של שידורי טלוויזיה של הגופים המנויים בסעיף קטן (א) (1), (2) ו-(3), למעט ההפרש כמשמעותו בסעיף 51ג, בסכומים ובשיעורי ההשתתפות שתחליט הרשות.

... (ד1)

(1) עד לערב מועד המעבר – את עלות ההקמה לצורך קליטתם והפצתם בציבור של שידורי טלוויזיה של הגופים המנויים בסעיף קטן (א) (א1) ו-(4);

... (2);

... (ד2)

(ד3) לא הסכימו הרשות והגופים המנויים בסעיף קטן (א) (1) עד (4), לגבי תשלום מסוים הנכלל בעלות הקמה, האם ימומן לפי סעיף קטן (ד) או (ד1), יכריעו בעניין השר ושר האוצר.

... (ה);

... (ו);

(ז) לא יאוחר מיום י"א בטבת התשס"ט 1 באוגוסט 2009, יוקמו תחנות שידור ספרתיות כך שתאפשר קליטת שידורים של הגופים המנויים בסעיף קטן (א) (1), (2) ו-(3); אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לגרוע מהוראות לפי חוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965.

(ח) (בוטל).

(ט) במועד השלמת ההקמה כאמור בסעיף קטן (ז), יודיע המנהל לבעלי הזיכיונות כאמור בסעיף קטן (א) (1), כי ניתן להפיץ שידורי טלוויזיה באמצעות תחנות השידור הספרתיות; הודעה כאמור תפורסם גם לציבור בדרך שיוחה המנהל.

(י) הוראות סעיף 51ג (ג) יחולו, בשינויים המחויבים, לענין תחנות שידור ספרתיות.

... (יא);

... (יב);

"תחנת שידור ספרתית" – תחנת שידור, כהגדרתה בסעיף 51א, לשידורי טלוויזיה בשיטה הספרתית."

הפצת שידורי טלוויזיה באמצעות תחנות שידור ספרתיות

51ב. (א) הרשות תפיץ באמצעות תחנות השידור הספרתיות את שידורי הטלוויזיה שמשדרים בעלי הזיכיונות לשידורי טלוויזיה, ובלבד שהמנהל הודיע כי ניתן לעשות כן בהתאם להוראות סעיף 51א (ט).

... (1א);

ערבויות ובטוחות

52. (א) (1) בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה יפקיד בידו הרשות ערבויות להבטחת המימון כאמור בסעיף 51א, לפי דרישתה של הרשות, ערבויות להבטחת המימון של עלות ההקמה לפי סעיף 51א (ד) או (ד1).

... (2);

החזרת התשלומים

53. (א) תשלומים ששילם בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה למימון תחנות שידור כאמור בסעיף 51, למעט תשלומים בעד הפעלתן, תפעולן ותחזוקתן של תחנות השידור וכן למעט כל תשלום שוטף אחר בשל תחנות השידור וכן תשלומים ששילם בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה בעד עלות ההקמה לפי סעיף 51א (ד), יוחזרו לו על ידי קיזוזם מתוך התמלוגים שהוא חב בהם על פי חוק זה, בשיעורים, במועדים ובאופן שתקבע המועצה בכללים באישור השר; בוטל או פקע הזיכיון לפני שהוחזרו כל הכספים כאמור, תוחזר היתרה בשיעורים, במועדים, באופן ותוך תקופה, הכל כפי שייקבע בתקנות.

(ב) השר, בהסכמת שר האוצר, רשאי לקבוע הוראות לעניין בדיקת הסכומים שקוזזו לפי סעיף קטן (א).

זיכיון ליחידת שידור

54. (א) שידורי טלוויזיה יתקיימו עד למועד המעבר במסגרת שני ערוצי טלוויזיה, שהם ערוץ 2 והערוץ השלישי; זיכיון לשידורי טלוויזיה יינתן, בכל ערוץ בתקופת

הזיכיון הראשונה, וכן בתקופות ההארכה שניתנו לפי סעיפים 37א(1) או 37ג(א) או (ב), ככל שניתנו, בערוץ 2 – לשלושה זוכים במכרז, ובערוץ השלישי – לשני זוכים במכרז; לאחר תום התקופות האמורות, לפי הענין, יינתן זיכיון לשידורי טלוויזיה, בכל ערוץ, ליחידת שידור אחת; לענין זה –

“יחידת שידור” – ימים, לרבות ימים מסויימים בשבוע כפי שתקבע המועצה בזיכיון;

“יום” – תקופה משעה 05.00 עד 05.00 שלאחריו.

(א) על אף הוראות סעיף קטן (א), פקע או בוטל זיכיון שניתן לאחת מיחידות השידור בערוץ השלישי, לא החל בעל זיכיון בערוץ השלישי בשידוריו או חדל מלשדר, או לא הוענק זיכיון לאחת מיחידות השידור בערוץ השלישי, רשאית המועצה אם נוכחה כי הדבר נדרש, בין השאר, כדי להבטיח רצף בשידורים, לקבוע, באישור הועדה, הוראות להפעלת אותה יחידת שידור, ובכלל זה לקבוע את ההתאמות והשינויים הנדרשים בתוספת הראשונה, בתוספת השניה ובכללים לפי חוק זה.

(2א) הוראות כאמור בסעיף קטן (1א), יכול שיקבעו כי בעל הזיכיון או הזוכה במכרז שנתן בערוץ השלישי (בסעיף זה – בעל הזיכיון הנותן), יפעיל גם את יחידת השידור האמורה, אם ביקש זאת, ובכלל –

(1) שהתחייבויות שבעל הזיכיון שזיכיונו פקע או בוטל, שלא החל בשידוריו או שחדל מלשדר, או הזוכה במכרז, לפי הענין, קיבל על עצמו במסגרת המכרז שקדם למתן הזיכיון, וכן התנאים וההתחייבויות שחלו עליו, או שהיו אמורים לחול עליו, לפי חוק זה, יחולו על בעל הזיכיון הנותן, בהתאמות הנדרשות לפי נסיבות הענין, כפי שייקבע;

(2) בתאגיד בעל הזיכיון הנותן יתקיימו הוראות סעיף 41(ב) ולא יתקיים בו אחד מאלה:

(1) (א) הוא תאגיד המחזיק בשיעור כלשהו של אמצעי שליטה בעיתון;

(ב) עיתון מחזיק בו ביותר משמונה אחוזים מסוג כלשהו של אמצעי שליטה, או בשליטה בו;

(ג) הוא תאגיד שאדם המחזיק, במישרין או בעקיפין, בשיעור כלשהו של אמצעי שליטה בעיתון, או בשליטה בעיתון, מחזיק בו, במישרין או בעקיפין, ביותר משמונה אחוזים מסוג כלשהו של אמצעי השליטה, או בשליטה בו;

(2) הוא תאגיד, אשר עיתון קשור מחזיק בו בשיעור כלשהו של אמצעי שליטה, או שמי שמחזיק בו בשיעור כלשהו של אמצעי שליטה הוא עיתון קשור;

בסעיף זה –

“עיתון” – כהגדרתו בסעיף 41(ב)(4);

“עיתון קשור” – תאגיד שהוא עיתון, או אדם שהוא בעל ענין בתאגיד שהוא עיתון או בעל שליטה בעיתון,

והוא גם בעל ענין בבעל זיכיון אחר לשידורים, כהגדרתו בסעיף 41(ב)(1).

(ב) המועצה תקצה את יחידות השידור השונות ותקבע את מסגרת הזמן של כל יחידת שידור.

(ג) בעלי הזיכיון באותו ערוץ רשאים באישור מראש של הרשות להחליף ביניהם יחידת שידור או חלק ממנה.

(ד) אין בהוראות סעיף קטן (א) כדי למנוע הסדרתם של שידורי טלוויזיה, לרבות בערוצים נוספים, לפי חוק זה או לפי כל דין.

איחוד בעלי זיכיון בערוץ 2 ובעל זיכיון בערוץ השלישי

54א. (א) על אף הוראות סעיף 54, פקע או בוטל זיכיון שניתן לאחת מיחידות השידור בערוץ השלישי, לא החל בעל זיכיון בערוץ השלישי בשידוריו או חדל משידוריו, או לא הוענק זיכיון לאחת מיחידות השידור בערוץ השלישי, רשאית המועצה, באישור השר והועדה, להתיר לבעל זיכיון בערוץ 2 ולבעל הזיכיון הנותן בערוץ השלישי להתאגד לתאגיד אחד, שיהיה בעל זיכיון בערוץ השלישי, ולקבוע הוראות ותנאים שיחולו לענין זה, ובכלל שעל התאגיד האמור יחולו הוראות סעיף 54(2א).

(ב) התירה המועצה פעולה כאמור בסעיף קטן (א), תקבע, באישור השר והועדה, את ההסדרים שיחולו בערוץ 2, כדי להתאימם להפעלת הערוץ על ידי שני בעלי זיכיונות בלבד, ובכלל זה תקבע, בדרך האמורה, את ההתאמות הנדרשות להפעלת הערוץ כאמור, לרבות ההסדרים וההתאמות הנדרשים לענין העברת אמצעי השליטה בחברת החדשות לבעלי הזיכיונות הנותנים בערוץ 2.

(ג) בתקופת הזיכיון הראשונה בערוץ 2, אין בהוראות סעיף קטן (ב) כדי לחייב מי מהמחזיקים באמצעי שליטה, בבעלי הזיכיונות הנותנים בערוץ 2, להפחית מהחזקותיהם באמצעי שליטה, שהיו מותרות להם ושהוחזקו בפועל במי מבעלי הזיכיונות הנותנים באותו ערוץ ערב תחילת חוק הרשות השניה לטלוויזיה ורדיו (תיקון מס' 17), תשס"ב–2002.

(ד) הוראות סעיף זה לא יחולו אם שניים מבעלי הזיכיונות בערוץ 2 התאגדו לתאגיד אחד בהתאם להוראות סעיף 71א(1) ו־71(2).

זיכיון לטלוויזיה הלימודית

55. (א) המועצה תעניק לטלוויזיה הלימודית ללא מכרז, זיכיון לשידורי טלוויזיה לתקופת זיכיון ראשונה, כמשמעותה בסעיף 34(ב); זיכיון כאמור יינתן ליחידת שידור בהיקף של שבעות מכלל יחידות השידור, לנושאים לימודיים–חינוכיים בלבד ובשעות צפייה של האוכלוסיה לה מיועדים שידורים אלה.

(א) החל ביום תחילת השידורים בערוץ השלישי, יינתן לטלוויזיה הלימודית זיכיון כאמור בסעיף קטן (א) בהיקף של שמונה אחוזים וחצי מכלל יחידות השידור בערוץ 2 וזיכיון כאמור בהיקף של שמונה אחוזים וחצי

זיכיון לשירותי טלטקסט

57. (א) המועצה רשאית לאפשר הפעלת שירותי טלטקסט בין בדרך של מתן זכיון ובין בדרך אחרת; החליטה המועצה לאפשר הפעלת שירותי טלטקסט בדרך אחרת, יחולו על שירותים אלה הוראות חוק זה, בשינויים המחוייבים, הכל כפי שתורה המועצה.

(ב) זיכיון כאמור בסעיף קטן (א) לא ייחשב זיכיון נוסף לענין סעיף 56.

הקצאת זמן שידור להפקות מקומיות

59. (א) ...

(ב) מתוך כלל ההפקות המקומיות ונוסף על החובות שתקבע המועצה בזיכיון או בכללים, ישרד בעל זיכיון בכל שנה תכניות כמפורט בתוספת הראשונה, ובכמות שלא תפחת מן המכסות השנתיות הקבועות בה.

(ג) המועצה, באישור הועדה, רשאית לשנות את התוספת הראשונה.

(ד) על אף האמור בסעיף זה, רשאית המועצה, בידיעת השר והועדה, להתיר, למשך השנתיים הראשונות מיום תחילת שידורים בידי בעל זיכיון בערוץ השלישי, הפחתה בהיקף השידורים הקבוע בתוספת הראשונה או בתוספת השניה, לפי הענין, שבהם מחויב בעל זיכיון בערוץ השלישי, ובלבד שההפחתה לא תעלה על מחצית היקף השידורים כאמור

הוראות לענין קיום התחייבויות בערוץ השלישי

59א. (א) בעל זיכיון בערוץ השלישי שקיים מיום ר' בחשון התשס"ד (1 בנובמבר 2003) עד תום שנת הזיכיון השניה ביום ד' בשבט התשס"ד (27 בינואר 2004) את כל התנאים והמחויבויות שחלים עליו לגבי התקופה האמורה, לפי הוראות סימן זה, הוראות סעיפים 99 ו-100 והוראות התוספת השניה, יראו אותו כאילו קיים את התנאים והמחויבויות לפי סימן זה והתוספת הראשונה או התוספת השניה, לפי הענין, בשתי שנות הזיכיון הראשונות.

(ב) לענין סעיף קטן (א) לא תובא בחשבון הפרה ניחאה של תנאי או מחויבות.

(ג) בלי לגרוע משאר סמכויות המועצה לפי חוק זה, רשאית המועצה להתיר לבעל זיכיון בערוץ השלישי לקיים את התנאים וההתחייבויות שעליו לקיים בתקופת הביניים, לפי התוספת הראשונה והתוספת השניה, ולפי שאר הוראות חוק זה, כללי המועצה והוראות הזיכיון שענינם הפקות מקומיות וההוצאות לגביהן, במועדים מאוחרים יותר שתקבע, ובלבד שהמועדים הנרחים שתקבע יחולו עד תום תקופת הזיכיון הראשונה, ושבעל הזיכיון ימלא, עד תום התקופה האמורה, את מלוא התנאים וההתחייבויות כאמור; לענין זה, "תקופת הביניים" – התקופה שמיום ה' בשבט התשס"ד (28 בינואר 2004) עד יום כ"ז בטבת התשס"ו (27 בינואר 2006).

מכלל יחידות השידור בערוץ השלישי; תוקפם של הזיכיונות האמורים יהא עד ליום ה' בחשון תשס"ד (31 באוקטובר 2003), ואולם אין בכך כדי לגרוע מסמכויות המועצה לפי סעיף 37.

(2א) (בוטל).

(3א) (1) המועצה תעניק טלוויזיה הלימודית בלא מכרז, זיכיון לשידורי טלוויזיה בערוץ 2, לתקופת הזיכיון האמורה בסעיף 34(ב1), שתחילתה ביום כ"ט בתשרי התשס"ו (1 בנובמבר 2005); זיכיון כאמור יינתן ליחידת שידור בהיקף של שמונה אחוזים וחצי מכלל יחידות השידור בערוץ 2 לנושאים ובשעות כאמור בסעיף קטן (א).

(א1) על אף הוראות פסקה (1) וסעיף 53א, פקעו או בוטלו הזיכיונות של כל בעלי הזיכיונות לשידורי טלוויזיה בערוץ 2, במועד החל בתקופה שתחילתה במועד המעבר וסיומה ביום י"ח בחשוון התשע"ו (31 באוקטובר 2015), לא יפקע, בשל כך בלבד, הזיכיון שהוענק לטלוויזיה הלימודית לפי פסקה (1) והוא ימשיך לעמוד בתוקפו עד תום התקופה האמורה, ובלבד שבעל רישיון לשידורי טלוויזיה עושה שימוש באפיק כהגדרתו בסעיף 71ג(ו); שידורי הטלוויזיה הלימודית ישודרו בערוץ שבו משרד בעל הרישיון האמור, ואולם יחידת השידור על פי הזיכיון של הטלוויזיה הלימודית תהיה בהיקף שמונה אחוזים וחצי מזמן השידורים, כהגדרתו בסעיף 48(א), של בעל הרישיון האמור.

(2) אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לגרוע מסמכויות המועצה לפי הוראות סעיף 37.

(ב) משהיתה הטלוויזיה הלימודית לבעלת זיכיון כאמור, יהיה דינה כדין כל בעל זיכיון לפי חוק זה, למעט לענין סעיפים 51, 51א, 52, 53, 54(א) ו-59, 66, 67, 70, 71, 99 ו-100.

(ג) מחצית לפחות מכלל שידורי הטלוויזיה הלימודית תהיה מהפקה מקומית כהגדרתה בסעיף 58.

(ד) הטלוויזיה הלימודית תשלם לרשות דמי זיכיון שנתיים מתוך הכנסותיה מביצוע שידורים וממתן שירותים אחרים, בשיעור ובאופן שיקבע השר מעת לעת בתקנות.

(ה) בסעיף זה, "יחידת שידור" – שעות שידור, לרבות חלקי שעה, בימים שונים בשבוע, בשעות שונות או בזמנים קבועים, הכל כפי שתקבע המועצה בזיכיון או בכללים.

סיוג לזיכיון

56. (א) לא יינתן זיכיון לשידורי טלוויזיה או רישיון לשידורי טלוויזיה –

(1) לבעל זיכיון לשידורי טלוויזיה;

... (א1)

(ד) החליטה המועצה להתיר לבעל זיכיון בערוץ השלישי לקיים את התנאים וההתחייבויות כאמור בסעיף קטן (ג) במועדים מאוחרים יותר, רשאית היא לקבוע כי הליך הבדיקה לפי סעיף 34(ג2) יידחה בשנה אחת.

מניעת תכניות דומות

62. (א) המנהל רשאי, מיזמתו או לפי פנייתו של בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה, להורות לבעל זיכיון אחר באותו ערוץ טלוויזיה להימנע מהפקת תכנית כלשהי או לחדול מהפקתה, אם ראה כי תכנית זוהי או דומה, הופקה או הוחל בהפקתה בידי בעל זיכיון.

(ב) בעל זיכיון הרואה עצמו נפגע מהחלטת המנהל רשאי לערור עליה לפני המועצה תוך חמישה עשר ימים מיום קבלתה; המועצה תדון ותחליט בערר.

איסור התקשרות

62.א. (א) ...

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), רשאית המועצה לאשר מעת לעת, התקשרות מסוימת בין בעלי זיכיונות לשידורי טלוויזיה באותו ערוץ טלוויזיה בענין שידורם, הפקתם או רכישתם, של משדרי ספורט, תעודה, או תכניות אחרות, אם שוכנעה כי יש חשיבות בהבטחת רצף תכני בשידורים בין יחידות השידור של בעלי הזיכיון כולם או חלקם, וכן רשאית היא, במקרים מיוחדים, לאשר התקשרות כאמור בשים לב לחשיבותה ויחידותה של ההפקה או הרכישה המשותפת.

(ג)

"בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה" – לרבות בעל ענין בו, ולרבות תאגיד בשליטתו של בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה, אחד או יותר, או של בעלי הענין בבעל זיכיון כאמור, יחד או לחוד;

...

הוצאה שנתית למימון הפקה ורכישה של תכניות

62.ג. (א) החל ביום ו' בחשון התשס"ד (1 בנובמבר 2003) ועד יום ח' בחשוון התשע"ו (31 באוקטובר 2015), וכל עוד מתקיימים שידורי טלוויזיה במסגרת שני ערוצי טלוויזיה לפי הוראות חוק זה, יחולו הוראות אלה:

(1) בעלי הזיכיונות בכל ערוץ יוציאו, בכל שנה, הוצאה למימון הפקה ורכישה של התכניות המשודרות בערוץ, באותה שנה, הכוללת את ההוצאה באותה שנה לתפעול השוטף של חברת החדשות, או לרכישה של שידורי חדשות אם אושרה לפי סעיף 63א1; מרכיבי ההוצאה כאמור בסעיף זה יהיו כמפורט בתוספת השניה, וסכומה אל יפחת מהסכום הקבוע בה;

(2) על בעלי הזיכיונות יחולו ההוראות הקבועות בתוספת השניה ולא יחולו הוראות סעיף 59(ב) והתוספת הראשונה; שאר הוראות החוק, וכן הכללים, יחולו עליהם ככל שאינם סותרים את הוראות התוספת השניה.

(1א) ...

(2א) ...

(ב) ...

שידורי חדשות

63. (א) ..

(ב) ..

(ג) ...

(ד) דינה של חברת החדשות שמשרתת את שידורי החדשות של בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה כדין כל בעל זיכיון אחר לשידורי טלוויזיה, למעט לענין סעיפים 34, 35, 51, 51א, 51ב, 52, 53, 54 ו-60.

חברות החדשות

63.א. (א) שידורי החדשות בערוץ 2 ישודרו באמצעות חברת החדשות של בעלי הזיכיונות לשידורי טלוויזיה בערוץ 2, שתוקם ותפעל לפי סימן זה, ובהתאם לזיכיון שהעניקה לה המועצה.

(ב) (1) שידורי החדשות של בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה בערוץ השלישי ישודרו באמצעות חברת החדשות של הערוץ השלישי, שתוקם ותפעל לפי הוראות סימן זה, בשינויים המתחייבים לגביה מהוראות סעיף 54, כפי שקבע השר, ובהתאם לזיכיון שהעניקה לה המועצה;

(2) לצורך קיום שידורי חדשות בשנה הראשונה של תקופת הזיכיונות הראשונים בערוץ השלישי, רשאית חברת החדשות של הערוץ השלישי לרכוש שידורי חדשות המופקים והמשודרים לפי כל דין.

(ג) ...

בעלי המניות בחברת החדשות של ערוץ 2

66. (א) ...

(ב) חלקו היחסי של כל בעל זיכיון במניות הצבעה ובמניות רכוש ייקבע בהתחשב במספר בעלי הזיכיונות ועל פי היקף יחידת השידור של כל אחד, הכל כפי שתקבע המועצה בכללים.

(ג) בעל זיכיון הבא במקומו של בעל זיכיון שזיכיונו לאותה יחידת שידור בוטל או שפג תקפו, חייב ברכישת מניות הרכוש של בעל הזיכיון הקודם; דרך חישוב התמורה ואופן תשלומה ייקבעו בתקנות.

סימן ה': הוראות לענין תקופת הזיכיון הראשונה –
איחוד בעלי זיכיונות

איחוד בעלי זיכיונות

71.א. (א) על אף האמור בסעיפים 41(ב) ו-54, 56 ו- בתקופת הזיכיון הראשונה יחולו הוראות אלה:

באמצעי שליטה שהיו מותרות ושהוחזקו בפועל, ערב תחילת חוק הרשות השניה לטלוויזיה ורדיו (תיקון מס' 17), תשס"ב-2002, בתאגידים בעלי הזיכיונות בערוץ האמור.

בקשה ואישור

71. (א) בעלי זיכיונות או זוכים במכרז, לפי הענין, המבקשים להתאחד כאמור בסעיף 71א יגישו למועצה בקשה בכתב, שלה יצורפו כל מסמך או מידע הנוגעים למלוא ההסכמות ביניהם, וכן פרטים מלאים על בעלי אמצעי השליטה בתאגיד החדש, הכל כפי שתורה המועצה.

(ב) המועצה תאשר את הבקשה בתוך שלושים ימים ממועד הגשתה לפי החוק, אם ראתה כי התמלאו התנאים האמורים בסעיף 71א וכי התאגיד החדש לא היה נפסל מהשתתפות במכרז, אילו נערך לפי סעיף 42, ובלבד שלענין התאגדות כאמור בסעיף 71א(2), המועצה תסרב לבקשה אם סברה שיש בהתאגדות כאמור כדי לגרום לפגיעה מהותית במי מבעלי הזיכיונות, בתחרות ביניהם, או בטובת הציבור.

(ג) המועצה רשאית להתנות את אישורה בתנאים, לרבות לענין תנאי הזיכיון שיניתן לתאגיד החדש.

(ד) הממונה, כהגדרתו בחוק ההגבלים העסקיים, תשמ"ח-1988 (להלן – חוק ההגבלים העסקיים), לא יתנגד לבקשה, כאמור בסעיף זה, לאיחוד של מי מבעלי הזיכיונות או הזוכים במכרז בערוץ השלישי, או של מי בעלי הזיכיונות בערוץ 2, אלא אם כן השתכנע כי קיימים טעמים מיוחדים להתנגד לה, לאחר ששקל גם את מטרותיו של חוק זה; הממונה ייתן את החלטותיו בתוך שלושים ימים מיום שקיבל את הבקשה, והוראות סעיף 38 לחוק ההגבלים העסקיים לא יחולו לענין זה.

סימן ב': מענק פיצויים

זכאות למענק

104. (א) בסימן זה –

"עתון יומי" – תאגיד המוציא לאור עתון יומי בישראל והחבר באיגוד העיתונים היומיים בישראל;

"בית קולנוע" – עסק של עינז ציבורי כמשמעותו בחוק רישוי עסקים, תשכ"ח-1968, המחזיק ברישיון כדין שעיסוקו הצגות קולנוע.

(ב) הרשות תשלם מענק שנתי (להלן – מענק), לעתון יומי ולבית קולנוע שהכנסותיהם מפרסומת קטנו בשל שידורי פרסומת בטלוויזיה בערוץ 2 (להלן – זכאים).

(ג) שופט או אדם אחר שימנה נשיא בית המשפט העליון, יקבע מיהו העתון היומי ובית הקולנוע הזכאי בכל שנה, את התקופה בה ישולם המענק ואת החלוקה של המענק בין הזכאים ובלבד שתקופת המענק לא תעלה על תקופה שלאחר תום תקפו של סימן זה.

(ד) עתון יומי או בעל בית קולנוע שהוא בעל זיכיון לשידורי טלוויזיה או בעל זיכיון לשידורים לפי פרק ב'1

(1) שלושת בעלי הזיכיונות לשידורי טלוויזיה בערוץ 2 רשאים להתאגד לשני תאגידים שיהיו בעלי זיכיונות לשתי יחידות שידור שיבואו במקום שלוש יחידות השידור שלהם, בחלוקה שתוסכם ביניהם, ובלבד שחלקו של אחד מהם לא יפחת משליש מכלל זמן השידור של בעלי הזיכיונות בערוץ; בסעיף קטן זה, "כלל זמן השידור" – למעט זמן השידור ביום השבת;

(2) כל שניים משלושת בעלי הזיכיונות לשידורי טלוויזיה בערוץ 2 רשאים להתאגד לתאגיד אחד שיהיה בעל זיכיון ליחידת שידור אחת בהיקף של שני שלישים מכלל זמן השידור של בעלי הזיכיונות בערוץ;

(3) שני בעלי הזיכיונות או הזוכים במכרז, לפי הענין, לשידורי טלוויזיה בערוץ השלישי רשאים להתאגד לתאגיד אחד שיהיה בעל זיכיון לשתי יחידות השידור שלהם.

(ב) התאגדות כאמור בסעיף קטן (א) יכול שתהא בדרך של הקמת תאגיד משותף חדש או בדרך של העברת הפעילות על פי הזיכיון לאחד מבעלי הזיכיונות או הזוכים במכרז, לפי הענין (להלן – התאגיד החדש), והכל בכפוף להוראות סעיף 36(ג), (ד) ו-(ה), לפי הענין.

(ג) המועצה, באישור השר והועדה, תקבע בכללים כי אם שלושת בעלי הזיכיונות לשידורי טלוויזיה בערוץ 2 יתאגדו לשני תאגידים חדשים, כאמור בסעיף קטן (א)(1), או שניים מבעלי הזיכיונות לשידורי טלוויזיה בערוץ 2 יתאגדו לתאגיד אחד כאמור בסעיף קטן (א)(2), יחויבו התאגידים האמורים בהפקות מקומיות ובהפקות מקומיות קנויות בשיעורים גבוהים מהשיעורים הנקובים בסעיפים 59 ו-60, הכל כפי שתקבע.

(ד) התאגדו שני בעלי הזיכיונות או הזוכים במכרז, לפי הענין, בערוץ השלישי, לתאגיד אחד, יחולו על התאגיד החדש הסייגים האמורים בסעיף 41(ב) בשינויים אלה:

(1) בפסקה (4)(א), במקום "משישה עשר אחוזים" יקראו "משמונה אחוזים";

(2) בפסקה (4)(ב), במקום "בעשרים אחוזים" יקראו "בעשרה אחוזים";

(3) בפסקה (4)(ג), במקום "חמישים" יקראו "עשרים".

(ה) התאגדו שלושת בעלי הזיכיונות לשידורי טלוויזיה בערוץ 2 לשני תאגידים חדשים כאמור בסעיף קטן (א)(1), או התאגדו שניים מבעלי הזיכיונות לשידורי טלוויזיה בערוץ 2 לתאגיד אחד כאמור בסעיף קטן (א)(2), יחולו עליהם הוראות סעיף 41(ב), בהתאמה של האחוזים הנקובים באותו סעיף לשינוי בהיקף יחידות השידור של התאגיד החדש בעל הזיכיון, בכלל זמן השידור בערוץ.

(ו) על אף האמור בסעיף קטן (ה), הוראות סעיף 41(ב)(4) לא יחולו, בתקופת הזיכיון הראשונה בערוץ 2, על החזקות

לחוק התקשורת או בעל ענין בתאגיד כאמור, בין במישרין ובין בעקיפין, לא יהא זכאי למענק.

תשלום המענק

105. (א) המענק ישולם מתוך יתרת התמלוגים שתיוותר לרשות לאחר כיסוי הוצאותיה.

(ב) המועצה תקבע אחת לשנה, את סכום המענק.

תחולה

106. תחולתו של סימן זה, עד תום שלוש שנים מיום תחילת השידורים בידי בעלי הזיכיון הראשונים בערוץ 2.

פרק י': שידורים בתקופת הביניים

הגדרות

134. בפרק זה –

"תקופת ביניים" – התקופה שמוים תחילתו של חוק זה עד יום ט"ז בחשוון תשנ"ד (31 באוקטובר 1993) או עד למועד שתקבע הרשות להפעלת השידורים בידי בעלי הזיכיונות – לפי המוקדם שביניהם;

"מנהל השידורים" – מנהל מינהלת ההקמה של הרשות השניה לטלוויזיה ורדיו במשרד התקשורת.

קיום שידורים בתקופת הביניים

135. (א) על אף האמור בסעיף 6, רשאי מנהל השידורים לקיים שידורי טלוויזיה בתקופת הביניים על פי המגמות שבסעיף 5(ב).

(ב) בתקופת הביניים לא ישודרו שידורי חדשות, למעט שידורי ספורט, ולא ישודרו שידורי תעמולת בחירות לפי חוק הבחירות (דרכי תעמולה), וכן לא ישודרו שידורים בנושאים בעלי אופי פוליטי ישראלי לרבות ראיונות עם אישים פוליטיים ישראלים, ואולם ניתן לשדר שידורים מדיוני מליאת הכנסת.

(ג) לא ישודרו תשדירי פרסומת בתקופת הביניים אך ניתן לשדר תשדירי שירות ושידורי חסות; התמורה שתתקבל מתשדירים כאמור, תשמש למימון השידורים בתקופה זו; ראה השר כי הכנסות השידורים בתקופת הביניים מתשדירים כאמור עולות על הוצאות, רשאי הוא להורות, על אף האמור בסעיף 51, כי עודפי הכנסות כאמור ישמשו למימון ההקמה של תחנות שידור ראשיות.

(ד) השר יקבע כללים בכל הנוגע לשידורים בתקופת הביניים לרבות לענין הזמנת הפקות ולענין תשדירי שירות ושידורי חסות; כללים כאמור יהיו באישור ועדת החינוך והתרבות של הכנסת.

(ה) לענין ביצוע השידורים בתקופת הביניים יחולו, בשינויים המחוייבים, הוראות סעיפים אלה: 1, 46, 47, 51(א) ו-117, 118, 131, 132, 133, 110, 109, 107, 92, 91, 111, 112, 113, 114(א), 115, 116.

(ו) לענין סעיף זה –

"תשדיר שירות" – תשדיר שעיקרו ומגמתו מתן שירות לציבור, בין בדרך של מתן מידע והדרכה לגבי שירותים ציבוריים או לשם קידום של ענפים במשק, לרבות תוך ציון סוגי מוצרים, ובין בדרך של הכוונה או מתן ייעוץ בנושאים שבטובת הציבור, והכל ללא ציון שמו של יצרן מסוים.

"שידור חסות" – ציון השתתפותו של גורם חוץ במימון מיוחד (להלן – המממן). בדרך של הקרנת שיקופית או קריאת האמור בה, ויכול שבשיקופית יציגו שמות מוצרו של המממן, תיאור מאפייניהם העיקריים וסימני המסחרי של המממן או מוצריו, אך למעט תיאור איכותי-השוואתי של המוצרים.

העסקת עובדים ורכישת נכסים

136. (א) מנהל השידורים, באישור השר, רשאי להעסיק עובדים בתקופת הביניים לצורך ביצוע הוראות פרק זה ובלבד שהעובדים יועסקו באמצעות חוזה מיוחד, לפי הוראות חוק שירות המדינה (מינויים), תשי"ט-1959.

(ב) מנהל השידורים רשאי, בכפוף לחוק נכסי המדינה, תשי"א-1951 (בפרק זה – חוק נכסי המדינה) לרכוש נכסים ולבצע עסקות למטרת ביצוע הוראות פרק זה.

העברת זכויות, סמכויות, חובות והתחייבויות

137. (א) (1) בפרק זה, "נכס" – מקרקעין, מיטלטלין, זכויות וטובות הנאה מכל סוג שהוא;

(2) על אף האמור בכל דין או הסכם ובכפוף להוראות חוק נכסי המדינה מותר, בהסכם, להקנות לרשות את זכויות המדינה בנכסים שיעמדו לרשותו של משרד התקשורת בתקופת הביניים, לצרכי שידורי טלוויזיה ואת זכויותיה וסמכויותיה של המדינה לפי ההסכמים, ההתקשרויות והעסקאות שהיו בני תוקף לגבי שידורי טלוויזיה בתקופת הביניים ערב תחילתו של ההסכם; להסכם כאמור ייקרא להלן בפרק זה "הסכם להעברת נכסים".

(ב) שר האוצר רשאי בצו לפטור את הרשות מתשלום אגרות, מס בולים, מסים וכל תשלומי חובה אחרים הכרוכים בביצוע ההסכם להעברת נכסים, כולם או מקצתם.

(ג) משנחתם הסכם להעברת נכסים רשאי השר, על אף האמור בכל דין או הסכם, לקבוע בצו כי לגבי הנכסים, ההסכמים, ההתקשרויות והעסקאות האמורים בו תבוא הרשות במקום המדינה, הן לגבי הזכויות והסמכויות של המדינה והן לגבי החובות וההתחייבויות שהיו מטלות עליה ערב תחילתו של ההסכם להעברת נכסים.

(ד) השר רשאי לקבוע בצו – לגבי סוגים מסויימים של תביעות תלויות ועומדות מטעם המדינה או נגדה ערב תחילתו של ההסכם להעברת נכסים, בקשר לנכסים, הסכמים, התקשרויות ועסקאות כאמור בסעיף קטן (א)(2).

וכן לגבי עילות לתביעות כאמור שהיו קיימות אותו זמן, למעט תביעות של עובדי המדינה בשל תקופת היותם עובדי המדינה – כי הרשות תבוא במקום המדינה.

העברת עובדים

138. (א) על אף האמור בסעיף 30(א), עובדים שביום תחילתו של חוק זה הועסקו לצורך קיום השידורים בתקופת הביניים, וכן חמישה עובדים נוספים, לכל היותר, שתחילת העסקתם לצורך השידורים היתה לאחר תחילתה של תקופת הביניים, יהיו זכאים לעבור משירות המדינה לשירות הרשות, למשרה מקבילה לפי הענין, ובאין משרה כאמור – למשרה ההולמת את כישוריו ונסיונו בקיום השידורים בתקופת הביניים.

(ב) מועד העברתו של כל עובד שהועסק בתקופת הביניים, יתואם בין מנהל הרשות לבין מנהל השידורים.

(ג) על עובד שעבר לרשות לפי סעיף קטן (א) יחולו הוראות אלה:

(1) תנאי העסקתו לא יפלו מאלה שהועסק בהם בתקופת הביניים;

(2) על אף האמור בכל דין, לא יהיה זכאי להטבות כל שהן בשל העברה כאמור;

(3) עובד שעבר כאמור בסעיף קטן (א) ימשיך להיות עובד מדינה לענין גימלה, מחלה, חפשה, פיצויים, וכל זכות אחרת שצבר בשל היותו עובד מדינה, הכל לפי הענין, וזאת עד להסכם להעברת זכויות העובד שייחתם בין הרשות לבין המדינה ולבין העובדים באמצעות הארגון המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדים שעברו כאמור;

(4) עד חתימת הסכם לפי פסקה (3), תעביר הרשות למדינה את כל ההוצאות שהוציאה המדינה לשם שמירת זכויות של עובד כאמור בפסקה (3).

תוספת ראשונה

(סעיפים 24 ו-59)

הגדרות

1. בתוספת זו –

"הפקה מקומית" – תכנית שרוב יוצריה, רוב מבצעה, רוב הצוות הטכני-הנדסי שנטל חלק בהפקתה ורוב צוות ההפקה הם תושבי ישראל המתגוררים בה דרך קבע, והיא הופקה בעבור קהל יעד ראשוני ישראלי בעברית, בערבית, ברוסית או בשפה אחרת שאישר המנהל מראש, למעט שידורי חדשות, תכניות ספורט ותכניות בעניני היום; בהגדרה זו, "רוב" – 75% לפחות;

"ערוץ השידור" – המסגרת הכוללת של שידורי הטלוויזיה בערוץ 2 או בערוץ השלישי;

"שידור חוזר" – שידור מחודש בערוץ השידור של תכנית ששודרה בו קודם לכן, או של תכנית ששודרה קודם לכן בערוץ כלל ארצי בישראל, לרבות תכנית שנערכה

מחדש, שהיא זוהה במהותה, לדעת הרשות, לתכנית ששודרה בעבר;

"שעה", במכסת תכניות הקבועה בשעות – 48 דקות תכנית לפחות;

"חצי שעה", במכסת תכניות הקבועה בחצאי שעות – 24 דקות תכנית לפחות;

"תכנית" – יחידת שידורים בסיסית בעלת תוכן והיקף ידועים ומוגדרים, במתכונת הערוכה לשידור בטלוויזיה, הכוללת רצף של תמונות וקול;

"תכנית סוגה (ז'נר) עילית" – הפקות מקומיות מהסוגים האלה:

(1) "תכנית תעודה" – תכנית העוסקת בתיעוד של תופעות חברתיות, תרבותיות או פוליטיות, או בתיעוד תופעות או תגליות בטבע או במדע, והיא אינה תכנית בעניני היום;

(2) "תכנית דרמה" – תכנית המגוללת סיפור עלילה בעל אופי קומי, דרמטי, מלודרמטי, טרגי או כיוצא בזה, בין השאר מסוגים אלה:

(א) דרמה בודדת – דרמה בהיקף של פרק אחד המשודרת במלואה במהלך שידור אחד, או מהווה חלק מסדרה קצרה ומשלבת בתוכה בדרך כלל צילומי אולפן עם צילומים מחוץ לאולפן, ואורכה 50 דקות לפחות;

(ב) דרמה תיעודית (דוקורמה) – דרמה העוסקת בדמויות או באירועים אמיתיים והחותרת לשחזר דמויות ואירועים אלה, מתוך נאמנות מרבית לעדויות ולמסמכים המתארים אותם;

(ג) סדרת דרמה – דרמה שבה כמה פרקים, שאורך כל אחד מהם 24 דקות לפחות;

(ד) סרט טלוויזיה – תכנית במתכונת הדומה לדרמה בודדת אך מתאפיינת, בדרך כלל, באורך של 80 דקות לפחות ובתסריט המחייב צילומים מחוץ לאולפן;

(3) "תכנית מיוחדת" – תכנית במתכונת מקורית ובעלת ערך מיוחד, אשר הוכח להנחת דעתה של הרשות כי היא באיכות יוצאת דופן של כתיבה תסריטית, משחק ובימוי, מסוגים אלה:

(א) תכנית מערכונים המופקת ברמת הפקה גבוהה באורך של רבע שעה לפחות;

(ב) תכנית במתכונת מקורית וחדשנית, באורך של רבע שעה לפחות;

(ג) דרמה בודדת, דרמה תיעודית וסדרה דרמטית – כל אלה באורך של חצי שעה לפחות.

תכניות סוגה עילית

2. מתוך כלל ההפקות המקומיות ישדר בעל זיכיון בכל שנה תכנית סוגה עילית בהיקף שלא יפחת מ-74 שעות בערוץ 2 ומ-111 שעות בערוץ השלישי, ולענין זה לא יבואו במנין שידורים חוזרים.

שעות שידור

3. בעל זיכיון ישדר תכניות סוגה עילית בין השעות 19.00 ל-24.00 בימי חול, ואולם רשאי המנהל לאשר שידורים גם בשעות אחרות, בשבתות, בחגים ובמועדים מיוחדים; אישר המנהל שידור בשעות אחרות כאמור, ישדר בעל הזיכיון את התכנית בשידור חוזר ביום חול, במידת האפשר.

תכניות בערבית וברוסית

4. בעל זיכיון בערוץ 2 ובערוץ השלישי ישדר תכניות מגוונות בסוגיהן ובנושאייהן, הדוברות בשפה הערבית או הרוסית, או המתורגמות לערבית או לרוסית רהוטה, באמצעות כתוביות תרגום או דיבוב, בהיקף שלא יפחת מחמישה אחוזים בשפה הערבית ומחמישה אחוזים בשפה הרוסית, מכלל זמן השידור השבועי שלו.

להלן נוסח חוק ערי ואזורי פיתוח, התשמ"ח-1988, שמוצע בפרק כ"ד להצעת החוק, בסעיף 132, לבטלו:

חוק ערי ואזורי פיתוח, התשמ"ח-1988

מטרת החוק

1. מטרת חוק זה היא לעודד התיישבות, פיתוח וקידום חברתי וכלכלי של ערי ואזורי הפיתוח ושל תושביהן.

הגדרות

2. בחוק זה –

"השרים" – שר האוצר ושר הכלכלה והתכנון;

"ועדת השרים" – ועדת השרים לקידום ערי ואזורי הפיתוח, כאמור בסעיף 4;

"תושב עיר פיתוח" – מי שמקום מגוריו הקבוע היחידי בשנים עשר החדשים האחרונים לפני שקיבל כל הטבה לפי חוק זה, היה בעיר פיתוח כמשמעותה בסעיף 3;

"ישוב קו עימות" – ישוב שהשרים יחד עם שר הבטחון הכריזו עליו כעל ישוב קו עימות לענין חוק זה;

"תקנות מס הכנסה" – תקנות לפי סעיף 11 לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש].

עיר פיתוח

3. (א) לענין חוק זה, למעט סעיף 7, עיר פיתוח היא תחום עירייה, מועצה מקומית, מועצה אזורית או חלק ממנה, שועדת השרים הכריזה שהוא עיר פיתוח לענין החוק או לענין סעיף מסעיפיו בהסתמך על:

(1) המרחק שלו מריכוזי האוכלוסיה במרכז הארץ והמגמה לעודד פיזור אוכלוסין;

(2) חוסנו הכלכלי והחברתי ורמת השירותים בו;

(3) מצב הבטחון באזור.

(ב) ועדת השרים תסווג את ערי הפיתוח לשתי קבוצות "א" ו"ב" לצורך כל סעיף בחוק זה.

(ג) ועדת השרים רשאית לבטל הכרזה של עיר פיתוח או לשנות את סיווגה.

(ד) (1) לא יוכרז מקום עיר פיתוח אלא אם כן אותו מקום נכלל –

(א) ערב תחילתו של חוק זה בשטח התיישבות חדשה או שטח פיתוח שהוגדרו בתקנות מס הכנסה; או

(ב) בצו שקבעו השרים בהסתמך על התנאים המפורטים בפסקה (א);

(2) תחילתה של הכרזה לגבי מקום פלוני, למעט מקום המנוי בצו השרים ולמעט ישוב קו עימות, תהיה ביום תחילתן של תקנות המוציאות אותו מקום מגדר תקנות מס הכנסה או ביום פקיעת תוקפן של תקנות מס הכנסה לגביו;

(3) מקום שהוכרז עיר פיתוח לפי חוק זה, לא ייכלל בשטח שיוגדר לפי תקנות מס הכנסה; הוראה זו לא תחול על ישוב קו עימות.

(ה) ועדת השרים רשאית בהסתמך על התנאים הקבועים בסעיף קטן (א), לקבוע כי הזכויות לפי חוק זה או סעיף מסעיפיו, יינתנו גם לרשויות מקומיות ולאזרחי ישראל שהם תושבים בהן, אם הם באזור כמשמעותו בסעיף 3א לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש].

(ו) על אף האמור בסעיפים קטנים (א) עד (ה), העיר עכו תסווג בקבוצה א'.

ועדת שרים

4. (א) וזה הרכב ועדת השרים לקידום ערי ואזורי הפיתוח:

(1) שר הכלכלה והתכנון – יושב ראש;

(2) שר האוצר;

(3) שר האנרגיה והתשתית;

(4) שר הבטחון;

(5) שר הבינוי והשיכון;

(6) שר הבריאות;

(7) שר החינוך והתרבות;

(8) שר החקלאות;

(9) שר העבודה והרווחה;

(10) שר הפנים;

(11) שר התיירות;

(12) שר התעשייה והמסחר.

(ב) הממשלה תהיה רשאית לשנות את הרכב ועדת השרים; הודעה על השינוי תימסר לכנסת ותפורסם ברשומות.

מענקים לרשות מקומית

5. (א) בתחילת כל שנת תקציב תעביר הממשלה לרשות המקומית של עיר פיתוח, מענק כספי בסכום השווה לסכום המענק לאיזון הבלתי מיועד שמשרד הפנים העביר אליה בשנת הכספים 1986, בתוספת של מחצית ממנו לעיר פיתוח א' ורבע ממנו לעיר פיתוח ב'.

(ב) שר האוצר ביחד עם שר הפנים רשאים לשנות את שיעור המענק לרשות המקומית, בהתחשב בסכום שהוקצב למטרה זו בתקציב המדינה.

הנחה בארנונה

6. תושב עיר פיתוח לא ישלם בשל בנין המשמש למגוריו בעיר פיתוח, ארנונה כללית בסכום העולה על שני שלישים מהסכום שקבעה הרשות המקומית לתשלום ארנונה כאמור; המדינה תשפה את הרשות המקומית בהתאם לכללים שיקבעו השרים.

עידוד השקעות

7. לשם קידום ופיתוחן של ערי הפיתוח ולמען רווחת תושביהן יתן מרכז ההשקעות, לפי חוק לעידוד השקעות הון, תשי"ט-1959 (להלן – החוק), עדיפות לתכניות של השקעות בערי פיתוח; להשקעות אלה יינתו מענקים, הנחות והקלות על פי החוק ובהתאם לתחומי האזורים שנקבעו בו.

פטור ממס מעסיקים

8. מעסיק המשלם הכנסת עבודה בעיר פיתוח כהגדרתה בחוק מס מעסיקים, התשל"ה-1975, בעד עבודה של תושב עיר פיתוח יהיה פטור ממס מעסיקים, כמשמעותו בחוק האמור, בשל אותה הכנסה.

מענק העתקת מגורים

9. (א) משפחה המעתיקה את מקום מגוריה הקבוע היחיד ממקום שאינו עיר פיתוח לעיר פיתוח, תקבל מאת המדינה הלוואות כמפורט להלן, שיהפכו למענק בתום שלוש שנים מיום העתקת המגורים, ובתנאי שאותה עיר פיתוח לא חדלה להיות מקום מגוריה הקבוע היחיד במשך תקופה זו:

(1) הלוואה בסכום שהוא פי שניים מתמריץ המעבר לעיר פיתוח שניתן באמצעות משרד העבודה והרווחה בשנת הכספים 1987;

(2) במשך השנה הראשונה לשיבתה במקום – הלוואת השתתפות חודשית בהוצאות חשמל, מים וטלפון בסכום ובתנאים שיקבעו השרים;

(3) משפחה כאמור שקיבלה הלוואה לרכישת דירה, תקבל בשנתיים הראשונות לשיבתה בעיר הפיתוח, הלוואת השתתפות בהחזר הלוואה לרכישת דירה, בסכום ובתנאים שיקבעו השרים ביחד עם שר הבינוי והשיכון.

(ב) ההטבות לפי סעיף זה יחולו גם על יחיד שהינו מעל גיל 25.

(ג) השרים יקבעו את התנאים להחזר הלוואות שיחולו במקרה שבו לא הפכו הלוואות למענק כאמור ברישה לסעיף קטן (א).

הלוואות דיור

10. משפחה או יחיד שהינו מעל גיל 18, שהם תושבי עיר פיתוח או מעתיקים את מקום מגוריהם הקבוע היחידי לעיר פיתוח יהיו זכאים לקבל הלוואה לצורך רכישת דירה בעיר הפיתוח; השרים ביחד עם שר הבינוי והשיכון יקבעו בתקנות את התנאים לזכויות לפי סעיף זה ואת סכום ההלוואה והתנאים לפרעונה, ובלבד שבעיר פיתוח א' הם יהיו עדיפים על אלה הניתנים מאת הממשלה לרכישת דירה במקום אחר ובתנאי שסכום ההלוואה לא יעלה על 95% ממחיר הדירה הנרכשת.

11. (בוטל).

מענק למשפחת עולים

12. (א) משפחת עולים המתגוררת בעיר פיתוח תקבל בכל אחת מן השנתיים הראשונות לשיבתה במקום, מענק השתתפות בהוצאות שכר דירה, ארנונה, חשמל ומים בסכום ובתנאים שיקבעו השרים; משפחת עולים תהיה זכאית להטבות לפי סעיף זה או לפי סעיף 9, לפי בחירתה, וזאת מבלי לגרוע משאר זכויותיה לפי חוק זה.

(ב) לענין סעיף זה –

“עולה” – מי שטרם עברו שלוש שנים מיום כניסתו לישראל ונתקיימה בו אחת מאלה:

(1) בידו אשרת עולה או תעודת עולה לפי חוק השבות, תש"י-1950;

(2) הוא זכאי לתעודה כאמור ובידו אחת מאלה:

(א) אשרה או רשיון לשיבת קבע מכוח חוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952;

(ב) אשרה או רשיון לשיבת ארעי מכוח חוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952, ונתמלאו בו התנאים שקבעו לכך השרים.

“משפחת עולים” – עולה בצירוף בן זוגו העולה או ילדו הקטין העולה.

חינוך חינוך בגני ילדים

13. (א) תושב עיר פיתוח לא ישלם בעד חינוך בגן ילדים כמשמעותו בחוק לימוד חובה, תש"ט-1949, הניתן בעיר פיתוח.

(ב) המדינה תשפה את המוסדות המנהלים גני ילדים בעיר פיתוח בעד חינוך חינוך חינוך בהם, כאמור בסעיף קטן (א).

חינוך חינוג במעונות יום

14. (א) תושב עיר פיתוח לא ישלם בעד ילדיו השוהים במעונות יום בעיר פיתוח.

(ב) המדינה תשפה את המוסדות המנהלים במעונות יום בעיר פיתוח בעד חינוך הניתן בהם כאמור בסעיף קטן (א), ככל שאינם מקבלים שיפוי ממקור אחר.

(ג) לענין סעיף זה, "מעון יום" – מעון כמשמעותו בחוק הפיקוח על המעונות, תשכ"ה-1965, המיועד למקום איכסון לילדים עד גיל 4 למשך שעות היום.

חינוך חינוג בבתי ספר

15. החינוך בבתי הספר היסודיים והעל-יסודיים בעיר פיתוח יהיה חינוג.

חינוך גבוה

16. במסגרת כל חוק תקציב שנתי יקבע שר האוצר תקציב שישמש להענקת מילגות לחינוך גבוה, בגובה מלוא שכר הלימוד, לתושבי עיר פיתוח הלומדים במוסדות להשכלה גבוהה, וכן במוסדות תורניים שרוב תלמידיהם שירתו או משרתים בצבא-הגנה לישראל, הכל בהתאם לכללים ולתנאים שיקבעו השרים יחד עם שר החינוך והתרבות.

חינוך טכנולוגי

17. במסגרת כל חוק תקציב שנתי יקבע שר האוצר תקציב שישמש להענקת מילגות לתושבי עיר פיתוח הלומדים מקצועות טכנולוגיים בבתי ספר ובמוסדות להשכלה גבוהה וכן למתן סיוע למעבדות, לרכישת ציוד ולשיעורי עזר בתחום החינוך הטכנולוגי בעיר פיתוח, בהתאם לכללים שיקבעו השרים ביחד עם שר החינוך והתרבות.

חינוך בלתי פורמלי

18. במסגרת כל חוק תקציב שנתי יקבע שר האוצר תקציב שישמש למתן סיוע במימון חוגים לילדים ולנוער בעיר פיתוח, לרבות חוגי ספורט, תרבות, מלאכה ונגינה הניתנים במרכזי תרבות, נוער וספורט ובאמצעות אגף הנוער במשרד החינוך והתרבות.

הכשרה מקצועית

19. האגף להכשרה מקצועית במשרד העבודה והרווחה, יתן עדיפות בהקצאת משאבים להכשרה מקצועית לתושבי עיר פיתוח.

תיקון חוק פיצויי פיטורין

20. בסעיף 8 לחוק פיצויי פיטורין, התשכ"ג-1963, בפסקה (2), אחרי "ועדת העבודה של הכנסת" יבוא "או מישוב שאינו עיר פיתוח כמשמעותה בחוק ערי ואזורי פיתוח, התשמ"ח-1988, לעיר פיתוח לענין סעיף 9 לחוק האמור, ובלבד שהוכיח כי הוא תושב, כהגדרתו בחוק האמור, בעיר הפיתוח.

הטבות לפי סיווג

21. כל קביעה או הטבה לפי חוק זה, יכול שתהיה בסכומים

ובתנאים שונים לגבי עיר פיתוח א' ועיר פיתוח ב'.

שמירת דינים

22. האמור בחוק זה לא יגרע מכל זכות או הטבה הניתנת לעיר פיתוח, למפעל בה או לתושביה לפי כל חוק אחר.

ביצוע ותקנות

23. השרים ביחד עם כל שר בתחום סמכותו ממונים על ביצוע חוק זה והם רשאים להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו.

תחילה

24. תחילתו של חוק זה בשנת הכספים 2009.

להלן נוסח ההוראות החוקים שמוצע בפרק כ"ח להצעת החוק, להחליפן או לבטלן:

הוראות מפקודת מס הכנסה

הכנסות פטורות

9. ...

(א18) (א) ריבית ורווחים שמקורם בתקרת ההפקדה המוטבת, שאינם חייבים במס לפי סעיף 3(ד) או סעיף 87, שקיבל יחיד מקופת גמל לתגמולים בהגיעו לגיל הזכאות, אם תקופת החיסכון בקופת הגמל לא פחתה מ-15 שנים ממועד התשלום הראשון לקופת הגמל, ואם היה מועד התשלום הראשון לאחר שהגיע לגיל הזכאות – חמש שנים מאותו מועד, או בפטירתו;

בפסקה זו –

"גיל פרישה" – (נמחקה);

"מועד התשלום הראשון" – כהגדרתו בפסקה (א16)(ג);

"קופת גמל" – (נמחקה);

"תקרת ההפקדה המוטבת" – הפקדה לקופות גמל לתגמולים שאינה עולה על סכום של 18,400 שקלים חדשים בשנת המס;

(א1) לענין פסקה זו יהיה גיל הזכאות ליחיד – גיל הזכאות הקבוע לגבי, בהתאם לחודש לידתו, כמפורט להלן:

לגבר	
גיל הזכאות (בשנים)	חודש הלידה
60	עד דצמבר 1944
60 ו-8'	ינואר עד אפריל 1945
61	מאי עד דצמבר 1945

לאישה	
גיל הזכאות (בשנים)	חודש הלידה
63 ו-4 ח'	ינואר עד אוגוסט 1952
63 ו-8 ח'	ספטמבר 1952 עד אפריל 1953
64	מאי 1953 ואילך

(2א) על אף האמור בפסקת משנה (א1), שינה שר האוצר את חלק ב' בתוספת לחוק גיל פרישה, התשס"ד-2004 לגבי אישה שנולדה בחודש ינואר 1950 ולאחריו, לי הוראות פרק ד' בחוק האמור, יהיה גיל הזכאות לאישה כאמור לענין פסקה זו – גיל הפרישה שנקבע לגביה בחלק ב' באותה תוספת.

(ב) שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לקבוע, בתנאים שיקבע, תקופת חיסכון קצרה מזו המפורטת בפסקת משנה (א).

תושב ישראל לראשונה ותושב חוזר

14.

(ד) (1) שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי להתקין תקנות ולפיהן יינתן פטור ממס, כולו או חלקו, ליחיד כמפורט להלן על הכנסתו שמקורה מחוץ לישראל, למשך תקופה שקבע שר האוצר ובתנאים ובתיאומים שקבע, ובלבד שמרבית פעילותו העסקית מחוץ לישראל:

(א) יחיד שהיה לתושב ישראל לראשונה, ולפני שהיה לתושב כאמור ביצע השקעות בישראל;

(ב) יחיד שחדל להיות תושב ישראל, שהה דרך קבע מחוץ לישראל במשך התקופה הקובעת, ושב והיה לתושב ישראל, וביצע השקעות בישראל בתקופה שבה לא היה תושב ישראל; לענין זה, "התקופה הקובעת" –

(1) לגבי מי שחדל להיות תושב ישראל לפני שמלאו לו 18 שנים – 10 שנים רצופות לפחות;

(2) לגבי מי שחדל להיות תושב ישראל אחרי שמלאו לו 18 שנים – 20 שנים רצופות לפחות.

(2) שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לקבוע כי תקנות שנקבעו לפי פסקה (1) יחולו גם על יחיד כאמור בפסקאות משנה (א) או (ב) של הפסקה האמורה, אם ביצע את ההשקעות בישראל בתוך שנה מיום כניסתו

לגבר	
גיל הזכאות (בשנים)	חודש הלידה
61 ו-4 ח'	ינואר עד אוגוסט 1946
61 ו-8 ח'	ספטמבר 1946 עד אפריל 1947
62	מאי עד דצמבר 1947
62 ו-4 ח'	ינואר עד אוגוסט 1948
62 ו-8 ח'	ספטמבר 1948 עד אפריל 1949
63	מאי עד דצמבר 1949
63 ו-4 ח'	ינואר עד אוגוסט 1950
63 ו-8 ח'	ספטמבר 1950 עד אפריל 1951
64	מאי עד דצמבר 1951
64 ו-4 ח'	ינואר עד אוגוסט 1952
64 ו-8 ח'	ספטמבר 1952 עד אפריל 1953
65	מאי עד דצמבר 1953
65 ו-4 ח'	ינואר עד אוגוסט 1954
65 ו-8 ח'	ספטמבר 1954 עד אפריל 1955
66	מאי עד דצמבר 1955
66 ו-4 ח'	ינואר עד אוגוסט 1956
66 ו-8 ח'	ספטמבר 1956 עד אפריל 1957
67	מאי 1957 ואילך

לאישה	
גיל הזכאות (בשנים)	חודש הלידה
60	עד דצמבר 1944
60 ו-8 ח'	ינואר עד אפריל 1945
61	מאי עד דצמבר 1945
61 ו-4 ח'	ינואר עד אוגוסט 1946
61 ו-8 ח'	ספטמבר 1946 עד אפריל 1947
62	מאי 1947 עד דצמבר 1949
62 ו-4 ח'	ינואר עד אוגוסט 1950
62 ו-8 ח'	ספטמבר 1950 עד אפריל 1951
63	מאי עד דצמבר 1951

סוכנות נסיעות כהגדרתם בחוק שירותי תיירות,
תשל"ו-1976;

...

(ז) אשפוז של תייר בבית חולים רשום לפי
פקודת בריאות העם, 1940, ושירותים נוספים
הניתנים אגב אשפוז כאמור;

(13) מכירת פירות וירקות מסוגים שקבע שר האוצר,
שלא נעשה בהם כל עיבוד; לענין זה לא יראו כעיבוד
ניקוי, בירור, אריזה, הבחלה, החסנה וקירור;

פרטי רוח של עוסק

69. (א) בדו"ח תקופתי של עוסק ייכללו סך כל העסקאות
שהמועד להוצאת חשבוניות עליהן חל בתקופת הדו"ח, אף
אם העוסק הופטר מהוצאת חשבוניות, וכן סך כל העסקאות
שעליהן הוצאו חשבוניות מס אף אם המועד להוצאתן טרם
הגיע, ובלבד שלא נכללו בדו"ח תקופתי קודם.

התשלום לפי רוח

88. (א) בדו"ח תקופתי של עוסק ייכללו סך כל העסקאות
שהמועד להוצאת חשבוניות עליהן חל בתקופת הדו"ח, אף
אם העוסק הופטר מהוצאת חשבוניות, וכן סך כל העסקאות
שעליהן הוצאו חשבוניות מס אף אם המועד להוצאתן טרם
הגיע, ובלבד שלא נכללו בדו"ח תקופתי קודם.

סודיות

142. (א) לא יגלה אדם ידיעה שהגיעה אליו אגב ביצוע
חוק זה, אלא אם –

....

(3) המידע נדרש למוסד לביטוח הלאומי לצורך
מילוי תפקידו כאמור בסעיף 384א לחוק הביטוח
הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995.

להלן נוסח פרק שלישי לחוק הרשויות המקומיות
(ביוב), התשכ"ב-1962, שמוצע בפרק ל' להצעת החוק,
בסעיף 184(2), לבטל:

פרק שלישי: היטל ביוב ואגרת ביוב

הודעה על התקנת ביוב

16. החליטה רשות מקומית להתקין ביוב או לקנותו,
תמסור לבעלי כל נכס שהביוב ישמש אותו, הודעה על כל
שלב העומד להתקנה או לקניה, היינו – ביב ציבורי, ביב
מאסף מכון טיהור שאינו מיועד לייצור מי שתיה ומיתקנים
אחרים; וטענה כי הודעה כאמור לא נמסרה למי שחייב
בתשלום בעקבות ההודעה לא תישמע אלא מאותו חייב
עצמו.

היטל ביוב וייקבע בחוק עזר

17. בעלי כל נכס שנמסרה להם הודעה כדין על התקנתו
או קנייתו של ביוב שימשם אותו נכס, חייבים בהיטל

לתוקף של תקנות לפי פסקה זו, ובלבד שהיה
לתושב כאמור באותן פסקאות משנה בתקופה
שבין יום י"ז בטבת התשס"ב (1 בינואר 2002)
עד יום כניסתן לתוקף של תקנות לפי פסקה
זו, ורשאי שר האוצר לקבוע תנאים נוספים על
התנאים שנקבעו בתקנות לפי פסקה (1) לשם
מתן פטור ממס לפיהן.

מחצית נקודת זיכוי ליחיד שסיים לימודים לתואר אקדמי ראשון או שני

340. ...

(א) בחישוב המס של יחיד תושב ישראל (בסעיף
זה – יחיד) תובא בחשבון נקודת זיכוי אחת אם הוא זכאי
לקבל תואר אקדמי ראשון ומחצית נקודת זיכוי אם הוא
זכאי לקבל תואר אקדמי שני, ממוסד להשכלה גבוהה.

הוראות מחוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 147), התשס"ה-2005

הוראות שעה לשנות המס 2006 עד 2009, לעניין סעיף 126

77. ...

(א) לגבי שנות המס 2006 עד 2009 יקראו את סעיף
126(א) לפקודה כנוסחו בסעיף 45 לחוק זה כאילו במקום
"25%" נקבעו השיעורים שלהלן:

.....

(4) לשנת המס 2009 – 26%.

הוראות מחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975

מס בשיעור אפס

30.

(א) אלה עסקאות שהמס עליהן יהיה בשיעור
אפס:

....

(8) (א) לינה של תייר בבית מלון ושירותים נוספים
שקבע שר האוצר, באישור ועדת הכספים של
הכנסת, הניתנים אגב לינה כאמור;

(ב) (1) השכרת רכב מנועי פרטי לתייר
לנהיגה עצמית;

(2) הסעת סיור של תייר ברכב מנועי
פרטי או באוטובוס וכן הספקת ארוחות
לתייר בידי המסיע אגב הסעה כאמור
באוטובוס, בין אם הוא מספקן במישרין
ובין בעקיפין;

והכל, אם לכלי הרכב האמורים ניתן רשיון או
היתר להשכרה או להסעה כאמור, לפי חוק
הפיקוח על מצרכים ושירותים, תשי"ח-1958;

(ב1) מתן שירות לתייר בידי מי שבתמורה, או
שלא בתמורה אך דרך קבע, נותן שירות משירותי

התקנת הביוב (להלן – ההיטל), בשיעור שייקבע בחוק עזר לכל שלב כאמור בסעיף 16; ההיטל מוטל לשם כיסוי הוצאות של התקנת הביוב או של קנייתו.

קני המידה לחישוב שיעור ההיטל

18. ואלה הם הכללים שלפיהם ייקבעו שיעורי ההיטל בחוק העזר:

(1) השיעורים ייקבעו לפי כל מטר מרובע של קרקע וכל מטר מרובע או מטר מעוקב של בניה;

(2) מטר מרובע ומטר מעוקב של בניה יחושבו לענין זה, לפי הבנוי למעשה, בכל קומותיו של הבנין, ולפי הניתן לבניה בנכס לפי כל תכנית בנין עיר המחייבת באותו מקום או לפי רשיון בניה לפי פקודת בנין ערים, 1936, 6, הכל לפי השטח והנפח הגדול יותר;

(3) על אף האמור בפסקה (2) רשאית רשות מקומית לקבוע בחוק עזר כי מטר מרובע או מטר מעוקב של בניה יחושבו לפי הבנוי למעשה בכל קומותיו של הבנין, ומשעשתה כן, חייבים בעלי הנכס בהיטל על כל תוספת של מטר מרובע או מטר מעוקב של בניה שתיווסף לנכס אחרי מסירת ההודעה לפי סעיף 16, לפי השיעור המחייב בשעת גמר בניית התוספת.

תוספת מפעל

19. בקרקע שנשפך ממנה וממבניה מטר מעוקב של שופכין לשעה לדונם לפחות, או ארבעה מטרים מעוקבים של שופכין ליממה לדונם לפחות, או סוג שופכין המחייב הוצאות יתר בהתקנת הביוב, תיווסף להיטל, כחלק ממנו, תוספת מפעל, שתיקבע על ידי ועדת היטל שתמנה הרשות המקומית (להלן – הועדה) ושלא תעלה על הוצאות היתר הנגרמות בהתקנת הביוב בגלל העומס המקסימלי לשעה או ליממה לדונם או בגלל סוג השופכין כאמור; אולם –

(1) בעל נכס שאינו משמש אלא למגורים או למשרד או לשניהם כאחד, פטור מתשלום תוספת מפעל בעד אותו נכס;

(2) היה נכס משמש בחלקו למגורים או למשרד, אין מביאין בחשבון, לענין החיוב בתשלום של תוספת מפעל, את כמות השופכין הנשפכת מאותו חלק.

הנוהל בוועדה

20. הועדה תקבע בעצמה את סדרי עבודתה, במידה שלא נקבעו בחוק עזר של הרשות המקומית או בתקנות.

שמיעת בעל הנכס

21. הועדה תתן לבעל הנכס הנוגע בדבר הזדמנות נאותה להביא לפניו את טענותיו בדבר ההיטל לפני שתשתמש בסמכויותיה לפי חוק זה.

קביעת כמות השופכין

22. (א) לענין סעיף 19 מוסמכת הועדה לאמור את כמות מי השופכין, הקיימת או העתידה, הנשפכים מנכס פלוני.

(ב) לא נעשה האומדן ונמסרה דרישת התשלום לבעל הנכס לפי סעיף 28, רואים את הנכס כאילו נשפכים ממנו פחות ממטר מעוקב לדונם לשעה ופחות מארבעה מטרים מעוקבים לדונם ליממה.

כללים לאומדן כמות השופכין

23. הועדה תאמור את כמות השופכין הנשפכים מנכס פלוני ותקבע את טיבם לפי מצבו של הנכס ודרכי השימוש בו בשעת מסירת ההודעה לפי סעיף 16.

האומדן בבנין שיש עליו רשיון בניה

24. אם בשעת מסירת ההודעה לפי סעיף 16 היה בתקפו רשיון בניה בנכס פלוני, רואים את הנכס, לענין תוספת המפעל, כאילו הוקם הבנין בהתאם לתנאי הרשיון וכאילו שימש את המטרה המפורשת בו ולפי זה תיאמד הכמות המשוערת של השופכין הנשפכים מהנכס וייקבע סוגם; הוראה זו אינה חלה ברשות מקומית הגובה היטל לפי סעיף 3 (18).

שינויים אחרי הטלת ההיטל

25. אם אחרי מסירת ההודעה לפי סעיף 16 שונה השימוש בנכס או חלו בו שינויים אחרים, באופן שחל על הנכס סעיף 19, חייב בעל הנכס לשלם לרשות המקומית את ההוצאות שהוציאה על הביוב עקב השינוי; הוראה זו אינה חלה על שינויים עקב תוספת בניה בלבד ברשות מקומית הגובה היטל לפי סעיף 3 (18).

דירוג ההיטל

26. בחוק העזר מותר להדריג את ההיטלים לפי אזורים שונים של תחום הרשות המקומית.

מניעת תשלומי כפל

27. בנכס שכבר שולמו עליו דמי השתתפות בהתקנת ביוב, לא יחוייב עוד בעל הנכס בהיטל לגבי השלב שעליו שולמו, בין שהביוב נרכש על ידי הרשות המקומית ובין שהותקן על ידיה שנית.

דרישת תשלום

28. ראש המועצה ימסור לבעלי הנכסים החייבים בהיטל, דרישת תשלום המפרטת את סכום ההיטל שבעל הנכס חייב בו, את הפרטים ששימשו יסוד לחישוב ההיטל לפי פרק זה, את מועד התשלום, את זכות הערר וכן פרטים נוספים שנקבעו בחוק עזר של הרשות המקומית או בתקנות.

ועדת ערר

29. (א) שר המשפטים ימנה ועדות ערר לענין חוק זה וייקבע, בהתייעצות עם שר הפנים, לכל אחת מהן את מושבה ואת אזור שיפוט.

(ב) כל ועדת ערר תהא של שלושה. יושב ראש בוועדה יהיה שופט, ושני החברים האחרים יתמנו על פי המלצת שר הפנים.

(ג) לוועדת ערר יהיו כל הסמכויות שאפשר להעניקן לוועדות חקירה לפי סעיף 5 לפקודת ועדות החקירה.

(ד) ועדת ערר לא תהא קשורה בדיני הראיה אלא תפעל בדרך שתיראה לה מועילה ביותר לבירור השאלות העומדות להחלטתה.

ערר

30. בעל נכס הרואה עצמו נפגע על ידי דרישת תשלום לפי סעיף 28, רשאי, תוך שלושים יום מיום שנמסרה לו הדרישה, לערור עליה לפני ועדת הערר, והועדה רשאית לאשר את דרישת התשלום, בשינויים או בלי שינויים, או לבטלה; יושב ראש הועדה רשאי להאריך את המועד להגשת הערר עד ליום הששים מיום שנמסרה דרישת התשלום הנדונה, אם ראה טעמים סבירים לכך.

ערעור

31. (א) הערור והרשות המקומית רשאים לערער על החלטת ועדת הערר לפני בית המשפט לעניינים מינהליים; אין לערער על החלטת בית המשפט לעניינים מינהליים בערעור כאמור אלא ברשות בית המשפט ובנקודה משפטית בלבד.

עוכב הביצוע וסדרי דין

32. (א) הגשת ערר או ערעור לפי פרק זה אינה מעכבת את הביצוע של דרישת התשלום, אלא אם החליטו על כך יושב ראש ועדת הערר או בית המשפט, הכל לפי הענין.

(ב) שר המשפטים רשאי לקבוע בתקנות את דרכי ההגשה של ערר וערעור לפי פרק זה, ואת סדרי הדין בהם, לרבות הוראות בדבר הוצאותיהם.

מועד התשלום

33. ההיטל ישולם תוך שלושה חודשים לאחר מסירת דרישת התשלום לבעל הנכס או במועדים מאוחרים יותר שנקבעו בחוק העזר או בדרישת התשלום או עד תום שלושים יום מיום תחילת עבודת ההתקנה שבקשר אתה הוטל ההיטל, הכל לפי המועד המאוחר יותר; תעודת מהנדס הרשות המקומית בדבר מועד תחילת עבודה כאמור תשמש ראיה לדבר.

דחיית תשלום ההיטל

34. שר הפנים, בהתייעצות עם ועדת הפנים של הכנסת, רשאי להתקין תקנות בדבר דחיית מועד התשלום של ההיטל לסוגים של בעלי נכסים שיפרט בתקנות.

הוצאה לפועל של חיוב בהיטל

35. לא שולם ההיטל במועד שנקבע לפי סעיף 33 או 34, רשאית הרשות המקומית להוציא את החיוב לפועל, על פי תעודה של ראש המועצה, בדרך שמוציאים לפועל פסק דין סופי של בית משפט שלום, וזאת אם עוכב הביצוע של דרישת התשלום לפי סעיף 32.

36. בוטל.

אגרת ביוב

37. (א) רשות מקומית תטיל, בחוק עזר, על המחזיקים בנכסים המחוברים לביוב אגרה לכיסוי הוצאות החזקת הביוב שלה (להלן – אגרת ביוב); ואם לא נקבע שיעורו של ההיטל, רשאית היא לכלול בהוצאות החזקה גם את ההוצאות להתקנת הביוב.

(ב) לא הטילה רשות מקומית בחוק עזר אגרת ביוב כאמור בסעיף קטן (א) או שהאגרה שהטילה כאמור אינה מכסה את הוצאות החזקת הביוב שלה, רשאי שר הפנים להורות לרשות המקומית, להתקין חוק עזר או לתקן את חוק העזר שהתקינה, לפי הענין, בתוך פרק זמן שיקבע.

(ג) לא פעלה הרשות המקומית בהתאם להוראת השר לפי סעיף קטן (ב), בתוך פרק הזמן שקבע, רשאי השר להטיל, בחוק עזר שיתקין, אגרת ביוב כאמור בסעיף קטן (א) או לתקן את חוק העזר שהתקינה הרשות המקומית, לפי הענין.

איחוד אגרת ביוב ואגרת מים

38. ברשות מקומית הגובה על פי חוק עזר אגרה בעד אספקת מים תשולם אגרת הביוב כתוספת לאגרת המים, ודינה לענין פיגור בתשלום כדין אגרת המים.

קני המידה של אגרת הביוב

39. (א) אגרת ביוב יכולה להיות מודרגת והיא תוטל לפי קנה מידה שתקבע הרשות המקומית בחוק עזר.

(ב) בנכסים המשמשים לתעשייה או למלאכה יהיו קני המידה לאגרת הביוב, שייקבעו על ידי הרשות המקומית לפי סעיף קטן (א), טיב השופכין, כמותם, השפעתם על הביוב, ורשאית הרשות המקומית להוסיף לאלה קני מידה סבירים אחרים.

להלן נוסח חוק הצבת מכשירי החיאה במקומות ציבוריים, התשס"ח-2008, שמוצע בפרק ל"ד להצעת החוק, בסעיף 259 לבטלו:

חוק הצבת מכשירי החיאה במקומות ציבוריים,

התשס"ח-2008

הגדרות

1. בחוק זה –

"מכשיר החיאה" – דפריברילטור חיצוני אוטומטי המיועד להסדיר פעילות חשמלית של הלב באמצעות העברת זרם חשמלי ללב, במצבים של הפרעה בתפקוד הלב כתוצאה משיבוש פעילותו, העומד בדרישות שקבע השר, בהסכמת שר הבריאות, ואושר על ידי היחידה לאבזורים ומכשירים רפואיים במשרד הבריאות;

"מקום ציבורי" – מקום ציבורי המנוי בתוספת;

"מחזיק מקום ציבורי" – מי שמחזיק או מפעיל את המקום הציבורי;

"השר" – שר התעשייה המסחר והתעסוקה.

הצבת מכשירי החייאה

2. (א) מחזיק מקום ציבורי יציב במקום הציבורי, במקום מרכזי ונגיש, מכשיר החייאה אחד לפחות, וידאג לתקינותו, והכל בהתאם להוראות שקבע השר.

(ב) השר יקבע הוראות לעניין מיקום מכשיר ההחייאה ושילוט במקום הציבורי המפנה למכשיר ההחייאה, והוא רשאי לקבוע לעניין זה הוראות שונות למקומות ציבוריים שונים; כמו כן רשאי השר לקבוע מקומות ציבוריים שלגביהם תהיה חובה להציב יותר ממכשיר החייאה אחד.

עונשין

3. מחזיק מקום ציבורי שלא הציב מכשיר החייאה או שלא דאג לתקינותו, בניגוד להוראות לפי סעיף 2, דינו – קנס כאמור בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

דין המדינה

4. הוראות חוק זה יחולו גם על המדינה, למעט על כוחות הביטחון כמפורט להלן, ואולם הוראות לפי חוק זה ייקבעו בשינויים המחויבים, לעניין –

(1) צבא הגנה לישראל – בפקודות הצבא, כהגדרתן בחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955;

(2) משטרת ישראל – בפקודות משטרת ישראל, כהגדרתן בפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971;

(3) שירות בתי הסוהר – בפקודות השירות, כהגדרתן בפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב-1971;

(4) יחידות ויחידות סמך של משרד ראש הממשלה או משרד הביטחון, שעיקר פעילותן בתחום ביטחון המדינה – בהוראות פנימיות;

(5) מפעילים הנכללים בצו שהוציא שר הביטחון לפי פרט 3 לתוספת הראשונה בחוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, התשנ"ח-1998 – בהוראות פנימיות.

שינוי התוספת

5. השר, באישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, רשאי, בצו, לשנות את התוספת.

ביצוע ותקנות

6. השר ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי, באישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, להתקין

תקנות בכל עניין הנוגע לביצועו וכן רשאי הוא למנות מפקחים שיפקחו על ביצועו של חוק זה.

תחילה ותקנות ראשונות

7. (א) תחילתו של חוק זה ארבעה חודשים מיום תחילתו של התקנות שיותקנו לפי סעיפים 1 ו-2.

(ב) תקנות ראשונות לפי סעיפים 1 ו-2 יובאו לאישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת בתוך שישים ימים מיום פרסומו.

תוספת

(סעיף 1)

ההגדרה "מקום ציבורי"

1. קניונים הטעונים רישוי לפי חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968.

2. משרדי ממשלה ורשויות מקומיות שביום שבו מתקיימת בהם קבלת קהל, מבקרים בהם, כרגיל, 500 איש לפחות.

3. שדות תעופה ונמלים.

4. אוניות המיועדות להשטת 100 נוסעים לפחות ומטוסים שיש בהם 100 מושבים לפחות.

5. תחנות מרכזיות כהגדרתן בפקודת התעבורה.

6. תחנות רכבת שמבקרים בהן, כרגיל, 500 איש לפחות ביום.

7. מקומות עבודה שמועסקים בהם, כרגיל, 500 עובדים לפחות.

8. אצטדיוני ספורט שיש בהם 500 מושבים לפחות.

9. מכון כושר כהגדרתו בחוק מכוני כושר (רישוי ופיקוח), התשנ"ד-1994, שאליו התקבלו 500 מתאמנים קבועים לפחות.

10. בתי אבות.

11. בתי סוהר ובתי מעצר.

12. בתי מלון שיש בהם 250 חדרי אירוח לפחות.

13. מקומות רחצה מוכרזים כמשמעותם בחוק הסדרת מקומות רחצה, התשכ"ד-1964, ובריכות שחייה ציבוריות.

14. מוסדות להשכלה על-תיכונית שלומדים בהם 500 איש לפחות.

15. אולמות שמחה, גני אירועים ומרכזי כנסים, המיועדים לאירוח של 500 איש לפחות.